Årsredovisning för

Swecon Anläggningsmaskiner AB

556575-1137

Räkenskapsåret
2023-01-01 - 2023-12-31

Fastställelseintyg

Undertecknad styrelseledamot i Swecon Anläggningsmaskiner AB org nr 556575-1137 intygar härmed dels att denna kopia av årsredovisningen överensstämmer med originalet, samt att resultat- och balansräkningen fastställs på årsstämman 2024-05-29. Stämman beslöt också att godkänna styrelsens förslag till resultatdisposition.

Eskilstuna 2024-05-29

Ulf Hellström
Verkställande direktör

Förvaltningsberättelse

Styrelse och VD för Swecon Anläggningsmaskiner AB, 556575-1137 får härmed avge årsredovisning för 2023, bolagets 20:e räkenskapsår.

Allmänt om verksamheten

Bolagets verksamhet består av försäljning av Volvo Construction Equipments anläggningsmaskiner, redskap, reservdelar samt verkstadstjänster.
Bolaget har fyra dotterbolag ett i vardera, Estland, Lettland och Litauen samt det under 2022 förvärvade Kewab Rental AB.
Konsolidering av koncernen görs av koncernmodern.

Bolagets försäljning ökade under 2023. Försäljningen av nya maskiner har ökat mer än marknaden på grund av att tillgången på maskiner förbättrats under senare delen av året. Det höga maskinutnyttjandet har lett till en bra försäljning av service och reservdelar.

Under året har återförsäljaravtal tecknats med Volvo Penta Industries, inkluderande försäljning av motorer, service och reservdelar.

Bolaget är kvalitetscertifierat enlig ISO 9001:2015 och miljöcertifierat enligt ISO 14001:2015.

Flerårsöversikt

					Belopp i kkr
	2023-12-31	*2022-12-31*	*2021-12-31*	*2020-12-31*	*2019-12-31*
Nettoomsättning	5 195 970	4 512 768	4 240 753	4 144 280	4 525 740
Resultat efter finansnetto	440 010	332 248	376 634	396 766	405 815
Balansomslutning	1 891 691	1 723 175	2 026 977	1 577 025	1 596 155
Soliditet %	21,9.	30,0.	33,6	43,3	23,3

Ägarförhållanden

Företaget är ett helägt dotterbolag till Lantmännen ekonomisk förening, org nr 769605-2856, med säte i Stockholm. Lantmännen ek. för. upprättar koncernredovisning. Swecon Anläggningsmaskiner AB upprättar ej koncernredovisning med hänvisning till ÅRL 7:2.

Förväntad framtida utveckling samt väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Konjunkturen inom byggsektorn är svagare medan efterfrågan inom anläggning är mer uthållig tack vare satsningar på industri- och infrastrukturprojekt. Tillgängligheten på maskiner och redskap är delvis fortsatt instabil men förväntas normaliseras mot senare delen av 2024. Vi fortsätter att förbättra vårt erbjudande både avseende service och reservdelar. En utmaning ligger i att behålla och attrahera servicetekniker till verksamheten.

Hållbarhetsrapport

Swecon Anläggningsmaskiner AB upprättar enligt Årsredovisningslagen 7 kap 31§ inte någon lagstadgad hållbarhetsrapport. Moderföretaget Lantmännen ek för 769605-2856, säte i Stockholm, upprättar hållbarhetsrapport för Lantmännen koncernen där Swecon Anläggningsmaskiner AB ingår. Koncernens hållbarhetsrapport finns tillgänglig på:
www.lantmannen.se/om-lantmannen/finansiell-information/ars-och-hallbarhetsredovisningar/

Addo Sign identification number: d8f11089-3d57-4055-9dd5-b0cd977060c9

Tillstånds-eller anmälningspliktig verksamhet enligt miljöbalken

Bolagets verksamhet bygger på att sälja, serva och reparera anläggningsmaskiner och utgör inte till någon del insamling och lagring av farligt avfall utan kategoriseras som avfallsproducent. Detta ger att våra anläggningar, inklusive utrustningsverkstäderna, inte omfattas av anmälningsplikt. Ett fåtal anläggningar kvarstår dock med denna klassning idag. Begagnade Reservdelar i Torshälla kategoriseras fortsatt som Tillståndspliktig B-verksamhet och drivs i enlighet med gällande tillstånd. Anmälan har gjorts till de kommuner där anmälningsplikt råder. Huvudsaklig miljöpåverkan på våra anläggningar är hantering av farligt avfall, hantering av kemikalier samt utsläpp till vatten via våra tvätthallar. Enligt gällande regelverk rapporteras det farliga avfall som uppkommer i verksamheten till Naturvårdsverkets nationella avfallsregister. Bolaget hanterar sin miljöpåverkan genom regelbundna riskbedömningar, utbildning samt genom rutiner i miljöledningssystemet.

Eget kapital

	Aktie-kapital	*Reserv-fond*	*Balanserad vinst*	*Årets vinst*	*Summa*
Vid årets början	50 000	50 057	354 619	6 370	461 046
Utdelning			-100 000		-100 000
Omföring av föreg års vinst			6 370	-6 370	
Årets resultat				-5 755	-5 755
Vid årets slut	**50 000**	**50 057**	**260 989**	**-5 755**	**355 291**

Förslag till disposition av företagets vinst eller förlust

Styrelsen föreslår att till förfogande stående medel

	Belopp i kr
Balanserat resultat	260 988 524
Årets resultat	-5 755 310
Summa	**255 233 214**
disponeras så att	
i ny räkning överföres	255 233 214
Summa	**255 233 214**

Vad beträffar resultat och ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkning med tillhörande noter.

Inga andra händelser av väsentlig betydelse har inträffat under räkenskapsåret som inte kan utläsas i denna förvaltningsberättelse eller i efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande noter.

Addo Sign identification number: d8f11089-3d57-4055-9dd5-b0cd977060c9

Resultaträkning

Belopp i kkr	*Not*	*2023-01-01-2023-12-31*	*2022-01-01-2022-12-31*
Nettoomsättning	*2*	5 195 970	4 512 768
Övriga rörelseintäkter	*3*	50 303	39 347
		5 246 273	4 552 115
Rörelsens kostnader			
Handelsvaror		-3 774 307	-3 172 815
Övriga externa kostnader	*4,5*	-340 459	-321 970
Personalkostnader	*6*	-633 396	-655 055
Av/nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar		-91 935	-85 689
Rörelseresultat		406 176	316 586
Resultat från finansiella poster			
Ränteintäkter och liknande intäkter	*7*	44 377	63 308
Räntekostnader och liknande kostnader	*8*	-10 543	-47 646
Resultat efter finansiella poster		440 010	332 248
Bokslutsdispositioner	*9*	-443 372	-325 878
Resultat före skatt		-3 362	6 370
Skatt på årets resultat	*10*	-2 393	-
Årets resultat		**-5 755**	**6 370**

Addo Sign identification number: d8f11089-3d57-4055-9dd5-b0cd977060c9

Balansräkning

Belopp i kkr	*Not*	*2023-12-31*	*2022-12-31*
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten och liknande arbeten	*11*	55 307	66 258
Pågående projekt immateriella anläggningstillgångar	*12*	*8 219*	*2 109*
		63 526	68 367
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader och mark	*13*	12 261	14 267
Maskiner och andra tekniska anläggningar	*14*	142 273	139 709
Inventarier, verktyg och installationer	*15*	11 290	13 178
Pågående projekt materiella anläggningstillgångar	*16*	135	153
		165 959	167 307
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	*17*	139 314	139 314
Uppskjuten skattefordran	*18*	401	355
Andra långfristiga fordringar	*19*	1 565	1 388
		141 280	141 057
Summa anläggningstillgångar		370 765	376 731
Omsättningstillgångar			
Varulager mm			
Färdiga varor och handelsvaror		836 790	584 669
Pågående arbeten		28 777	29 987
		865 567	614 656
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		418 735	426 253
Fordringar hos koncernföretag		155 214	250 993
Aktuell skattefordran		15 765	8 697
Övriga fordringar		43 494	26 921
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	*20*	22 151	18 924
		655 359	731 788
Kassa och bank		-	-
Summa omsättningstillgångar		1 520 926	1 346 444
SUMMA TILLGÅNGAR		1 891 691	1 723 175

Addo Sign identification number: d8f11089-3d57-4055-9dd5-b0cd977060c9

Balansräkning

Belopp i kkr	*Not*	*2023-12-31*	*2022-12-31*
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital	*21*	50 000	50 000
Reservfond		50 057	50 057
		100 057	100 057
Fritt eget kapital			
Balanserad vinst eller förlust	*22*	260 989	354 619
Årets resultat		-5 755	6 370
		255 234	360 989
Summa eget kapital		355 291	461 046
Obeskattade reserver			
Ackumulerade överavskrivningar	*23*	74 035	69 711
		74 035	69 711
Avsättningar			
Avsättningar till pensioner och liknande förpliktelser	*24*	1 565	1 388
Övriga avsättningar	*25*	96 784	83 113
		98 349	84 501
Långfristiga skulder			
Övriga långfristiga skulder		-	10 000
Kortfristiga skulder			
Förskott från kunder		-	13 529
Leverantörsskulder		571 691	475 626
Skulder till koncernföretag		469 189	312 237
Övriga kortfristiga skulder		106 641	106 189
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	*26*	216 495	190 336
		1 364 016	1 097 917
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		1 891 691	1 723 175

Addo Sign identification number: d8f11089-3d57-4055-9dd5-b0cd977060c9

Kassaflödesanalys

Belopp i kkr	*Not*	*2023-01-01-2023-12-31*	*2022-01-01-2022-12-31*
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		440 010	332 247
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet, m m	30	86 730	92 943
		526 740	425 190
Betald skatt		5 537	-58 854
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		**532 277**	**366 336**
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Ökning(-)/Minskning (+) av varulager		-250 910	-147 638
Ökning(-)/Minskning (+) av rörelsefordringar		76 428	578 259
Ökning(+)/Minskning (-) av rörelseskulder		266 177	-94 979
Kassaflöde från den löpande verksamheten		**623 972**	**701 978**
Investeringsverksamheten			
Förvärv av dotterföretag		-	-130 979
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar		-10 612	-9 754
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-75 134	-71 687
Avyttring av materiella anläggningstillgångar		822	102
Kassaflöde från investeringsverksamheten		**-84 924**	**-212 318**
Finansieringsverksamheten			
Lämnade koncernbidrag		-439 048	-289 660
Utbetald utdelning till moderföretaget		-100 000	-200 000
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		**-539 048**	**-489 660**
Årets kassaflöde		-	-
Likvida medel vid årets början			
Likvida medel vid årets slut		-	-

Addo Sign identification number: d8f11089-3d57-4055-9dd5-b0cd977060c9

Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Belopp i kkr om inget annat anges

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Värderingsprinciper m m

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats utifrån anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Immateriella anläggningstillgångar

Immateriella anläggningstillgångar

Immateriella tillgångar som förvärvats av företaget är redovisade till anskaffningsvärde minus ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. Utgifter för internt genererad goodwill och varumärken redovisas i resultaträkningen som kostnad då de uppkommer.

Avskrivningar

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Avskrivningen redovisas som kostnad i resultaträkningen.

Immateriella anläggningstillgångar	*År*
Dataprogram	5-7

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår förutom inköpspriset även utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet.

Tillkommande utgifter

Tillkommande utgifter som uppfyller tillgångskriteriet räknas in i tillgångens redovisade värde. Utgifter för löpande underhåll och reparationer redovisas som kostnader när de uppkommer.

Avskrivningar

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod eftersom det återspeglar den förväntade förbrukningen av tillgångens framtida ekonomiska fördelar. Avskrivningen redovisas som kostnad i resultaträkningen.

Materiella anläggningstillgångar	*År*
Byggnader	25
Nedlagda utgifter på annans fastighet	5-20
Maskiner och andra tekniska anläggningar	5
Inventarier, verktyg och installationer	5-12
Datautrustning	3

Addo Sign identification number: d8f1089-3d57-4055-9dd5-b0cd977060c9

Nedskrivningar - materiella och immateriella anläggningstillgångar samt andelar i koncernföretag

Vid varje balansdag bedöms om det finns någon indikation på att en tillgångs värde är lägre än dess redovisade värde. Om en sådan indikation finns, beräknas tillgångens återvinningsvärde.

Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader och nyttjandevärde. Vid beräkning av nyttjandevärdet beräknas nuvärdet av de framtida kassaflöden som tillgången väntas ge upphov till i den löpande verksamheten samt när den avyttras eller utrangeras. Den diskonteringsränta som används är före skatt och återspeglar marknadsmässiga bedömningar av pengars tidsvärde och de risker som avser tillgången. En tidigare nedskrivning återförs endast om de skäl som låg till grund för beräkningen av återvinningsvärdet vid den senaste nedskrivningen har förändrats.

Leasing - leasetagare

Alla leasingavtal redovisas som operationella leasingavtal.

Operationella leasingavtal

Leasingavgifterna enligt operationella leasingavtal, inklusive förhöjd förstagångshyra men exklusive utgifter för tjänster som försäkring och underhåll, redovisas som kostnad linjärt över leasingperioden.

Utländsk valuta

Poster i utländsk valuta. Monetära poster i utländsk valuta räknas om till balansdagens kurs. Icke-monetära poster räknas inte om utan redovisas till kursen vid anskaffningstillfället.

Varulager

Varulagret är upptaget till det lägsta av anskaffningsvärdet enligt först in- först ut-principen, respektive verkligt värde. Därvid har inkuransrisk beaktats.

Addo Sign identification number: d8f11089-3d57-4055-9dd5-b0cd977060c9

Ersättningar till anställda

Ersättningar till anställda efter avslutad anställning
Planer för ersättningar efter avslutad anställning klassificeras som antingen avgiftsbestämda eller förmånsbestämda.

Bolagets samtliga förmånsbestämda pensionsförpliktelser omfattas av Tryggandelagen. Lantmännen bildade under hösten 2011 en pensionsstiftelse. Bolagets pensionsförpliktelser omfattas av stiftelsen. I och med att dessa pensionsförpliktelser nu tryggas i en stiftelse, helt utanför Lantmännenkoncernen, kan förpliktelsen nettas mot Swecons andel av marknadsvärdet på tillgångarna i stiftelsen. Verkligt värde värdering av stiftelsens tillgångar görs av koncernexterna värderare.

Avgifterna för avgiftsbestämda planer redovisas som kostnad. Obetalda avgifter redovisas som skuld.

Övriga långfristiga ersättningar till anställda
Skuld avseende övriga långfristiga ersättningar till anställda redovisas till nuvärdet av förpliktelsen på balansdagen.

Ersättningar vid uppsägning
Ersättningar vid uppsägningar, i den omfattning ersättningen inte ger företaget några framtida ekonomiska fördelar, redovisas endast som en skuld och en kostnad när företaget har en legal eller informell förpliktelse att antingen
a) avsluta en anställds eller en grupp av anställdas anställning före den normala tidpunkten för anställningens upphörande, eller
b) lämna ersättningar vid uppsägning genom erbjudande för att uppmuntra frivillig avgång.
Ersättningar vid uppsägningar redovisas endast när företaget har en detaljerad plan för uppsägningen och inte har någon realistisk möjlighet att annullera planen.

Skatt
Skatt på årets resultat i resultaträkningen består av aktuell skatt. Aktuell skatt är inkomstskatt för innevarande räkenskapsår som avser årets skattepliktiga resultat och den del av tidigare räkenskapsårs inkomstskatt som ännu inte har redovisats.

Avsättningar
En avsättning redovisas i balansräkningen när företaget har en legal eller informell förpliktelse till följd av en inträffad händelse och det är sannolikt att ett utflöde av resurser krävs för att reglera förpliktelsen och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

Vid första redovisningstillfället värderas avsättningar till den bästa uppskattningen av det belopp som kommer att krävas för att reglera förpliktelsen på balansdagen. Avsättningarna omprövas varje balansdag.

Omstruktureringsreserv
En avsättning för omstrukturering av verksamhet redovisas när företaget måste fullfölja omstruktureringen till följd av legal eller informell förpliktelse vilket innebär att företaget har en fastställd och utförlig omstruktureringsplan och de som berörs har en välgrundad uppfattning om att omstruktureringen kommer att genomföras.

Addo Sign identification number: d8f11089-3d57-4055-9dd5-b0cd977060c9

Intäkter
Det inflöde av ekonomiska fördelar som företaget erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning redovisas som intäkt. Intäkter värderas till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas, med avdrag för rabatter.

Försäljning av varor
Vid försäljning av varor redovisas en intäkt när följande kriterier är uppfyllda:

- De ekonomiska fördelarna som är förknippade med transaktionen sannolikt kommer att tillfalla företaget,
- Inkomsten kan beräknas på ett tillförlitligt sätt,
- Företaget har överfört de väsentliga riskerna och fördelarna som är förknippade med varornas ägande till köparen,
- Företaget har inte längre ett sådant engagemang i den löpande förvaltningen som vanligtvis förknippas med ägande och utövar inte heller någon reell kontroll över de sålda varorna,
- De utgifter som har uppkommit eller förväntas uppkomma till följd av transaktionen kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Ränta och utdelning
Intäkt redovisas när de ekonomiska fördelarna som är förknippade med transaktionen sannolikt kommer att tillfalla företaget samt när inkomsten kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Utdelning redovisas när behörigt organ har fattat beslut om att utdelning ska lämnas.

Koncernbidrag och aktieägartillskott
Huvudregel för redovisning av koncernbidrag enligt 35 kap. inkomstskattelagen (1999:1229).

Koncernbidrag som lämnats redovisas som en bokslutsdisposition i resultaträkningen.

Not 2 Nettoomsättning per rörelsegren och geografisk marknad

Nettoomsättning per rörelsegren

	2023-01-01-2023-12-31	*2022-01-01-2022-12-31*
Maskinförsäljning	3 946 570	3 332 283
Reservdelsförsäljning	718 571	680 712
Verkstadsförsäljning	530 829	499 773
Summa	**5 195 970**	**4 512 768**

Nettoomsättning per geografisk marknad

	2023-01-01-2023-12-31	*2022-01-01-2022-12-31*
Sverige	5 170 596	4 484 834
Övriga länder inom EU	20 440	22 532
Övriga länder utanför EU	4 934	5 402
Summa	**5 195 970**	**4 512 768**

Addo Sign identification number: d8f11089-3d57-4055-9dd5-b0cd977060c9

Not 3 Övriga rörelseintäkter

	2023-01-01-2023-12-31	*2022-01-01-2022-12-31*
Provision	5 019	3 564
Licensintäkter	39 193	30 983
Övrigt	6 091	4 800
Summa	**50 303**	**39 347**

Not 4 Arvode och kostnadsersättning till revisorer

	2023-01-01-2023-12-31	*2022-01-01-2022-12-31*
Ernst & Young AB		
Revisionsarvode	415	400
Summa	**415**	**400**

Not 5 Operationell leasing - leasetagare

	2023-01-01-2023-12-31	*2022-01-01-2022-12-31*
Framtida minimileaseavgifter avseende icke uppsägningsbara operationella leasingavtal:		
Inom ett år	69 452	62 376
Mellan ett och fem år	148 147	117 182
Senare än fem år	100 018	87 716
	317 617	**267 274**
Räkenskapsårets kostnadsförda leasingavgifter	90 975	82 458

Bolagets leasingavgifter består främst av avgifter avseende lokalhyror samt fordon.

Addo Sign identification number: d8f11089-3d57-4055-9dd5-b0cd977060c9

Not 6 Anställda och personalkostnader

Medelantalet anställda

	2023-01-01-2023-12-31	*Varav män*	*2022-01-01-2022-12-31*	*Varav män*
Sverige	669	580	657	576
Totalt	**669**	**580**	**657**	**576**

Könsfördelning i företagsledningen

	2023-12-31	*2022-12-31*
Andel kvinnor		
Styrelsen	0%	0%
Övriga ledande befattningshavare	14,3%	14,3%

Löner, andra ersättningar och sociala kostnader

	2023-01-01-2023-12-31	*2022-01-01-2022-12-31*
Löner och andra ersättningar:	392 611	367 032
Sociala kostnader	181 984	272 134
(varav pensionskostnader) 1)	44 754	126 952

1) Av företagets pensionskostnader avser 2 306 kkr (f.å. 2 827 kkr) företagets ledning avseende 5 (6) personer. Företagets utestående pensionsförpliktelser till dessa uppgår till 4 048 kkr (f.å. 2 979 kkr).

Ledande befattningshavares ersättningar

Ledande befattningshavares ersättningar utgör 13 299 kkr (f.å. 11 587 kkr)

Vid uppsägning från företages sida har verkställande direktören rätt till 6 månadslöner om vissa villkor är uppfyllda. Vid uppsägning från verkställande direktörens sida har denne under vissa förutsättningar rätt till 6 månadslöner.

Not 7 Ränteintäkter och liknande intäkter

	2023-01-01-2023-12-31	*2022-01-01-2022-12-31*
Ränteintäkter, koncernföretag	2 354	3 989
Ränteintäkter, övriga	42 023	59 319
Summa	**44 377**	**63 308**

Not 8 Räntekostnader och liknande kostnader

	2023-01-01-2023-12-31	*2022-01-01-2022-12-31*
Räntekostnader, koncernföretag	1 861	0
Räntekostnader, övriga	8 682	47 644
Valutakursdifferenser	-	2
Summa	**10 543**	**47 646**

Addo Sign identification number: d8f11089-3d57-4055-9dd5-b0cd977060c9

Not 9 Bokslutsdispositioner

	2023-01-01-2023-12-31	*2022-01-01-2022-12-31*
Skillnad mellan skattemässig och redovisad avskrivning:		
Obeskattade reserver	-4 324	-36 218
Koncernbidrag	-439 048	-289 660
Summa	**-443 372**	**-325 878**

Not 10 Skatt på årets resultat

	2023-01-01-2023-12-31	*2022-01-01-2022-12-31*
Aktuell skatt	-2 393	0
	-2 393	**-**

Avstämning av effektiv skatt

	2023-01-01-2023-12-31	*2022-01-01-2022-12-31*
Redovisat resultat före skatt	-3 362	6 369
Skatt enligt gällande skattesats 20,6 % (föreg år 20,6%)	693	-1 312
Skatteeffekt av:		
Ej avdragsgilla kostnader	-919	-1 415
Ej skattepliktiga intäkter	44	546
Skatt hänförlig till tidigare år	-2 393	-
Skattereduktion för inventarier anskaffade 2021	-	2 181
Övrigt	182	-
Redovisad effektiv skatt	**-2 393**	**-**

Not 11 Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten och liknande arbeten

Balanserade kostnader för datasystem	*2023-12-31*	*2022-12-31*
Ackumulerade anskaffningsvärden		
-Vid årets början	133 629	121 839
-Årets anskaffningar	4 503	11 790
-Avyttringar och utrangeringar	-175	-
Vid årets slut	137 957	133 629
Ackumulerade avskrivningar		
-Vid årets början	-67 371	-53 475
-Återförda avskrivningar på avyttringar och utrangeringar	175	-
-Årets avskrivning	-15 454	-13 896
Vid årets slut	-82 650	-67 371
Redovisat värde vid årets slut	**55 307**	**66 258**

Not 12 Pågående nyaläggningar och förskott immateriella anläggningstillgångar

	2023-12-31	*2022-12-31*
Ackumulerade anskaffningsvärden		
-Vid årets början	2 109	4 145
-Nyanskaffningar	10 612	9 019
-Omklassificeringar	-4 502	-11 055
	8 219	**2 109**

Addo Sign identification number: d8f11089-3d57-4055-9dd5-b0cd977060c9

Not 13 Nedlagda utgifter på annans fastighet

	2023-12-31	*2022-12-31*
Ackumulerade anskaffningsvärden		
-Vid årets början	26 453	23 401
-Nyanskaffningar	340	3 052
-Avyttringar och utrangeringar	-189	-
Vid årets slut	26 604	26 453
Ackumulerade avskrivningar		
-Vid årets början	-12 186	-10 033
-Återförda avskrivningar på avyttringar och utrangeringar	136	-
-Årets avskrivning	-2 293	-2 153
Vid årets slut	-14 343	-12 186
Redovisat värde vid årets slut	**12 261**	**14 267**

Not 14 Maskiner och andra tekniska anläggningar

	2023-12-31	*2022-12-31*
Ackumulerade anskaffningsvärden		
-Vid årets början	309 682	293 387
-Nyanskaffningar	54 959	54 991
-Avyttringar och utrangeringar	-3 392	-47
-Omklassificeringar	-28 967	-38 649
	332 282	309 682
Ackumulerade avskrivningar		
-Vid årets början	-169 973	-154 946
-Återförda avskrivningar på avyttringar och utrangeringar	3 392	47
-Omklassificeringar	27 830	34 919
-Årets avskrivning	-51 258	-49 993
	-190 009	-169 973
Redovisat värde vid årets slut	**142 273**	**139 709**

*Omklassificering av maskiner från anläggningsregister till lager

Not 15 Inventarier, verktyg och installationer

	2023-12-31	*2022-12-31*
Ackumulerade anskaffningsvärden		
-Vid årets början	74 092	69 579
-Nyanskaffningar	1 470	4 513
-Avyttringar och utrangeringar	-15 354	-
	60 208	74 092
Ackumulerade avskrivningar		
-Vid årets början	-60 914	-57 458
-Återförda avskrivningar på avyttringar och utrangeringar	15 343	-
-Årets avskrivning	-3 347	-3 456
	-48 918	-60 914
Redovisat värde vid årets slut	**11 290**	**13 178**

Addo Sign identification number: d8f1089-3d57-4055-9dd5-b0cd977060c9

Not 16 Pågående nyanläggningar och förskott materiella anläggningstillgångar

	2023-12-31	*2022-12-31*
Ackumulerade anskaffningsvärden		
-Vid årets början	153	3 484
-Investeringar	3 023	7 871
-Omklassificeringar	-3 041	-11 202
Redovisat värde vid årets slut	**135**	**153**

Not 17 Andelar i koncernföretag

	2023-12-31	*2022-12-31*
Ackumulerade anskaffningsvärden:		
-Vid årets början	139 314	8 335
-Inköp	-	130 979
Redovisat värde vid årets slut	**139 314**	**139 314**

Specifikation av moderföretagets innehav av aktier och andelar i koncernföretag

Ägarandelen av kapitalet avses, vilket även överensstämmer med andelen av rösterna för totalt antal aktier.

Dotterföretag / Org nr / Säte	*Antal andelar*	*i %*	*Redovisat värde*
Swecon AS, org nr 10057001, Haapsalu, Estland	1 400	100	6 374
Swecon SIA, org nr 40003564046, Riga, Lettland	60	100	999
Swecon UAB, org nr 1175455, Villnius, Litauen	370 000	100	962
KEWAB Rental AB, org nr 559107-7994, Karlstad, Sverige	500	100	130 979
			139 314

Not 18 Uppskjuten skattefordran

Uppskjuten skattefordran	*2023-12-31*	*2022-12-31*
Skattefordran kapitalförsäkring	401	355

Not 19 Andra långfristiga fordringar

	2023-12-31	*2022-12-31*
Ackumulerade anskaffningsvärden:		
-Vid årets början	1 388	1 318
-Reglerade fordringar	177	70
Redovisat värde vid årets slut	**1 565**	**1 388**

Not 20 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2023-12-31	*2022-12-31*
Hyresavgifter	7 673	6 954
Leasingavgifter	2 345	2 201
Försäkringspremier	809	750
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	11 324	9 019
	22 151	**18 924**

Addo Sign identification number: d8f11089-3d57-4055-9dd5-b0cd977060c9

Not 21 Antal aktier och kvotvärde

	2023-12-31	*2022-12-31*
A-aktier		
antal aktier	467 950	467 950
kvotvärde	100	100
B-aktier		
antal aktier	32 050	32 050
kvotvärde	100	100

Not 22 Disposition av vinst eller förlust

Förslag till disposition av företagets vinst eller förlust
Styrelsen föreslår att till förfogande stående medel

Belopp i kr	*2023-12-31*
Balanserat resultat	260 988 524
Årets resultat	-5 755 310
Summa	**255 233 214**
disponeras så att	
i ny räkning överföres	255 233 214
Summa	**255 233 214**

Not 23 Ackumulerade överavskrivningar

	2023-12-31	*2022-12-31*
Maskiner och inventarier	74 035	69 711
	74 035	**69 711**

Not 24 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

	2023-12-31	*2022-12-31*
Avsatt till PRI	308 681	267 306
Verkligt värde på bolagets andel av pensionsstiftelsen	-308 681	-267 306
Nettoförpliktelse	**-**	**-**
Härav kreditförsäkrat via FPG/PRI	308 681	267 306
Kapitalförsäkring	1 565	1 388
	1 565	**1 388**

Bolagets samtliga förmånsbestämda pensionsförpliktelser omfattas av Tryggandelagen. Bolagets pensionsförpliktelse tryggas via en extern stiftelse varför förpliktelsen kan nettoredovisas mot bolagets andelar av tillgångarna i stiftelsen. Stiftelsens tillgångar värderas av koncernextern värderare.

Addo Sign identification number: d8f11089-3d57-4055-9dd5-b0cd977060c9

Not 25 Övriga avsättningar

Avsättningar gjorda för:	Garantiåtaganden	Omstrukturering	Totalt
Redovisat värde vid årets ingång	**82 236**	**877**	**83 113**
Avsättningar som gjorts under året (inkl ökningar av befintliga avsättningar)	23 356	3 571	26 927
Belopp som tagits i anspråk under året	-12 379	-877	-13 256
Redovisat värde vid årets utgång	**93 213**	**3 571**	**96 784**

Posten avser framtida garantikostnader där framtida kostnader för service- och reparationsavtal ingår samt avsättning för omstruktureringskostnader. Garantiavsättningen är beräknad utifrån tidigare års garantiutgifter och en beräkning av framtida garantirisk.

Not 26 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2023-12-31	*2022-12-31*
Upplupen skuld för sålda maskiner	11 010	11 318
Upplupna personalkostnder inkl semesterlön	77 879	77 967
Upplupna social avgifter	59 554	47 940
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	68 052	53 111
	216 495	**190 336**

Not 27 Ställda säkerheter och eventualförpliktelser

Ställda säkerheter

	2023-12-31	*2022-12-31*
För egna skulder och avsättningar	Inga	Inga
För koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag	12 000	Inga
Fordringar	12 000	

Eventualförpliktelser

	2023-12-31	*2022-12-31*
Garantiåtaganden, FPG/PRI	6 174	5 346
Garantiåtaganden, avbetalningskontrakt	-	810
Garantiåtaganden, leasingkontrakt	202 614	224 962
Summa	**208 788**	**231 118**

Not 28 Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Ny VD, Ulf Hellström, tillträdde 2024-01-08.

Not 29 Likvida medel

	2023-12-31	*2022-12-31*
Följande delkomponenter ingår i likvida medel:		
Kassa och bank	-	-
	-	-

Bankkontona ingår i en cashpool redovisas som skuld/fordran mot koncernbolag, bankkonton som står utanför cahspoolen redovisas som likvida medel.

Addo Sign identification number: d8f11089-3d57-4055-9dd5-b0cd977060c9

Not 30 Övriga upplysningar till kassaflödesanalysen

	2023-12-31	*2022-12-31*
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet m m		
Avskrivningar	91 935	85 689
Övriga avsättningar	-4 206	7 426
Försäljning av anläggningstillgångar	-885	-101
Omvärdering övriga tillgångar	-177	-71
Övriga ej kassaflödespåverkande poster	63	-
	86 730	**92 943**

Not 31 Koncernuppgifter

Företaget är ett helägt dotterbolag fr.o.m 2014-12-22 till Lantmännen ek för, org nr 769605-2856, med säte i Stockholm.

Inköp och försäljning mellan koncernföretag	2023-12-31	2022-12-31
Inköp	217 463	222 078
Försäljning	271 744	200 805

Not 32 Nyckeltalsdefinitioner

Rörelsemarginal:	Rörelseresultat / Nettoomsättning
Balansomslutning:	Totala tillgångar
Avkastning på sysselsatt kapital:	(Rörelseresultat + finansiella intäkter) / Genomsnittligt sysselsatt kapital
Finansiella intäkter:	Poster i finansnettot som är hänförliga till tillgångar (som ingår i sysselsatt kapital)
Sysselsatt kapital:	Totala tillgångar - räntefria skulder
Räntefria skulder:	Skulder som inte är räntebärande. Pensionsskulder ses som räntebärande.
Avkastning på eget kapital:	Årets resultat hänförligt till moderföretagets aktieägare / Genomsnittligt eget kapital hänförligt till moderföretagets aktieägare
Soliditet:	Justerat eget kapital / Totala tillgångar

Addo Sign identification number: d8f11089-3d57-4055-9dd5-b0cd977060c9

Underskrifter

Eskilstuna

Niklas Lindberg
Styrelseordförande

Ulf Hellström
Verkställande direktör

Tomas Börjesson
Styrelseledamot

Peter Einarsson
Styrelseledamot

Christer Söderberg
Styrelseledamot

Vår revisionsberättelse har lämnats den dag som framgår av vår elektroniska underskrift
Ernst & Young AB

Anders Rodéhn
Auktoriserad revisor

Addo Sign identification number: d8f11089-3d57-4055-9dd5-b0cd977060c9

The signatures in this document are legally binding. The document is signed with Addo Sign secure digital signature.
The signer's identity is physically registered in the electronic PDF document and shown below.
All times are given in Coordinated Universal Time (UTC).

Signers

NIKLAS LINDBERG
SLqNE+DMCkCO80RuUiGXlQ *2024-04-18 14:10:59Z*

ULF LENNART FREDRIK HELLSTRÖM
RwqUyO1ASOVDU7t5jzM4CA *2024-04-19 16:21:56Z*

THOMAS BÖRJESSON
wq9Lt0kFzConbA4F6cGx0A *2024-04-22 08:29:25Z*

PETER EINARSSON
oA0qr20QBwXL9pDIKQaQuA *2024-04-22 08:32:28Z*

CHRISTER SÖDERBERG
5Yb6ZS5hdVFqjPsd12+4iA *2024-04-22 08:39:55Z*

ANDERS RODÉHN
3qcAJ18T0knJFIBkUZi1pQ *2024-04-22 18:51:32Z*

Documents in the transaction

Årsredovisning 2023 Swecon Anläggningsmaskiner AB.pdf *SHA256:*
8ecf65a9e58a3fd9c61981a044148d8854c3f2c99dd635656729d68750a019a5

Addo Sign

The document is digitally signed with the Addo Sign secure signing service. The signature evidence in the document is secured and validated using the mathematical hash value of the original document.

The document is locked for changes and time-stamped with a certificate from a trusted third party. All cryptographic signing proofs are embedded in the PDF document in case they are to be used for validation in the future.

How to verify the authenticity of the document
The document is protected with an Adobe CDS certificate. When the document is opened in Adobe Reader, it will appear to be signed with the Addo Sign signing service.

Addo Sign identification number: d8f11089-3d57-4055-9dd5-b0cd977060c9

Building a better working world

Penneo dokumentnyckel: 5GQII-2LJYA-VFHCK-N1QOS-DSEDE-W78C1

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Swecon Anläggningsmaskiner AB, org.nr 556575-1137

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Swecon Anläggningsmaskiner AB för räkenskapsåret 2023.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Swecon Anläggningsmaskiner ABs finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till Swecon Anläggningsmaskiner AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av Swecon Anläggningsmaskiner AB för räkenskapsåret 2023 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till Swecon Anläggningsmaskiner AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat styrelsens motiverade yttrande samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Stockholm den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Ernst & Young AB

Anders Rodéhn
Auktoriserad revisor

Penneo dokumentnyckel: 5GQII-2LJYA-VFHCK-N1QOS-DSEDE-W78C1

PENNEO

Signaturerna i detta dokument ar juridiskt bindande. Dokumentet ar signerat genom Penneo™ for saker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

ANDERS RODÉHN
Auktoriserad revisor
Serienummer: 93193a00781d6286caf87d2f10cd6b799a73xxxx
IP: 147.161.xxx.xxx
2024-04-22 18:50:20 UTC

BankID

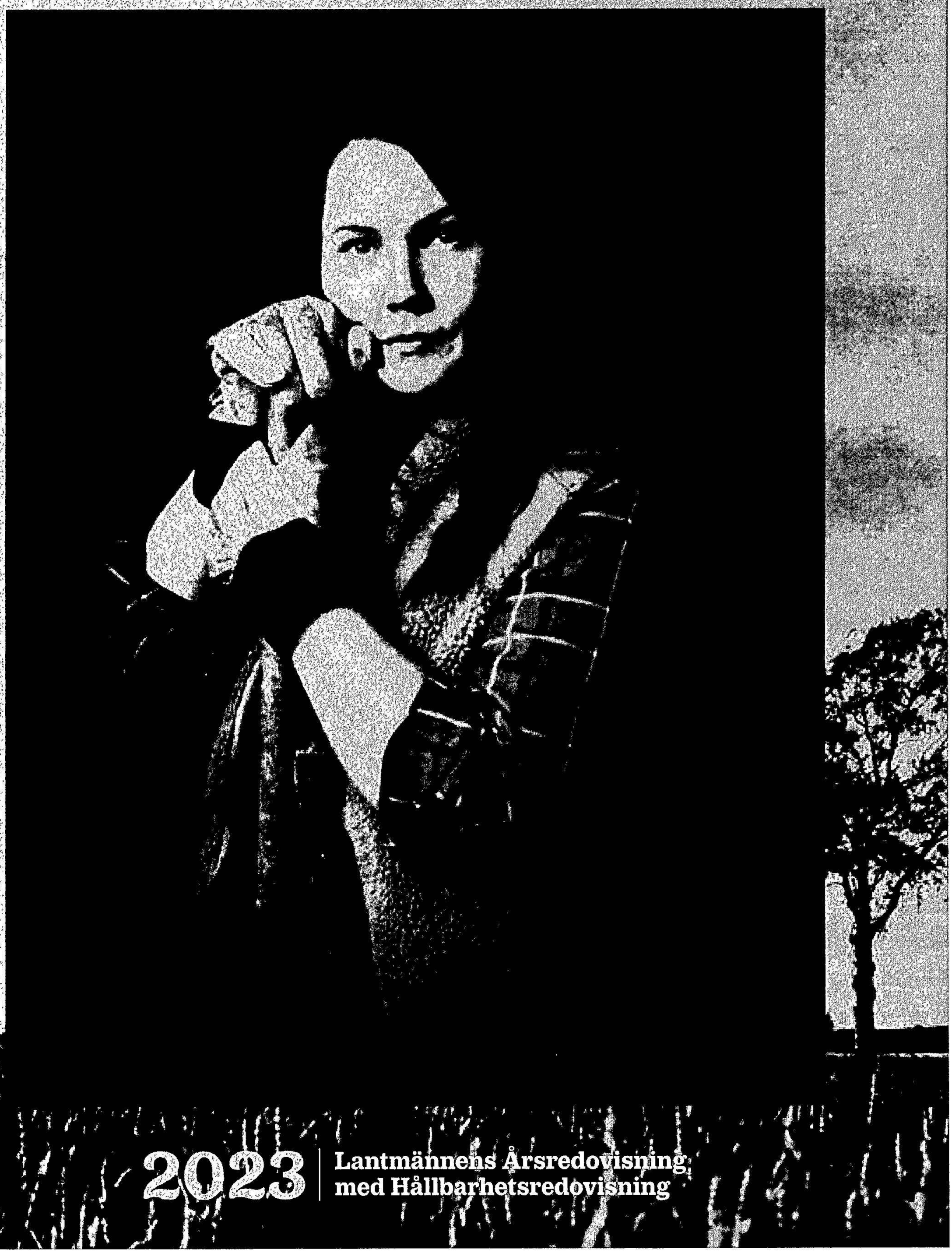
Penneo dokumentnyckel: 5GQII-2LJYA-VFHCK-N1QOS-DSEDE-W78C1

Detta dokument är digitalt signerat genom **Penneo.com**. Den digitala signeringsdatan i dokumentet är sakrad och validerad genom det datorgenererade hashvärdet hos det originella dokumentet. Dokumentet är låst och tidsstamplat med ett certifikat från en betrodd tredje part. All kryptografisk information är innesluten i denna PDF, for framtida validering om så krävs.

Hur man verifierar originaliteten hos dokumentet
Detta dokument är skyddat genom ett Adobe CDS certifikat. Nar du öppnar dokumentet i Adobe Reader bór du se att dokumentet är certifierat med **Penneo e-signature service <penneo@penneo.com>** Detta garanterar att dokumentets innehåll inte har ändrats.

Du kan verifiera den kryptografiska informationen i dokumentet genom att använda Penneos validator, som finns på **https://penneo.com/validator**

Lantmännen

2023 | Lantmännens Årsredovisning med Hållbarhetsredovisning

Innehåll

Koncernen i siffror 2023	2
Organisation och verksamheter	5
Ordförande har ordet	6
Vd har ordet	8
Lantmännenmodellen	10
Viktiga händelser	12
Styrs och ägs av medlemmarna	16
Utdelning till våra medlemmar	18
Omvärld och marknad	20
Strategi – Jord till bord 2030	22
Strategiska målsättningar	24
Hållbar affärsutveckling	26
Framtidens Jordbruk	28
Forskning utvecklar affärer	30
Våra medarbetare	32
Samarbeten för tillväxt	36
Vara verksamheter	37
Division Lantbruk	38
Division Energi	44
Division Livsmedel	48
Affärsområde Swecon	54
Affärsområde Fastigheter	58
Delägarskap och partnerskap	60
Årsredovisning	63
Förvaltningsberättelse	64
Koncernens räkenskaper	72
Moderföretagets räkenskaper	83
Noter till koncernen och moderföretaget	88
Hållbarhetsredovisning	139
Lantmännen och EU:s Taxonomiförordning	177
Föreningsstyrningsrapport	184
Koncernstyrelse och koncernledning	198
Risker och fakta	202
Väsentliga risker och riskhantering	203
Läsinstruktioner räkenskaper	206
Koncernens tioårsöversikt	210
Ordlista och adresser	212

Hållbarhetsredovisning
Lagstadgad hållbarhetsrapport 🌐 sid 26-36, 139-182 och 203-205.

Lyssna pa oss!
Lyssna på utvalda delar av Lantmännens Årsredovisning med Hållbarhetsredovisning på datorn eller i mobilen. 🌐 lantmannen.se/lyssna2023

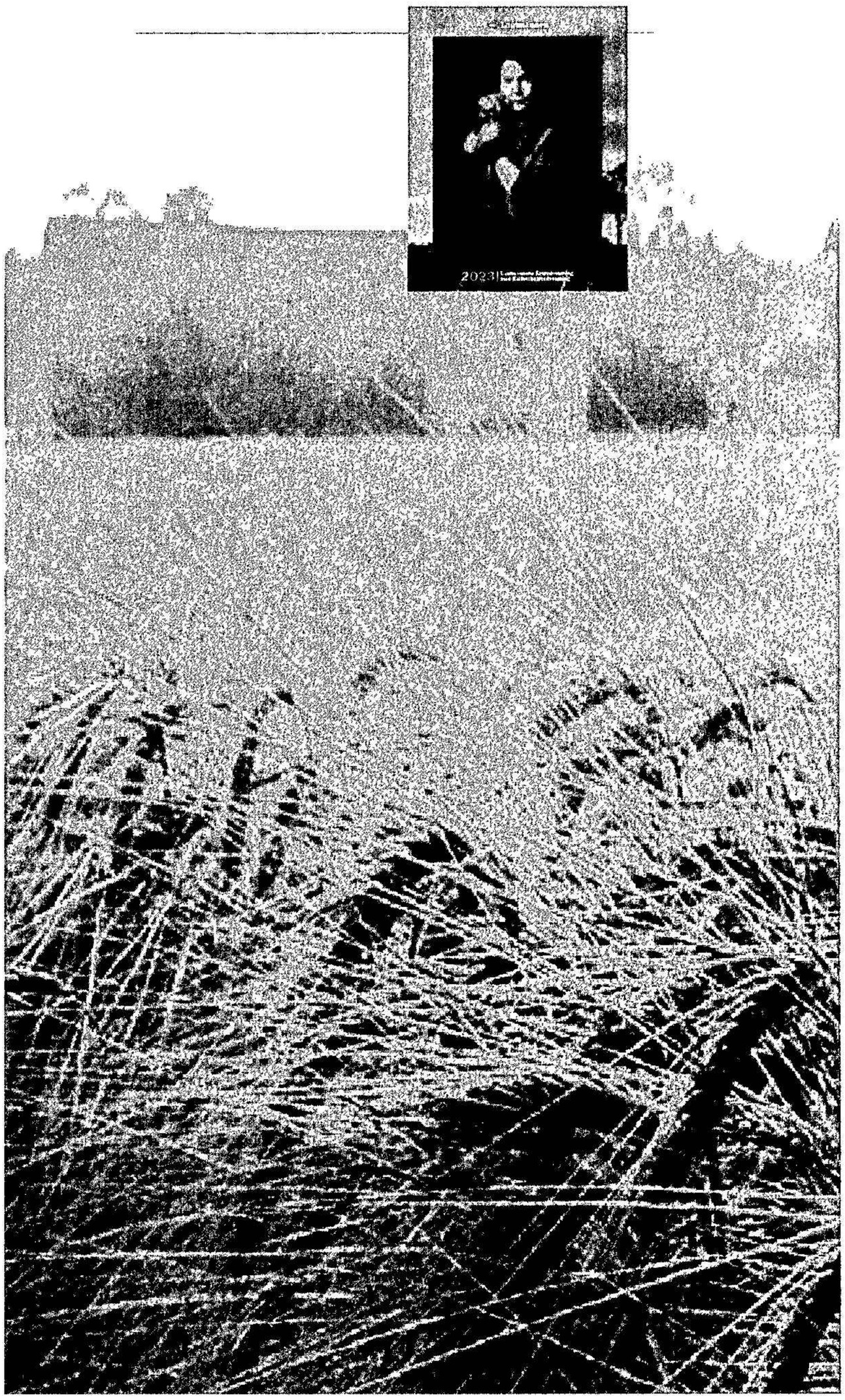
Lantmännens föreningsstämma
Ordinarie föreningsstämma äger rum tisdagen den 7 maj 2024. Stämman sänds även digitalt.

Finansiell rapportering

Delårsrapport Tertial 1	31 maj 2024
Delårsrapport Tertial 2	3 oktober 2024

Lantmännens finansiella rapporter kan laddas ned på svenska och engelska från 🌐 lantmannen.se/finansiell-information eller beställas på tel 010-556 00 00.

Lantmännen styrs och ägs av våra medlemmar. I årsredovisningen med hållbarhetsredovisning finns unika porträtt av fotograf Gustav Wiking där varje porträtt representerar ett av våra 20 distrikt och är en hyllning till medlemmarna som utgör grunden i vår verksamhet. Oavsett vem du möter på omslaget är innehållet detsamma, dock finns det en version, den nedan i bild, som utgör den legala versionen.

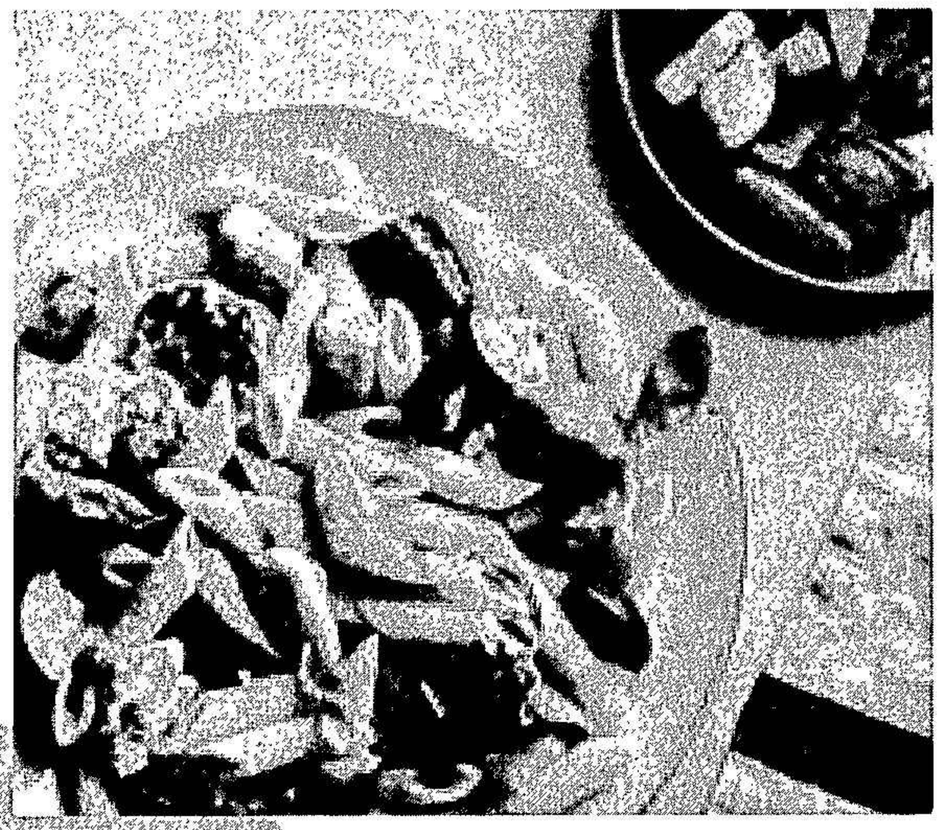

Om Lantmännen

Lantbrukskooperativ

Lantmännen är ett lantbrukskooperativ och nordeuropas ledande aktör inom lantbruk, maskin, bioenergi och livsmedel. Vi ägs av 18 000 svenska lantbrukare, har 10 000 anställda, har verksamheter i ett 20-tal länder och omsätter 65 miljarder SEK på årsbasis.

Vårt uppdrag är att bidra till lönsamhet på gårdarna och skapa avkastning på medlemmarnas kapital i föreningen. Som en av Nordens största koncerner inom lantbruk, bioenergi och livsmedel har Lantmännen både ett ansvar och en möjlighet att påverka utvecklingen.

Bra mat från Lantmännen

Vägen mot Bra mat börjar med ett frö som sås, med förhoppning om en god skörd och den goda måltiden. Vår ambition har, precis som odlingskonsten i stort, alltid handlat om att göra det bästa av vad jorden kan ge. Med detta som ledstjärna tar vi fram mat som producerats på ett hållbart och innovativt sätt, som ger hälsa, välmående och en trevlig stund runt bordet. Det är Bra mat, enligt oss.

För att kunna fortsätta producera Bra mat även i framtiden krävs ett svenskt lantbruk som är produktivt, hållbart och lönsamt på lång sikt.

Livskraftigt lantbruk – idag och i framtiden

Vad vi äter och hur maten produceras är helt avgörande för en hållbar utveckling. Därför satsar vi på forskning och innovation och tar fram nya metoder, produkter och tjänster genom hela värdekedjan, för att skapa ett livskraftigt lantbruk även i framtiden. Lantmännens olika verksamheter knyter ihop hela värdekedjan från Jord till bord.

Tillsammans har vi en unik möjlighet att påverka och forma framtidens jordbruk och hållbara matsystem. Vår gemensamma utgångspunkt är att skapa värde av det åkermarken ger.

Koncernen i siffror 2023

Den övergripande positiva trenden från förra året fortsatte under 2023, och framförallt division Energi och affärsområde Swecon levererade åter mycket starka resultat. Den svenska livsmedelsaffärens resultat minskade med drygt 30 procent, och verksamheten står inför fortsatta utmaningar.

65 212 MSEK

Årets nettoomsättning uppgick till 65 212 MSEK (60 612), en ökning med 7,6 procent varav 3,8 procent utgjordes av organisk tillväxt, 2,8 procent avsåg valutaomräknings-effekter och 1,0 procent avsåg förvärvade och avyttrade verksamheter.

2 820 MSEK

Rörelseresultatet uppgick till 2 236 MSEK (2 307) och justerat för jämförelsestörande poster till 2 820 MSEK (2 715). Rörelseresultatet har påverkats av jämförelsestörande poster om totalt –584 MSEK (–408).

2 462 MSEK

Resultat efter finansiella poster uppgick till 1 878 MSEK (2 128) och justerat för jämförelsestörande poster till 2 462 MSEK (2 536).

1 560 MSEK

Årets resultat efter skatt uppgick till 1 560 MSEK (1 791), varav 1 554 MSEK (1 781) avser medlemmarna i den ekonomiska föreningen och 6 MSEK (10) avser ägare utan bestämmande inflytande (minoritetsägare) i koncernens dotterföretag.

921 MSEK

Kassaflöde före finansieringsverksamheten var 921 MSEK (–2 468). Årets kassaflöde, inklusive finansieringsverksamheten, uppgick till 274 MSEK (–2 372).

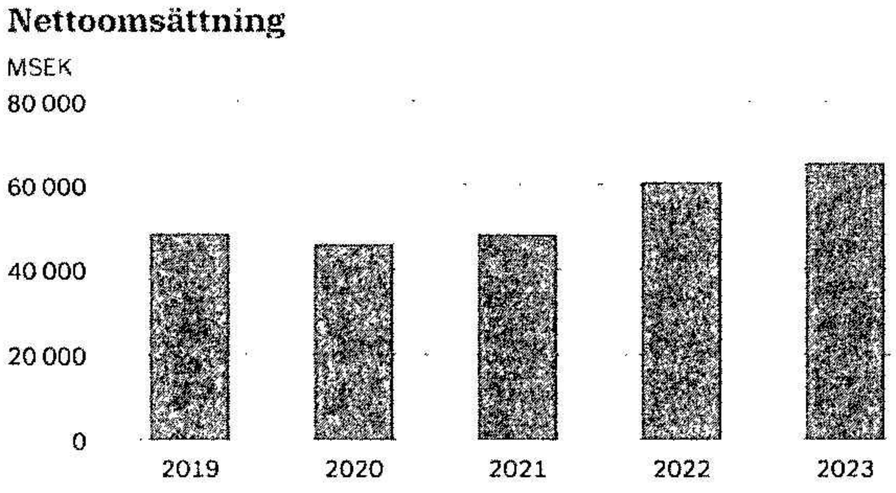
1 200 MSEK

Styrelsen föreslår utdelning med totalt 1 200 MSEK (1 080) i form av återbäring och efterlikvid med 324 MSEK (374), insatsutdelning med 453 MSEK (403) och insatsemission med 423 MSEK (303). Styrelsen föreslår även utdelning på förlagsandelar med 20 MSEK (15).

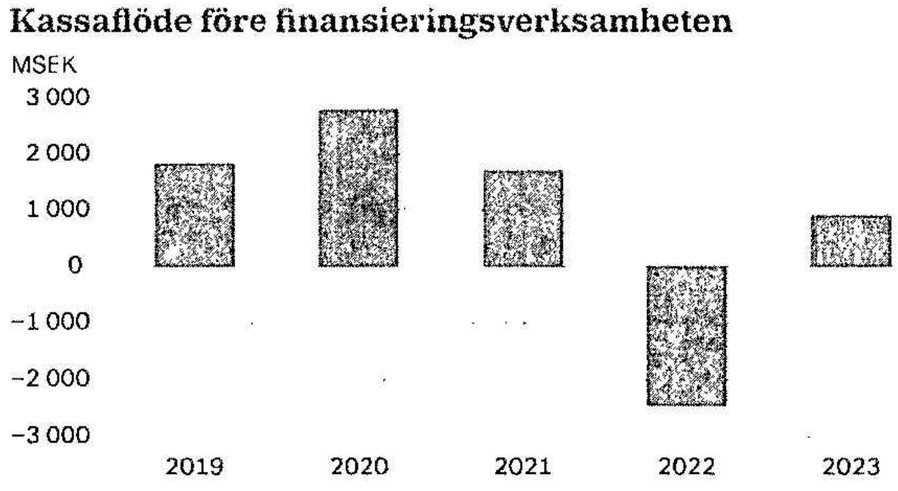

Nettoomsättning

MSEK

Kassaflöde före finansieringsverksamheten

MSEK

Nyckeltal

Finansiella nyckeltal	2023	2022
Nettoomsättning, MSEK	65 212	60 612
Rörelseresultat, MSEK	2 236	2 307
Rörelsemarginal, %	3,4	3,8
Resultat efter finansiella poster, MSEK	1 878	2 128
Årets resultat, MSEK	1 560	1 791
Kassaflöde före finansierings-verksamheten, MSEK	921	–2 468
Investeringar i anläggningstillgångar, MSEK	3 327	3 074
Nettolåneskuld, MSEK	10 056	9 761
Balansomslutning, MSEK	50 579	51 099
Avkastning på operativt kapital, %	6,4	7,2
Avkastning på eget kapital, %	6,6	8,3
Soliditet, %	46,4	44,9
Net debt/EBITDA	1,9	1,9

Exkl. jämförelsestörande poster	2023	2022
Rörelseresultat, MSEK	2 820	2 715
Rörelsemarginal, %	4,3	4,5
Resultat efter finansiella poster, MSEK	2 462	2 536
Årets resultat, MSEK	2 071	2 157
Avkastning på operativt kapital, %	8,0	8,4
Avkastning på eget kapital, %	8,7	10,1

Icke-finansiella nyckeltal	2023	2022
Antal medlemmar	17 907	18 256
Medelantal anställda	10 339	10 356
varav kvinnor/män, %	35/65	35/65
Medarbetarengagemang/Ledarskap	73/78	70/76
Sjukfrånvaro	4,6	5,2
Olycksfallsfrekvens	10,8	13,5
Utsläpp ton CO_2e/MSEK omsättning, egen produktion	1,64	2,01
Invägd volym spannmål, tusen ton	2 158	2 482
varav Klimat & Natur, volym, tusen ton	146	118

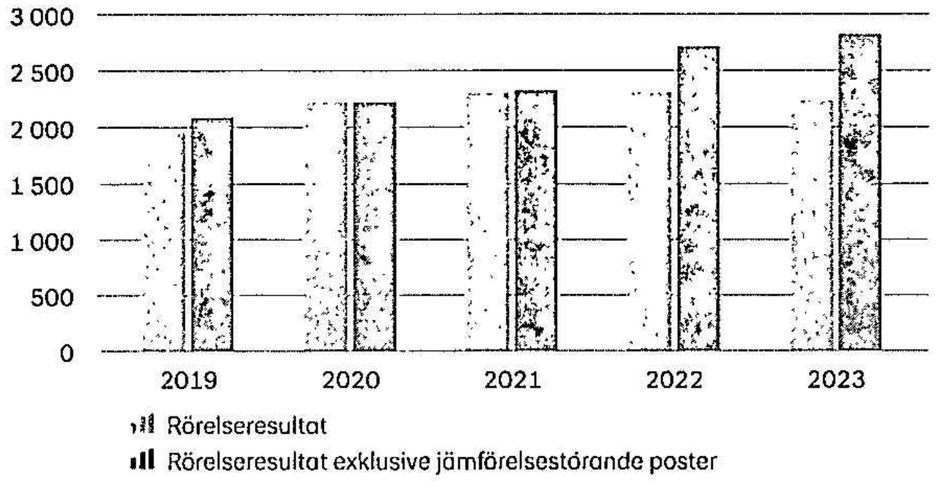
Lantmännen rapporterar alternativa nyckeltal enligt de europeiska riktlinjerna från ESMA (European Securities and Markets Authority).
Beskrivning av nyckeltal, *sid 138 och 168-169.*

99

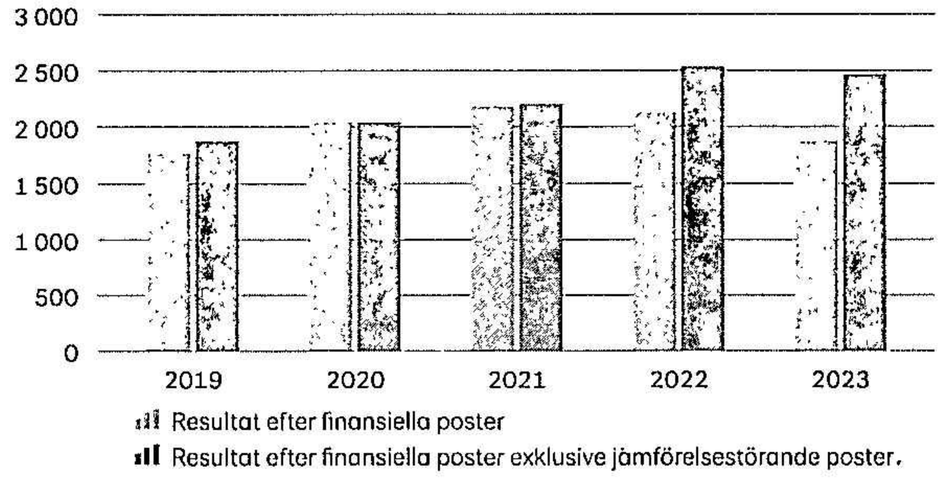
Lantmännens målsättning är att skapa förutsättningar för en hållbar primärproduktion med halverad klimatpåverkan vart tionde år, för att nå klimatneutralitet 2050.

Rörelseresultat

Resultat efter finansiella poster

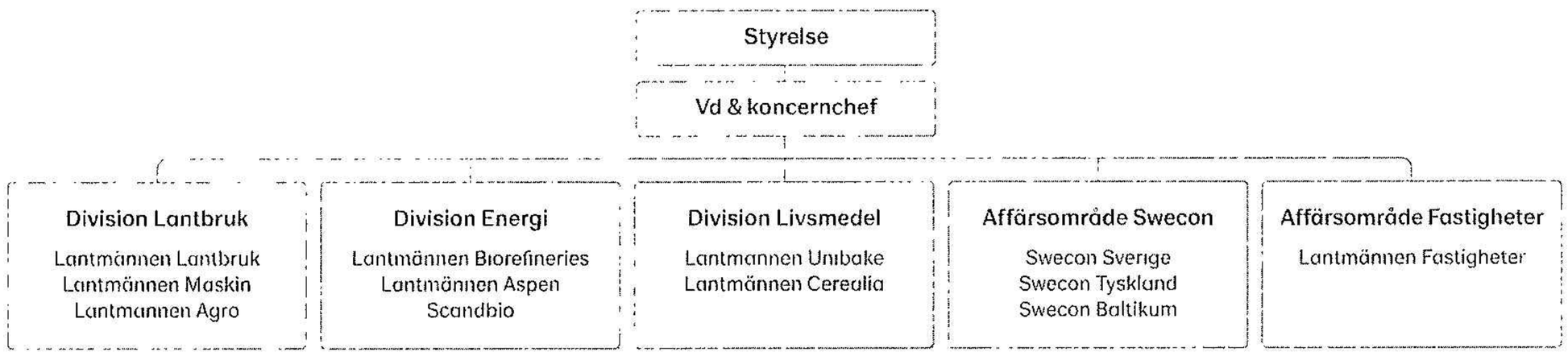

Distrikt Dala-Aros • Marit

Organisation och verksamheter

Division Lantbruk

Division Lantbruk utgör Lantmännens kärnverksamhet som erbjuder produkter och tjänster för ett starkt och konkurrenskraftigt lantbruk med verksamhet både i Sverige och internationellt. Divisionen har en stark position i Östersjöområdet samt verksamhet genom internationella delägarskap.

42 % av koncernens omsättning

Spannmål, foder, gödning, växtodling, maskin, service
sid 38

Division Energi

Division Energi erbjuder miljösmarta energi-, livsmedels- och industriprodukter som framställs på ett ansvarsfullt sätt. Divisionen verkar på en global marknad med huvudfokus i Europa, och har anläggningar i Sverige, Finland, Danmark, Lettland, Frankrike och Storbritannien.

11 % av koncernens omsättning

Bioetanol, proteinfoder, stärkelse, gluten, vodka, havreprotein, bränslepellets, alkylatbensin sid 44

Division Livsmedel

Division Livsmedel förädlar spannmål och andra råvaror från åkermarken och producerar mjöl, bröd, frukostprodukter, pasta och färdiglagade måltider. Divisionen erbjuder "Bra mat" till kunder inom dagligvaror, foodservice och livsmedelsindustrin i mer än 60 länder.

31 % av koncernens omsättning

Mjöl, bröd, pasta, frukostprodukter, färdiglagade måltider sid 48

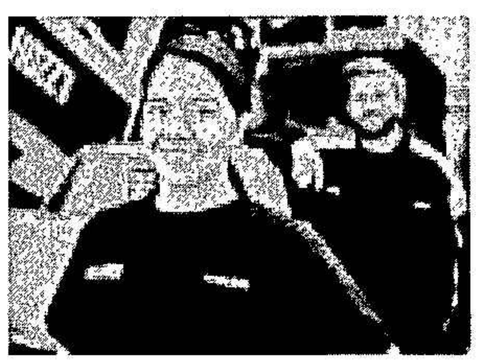

Affärsområde Swecon

Swecon är återförsäljare av maskiner för bygg- och anläggningsbranschen i Sverige, Tyskland, Estland, Lettland och Litauen samt partner till Volvo Construction Equipment. Swecon erbjuder också service och support via sina 96 serviceanläggningar.

15 % av koncernens omsättning

Anläggningsmaskiner, utrustning, reservdelar, utbildning, service och support sid 54

Affärsområde Fastigheter

Lantmännen Fastigheters uppdrag är att förse koncernens verksamheter med ändamålsenliga fastigheter och optimera avkastningen på externt uthyrda fastigheter. Ett av Sveriges största fastighetsföretag med cirka 150 fastigheter på 80 orter.

1 % av koncernens omsättning

Uthyrning, fastighetsdrift, fastighetsutveckling och byggnation sid 58

Ordförande har ordet

Oroliga tider och utmanande väder

Vi inte bara *kan* öka produktionen av mat i Sverige, utan jag anser att vi, med tanke på klimat-förändringar och andra omvärldsfaktorer, har ett direkt *ansvar att* producera mer för att kunna forsorja en växande befolkning på jorden.

Det tragiska kriget i Ukraina har fortsatt under året, och Rysslands aggressivitet västerut i Europa påverkar oss. För Lantmännens del har det bland annat inneburit att Lantmännen avyttrat sin verksamhet i Ryssland, vilket var nödvändigt och ansvarsfullt.

Arbetet med att på olika sätt rusta upp Sverige, såväl det militära försvaret som att öka den civila beredskapen och uthålligheten har pågått under året. Lantmännen är en viktig part i detta arbete, framför allt när det gäller livsmedelsförsörjningen och hur den ska stärkas. Ett exempel är möjligheten att etablera svensk industriell produktion av fossilfri mineralgödsel inom landet. Sverige är idag ett av få länder i Europa som inte har en egen produktion av mineralgödsel vilket kan få drastiska konsekvenser om importen skulle begränsas eller upphöra.

Under 2023 har inte bara omvärlden varit orolig. Året har för många lantbrukare varit fyllt av utmaningar både när det gäller väderleken, kostnader för insatsvaror och tillgången på kapital. Det har varit lätt att göra fel.

Försommartorka begränsade skördepotentialen i många delar av landet. Därefter följde stora mängder regn som försämrade kvaliteten och försvårade och försenade skörden. Sammantaget innebar det en av de sämsta skördarna i Sverige på 30 år.

Även om året på flera sätt varit tungt och dystert är jag ändå övertygad om att livsmedelsproduktion i Sverige har framtiden för sig. Vi inte bara kan öka produktionen av mat i Sverige, utan jag anser att vi med tanke på klimatförändringar och andra omvärldsfaktorer måste producera mer för att kunna försörja en växande befolkning på jorden.

Det behöver också ske på ett hållbart sätt, och Lantmännen har under året tagit flera steg i den gröna omställningen, bland annat genom den första skörden av fossilfritt producerad spannmål och skapandet av den första fossilfria animalievärdekedjan, inom äggproduktion.

Medlemmarna är Lantmännen

En av Lantmännens styrkor är medlemmarna. Medlemmarna finns i hela landet och bedriver olika former av lantbruk och livsmedelsproduktion. Spännvidden är stor, från renägare uppe i Norrbotten till spannmålsodlare nere på Söderslätt. Det gemensamma är att alla är aktiva svenska lantbrukare och nyttjar Lantmännens erbjudanden hemma på sin gård.

Tillsammans har vi ett ansvar att utveckla och stärka Lantmännen så att nästa generation av medlemmar kan fortsätta att skapa värde genom det kooperativa företaget Lantmännen. Det är därför positivt att medlemsmötena varit många under året och att de också varit välbesökta. Jag tolkar det som att medlemsengagemanget har stärkts och utvecklats inom Lantmännen.

Det är viktigt att blicka framåt och inte låta enskilda år avgöra strategiska beslut. Tänk framåt, och tänk på nästa generations medlemmar. Det är en bra utgångspunkt för styrelsen när omvärlden är osäker och olika beslut ska tas.

Det är tidsperspektivet som bland annat är utmärkande för det kooperativa företaget. Därför kan vi både ha fokus på årets resultat och långsiktiga investeringar som gagnar Lantmännen och dess medlemmar.

Styrelsens arbete

Under året har styrelsen arbetat med flera medlemsrelaterade frågor. Att kunna värdera den nytta Lantmännen gör ute på gårdarna hos medlemmarna är både intressant och efterfrågat. Styrelsen har på olika sätt arbetat med frågan under året.

Styrelsen har också beslutat om en uppdaterad utdelningspolicy för Lantmännen. Förändringen gör det möjligt att dela ut en större andel av resultatet från industriverksamheterna. Utdelningen kan nu vara upp till 50 procent av resultatet efter skatt från den industriella verksamheten inom Lantmännen, tidigare var denna andel cirka 40 procent. Fortfarande kommer hela rörelseresultatet i de lantbruksnära affärerna att delas ut som återbäring och efterlikvid till medlemmarna. Målsättningen är att Lantmännen över tid ska generera en jämn och stabil utdelning till sina medlemmar.

Forskning och utveckling för bättre motståndskraft mot torka och regn

Det är med tillfredsställelse jag konstaterar att Lantmännen kontinuerligt flyttar fram sina positioner beträffande forskning, utveckling och innovation. Lantmännen investerar årligen omkring 400 miljoner kronor och drygt 100 miljoner av dessa är kopplade till Lantmännens växtförädling med bas i Svalöv. Tack vare Lantmännens växtförädling säkerställer vi att det finns sorter och utsäde som passar förhållandena i norra Europa och som har bättre motståndskraft mot både torka, värme och regn.

Lantmännen har under de senaste åren tagit en ledarroll när det gäller att samordna och initiera forsknings- och utvecklingsprojekt. Samarbete och gemensamma satsningar är en förutsättning för att ett litet land som Sverige ska kunna få till slagkraftiga och framgångsrika forskningsprogram som i förlängningen stärker konkurrenskraften inom svensk livsmedelsindustri.

Rekordutdelning till medlemmarna

Det är glädjande att Lantmännen kan leverera ett toppresultat och att Lantmännens styrelse därför kan föreslå en rekordutdelning till medlemmarna med tanke på årets skördeutfall och den ekonomiska situationen på många gårdar. Pengar som förhoppningsvis bidrar till att stärka företagen och som jag vet behövs.

Lantmännens styrelse föreslår en utdelning på 1 200 MSEK till Lantmännens medlemmar. Utdelningsförslaget består av återbäring och efterlikvid på totalt 324 MSEK, insatsutdelning med 10 procent, motsvarande 453 MSEK, samt insatsemission på 423 MSEK.

Det är den högsta utdelningen någonsin som Lantmännens föreningsstämma har att besluta om i Stockholm den 7 maj och utgör ett viktigt bidrag till att trygga ett lönsamt och livskraftigt svenskt lantbruk och en robust svensk livsmedelsförsörjning.

Strategi och medarbetare i toppklass

Om året inneburit många utmaningar ute på medlemmarnas gårdar så har året också varit fyllt av prövningar och viktiga vägval för Lantmännen som företag. Jag vill därför rikta ett stort tack till Lantmännens vd och koncernchef, Magnus Kagevik, som med ett gott ledarskap och stor affärsmässighet gjort att Lantmännen står väl rustat inför framtiden.

Lantbruk och livsmedelsproduktion är en framtidsbransch och jag vill att Lantmännen ska vara ett företag som går före och inspirerar unga människor att våga satsa på sina lantbruksföretag eller ta anställning hos oss. Jag vill också att Lantmännen har en ledande position när det gäller att förse världen med mat och energi, producerad med modern teknologi och på ett långsiktigt hållbart sätt.

Med en beprövad och framgångsrik strategi som ligger fast och med medarbetare i toppklass är jag övertygad om att det är möjligt.

Mosslunda, februari 2024

Per Lindahl
Ordförande Lantmännen

Vd har ordet

Starkt resultat trots utmaningar

Lantmännen levererade ett starkt resultat för 2023, detta trots en fortsatt orolig omvärld, en svag skörd och utmaningar på flera marknader.

2023 präglades, liksom året dessförinnan, till stor del av fortsatt ekonomisk osäkerhet och en mycket orolig geopolitisk situation. Rysslands krig i Ukraina har fortsatt, och under hösten inleddes strider mellan Israel och terrororganisationen Hamas. Jag, precis som många andra, hoppas att våldsamheterna upphör och att konflikterna får ett slut så snart som möjligt.

Priserna på viktiga insatsvaror, såsom råvaror och energi, har visserligen sjunkit något under året, men den höga inflationen och stigande marknadsräntor har slagit hårt mot både företag och hushåll. Det har lett till en minskad investeringsvilja, generellt lägre efterfrågan på flera marknader och ett förändrat konsumentbeteende i form av ett skifte till lågprisprodukter inom livsmedel.

Trots dessa utmaningar levererade Lantmännen ett mycket starkt resultat för 2023: resultatet efter finansnetto och justerat för jämförelsestörande poster uppgick till 2 462 MSEK. Det finns flera anledningar till det goda resultatet. En är vår breda och stabila affärsportfölj, som liksom många gånger tidigare har visat på betydelsen av en god balans mellan olika branscher och marknader. Under 2023 levererade division Energi, affärsområde Swecon och våra internationella livsmedelsaffärer mycket goda resultat, medan den svenska livsmedelsverksamheten har haft det tuffare. Dessutom har ett gediget arbete gjorts inom alla våra affärer med att kompensera för ökade kostnader och anpassa verksamheten till utvecklingen på våra respektive marknader.

Utvecklingen i våra affärer

Division Lantbruk visade ett lägre resultat än föregående år framförallt på grund av ett lägre resultat i den svenska lantbruksverksamheten, där årets svaga skörd har haft en kraftigt negativ påverkan under andra halvåret. Resultatet är också lägre i de internationella intresseinnehaven. Det är glädjande att resultatet i den finska lantbruksverksamheten har ökat betydligt under året.

Division Energi levererade ytterligare ett starkt resultat för 2023, även om det lägre etanolpriset påverkade resultatet negativt framförallt under årets sista månader. Alla affärer i divisionen utvecklas åt rätt håll, inte minst Scandbio som uppnådde ett starkt resultat under året.

I division Livsmedel ökade både nettoomsättningen och resultatet för 2023 jämfört med föregående år. Detta är till stor del drivet av en högre inflation och en svag svensk valuta. Medan de internationella affärerna i Lantmännen Unibake levererade goda resultat under året, så har de svenska livsmedelsverksamheterna haft det betydligt tuffare, bland annat på grund av lägre efterfrågan och hård priskonkurrens från handelns egna varumärken.

> **Lantmännens stabila finansiella position är en styrka när marknaden sviktar, och ger oss ett handlingsutrymme som inte alla företag har.**

Affärsområde Swecon fortsatte under 2023 att leverera på en mycket hög nivå, och presenterade det högsta resultatet någonsin för helåret. Marknaden är dock fortsatt avvaktande och svår att förutsäga, och efterfrågan minskade kontinuerligt under året.

Affärsområde Fastigheter utvecklades väl under året och levererade ett stabilt resultat i nivå med föregående år. Både hyresverksamheten och arbetet med fastighetsutveckling utvecklas positivt.

Viktiga utvecklingsområden

Under året har regeringen arbetat med att uppdatera den nationella livsmedelsstrategin. Lantmännen är positiva till att översynen gjorts, och har bidragit med inspel kring områden som bör prioriteras i livsmedelsstrategin.

Två viktiga framtidsområden som har fått ökad uppmärksamhet under året är klimatanpassning och livsmedelsberedskap. Utmaningarna under skördeperioden, tillsammans med hur torka och översvämningar har påverkat nationellt viktig infrastruktur, understryker hur viktigt det är att vi accelererar arbetet med klimatanpassning. Det kommer att krävas stora investeringar i bland annat dränering och bevattning. Det är ett strukturerat arbete som primärproduktionen, industrin och politiken tillsammans behöver genomföra.

Vad gäller livsmedelsberedskap så har det blivit allt tydligare att Sverige har ett behov av att öka den strategiska lagringen av till exempel spannmål och insatsvaror såsom gödsel och utsäde. Det arbetet behöver påbörjas nu, och även inom detta område är det viktigt att alla aktörer inom livsmedelskedjan arbetar tillsammans på ett koordinerat sätt.

Lantmännen har under året gjort flera viktiga framsteg inom hållbarhetsområdet. Våra utsläppsminskningar har fortsatt i accelererad takt, och vi har nu sänkt våra relativa utsläpp i egen produktion med cirka 45 procent jämfört med basåret 2019. Odlingskonceptet Klimat & Natur fortsätter att expandera, och har uppdaterats med ett nytt kriterium för fossilfri gödsel som gör att klimatpåverkan från odlingen nu kan minskas med upp till 45 procent. Vi arbetar också kontinuerligt med att förbättra uppföljning och mätning av relevanta nyckeltal. Bland annat har både Lantmännen Unibake och Lantmännen Cerealia under året anslutit sig till Science Based Targets initiative, ett globalt program för företag att minska utsläppen i linje med Parisavtalet.

Fokus och strategiska satsningar

För att fånga möjligheter och parera utmaningar framåt behöver vi fatta rätt beslut på både taktisk och strategisk nivå. På kort sikt gäller det att behålla ett starkt fokus på kostnadskontroll inom alla områden, att vara flexibel och anpassningsbar utifrån de rådande förutsättningarna. På längre sikt handlar det snarare om att göra rätt prioriteringar och rätt investeringar. Även på en svagare marknad uppstår affärsmöjligheter, och vi behöver göra rätt värderingar och satsa inom rätt områden. Lantmännens stabila finansiella position är också en styrka när marknaden sviktar, och ger oss ett handlingsutrymme som inte alla företag har.

En annan viktig framgångsfaktor är att ständigt arbeta med kontinuerliga förbättringar inom alla områden. Varaktiga förbättringar sker sällan över en natt, utan vi behöver konstant sträva efter att bli lite bättre varje dag vi går till jobbet. Jag har sett många positiva exempel på detta i våra olika affärer under året, och vi kan fortsatt lära oss mycket av varandra.

Slutligen vill jag rikta ett tack till alla våra medarbetare för ett väl genomfört arbete under ett utmanande år, och till våra medlemmar, som starkt bidragit med sin kunskap och sitt engagemang. Tillsammans fortsätter vi att utveckla världens bästa lantbrukskooperativ.

Stockholm, februari 2024

Magnus Kagevik
Vd och koncernchef

Lantmännenmodellen

Lantmännen är ett lantbrukskooperativ som ägs av svenska bönder. Vårt syfte är tydligt – att skapa ett livskraftigt lantbruk. Genom forskning, utveckling och verksamhet i hela värdekedjan tar vi tillsammans ansvar från jord till bord. Vår affärsmodell skapar förutsättningar för ett långsiktigt, lönsamt och hållbart svenskt jordbruk.

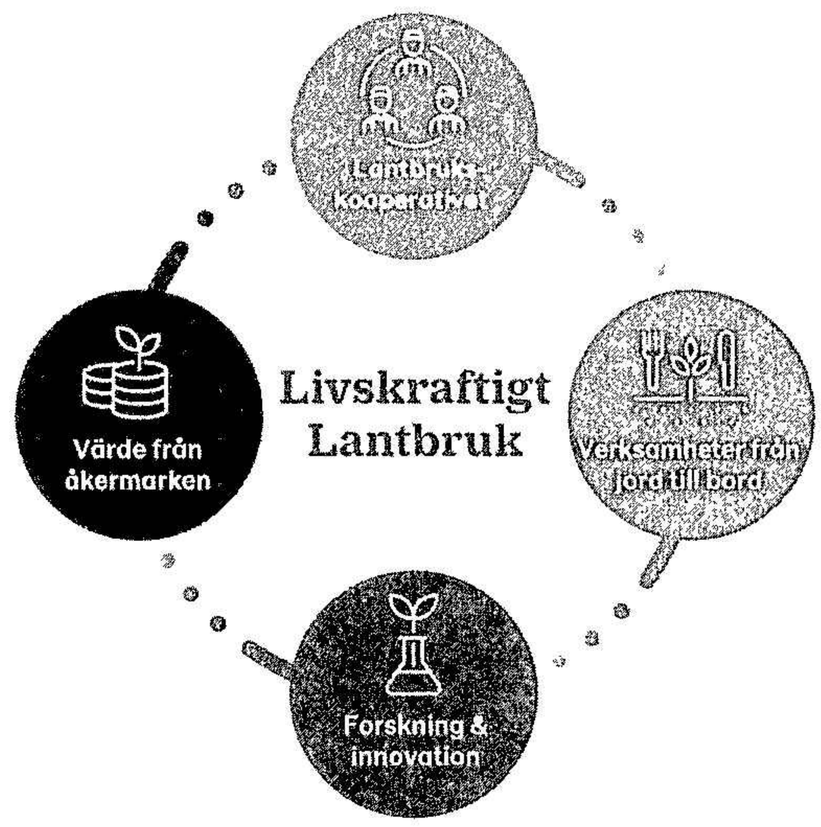
Lantbrukskooperativet
Våra 18 000 medlemmar är både ägare och affärspartners. Tillsammans tar vi vara på fördelarna med den kooperativa företagsformen för att bidra till lönsamheten på medlemmarnas gårdar och optimera avkastningen på medlemmarnas kapital i föreningen.

Verksamheter från jord till bord
Vi har verksamheter i hela värdekedjan, från jord till bord. Närvaro inom flera affärer, såväl lokalt som globalt, skapar affärsmöjligheter, stabilitet och långsiktighet. Och inte minst en unik möjlighet att påverka utvecklingen och ta ansvar från jord till bord.

Forskning och innovation
Vårt resultat återinvesteras i utvecklingen av ett livskraftigt lantbruk, antingen på medlemmarnas gårdar, i Lantmännens verksamheter eller inom forskning och innovation. Varje år investeras exempelvis cirka 400 MSEK i forskning och utveckling inom framtidens jordbruk, mat och bioenergi.

Värde från åkermarken
Vi förädlar åkermarkens resurser på ett ansvarsfullt sätt för att skapa det bästa av vad jorden kan ge. På så sätt skapar vi värde för våra medlemmar, utvecklar innovativa produkter och är en del av matkonsumentens vardag.

> **Vinsten från verksamheten återinvesteras för att skapa värde för svenskt lantbruk.**

Lantmännens uppdrag
Att bidra till lönsamheten på våra medlemmars gårdar och optimera avkastningen på medlemmarnas kapital i Lantmännen.

Lantmännens långsiktiga mål
Lantmännen ska vara den ledande aktören i spannmålens värdekedja från jord till bord i norra Europa.

> **När du handlar med Lantmännen får du inte bara ansvarsfullt framtagna produkter, du är även med och bidrar till utvecklingen av framtidens jordbruk.**

Distrikt Västernorrland, Felix

Viktiga händelser

Januari-december 2023

Semper och Lantmännen i nytt partnerskap

Semper anslöt sig till Klimat & Natur – Lantmännens program för Framtidens Jordbruk. Företagen kommer att skapa en mer hållbar odling av havre, vete och råg i Sverige. *30 mars 2023*

Stärkt svensk livsmedelsberedskap

På uppdrag av Lantmännen och LRF har en rapport tagits fram som pekar på hur den svenska jordbruks- och livsmedelssektorn kan säkerställa livsmedelsberedskapen i händelse av kris eller krig. Rapporten föreslår nio punkter för att skapa en robust livsmedelsvärdekedja, från jordbruket till dagligvaruhandeln. *14 april 2023*

Lantmännens inspel till Livsmedelsstrategi 2.0

Lantmännen har överlämnat sitt inspel till Sveriges Livsmedelsstrategi 2.0. Förslagen till utveckling syftar till att än tydligare säkra en robust svensk livsmedelskedja med ökad produktion genom tydligare målsättningar och förstärkningar inom områdena innovation, export, beredskap och hållbarhet. *25 april 2023*

Invigning av Lantmännen Biorefineries anläggning för veteprotein

Lantmännen Biorefineries nya produktionsanläggning för utvinning av veteprotein i Norrköping invigdes med representanter från regeringen, myndigheter samt lokala samarbetspartners. Med den större produktionskapaciteten stärks robustheten i svensk livsmedelsproduktion och en ökande efterfrågan från branschen tillgodoses. Produktionsanläggningen är en investering om 800 MSEK. *10 maj 2023*

Framtidens Jordbruk som del av det svenska EU-ordförandeskapet

Lantmännen välkomnade EU:s CAP-direktörer på Framtidsgården Svalöv. Gårdsbesöket var en del av det jordbrukspolitiska mötet i Malmö och det svenska EU-ordförandeskapet. De drygt 100 besökarna fick ta del av Lantmännens plan framåt mot Framtidens Jordbruk 2050 och se ny teknik och odlingsmetoder för ett mer hållbart och produktivt jordbruk. *1 juni 2023*

Lantmännens Forskningsstiftelse utlyser 25 MSEK

Årets utlysning från Lantmännens Forskningsstiftelse öppnades den 20 juni. Stiftelsen välkomnar projektansökningar från forskare inom de prioriterade områdena Lantbruk och maskin, Livsmedel och hälsa samt Bioenergi och gröna material. *20 juni 2023*

Lantmännen har avyttrat sina ryska verksamheter

Processerna för att avyttra verksamheterna i Ryssland är slutförda, och Lantmännen har därmed helt lämnat den ryska marknaden. Lantmännens verksamheter i Ryssland separerades från resten av koncernen i mars 2022 och har sedan dess agerat självständigt och resultaten har inte konsoliderats. *23 augusti 2023*

EU:s CAP-direktörer på Framtidsgården Svalöv

Lantmännen driver utvecklingen mot ett än mer hållbart, produktivt och lönsamt jordbruk samt hållbara livsmedels- och bioenergisystem.

Science Based Targets initiative godkänner Lantmännen Unibakes klimatmål

Lantmännen Unibake har fått sina klimatmål godkända av Science Based Targets initiative (SBTi). Målen innebär en förflyttning mot råvaror med lägre klimatpåverkan, utfasning av fossila bränslen och reducering av matavfall i samarbete med våra kunder och leverantörer. *24 augusti 2023*

Lantmännen uppdaterade utdelningspolicyn för sina medlemmar

Målsättningen är att Lantmännen över tid ska generera en jämn och stabil utdelning till sina medlemmar, aktiva svenska lantbrukare. Beslutet innebär att utdelningen kan vara upp till 50 procent av resultatet efter skatt från den industriella verksamheten inom Lantmännen, tidigare var denna andel cirka 40 procent. Liksom tidigare kommer 100 procent av rörelseresultatet i de lantbruksnära verksamheterna att delas ut till medlemmarna. *17 oktober 2023*

Lantmännen Unibakes helautomatiserade fryslager invigdes

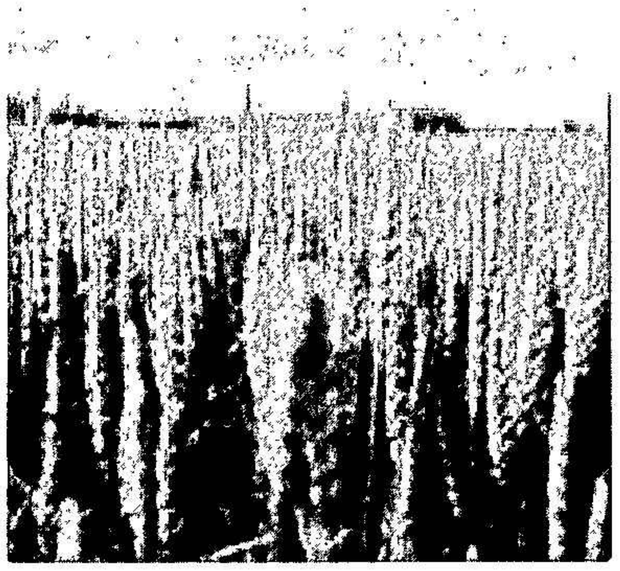
Lantmännen Unibake har tillsammans med Lantmännen Fastigheter investerat 300 MSEK i ett nytt fryslager. Den nya byggnaden har byggts i anslutning till det existerande bageriet i Örebro och kommer effektivisera varuflöden och bidra till en mer hållbar hantering av Bonjours, Hattings och Korvbrödsbagarns frysta brödprodukter. *27 oktober 2023*

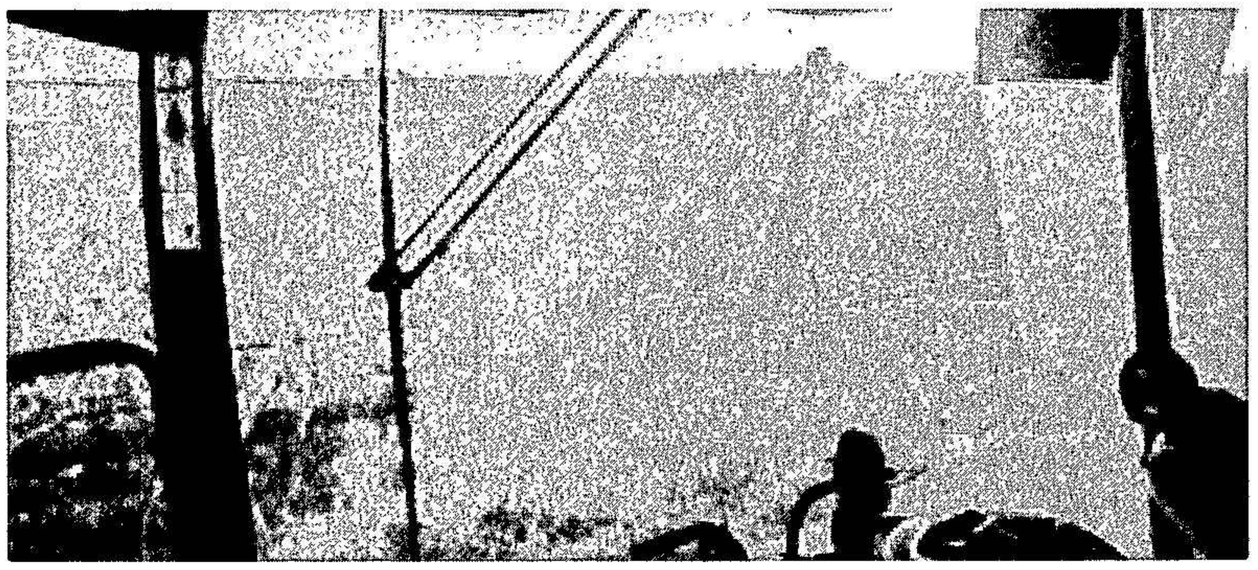
Lantmännens inspel till regeringens forsknings- och innovationspolitiska proposition

Lantmännen överlämnade sina inspel till regeringens forsknings- och innovationspolitiska proposition. Prioriterat i Lantmännens inspel är behovet av forskning och innovation med syfte att stödja ett framgångsrikt genomförande av Livsmedelsstrategin 2.0 för en ökad hållbar och robust livsmedelsproduktion med växande export. Lantmännens inspel till regeringens forsknings- och innovationspolitiska proposition går i linje med Sweden Food Arena, LRF, Livsmedelsföretagen och Svensk Kooperation. *1 november 2023*

EU-kommissionen fattar beslut i konkurrensrättsutredning

EU-kommissionen har beslutat att Lantmännen Agroetanol under en period för drygt 10 år sedan varit inblandat i en överträdelse av europeiska konkurrensregler inom etanolhandel. Mot bakgrund av detta har kommissionen ålagt Lantmännen Agroetanol böter på 47,7 miljoner euro. Med anledning av EU-kommissionens utredning av har Lantmännen sedan tidigare redovisat en avsättning om 500 MSEK. Lantmännen – som under utredningen har samarbetat fullt ut med kommissionen – bestrider slutsatserna i beslutet och fortsätter att utöva sin rätt till försvar fullt ut, inklusive att överklaga beslutet till EU-domstolen. *7 december 2023*

”

Lantmännen har en stark finansiell ställning som gör att vi kan parera de utmaningar vi möter.

Lantmännen förvärvar HKScans svenska verksamhet

Lantmännen har tecknat avtal om att förvärva HKScan Oyjs svenska verksamhet, HKScan Sweden AB. Förvärvet omfattar all verksamhet i Sverige och varumärkena Scan, Pärsons och Bullens. Genom förvärvet breddar och stärker Lantmännen sin affärsportfölj från jord till bord – och de långsiktiga förutsättningarna för svenskt lantbruk stärks. Transaktionen förutsätter ett godkännande av berörda myndigheter och affären förväntas vara genomförd under första halvåret 2024. *29 december 2023*

Årets svenska skörd

Jordbruksverkets summering visar att den svenska spannmålsskörden 2023 uppgick till cirka 4,9 miljoner ton, vilket är lägre än det senaste femårssnittet på 5,2 miljoner ton. Det torra vädret under försommaren och stora mängder nederbörd under skördeperioden hade en negativ påverkan både på skördevolymen och grödornas kvalitet.

Fossilfri värdekedja från jord till bord

I år introducerade vi en fossilfri spannmålsvärdekedja från jord till bord tack vare införandet av fossilfri gödsel som en möjlig åtgärd inom odlingskonceptet Klimat & Natur. Ett viktigt steg för oss på Lantmännen, men också för den svenska livsmedelssektorn som helhet för att kunna skapa en mer hållbar livsmedelsproduktion.

Händelser efter periodens utgång

I februari meddelade Lantmännen, Fertiberia och Nordion Energi den största satsningen i sitt slag i Norden, ett partnerskap som syftar till att etablera Sveriges första fossilfria mineralgödselproduktion i det gemensamma initiativet Power2Earth. Genom sin vätgasbaserade produktionsprocess som baseras på fossilfri energi, har Power2Earth potential att kraftigt minska klimatpåverkan från livsmedelsproduktionen och stärka svensk livsmedelsberedskap.

Lantmännen Cerealia tecknade i februari avtal om att avyttra färdigmatsverksamheten under varumärket Gooh till Atria Sweden. Affären som förutsätter ett godkännande av berörda myndigheter förväntas kunna slutföras under våren 2024.

Distrikt Gävleborg • Oskar

Styrs och ägs av medlemmarna

Lantmännens kooperativa företagsform har många fördelar. Genom det demokratiska upplägget, en medlem en rost, ges medlemmarna möjligheten att påverka hur Lantmannen styrs. Medlemmarna far även ta del av Lantmännens resultat och utdelning.

Medlemmar i Lantmännen är både affärspartners och ägare. Medlemmarna i Lantmännen är en viktig del i företaget och de skapar engagemang och utveckling. Alla medlemmar får ta del av koncernens vinst och har dessutom möjlighet att påverka hur Lantmännen styrs. För att få bli medlem måste man bedriva lantbruks- eller livsmedelsproduktion inom föreningens verksamhetsområde.

Engagemang och dialog i distrikten

För att tillvarata styrkan i den kooperativa företagsformen är engagemang och dialog i distrikt, på medlemsmöten, förtroenderåd och i arbetsgrupper viktigt. Lantmännen kombinerar regionala och medlemsaktiviteter med en omfattande nationell och internationell affärsverksamhet. Lantmännens 20 distrikt är basen för medlemmarnas inflytande och en viktig länk mellan medlemmarna och Lantmännen. Distriktsstyrelserna arbetar regionalt med medlemmarna i nära samarbete med Lantmännen Lantbruk och Lantmännen Maskin med övergripande, strategiska frågor. Läs mer i föreningsstyrningsrapporten sid 185-194.

Här skapas resultatet

Det ekonomiska resultatet inom Lantmännen genereras till största del inom förädlingsverksamheten, till exempel genom spannmålsförädling till foder, livsmedel eller bioenergi, och via försäljningen av entreprenadmaskiner.

En värdeskapande industri- och förädlingsverksamhet ger både avsättning för medlemmarnas spannmål och skapar mervärde.

Lantmännens föreningsstämma 3 maj 2023

På Lantmännens föreningsstämma i maj beslutades om den största utdelningen någonsin till Lantmännens medlemmar, totalt 1 080 MSEK.

På föreningsstämman valdes Patrick Aulin till ny ledamot i Lantmännens styrelse. Samtidigt omvaldes Gunilla Aschan, Jenny Bengtsson, Johan Bygge och Per Lindahl till styrelsen. På det konstituerande styrelsemötet som följde föreningsstämman valdes Per Lindahl till styrelseordförande och Jan-Erik Hansson till vice ordförande. Samtliga styrelseledamöter, vd, koncernledning, stämmopresidiet, fullmäktige, auktoriserade samt förtroendevalda revisorer deltog i stämman. Stämman kunde även följas via webbsändning.

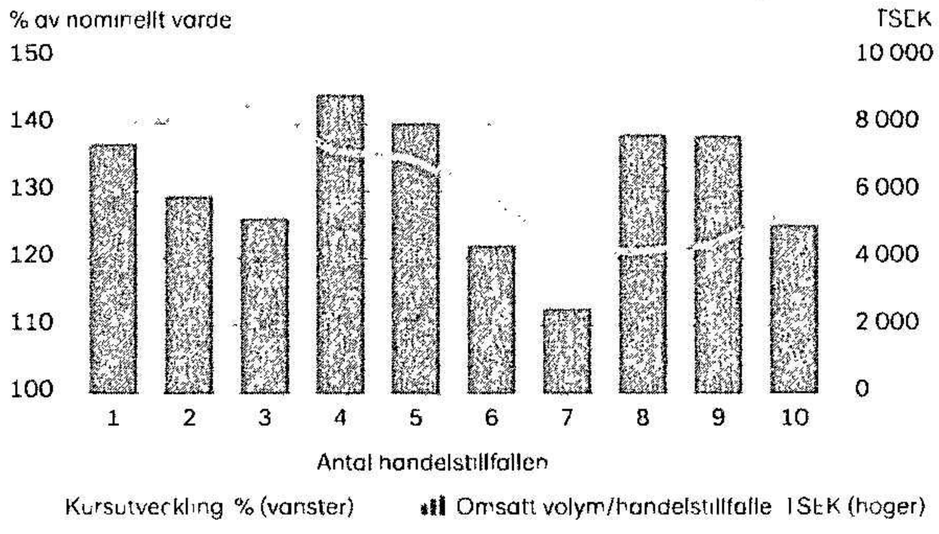
Handel med emissionsinsatser

Emissionsinsatserna är ett av många bra skäl att vara medlem i Lantmännen. Emissionsinsatserna bygger på den del av vinsten från Lantmännens industriverksamhet som fördelas till medlemmarna.

> **Lantmännen ska generera en jämn och stabil utdelning, baserad på koncernens resultat efter skatt.**

Medlemmar i Lantmännen kan köpa och sälja emissionsinsatser. Inköpta emissionsinsatser ger samma rätt till insatsutdelning och nya emissionsinsatser som inbetalda insatser. 2023 genomfördes 10 handelstillfällen och totalt var omsättningen 63 MSEK (44). Transaktionspriset varierade mellan 121 och 143 procent av nominellt värde.

Emissionsinsatser, handel och kursutveckling 2023

Fördelar och medlemsnytta

Medlemmar i Lantmännen tar del av Lantmännens avkastning och utdelning och även olika medlemsförmåner.

Varje år arrangeras ett stort antal möten och medlemsträffar för Lantmännens medlemmar. Utbudet varierar mellan olika distrikt beroende på behov och intresse. Medlemmarna utgör en gemenskap av aktiva svenska lantbrukare.

Lantmännen driver också en omfattande forsknings- och utvecklingsverksamhet som medlemmarna kan ta del av på olika sätt. Vidare har Lantmännen en aktiv dialog med politiker och beslutsfattare i syfte att förbättra de affärsmässiga förutsättningarna såväl för Lantmännen som för lönsamheten på medlemmarnas egna gårdar.

Respektive distrikt får lämna förslag på deltagare i Lantmännens Ambassadörsprogram för unga medlemmar. Cirka 30-40 deltagare från hela landet träffas och får en möjlighet att lära känna olika delar av Lantmännen.

Nya förtroendevalda i distriktens styrelser och valberedningar genomgår en tredagars utbildning i bland annat Lantmännens affärsverksamhet, kommunikation och IT-säkerhet. Lantmännen har även andra utbildningar för förtroendevalda.

Medlemstidningen Grodden skickas ut till alla medlemmar. Utöver tidningen finns även Grodden-podden som utkommer regelbundet.

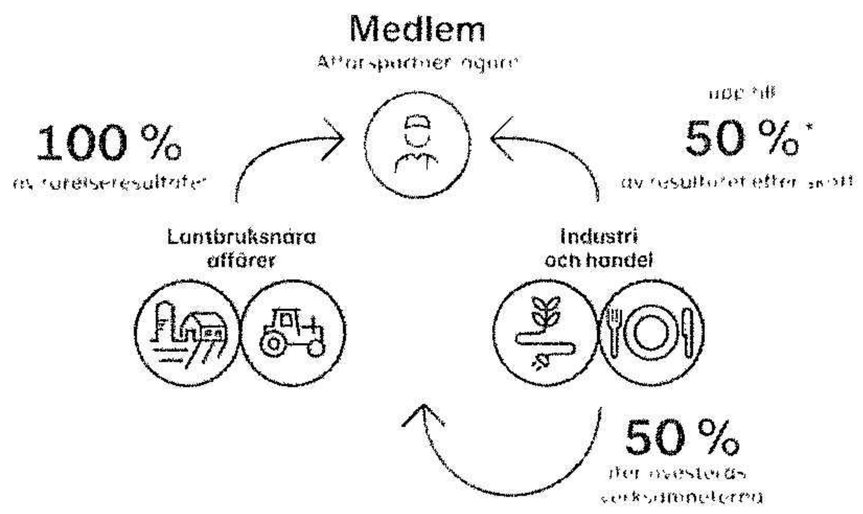
Medlemmarna har tillgång till LM²-portalens digitala tjänster. I LM²-portalens affärsöversikt visas aktuella avtal och orderinformation för medlemmar och kunder. Vidare ger portalen medlemmen bland annat möjlighet att se servicehistorik, boka maskinservice, samt även få en total översikt över sin fysiska spannmålsaffär samt foderavtal med Lantmännen. Läs mer om medlemsnytta på lantmannen.se/vara-agare/

Utdelning till våra medlemmar

Återbäring, efterlikvid, insatsutdelning och insatsemission är begrepp som återkommer när vi talar om nyttan av att vara medlem i Lantmännen. Styrelsens målsättning är att Lantmännen över tid ska generera en jämn och stabil utdelning till medlemmarna.

Medlemmar i Lantmännen har rätt till del av återbäring och efterlikvid som delas ut. Medlemmar deltar med en insats beräknad utifrån sin omsättning med föreningen.

** Utdelningspolicyn har uppdaterats och utdelningen kan nu vara upp till 50 procent av resultatet efter skatt från industri och handel. Den var tidigare cirka 40 procent.*

- *Återbäring* som beräknas på medlemmens inköp från Lantmännen Lantbruk Sverige, Lantmännen Maskin och Swecons svenska verksamheter.
- *Efterlikvid* beräknas på medlemmens försäljning av spannmål, oljeväxter, trindsäd och frö till Lantmännen Lantbruk.
- *Insatsutdelning* delas ut på medlemmarnas inbetalda och emitterade insatskapital. Utdelningen baseras på resultatet från förädlings- och industriverksamheten.
- *Insatsemission:* Delar av resultatet från Lantmännens industriverksamhet fördelas genom att kollektivt kapital förs över till medlemmarna. Insatsemissionen fördelas med 50 procent på handel med Lantmännen och 50 procent på inbetalda och emitterade insatser.

De första fem åren som medlem går utdelningen i form av *återbäring, efterlikvid* och *insatsutdelning* till insatsamortering för att nå grundinsatsen på 10 000 SEK.

Utdelning[1]

MSEK	2023[2]	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Återbäring och efterlikvid	324	374	341	305	208	157	245	231	188	135
Extra vinstutdelning	-	-	-	-	-	-	133	-	-	-
Insatsutdelning	453	403	362	291	237	213	222	207	193	178
Insatsemission	423	303	297	306	288	250	100	70	50	150
Totalt	1 200	1 080	1 000	902	733	620	700	508	431	463

[1] *Redovisat belopp kan inkludera justering jämfört med tidigare års förslag.* [2] *Enligt styrelsens förslag för 2023.*

Förslag till utdelning 2023

Styrelsen har för 2023 föreslagit stämman att lämna utdelning i form av återbäring och efterlikvid på handel med Lantmännen Lantbruk Sverige med 2,0 procent (2,0), 0,5 procent (0,5) i återbäring på medlemmarnas inköp från Destillataffären i Lantmännen Lantbruk Sverige och 0 procent (0,5) i återbäring på medlemmarnas inköp från Lantmännen Maskin och Swecons svenska verksamheter. Totalt beräknas återbäring och efterlikvid uppgå till 324 MSEK (374).

Styrelsen föreslår att insatsutdelning lämnas med 10 procent (10) på insatsernas nominella värde, totalt 453 MSEK (403) samt insatsemission med 423 MSEK (303). Därutöver föreslås utdelning på förlagsandelar utgå med 8,0 procent (6,0), 20 MSEK (15) enligt villkoren i erbjudandet för förlagsandelarna.

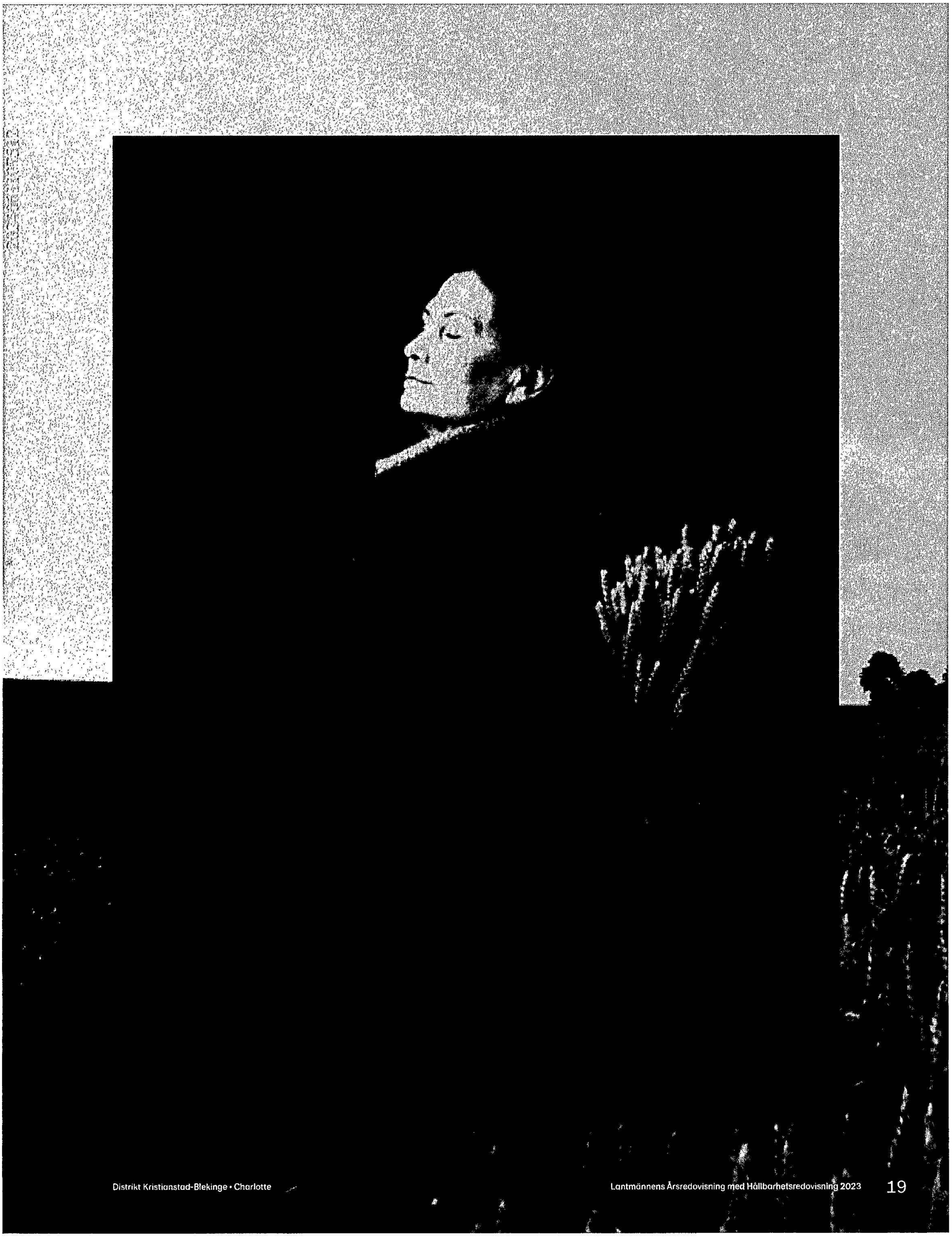
Insatskapital – inbetalt och emitterat

Vid utgången av 2023 uppgick medlemmarnas insatskapital till 4 534 MSEK (4 027). Insatskapitalet fördelar sig med 1 858 MSEK (1 642) som inbetalda insatser och 2 676 MSEK (2 385) som emitterade insatser.

De insatsemissioner medlemmar får samlas på deras konto för emissionskapital och det är således detta kapital som utgör emissionsinsatser. Våra medlemmar kan enkelt se sitt saldo via LM² Ekonomi.

Insatskapital

MSEK	2023	2022	2021	2020	2019
Inbetalda insatser	1 858	1 642	1 512	1 402	1 373
Emitterade insatser	2 676	2 385	2 112	1 826	1 586
Totalt	4 534	4 027	3 624	3 228	2 959

Distrikt Kristianstad-Blekinge • Charlotte

Omvärld och marknad

Omvärlden präglades under året av en komplex situation med hög inflation, stigande räntor och en volatil råvarumarknad. Tillsammans med den växande geopolitiska oron och väpnade konflikter i omvärlden har detta skapat oro på världsmarknaden, vilket även påverkar Lantmännens marknader och affärer. Lantmännens främsta marknad är norra Europa, med fokus på Norden och Östersjöområdet.

Vår omvärld: tre globala förändringsfaktorer

Växande befolkning och välstånd

Världens befolkning år 2050 förutspås uppgå till cirka 10 miljarder människor, samtidigt som välståndet i den globala medelklassen växer. Detta driver den långsiktiga efterfrågan på lantbruksråvaror och livsmedelsprodukter. Under 2023 bromsades volymtillväxten kraftigt som följd av den höga inflationen och stigande marknadsräntor.

Välståndet i den globala medelklassen växer och driver efterfrågan på lantbruksråvaror och livsmedelsprodukter.

Klimatanpassning och klimatomställning

För att leva upp till FN:s klimatmål enligt Parisavtalet om netto noll klimatpåverkan 2050 behöver klimatpåverkan minska i hela värdekedjan från odling till förädling och transport. Samtidigt måste jordbruket anpassas till ett förändrat klimat. Klimatanpassning handlar bland annat om innovation och nya tekniska lösningar, som till exempel att inom växtförädling ta fram sorter som är optimerade för varmare väder och längre växtsäsong och lantbruksmaskiner som kan användas under mer varierande väderförhållanden. Framförallt krävs omfattande investeringar i infrastruktur för vattenhushållning, det vill säga dränering och bevattning.

Geopolitisk komplexitet och livsmedelsförsörjning

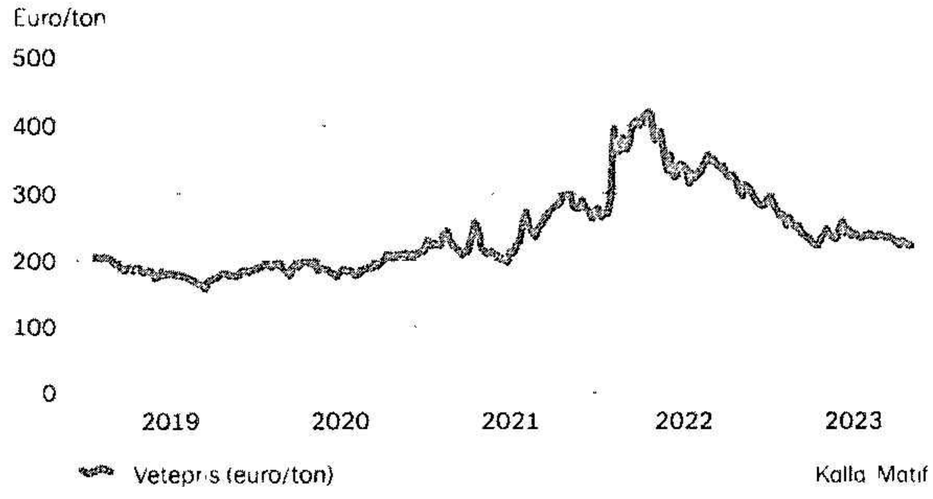
Omvärldssituationen påverkar våra affärers möjligheter och aktiviteter på ett helt nytt sätt. Situationen understryker vikten av inhemsk produktion och robusta värdekedjor samt betydelsen av att säkra infrastruktur i hela livsmedelsvärdekedjan. Ur ett svenskt perspektiv behövs produktionsförmåga av insatsvaror som mineralgödsel.

Volatilitet på våra marknader

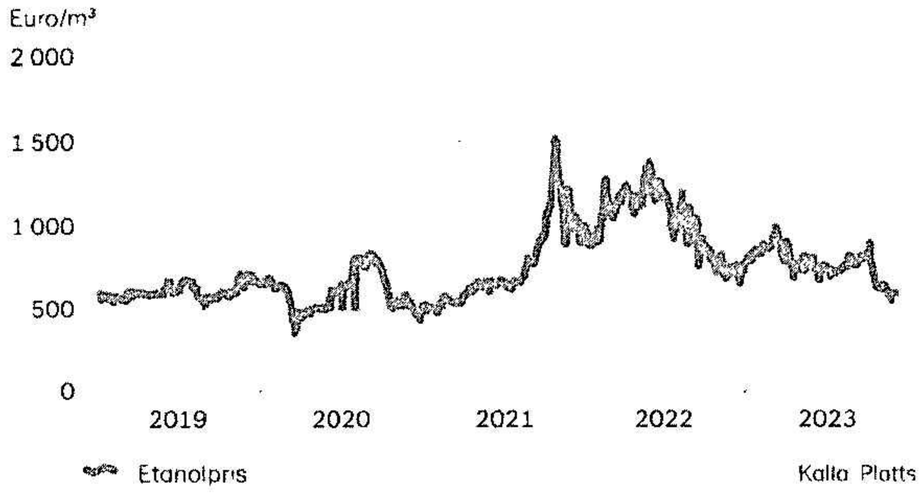
Den relativt höga inflationstakten i Sverige och övriga europeiska länder får konsekvenser för såväl slutkonsumenter som handel. Alla Lantmännens affärer har under året arbetat med att anpassa verksamheten till de förändrade förutsättningarna på marknaden. På livsmedelsmarknaden har de stigande priserna lett till att premiumprodukter fortsatt utmanas av lågprisprodukter och handelns egna varumärken.

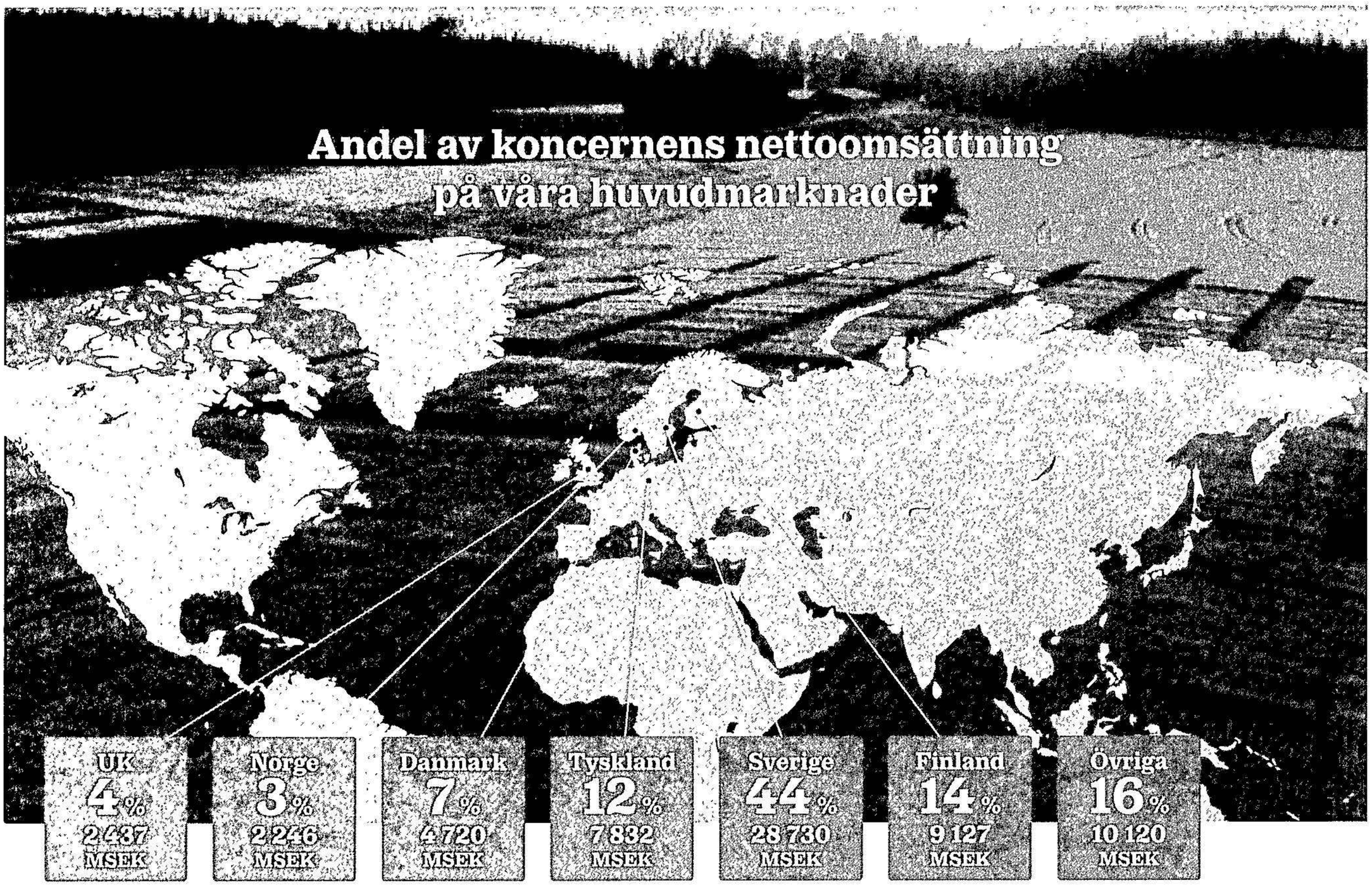
De senaste åren har vi haft kraftiga prisökningar på centrala jordbruks- och insatsråvaror samt livsmedelsingredienser. Detta har medfört utmaningar för lantbruksföretagen och ställt krav på prisjusteringar i hela värdekedjan. De höga energipriserna i Europa under början av året kan kopplas till minskade leveranser av rysk olja och gas, och priset på gödsel följer energipriset. Under året stabiliserades tillgången på mineralgödsel och prisnivån sjönk något

Prisutveckling på råvarubörsen för vete

Prisutveckling på råvarubörsen för etanol

Den svenska spannmålsskörden 2023 var bland de sämsta på 30 år. Totalvolymen bedöms till cirka 4,9 miljoner ton, vilket är lägre än femårssnittet på 5,2 miljoner ton. Samtidigt har omfattande kvalitetsproblem uppstått, vilket innebär att tillgången på svenskt kvarnvete, maltkorn och grynhavre är mycket begränsad. Den svaga skörden innebär dels en utmanande situation för många lantbrukare, och dels att Sveriges export påverkas.

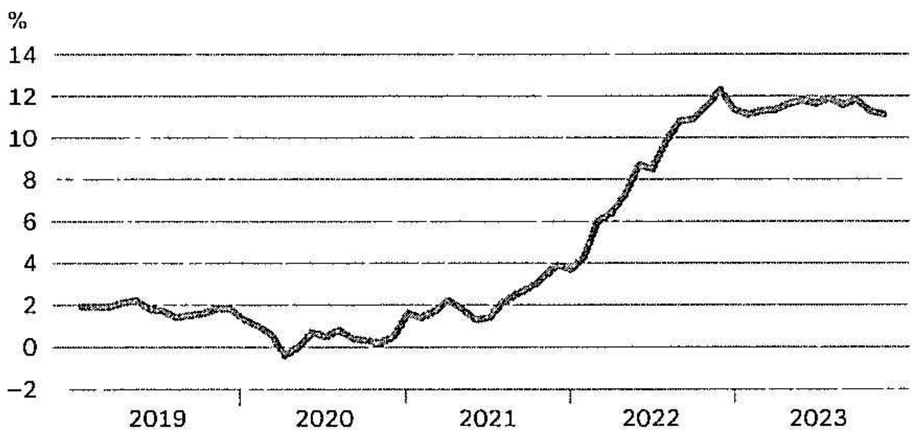
Under året har regeringen arbetat med den nationella Livsmedelsstrategin och utredningen *"Livsmedelsberedskap för en ny tid"*. Lantmännen är positiva till att översynen gjorts, och har bidragit med inspel kring områden som bör prioriteras i livsmedelsstrategin. I beredskapsutredningen föreslås statlig beredskapslagring av insatsvaror och jordbruksråvaror. Livsmedelsproduktionen behöver därtill vara ett fokusområde i forskningspropositionen för de kommande fyra åren.

Hållbarhet och klimatfrågor i fokus

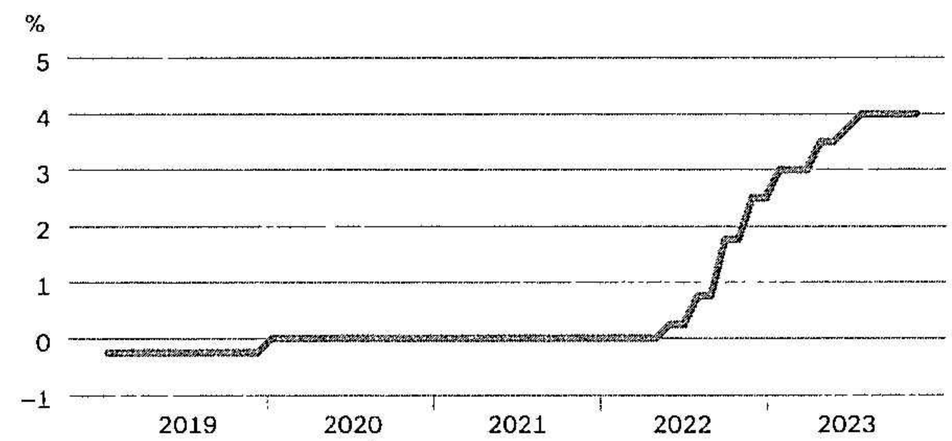
Lantmännens hållbarhetsarbete drivs till stor del inom ramen för det vi kallar Framtidens Jordbruk, vår plan för att öka skördarna och gynna den biologiska mångfalden samtidigt som vi når klimatneutralitet till 2050. Ökad digitalisering och tillgång till relevant data är också viktiga möjliggörare för att kunna utveckla produktivitet, klimatprestanda och hållbarhet i hela värdekedjan.

Långsiktigt stärks Lantmännens ambitioner då fler bolag ansluter sig till Science Based Targets initiative (SBTi), ett globalt program för företag att minska utsläppen i linje med Parisavtalet. I augusti godkändes Lantmännen Unibakes klimatmål av SBTi, och Lantmännen Cerealias mål lämnades in mot slutet av året.

Inflation

Styrränta

Strategi – Jord till bord 2030

Lantmännens uppdrag utgår från medlemmarna och är basen för vår strategi. Vi ska bidra till lönsamheten på våra medlemmars gårdar och optimera avkastningen på medlemmarnas kapital. Lantmännen ska vara den bästa affärspartnern till svenska lantbruksföretag och skapa uthålligt värde från jord till bord.

Vi skapar värde från jord till bord med lantbruksföretaget i centrum

Strategisk inriktning

Huvudinriktningen i Lantmännens strategi "Jord till bord 2030" ligger fast.

- *Kortsiktig strategi med utgångspunkt hos konsumenten*
  De senaste årens makroekonomiska situation med ökad inflation och högre räntor medför ett komplext affärslandskap som ger *taktiska möjligheter*. Konsumenternas preferenser avseende lågpris samt kundkanaler ska speglas i affärserbjudandet. Lantmännen ska snabbt kunna anpassa sig i en komplex omvärld.
- *Långsiktig strategi för en robust värdekedja*
  Växande global befolkning, klimatanpassning och klimatomställning samt geopolitik ger en accelererad och ökad efterfrågan på hållbara produkter och lösningar som ger *strategiska möjligheter*.

  Lantmännen ska fortsätta bygga på Jord till bord-strategin och sträva efter ökad tillgång på råvara, energi och insatsvaror nära produktion. Strategin ska ytterligare utvecklas med grön gödsel, hållbara bränslen, hållbara animalier och gröna proteiner.

Lantmännen – ett företag i världsklass

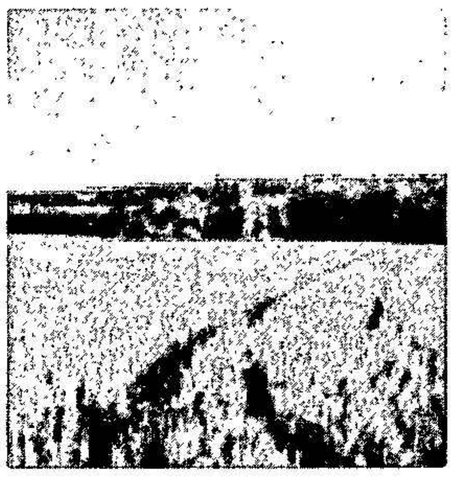
Våra strategiska fokusområden ska bidra till ett svenskt lantbruk i världsklass genom att *stärka konkurrenskraften och lönsamheten* på medlemmarnas gårdar. Detta ska ske genom stärkt *lönsamhet* i alla våra industriverksamheter samt genom att leda och accelerera utvecklingen av *hållbara lösningar* i hela verksamheten. Genom framgångsrika portföljbolag når vi finansiell stabilitet och större riskspridning. Lantmännen ska vara det mest innovativa företaget i våra branscher samt leda utvecklingen av digitala och konkurrenskraftiga lösningar till medlemmar och lantbruksföretagen.

Strategiska initiativ för en trygg livsmedelsförsörjning

Frågan om att säkra strategiska anläggningar för livsmedelsproduktion är prioriterad ur Lantmännens perspektiv. Målsättningen är att bygga robusthet genom hela livsmedelsvärdekedjan – med strategisk lagring av kritiska insatsvaror för lantbruket som en högt prioriterad fråga. Lantmännen deltar också aktivt i statens beredskapsarbete för livsmedel och i flera initiativ på Landsbygds- och infrastrukturdepartementet, Livsmedelsverket och Jordbruksverket.

Lantmännens spannmålsstrategi

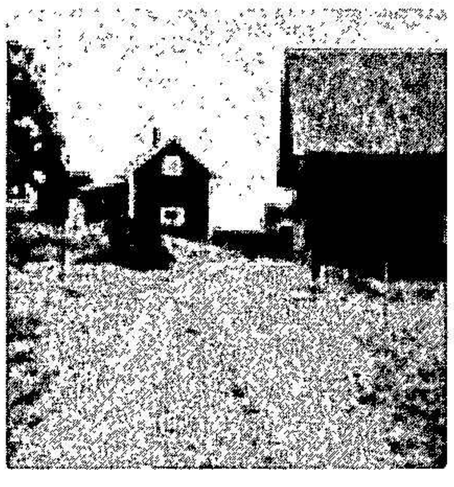
Spannmålsstrategins utgångspunkt är att öka den svenska skörden med 1 miljon ton per decennium och netto noll klimatpåverkan till 2050. Lantmännen strävar långsiktigt efter att skapa en växande och allt mer sammanhållen värdekedja från jord till bord. Strategin driver affärsutveckling genom hållbarhet och innovation samt reducerar risker. Tillgång till råvara är en långsiktig konkurrensfördel. I Östersjöområdet, som är en ledande spannmålsregion, skapar vi ett fundament att utveckla förädlingsindustrin, animalieverksamhet samt en bred portfölj för råvaruexport. I strategin ingår att arbeta nära lantbruksföretagen i Sverige såväl som i Finland.

Öka den svenska skörden och möjliggöra effektiv hantering av spannmål genom hela värdekedjan

Öka den ekonomiska avkastningen från odlingsverksamheten på gård

Maximera det ekonomiska värdet av spannmålen genom vidareförädling och export

Uppfylla Parisavtalets mål med en klimatneutral spannmålsvärdekedja 2050

Lantmännens animaliestrategi

Animalievärdekedjorna är centrala för att nå målet att öka den svenska skörden med 1 miljon ton per decennium. Lantmännens animaliestrategi är en förlängning av spannmålsstrategin, och syftar till att öka den ekonomiska avkastningen på gårdarna, maximera det ekonomiska värdet av spannmål genom vidareförädling till foder. Lantmännen ska också skapa förutsättning för lokal förädling genom att utveckla erbjudanden som bidrar till effektivitet i primärproduktionen.

> **Strategin från jord till bord driver affärsutveckling genom hållbarhet och innovation samt reducerar risker.**

Accelererad klimatanpassning

Resultatet av årets svaga skörd understryker vikten av att fortsätta arbetet med klimatanpassningar. Det kommer att krävas investeringar i effektiva bevattnings- och dräneringssystem, växtförädling, flexibla maskinlösningar och nya metoder mot växtskadegörare. Det är infrastrukturella investeringar som lantbruket inte ensamt kommer att kunna bära. Primärproduktionen, industrin och politiken har ett gemensamt ansvar att möjliggöra detta.

Innovation och hållbara affärer

Lantmännen driver utvecklingen mot framtidens jordbruk och hållbara livsmedels- och bioenergisystem. Vi förädlar och utvecklar produkter, erbjudanden och koncept med hållbara mervärden, som odlingsprogrammet Klimat & Natur. Lantmännen investerar varje år cirka 400 MSEK i forskning och utveckling i hela spannmålsvärdekedjan. Vi driver innovation genom samarbete med akademin, myndigheter, leverantörer och våra medlemmar.

Lantmännens varumärke skapar värde

Lantmännen ska vara ett ansvarstagande innovativt företag och en attraktiv arbetsgivare. Lantmännens varumärke har en värdefull position, och vi arbetar aktivt med att behålla ett högt förtroende för vårt varumärke. I vårt varumärkesarbete ingår att utveckla värdeskapande koncept från jord till bord såsom Klimat & Natur och ursprungsmärkning.

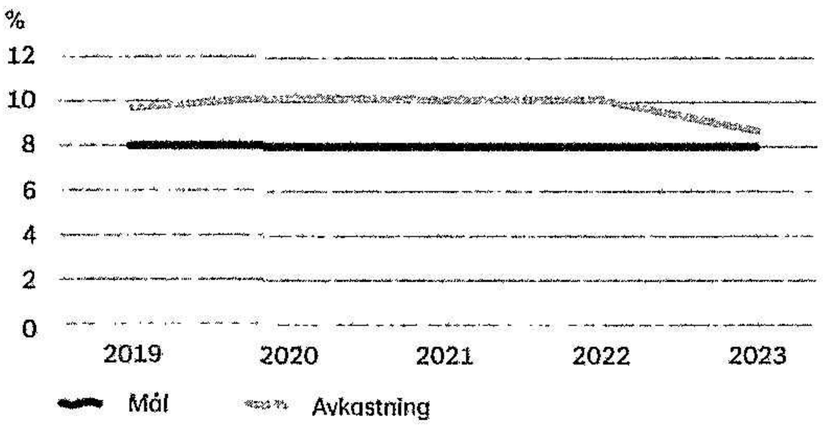
Strategiska målsättningar

De strategiska målsättningarna för koncernen och affärerna omfattar finansiella och icke-finansiella mål.

Avkastning på eget kapital [1)]

Avkastningsmål är beroende av affärsportföljen och beräknas ha en total avkastningspotential på 8 procent på eget kapital. Avkastningen på eget kapital justerat för jämförelsestörande poster uppgick under 2023 till 8,7 procent (10,1).

Mål >8 % Utfall 8,7 %[1)]

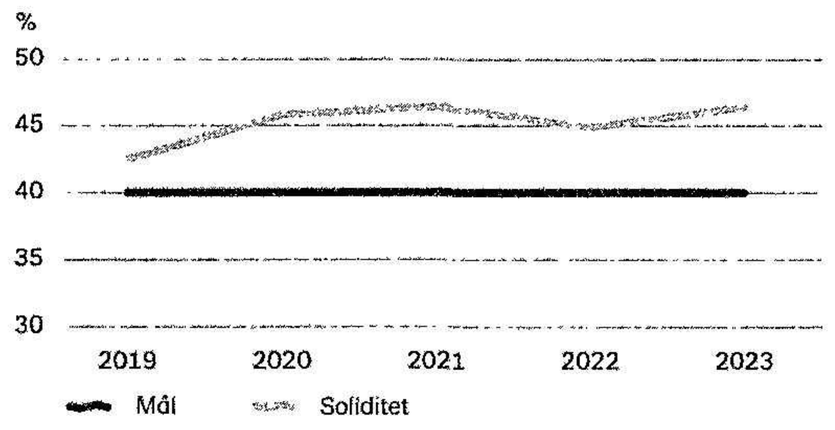

[1)] *Justerat för jämförelsestörande poster.*

Soliditet

Lantmännens mål för soliditet är minst 40 procent vilket reflekterar Lantmännens önskade finansiella riskprofil och styrelsens syn på långsiktig finansiell stabilitet. Soliditeten per den 31 december 2023 uppgick till 46,4 procent (44,9).

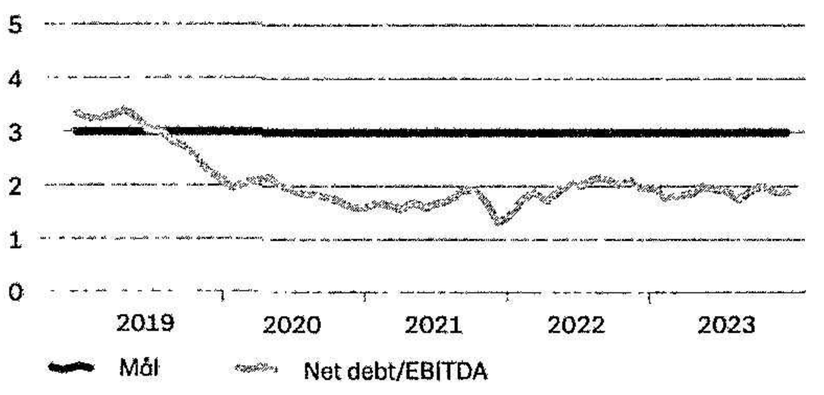
Mål >40 % Utfall 46,4 %

Net debt/EBITDA

Net debt/EBITDA indikerar hur snabbt företaget kan återbetala sina skulder (uttryckt i år). Lantmännens ambition är att nyckeltalet över tid ska vara under 3, detta för att säkerställa finansiell stabilitet. Nuvarande Net debt/EBITDA ligger på 1,9 (1,9).

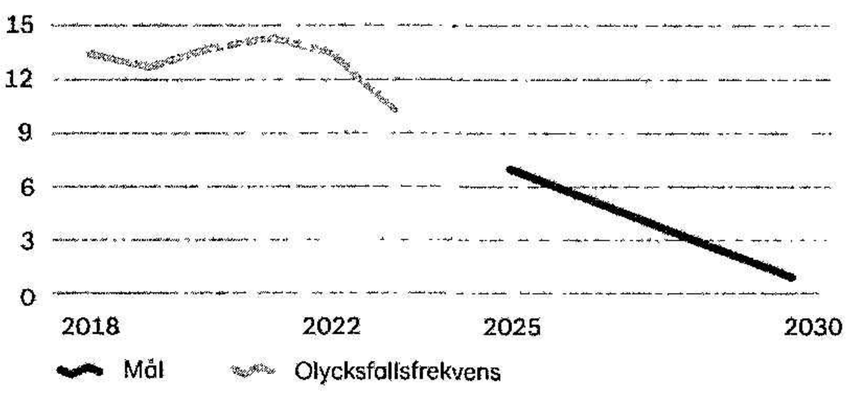
Mål <3 Utfall 1,9

Olycksfallsfrekvens

Lantmännen har en nollvision för arbetsrelaterade olyckor. Målet ska nås med ett riskbaserat och proaktivt angreppssätt där hälsa och säkerhet är en del av dagligt arbete med fokus på ständiga förbättringar. Olycksfallsfrekvensen minskade till 10,8 från föregående år (13,5).

Mål 2025 <7 Utfall 10,8

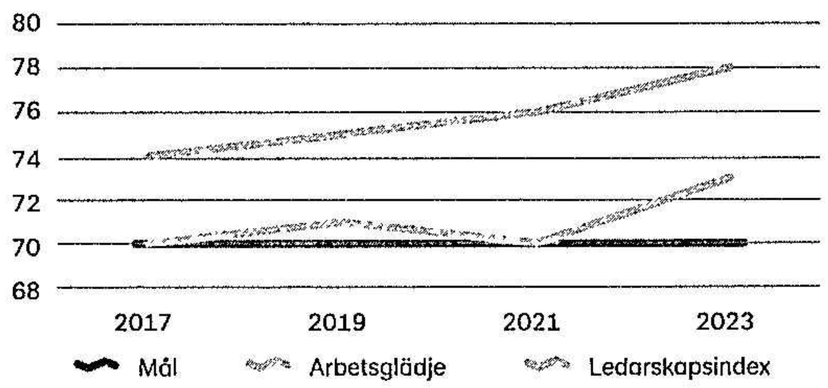

Beskrivning av nyckeltal sid 138 och 168-169.

Medarbetarskap/ledarskap

Våra medarbetares engagemang och ett bra ledarskap har stor betydelse för Lantmännen. Medarbetarundersökningen hösten 2023 visade ett starkt resultat och vi nådde målet för arbetsglädje: 73 (70) och överträffade målet för ledarskap: 78 (76).

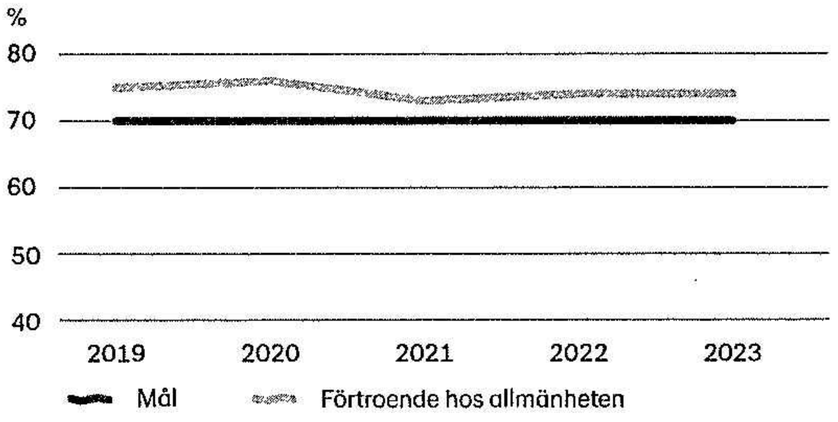
Mål >70 Utfall 73 respektive 78

Förtroende hos allmänheten

2023 hade i genomsnitt 74 procent av allmänheten förtroende för Lantmännen, vilket är bland de högsta resultaten av samtliga svenska företag. Förtroende bidrar till affären och skapar lojalitet bland kunder och konsumenter samt attraktionskraft som arbetsgivare och affärspartner.

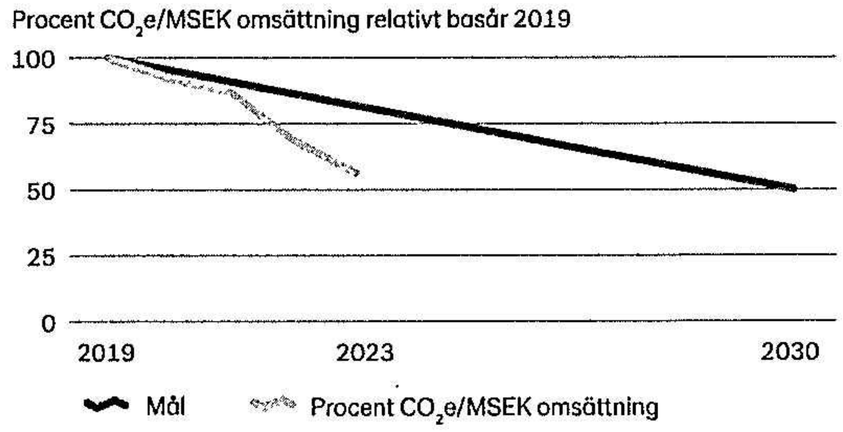
Mål ≥70 % Utfall 74 %

Minskad klimatpåverkan

Koncernens mål är att minska klimatutsläppen i egen verksamhet med 50 procent 2019-2030, räknat i ton CO_2e per MSEK omsättning. Målet ska nås med fortsatt omställning till fossilfri produktion och energieffektivisering. Från 2019 till 2023 minskade de relativa utsläppen med cirka 45 procent.

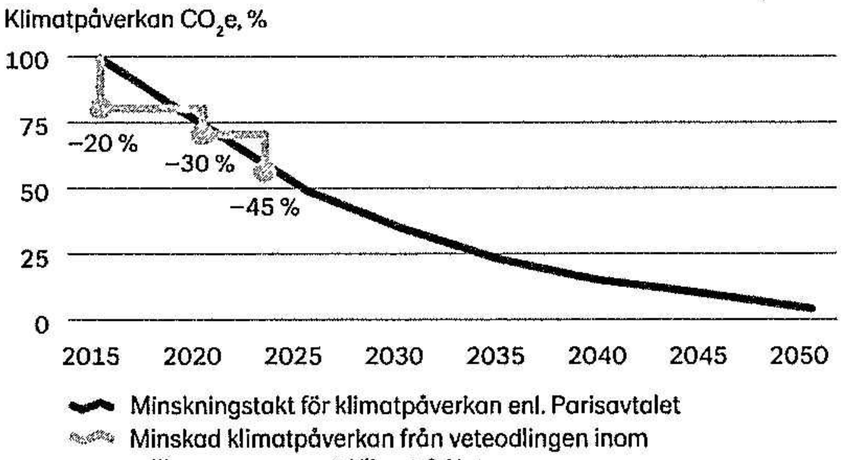
Mål –50 %/tio år Utfall –45 %

Hållbara produkter

Genom att introducera fossilfri gödsel i odlingsprogrammet Klimat & Natur minskar utsläppen från odling av vete med ytterligare cirka 15 procent/kg mjöl, totalt upp till 45 procent jämfört med 2015. Programmet fortsätter utvecklas i den takt Parisavtalet kräver avseende minskad klimatpåverkan från spannmålsodlingen.

Mål –50 %/tio år Utfall upp till –45 %

Hållbar affärsutveckling

Lantmannen har en viktig roll i att mota globala utmaningar som okad efterfragan på råvaror till en växande befolkning samt klimatfrågan. Genom att vasentligt minska påverkan pa miljö och natur resurser och samtidigt generera lonsam tillvaxt kan vi mota ett okat behov av ansvarsfullt producerade livsmedel, bioenergi och biobaserade material.

Lantmännens strategi Jord till bord 2030 leder och accelererar utvecklingen av hållbara lösningar i hela värdekedjan. Med verksamhet genom spannmålsvärdekedjan har Lantmännen en unik möjlighet att driva hållbar affärsutveckling som ligger till grund för Lantmännens och våra medlemmars långsiktiga lönsamhet. Med utgångspunkt i förnybar råvara från åkermarken utvecklar vi affärer som optimerar odlingen, ökar resurseffektiviteten, sluter kretslopp och minimerar påverkan på människor och miljö.

Väsentliga frågor

Utifrån omvärldsbevakning och intressentdialoger har Lantmännen prioriterat vilka hållbarhetsfrågor som är väsentliga för verksamheten ur ett miljömässigt, socialt och affärsetiskt perspektiv. Dessa bidrar till hållbar utveckling och hållbara affärer och utgör grunden i vårt ramverk. Ramverkets hållbarhetsfrågor med ambitioner och mål är centrala för hur vi arbetar med risker och möjligheter. Ramverket används i även i vår strategiska affärsplanering.

Lantmännens miljömässiga ansvar omfattar sakfrågor som minskad klimatpåverkan, anpassning till ett förändrat klimat och fungerande ekosystem, men även resurseffektivitet och hållbara produkter för en växande befolkning.

Lantmännen är en ansvarstagande aktör och vill vara en attraktiv arbetsgivare som erbjuder en säker arbetsmiljö, bra ledarskap och en inkluderande företagskultur. Därför är frågor som hälsa och säkerhet, medarbetarnöjdhet och likabehandling prioriterade områden inom Lantmännens sociala ansvar.

Som stor, internationell aktör med många medarbetare, leverantörer och en bred ägarbas är Lantmännen beroende av ansvarsfulla affärsrelationer. Ansvaret för väsentliga hållbarhetsfrågor sträcker sig längs med hela värdekedjan och vi tillämpar strikta regler för etiskt uppträdande och god affärssed. Läs mer om mål, styrning och utfall i hållbarhetsredovisningen på sid 139.

Integrerat i strategi och styrning

Styrelsen är ytterst ansvarig för att styra, övervaka och följa upp koncernens ansvars- och hållbarhetsarbete. Koncernledningen driver ansvarsfrågor och hållbar affärsutveckling som en del av strategisk verksamhetsplanering, sid 22.

Divisioner och affärsområden driver hållbarhetsfrågor som är relevanta för verksamheten. Arbetet utgår från Lantmännens uppförandekod som är ett verktyg för att styra verksamheten mot ambitioner och koncernövergripande mål, sid 24. Uppförandekoden beskriver hur Lantmännens verksamheter och medarbetare ska uppträda och fatta beslut för att ta ansvar ur ett miljömässigt, socialt och affärsetiskt perspektiv.

Hållbar affärsutveckling är integrerad i våra processer och är centralt för Lantmännens hantering av risker och möjligheter. Lantmännen driver utvecklingsarbete i ett antal interna och externa program, dialoger och samarbeten.

Milstolpar i Lantmännens långsiktiga arbete med hållbarhetsfrågor och klimatmål

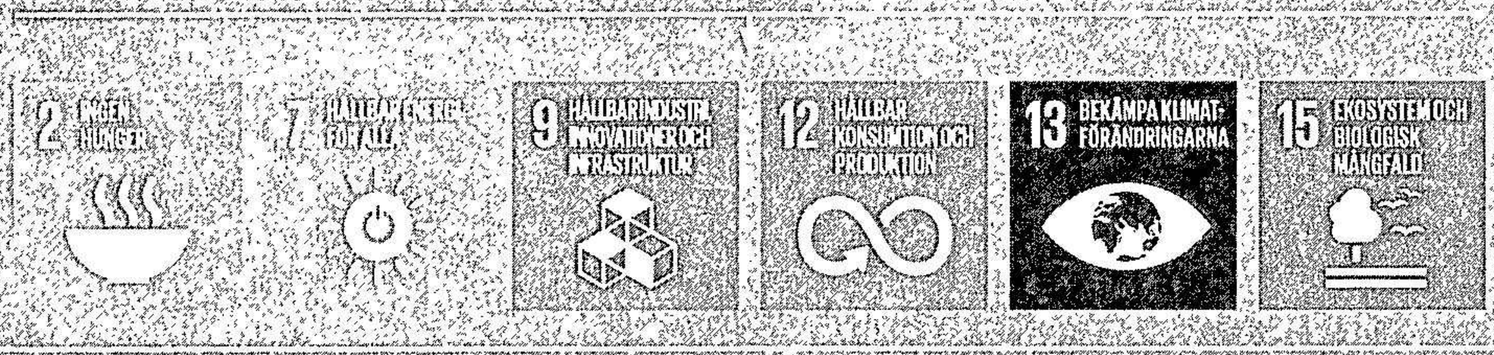
Ramverk för hållbara affärer

Globala utmaningar

Försörjning av livsmedel, energi och material till en hel planet utan att överskrida planetens kapacitet.

Lantmännens roll

Lantmännen driver utvecklingen mot Framtidens Jordbruk. Med utgångspunkt i förnybar råvara från åkermarken driver vi utvecklingen mot framtidens hållbara, lönsamma jordbruk, samtidigt som vi minimerar påverkan på människor och miljö.

Klimat och ekosystem

Fossilfrihet och halverad klimatpåverkan vart tionde år till 2050. Kunskapsgenerering, innovation och forskning för klimatanpassning och fungerande ekosystem.

- E Minskad klimatpåverkan och fossilfrihet
- E Klimatanpassning
- E Fungerande ekosystem

Hållbara produkter och förnybara råvaror

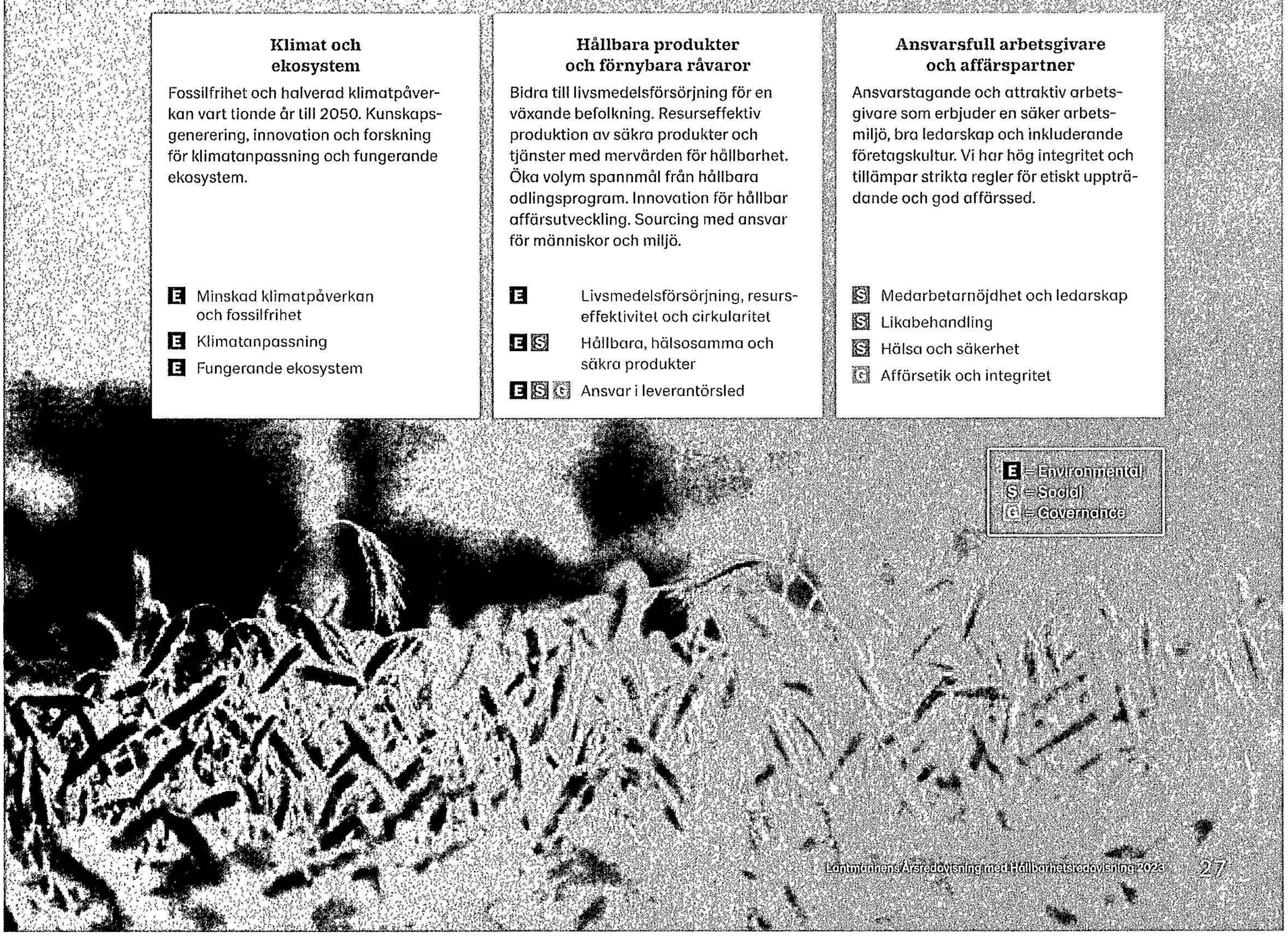
Bidra till livsmedelsförsörjning för en växande befolkning. Resurseffektiv produktion av säkra produkter och tjänster med mervärden för hållbarhet. Öka volym spannmål från hållbara odlingsprogram. Innovation för hållbar affärsutveckling. Sourcing med ansvar för människor och miljö.

- E Livsmedelsförsörjning, resurseffektivitet och cirkularitet
- E S Hållbara, hälsosamma och säkra produkter
- E S G Ansvar i leverantörsled

Ansvarsfull arbetsgivare och affärspartner

Ansvarstagande och attraktiv arbetsgivare som erbjuder en säker arbetsmiljö, bra ledarskap och inkluderande företagskultur. Vi har hög integritet och tillämpar strikta regler för etiskt uppträdande och god affärssed.

- S Medarbetarnöjdhet och ledarskap
- S Likabehandling
- S Hälsa och säkerhet
- G Affärsetik och integritet

E = Environmental
S = Social
G = Governance

Framtidens Jordbruk – vägen mot ett klimatneutralt jordbruk

Framtidens Jordbruk är Lantmännens vision och strategi för ett hållbart och lönsamt svenskt jordbruk. Genom vårt långsiktiga arbete driver vi en hållbar utveckling i värdekedjan från jord till bord och närmar oss vårt mål en mer hållbar primärproduktion med ökad avkastning och klimatneutralitet år 2050

Vi arbetar systematiskt för att utveckla praktiskt och ekonomiskt genomförbara åtgärder på gårdsnivå för en hållbar omställning av jordbruket. 2019 lanserade vi Framtidens Jordbruk och stakade ut vägen framåt. Vi kan öka skördarna med drygt 50 procent till 2050 samtidigt som klimatpåverkan minskar i linje med Parisavtalet, om rätt förutsättningar ges.

Klimat & Natur

Genom Klimat & Natur, Lantmännens odlingsprogram för Framtidens Jordbruk, odlas spannmål efter kriterier som minskar klimatpåverkan och gynnar biologisk mångfald. Programmet innehåller konkreta åtgärder för en mätbart mer hållbar odling som är i linje med Parisavtalet och Science Based Targets initiatives mål för jordbrukssektorn. De lantbrukare som odlar enligt programmet använder fossilfria bränslen på gårdarna, precisionsodling och anlägger lärkrutor och blommande zoner på åkern.

Med programmets åtgärder har klimatavtrycket från odlingen av höstvete minskat med upp till 45 procent jämfört med konventionell odling sedan 2015, då programmet startade, samt skapat gynnsammare förutsättningar för både sånglärkor och insekter. Även havre, korn och råg odlas inom programmet med samma goda effekter. Programmet är dynamiskt och utvecklas kontinuerligt för att tillämpa den senaste kunskapen och tekniken.

Efterfrågan på hållbara produkter från Klimat & Natur fortsätter att växa med nya partners, nya marknader och ökade volymer. I Finland rullades Klimat & Natur ut och årets finska rågskörd blev rekordstor.

Samarbeten genom hela värdekedjan

Att öka produktionen och samtidigt minska påverkan på klimat och miljö kräver insatser från många olika aktörer inom värdekedjan. Det behövs bland annat tillgång till hållbara insatsvaror såsom drivmedel, växtnäring och växtskydd samt incitament och stöd för att öka investeringarna på gårdarna. Det krävs också satsningar på forskning och innovation, och vi arbetar kontinuerligt för att förstå vilka områden som behöver utvecklas ytterligare och vilka åtgärder som är mest effektiva och kan göra störst skillnad.

Lantmännens Framtidsgårdar

På våra Framtidsgårdar omsätter vi teori till praktik, tillämpar vår kunskap och bjuder in våra samarbetspartners för att tillsammans hitta lösningar för framtiden. Våra Framtidsgårdar ger en bild av hur produktivitet, resurseffektivitet och miljöhänsyn kan förbättras för att vi ska nå framtidens hållbara och lönsamma jordbruk.

Vår nya växtförädlingsanläggning på Framtidsgården Svalöv har i år växlat upp till full kapacitet med högteknologisk utrustning och kompetens i världsklass. För att kunna klimatanpassa jordbruket krävs stora investeringar i växtförädling för mer tåliga grödor.

Genom Klimat & Natur, som är Lantmännens odlingsprogram för Framtidens Jordbruk, odlas spannmål efter kriterier som minskar klimatpåverkan och gynnar biologisk mångfald.

Stora steg mot ett fossilfritt jordbruk

Under året introducerades fossilfri gödsel som en möjlig åtgärd inom Klimat & Natur vilket möjliggör en fossilfri värdekedja för livsmedel.

Parallellt pågår satsningar på forskning och kunskapsutveckling för att utveckla nya metoder och teknik i jordbruket. Ett exempel är samarbetet med Göteborgs Universitet, SLU och Yara som syftar till att undersöka i vilken grad lustgasavgång från åkermark kan minimeras med hjälp av olika odlingsstrategier och förbättrande tillsatser. Fältförsöken påbörjades under året och mätningar fortsätter fram till 2025.

För att utveckla Framtidens Jordbruk och klara målen i Parisavtalet till 2050 jobbar Lantmännen inom fyra områden:

Kunskap

Vi fortsätter att bygga på vår kunskapsbas, med utgångspunkt i två kunskapsrapporter

I våra rapporter *"Framtidens Jordbruk: Växtodling"* och *"Framtidens Jordbruk: Mjölk & Nötkött"* har vi analyserat möjligheterna för en mer hållbar framtida produktion. Produktionen kan öka och klimatpåverkan minska i takt med vetenskapligt baserade mål, i nära samarbete med andra aktörer genom värdekedjan.

Bevis

På våra Framtidsgårdar testar och visar vi upp framtidens lösningar i praktiken

Framtidsgårdarna ger en praktisk bild av hur produktivitet, resurseffektivitet och miljöhänsyn kan förbättras för framtidens hållbara och lönsamma jordbruk. På Lantmännens Framtidsgård Svalöv bedrivs bland annat avancerad växtförädling. Vi driver också Framtidsgården Bjertorp för växtodling och Viken för mjölkproduktion och foderutveckling.

Erbjudande

Vete, råg, korn och havre odlas enligt Klimat & Natur – vårt erbjudande till marknaden

Klimat & Natur, Lantmännens program för Framtidens Jordbruk, innehåller en rad odlingskriterier som minskar klimatpåverkan och gynnar biologisk mångfald. Tillsammans med lantbrukare, kunder och konsumenter driver vi på utvecklingen av en mer hållbar odling.

Samverkan

Tillsammans med andra aktörer löser vi utmaningarna och stänger innovationsgapet till 2050

Lantmännen initierar och medverkar aktivt i ett antal samverkansprojekt i branschen. Ett exempel är plattformen för delning av lantbruksdata där verktyget Agrosfär utvecklats för effektiva klimatberäkningar på gård. Ett annat är nätverket Hållbar livsmedelskedja som driver på kommersialiseringen av mer hållbara livsmedel.

Forskning utvecklar affärer

Lantmännen satsar årligen cirka 400 MSEK på forskning och innovation för att möta kommande utmaningar och säkerställa konkurrenskraft. Målet är att öka värdet från jord till bord och skapa affärer i samarbete med lantbruksföretagen.

Lantmännen bedriver forskning och innovation inom de tre huvudområdena Lantbruk och maskin, Livsmedel och hälsa samt Bioenergi och gröna material.

Lantbruk och maskin

Utvecklingen av ett lönsamt och hållbart jordbruk kräver forskning inom utvecklingsområden som till exempel växtförädling, precisionsodling och biologiska bekämpningsmedel. Under året påbörjades ett forskningsprojekt som syftar till att undersöka i vilken grad lustgasavgång från åkermark kan minimeras med hjälp av olika gödslingsstrategier och jordförbättrande tillsatser. Fältförsök pågick under året och mätningarna beräknas fortsätta fram till 2025.

Inom projektet *Vall-lyftet* anordnades under året flera träffar för att diskutera vallforskning, och en plattform utvecklades för att sprida kunskap om vallodling. Forskning pågick också om hur spannmål kan torkas och lagras effektivt.

För hållbar och lönsam animalieproduktion bedrivs forskning om foder med bästa möjliga utbyte och utveckling av inhemska foderråvaror för att ersätta soja.

Digitala satsningar stöttar primärproduktionen med utveckling av lösningar för precisionsodling i växtodlingsprogrammet Dataväxt och förbättrat beslutsstöd för lantbrukare genom LM². Genom Lantmännens satsning på plattformen Agronod kan data delas vilket möjliggör fortsatt utveckling och hållbar innovation i livsmedelssystemet.

Livsmedel och hälsa

Genom forskning och innovation på befintliga och nya grödor och utveckling av förädlingsleden skapas mer hållbara livsmedel av spannmål och baljväxter. Mjölkvalitet är ett viktigt forskningsområde och under året har Lantmännens första industridoktorand disputerat vid Sveriges Lantbruksuniversitet. Forskningssatsningar om hälsoeffekter av fiber och fullkorn pågår.

Lantmännen har signerat en avsiktsförklaring tillsammans med akademi, offentlig sektor och industri för att bidra positivt till konsumtionen av fullkorn i Sverige genom att kommunicera hälsa och hållbarhet.

Flera satsningar görs inom gröna proteiner med särskilt fokus på gul ärta för att stötta ingrediens- och livsmedelsaffärerna.

Växthuset

Växthuset är Lantmännens program för öppen innovation. Det är en plattform där kollegor, startups och medlemmar tillsammans kan utveckla idéer och bygga lösningar runt ett tema. Läs mer på lantmannen.se/vaxthuset

LANTMÄNNENS FORSKNINGSSTIFTELSE

Lantmännens Forskningsstiftelse investerade under året 28 MSEK i forskning för att skapa nya affärsmöjligheter för Lantmännen och på medlemmarnas gårdar. Läs mer på lantmannen.se/forskning-och-innovation/forskningsstiftelsen/

Bioenergi och gröna material

En central del i Lantmännens innovationsarbete är att skapa fler cirkulära flöden i värdekedjan från jord till bord. Lantmännen driver forskningsprojekt som bidrar till ett mer biobaserat samhälle med spannmål och baljväxter som grund. Forskning pågår för att ta fram biokemikalier som bioplast och andra förnybara material. Råvaror från jordbruket som stärkelse, protein, fiber och lignocellulosa får ett ökat värde genom förädling. Lantmännen deltar i ett i forskningskompetenscentrum för biobaserade lim, finansierat av Vinnova.

Forskning för framtiden

Lantmännens kunskap och verksamhet i alla led innebär en möjlighet att driva och bidra till utveckling i spannmålens värdekedja. Lantmännen R&D koordinerar Lantmännens Forskningsstiftelse och den övergripande innovationsprocessen där Växthuset ingår. Respektive affärsområde driver den utveckling som är nära affären.

Samarbeten är viktiga för Lantmännens forskningssatsningar och nyckeln till några av våra bästa innovationer. Lantmännen medverkar i flera av Formas centrumbildningar för livsmedelsforskning och innovation. Läs mer på sid 36.

Distrikt Västerbotten • Emma

Våra medarbetare

Lantmännen arbetar langsiktigt med att attrahera och utveckla medarbetare och ledare
Vi arbetar hela tiden för att skapa en utvecklande och säker arbetsmiljo.

Målet med Lantmännens arbetsgivarvarumärke är både att skapa stolthet och engagemang hos befintliga medarbetare och att attrahera och väcka nyfikenhet hos potentiella medarbetare. Vi vill vara en arbetsgivare som man trivs och utvecklas hos, med en säker arbetsmiljö, gott ledarskap, utvecklingsmöjligheter och med ambitiösa och utvecklande mål.

Lantmännens medarbetare kan påverka och göra skillnad för våra framtida lösningar och vår framgång, och därmed även för samhället i stort.

Våra medarbetare ska kunna växa internt i både specialist- och chefskarriärer. Vårt mål är också att hälften av alla chefsrekryteringar ska tillsättas internt och under 2023 blev resultatet 52 procent.

Att utvecklas genom ständigt lärande är viktigt. Varje år genomförs en mängd olika program inom kompetens- och ledarskapsutveckling, allt från utbildningar lokalt på arbetsplatsen till längre internationella ledarutvecklingsprogram.

Alla medarbetare på Lantmännen har medarbetarsamtal med sin närmaste chef i början av året och minst ett uppföljningssamtal under året. Samtalen har främst fokus på individuella mål, utvecklingsplaner och agerande i enlighet med Lantmännens värderingar som är öppenhet, helhetssyn och handlingskraft. Vartannat år genomförs också en medarbetarundersökning för alla medarbetare som indikerar hur arbetsglädjen och ledarskapet utvecklas. Resultatet från den senaste undersökningen, som gjordes 2023, visade ett starkt resultat på 73 (70) för Nöjd medarbetarindex och 78 (76) för Ledarskapsindex.

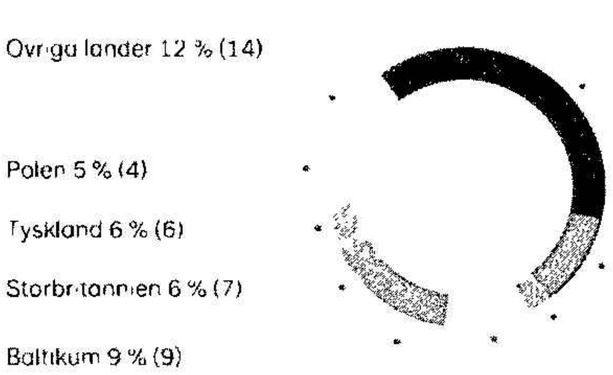
I november avslutades Lantmännens populära traineeprogram, av mer än 800 sökande fick nio traineer möjligheten att prova på ett antal olika roller inom koncernens olika affärer. Traineeprogrammet pågår i 15 månader, och är utformat för att ge traineerna en helhetsbild av Lantmännen och förbereda dem för en fortsatt karriär inom koncernen.

Under året har Lantmännen som arbetsgivare blivit tilldelade flera utmärkelser av talangnätverk och har uppnått höga placeringar i externa rankningar. För fjärde året i rad har vi utsetts till ett av "Sveriges karriärföretag" och för tionde året i rad är Lantmännen i topp 10 bland "Årets talangföretag", som delas ut av 4Potentials.

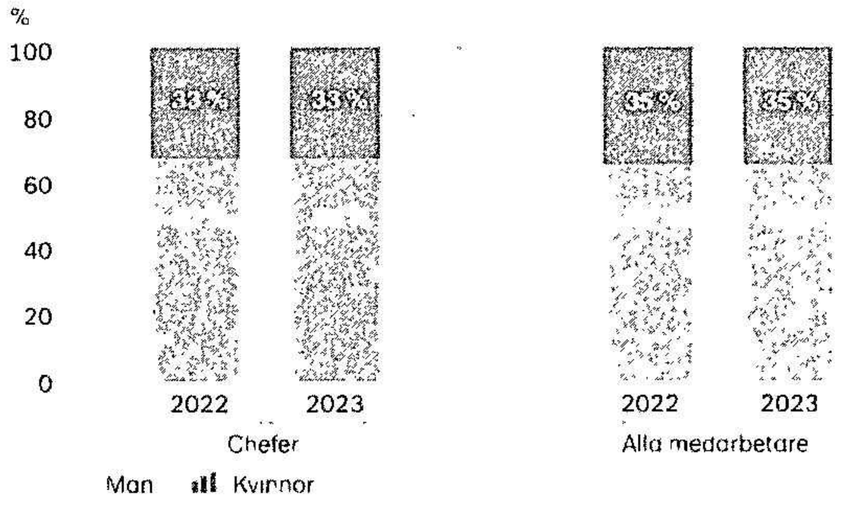
En säker arbetsmiljö uppnås genom ständiga förbättringar

Ingen medarbetare ska utsättas för fara eller skadas på arbetsplatsen och Lantmännen har en nollvision för arbetsrelaterade olyckor. Under 2023 sjönk olycksfallsfrekvensen till 10,8 (13,5). Målet är att olycksfrekvensen ska understiga 1 senast år 2030. Ett kontinuerligt arbete görs för att identifiera och följa upp förbättringsområden. Sjukfrånvaron under 2023 sjönk till 4,6 procent (5,2). Läs mer på sid 163.

Vara medarbetare – geografisk fördelning

Fördelning kvinnor och män

Öppenhet och respekt

Vi har en kultur som bygger på öppenhet och respekt för varandra, där det är lätt att göra sin röst hörd och att påverka. Genom att ta ägarskap för resultat, samarbeta och utforska nya möjligheter tar vi tillsammans våra affärer till en ännu högre nivå.

Internationella karriärmöjligheter

Vi är en internationell koncern med spännande affärer i hela värdekedjan. Med vår bredd inom lantbruk, maskiner, bioenergi, livsmedel och fastigheter kan vi erbjuda karriärmöjligheter inom olika branscher, länder, bolag och kompetensområden.

Med sikte mot framtiden

Lantmännen är ett kooperativ med bolag i många branscher och med rötterna i en stolt historia. Vi fortsätter vår framgångsrika resa och utvecklar våra affärer med en tydlig strategi för tillväxt, där vi utforskar nya marknader och växer globalt.

Graduate Trainee Program

Lantmännens traineeprogram ger utbildning i ledarskap, förändrings-. samt projektledning, och inom Lantmännens Summer Internship erbjuds unga talanger möjlighet att få erfarenhet från våra verksamheter.

Fokus är att stärka säkerhetskulturen genom att integrera hälso- och säkerhetsperspektivet tydligare i ledarskapet, i det dagliga operativa arbetet och i våra strategiska processer. En viktig del är att arbeta med ständiga förbättringar och skapa förutsättningar för ett förändrat beteende.

Lantmännen har tagit fram ett antal digitala utbildningar och en fysisk workshop, Health & Safety Awareness Training som rullats ut i alla verksamheter. Dessa är översatta till tio språk och syftar till att öka medvetenheten hos chefer och medarbetare kring hur Lantmännen ska arbeta med hälsa och säkerhet. Alla divisioner fortsätter också att arbeta med sina långsiktiga handlingsplaner.

Under året uppmärksammades FN:s Health & Safety och World Mental Health Day med artiklar på intranätet och divisionerna delade med sig av "best practice".

Vi bibehåller och utvecklar en god säkerhetskultur genom att identifiera och minimera risker i skadeförebyggande syfte. Det görs genom uppföljning av ett 60-tal besiktningar per år i våra produktionsanläggningar och kontinuerliga arbetsmiljöutbildningar. För rapportering, utredning och uppföljning av olyckor, tillbud och riskobservationer finns ett webbaserat verktyg för alla medarbetare, samt statistik för analyser och beslut.

> **Vi värdesätter medarbetares kompetenser, egenskaper och erfarenheter, och arbetar aktivt med att skapa en inkluderande kultur.**

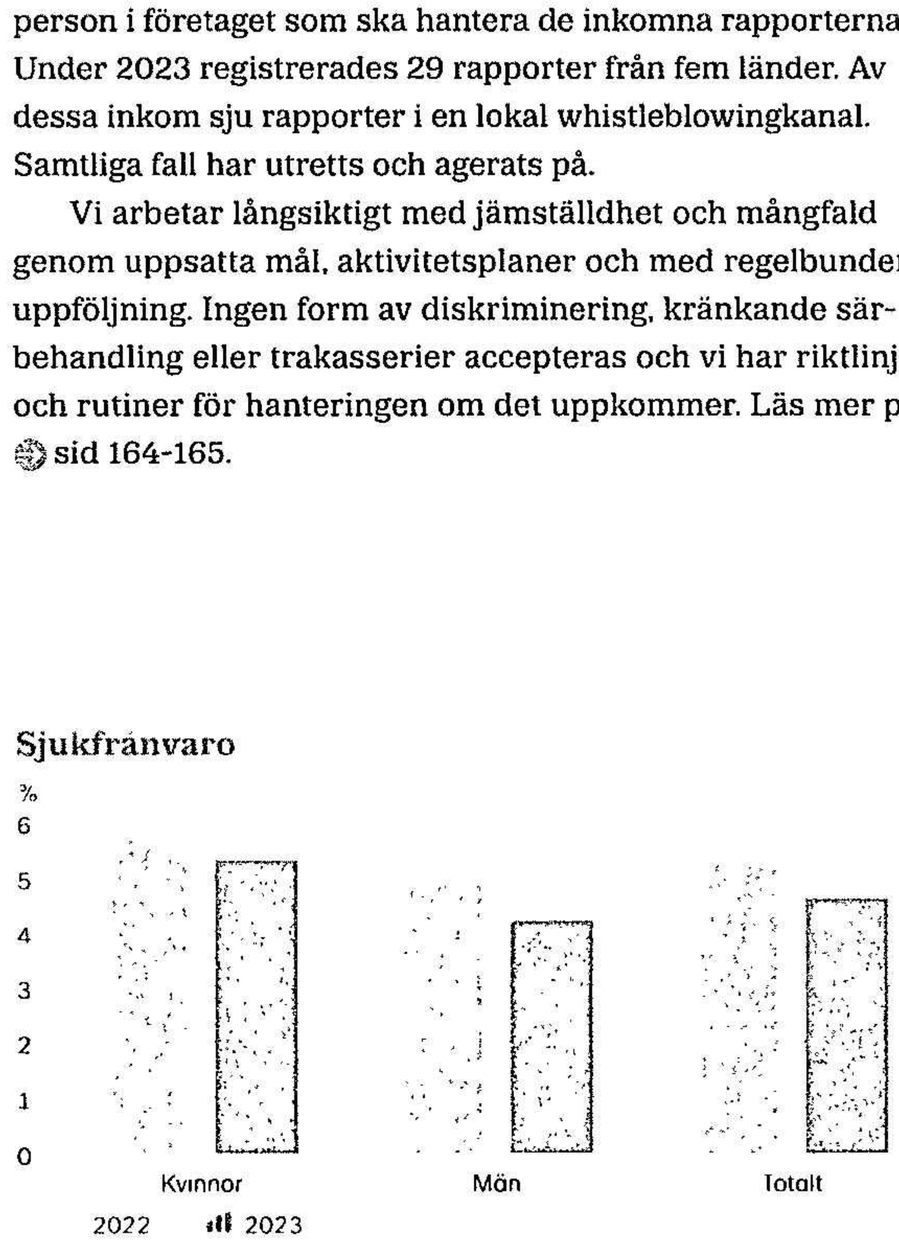
Lantmännens Whistleblowing-system

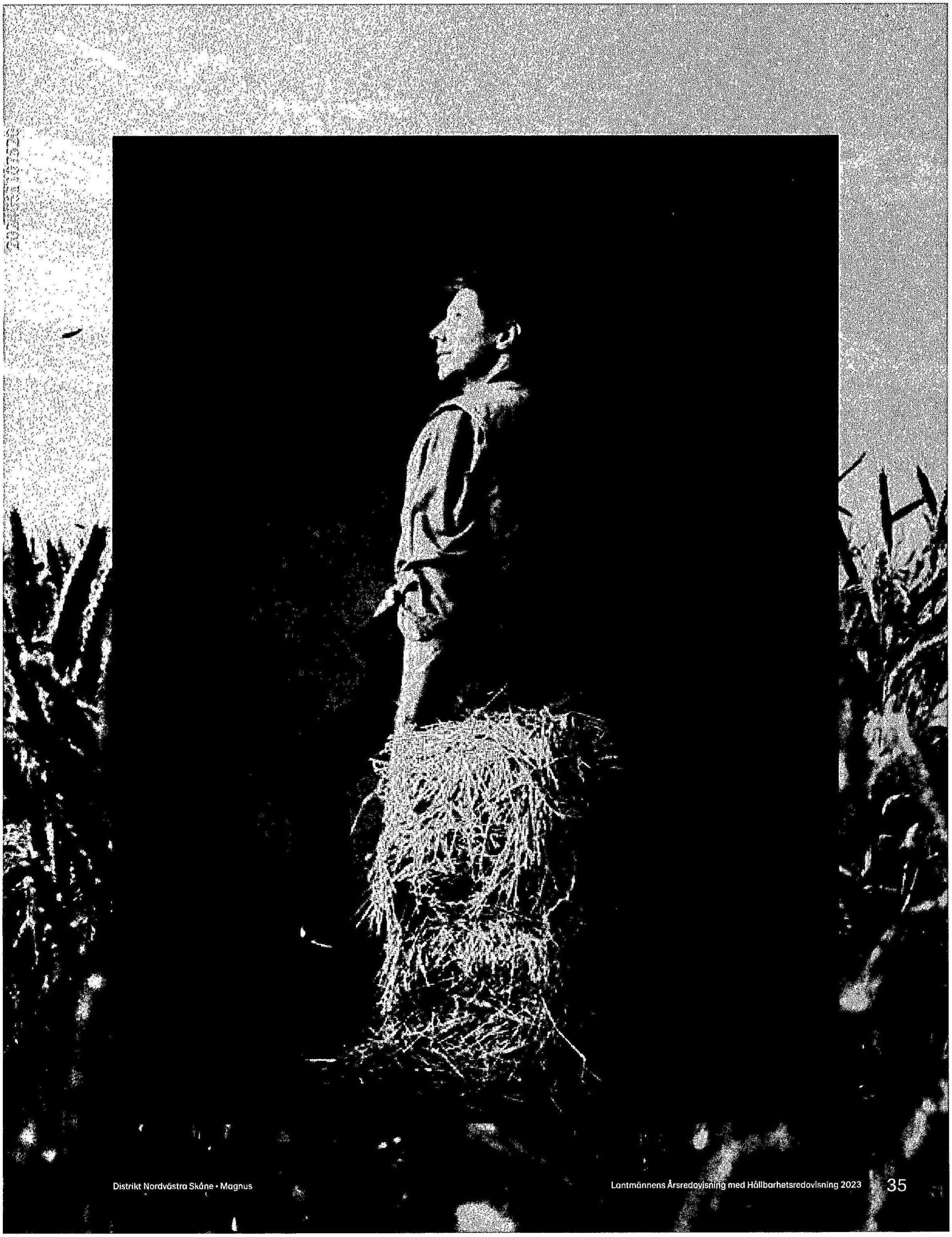
Lantmännen har ett etablerat koncerngemensamt system för whistleblowing där medarbetare enkelt och anonymt kan rapportera missförhållanden och överträdelser av Lantmännens uppförandekod, värderingar, riktlinjer eller policyer, samt misstankar om oegentligheter. Systemet levereras av en extern part men hanteringen av ärenden sker internt i Lantmännen. Under 2023 implementerades även lokala whistleblowingkanaler i de företag där så krävs enligt ny lagstiftning. I samband med detta har man även utsett en oberoende person i företaget som ska hantera de inkomna rapporterna. Under 2023 registrerades 29 rapporter från fem länder. Av dessa inkom sju rapporter i en lokal whistleblowingkanal. Samtliga fall har utretts och agerats på.

Vi arbetar långsiktigt med jämställdhet och mångfald genom uppsatta mål, aktivitetsplaner och med regelbunden uppföljning. Ingen form av diskriminering, kränkande särbehandling eller trakasserier accepteras och vi har riktlinjer och rutiner för hanteringen om det uppkommer. Läs mer på sid 164-165.

Våra medarbetare, olyckor och tillbud i tjänst	2023	2022
Antal dödsfall på grund av olycka	0	0
Antal olycksfall	194	233
Olycksfallsfrekvens	10,8	13,5
Antal inrapporterade tillbud	2 471	2 692
Antal riskobservationer	17 040	15 334

Sjukfrånvaro

Samarbeten för tillväxt

Lantmannen har en ledande roll i utvecklingen av det svenska lantbruket, bioenergin och livsmedelsproduktionen. Vi driver frågor för robust och hållbar tillväxt inom prioriterade områden och genom samarbeten

Lantmännen intar en aktiv och ledande position inom näringspolitiken. Vår strategi för hållbar tillväxt inom svensk lantbruks- och livsmedelssektor skapar möjligheter för våra medlemmar, Lantmännen och livsmedelssektorn. Strategin är i linje med den svenska livsmedelsstrategin, internationella hållbarhetsmål och mål om trygg livsmedelsförsörjning.

Viktiga näringspolitiska frågor

Lantmännen driver näringspolitiska frågor av stor vikt för våra affärer och strategier. I Sverige fokuserar Lantmännen på jordbrukets och livsmedelsproduktionens konkurrenskraft samt förutsättningarna för svenskproducerade biodrivmedel. Livsmedelsförsörjningen är en viktig del av totalförsvaret där Lantmännen har en betydelsefull roll och djupt engagemang.

Grödbaserade biodrivmedel, bioenergi, växtskyddsmedel, växtförädling och jordbrukets roll i klimatarbetet diskuteras inom EU. EU:s "Green Deal" reviderar nästan alla EU:s regelverk och strategier som berör lantbruk, klimat, energi och miljö vilket påverkar förutsättningarna för bioenergi och livsmedel.

Aktuella frågor och samarbeten i dialoger

Vi engagerar oss i samarbeten i frågor som är viktiga för det svenska lantbruket och våra intressenter.

Livskraftigt Lantbruk och den nationella livsmedelsstrategin: LRF, KRAV, Sweden Food Arena, Spannmålsodlarföreningen, LRF Växtodling och Svensk Kooperation.

Ansvarsfullt producerad mat: Livsmedelsföretagen, LRF, DLF, konsumentföreningar, Hållbar livsmedelskedja och Svenska plattformen för riskgrödor.

Grön energi/bioekonomi: Hagainitiativet, Drivkraft Sverige, Copa-Cogeca, Svebio, World Bioenergy Assoc. och ePURE.

Robust livsmedelsförsörjning: Samrådsgrupp för krisberedskapsplanering för livsmedelsberedskap (SKAL), Jordbruksverket, Livsmedelsverket, LRF, Livsmedelsföretagen, Svenskt Näringsliv och statliga utredningar.

En av de frågor som har drivits under året är frågan om hur svenska jordbruks- och livsmedelssektorn kan säkerställa livsmedelsberedskapen i händelse av kris eller krig. Lantmännen är också engagerade, som partner, i ett projekt med mål att etablera svensk produktion av grön mineralgödsel baserat på Sveriges unika möjligheter. Under hösten deltog Lantmännen i det svensk-finska initiativet "Hanaholmen Executive Initiative", ett beredskapsinitiativ drivet av MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap) och NESA (National Emergency Security Agency i Finland) med stöd av den svenska och finska regeringen.

Tillväxtpaket för svenskt lantbruk och livsmedelsproduktion

Ett antal övergripande och värdeskapande projekt har fortsatt drivits tillsammans med nyckelaktörer.

Lantmännen

Lantmännen har tagit en ledande roll i utvecklingen av svensk lantbruks- och livsmedelssektor.

Nio områden är särskilt viktiga där Lantmännen är aktiva tillsammans med akademi, aktörer från näringslivet och myndigheter. Det är genom bred satsning på många olika områden som robust och hållbar tillväxt kan ta fart:

Grogrund • Utveckla växtförädling för våra nordiska förhållanden.

SustAnimal • Ledande forskningscentrum för forskning om hållbar animalieproduktion.

Agronod • Skapa rätt förutsättningar för att driva lantbrukets hållbarhet och produktivitet via digital datadelning.

Tillväxtbolaget • Säkerställa riskkapitalfinansiering för växande lantbruksföretag.

Nordic Oats • Driva en agenda för svensk och finsk livsmedelsexport som gynnar Lantmännens hela värdekedja.

Sweden Food Arena • Säkerställa en stark innovationskraft inom lantbruks och livsmedelssektorn.

Beredskapslagring • Initiativ för offentlig lagring av insatsvaror och spannmål.

Svenska gröna proteiner • Värdekedjan för gröna proteiner.

Svensk grön gödsel • För stärkt konkurrenskraft, klimatomställning och beredskap.

Läs mer lantmannen.se/hallbar-utveckling/samarbeten

Våra verksamheter

Division Lantbruk	38
Division Energi	44
Division Livsmedel	48
Affärsområde Swecon	54
Affärsområde Fastigheter	58
Delägarskap och partnerskap	60

Division Lantbruk

Division Lantbruk utgör Lantmännens kärnverksamhet som utvecklar och erbjuder produkter och tjänster för ett starkt och konkurrenskraftigt lantbruk. Divisionen står för 42 procent av Lantmännens omsättning. Division Lantbruk har sin bas i Sverige och har genom internationella hel- och delägda företag en stark position i Östersjöområdet.

I division Lantbruk ingår *Lantmännen Lantbruk Sverige*, *Lantmännen Maskin* i Sverige, *Lantmännen Agro* i Finland, *Lantmännen Agro* i Danmark och *Lantmännen Seed* i Nederländerna. Divisionen ansvarar för Lantmännens delägarskap i *Scandagra Group* i Baltikum och *Scandagra Polska* i Polen. Läs mer på sid 60.

Trots utmaningarna har verksamheten utvecklats positivt under året, inte minst inom foderaffären.

Verksamheten har under året påverkats av den volatila råvarumarknaden och osäkerheten i omvärlden, men också av sommarens torka och därefter ihållande regn. Den låga spannmålsskörden och det försämrade kvalitetsutfallet påverkar lantbrukarna och divisionens verksamhet i hög utsträckning, vilket kommer att fortsätta fram till nästa skördeår. Trots utmaningarna har verksamheten utvecklats positivt under året, inte minst inom foderaffären som genom fortsatt produktutveckling bidrar till effektivitet på kundernas gårdar – och därmed har division Lantbruk kunnat stärka sin position på marknaden.

Utsikter

Det ekonomiska läget med hög inflation, hög ränta och svag valuta, tillsammans med den generella osäkerheten i omvärlden, kommer fortsatt att påverka verksamheten och våra medlemmar under 2024. I kombination med den låga spannmålsskörden 2023 och höga priser på insatsvaror kommer vi sannolikt att se en återhållsamhet från kunderna. Avräkningspriserna på spannmål, kött, mjölk och ägg kommer att ha stor betydelse för lantbrukarnas lönsamhet.

Trots att verksamheten kommer att påverkas av årets spannmålsskörd även under 2024, ser utsikterna på längre sikt goda ut för våra affärer. Division Lantbruk kommer fortsatt att arbeta för lönsam tillväxt, med ett ökat fokus på data och digitalisering som viktiga möjliggörare. Vi fortsätter att rusta verksamheten för att kunna hantera den alltmer osäkra omvärlden, inte minst vad gäller riskhantering och tillgång till råvaror, men även säkra att våra processer fungerar väl vid oförutsedda händelser.

Division Lantbruk, nyckeltal	2023	2022
Nettoomsättning, MSEK [1]	29 270	30 376
Rörelseresultat, MSEK	207	516
Rörelsemarginal, %	0,7	1,7
Avkastning på operativt kapital, %	2,2	5,2
Investeringar i anläggningstillgångar, MSEK	277	285
Medelantal anställda	1 838	1 733
varav kvinnor/män, %	27/73	25/75
Andel kvinnor/män i ledningsgruppen, %	38/62	42/58
Olycksfallsfrekvens	9,6	8,1
Sjukfrånvaro, %	3,9	4,5
Utsläpp CO_2e i egen produktion, tusen ton	13,3	11,6

[1] *Inklusive koncernintern omsättning.*

Exkl. jämförelsestörande poster	2023	2022
Rörelseresultat, MSEK	477	516
Rörelsemarginal, %	1,6	1,7
Avkastning på operativt kapital, %	5,1	5,2

Varumärken

KRAFFT · Thermo Seed · DATAVÄXT · Piggfor · Pullfor · Renfor · Protect · Nötfor · Farfor

Ett hållbart lantbruk

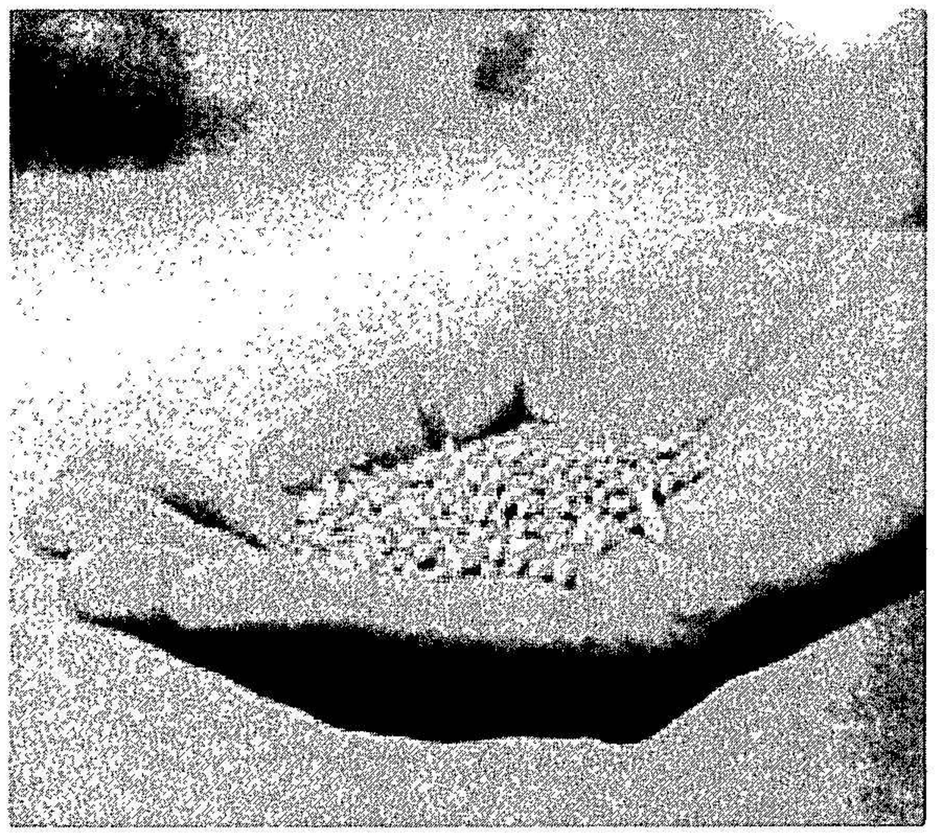
Division Lantbruk arbetar för ett hållbart lantbruk med energieffektiva och säkra maskiner, resurseffektiv produktion, effektiva odlingsmetoder och foder samt transporter med låg klimatpåverkan. Divisionen arbetar med innovation och utveckling av smarta fodersorter, teknisk och digital utveckling, odlingskoncept, precisionsodling och växtförädling. Inom divisionen förbereder vi oss också för att kunna möta framtida krav kopplade till *Science Based Targets* expansion i vår egen och närliggande branscher.

Hållbara produkter och förnybara råvaror

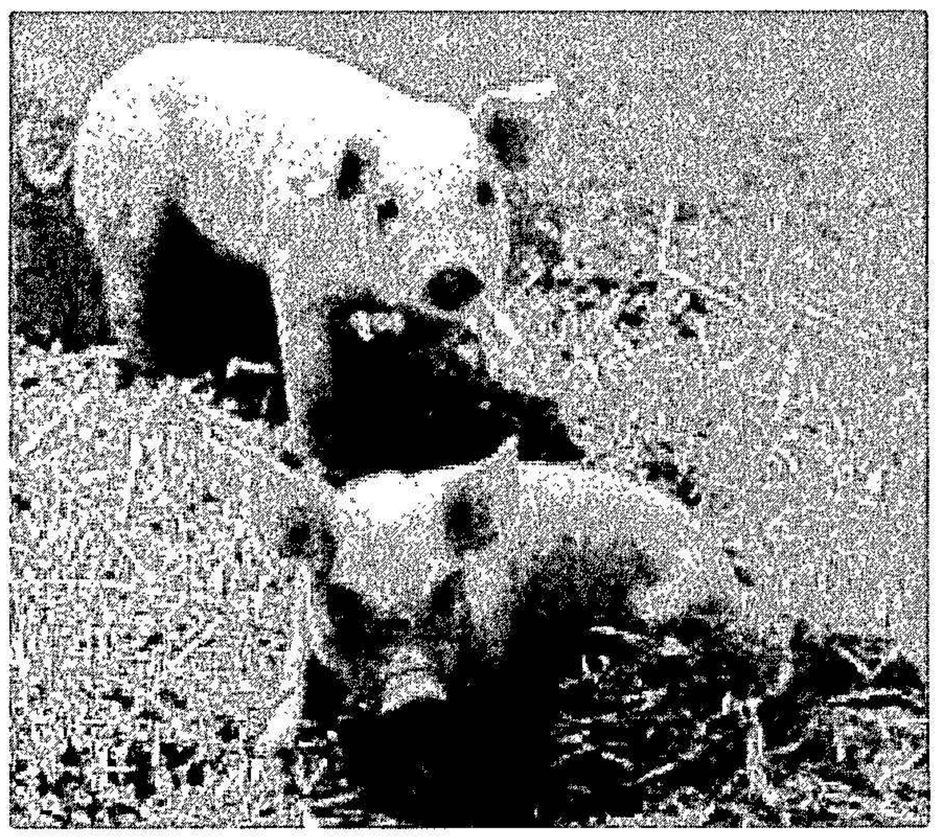
Under året har vi arbetat med att öka kunskapen om det förnybara bränslet RME, som idag fungerar i många av våra maskiner. Vi har lanserat nya fodersortiment, både för idisslare och gris, optimerade utifrån produktivitet och klimatparametrar. Nötforsortimentet visar en sänkt klimatpåverkan med mellan 5 och 20 procent. Vi har haft en kraftig volymökning av produkter som innehåller recirkulerad plast. Vi har också initierat *SMART Odling*, en del av divisionens satsning på smarta tjänster, där tillgänglig teknik och kompetens kombineras för att på ett resurseffektivt sätt stärka produktiviteten på medlemmarnas gårdar.

Ansvarsfull arbetsgivare och affärspartner

Ett fokusområde inom division Lantbruks strategi är hälsa och säkerhet, där vi aktivt jobbar mot målet att skapa en trygg, säker och hälsosam arbetsplats. Arbetet drivs både på central och lokal nivå inom hela divisionen. Vi har också fokus på ansvarsfulla inköp och affärsrelationer.

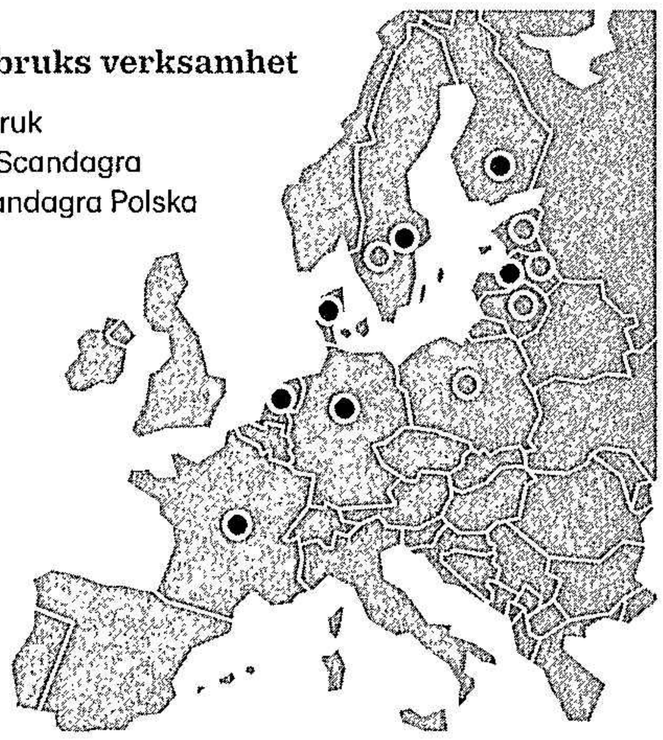

Division Lantbruks verksamhet

- Division Lantbruk
- Delägarskap: Scandagra Group och Scandagra Polska

Lantmännen Lantbruk Sverige

Lantmännen Lantbruk Sverige erbjuder ett brett produktsortiment för växtodling och animalieproduktion. Genom inköp av spannmål, oljeväxter, trindsäd och frö som säljs vidare till spannmålshandlare samt svensk och internationell industri är vi marknadsledare på spannmålsmarknaden. Verksamheten har haft en positiv utveckling under året, trots den lägre skörden.

Foderaffären fortsätter att ta marknadsandelar och hade en positiv volymutveckling under året. Växtodlingsaffären har också visat sin styrka, både vad gäller hanteringen av den instabila marknaden för handelsvaror samt inom utsädesproduktionen som varit pressad av låg och sen tillgång på spannmål av rätt kvalitet. Den låga skörden har påverkat resultatet inom spannmålsaffären negativt.

Spannmål

Lantmännen Lantbruk Sverige köper och säljer spannmål, oljeväxter och trindsäd. Hälften av kvantiteten används i Lantmännens egna industrier. Den externa försäljningen är betydelsefull och exportaffären har försäljning till Europa, Nordafrika och Nordamerika.

Årets svenska skörd av spannmål uppgick till 4,9 miljoner ton enligt Jordbruksverkets senaste prognos, vilket är lägre än femårssnittet. Avkastningspotentialen begränsades

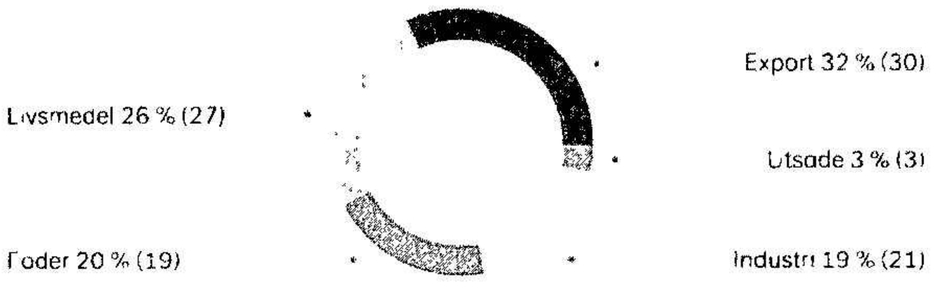

Lantmännen Lantbruk Sverige, nyckeltal	2023	2022
Nettoomsättning, MSEK [1]	18 980	20 363
Rörelseresultat, MSEK	265	339
Rörelsemarginal, %	1,4	1,7
Avkastning på operativt kapital, %	4,5	5,8
Investeringar i anläggningstillgångar, MSEK	245	234
Medelantal anställda	826	758
varav kvinnor/män, %	35/65	33/67

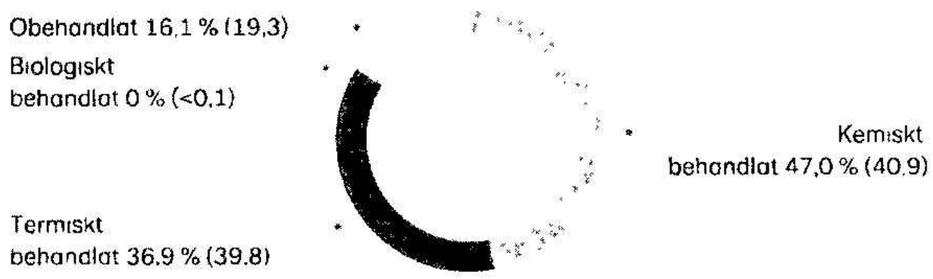
[1] *Inklusive koncernintern omsättning.*

Exkl. jämförelsestörande poster	2023	2022
Rörelseresultat, MSEK	265	339
Rörelsemarginal, %	1,4	1,7
Avkastning på operativt kapital, %	4,5	5,8

Användning av totala volymen såld spannmal

Behandling av utsäde (beräknat pa andel av volym i ton)

Lantmännen ska driva utvecklingen av ett hållbart svenskt lantbruk och bidra till en växande marknad och ökad lönsamhet på medlemmarnas gårdar.

under försommarens torka, och sensommarens ihållande regn minskade volymerna ytterligare. Regnet påverkade också kvaliteten på samtliga grödor där stora volymer inte höll livsmedelskvalitet. Detta gör att Lantmännen, som normalt exporterar stora volymer svensk kvarnvete, maltkorn och grynhavre, kommer att försörja de internationella kunderna med spannmål av annat ursprung.

Foder

Lantmännen Lantbruk Sverige utvecklar, producerar och säljer foder och tillskott. Råvarupriserna har varit stabila under året och foderaffären har löpt enligt plan. Vi har lanserat nya fodersortiment till smågrisar och nötkreatur. Sortimenten har optimerats med ökad produktivitet som mål och utifrån klimatbelastning där användandet av rena aminosyror, minskat behov av soja och bättre nyttjande av restprodukter gjort att vi kunnat sänka fodrens klimatavtryck.

Lägre avräkningspriser i kombination med högre räntor och lägre skörd pressar lönsamheten i branschen. Avräkningspriserna på mjölk, griskött och kyckling har sänkts vid flera tillfällen medan bristen på svenska ägg har påverkat lönsamheten hos äggproducenterna. Utbrottet av afrikansk svinpest har skapat oro bland landets grisproducenter.

Växtodling

Lantmännen Lantbruk Sverige förädlar, producerar och säljer utsäde inom stråsäd, trindsäd, oljeväxter och vallfrö samt säljer insatsvaror till växtodlingen. Försäljningen av vallfrö i Sverige var stor under året, men exporten var desto lägre till följd av rekordstor skörd 2022. En sen skörd, låga volymer och sviktande kvaliteter satte press på utsädesproduktionen. Trots detta uppnådde vi tillräcklig volym höstutsäde för den svenska marknaden – men tillgången på vårutsäde kommer att vara sämre. Tillgången på mineralgödsel har stabiliserats och prisnivån sjönk från 2022 års historiskt höga nivåer. Lantmännens position på gödselmarknaden är god, och många lantbrukare har säkrat sina gödningsvolymer inför 2024. Kraftig vallåterväxt under sommaren drev efterfrågan av grovfoderprodukter. Läs mer på lantmannenlantbrukmaskin.se

Lantmännens framtidsgårdar

På våra framtidsgårdar i Svalöv och Bjertorp drivs växtodling samt utsädesproduktion och i Svalöv även växtförädling. Många aktiviteter har genomförts på våra framtidsgårdar under året, och gårdarna är ett bra verktyg för att visa hur vi kan öka skördarna och sänka klimatpåverkan. Lantmännens egen mjölkgård, framtidsgården Viken, har 475 mjölkkor, 450 kvigor och kalvar samt 365 hektar växtodling. På gården bedriver vi försöksverksamhet för en hållbar och produktiv mjölkproduktion. Produktionen utvecklades väl under året och vi har testat foder optimerade utifrån aminosyror. Detta resulterade i ett foder med lägre råproteininnehåll och lägre klimatpåverkan, utan att göra avkall på produktivitet eller fodrens kvalitet.

Lantmännen BioAgri

Lantmännen BioAgri utvecklar och säljer biologiska betningsmedel. Under året har bolaget fortsatt sin satsning på biostimulanter, produkter av biologiskt ursprung som förbättrar grödans produktivitet. BioAgri har även utvecklat ThermoSeed, en unik metod som med värmebehandling gör utsädet friskt och motståndskraftigt. Bolaget har gjort framgångsrika försök att med AI effektivisera utsädesanalyserna inför ThermoSeed behandlingen. Läs mer på lantmannenbioagri.se

Lantmännen Krafft

Lantmännen Krafft är Sveriges, och Nordens, största leverantör av premiumhästfoder med marknad även i övriga Europa och USA. Bolaget har under året haft en något minskande volym, drivet av ett ändrat köpbeteende bland konsumenterna som övervägt billigare alternativ. Utvecklingen av exportmarknaden har varit positiv, och nya samarbeten i Baltikum och Polen har initierats. Läs mer på krafftthastfoder.se

Dataväxt

Dataväxt är ett teknik- och kunskapsbaserat företag med lång erfarenhet av utveckling av digitala tjänster. Idag marknadsförs en rad olika produkter för dokumentation, spårbarhet och uppföljning inom den gröna sektorn.

Lantmännen Maskin

Lantmännen Maskin importerar, marknadsför och säljer lantbruksmaskiner och reservdelar samt erbjuder service i Sverige. I produktportföljen finns starka varumärken som Valtra, Fendt, Kuhn, Väderstad och Joskin. Många underleverantörer har återhämtat sig från de produktionsproblem som uppstod under coronapandemin, och ordrar som varit lagda sedan länge har levererats. Den allmänna oron på marknaden hade negativ inverkan på orderingången i maskinaffären.

> **Ökade räntor, inflation och dålig skörd har minskat lantbrukarnas investeringsmöjligheter.**

Totalmarknaden för maskiner visade en nedåtgående trend. Även verkstad och serviceaffären samt reservdelsaffären påverkades, dock ej i lika stor utsträckning som maskinförsäljningen. Verksamheten visade ett lägre resultat än föregående år. Ett förbättringsprogram har inletts för att stärka lönsamheten och årets resultat har påverkats med jämförelsestörande poster om totalt –270 MSEK avseende strukturkostnader samt omvärdering av lager.

Läs mer på lantmannenlantbrukmaskin.se

Våra kompetenscenter

På våra *FendtCenter* i Mörarp och Vara visar vi Fendt Full-line och erbjuder provkörning. På *ValtraCenter* i Uppsala och Skövde finns möjlighet att provköra traktorer. På *KompetensCenter Skog* i Värnamo finns skogsutrustade Valtra-traktorer, skogsvagnar samt demoekipage.

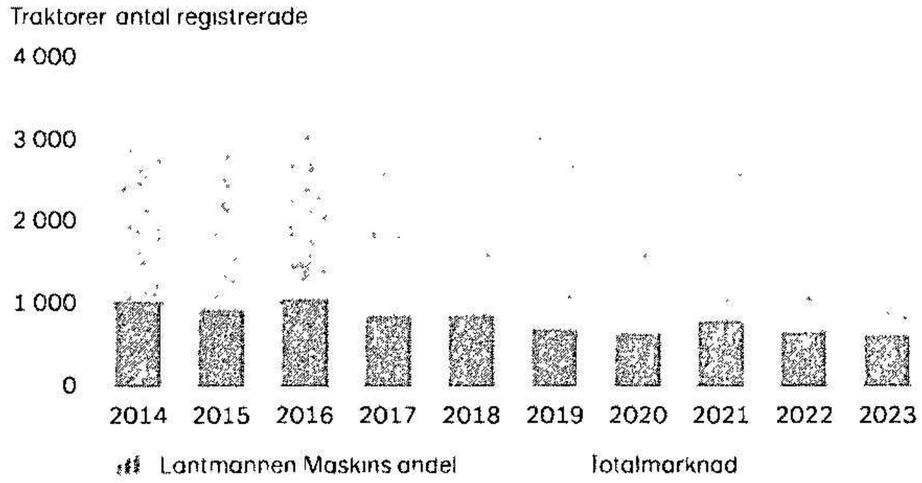

Lantmännen Maskin, nyckeltal	2023	2022
Nettoomsättning, MSEK [1]	3 423	3 320
Rörelseresultat, MSEK	–277	1
Rörelsemarginal, %	–8,1	0,0
Avkastning på operativt kapital, %	–18,2	0,0
Investeringar i anläggningstillgångar, MSEK	20	32
Medelantal anställda	787	776
varav kvinnor/män, %	14/86	13/87

[1] *Inklusive koncernintern omsättning*

Exkl. jämförelsestörande poster	2023	2022
Rörelseresultat, MSEK	–7	1
Rörelsemarginal, %	–0,2	0,0
Avkastning på operativt kapital, %	–0,5	0,0

Totalmarknad i Sverige för traktorer

Lantmännen Lantbruk Finland

Lantbruksverksamheten i Finland drivs från och med den 1 april 2023 i två separata företag med inriktning på åtskilda försäljningskanaler:

Lantmännen Agro

Lantmännen Agro tillhandahåller insatsvaror för växtodling och foder för animalieproduktion och hästar. Företaget bedriver även handel med spannmål på de finska och internationella marknaderna. Lantmännen Agro har egna lantbruksbutiker samt direktförsäljning och ansvarar för inköp och logistik för både direktförsäljning och återförsäljare.

Ett sent vårbruk i Finland gav en sen försäljning av vårutsäde. Torkan i början av sommaren innebar kraftigt sänkt avkastningspotential och kraftiga regn under skördeperioden resulterade i en försenad skörd, låga volymer och sämre kvalitetsutfall. Den finska skörden prognostiseras till 3,0 miljoner ton, vilket är lägre än normalt. Företaget har under året stärkt samarbetet med Lantmännens spannmålsenhet i Sverige. Odlingsprogrammet Klimat & Natur växer och en tredjedel av all råg som producerades i Finland under året odlades enligt programmet. Läs mer på lantmannenagro.fi

Lantmännen Agro Kauppiaat

Lantmännen Agro Kauppiaat ansvarar för försäljning av insatsvaror, foder, redskap, reservdelar och bränslen genom fristående Lantmännenprofilerade återförsäljare. Genom den nya organisationen erbjuder vi ett utökat stöd till våra återförsäljare vilket skapar bättre förutsättningar för att utveckla verksamheten.

Den låga skörden i kombination med en allmän osäkerhet på marknaden har försvagat kundernas köpvilja, vilket främst har påverkat försäljningen av nya redskap.

Lantmännen Lantbruk Finland, nyckeltal	2023	2022
Nettoomsättning, MSEK [1]	6 137	6 094
Medelantal anställda	189	165
varav kvinnor/män, %	39/61	39/61

[1] *Inklusive koncernintern omsättning.*

Varumärken

Opti Melli **Maituri** Herkku **Benemilk** NORRA

Verksamheter i andra länder

Lantmännen Agro – Danmark

Lantmännen Agro är främst inköpare av dansk spannmål och en viktig del av vår interna spannmålsvärdeskedja, men har också externa kunder och säljer även gödning. Under året visades en positiv utveckling, och vi har etablerat oss som en professionell spannmålshandlare med ett starkt varumärke till större lantbruk. Läs mer på lantmannenagro.dk

Lantmännen Seed – Nederländerna

Lantmännen Seed bedriver växtförädling av rågvete och potatis på förädlingsstationen i Emmeloord i Nederländerna. Verksamheten utvecklades väl under året. Vi har nya linjer av rågvete som ser lovande ut för framtiden både i Tyskland och i Frankrike. Läs mer på lantmannenseed.com

Division Energi

Division Energi är en av Sveriges största producenter av bioenergiprodukter och svarar för 11 procent av koncernens omsättning. Divisionen verkar på en global marknad med huvudfokus i Europa och har anläggningar i Sverige, Finland, Danmark, Lettland, Frankrike och Storbritannien.

Division Energi tillverkar och marknadsför hållbart etanolbränsle, proteinfoder, koldioxid, stärkelseprodukter, gluten, vodka, betaglukan, havreprotein, alkylatbensin, smörjmedel samt fasta förädlade trädbränslen. I divisionen ingår *Lantmännen Biorefineries, Lantmännen Aspen* och *Scandbio*. Divisionen har hel- eller delägda bolag i Sverige, Finland, Danmark, Frankrike, Tyskland, Storbritannien, Sydkorea och USA.

Division Energi erbjuder miljösmarta energi-, livsmedels- och industriprodukter som framställs på ett ansvarsfullt sätt.

Bioenergi utgör drygt en tredjedel av Sveriges energianvändning och användning av biodrivmedel är avgörande för att minska koldioxidutsläppen. Ökad låginblandning av etanol i bensin är ett kostnadseffektivt sätt att minska transportsektorns utsläpp.

Division Energi har utvecklats mycket positivt under året med stark tillväxt drivet av en stabil produktion och hög efterfrågan. Det strategiska arbetet med prissäkringar för att minska resultatpåverkan av volatila marknadspriser på produkter och insatsvaror, har fortsatt.

Utsikter

Under året beslutade EU-kommissionen om ett reviderat förnybarhetsdirektiv, RED III, vilket bedöms öka efterfrågan på hållbara biobränslen. Efterfrågan på Lantmännens hållbara etanol förväntas vara fortsatt hög på den europeiska marknaden. Lantmännens arbete fortsätter med att komplettera råvarubasen med alternativa stärkelserika råvaror som kan användas vid produktion av biodrivmedel.

Lantmännen Aspen spår en ökad efterfrågan på alkylatbensin efter ett år med negativ påverkan av utmanande väderförhållanden. En minskad efterfrågan på sågade trävaror förväntas påverka tillgången på sågspån som utgör huvudsaklig insatsvara till Scandbios pelletsprodukter.

Division Energi, nyckeltal	2023	2022
Nettoomsättning, MSEK [1]	7 807	6 801
Rörelseresultat, MSEK	930	1 165
Rörelsemarginal, %	11,9	17,1
Avkastning på operativt kapital, %	28,8	46,8
Investeringar i anläggningstillgångar, MSEK	308	703
Medelantal anställda	597	515
varav kvinnor/män, %	26/74	29/71
Andel kvinnor/män i ledningsgruppen, %	40/60	27/73
Olycksfallsfrekvens	2,3	11,4
Sjukfrånvaro, %	3,7	2,9
Utsläpp CO_2e i egen produktion, tusen ton	11,5	22,1

[1] *Inklusive koncernintern omsättning.*

Exkl. jämförelsestörande poster	2023	2022
Rörelseresultat, MSEK	968	1 165
Rörelsemarginal, %	12,4	17,1
Avkastning på operativt kapital, %	30,0	46,8

Varumärken

ASPEN AGROL LUBRICANTS MARSTINE PromOat protein

Hållbarhet och arbetsmiljö

Division Energi producerar etanol med världsledande klimatprestanda, foderråvaror, produkter till livsmedelsindustrin, bränslepellets samt marknadsför miljöanpassade petroleumprodukter. Divisionen arbetar med utveckling av cirkulära affärsmodeller, effektiv produktion och transporter med låg klimatpåverkan, säker arbetsmiljö samt ansvarsfulla inköp och affärsrelationer. I etanolproduktionen återvinns restprodukter från livsmedelsindustrin.

Hållbara produkter och förnybara råvaror

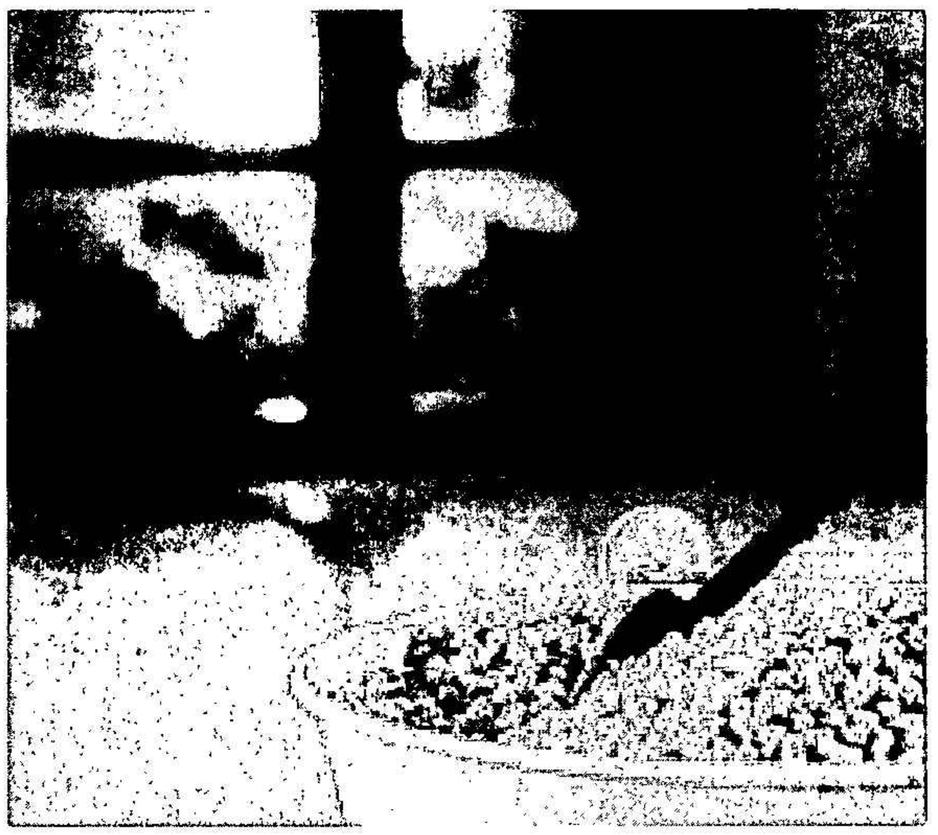
Division Energi erbjuder produkter med dokumenterade mervärden för klimat, miljö och hälsa. Produktionen baseras på förnybara råvaror som spannmål och trä, och för Lantmännen Aspen pågår utveckling av produkter med ökad andel förnybara komponenter. Energieffektivisering och användning av förnybar energi bidrar till ett lågt klimatavtryck för divisionens verksamheter och produkter.

Ansvarsfull arbetsgivare och affärspartner

Arbetsmiljö och säkerhet är ett strategiskt fokusområde där arbetet drivs i respektive bolag inom divisionen. Frågorna har högsta prioritet och arbetet drivs förebyggande – bland annat genom att rapportera in riskobservationer, genomförande av arbetsmiljö- och säkerhetsronder samt ett gott samarbete med skyddsombud. Under året har insatsplanering och övningar tillsammans med räddningstjänsten genomförts. Ansvar och etik i våra affärsrelationer är ytterligare ett strategiskt fokusområde för divisionen.

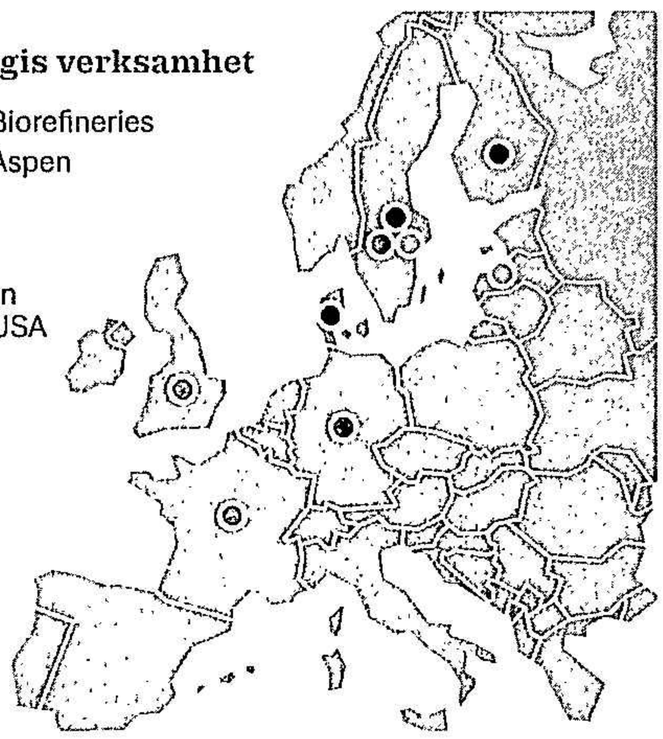

Division Energis verksamhet

- Lantmännen Biorefineries
- Lantmännen Aspen
- Scandbio
- Lantmännen Aspen har även verksamhet i USA och Sydkorea

Lantmännen Biorefineries

Lantmännen Biorefineries anläggning i Norrköping är ett storskaligt bioraffinaderi där förnybara råvaror förädlas till produkter som kan ersätta fossila produkter. Spannmål och stärkelserika restprodukter förädlas till etanol, kolsyra, veteprotein till livsmedel (gluten) samt en proteinrik foderråvara. Bioraffinaderiet är Nordens största producent av etanol med världsledande klimatprestanda som minskar klimatpåverkan med över 95 procent jämfört med ett fossilt bränsle. Årlig produktionskapacitet uppgår till 230 000 kubikmeter etanol, 200 000 ton av den proteinrika foderråvaran Agrodrank, samt cirka 120 000 ton kolsyra.

Investeringsprojektet för utvinning av veteprotein är slutfört och anläggningen invigdes i maj. Utvinningen av veteprotein som livsmedel har inneburit att anläggningen certifierats för livsmedelsproduktion.

Med spannmål som huvudsaklig råvara producera vi lönsamma och hållbara produkter.

Etanolpriset har under året legat på en hög nivå och efterfrågan på foderråvaran Agrodrank som proteinkälla har varit god. Etanol säljs främst på den europeiska marknaden där efterfrågan på etanol med hög klimatprestanda är stabil. Den svenska marknaden för etanol med hög klimatprestanda förväntas minska efter beslut kring förändrad reduktionsplikt.

Återvinningsaffären med restprodukter från livsmedelsindustrin stärker lönsamheten men volymerna av livsmedelsrester har minskat något.

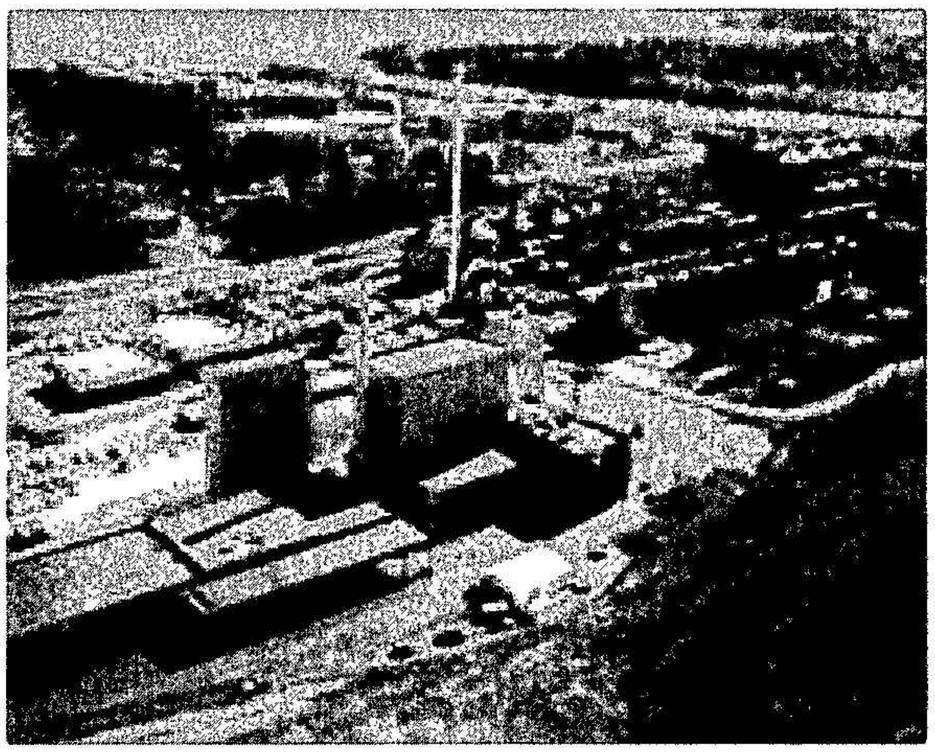
EU-kommissionen har beslutat att Lantmännen Agroetanol under en period för drygt 10 år sedan varit inblandat i en överträdelse av europeiska konkurrensregler inom etanolhandel. Mot bakgrund av detta har kommissionen ålagt Lantmännen Agroetanol böter på 47,7 miljoner euro. Med anledning av EU-kommissionens utredning har sedan tidigare en avsättning om 500 MSEK redovisats. Lantmännen, som under utredningen har samarbetat fullt ut med kommissionen, bestrider slutsatserna i beslutet och fortsätter att utöva sin rätt till försvar fullt ut.

Lantmännen Biorefineries verksamhet i Lidköping förädlar vete till veteprotein, stärkelseprodukter, vodka samt foderråvara. Verksamheten producerar och levererar ingredienser och färdigvaror till livsmedels-, pappers- och dryckesindustrin, och är en viktig del i spannmålsvärdekedjan. Bioraffinaderiet omfattar ett av Nordens största destillerier med produktion av högkvalitativ vodka.

Detaljprojekteringen av en ny storskalig ärtproteinanläggning i Lidköping fortgår. Bygglov har erhållits och ansökan om nytt miljötillstånd är inlämnad.

Vid Lantmännen Biorefineries i Kimstad förädlas havre till betaglukan och havreprotein. Under 2022 invigdes den nya anläggningen för skalning och värmebehandling av havre, vilken har varit i drift under året. De ingredienser som produceras säljs till företag verksamma inom bageri, hälsokost och sportnutrition. Flera av produkterna finns i premiumsegmentet och har påverkats negativt av den svagare konjunkturen. Läs mer på lantmannenbiorefineries.se

Lantmännen Functional Foods arbetar med utveckling, marknadsföring och försäljning av speciallivsmedel (medical och functional foods), kosttillskott och ingredienser med hälsopåståenden för både livsmedel och foder. Bland varumärkena finns Salovum, SPC-Flakes, PromOat, AvenaCare och PrOatein. Läs mer på lantmannenfunctionalfoods.se

Lantmännen Biorefineries, nyckeltal	2023	2022
Nettoomsättning, MSEK [1]	4 514	4 307
Medelantal anställda	278	252
varav kvinnor/män, %	24/76	29/71

[1] *Inklusive koncernintern omsättning.*

Lantmännen Aspen

Lantmännen Aspen, med varumärkena *Aspen, Agrol, Marline* och *Coryton,* tillverkar och marknadsför bränslen, smörjmedel och kemiska produkter med fördelar för maskin, människa och miljö. Produkterna produceras i Sverige, Frankrike och England och säljs i ett 30-tal länder i Europa samt Sydkorea, Japan, USA och Kanada.

Aspen erbjuder miljöanpassade bränslen som alkylatbensin och HVO-diesel för småmotorer som gräsklippare, motorsågar, utombordare samt specialbränsle för motorsport.

Agrol erbjuder högkvalitativa smörjmedel och kemiska produkter till den professionella marknaden för jordbruk, skogsbruk och entreprenad i Norden. Produkterna minskar underhållskostnader och miljöpåverkan.

Marline erbjuder bränslen för småmotorer och är det ledande varumärket för alkylatbensin i Frankrike. Marline är väl positionerade inom maskinuthyrning och bygghandel, och kompletterar Aspen inom servande fackhandel.

Coryton producerar specialbränslen för motorindustri och motorsport med bas och produktion i England.

Coryton hade ett starkt år med fokus på utveckling av mer hållbara bränslen. Lantmännen Aspens affär utvecklades positivt under året, trots negativ väderpåverkan på flera marknader. Läs mer på aspenfuels.com, agrol.se, marline.fr och coryton.com

Scandbio

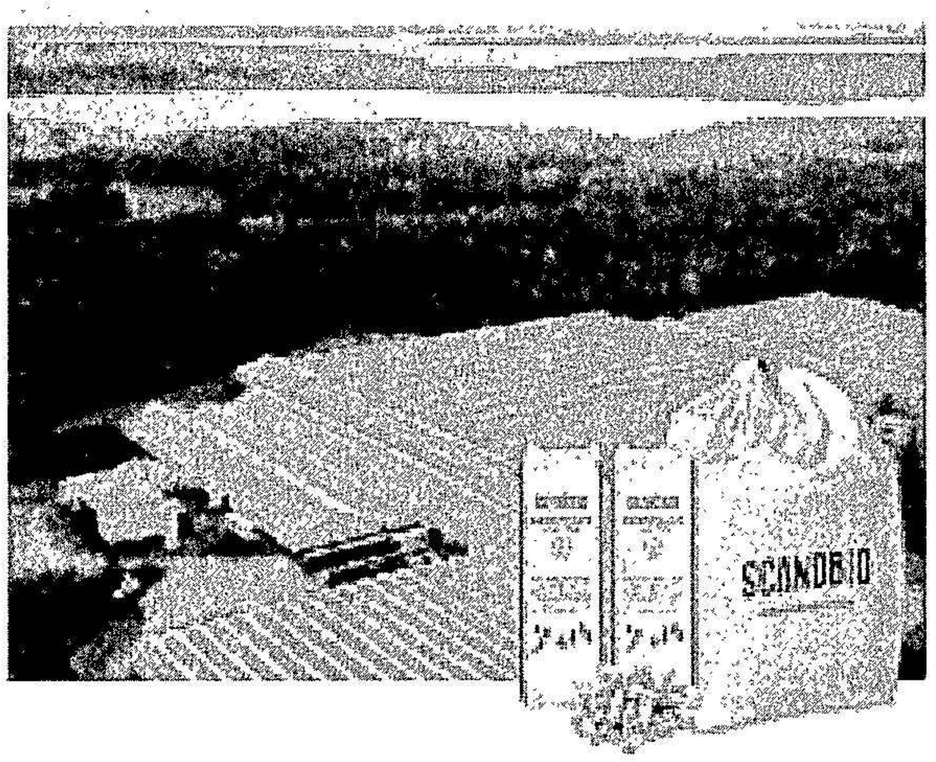
Scandbio är en av de större producenterna av bränslepellets i Sverige och hjälper företag och konsumenter att minska sitt klimatavtryck. Genom att vidareförädla restprodukter från skogsindustrin tar Scandbio tillvara på naturens tillgångar på ett resurseffektivt sätt och bidrar till en cirkulär hållbar lösning. Produkterna värmer privata hushåll, ger energi till företag och kommunala- och statliga verksamheter, samt driver produktionen i små och stora industrier.

Produktionen sker genom inköp av restprodukter från lokala sågverk, främst i form av sågspån och kutterspån. Efter torkning av sågspånet och inblandning av kutterspån pressas blandningen till bränslepellets. Produktionen sker vid fem fabriker i Sverige och en i Lettland. Försäljning sker främst i Sverige, Lettland och Danmark.

Året präglades initialt av en marknad i obalans driven av generellt höga energipriser och ett osäkert utbud av bränslepellets. Under andra halvåret har marknaden stabiliserats i takt med fallande energipriser.

Under året genomfördes ett antal investeringsprojekt för att säkra tillgängligheten och förbättra effektiviteten, bland annat genom utbyte av ett antal pelletspressar. Arbetet med att förbättra brandskyddet fortsätter genom investering i utökad sprinkling av produktionsanläggningarna. Läs mer på scandbio.com

Lantmännen Aspen, nyckeltal	2023	2022
Nettoomsättning, MSEK [1)]	1 994	1 693
Medelantal anställda	190	174
varav kvinnor/män, %	32/68	32/68

[1)] *Inklusive koncernintern omsättning.*

Scandbio, nyckeltal	2023	2022
Nettoomsättning, MSEK [1)]	1 303	806
Medelantal anställda	124	84
varav kvinnor/män, %	20/80	19/81

[1)] *Inklusive koncernintern omsättning.*

Division Livsmedel

Division Livsmedel föradlar spannmål och andra råvaror från åkermarken och producerar mjöl, bröd, frukostprodukter, pasta och färdiglagade måltider. Lantmännens gröna gröda som återfinns på produktförpackningarna står för ansvarsfullt producerad mat. Divisionen erbjuder "Bra mat" till kunder inom dagligvaruhandeln, foodservice och livsmedelsindustrin och svarar för 31 procent av koncernens omsättning.

Division Livsmedel består av *Lantmännen Unibake*, *Lantmännen Cerealia* och Lantmännens ägarintressen i de delägda *Viking Malt* och *KG:s Ägg*. Division Livsmedel producerar livsmedel i 48 anläggningar i 15 länder under välkända varumärken som *Kungsörnen, AXA, Start, Bonjour, Hatting, Korvbrödsbagarn, Schulstad, Finn Crisp, Amo, Vaasan, GoGreen* och *Gooh*.

Smak, prisvärdhet, hälsa, ursprung och bekvämlighet är viktiga värden för nordiska konsumenter.

Under 2023 slutfördes processen för att avyttra verksamheterna i Ryssland, och Lantmännen har därmed helt lämnat den ryska marknaden. Lantmännens verksamheter i Ryssland separerades och avgränsades från resten av koncernen i mars 2022. Verksamheterna har sedan dess agerat helt självständigt, och resultaten har inte konsoliderats.

Utsikter

Den höga inflationen och ökade kostnader för råvaror, energi och transporter har under 2023 medfört prisökningar gentemot dagligvaruhandel och konsumenter.
I kombination med stigande marknadsräntor har detta lett till ett förändrat konsumentbeteende, med större fokus på lågprisprodukter. Utöver pris så fortsätter smak, kvalitet, näringsinnehåll, ursprung och bekvämlighet att vara viktiga konsumenttrender.

Vårt mål är att ständigt anpassa oss till marknadsförutsättningarna och att vara ett ledande livsmedelsföretag baserat på åkermarkens resurser genom effektiviseringar, digitalisering och optimering av våra produktionsanläggningar.

Division Livsmedel, nyckeltal	2023	2022
Nettoomsättning, MSEK [1]	21 926	18 908
Rörelseresultat, MSEK	781	–171
Rörelsemarginal, %	3,6	–0,9
Avkastning på operativt kapital, %	4,2	–0,9
Investeringar i anläggningstillgångar, MSEK	1 250	994
Medelantal anställda	6 215	6 444
varav kvinnor/män, %	42/58	41/59
Utsläpp CO_2e i egen produktion, tusen ton	78,5	81,1 [2]

[1] *Inklusive koncernintern omsättning.*
[2] *Utfallet 2022 har ändrats, se rapporteringsprinciper* *sid 167.*

Exkl. jämförelsestörande poster	2023	2022
Rörelseresultat, MSEK	730	528
Rörelsemarginal, %	3,3	2,8
Avkastning på operativt kapital, %	3,9	2,9

Omsättning per marknad	2023	2022
Norden	60 %	62 %
Övriga Europa	32 %	30 %
Övriga världen	8 %	8 %

Hållbarhetsfrågor i fokus

Viktiga hållbarhetsfrågor är hälsosamma produkter och råvaror från en hållbar värdekedja med låg klimatpåverkan. Division Livsmedel arbetar för att uppnå resurseffektiv produktion, mer hållbara förpackningslösningar, transporter med låg klimatpåverkan, säker arbetsmiljö, ansvarsfulla inköp och affärsrelationer. Bra mat från Lantmännen används för att kommunicera ansvarsfull livsmedelsproduktion från jord till bord.

Lantmännen Unibake och Lantmännen Cerealia har fortsatt processen med anslutning till Science Based Targets initiative (SBTi), ett globalt program för företag att minska utsläppen i linje med Parisavtalet. Under året har vi satt mål för verksamheterna, Unibakes mål har godkänts av SBTi, och Cerealias mål lämnades in mot slutet av året.

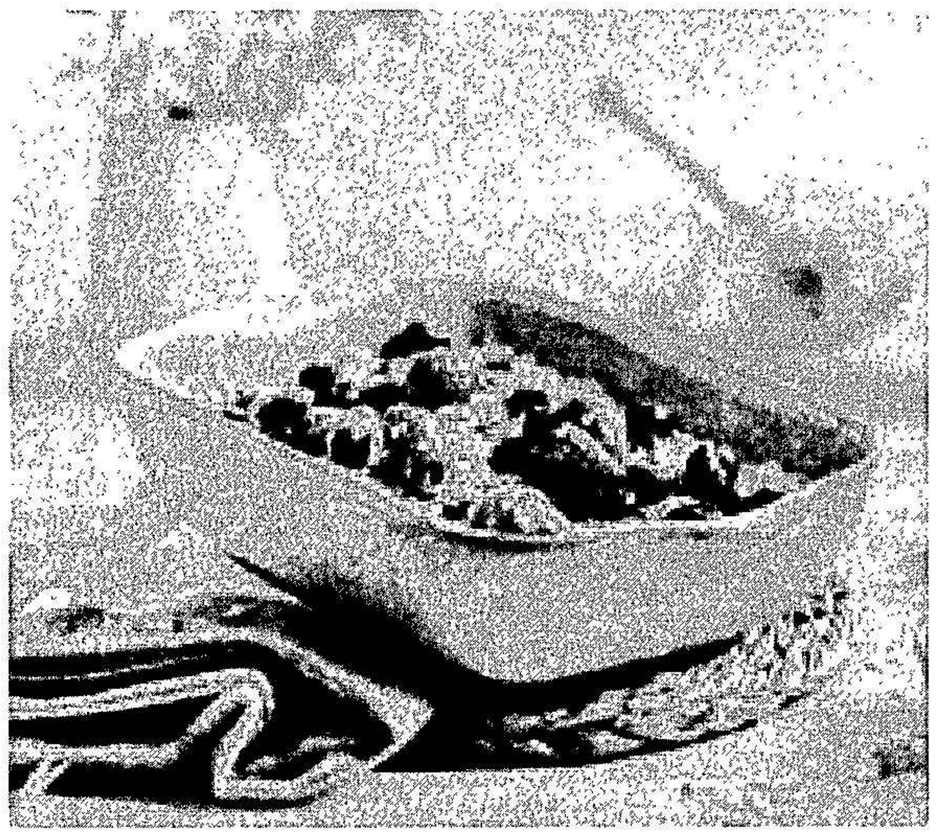
Hållbara produkter och förnybara råvaror

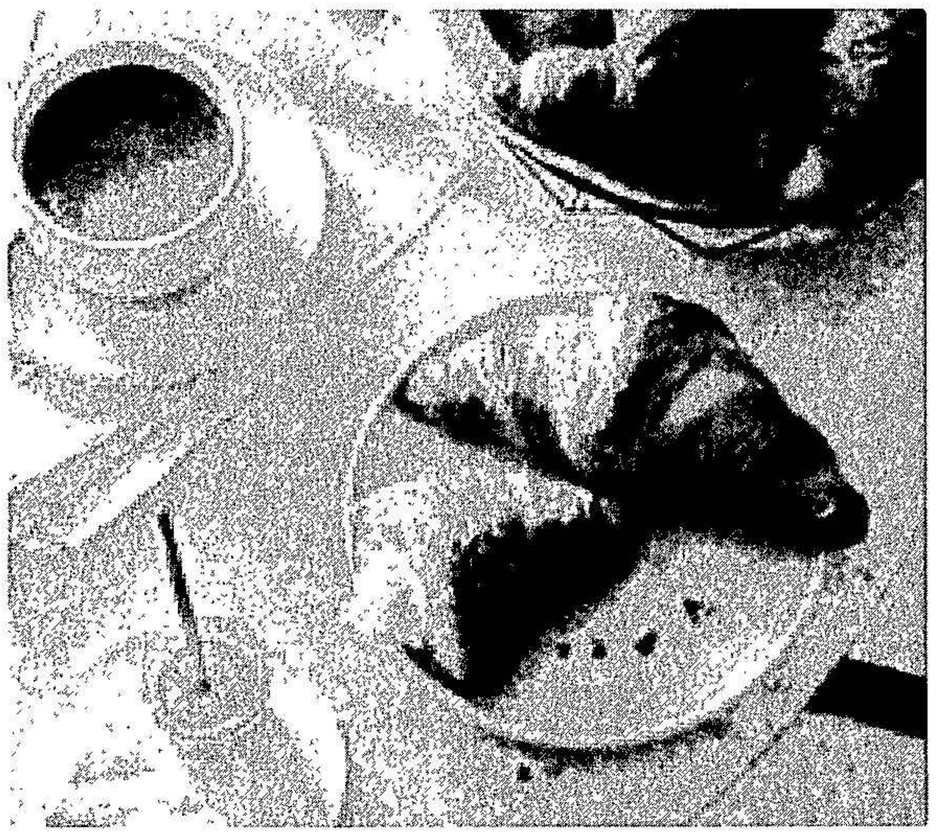
Lantmännens odlingskoncept Klimat & Natur fortsätter att växa. I Sverige uppgick skördevolymerna odlade enligt konceptet till cirka 130 000 ton, vilket är en ökning med 15 000 ton jämfört med året innan. I Finland uppgick rågskörden som odlats enligt Klimat & Natur till cirka 16 000 ton, vilket motsvarar 16 procent av den totala finska rågskörden.

Ansvarsfull arbetsgivare och affärspartner

Vi bibehåller och utvecklar en god säkerhetskultur genom att ständigt identifiera och minimera risker i skadeförebyggande syfte. Ett annat fokusområde för divisionen är ansvarsfulla inköp och affärsrelationer.

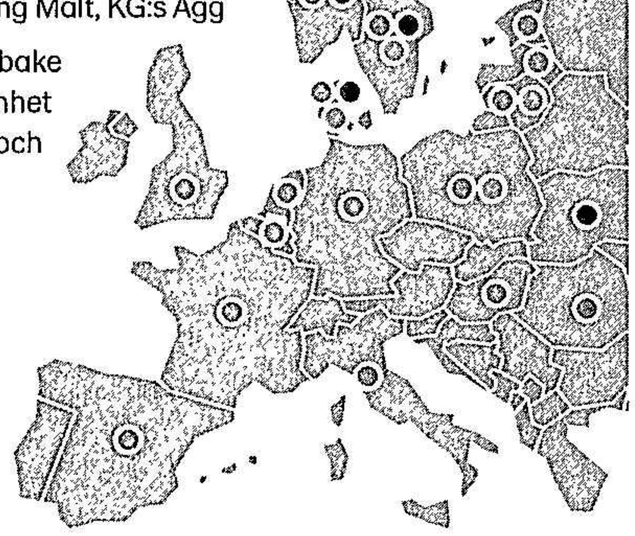

Division Livsmedels verksamhet

- Lantmännen Unibake
- Lantmännen Cerealia
- Delägarskap Viking Malt, KG:s Ägg
- Lantmännen Unibake har även verksamhet i USA, Sydafrika och Australien

Lantmännen Unibake

Lantmännen Unibake är en ledande global aktör inom bageriprodukter, med försäljning i fler än 60 länder. Unibake är känt för produkter av hög kvalitet som levereras snabbt och säkert från fler än 30 bagerier och är förstahandsvalet för många av världens största livsmedelsleverantörer.

Priserna på energi och råvaror, som snabbt sköt i höjden under andra hälften av 2022, höll i sig under början av 2023 vilket ledde till nödvändiga prisjusteringar och Unibake anpassade sina priser under första kvartalet 2023 för att täcka de största delarna av kostnadsökningarna.

I takt med att den höga inflationen och stigande räntor under året påverkade hushållens ekonomi märktes ett skifte i konsumentbeteendet på alla marknader, inte minst genom högre prismedvetenhet. Detta har därefter accelererat och nya vanor har uppstått vilket har lett till minskat svinn, större efterfrågan på basvaror och högre marknadsandelar för lågprisprodukter. För att anpassa verksamheten till de nya kraven från kunder och konsumenter har Unibake genomfört flera justeringar av sitt produktsortiment och försäljningsstrategin.

Viktiga hållbarhetsinitiativ

Under året uppnådde Lantmännen Unibake en milstolpe i hållbarhetsarbetet i och med att våra mål för Science Based Targets validerades och godkändes. Genom ett nära samarbete med Unibakes leverantörer har 35 procent av leverantörerna, mätt enligt deras andel av totala utsläpp, anslutit sig eller ansökt till Science Based Targets initiative.

Fokus på att erbjuda hållbart producerat mjöl har lett till en utökning av Lantmännens odlingsprogram Klimat & Natur i Sverige och Finland. Vi har också fortsatt satsningen på hälsofrämjande produkter, med mer fullkorn och fiber och mindre salt och kalorier.

Lantmännen Unibake, nyckeltal	2023	2022
Nettoomsättning, MSEK [1]	16 890	14 082
Medelantal anställda	5 020	5 149
varav kvinnor/män, %	41/59	41/59
Andel kvinnor/män i ledningsgruppen, %	11/89	11/89
Olycksfallsfrekvens	10,1	15,3
Sjukfrånvaro, %	4,8	5,5

[1] *Inklusive koncernintern omsättning.*

Lantmännen Unibakes varumärken

99

Våra lokala bagerier arbetar aktivt med att skapa nya erbjudanden och omarbeta befintliga recept för att stärka näringsvärdet i våra produkter.

Strategi för tillväxt

Investeringar i Lantmännen Unibakes stora infrastrukturprojekt fortsatte under året. I Storbritannien har en produktionslinje för specialbröd uppförts och levererar nu enligt plan, och den svenska verksamheten har invigt sitt nya, helautomatiserade fryslager. Vid slutet av året påbörjades också den första produktionslinjen i Rumänien, vilket är det första steget i Unibakes planerade expansion i sydöstra Europa. Utöver detta har investeringar skett i IT-förbättringar och en övergång till ett molnbaserat ERP-system.

Hälsa, säkerhet och talangutveckling

Den totala sjukfrånvaron inom Lantmännen Unibake minskade betydligt under året, och frånvaro på grund av olycksfall minskade med 25 procent. Den hårda konkurrensen på arbetsmarknaden har också gjort att vi har behållit ett starkt fokus på att attrahera, rekrytera och behålla de bästa talangerna. Den interna rörligheten inom Unibake ökade som planerat under året, framförallt tack vare ett lyckat arbete med talangutveckling och proaktiv ersättarplanering.

En volatil marknad

Stora makroekonomiska utmaningar som inflation, stigande räntor och marknadsstagnation inom Foodservice och detaljhandeln påverkade Lantmännen Unibakes verksamhet under 2023. Bolaget har fokuserat på att justera prissättning och arbetat med försäljningsvolymer för att hantera prispress och valutapåverkan.

Utsikter inför 2024

Trots trenden med ökat prisfokus på alla marknader är vi övertygade om att vi fortsatt kan vara konkurrenskraftiga och framgångsrika. Framöver förväntar vi oss att förutsättningarna på livsmedels- och bagerimarknaderna kommer förbättras i takt med att inflationen normaliseras.

99

En nyckelfråga är att kunna anpassa oss till rådande villkor, och Lantmännen Unibake är väl positionerat för att möta utmaningar, driva tillväxt, behålla starka marknadspositioner och bibehålla en god lönsamhet.

Lantmännen Cerealia

Lantmännen Cerealia utvecklar, producerar och marknadsför spannmålsbaserade produkter såsom mjöl, gryn, müsli, granola, pasta, pannkakor, knäckebröd, baljväxter, fröer, matgryn och vegetariska produkter samt färdiglagade rätter. Verksamheten bedrivs i Sverige, Norge, Danmark, Finland och Ukraina med försäljning via dagligvaruhandeln, food service-sektorn, samt direkt till industriella bagerier och livsmedelsproducenter. Cerealia har en exportverksamhet med fokus på knäckebrödsprodukter.

Ändrat köpbeteende för hushållen

Det pressade läget med hög inflation och kostnadsökningar som påverkade branschen och konsumenterna på våra marknader under 2022 fortsatte under 2023. Den minskade köpkraften hos konsumenterna har lett till ett fortsatt starkt fokus på pris, och andra värden som att lokalt och hållbart producerade produkter har fått stå tillbaka. Cerealias årliga konsumentundersökning, Food Digest, visar dock en försiktig återhämtning kring dessa värden.

Goda marknadspositioner trots utmaningar

Under första delen av året utmanades volymutvecklingen i hela Norden, medan hösten såg en viss återhämtning i marknaden, med tillväxt för lägre prissatta livsmedel som pasta, mjöl och havre. Aktörer i lågprissegmentet har vuxit, och handelns egna varumärken utgör hård konkurrens i alla kategorier och marknader där Lantmännen Cerealia är verksamma.

I Sverige har vårt sortiment inom frukost och pasta en god utveckling. Makaroner är en populär produkt i lågkonjunkturer och även våra satsningar på frukost ökar i andel på marknaden. Vi arbetar målmedvetet och långsiktigt med att stärka varumärkena för att behålla våra goda positioner. För att kunna leva upp till den stora efterfrågan har Lantmännen Cerealia under året genomfört ett omfattande underhållsarbete på anläggningen i Järna, vilket stundtals påverkade leveransförmågan.

Årets låga skörd innebar en högre prisbild på inhemskt vete och brist på lokalt odlad spannmål. Lantmännen Cerealia har proaktivt arbetat för att kunna förse våra industriella

Lantmännen Cerealia, nyckeltal	2023	2022
Nettoomsättning, MSEK [1]	5 496	4 913
Medelantal anställda	1 156	1 243
varav kvinnor/män, %	44/56	43/57
Andel kvinnor/män i ledningsgruppen, %	46/54	40/60
Olycksfallsfrekvens	15,9	15,4
Sjukfrånvaro, %	4,6	5,5

[1] *Inklusive koncernintern omsättning.*

Lantmännen Cerealias varumärken

Nord Mills, Regal, Amo, Sopps, Fun Crisp, Kornkammeret, Go'h!, Start, Axa, Gyllenhamars, Vaasan, Myllyn Paras

Prisvärdhet och kvalitet men även klimatsmarta val kommer att vara nyckelfaktorer på sikt, och här är Lantmännen Cerealia väl positionerat.

kunder med rätt kvalitet. Importbehovet av spannmål för hela Skandinavien kommer att kvarstå till nästa skörd.

B2B-marknaden i Sverige kännetecknas av konsolidering, vilket påverkar kundstrukturen. De mervärden som erbjuds genom Cerealias varumärken är fortsatt relevanta och konkurrenskraftiga på marknaden.

Foodservicemarknaden har en fortsatt god och stabil utveckling, framförallt för offentlig sektor där Cerealia har en bra position. Utvecklingen för restauranger och caféer följde samma mönster under det första halvåret, medan marknaden mattades av under hösten.

Vår anläggning i Laholm kunde i april återuppta produktion av pannkaks- och raggmunksprodukter efter branden 2022. Efterfrågan på pannkakor är god från både Foodservice och dagligvarukunder, men det tar tid att bygga upp en marknad på nytt, och arbetet kommer fortsätta under 2024.

Cerealia fortsätter satsningen på gröna proteiner och under våren inleddes ett samarbete med MAX hamburgerrestauranger och ett vegetariskt ärtbaserat sortiment av burgare och nuggets, vilket togs emot väl. Produkterna lanserades i dagligvaruhandeln i Sverige under hösten.

I Norge har marknaden under året präglats av volatila råvarupriser och generellt vikande volymer. Framförallt i dagligvaruhandeln hämmades utvecklingen för frukost- och mjölkategorierna.

Den danska verksamheten har utvecklats väl med starkt kostnadsfokus och kommersiella framgångar. Varumärket AXA ökade sina marknadsandelar i frukostkategorin genom lyckade lanseringar.

Den finska verksamheten växte under året, då Myllyn Paras kvarnverksamhet integrerades och ett femtiotal nya kollegor välkomnades. Den finska marknaden har under året sett vikande volymer i flera kategorier. Försäljningen av knäckebröd, som är vår största kategori i Finland, går fortsatt bra och Cerealia stärkte sin position ytterligare.

Verksamheten i Ukraina fortsätter att tillverka och distribuera livsmedel, och har kompenserat de minskade inhemska volymerna med en ökad andel export till närliggande länder. Sedan krigets utbrott i 2022 har våra medarbetares säkerhet varit vår högsta prioritet.

Finn Crisp exporteras idag till ett 30-tal länder, försäljningen går bra och vi fortsätter att ta marknadsandelar i våra prioriterade marknader i Västeuropa och Nordamerika.

Viktiga hållbarhetsinitiativ

Lantmännen Cerealia har anslutit sig till Science Based Targets initiative (SBTi), ett globalt program för företag att minska utsläppen i linje med Parisavtalet. Cerealia skickade in sina mål för verifiering mot slutet av året.

Utsikter inför 2024

Konsumenternas ekonomi kommer fortsatt att påverka köpmönster och vilka produkter man köper, något som ger konsekvenser i alla våra säljkanaler. Prisvärdhet och kvalitet men även klimatsmarta val kommer att vara nyckelfaktorer på sikt, och här är Lantmännen Cerealia väl positionerat. För att kunna leverera i rådande affärsklimat kommer Lantmännen Cerealia att fortsätta stärka den interna effektiviteten, utveckla processer, samt arbeta med prissättning och kostnadskontroll genom hela affären.

Affärsområde Swecon

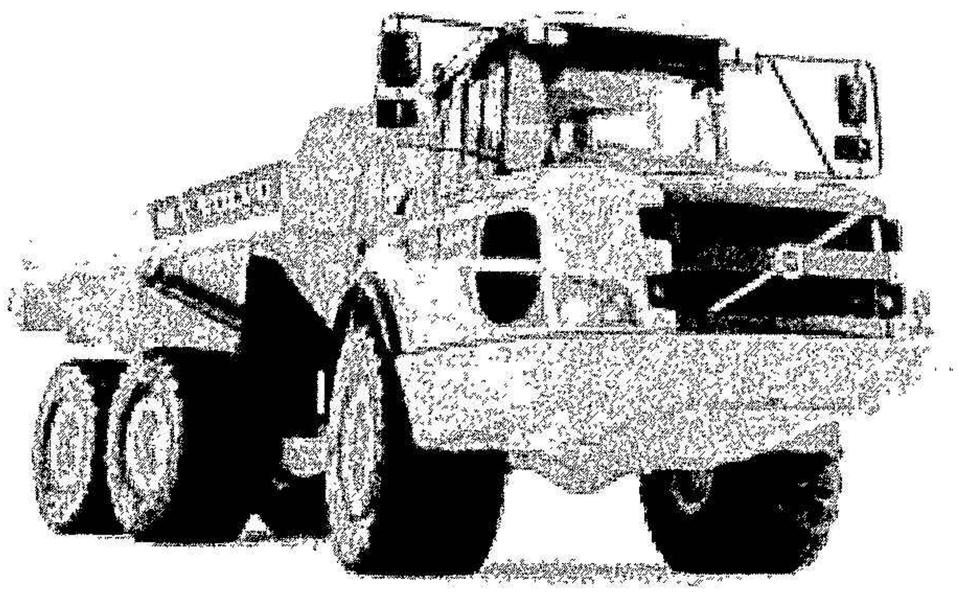
Swecon är återförsäljare av maskiner för bygg- och anläggningsbranschen i Sverige, Tyskland, Estland, Lettland och Litauen samt partner till Volvo Construction Equipment. Swecon erbjuder ett brett sortiment av anläggningsmaskiner, utrustning, reservdelar, utbildning, service och support via sina 96 service-anläggningar. Affärsområdet svarar för 15 procent av koncernens omsättning.

Marknaden för entreprenadmaskiner har under året visat tecken på mättnad med en försvagad orderingång som följd. De främsta orsakerna är högre räntor och långa leveranstider. Trots detta gjorde Swecon ett rekordår både vad gäller omsättning och resultat tack vare en stark inledning av året samt till viss del drivet av valutaeffekter och högre inflation. I och med den låga orderingången har orderstocken börjat sjunka snabbt, dock från mycket höga nivåer.

Det osäkra läget i omvärlden fortsätter att påverka med leveransproblem och prishöjningar, men svårigheterna hanteras väl genom nära samarbete med kunderna för att säkerställa en hög servicenivå.

Swecon var fortsatt sponsor av FIA World Rallycross Championship i samarbete med CE Dealer Team av Volvo Construction Equipment. Vid tävlingen i juli i svenska Höljes visades ett brett utbud av elektriska kompaktmaskiner, och i augusti hölls loppet i Estering, Tyskland.

Swecon fokuserar på digitala lösningar och tjänster inom produktivitetsområdet med ambitionen att systematiskt minska koldioxidutsläppen.

> **Swecon växer och arbetar globalt med frågor inom hållbarhet och digitalisering.**
>
> **Målet är att Swecons svenska anläggningar ska vara fossilfria 2025.**

Affärsområde Swecon, nyckeltal	2023	2022
Nettoomsättning, MSEK [1]	10 408	8 647
Rörelseresultat, MSEK	669	593
Rörelsemarginal, %	6,4	6,9
Avkastning på operativt kapital, %	28,5	35,8
Investeringar i anläggningstillgångar, MSEK	960	564
Medelantal anställda	1 328	1 316
varav kvinnor/män, %	13/87	12/88
Andel kvinnor/män i ledningsgruppen, %	25/75	25/75
Olycksfallsfrekvens	16,8	15,3
Sjukfrånvaro, %	5,5	6,4
Utsläpp CO_2e i egen produktion, tusen ton	3,1	5,0

[1] *Inklusive koncernintern omsättning.*

Exkl. jämförelsestörande poster	2023	2022
Rörelseresultat, MSEK	669	593
Rörelsemarginal, %	6,4	6,9
Avkastning på operativt kapital, %	28,5	35,8

Varumärke

SWECON

Swecons hållbarhetsarbete

Swecons vision är att vara ledande inom hållbarhet bland återförsäljare av tunga fordon. Swecon har identifierat fyra fokusområden som följs upp kvartalsvis; *Jämställdhet, Kundnöjdhet, Leverantörsuppföljning* och *Swecons koldioxidutsläpp.* Swecons hållbarhetsarbete drivs i linje med Lantmännens och Volvo CE:s långsiktiga hållbarhetsmål.

Hållbara produkter och förnybara råvaror

Målet är att Swecons svenska anläggningar ska vara fossilfria 2025. För att uppnå detta behövs ett systematiskt arbete, bland annat med att minska energianvändningen och ett gott samarbete med leverantörer. Ett exempel är Swecon Tyskland, som under året endast har köpt ursprungsmärkt grön el och bytt ut alla lysrör till LED samt installerat solceller på anläggningen i Geeste. Detta kommer också genomföras på utvalda anläggningar framöver. Swecon och Lantmännen Fastigheter har installerat 48 laddpunkter på sju anläggningar.

Ansvarsfull arbetsgivare och affärspartner

På internationella kvinnodagen hölls workshops på tema jämställdhet och inkludering på alla anläggningar i Sverige och Baltikum. Redlockers har installeras på alla svenska anläggningar för att erbjuda hygienartiklar för kvinnor. Två nätverk har startats upp för kvinnliga chefer och kvinnliga tekniker för att ge stöd i en mansdominerad organisation samt anställa fler kvinnor. Swecon har bytt leverantör av personligt säkerhetslarm vid ensamarbete. Det nya larmet möter efterfrågade förbättringar från tekniker. Ytterligare ett fokusområde är ansvar och etik i våra affärsrelationer.

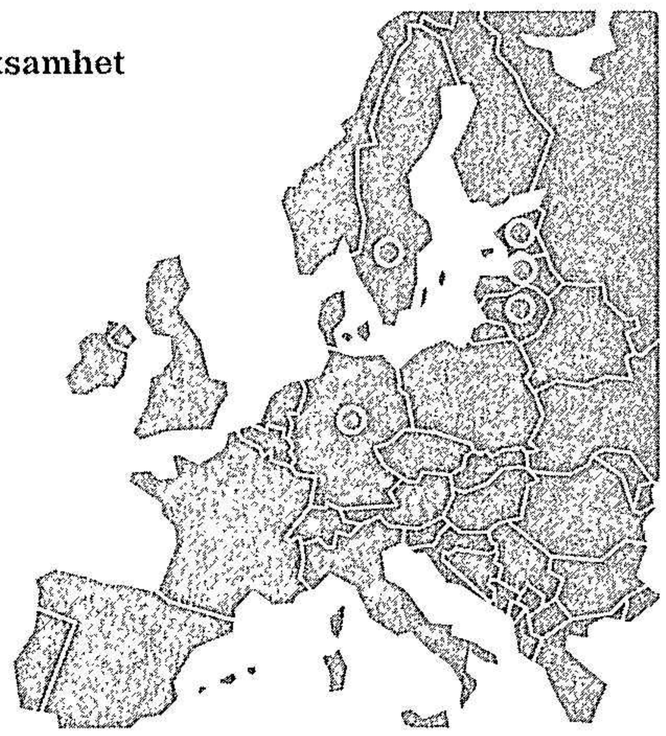

Swecons verksamhet

Swecon

Swecons verksamheter

Swecon Sverige

2023 var ytterligare ett rekordår för Swecon Sverige. Året inleddes med en historiskt hög orderstock som har levererats ut under året, vilket i kombination med en god efterfrågan på eftermarknaden lade grunden till hög försäljning. Maskinmarknaden har minskat totalt, men Swecon har högre tillväxt än marknaden i övrigt. Servicemarknaden ligger fortfarande på en hög nivå både för verkstadstjänster och reservdelar. Hyresmarknaden blir allt större och investeringen i uthyrningsföretaget Kewab Rental AB som gjordes under 2022 har fallit ut väl.

Flera kundevent hölls under året och i maj levererades den första eldrivna stora bandgrävaren på den svenska marknaden. Det är en milstolpe som visar att det går att lämna fossildrivna anläggningsmaskiner för mer hållbara alternativ som eldrift även i det större segmentet. I september blev det klart att Swecon Sverige blir nya återförsäljare av Volvo Penta Industries motorer, service och reservdelar. Förberedelser pågår för att få in de nya produkterna, och affären ska vara fullt igång under första kvartalet 2024.

Swecon Tyskland

Försäljningen 2023 var god tack vare tidigare lagda order och ökade marknadsandelar. Under slutet av året sjönk orderingången till följd av kundernas reaktion på högre kostnader, räntor och rådande osäkerheter. Övergången till elektriska maskiner går långsamt då förväntade statliga subventioner är försenade eller diskuteras. Återuppbyggnad efter branden i anläggningen i Bochum pågår. I början av 2023 erhöll Swecon Tyskland utmärkelsen "Top Company" för arbetsgivare i Tyskland. Utmärkelsen är ett erkännande till företagen när det gäller arbetsvillkor, företagskultur och personalens nöjdhet.

Vi fortsätter att arbeta nära våra kunder och på så sätt säkerställa en hög servicenivå samtidigt som vi hanterar ny teknik inom elektrifiering och nya affärsmodeller.

Swecon Baltikum

Försäljningen i de baltiska länderna var under 2023 på samma nivå som tidigare även om orderingången var mycket låg under sista halvåret. Den höga inflationen och osäkerheten på marknaden har minskat investeringsviljan. Försäljningen av nya maskiner avtog men det finns fortfarande god efterfrågan på hyresmarknaden, om än med hård konkurrens. Service- och reservdelsförsäljningen låg på en god nivå under året. Swecon Baltikum tecknade ett återförsäljaravtal med Merlo Telehandlers och kommer att ansvara för försäljnings- och servicenätverket på industrisegmentet för anläggningsmaskiner. Lanseringen hölls på Maames Fair i Estland under våren.

Rail Baltica-projektet med uppbyggnad av höghastighetstågförbindelse mellan Tallinn och Warszawa, som är en stor affärsmöjlighet för Swecon, har blivit uppskjutet i omgångar.

Utsikter

Marknaden uppvisar återhållsamhet och kunderna avvaktar att investera som en konsekvens av ökade kostnader, i huvudsak maskinprisökningar, räntekostnader, bränslekostnader och övriga materialkostnader. Ledtiderna från leverantörer har förkortats och beräknas vara normala under 2024. Uthyrningsmarknaden växer, till stor del som en konsekvens av oviljan att investera i nya maskiner samtidigt som behovet av maskiner finns. På grund av kraftigt vikande orderingång hos tillverkarna riskerar vi att se neddragningar i produktionskapacitet, vilket vi ännu inte kan bedöma konsekvensen av. Inom anläggningssektorn kopplat mot infrastruktur, bergtäkter och gruvor finns fortsatt aktivitet och efterfrågan, medan byggsektorn är under mycket stor press.

Den gröna omställningen, med alternativ till diesel såsom elektrifiering, bränsleceller och HVO, fortsätter om än i lägre takt på grund av kostnadsutveckling och fördröjning i utveckling och lansering av ny teknik.

Swecon fortsätter sin satsning med att utveckla digitala lösningar och att skapa ekosystem med nya partners och leverantörer med ambitionen att erbjuda våra kunder lösningar inom *"electric site"*. Några av fördelarna med projektet är mindre koldioxidutsläpp, mindre buller och högre säkerhet.

Konkurrensen att hitta och få in kompetens är fortsatt hög för servicetekniker, men även andra kompetenser är hårt konkurrensutsatta.

Affärsområde Fastigheter

Lantmännen Fastigheters uppdrag är att förse koncernens verksamheter med ändamålsenliga fastigheter och lokaler samt optimera avkastningen på externt uthyrda fastigheter. Affärsområdet svarar för cirka 1 procent av koncernens omsättning.

Under 2023 fortsatte Lantmännen Fastigheter arbetet med att säkerställa framtida drift av koncernens strategiska fastigheter. Parallellt har ordinarie löpande förvaltning, projektutveckling och fastighetstransaktioner genomförts.

Investeringar i exploateringsfastigheter görs för att maximera utvecklingspotentialen och öka värdet på fastigheterna. Exempel på detta är Lantmännen Fastigheters utveckling av fastigheter i Malmö, Örebro, Kävlinge, Dalby, Karlstad, Norrköping och Tygelsjö. På ett flertal av dessa orter utvecklas fastigheter tillsammans med Hemsö i det gemensamma samhällsfastighetsbolaget Lanthem.

Lantmännen Fastigheter förvaltar fastighetsbeståndet åt Lantmännens Pensionsstiftelse Grodden som värderas till närmare 2 miljarder SEK och utgörs bland annat av Lantmännens huvudkontor i Stockholm och kontorsfastigheten Triton i Malmö.

Fastighetsmarknaden har påverkats av det förändrade omvärldsläget, med högre finansieringskostnader som följd. Hyresmarknaden har inte påverkats märkbart, men en förändring väntas om konjunkturen försvagas ytterligare. På transaktionsmarknaden är aktiviteten lägre och avkastningskraven högre. Marknaden förväntar sig att avkastningskraven stiger ytterligare under 2024. Den svagare konjunkturen på byggmarknaden påverkade framförallt bostadsbyggen som i stort sett har avstannat.

Utsikter

Fastighetsmarknaden förutspås mattas av, men Lantmännen Fastigheters portfölj är väl balanserad med stabila hyresgäster och långa kontrakt. Det långsiktiga arbetet avseende förvaltningen av strategiska fastigheter är ständigt pågående för att säkra driften på lång sikt. På en vikande marknad ser Lantmännen Fastigheter möjligheter till förvärv och har under året inlett ett arbete för att identifiera möjliga investeringar till Lantmännens fastighetsportfölj.

Aktiviteter och löpande projekt

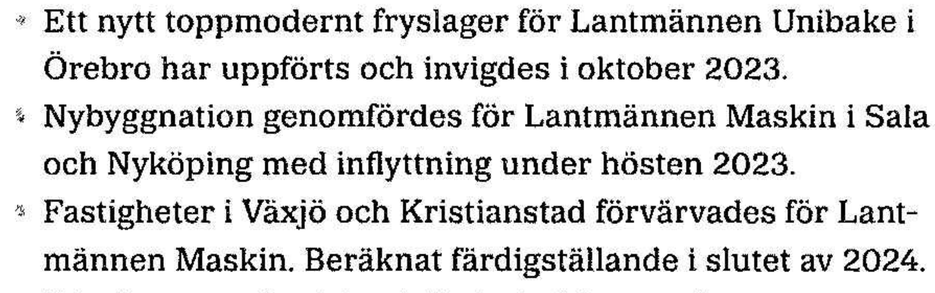
- Den omfattande renoveringen av siloanläggningen i Åhus fortsatte. Renoveringen är uppdelad i etapper.
- Pannkaksfabriken i Laholm har återställts efter branden 2022 och tillverkningen återupptogs i april 2023.
- Bostadsbyggrätter i Örebro såldes i juni 2023 vilket genererade en betydande vinst.
- Ett nytt toppmodernt fryslager för Lantmännen Unibake i Örebro har uppförts och invigdes i oktober 2023.
- Nybyggnation genomfördes för Lantmännen Maskin i Sala och Nyköping med inflyttning under hösten 2023.
- Fastigheter i Växjö och Kristianstad förvärvades för Lantmännen Maskin. Beräknat färdigställande i slutet av 2024.
- Förvärv av en fastighet i Skellefteå för uppförande av en anläggning till Swecon. Beräknas färdigt i slutet av 2024.

Affärsområde Fastigheter, nyckeltal	2023	2022
Nettoomsättning, MSEK [1]	611	592
Rörelseresultat, MSEK	309	503
Totala fastighetsförsäljningar	69	259
Avkastning på operativt kapital, %	8,2	14,6
Investeringar i anläggningstillgångar, MSEK	519	522
Medelantal anställda	40	49
varav kvinnor/män, %	46/54	40/60
Andel kvinnor/män i ledningsgruppen	38/62	38/62
Olycksfallsfrekvens	-	-
Sjukfrånvaro, %	0,7	0,5
Utsläpp CO_2e i egen produktion, tusen ton	0,3	2,3

[1] *Inklusive koncernintern omsättning.*

Exkl. jämförelsestörande poster	2023	2022
Rörelseresultat, justerat för jämförelsestörande poster, MSEK	251	249
Avkastning på operativt kapital, justerat för jämförelsestörande poster, %	6,6	7,2

Affärsområde Fastigheter, ytfördelning

Fastigheterna motsvarar en sammanlagd lokalyta på cirka 1 100 000 m².

Hållbara fastigheter

Lantmännen Fastigheters hållbarhetsstrategi inkluderar initiativ för ökad energieffektivitet och klimatsmarta satsningar. Under 2023 har insatser för samverkan med olika parter fortsatt för att öka etableringen av solenergi och laddstolpar vid Lantmännens anläggningar i Sverige. Lantmännen Fastigheter har infört arbetsprocesser för återbruk av material och inredning i samband med renovering, rivning eller flytt.

Hållbarhetsarbetet innefattar även regelefterlevnad avseende uppförandekod och ansvarsfulla inköp för samtliga leverantörer och samarbetspartners.

Hållbara produkter och förnybara råvaror

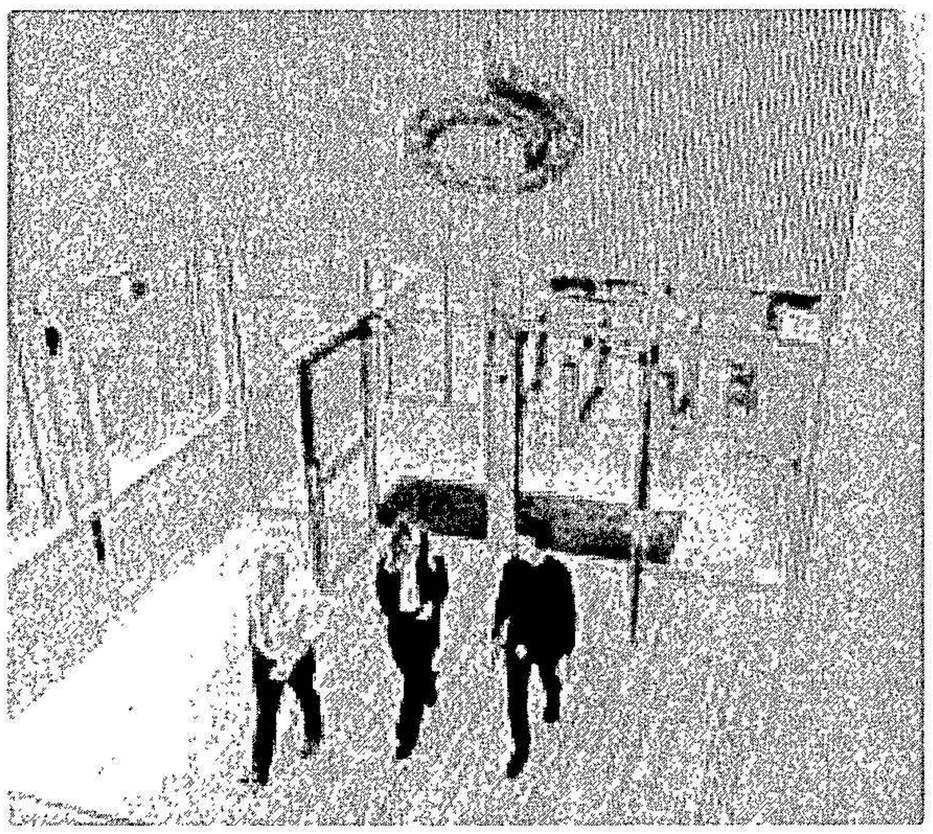
Lantmännen Fastigheter utvecklar fastighetsbeståndet för långsiktigt ägande, förvaltning och förädling – och ett aktivt arbete med fastighetsportföljen sker tillsammans med kunderna. Ambitionen är att samtliga nybyggnationer ska uppnå kraven för certifieringen Miljöbyggnad Silver, som utfärdas av Sweden Green Building. Certifieringen innebär att Lantmännen som fastighetsägare gör extra investeringar inom hållbarhet, klimat och miljö utöver grundläggande lagkrav. Ett miljö- och klimatdirektiv som tydliggör verksamhetens förhållningssätt till miljö- och klimatarbetet har etablerats, och beskriver bland annat vårt systematiska energieffektiviseringsarbete samt hur vi arbetar för att framtidssäkra vårt bestånd. Detta är ytterligare ett steg framåt i arbetet att minska vår miljö- och klimatpåverkan i samtliga affärer. Läs mer på lantmannenfastigheter.se/hallbarhet

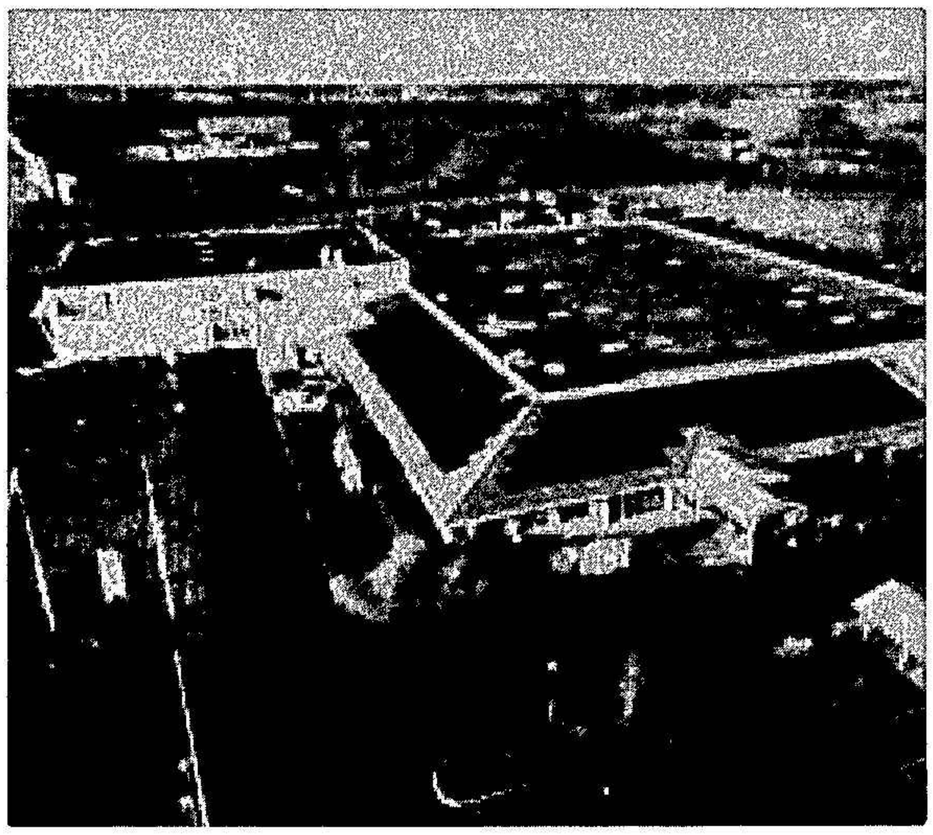
Vi har etablerat ett miljö- och klimatdirektiv som tydliggör verksamhetens miljö- och klimatarbete, och beskriver vårt systematiska arbete med energieffektivisering.

Ansvarsfull arbetsgivare och affärspartner

Lantmännen Fastigheter driver byggprojekt, och byggbranschen har generellt förhöjda risker för arbetsmiljö, hälsa och säkerhet. Säkerhetsarbetet drivs proaktivt genom att identifiera och minimera risker i arbetsmiljön samt med regelbunden uppföljning. Samtliga medarbetare på Lantmännen Fastigheter har under året genomgått Lantmännens Health and Safety Awareness Training.

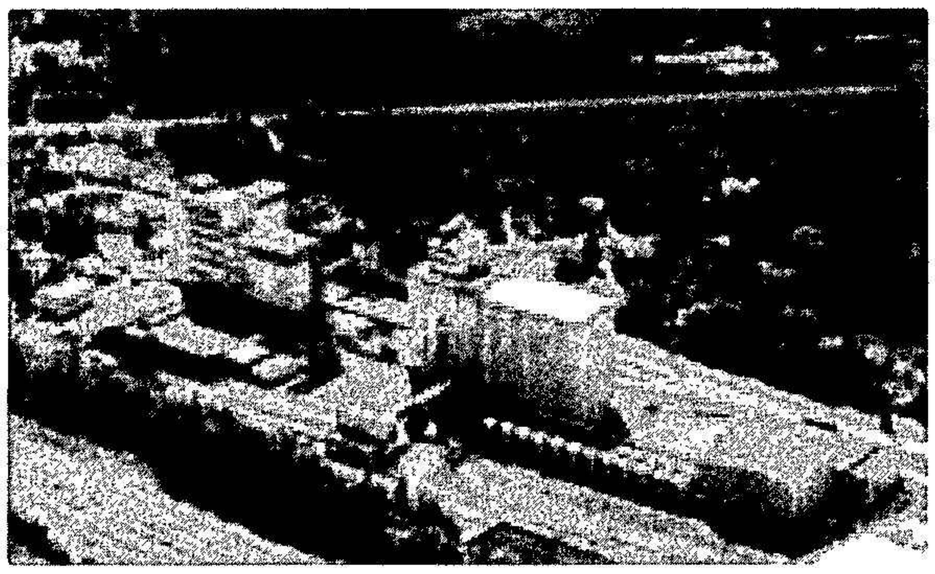
Komplexiteten i byggprojekt innebär att vi lägger stort fokus på affärsetik och ansvarsfulla inköp.

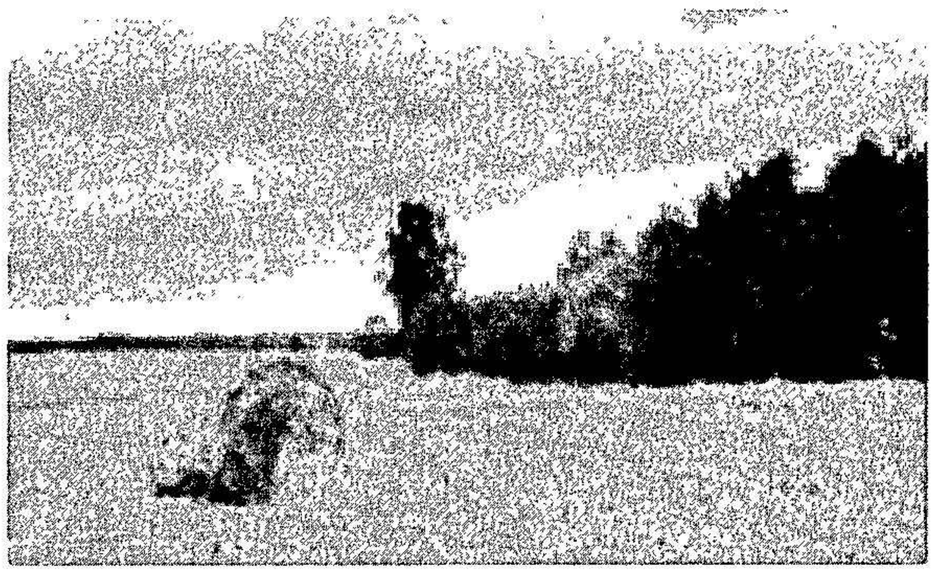

Delägarskap och partnerskap

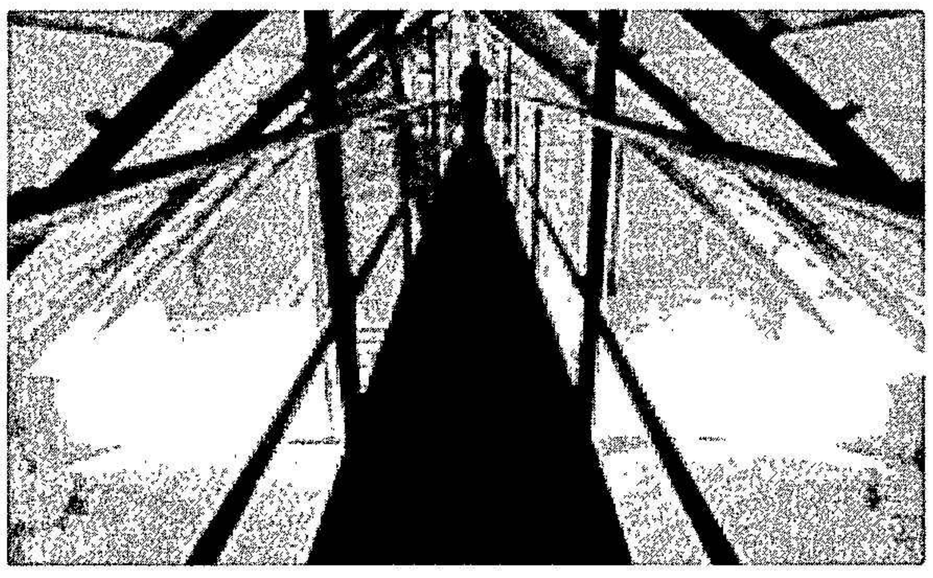
Scandagra Group Ägarandel 50 %

Scandagra Group bedriver verksamhet i Baltikum, omsätter cirka 800 miljoner euro och har cirka 400 anställda. Bolaget ägs till lika delar av Lantmännen och DLG. Verksamheten består av Scandagra Eesti, Scandagra Latvia och Scandagra Lietuva som köper och säljer spannmål samt säljer insatsvaror till växtodling. Scandagra Eesti har en foderfabrik med kapacitet på drygt 100 000 ton. Lantmännens andel av resultatet ingår i division Lantbruk. Läs mer på scandagra.com

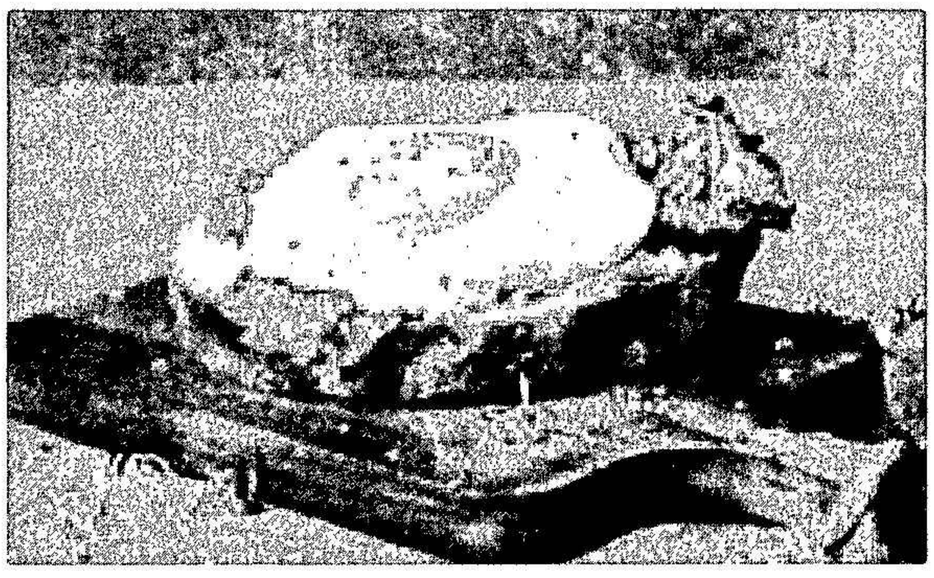
Scandagra Polska Ägarandel 50 %

Scandagra Polska bedriver handel med spannmål och insatsvaror på den polska lantbruksmarknaden och omsätter årligen cirka 150 miljoner euro och har cirka 130 anställda. Bolaget ägs till lika delar av Lantmännen och DLG. Scandagra Polska erbjuder insatsvaror till växtodling och är en av många handelsaktörer på den stora och fragmenterade polska marknaden. Lantmännens andel av resultatet ingår i division Lantbruk. Läs mer på scandagra.pl

Viking Malt Ägarandel 37,5 %

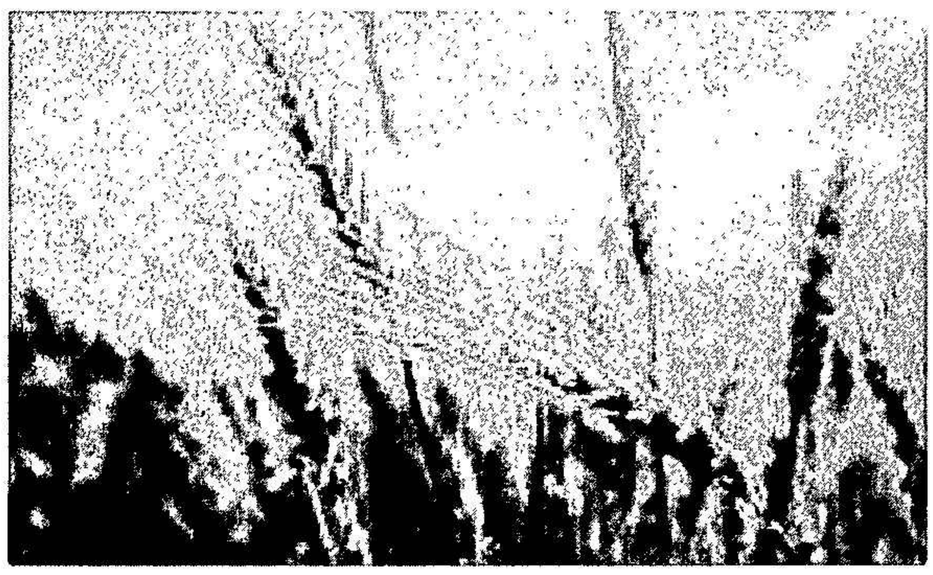
Viking Malt förädlar spannmål och levererar cirka 540 000 ton malt årligen till bryggerier och destillerier i Nordeuropa och övriga världen. Viking Malt producerar malt i Finland, Sverige, Danmark, Polen och Litauen. Bolaget omsätter cirka 400 miljoner euro och har cirka 280 anställda. Lantmännen äger 37,5 procent av bolaget, resterande del ägs av det finska bolaget Polttimo. Lantmännens andel av resultatet ingår i division Livsmedel. Läs mer på vikingmalt.com

KG:s Ägg Ägarandel 30,0 %

KG:s Ägg är ett av Sveriges ledande äggpackeriföretag och är majoritetsägare i Stjärnägg, Sveriges största äggleverantör. KG:s ägg omsätter cirka 1,2 miljarder SEK och har cirka 60 anställda. Partnerskapet är i linje med Lantmännens strategi för ökade investeringar i svensk livsmedelsproduktion. Lantmännen äger 30 procent av bolaget, resterande ägs av Bossgårds Förvaltning AB. Lantmännens andel av resultatet ingår i division Livsmedel. Läs mer på stjarnagg.se

I koncernens strategi ingår att utvidga spannmålsaffären genom internationella intresseinnehav och partnerskap.

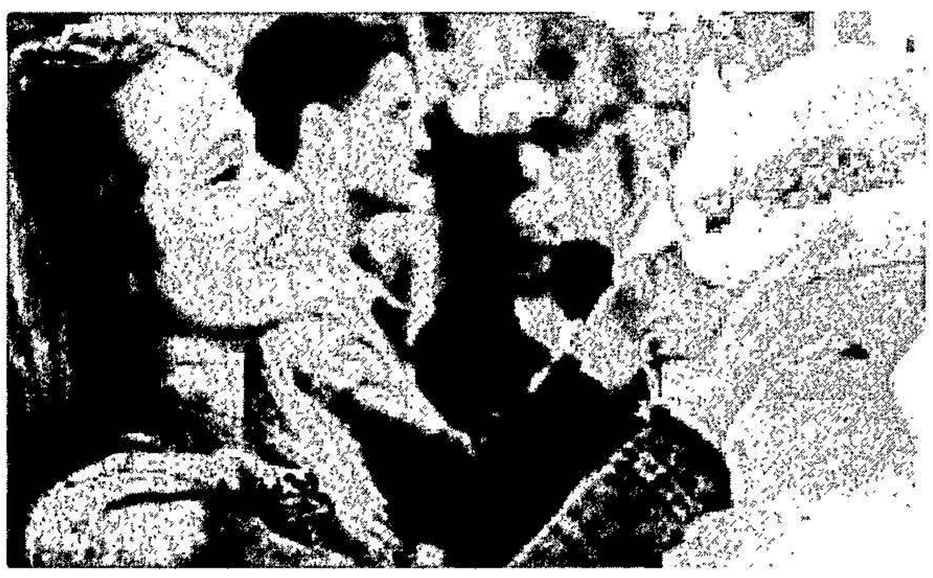

team SE Ägarandel 10,7 %

team SE är verksamt inom bygghandel, energi och lantbruk med ett brett utbud av tjänster. Under 2022 övertog team SE HaGe Kiel som ingår i lantbruksverksamheten. Teamgruppen är en av de största arbetsgivarna i norra Tyskland och har cirka 5 000 anställda och en omsättning på cirka 6 miljarder euro. Lantmännen äger 10,7 procent och DLG är huvudägare med cirka 70 procent. Lantmännens andel av resultatet ingår i Övrig verksamhet i koncernen. Läs mer på team.de

En viktig del av Lantmännens strategi Jord till bord 2030 är att lönsamt utveckla strategiska innehav och partnerskap främst i Norden, Tyskland, Polen och de baltiska länderna.

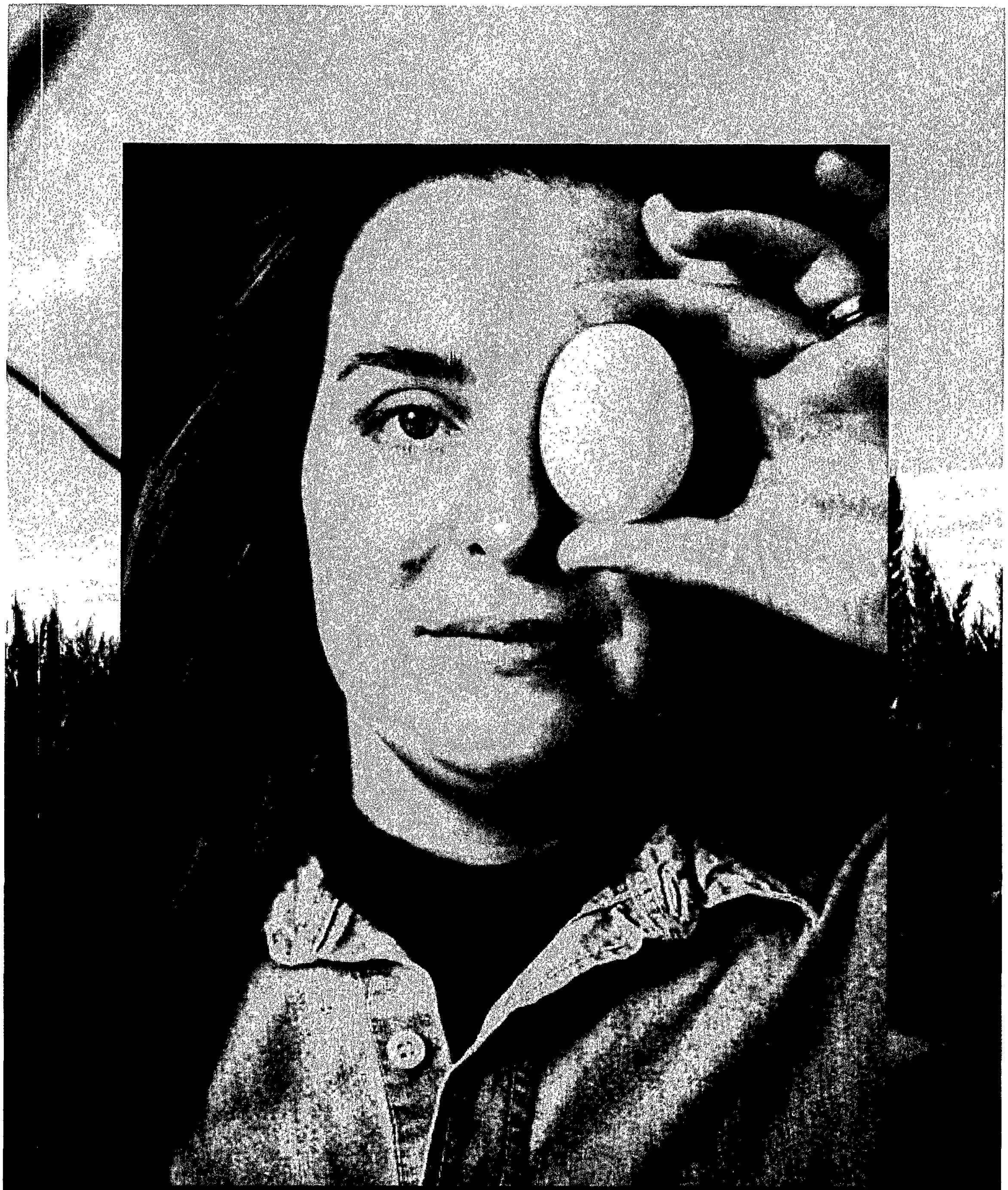
HKScan Ägarandel 7,6 %

HKScan är ett nordiskt livsmedelsföretag med en historia och erfarenhet mer än 110 år tillbaka. HKScan erbjuder produkter under välkända varumärken som HK, Kariniemen, Via, Scan, Pärsons och Rose. HKScan finns i Finland, Sverige och Danmark och har cirka 5 400 anställda och omsätter cirka 1,8 miljarder euro. Lantmännen tecknade i december avtal om att förvärva HKScan Oyjs svenska verksamhet, HKScan Sweden AB. Transaktionen ska godkännas av berörda myndigheter och affären förväntas vara genomförd under första halvåret 2024. Lantmännens ägande i HKScan Oyj kommer att utgöra en del av köpeskillingen. Läs mer på hkscan.com

Scandi Standard Ägarandel 10,0 %

Scandi Standard är den ledande producenten av kylda, frysta och färdiglagade kycklingprodukter i Sverige, Danmark, Norge, Finland och på Irland. Bland välkända varumärken återfinns Kronfågel, De Danske Familiegårde, Den Stolte Hane, Naapurin Maalaiskana och Sicín Sásta. Scandi Standard omsätter drygt 12 miljarder SEK och har cirka 3 300 anställda.
Läs mer på scandistandard.se

Distrikt Gotland • Emmy

Lantmännens årsredovisning

Förvaltningsberättelse		64
Koncernen		72
Nettoomsättning och resultat		72
Resultaträkning		73
Rapport över totalresultat		73
Utveckling per affär		74
Balansräkning		78
Kassaflödesanalys		80
Förändringar i eget kapital		82
Moderföretaget		83
Resultaträkning, Rapport över totalresultat		84
Balansräkning		85
Kassaflödesanalys		86
Förändringar i eget kapital		87
Noter till koncernen		89
Not 1	Redovisningsprinciper	89
Not 2	Viktiga händelser efter periodens utgång	90
Not 3	Viktiga bedömningar och antaganden av redovisningsändamål	90
Not 4	Segmentsredovisning	90
Not 5	Intäkternas fördelning	92
Not 6	Anställda och personalkostnader	93
Not 7	Avskrivning och nedskrivning av materiella och immateriella anläggningstillgångar	96
Not 8	Övriga rörelsekostnader och arvode till revisorer	97
Not 9	Finansiella intäkter och kostnader	97
Not 10	Jämförelsestörande poster	98
Not 11	Valutakursdifferenser som påverkat resultatet	98
Not 12	Skatter	99
Not 13	Materiella anläggningstillgångar	101
Not 14	Förvaltningsfastigheter	102
Not 15	Immateriella anläggningstillgångar	103
Not 16	Innehav redovisade enligt kapitalandelsmetoden	104
Not 17	Finansiella anläggningstillgångar	106
Not 18	Övriga anläggningstillgångar	107
Not 19	Varulager	107
Not 20	Kundfordringar och övriga rörelsetillgångar	107
Not 21	Kortfristiga räntebärande tillgångar och likvida medel	108
Not 22	Eget kapital	108
Not 23	Räntebärande skulder	110
Not 24	Finansiella instrument och finansiell riskhantering	110
Not 25	Avsättningar för pensioner	116
Not 26	Övriga avsättningar	118
Not 27	Övriga långfristiga skulder	119
Not 28	Leverantörsskulder och andra rörelseskulder	119
Not 29	Leasing – leasetagare	119
Not 30	Leasing – leasegivare	120
Not 31	Transaktioner med närstående	120
Not 32	Statliga stöd	120
Not 33	Förvärv och avyttringar	121
Not 34	Ställda säkerheter och eventualförpliktelser	123
Not 35	Noter till kassaflödesanalysen	123
Noter till moderföretaget		124
Not 36	Intäkternas fördelning	124
Not 37	Arvode och kostnadsersättning till revisorer	124
Not 38	Rörelseresultatet	124
Not 39	Resultat från andelar i koncernföretag och joint venture/intresseföretag	124
Not 40	Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	124
Not 41	Valutakursdifferenser som påverkat resultatet	124
Not 42	Skatter	125
Not 43	Immateriella anläggningstillgångar	126
Not 44	Materiella anläggningstillgångar	126
Not 45	Förvaltningsfastigheter	127
Not 46	Andelar i koncernföretag	127
Not 47	Varulager	129
Not 48	Kundfordringar	129
Not 49	Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	129
Not 50	Eget kapital	129
Not 51	Övriga bokslutsdispositioner och obeskattade reserver	129
Not 52	Avsättning för pensioner	130
Not 53	Övriga avsättningar	130
Not 54	Kortfristiga räntebärande skulder	130
Not 55	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	130
Not 56	Finansiella instrument	131
Not 57	Ställda säkerheter och eventualförpliktelser	132
Yttrande i enlighet med 13 kap. 6 § lag (2018:672) om ekonomiska föreningar		133
Revisionsberättelse		134
Beskrivning av finansiella nyckeltal		138

Förvaltningsberättelse 2023

Styrelsen och verkställande direktören för Lantmännen ek för, org.nr 769605-2856, avger härmed årsredovisning för verksamhetsåret 2023. Moderföretagets och koncernens resultat och ekonomiska ställning framgår av efterföljande resultaträkningar, balansräkningar och kassaflödesanalyser med tillhörande kommentarer och noter.

Koncernen i korthet

Nettoomsättningen för koncernen var 65 212 MSEK (60 612) en ökning med 7,6 procent varav organisk tillväxt utgjorde 3,8 procent, valutaomräkningseffekter 2,8 procent och förvärvade samt avyttrade verksamheter 1,0 procent.

Rörelseresultatet uppgick till 2 236 MSEK (2 307) och justerat för jämförelsestörande poster till 2 820 (2 715) MSEK. Det justerade resultatet har minskat i division Lantbruk och Energi medan det har ökat i division Livsmedel och affärsområde Swecon. Affärsområde Fastigheter var i nivå med föregående år.

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 1 878 MSEK (2 128) och justerat för jämförelsestörande poster till 2 462 MSEK (2 536).

Årets resultat efter skatt var 1 560 MSEK (1 791).

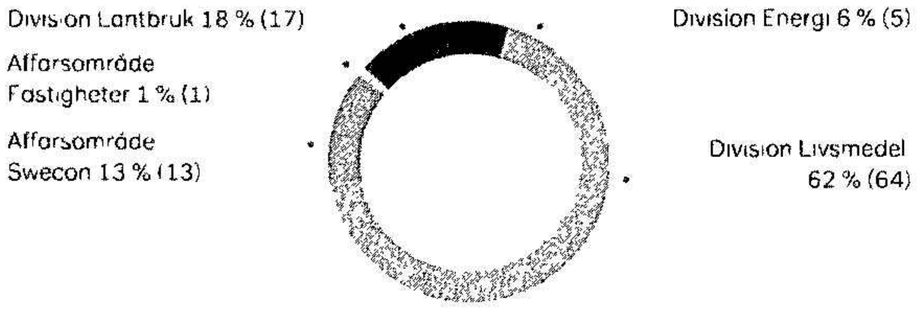
Investeringar i anläggningstillgångar gjordes med 3 327 MSEK (3 074).

Kassaflödet före finansieringsverksamheten var 921 MSEK (–2 468).

Styrelsen föreslår utdelning till medlemmarna med totalt 1 200 MSEK (1 080), i form av återbäring och efterlikvid med 324 MSEK (374), insatsutdelning med 453 MSEK (403) och insatsemission med 423 MSEK (303). Dessutom föreslås utdelning på förlagsandelar med 8,0 procent (6,0), totalt 20 MSEK (15).

Beskrivning av finansiella nyckeltal ⮊ sid 146.

Andel av koncernens anställda

Koncernens verksamhet

Koncernen är uppdelad i *division Lantbruk, division Energi* och *division Livsmedel* samt *affärsområde Swecon* och *affärsområde Fastigheter*. Lantmännen ägs av 17 907 svenska lantbrukare som också är medlemmar, affärspartners och viktiga kunder. Lantmännen har 10 339 anställda och verksamheter i ett 20-tal länder.

Division Lantbruk utgör koncernens kärnverksamhet med 42 procent av Lantmännens omsättning. *De svenska verksamheterna* är ledande på spannmålsmarknaden och erbjuder ett brett produktsortiment för animalieproduktion, växtodling och lantbruksmaskiner. *Den finska verksamheten* handlar med spannmål, insatsvaror och maskin på den finska och internationella marknaden, samt producerar och säljer foder. Divisionen ansvarar för Lantmännens delägarskap i *Scandagra Group* i Baltikum samt *Scandagra Polska* i Polen.

Division Energi är en av Sveriges största producenter av bioenergiprodukter och svarar för 11 procent av koncernens omsättning. Divisionen verkar på en global marknad med huvudfokus i Europa, och har anläggningar i Sverige, Finland, Danmark, Lettland, Frankrike och Storbritannien. Divisionens företag tillverkar och marknadsför miljösmarta energi-, livsmedels- och industriprodukter. I division Energi ingår *Lantmännen Biorefineries, Lantmännen Aspen* samt *Scandbio.*

Division Livsmedel förädlar spannmål och andra råvaror från åkermarken. Divisionen erbjuder "Bra mat" till kunder inom dagligvaror, foodservice och livsmedelsindustrin och svarar för 31 procent av koncernens omsättning. Division Livsmedel består av *Lantmännen Unibake, Lantmännen Cerealia* samt Lantmännens ägarintressen i de delägda företagen *Viking Malt och KG:s Ägg.*

Affärsområde Swecon är återförsäljare av maskiner för bygg- och anläggningsbranschen i Sverige, Tyskland, Estland, Lettland och Litauen samt partner till *Volvo Construction Equipment.* Swecon erbjuder anläggningsmaskiner, utrustning, reservdelar, utbildning, service och support. Affärsområdet svarar för 15 procent av koncernens omsättning.

Affärsområde Fastigheter förvaltar Lantmännens fastighetsbestånd med uppdraget att förse koncernens verksamheter med ändamålsenliga fastigheter och optimera avkastningen på externt uthyrda fastigheter. Affärsområdet svarar för 1 procent av koncernens omsättning.

Långsiktiga finansiella mål och måluppfyllelse

Lantmännens övergripande lönsamhetsmål är minst 8,0 procent avkastning på eget kapital. Avkastningen 2023 uppgick till 6,6 procent (8,3) och justerat för jämförelsestörande poster till 8,7 procent (10,1). Målet för soliditet är minst 40 procent och vid utgången av 2023 uppgick soliditeten till 46,4 procent (44,9). Målet för Net debt/EBITDA är att det ska understiga 3 och för 2023 uppgick det till 1,9 (1,9).

Förändringar i koncernen

Lantmännen har avyttrat sina ryska verksamheter och därmed helt lämnat landet och marknaden.

Lantmännens ordinarie föreningsstämma

På Lantmännens föreningsstämma i maj beslutades om den största utdelningen någonsin till Lantmännens medlemmar, totalt 1 080 MSEK. På föreningsstämman valdes Patrick Aulin till ny ledamot i Lantmännens styrelse. Samtidigt omvaldes Gunilla Aschan, Jenny Bengtsson, Johan Bygge och Per Lindahl till styrelsen. På det konstituerande styrelsemötet som följde föreningsstämman valdes Per Lindahl till styrelseordförande och Jan-Erik Hansson till vice ordförande. Samtliga styrelseledamöter, vd, koncernledning, stämmopresidiet, fullmäktige, auktoriserade samt förtroendevalda revisorer deltog i stämman som även kunde följas via webbsändning.

Övriga viktiga händelser

Lantmännen har överlämnat sitt inspel till Sveriges Livsmedelsstrategi 2.0. Förslagen till utveckling syftar till att än tydligare säkra en robust svensk livsmedelskedja med ökad produktion genom tydligare målsättningar och förstärkningar inom områdena innovation, export, beredskap och hållbarhet.

Lantmännen har uppdaterat sin utdelningspolicy för medlemmarna vilket möjliggör att en större andel av resultatet efter skatt från industriverksamheterna kan delas ut. Målsättningen är att Lantmännen över tid ska generera en jämn och stabil utdelning till sina medlemmar. Beslutet innebär att utdelningen kan vara upp till 50 procent av resultatet efter skatt från den industriella verksamheten inom Lantmännen, tidigare var denna andel cirka 40 procent. Liksom tidigare kommer 100 procent av rörelseresultatet i de lantbruksnära verksamheterna delas ut till medlemmarna.

EU-kommissionen har beslutat att Lantmännen Agroetanol under en period för drygt 10 år sedan varit inblandat i en överträdelse av europeiska konkurrensregler inom etanolhandel. Mot bakgrund av detta har kommissionen ålagt Lantmännen Biorefineries AB (tidigare Lantmännen Agroetanol AB) och Lantmännen ek för att solidariskt betala böter på 47,7 miljoner euro. Med anledning av EU-kommissionens utredning har Lantmännen Biorefineries AB (tidigare Lantmännen Agroetanol AB) sedan tidigare redovisat en avsättning om 500 MSEK. Lantmännen har samarbetat fullt ut med EU-kommissionen under hela utredningen. Lantmännen bestrider slutsatserna i EU-kommissionens beslut och kommer att fortsätta att utöva sin rätt till försvar fullt ut, inklusive att överklaga beslutet till EU-domstolen.

Händelser efter periodens utgång

I februari meddelade Lantmännen, Fertiberia och Nordion Energi den största satsningen i sitt slag i Norden, ett partnerskap som syftar till att etablera Sveriges första fossilfria mineralgödselproduktion i det gemensamma initiativet Power2Earth. Genom sin vätgasbaserade produktionsprocess som baseras på fossilfri energi, har Power2Earth potential att kraftigt minska klimatpåverkan från livsmedelsproduktionen och stärka svensk livsmedelsberedskap.

Lantmännen Cerealia tecknade i februari avtal om att avyttra färdigmatsverksamheten under varumärket Gooh till Atria Sweden. Affären som förutsätter ett godkännande av berörda myndigheter förväntas kunna slutföras under våren 2024.

Risker och riskhantering

Risker är ett naturligt inslag i all affärsverksamhet. En risk kan uppkomma genom händelser, beslut eller felaktig hantering som påverkar Lantmännens affärsmål. En korrekt hanterad risk kan leda till möjligheter och värdeskapande medan en felaktigt hanterad risk kan skada och påverka verksamheten negativt. Risker identifieras, värderas och rapporteras årligen i Lantmännens strategi- och affärsplaneringsprocess (ERM).

Årets ERM-process påvisar att Lantmännen, liksom riskvärlden i stort, upplever "polycrisis", som kan beskrivas som en interaktion mellan flera stora händelser av komplexa och tvärgående utmaningar som inträffar samtidigt och bildar ett kluster av risker som tillsammans får en total effekt. Vår tids stora problem kan inte hanteras isolerat utan är systematiskt sammankopplade problem som påverkar varandra. Lantmännen påverkas av ekonomiska risker, till exempel volatilitet i råvaror och insatsvaror, obalans i tillgång och efterfrågan, konjunktur, inflation och marknadsdynamik – men även politik och geopolitik samt väder och klimat påverkar Lantmännens risker och möjligheter.

Risker kopplade till marknadsförändringar, konjunktur samt utbud och efterfrågan

Förändringar i konjunktur, obalans i tillgång och efterfrågan på råvaror och insatsvaror, osäker ekonomisk tillväxt, brister i leverantörskedjor, inflation, konkurrenskraft samt omvärldstrender och konkurrenters aktiviteter påverkar affärerna och ökar kraven på utvecklingstakt, i synnerhet vad gäller ansvar och hållbarhet men även digitalisering. Kunders medvetenhet och omdömen kan spridas snabbt till många, inte minst genom sociala medier, och gör det än mer viktigt att leva upp till vårt varumärkeslöfte.

Lantmännen arbetar kontinuerligt med innovation, varumärkesbyggande och långsiktiga relationer med affärspartners. Tydliga krav ställs på råvaror, leverantörer, vår egen produktion och vi följer marknadens krav och kundernas önskemål på relevanta tjänster och produkter. Lantmännen övervakar konjunkturläget och anpassar kostnadsläget därefter.

Väder och klimatförändringar

Klimatförändringar med mer extrema väderförhållanden som torka, kraftig nederbörd och ökat tryck från skadegörare påverkar odlingsförhållandena och lönsamheten i spannmålsvärdekedjan, samt ger obalans i tillgång och efterfrågan. Utveckling av odlingstekniker, sortförädling och geografisk anpassning är nödvändig. Beredskap för spannmålshandel, ökad torkkapacitet i spannmålshantering, produktions- och leveransstörningar av känsliga råvaror krävs. Val av byggnadskonstruktion och anläggningars geografiska läge påverkas också. Omställning till en fossilfri, cirkulär ekonomi skapar utmaningar och ger möjligheter för affärerna.

Geopolitiska risker

Politisk instabilitet i Europa och dess närområde eskalerar. Det råder global osäkerhet och en stigande protektionism ökar myndigheters interventioner och påverkar handelsfrihet, bland annat avseende handel med jordbruksprodukter. Lantmännen har verksamheter och stora investeringar i Östeuropa och andra riskländer med politisk instabilitet.

Regulatoriska förändringar

Förändrade lagar och regelverk kan komma att påverka produktion och lönsamhet, till exempel på växtodlingens

förutsättningar vad gäller bland annat växtskyddsmedel och växtförädling, samt kan medföra begränsningar eller ställa högre krav på våra verksamheter. Lantmännen bevakar frågorna.

EU:s hittills negativa syn på grödbaserade biodrivmedel utgör en risk för vår produktion av biodrivmedel, där Lantmännen dock driver ett påverkansarbete för gynnsamma regelverk. Därtill kommer efterfrågan på förnybar energi att öka framåt. Utvecklingen följs och analyseras löpande och respektive division och affär bevakar förändringar och anpassar sin verksamhet därefter.

Volatilitet i etanolpris
Rörelseresultatet för etanolfabriken i Norrköping beror i hög grad på relationen mellan priser på spannmål, foder och etanol, samt politiska beslut såsom EU:s tullregler. Kontinuerlig fysisk och finansiell prissäkring sker på spannmål, etanol och foder för Lantmännen Biorefineries inköp och försäljning. Möjligheten att prissäkra etanol har förbättrats genom ökad likviditet på terminsmarknaden. Ett omfattande utvecklingsarbete bedrivs inom etanolaffären för att bredda råvarubasen och produktutbudet vilket leder till minskad påverkan från prisrelationen mellan etanol och spannmål.

Brand och egendomsskador, hot och sabotage, samt säkerhet och hälsa
Lantmännen bedriver verksamheter, där risk för brand, explosion, utifrån kommande hot genom skadegörelse eller sabotage är närvarande. Egendom och medarbetare kan skadas, och stillestånd i produktionen påverkar resultat och marknadspositioner. Lantmännen har försäkringar för operativa risker och följer ett utarbetat program för riskhantering, bland annat genom skadeförebyggande inspektioner och systematiskt hälso- och säkerhetsarbete. Koncernens egna försäkringsbolag Dirual Försäkrings AB medverkar i flertalet försäkringsprogram.

Effekter från kriget i Ukraina
Rysslands krig i Ukraina har påverkat Lantmännens verksamheter – framförallt i Ukraina, men medför även utmaningar på världsmarknaden rörande spannmålstillgång och andra råvaror och kriget har också stor påverkan på energi- och jordbruksmarknaden.

Cybersäkerhet och IT-drift
Livsmedels- och energisektorerna är fortsatt utsatta för cyberangrepp genom till exempel utpressning och bedrägeri. Ett omfattande program för att förbättra koncernens cybersäkerhet pågår, bland annat med skärpt upptäckandeförmåga samt ytterligare utbildning för produktionspersonal. Det systematiska arbetet med informationssäkerhet har stärkts och Lantmännen satsar på ökad riskhantering.

Affärsetiska risker
Lantmännen verkar, och har motparter, i länder och branscher med varierande exponering för korruption och konkurrensrättslig problematik. Det geopolitiska läget i Europa innebär ökade risker kopplade till affärsetik. Affärsetik ingår som ett område i vår uppförandekod och åtgärder för att förebygga avvikelser från antikorruptions-, penningtvätt-, sanktions- och konkurrenslagstiftning regleras i Lantmännens affärsetiska compliance-program. Detta omfattar bland annat flera policyer, regelbundna riskanalyser, kommunikation och utbildning samt kontroller och uppföljning.

Finansiella risker
Lantmännen är exponerat för finansiella risker som kan medföra fluktuationer i resultat, kassaflöde och balansräkningens

poster. Riskhanteringen beskrivs i Lantmännens finanspolicy som är koncernens övergripande styrdokument för finansiella risker och beslutas årligen av styrelsen. Avrapportering kring den finansiella statusen och följsamhet mot finanspolicyn rapporteras regelbundet till koncernledning och styrelse. Den centrala finansfunktionen har ansvar för finansiering, kontroll av finansiell risk, likviditetsplanering och betalningslösningar. Genom en konsoliderad hantering minimeras risker, samt även kostnader för till exempel säkring av valutaflöden och finansiering av Lantmännen.

Hållbar affärsutveckling

Med verksamhet och kunskap genom hela spannmålsvärdekedjan har Lantmännen en unik möjlighet att driva hållbar affärsutveckling som också ligger till grund för Lantmännens och våra medlemmars långsiktiga lönsamhet. Hållbar affärsutveckling är en central del i Lantmännens koncernstrategi och har fokus på åkermarkens resurser. Arbetet är även en del av hanteringen av risker. Lantmännen utvecklar och erbjuder produkter med hållbara mervärden som minskar miljö- och klimatpåverkan, ökar resurseffektivitet och bidrar till bättre hälsa.

Lantmännens klimatmål utgår från att minska utsläppen i linje med Parisavtalet. Tillsammans med kunder och leverantörer finns potential att väsentligt minska påverkan på miljö och naturresurser samt generera lönsam tillväxt från nya och befintliga affärer som svarar mot omvärldens och marknadens behov av ansvarsfullt producerade livsmedel, bioenergi och biobaserade material.

Ansvar och hållbara affärer

Lantmännens styrelse är ytterst ansvarig för hållbarhetsarbetet, för Lantmännens uppförandekod och dess implementering, samt att affärerna utvecklas i hållbar riktning. Styrelsens roll är att styra, övervaka och säkerställa att uppföljning av hållbarhetsarbetet utförs. Koncernledningen driver ansvarsfrågor och hållbar affärsutveckling som en del av strategisk verksamhetsplanering. Respektive affär ansvarar för att verksamheten följer uppförandekod, policyer och arbetar för hållbara affärer, mål och strategier.

Ansvars- och hållbarhetsarbete tar sin utgångspunkt i Lantmännens uppförandekod som gäller för alla verksamheter och medarbetare, styrelsemedlemmar och förtroendevalda i medlemsorganisationen samt för styrelseledamöter som representerar Lantmännen i delägda innehav. Uppförandekoden beskriver hur Lantmännen ska uppträda och fatta beslut för att ta ansvar ur ett miljömässigt, socialt och affärsetiskt perspektiv. Lantmännens uppförandekod utgör även ett underlag vid utvärdering av potentiella förvärv och innehav.

Ansvarstagande och hållbar affärsutveckling är integrerade i våra processer. Lantmännens ramverk för hållbara affärer med koncernövergripande mål visar riktningen och ett flertal strategier och program operationaliserar ramverket. Divisioner och affärsområden driver specifika hållbarhetsfrågor som är relevanta för verksamheten. Koncernens gemensamma funktioner har ett stödjande, styrande och koordinerande uppdrag för koncernens och affärernas arbete med att utveckla strategier och driva arbetet inom hållbara affärer för att skydda och stärka Lantmännens varumärke och bidra till affärsnytta på kort och lång sikt.

Lantmännens klimatmål täcker hela värdekedjan, från jord till bord. Målen är uppdelade på primärproduktionen, egen produktion och köpta transporter. Målen har fokus på fossilfri produktion och fossilfria transporter, fortsatt energieffektivisering samt investeringar och åtgärder för minskad klimatpåverkan i hela värdekedjan. Ambitionen är att ta ledarskap för att driva utvecklingen av framtidens jordbruk genom forskningsverksamhet, näringspolitiskt arbete och

affärsutveckling. Lantmännen ser partnerskap och samverkan som avgörande för att hitta lösningar.

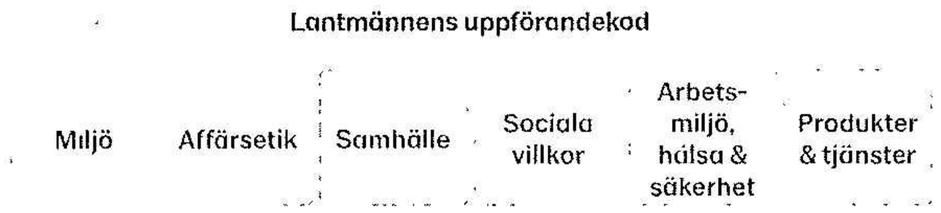
Lantmännens affärsetiska compliance-program omfattar efterlevnad av konkurrens- och antikorruptionslagstiftning. Inom ramen för programmet genomförs regelbundna riskanalyser, kommunikation, kontroll och uppföljning samt utbildning. Lantmännen har även en riskbaserad due diligence-process för att hantera hållbarhetsrisker med särskilt fokus på korruption. För att säkerställa ansvar i leverantörskedjan är implementering och uppföljning av Lantmännens leverantörsuppförandekod en integrerad del av inköpsprocessen. Den gäller för alla leverantörer och följs upp kontinuerligt baserat på bedömd risk. Lantmännens leverantörsuppförandekod innehåller övergripande riktlinjer för att säkerställa god arbetsmiljö och sociala villkor, miljöansvar, god affärsetik samt säkra och ansvarsfullt producerade produkter. I leverantörsuppförandekoden understryks särskilt nolltolerans mot brott mot antikorruptions- eller konkurrenslagstiftning. Medarbetare kan rapportera eventuella avvikelser gentemot uppförandekoden via ett whistleblowing-system.

Efterlevnad och uppföljning

Koncernens CSR-råd, som leds av vice vd, har ett övergripande ansvar för att organisationen har förutsättningar att implementera och följa upp uppförandekoden och de områden som koden omfattar. I koncernledningens tertialuppföljning med respektive affärsledning ingår en genomgång av ansvarsfrågorna i affären, så kallad Sustainability Business Review som baseras på uppföljning av nyckeltal, så kallade Minimum Responsibility Requirements. Rapportering av detta sker regelbundet till koncernledningen, och årligen till styrelsen.

För Lantmännens produktion i livsmedelskedjan görs årligen en intern uppföljning av de åtaganden som Lantmännen har kopplat till råvaror, ansvarsfull produktion och kvalitet. Uppföljningen rapporteras till koncernledningen.

Lantmännens Group Compliance-funktion rapporterar löpande efterlevnad, identifierade risker samt status för arbetet med det affärsetiska compliance-programmet till styrelse och koncernledning.

Uppförandekoden omfattar samtliga medarbetare och sammanfattar koncernens riktlinjer avseende ansvarsfullt agerande ur etiskt, socialt och miljömässigt perspektiv.

Tillstånds- och anmälningspliktig verksamhet enligt den svenska miljöbalken

I Sverige bedriver Lantmännen tillståndspliktig verksamhet i 19 anläggningar och anmälningspliktig verksamhet i cirka 70 anläggningar i enlighet med miljöbalken. Verksamheterna utgörs bland annat av kvarnar, verkstäder och anläggningar för tillverkning av foder, etanol samt livsmedel. Direkt miljöpåverkan sker främst genom buller, utsläpp till luft och vatten samt mellanlagring av farligt avfall. Tillverkande enheter i andra länder anpassar verksamheten, ansöker om nödvändiga tillstånd och rapporterar till myndigheter i enlighet med lokal lagstiftning.

Redovisning enligt lag och GRI

I enlighet med Årsredovisningslagen (ÅRL) 6 kap 11 § har Lantmännen ek för valt att upprätta den lagstadgade hållbarhetsrapporten som en från den lagstadgade årsredovisningen avskild rapport. Denna hållbarhetsrapport omfattar Lantmännen ek för och dess dotterföretag. Hållbarhetsrapporten har överlämnats till koncernens externa revisorer samtidigt som årsredovisningen. Hållbarhetsrapporten finns i Årsredovisning med Hållbarhetsredovisning sid 26-36, 139-182 och 203-205.

Lantmännen omfattas av ÅRL:s krav på rapportering i enlighet med Taxonomiförordningen som icke-finansiellt företag och uppfyller rapporteringskrav avseende redovisning av taxonomiförenlig andel respektive icke-förenlig andel för 2023. Taxonomirapporteringen utgör en del av den lagstadgade hållbarhetsrapporten.

Lantmännen redovisar sitt hållbarhetsarbete årligen och tillämpar Global Reporting Initiatives (GRI) riktlinjer Universal Standards. Styrelsen avger hållbarhetsredovisningen och den lagstadgade hållbarhetsrapporten. Lantmännen stödjer FN:s Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling, och har analyserat vad de innebär för verksamheten och affärerna.

Lantmännen omfattas av EU-direktivet avseende hållbarhetsredovisning, CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive) från och med verksamhetsåret 2025 och ett arbete pågår för att successivt anpassa hållbarhetsredovisningen till de nya upplysningskraven.

Forskning och utveckling (FoU)

Lantmännen har ett omfattande arbete med innovation och en egen forskningsstiftelse som stödjer kunskapsutveckling. Lantmännen satsar årligen cirka 400 MSEK på forskning och utveckling för att möta kommande utmaningar och säkerställa sin konkurrenskraft. Satsningarna sker inom flera områden, med mål att öka värdeskapandet från jord till bord och skapa nya affärer i samarbete med lantbruksföretagen.

Medarbetare

Medelantalet anställda uppgick under året till 10 339 (10 356) och antal heltidsanställda per 31 december var 10 269 (10 141). Av medelantalet anställda var 3 994 (3 833) anställda i Sverige. Lantmännen arbetar för att vara en attraktiv arbetsgivare som kännetecknas av en inspirerande kultur där kompetens tillvaratas och utvecklas inom hela koncernen.

I Lantmännens jämställdhets- och mångfaldspolicy slås fast att koncernen ska tillvarata och värdesätta alla medarbetares kompetenser, egenskaper och erfarenheter oavsett kön, ålder, etnisk tillhörighet, trosuppfattning, sexuell läggning, funktionsnedsättning eller andra individuella olikheter. Ingen form av diskriminering, kränkande särbehandling eller trakasserier accepteras och vi har riktlinjer och rutiner kring hur det ska hanteras om det uppkommer.

Hälsa, arbetsmiljö och säkerhetsarbete

Lantmännen ser proaktivt och systematiskt arbetsmiljö- och säkerhetsarbete som en förutsättning för en hållbar arbetsmiljö och del av strategin för att nå uppsatta affärsmål. Säker arbetsmiljö har hög prioritet och Lantmännen arbetar löpande med att identifiera och åtgärda risker.

Under 2023 har Lantmännen fortsatt att arbeta med sin arbetsmiljö- och säkerhetsstrategi, där det långsiktiga målet för olycksfallsfrekvens är mindre än 1 till 2030. Uppföljning sker kontinuerligt som en del av arbetsmiljöarbetet i samtliga verksamheter, med årlig rapportering till koncernledningen. Utrullning av gemensamma verktyg och strukturerat arbetsmiljöarbete på anläggningarna, skadeförebyggande besiktningar och fokus på arbetsmiljöfrågor har gjort att säkerhetsnivån och medarbetarnas säkerhetsbeteende stärkts.

Ersättningspolicy

I Lantmännens ersättningspolicy fastställs att belöningar och ersättningar inom Lantmännen ska bidra till att attrahera, engagera, motivera och behålla de anställda som Lantmännen behöver för att vara framgångsrika i vår affärsverksamhet. Ersättningar inom Lantmännen ska alltid bedömas från ett totalt belöningsperspektiv, inkluderande allt som kan ha ett upplevt värde för medarbetaren i sin anställning.

Utöver monetär kompensation och förmåner tar Lantmännen även hänsyn till faktorer som en god arbetsmiljö, gott ledarskap samt utveckling och uppskattning. Beslut om ersättningar och belöningar inom Lantmännen ska alltid fattas med utgångspunkt i Lantmännens värderingar öppenhet, helhetssyn och handlingskraft, och ska vara neutrala med avseende på kön, religion, etnicitet, funktionsnedsättning och sexuell läggning. För ytterligare information om Lantmännens ersättningar, not 6.

Förväntad framtida utveckling

Division Lantbruk

Det ekonomiska läget med hög inflation, hög ränta och svag valuta, tillsammans med den generella osäkerheten i omvärlden, kommer fortsatt att påverka verksamheten och våra medlemmar under 2024. I kombination med den låga spannmålsskörden 2023 och höga priser på insatsvaror kommer vi sannolikt att se en återhållsamhet kring investeringar från kunderna. Avräkningspriserna på kött, mjölk och ägg kommer att ha stor betydelse för primärproducenternas lönsamhet. Trots att verksamheten kommer att påverkas av 2023 års spannmålsskörd även under 2024, ser utsikterna på längre sikt goda ut.

Division Energi

Under året beslutade EU-kommissionen om ett reviderat förnybarhetsdirektiv, RED III, vilket bedöms öka efterfrågan på hållbara biobränslen. Efterfrågan på Lantmännens hållbara etanol förväntas vara fortsatt hög på den europeiska marknaden. Lantmännen Aspen spår en ökad efterfrågan på alkylatbensin. En minskad efterfrågan på sågade trävaror förväntas påverka tillgången på sågspån som utgör huvudsaklig insatsvara till Scandbios pelletsprodukter.

Division Livsmedel

Den höga inflationen och ökade kostnader för råvaror, energi och transporter har under 2023 medfört prisökningar gentemot dagligvaruhandel och konsumenter. I kombination med stigande marknadsräntor har detta lett till ett förändrat konsumentbeteende, med större fokus på lågprisprodukter. Vårt mål är att ständigt anpassa oss till marknadsförutsättningarna och att vara ett ledande livsmedelsföretag baserat på åkermarkens resurser genom effektiviseringar, digitalisering och optimering av våra produktionsanläggningar.

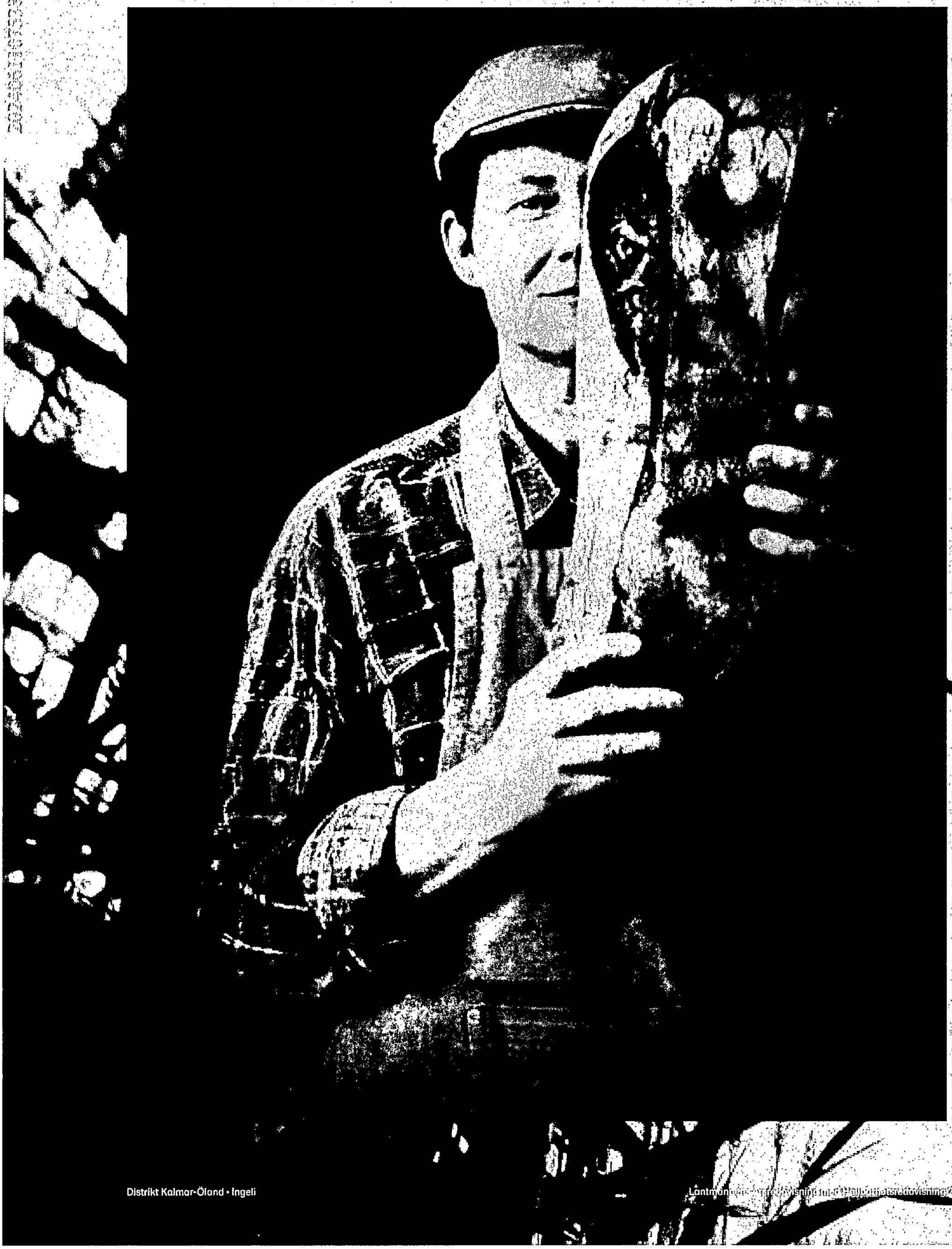
Affärsområde Swecon

Marknaden uppvisar återhållsamhet med försvagad byggsektor och kunderna avvaktar att investera som en konsekvens av ökade kostnader, i huvudsak maskinprisökningar, räntekostnader, bränslekostnader och övriga materialkostnader. Uthyrningsmarknaden växer, till stor del som en konsekvens av oviljan att investera i nya maskiner samtidigt som behovet av maskiner finns.

Affärsområde Fastigheter

Fastighetsmarknaden förutspås mattas av, men Lantmännen Fastigheters portfölj är väl balanserad med stabila hyresgäster och långa kontrakt. På en vikande marknad ser Lantmännen Fastigheter möjligheter till förvärv.

För kommentarer avseende moderföretaget samt styrelsens förslag till vinstdisposition, sid 83.

Distrikt Kalmar-Öland • Ingeli

Koncernens nettoomsättning och resultat

- Lantmännens nettoomsättning uppgick till 65 212 MSEK (60 612)
- Rörelseresultatet uppgick till 2 236 MSEK (2 307)
- Rörelseresultatet justerat för jämförelsestörande poster uppgick till 2 820 MSEK (2 715)

Nettoomsättning

Lantmännens nettoomsättning uppgick under 2023 till 65 212 MSEK (60 612), en ökning med 7,6 procent varav organisk tillväxt utgjorde 3,8 procent, valutaomräknings-effekter 2,8 procent och förvärvade samt avyttrade verk-samheter 1,0 procent.

Omsättningen ökade i samtliga divisioner och affärs-områden förutom division Lantbruk, huvudsakligen drivet av inflation och valutaomräkningseffekter. I division Lantbruk minskade omsättningen på grund av en svagare skörd och ett lägre spannmålspris.

Koncernens poster av jämförelsestörande karaktär [1]

MSEK	2023	2022
Redovisat rörelseresultat	2 236	2 307
Jämförelsestörande poster i rörelseresultatet:		
Strukturkostnader m.m, division Lantbruk	–270	-
Avsättning med anledning av EU-kommissionens utredning, division Energi	–38	-
Realisationsresultat, division Livsmedel	51	-
Realisationsresultat, affärsområde Fastigheter	58	254
Avyttring av den ryska verksamheten	–385	-
Nedskrivning avseende den ryska verksamheten	-	–500
Nedskrivningar, division Livsmedel	-	–500
Strukturkostnader, division Livsmedel	-	–133
Realisationsresultat avyttring Agrovärme	-	707
Avsättning för rivnings- och saneringskostnader för siloanläggningar	-	–59
IT-investeringar i molntjänster	-	–177
Summa jämförelsestörande poster i rörelseresultatet	–584	–408
Rörelseresultat justerat för jämförelsestörande poster	2 820	2 715
Redovisat resultat efter finansiella poster	1 878	2 128
Jämförelsestörande poster i rörelseresultat enligt ovan	–584	–408
Summa jämförelsestörande poster i finansnettot	-	-
Resultat efter finansiella poster justerat för jämförelsestörande poster	2 462	2 536
Avkastning på eget kapital, justerat för jämförelsestörande poster %	8,7	10,1
Avkastning på operativt kapital, justerat för jämförelsestörande poster %	8,0	8,4

[1] *Se även not 10*

Rörelseresultat

Rörelseresultatet 2023 uppgick till 2 236 MSEK (2 307) och justerat för jämförelsestörande poster till 2 820 MSEK (2 715). Det justerade resultatet har minskat i division Lant-bruk och Energi medan det har ökat i division Livsmedel och affärsområde Swecon. Affärsområde Fastigheter var i nivå med föregående år.

De jämförelsestörande posterna uppgick netto till –584 MSEK (–408), varav avyttring av den ryska verksamheten har påverkat med –385 MSEK, strukturkostnader samt omvärdering av lager i Lantmännen Maskin inom division Lantbruk med –270 MSEK och en avsättning i division Energi med anledning av EU-kommissionens utredning med –38 MSEK. Därutöver har realisationsvinster från fastighetsförsäljningar i affärsområde Fastigheter och i Lantmännen Unibake inom division Livsmedel påverkat med totalt 109 MSEK.

Lantmännens rörelseresultat har påverkats positivt med 92 MSEK från förvärvade och avyttrade verksamheter och med 50 MSEK från valutaomräkningseffekter.

Finansnetto och resultat efter finansiella poster

Finansnettot uppgick till –358 MSEK (–179). Förändringen förklaras främst av högre räntenivåer som till viss del mot-verkades av positiva valutaeffekter. Resultat efter finan-siella poster uppgick till 1 878 MSEK (2 128) och justerat för jämförelsestörande poster till 2 462 MSEK (2 536).

Skatt och resultat efter skatt

Årets skattekostnad uppgick till 318 MSEK (337).

Resultat efter skatt uppgick till 1 560 MSEK (1 791), varav 1 554 MSEK (1 781) avser medlemmarna i den eko-nomiska föreningen och 6 MSEK (10) avser ägare utan bestämmande inflytande (minoritetsägare) i koncernens dotterföretag.

Koncernens resultaträkning

MSEK	Not	2023	2022
Nettoomsättning	4, 5	65 212	60 612
Övriga rörelseintäkter	5	512	2 893
Förändringar i lager av färdiga produkter och produkter i arbete		−2 683	127
Råvaror och förnödenheter		−21 344	−22 312
Handelsvaror		−18 458	−18 132
Personalkostnader	6	−8 124	−7 410
Avskrivningar och nedskrivningar	7	−2 412	−3 153
Övriga rörelsekostnader	8	−10 735	−10 479
Andel av resultat i företag redovisade enligt kapitalandelsmetoden	16	267	161
Rörelseresultat	10, 11	2 236	2 307
Finansiella intäkter	9	193	121
Finansiella kostnader	9	−551	−300
Resultat efter finansiella poster		1 878	2 128
Skatt	12	−318	−337
Årets resultat		1 560	1 791
Årets resultat hänförligt till:			
Medlemmar i den ekonomiska föreningen		1 554	1 781
Innehav utan bestämmande inflytande		6	10

Koncernens rapport över totalresultat

MSEK	Not	2023	2022
Årets resultat		1 560	1 791
Övrigt totalresultat	22		
Poster som inte kommer att omklassificeras till resultatet			
Aktuariella vinster och förluster i förmånsbaserade pensionsplaner	25	−352	726
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	17	55	−17
Poster som omklassificeras till balansräkningen		-	26
Skatt hänförlig till poster som inte kommer att omklassificeras	12	76	−162
Summa		−221	573
Poster som kommer att omklassificeras till resultatet			
Kassaflödessäkringar		−365	355
Omräkningsdifferens på utländsk verksamhet		−49	903
Resultat från säkring av nettoinvestering i utländska verksamheter		139	−207
Andel i övrigt totalresultat i företag redovisade enligt kapitalandelsmetoden		7	89
Skatt hänförlig till poster som kommer att omklassificeras	12	47	−30
Summa		−221	1 021
Övrigt totalresultat, netto efter skatt		−442	1 683
Summa totalresultat		1 118	3 474
Summa totalresultat hänförligt till:			
Medlemmar i den ekonomiska föreningen		1 112	3 464
Innehav utan bestämmande inflytande		6	10

Utveckling per affär (För full segmentsredovisning ⊖ not 4)

MSEK	Division Lantbruk 2023	Division Lantbruk 2022	Division Energi 2023	Division Energi 2022	Division Livsmedel 2023	Division Livsmedel 2022	Affärsområde Swecon 2023	Affärsområde Swecon 2022	Affärsområde Fastigheter 2023	Affärsområde Fastigheter 2022	Lantmännen koncernen 2023	Lantmännen koncernen 2022
Nettoomsättning	29 270	30 376	7 807	6 801	21 926	18 908	10 408	8 647	611	592	65 212	60 612
Rörelseresultat	207	516	930	1 165	781	-171	669	593	309	503	2 236	2 307
Avkastning på operativt kapital, %	2,2	5,2	28,8	46,8	4,2	-0,9	28,5	35,8	8,2	14,6	6,4	7,2
Rörelseresultat justerat för jämförelsestörande poster	477	516	968	1 165	730	528	669	593	251	249	2 820	2 715
Avkastning på operativt kapital, justerat för jämförelsestörande poster, %	5,1	5,2	30,0	46,8	3,9	2,9	28,5	35,8	6,6	7,2	8,0	8,4

Lantmannen Lantbruk Sverige

MSEK	2023	2022
Nettoomsättning, MSEK	18 980	20 363
Rörelseresultat, MSEK	265	339
Avkastning på operativt kapital, %	4,5	5,8
Rörelseresultat, just. för jämförelsestörande poster, MSEK	265	339
Avkastning på operativt kapital, justerat för jämförelsestörande poster, %	4,5	5,8

Lantmannen Maskin Sverige

MSEK	2023	2022
Nettoomsättning, MSEK	3 423	3 320
Rörelseresultat, MSEK	–277	1
Avkastning på operativt kapital, %	–18,2	0,0
Rörelseresultat, justerat för jämförelsestörande poster, MSEK	–7	1
Avkastning på operativt kapital, justerat för jämförelsestörande poster, %	–0,5	0,0

Division Lantbruk

Division Lantbruks nettoomsättning under 2023 var lägre än föregående år, främst drivet av den svenska lantbruksverksamheten. Justerat rörelseresultat minskade till 477 MSEK (516), vilket förklaras av lägre resultat i divisionens svenska verksamheter samt i de internationella intresseinnehaven.

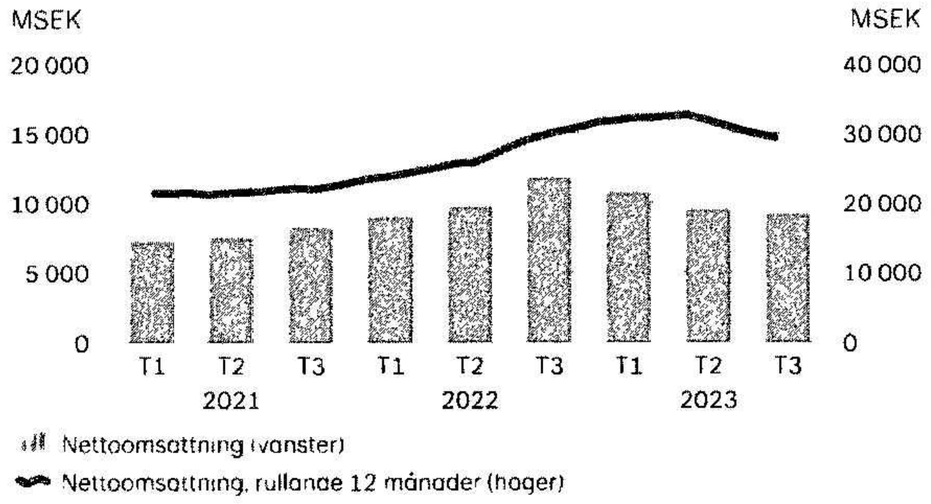
Resultatet har minskat i divisionens svenska lantbruksverksamhet, där årets svaga skörd har haft en kraftigt negativ påverkan. Spannmålspriset minskade under året från 2022 års historiskt höga nivåer, framförallt till följd av lägre global efterfrågan och ett relativt stabilt utflöde från Svartahavsområdet.

Foderaffären levererade ett bättre resultat jämfört med föregående år, med god efterfrågan på foder för samtliga djurslag. Lantmännen har ökat sina marknadsandelar under året. Lägre gaspriser har inneburit sjunkande gödselpriser mot slutet av året.

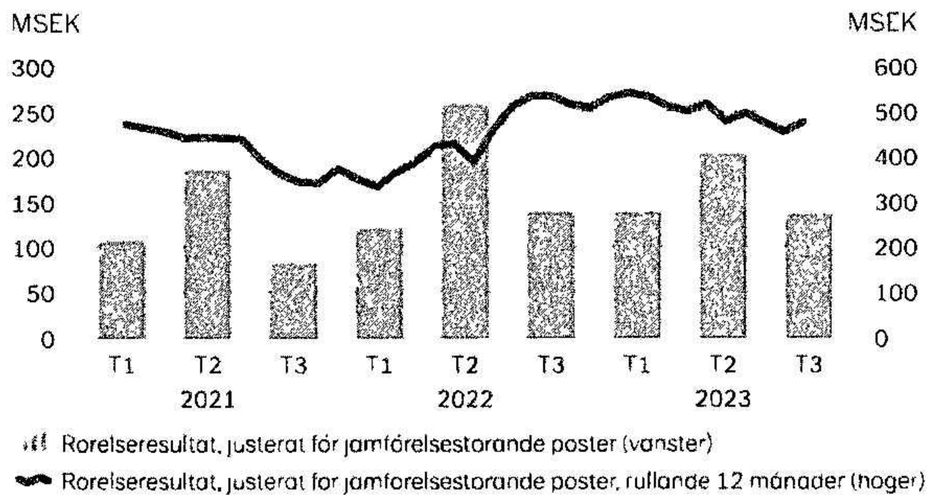
Resultatet i den finska verksamheten har ökat jämfört med föregående år.

Resultatet i Lantmännen Maskin var lägre än föregående år. Såväl den totala maskinmarknaden som Lantmännen Maskins orderingång har minskat under året. Ett förbättringsprogram har inletts för att stärka lönsamheten i affären och årets resultat har påverkats med jämförelsestörande poster om totalt –270 MSEK avseende strukturkostnader samt omvärdering av lager.

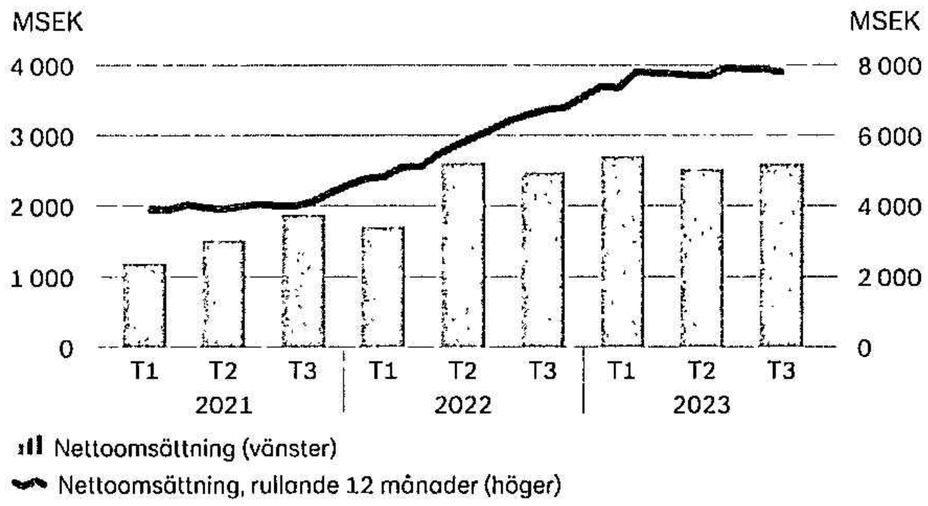
Division Lantbruk, nettoomsättning

Division Lantbruk, rörelseresultat

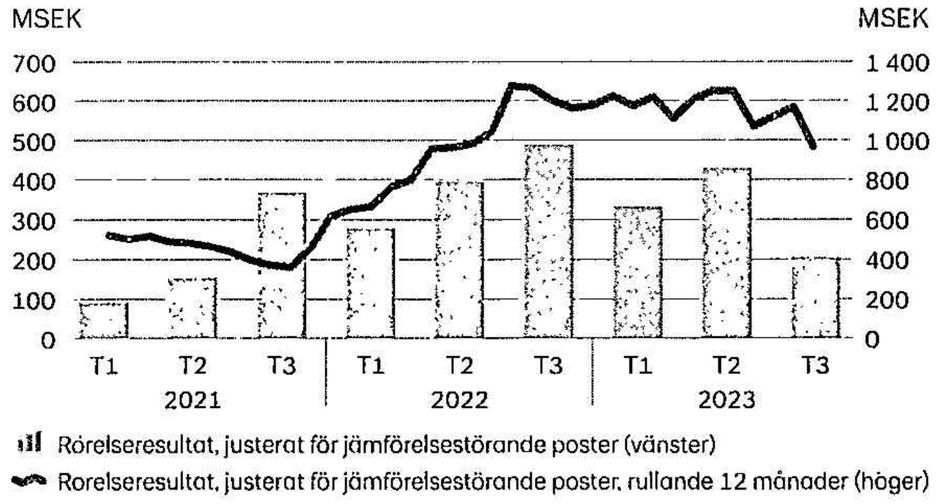

Division Energi, nettoomsättning

Nettoomsättning (vänster)
Nettoomsättning, rullande 12 månader (höger)

Division Energi, rörelseresultat

Rörelseresultat, justerat för jämförelsestörande poster (vänster)
Rorelseresultat, justerat för jämförelsestörande poster, rullande 12 månader (höger)

Resultatet i de internationella intresseinnehaven var lägre än föregående år då de baltiska och polska verksamheterna levererade mycket starka resultat.

Division Energi

Division Energis nettoomsättning var högre än föregående år och justerat rörelseresultat uppgick till 968 MSEK (1 165). Divisionens lägre resultat är framförallt hänförligt till Lantmännen Biorefineries som påverkats av att etanolpriset har sjunkit väsentligt jämfört med föregående års mycket höga prisnivåer. Prisfallet har dock delvis kompenserats genom en nedgång i priset på råvara.

Även Scandbio redovisade ett lägre resultat jämfört med föregående år, bland annat på grund av att priset på värmepellets har fortsatt att sjunka från de mycket höga nivåerna 2022, men även på grund av högre råvarukostnad och något lägre produktion.

Lantmännen Aspen utvecklades positivt under året, bland annat drivet av tillskottet från bolaget Coryton som förvärvades under 2022.

Under våren 2023 invigdes Biorefineries nya anläggning för utvinning av gluten i Norrköping. Den nya anläggningen stärker affären inom livsmedelsingredienser och växtbaserade proteiner.

Division Livsmedel

Nettoomsättningen för helåret 2023 var betydligt högre än föregående år, drivet av den höga inflationen och en svag svensk valuta. Justerat rörelseresultat uppgick till 730 MSEK (528), helt drivet av ett högre resultat i Lantmännen Unibakes internationella verksamheter.

Ett skifte har skett i konsumentbeteende till följd av högre global inflation – inte minst i form av generellt minskad efterfrågan och ett ökat fokus på lågprisprodukter. Det har särskilt påverkat de svenska verksamheterna, där resultatet var väsentligt lägre än föregående år.

Resultatet i Unibake ökade jämfört med föregående år, helt drivet av dess internationella verksamheter. Detta berodde delvis på tidigare genomförda, kostnadsbaserade prishöjningar gentemot kunder, men även på ett arbete som genomförts för att förbättra effektiviteten i produktionen.

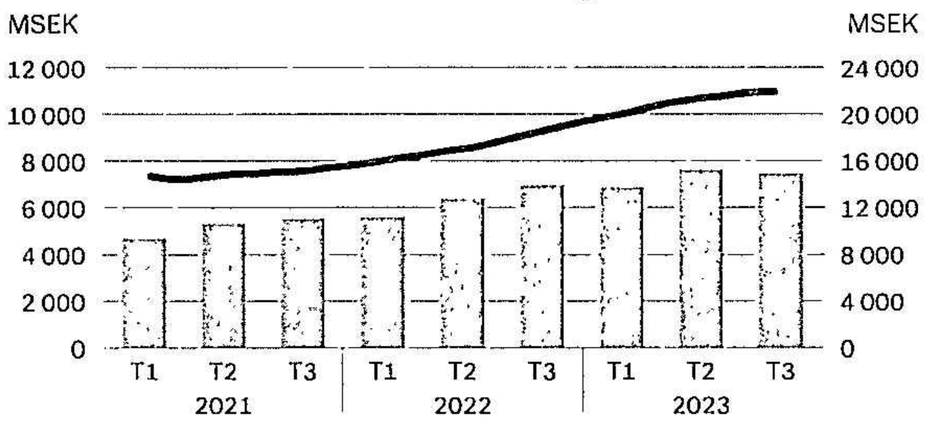
I november invigdes Unibakes nya, helautomatiserade frys-lager i Örebro. Det nya lagret ligger närmare stora kunder och kommer att minska behovet av transporter, vilket i sin tur kommer att ha en positiv klimatpåverkan genom minskade utsläpp.

Lantmännen Cerealias resultat var lägre än föregående år på grund av lägre försäljningsvolymer till följd av fortsatt mycket hård konkurrens från handelns egna varumärken. Ett förbättringsprogram pågår för att stärka lönsamheten i affären.

I april påbörjades åter produktion i pannkaksfabriken i Laholm, efter att anläggningen återställts sedan förra årets brand.

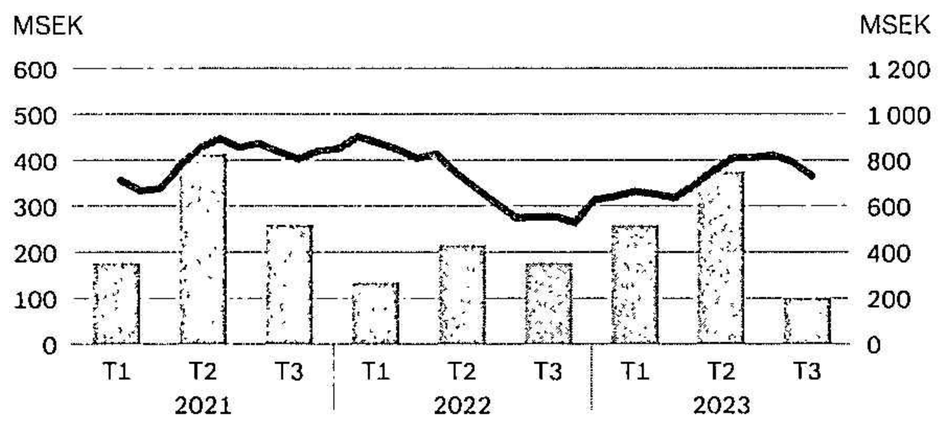
I början av sommaren inträffade en skada på en produktionslinje i Cerealias pastafabrik i Hyvinkää, Finland vilket ledde till en återkallelse av Myllyn Paras makaroner, som

Division Livsmedel, nettoomsättning

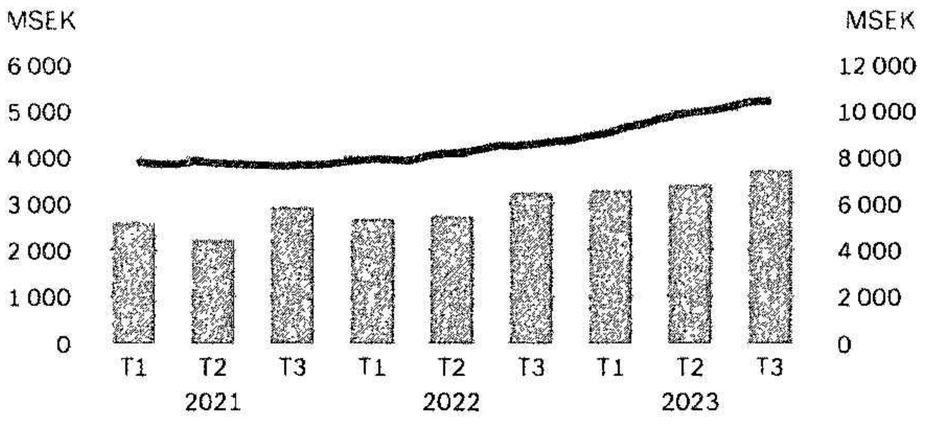

Nettoomsättning (vänster)
Nettoomsättning, rullande 12 månader (höger)

Division Livsmedel, rörelseresultat

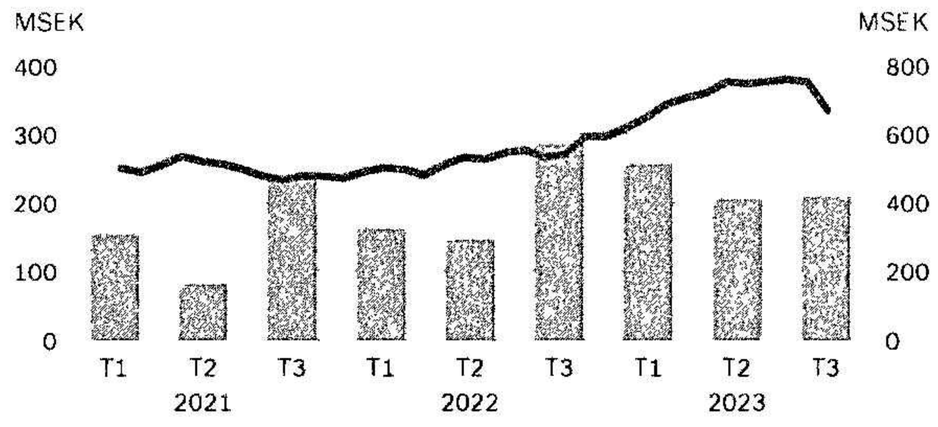

Rörelseresultat, justerat för jämförelsestörande poster (vänster)
Rörelseresultat, justerat för jämförelsestörande poster, rullande 12 månader (höger)

Affärsområde Swecon, nettoomsättning

Affärsområde Swecon, rörelseresultat

är uppskattade i Finland. I slutet av sommaren återupptogs produktionen igen.

Affärsområde Swecon

Affärsområdets omsättning för helåret 2023 ökade avsevärt jämfört med föregående år och översteg för första gången 10 miljarder SEK. Försäljningen av maskiner var högre inom samtliga områden: nya, begagnade och tidigare hyrmaskiner. Försäljningsökningen drevs främst av alltfler tyngre maskiner, men även av prisökningar och valuta. Rörelseresultatet uppgick till 669 MSEK (593), vilket är det högsta resultatet någonsin.

Tillgången på maskiner har varit begränsad under de senaste åren till följd av komponentbrist och svårigheter kring frakt och logistik, vilket har lett till längre leveranstider och en större orderstock. Under året ökade utleveranstakten successivt, vilket har bidragit till det högre resultatet. Efterfrågan på anläggningsmaskiner har dock minskat kontinuerligt under året och både orderingång och orderstock har minskat under årets sista månader. Marknaden fortsätter att vara avvaktande och svår att förutsäga.

Under året har Swecon ingått ett återförsäljaravtal med Volvo Penta Industri. Swecon blir därmed servicepartner inom industrisegmentet, med ansvar för nyförsäljning, service och reparation av Volvo Penta Industris produkter i Sverige. Sortimentet består av motorer som används i bland annat skogs-, jordbruks- och gruvmaskiner samt stenkrossanläggningar och räddningsfordon.

Affärsområde Fastigheter

Nettoomsättningen för helåret 2023 i affärsområde Fastigheter var i nivå med föregående år, och justerat rörelseresultat uppgick till 251 MSEK (249).

Hyresverksamheten har utvecklats positivt och under året tecknades ett flertal kontrakt, både avseende nya och befintliga ytor.

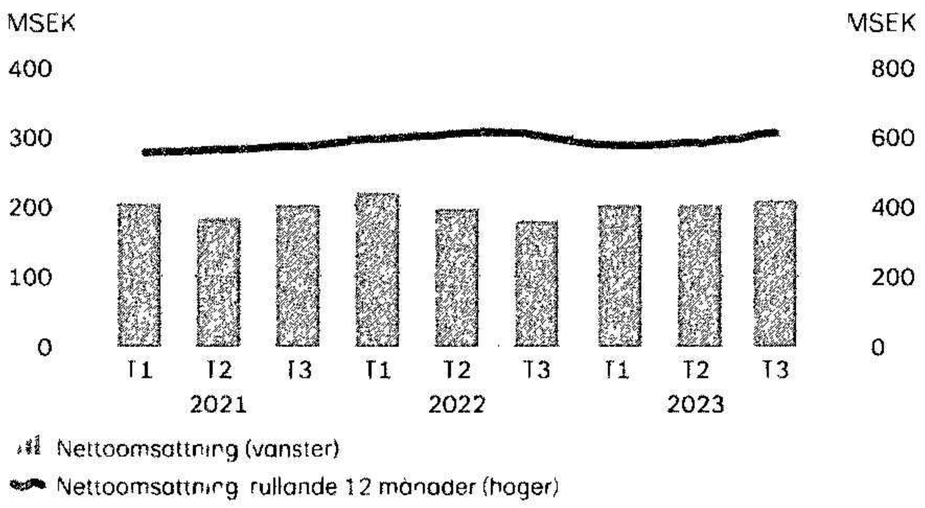
Översynen av Lantmännens strategiskt viktiga fastigheter i Sverige har genomförts. I projektet sammanställdes information om verksamheten, fastigheten och närområdet.

Klimatanpassning och effektivisering av användningen av koncernens anläggningar pågår. Under året har solcellsanläggningar installerats på flera av Lantmännens anläggningar i Sverige. Ett arbete för att certifiera de första av Lantmännens byggnader enligt kriterierna i "Miljöbyggnad silver" har påbörjats. Certifieringen innebär att Lantmännen som fastighetsägare gör extra investeringar inom hållbarhet, klimat och miljö utöver grundläggande lagkrav. Planen är att certifiera ett antal byggnader under 2024.

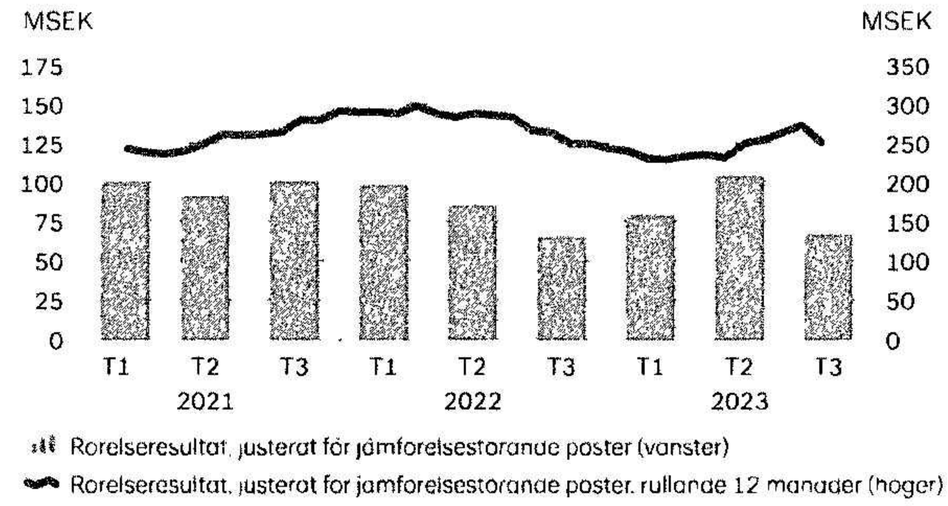
Under året genomfördes den första etappen av försäljning av byggrätter i Almby, Örebro. Försäljningen medförde ett realisationsresultat på 58 MSEK som redovisats som en jämförelsestörande post.

En ny gemensam anläggning för Lantmännen Maskin och Swecon i Nyköping samt Lantmännen Unibakes nya helautomatiserade fryslager i Örebro invigdes under hösten.

Affärsområde Fastigheter, nettoomsättning

Affärsområde Fastigheter, rörelseresultat

Distrikt Kronoberg • Malin

Koncernens balansräkning

- Soliditeten uppgick till 46,4 procent (44,9)
- Avkastning på eget kapital var 6 6 procent (8,3)
- Justerad avkastning på eget kapital var 8,7 procent (10,1)
- Avkastning på operativt kapital var 6,4 procent (7,2)
- Justerad avkastning på operativt kapital var 8,0 procent (8,4)

Tillgångar och investeringar

Balansomslutningen var vid årsskiftet 50 579 MSEK (51 099), en minskning med 520 MSEK.

Materiella anläggningstillgångar uppgick till 16 203 MSEK jämfört med 14 758 MSEK föregående år. Investeringar i materiella anläggningstillgångar gjordes med 3 282 MSEK (3 002). Bland investeringarna kan nämnas glutenanläggningen inom division Energi, nytt fryslager i Örebro, utökad hyresflotta inom affärsområde Swecon samt fortsatta investeringar i Lantmännen Unibakes bagerier, främst i Rumänien.

Förvaltningsfastigheter uppgick till 677 MSEK (690).

Investeringar i immateriella anläggningstillgångar gjordes med 45 MSEK (72). Totalt uppgick immateriella anläggningstillgångar till 9 742 MSEK (10 031).

Omsättningstillgångarna exklusive likvida medel minskade med 864 MSEK jämfört med föregående år, från 20 013 MSEK till 19 149 MSEK.

Skulder och eget kapital

Koncernens egna kapital uppgick till 23 472 MSEK (22 932) vid årets slut, varav 101 MSEK (101) avsåg andra ägare än medlemmarna i den ekonomiska föreningen, det vill säga minoritetsintressen i koncernföretag. Årets resultat efter skatt ökade det egna kapitalet med 1 560 MSEK (1 791) samtidigt som utdelningar och förändringar i den ekonomiska föreningens insatskapital minskade eget kapital med 579 MSEK (604). Poster som redovisas via Övrigt totalresultat, till exempel omvärderingseffekter, förändrade det egna kapitalet med –442 MSEK (1 683).

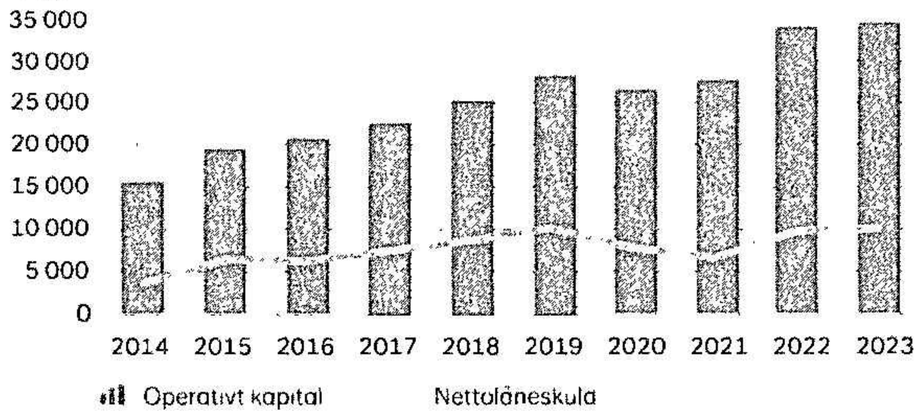
Koncernens nettolåneskuld uppgick vid utgången av året till 10 056 MSEK (9 761), vilket är i nivå med föregående år. Koncernens betalningsberedskap uppgick vid årets slut till 8 374 MSEK (7 646) och beräknas utifrån Lantmännens gällande låneavtal och de villkor som ingår i dessa. Soliditeten uppgick till 46,4 procent vid årets slut (44,9).

Nettolåneskuld

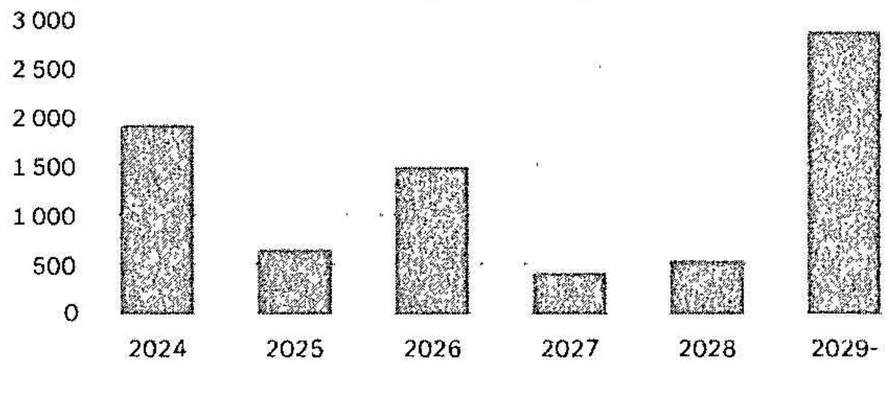
MSEK	2023	2022
Skulder till kreditinstitut	3 904	3 468
Emitterade värdepapper	1 099	999
Sparmedel och kapitalkonto, medlemmar med flera	4 044	3 898
Pensionsskulder	49	-
Förlagsandelar	250	250
Finansiella skulder avseende leasingavtal	1 884	1 908
Övrigt räntebärande skulder	441	772
Totala räntebärande skulder inklusive pensionsskulder	11 671	11 295
Övriga räntebärande tillgångar	983	1 179
Korta placeringar, mindre än 3 månader	0	100
Kassa och bank	632	255
Totala räntebärande tillgångar	1 615	1 534
Koncernens nettolåneskuld	10 056	9 761

Aktier som innehas ur ett operativt verksamhetsperspektiv ingår i balansräkningens finansiella anläggningstillgångar men inkluderas inte i nettolåneskulden utan ingår i koncernens operativa kapital.

Operativt kapital och nettolåneskuld

Förfalloprofil, räntebärande finansiella skulder

forts. Koncernens balansräkning

MSEK	Not	2023 31 dec	2022 31 dec
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar	13	16 203	14 758
Förvaltningsfastigheter	14	677	690
Goodwill	15	6 151	6 186
Övriga immateriella anläggningstillgångar	15	3 591	3 845
Innehav redovisade enligt kapitalandelsmetoden	16	3 010	3 195
Överskott i fonderade pensionsplaner	25	-	237
Finansiella anläggningstillgångar	17	636	859
Uppskjutna skattefordringar	12	298	301
Övriga anläggningstillgångar	18	231	660
Summa anläggningstillgångar		30 798	30 731
Omsättningstillgångar			
Varulager	19	9 464	9 957
Kundfordringar och övriga rörelsetillgångar	20	9 277	9 883
Kortfristiga räntebärande tillgångar	21	347	83
Aktuella skattefordringar		61	90
Likvida medel	21	632	355
Summa omsättningstillgångar		19 781	20 368
SUMMA TILLGÅNGAR		50 579	51 099

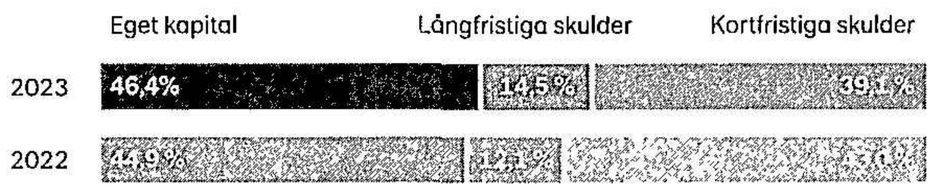
MSEK	Not	2023 31 dec	2022 31 dec
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Medlemsinsatser		4 534	4 027
Övrigt tillskjutet kapital		3 110	3 110
Reserver		1 278	1 444
Balanserade vinstmedel inkl. årets resultat		14 449	14 250
Summa eget kapital hänförligt till medlemmar i den ekonomiska föreningen		23 371	22 831
Innehav utan bestämmande inflytande		101	101
Summa eget kapital	22	23 472	22 932
Långfristiga skulder			
Långfristiga räntebärande skulder	23, 24	5 643	4 445
Avsättningar för pensioner	25	49	-
Uppskjutna skatteskulder	12	1 096	1 222
Övriga långfristiga avsättningar	26	395	376
Övriga långfristiga skulder	27	138	163
Summa långfristiga skulder		7 321	6 206
Kortfristiga skulder			
Kortfristiga räntebärande skulder	23, 24	5 979	6 850
Leverantörsskulder och andra rörelseskulder	28	12 727	13 790
Aktuella skatteskulder	12	111	372
Kortfristiga avsättningar	26	969	949
Summa kortfristiga skulder		19 786	21 961
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		50 579	51 099

Ställda säkerheter och eventualforpliktelser, not 34.

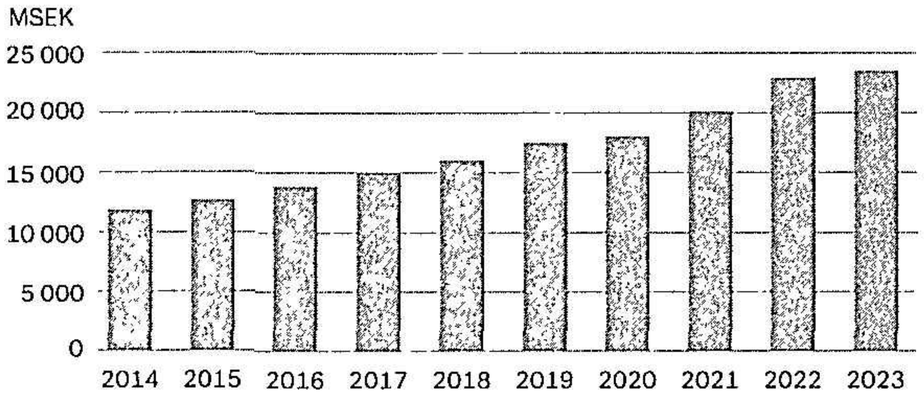
Utveckling av koncernens tillgångar

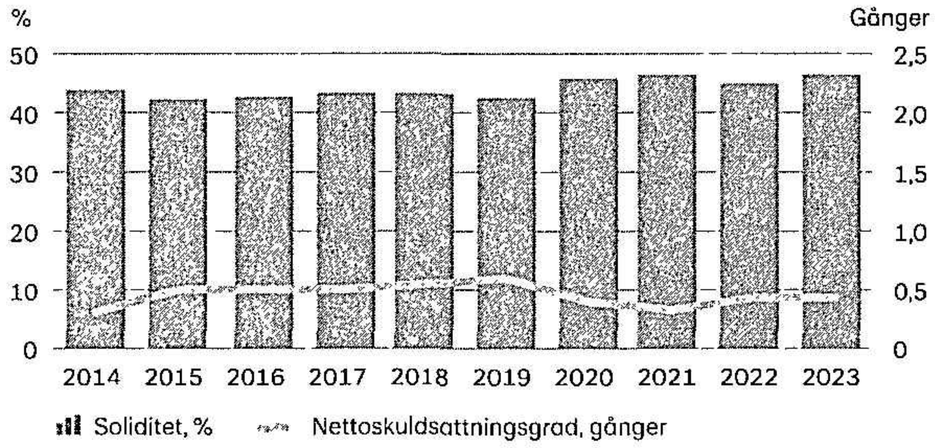

Utveckling av koncernens eget kapital och skulder

Eget kapital

Soliditet och nettoskuldsättningsgrad

Koncernens kassaflödesanalys

- Kassaflöde från den löpande verksamheten 3 775 MSEK (1 359)
- Kassaflöde från investeringsverksamheten -2 854 MSEK (-3 827)
- Kassaflöde före finansieringsverksamheten 921 MSEK (-2 468

Kassaflöde från den löpande verksamheten

Det kassamässiga rörelseöverskottet, det vill säga kassaflödet från den löpande verksamheten före förändringar i rörelsekapital, gav ett positivt utfall på 3 874 MSEK (4 049).

Kassaflödet från förändringar i rörelsekapitalet uppgick till –99 MSEK (–2 690), en förbättring jämfört med föregående år då rörelsekapitalet var kraftigt påverkat av högre råvarupriser och försäljningstillväxt.

Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick till 3 775 MSEK (1 359).

Kassaflöde från investeringsverksamheten

Kassaflöde från förvärv av verksamheter uppgick till –63 MSEK (–1 827).

Avyttring av verksamheter gav ett positivt kassaflöde med 385 MSEK (1 066), främst från avyttringen av den ryska verksamheten.

Investeringar i materiella och immateriella anläggningstillgångar uppgick till –3 327 MSEK (–3 074). Bland investeringarna kan nämnas glutenanläggningen inom division Energi, nytt fryslager i Örebro, utökad hyresflotta inom affärsområde Swecon samt fortsatta investeringar i Lantmännen Unibakes bagerier, främst i Rumänien.

Försäljning av materiella och immateriella anläggningstillgångar gav ett positivt kassaflöde med 270 MSEK (386), bland annat hänförligt till fastighetsförsäljningar i Bryssel och Örebro.

Kassaflödet från investeringsverksamheten uppgick till –2 854 MSEK jämfört med –3 827 MSEK föregående år.

Kassaflöde före finansieringsverksamheten

Kassaflöde före finansieringsverksamheten uppgick till 921 MSEK (–2 468) en ökning med 3 389 MSEK.

Kassaflöde fran finansieringsverksamheten

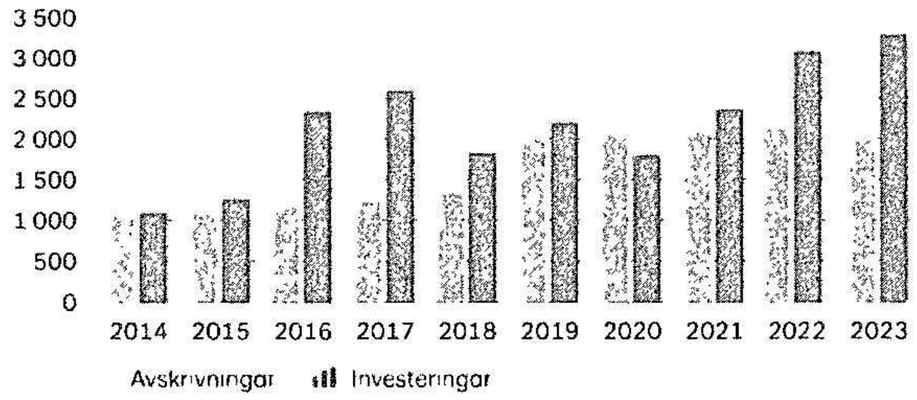
Finansieringsverksamheten påverkade kassaflödet med –647 MSEK (96), varav förändring av räntebärande skulder påverkade med –68 MSEK (700). Kassaflödet från förändring av räntebärande skulder var högt föregående år till följd av ökad lånefinansiering för verksamhetsförvärv samt finansiering via utställda företagscertifikat.

Av utbetald utdelning på –783 MSEK (–710) utgjorde –403 MSEK (–362) utbetald insatsutdelning och –374 MSEK (–341) utbetald återbäring och efterlikvid till medlemmar i den ekonomiska föreningen.

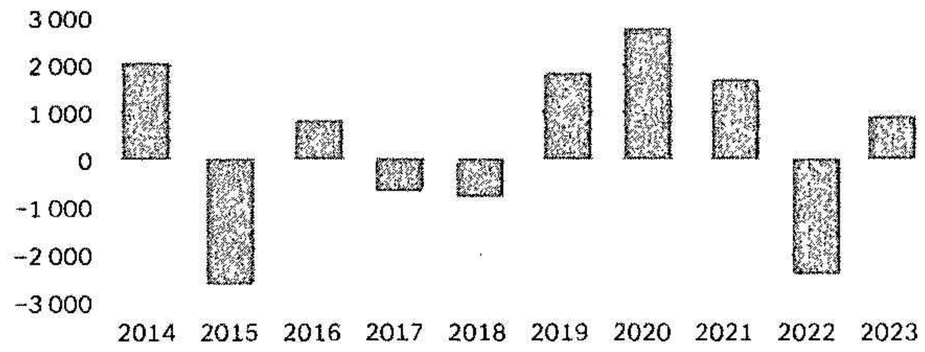
Årets kassaflöde

Årets kassaflöde uppgick till 274 MSEK (–2 372), och koncernens likvida medel vid utgången av året uppgick till 632 MSEK (355).

Avskrivningar/investeringar i materiella anläggningstillgångar

Kassaflöde före finansieringsverksamheten

forts. Koncernens kassaflödesanalys

MSEK	Not	2023	2022
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Rörelseresultat		2 236	2 307
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet [1)]		2 523	2 164
		4 759	4 471
Betalda finansiella poster, netto	35:1	–347	–177
Betald skatt		–538	–245
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		3 874	4 049
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Förändring av varulager		472	–2 860
Förändring av rörelsefordringar		161	–1 484
Förändring av rörelseskulder		–732	1 654
		–99	–2 690
Kassaflöde från den löpande verksamheten		3 775	1 359
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Förvärv av verksamheter, inklusive kapitaltillskott	35:2	–63	–1 827
Avyttringar av verksamheter	35:3	385	1 066
Investering i materiella anläggningstillgångar		–3 282	–3 002
Investering i immateriella anläggningstillgångar		–45	–72
Försäljning av materiella och immateriella anläggningstillgångar		270	386
Förändring av finansiella placeringar		–119	–378
Kassaflöde från investeringsverksamheten		–2 854	–3 827
Kassaflöde före finansieringsverksamheten		921	–2 468
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN			
Förändring av räntebärande skulder inkl pensionsavsättningar	35:4	–68	700
Inbetalt insatskapital		281	207
Återbetalt insatskapital		–77	–101
Utbetald utdelning		–783	–710
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		–647	96
Årets kassaflöde		274	–2 372
Likvida medel vid årets början		355	2 704
Kursdifferens i likvida medel		3	23
Likvida medel vid årets slut	35:5	632	355

1) Justering för poster som inte ingår i kassaflödet

MSEK	2023	2022
Av– och nedskrivning av anläggningstillgångar	2 412	3 153
Andel av resultat i företag redovisade enligt kapitalandelsmetoden	–198	–132
Realisationsresultat från försäljning av anläggningstillgångar och verksamheter	285	–878
Övriga ej likvidpåverkande poster	24	21
Summa	2 523	2 164

Förändringar i koncernens eget kapital

MSEK	Not	Insats-kapital	Övrigt tillskjutet kapital	Reserver	Balanserade vinstmedel inkl. årets resultat	Summa Lantmännens ägare	Innehav utan bestämmande inflytande	Totalt eget kapital
		2023						
Ingående balans den 1 januari 2023		4 027	3 110	1 444	14 250	22 831	101	22 932
Årets resultat		-	-	-	1 554	1 554	6	1 560
Övrigt totalresultat, netto efter skatt		-	-	–166	–276	–442		–442
Summa totalresultat		-	-	–166	1 278	1 112	6	1 118
Realiserad värdeförändring från övrigt totalresultat		-	-	-	-	-	-	-
Värdeöverföringar till ägare		303	-	-	–1 080	–777	–6	–783
Av medlemmar inbetalt insatskapital		281	-	-	-	281	-	281
Till medlemmar utbetalt insatskapital		–77	-	-	-	–77	-	–77
Annan förändring		-	-	-	-	-	-	-
Utgående balans den 31 december 2023	22	4 534	3 110	1 278	14 449	23 371	101	23 472

MSEK	Not	Insats-kapital	Övrigt tillskjutet kapital	Reserver	Balanserade vinstmedel inkl. årets resultat	Summa Lantmännens ägare	Innehav utan bestämmande inflytande	Totalt eget kapital
		2022						
Ingående balans den 1 januari 2022		3 624	3 110	337	12 919	19 990	108	20 098
Årets resultat		-	-	-	1 781	1 781	10	1 791
Övrigt totalresultat, netto efter skatt		-	-	1 107	576	1 683	-	1 683
Summa totalresultat		-	-	1 107	2 357	3 464	10	3 474
Realiserad värdeförändring från övrigt totalresultat		-	-	-	–26	–26	-	–26
Värdeöverföringar till ägare		297	-	-	–1 000	–703	–7	–710
Av medlemmar inbetalt insatskapital		207	-	-	-	207	-	207
Till medlemmar utbetalt insatskapital		–101	-	-	-	–101	-	–101
Annan förändring		-	-	-	-	-	–10	–10
Utgående balans den 31 december 2022	22	4 027	3 110	1 444	14 250	22 831	101	22 932

Ytterligare information om det egna kapitalet finns i anslutning till rapporten över moderföretagets förändring i eget kapital på sid 87 samt i not 22.

Eget kapital hänförligt till medlemmar i den ekonomiska föreningen, MSEK	2023	2022
Insatskapital, inbetalt	1 858	1 642
Insatskapital, emitterat	2 676	2 385
Övrigt eget kapital	18 837	18 804
Totalt eget kapital hänförligt till medlemmar i den ekonomiska föreningen	23 371	22 831

Moderföretaget Lantmännen ek för

Verksamhet

Verksamheten i moderföretaget Lantmännen ek för består av Lantmännen Lantbruks svenska verksamhet inom division Lantbruk samt koncerngemensamma funktioner.

Nettoomsättning och rörelseresultat

Nettoomsättningen uppgick till 19 533 MSEK (20 880). Rörelseresultatet uppgick till –38 MSEK (376), det högre rörelseresultatet föregående år förklaras av realisationsresultatet från en fastighetsförsäljning i Uppsala 2022.

Finansnettot blev 462 MSEK (772) och resultat efter finansiella poster uppgick till 424 MSEK (1 148).

Investeringar

Årets investeringar i anläggningstillgångar uppgick till 347 MSEK (272).

Soliditet

Soliditeten vid utgången av året var 48,1 procent (45,7).

Personal

Medelantalet anställda var 1 066 (974).

Medlemsinformation

Antalet medlemmar per den 31 december 2023 var 17 907 (18 256). Återbetalning av insatskapital under 2024 beräknas bli 81 MSEK och utfallet 2023 var 77 MSEK.

Föreslagen utdelning

Styrelsen föreslår att utdelning lämnas till såväl direktanslutna medlemmar som lokalföreningar enligt följande:

Återbäring och Efterlikvid med 324 MSEK (374)

- 2,0 procent (2,0) i återbäring och efterlikvid på medlemmarnas handel med Lantmännen Lantbruk Sverige exklusive Destillataffären.
- 0,5 procent (0,5) i återbäring på medlemmarnas inköp från Destillataffären i Lantmännen Lantbruk Sverige.
- 0,0 procent (0,5) i återbäring på medlemmarnas inköp från Lantmännen Maskins och Swecons svenska verksamheter.

Insatsutdelning med 453 MSEK (403)

- Insatsutdelning med 10 procent (10) på insatsernas nominella värde.

Insatsemission med 423 MSEK (303)

- Emissionskapitalet fördelas med 50 procent (50) baserat på medlemmarnas insatser, inbetalt och emitterat insatskapital, och med 50 procent (50) på medlemmarnas insatsgrundande omsättning med föreningen under 2023.

Utdelning på förlagsandelar med 20 MSEK (15)

- Utdelning på förlagsandelar med 8,0 procent (6,0) i enlighet med villkoren i erbjudandet för förlagsandelarna.

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen föreslår därmed att moderföretagets disponibla vinstmedel 10 670 754 TSEK disponeras på följande sätt:

	TSEK
Återbäring och efterlikvid	324 076
Insatsutdelning	453 395
Insatsemission	422 500
Utdelning på förlagsandelar	20 000
Balanseras i ny räkning	9 450 783
Summa	10 670 754

Då det bedrivs handel med emissionsinsatser är dagen då innehavet ger rätt till utdelning, såväl vad gäller insatsutdelning som insatsemission, satt till dagen för föreningsstämman.

Utdelning är beräknad utifrån medlemsregistret så som det var uppdaterat per 31 december 2023. Belopp kan komma att justeras till följd av ändringar i medlemsregistret fram till dagen för föreningsstämman.

Enligt styrelsens bedömning framstår den föreslagna vinstutdelningen som försvarlig med hänsyn till det krav som verksamhetens art, omfattning och risker ställer på storleken av föreningens och koncernens egna kapital. Föreningen och koncernen bedöms efter vinstutdelningen ha tillfredsställande likviditet och konsolideringsbehov som kan anses tillgodosett.

Lantmännens föreningsstämma

Årsredovisningen för 2023 framläggs för beslut på ordinarie föreningsstämma som hålls tisdag den 7 maj 2024. Stämman sänds även digitalt.

Då det bedrivs handel med emissionsinsatser är dagen då innehavet ger rätt till utdelning, såväl vad gäller insatsutdelning som insatsemission, satt till dagen för föreningsstämman.

Utdelning är beräknad utifrån medlemsregistret så som det var uppdaterat per 31 december 2023. Belopp kan komma att justeras till följd av ändringar i medlemsregistret fram till dagen för föreningsstämman.

Enligt styrelsens bedömning framstår den föreslagna vinstutdelningen som försvarlig med hänsyn till det krav som verksamhetens art, omfattning och risker ställer på storleken av föreningens och koncernens egna kapital. Föreningen och koncernen bedöms efter vinstutdelningen ha tillfredsställande likviditet och konsolideringsbehov som kan anses tillgodosett.

Lantmännens föreningsstämma

Årsredovisningen för 2023 framläggs för beslut på ordinarie föreningsstämma som hålls tisdag den 7 maj 2024. Stämman sänds även digitalt.

Moderföretagets resultaträkning

MSEK	Not	2023	2022
Nettoomsättning	36	19 533	20 880
Övriga rörelseintäkter	36	241	1 991
Förändringar i lager av färdiga produkter och produkter i arbete		−963	1 813
Råvaror och förnödenheter		−11 770	−15 561
Handelsvaror		−3 440	−4 035
Personalkostnader	6	−1 043	−868
Avskrivning och nedskrivning		−163	−167
Övriga rörelsekostnader	37	−2 433	−3 677
Rörelseresultat	38, 41	−38	376
Resultat från finansiella poster			
Resultat från andelar i koncernföretag	39	82	265
Resultat från andelar i joint venture/intresseföretag	39	73	640
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	40	−17	4
Ränteintäkter från koncernföretag		809	377
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		137	103
Räntekostnader till koncernföretag		−318	−160
Övriga räntekostnader och liknande resultatposter		−312	−183
Valutaresultat på finansiella poster	41	8	−274
Summa finansiella poster		462	772
Resultat efter finansiella poster		424	1 148
Koncernbidrag	51	1 396	1 106
Övriga bokslutsdispositioner	51	−50	19
Resultat före skatt		1 770	2 273
Skatt på årets resultat	42	−156	−124
ÅRETS RESULTAT		1 614	2 149

Moderföretagets rapport över totalresultat

MSEK	2023	2022
Årets resultat	1 614	2 149
Övrigt totalresultat		
Poster som inte kommer att omklassificeras till resultatet		
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	−1	−38
Poster som omklassificeras till balansräkningen	-	26
Skatt hänförlig till poster som inte kommer att omklassificeras	4	−4
Summa	3	−16
Poster som kommer att omklassificeras till resultatet		
Kassaflödessäkringar	−347	354
Skatt hänförlig till poster som kommer att omklassificeras	71	−73
Summa	−276	281
Övrigt totalresultat, netto efter skatt	−273	265
Summa totalresultat	1 341	2 414

Moderföretagets balansräkning

MSEK	Not	2023 31 dec	2022 31 dec
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar	43	238	239
		238	239
Materiella anläggningstillgångar	44		
Byggnader och mark		411	340
Förvaltningsfastigheter	45	19	19
Maskiner och andra tekniska anläggningar		643	506
Övriga anläggningstillgångar		311	309
		1 384	1 174
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	46	13 924	12 374
Andelar i joint venture/intresseföretag	16	1 871	1 877
Fordringar hos koncernföretag		8 170	9 516
Fordringar hos joint venture/intresseföretag		-	246
Övriga långfristiga finansiella tillgångar		219	220
Uppskjuten skattefordran	42	59	29
Andra långfristiga tillgångar		196	546
		24 439	24 808
Summa anläggningstillgångar		26 061	26 221
Omsättningstillgångar			
Varulager	47	2 898	3 911
Kundfordringar	48	2 401	2 518
Fordringar hos koncernföretag		6 134	5 480
Fordringar hos joint venture/intresseföretag	48	91	78
Skattefordringar		92	-
Övriga kortfristiga fordringar		1 317	1 458
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	49	198	195
		13 131	13 640
Kassa och bank		344	24
Summa omsättningstillgångar		13 475	13 664
SUMMA TILLGÅNGAR		39 536	39 885

MSEK	Not	2023 31 dec	2022 31 dec
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	50		
Bundet eget kapital			
Insatskapital		4 534	4 027
Förlagsandelar		250	250
Reservfond		3 110	3 110
		7 894	7 387
Fritt eget kapital			
Balanserade vinstmedel		8 966	7 912
Årets resultat		1 614	2 149
Reserv verkligt värde		–57	–60
Säkringsreserv		148	424
		10 671	10 425
Summa eget kapital		18 565	17 812
Obeskattade reserver	51	582	532
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner	52	1	1
Övriga avsättningar	53	146	167
Summa avsättningar		147	168
Långfristiga skulder			
Långfristiga räntebärande skulder	24, 56	3 228	2 107
Skulder till koncernföretag		333	334
Övriga långfristiga skulder		115	151
Summa långfristiga skulder		3 676	2 592
Kortfristiga skulder			
Kortfristiga räntebärande skulder	24, 54, 56	3 459	4 179
Leverantörsskulder		3 331	3 965
Skulder till koncernföretag		8 427	8 591
Skulder till joint venture/intresseföretag		1	32
Skatteskulder	42	106	345
Övriga kortfristiga skulder		512	866
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	55	730	803
Summa kortfristiga skulder		16 566	18 781
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		39 536	39 885

Ställda säkerheter och eventualförpliktelser, not 57.

Moderföretagets kassaflödesanalys

MSEK	Not	2023	2022
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Rörelseresultat		–38	376
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet [1]		155	–252
		117	124
Betalda finansiella poster, netto [2]		346	101
Betald skatt		–447	–15
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		16	210
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Förändring av varulager		1 013	–1 213
Förändring av rörelsefordringar		–67	–807
Förändring av rörelseskulder		–709	1 240
		237	–780
Kassaflöde från den löpande verksamheten		253	–570
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Förvärv av aktier och andelar samt ägartillskott m.m.		–1 743	–2 826
Avyttrade verksamheter, återbetalt aktiekapital		45	2 220
Investering i materiella anläggningstillgångar		–340	–264
Investering i immateriella anläggningstillgångar		–7	–8
Försäljning av materiella och immateriella anläggningstillgångar		1	392
Förändring av finansiella anläggningstillgångar		1 286	–2 937
Kassaflöde från investeringsverksamheten		–758	–3 423
Kassaflöde före finansieringsverksamheten		–505	–3 993
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN			
Erhållna koncernbidrag		1 106	1 059
Förändring av räntebärande skulder	56	307	1 386
Inbetalt insatskapital		281	207
Återbetalt insatskapital		–77	–101
Utbetald utdelning		–792	–721
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		825	1 830
Årets kassaflöde		320	–2 163
Likvida medel vid årets början		24	2 187
Likvida medel vid årets slut [3]		344	24

MSEK	2023	2022
1) Justering för poster som inte ingår i kassaflödet		
Av- och nedskrivning av anläggningstillgångar	163	167
Realisationsresultat från försäljning av anläggningstillgångar och verksamheter	–1	–325
Verkligt värde justering av finansiella instrument	–10	–93
Övriga poster	3	–1
Summa	155	252
2) Finansiella poster		
Erhållen utdelning	290	221
Erhållen ränta	938	478
Betald ränta	–593	–324
Övriga finansiella betalningar	–19	-
Realiserade valutaresultat	–270	–274
Summa	346	101
3) Likvida medel vid årets slut		
Kassa och bank	344	24
Summa	344	24

Moderföretagets förändringar i eget kapital

MSEK	Insats-kapital	Förlags-andelar	Reservfond	Reserv verkligt värde	Säkrings-reserv	Balanserade vinstmedel inkl. årets vinst	Summa eget kapital
	2023						
Ingående balans den 1 januari 2023	4 027	250	3 110	–60	424	10 061	17 812
Årets resultat	-	-	-	-	-	1 614	1 614
Övrigt totalresultat, netto efter skatt	-	-	-	3	–276		–273
Summa totalresultat	-	-	-	3	–276	1 614	1 341
Utbetald utdelning [1)]	-	-	-	-	-	–792	–792
Av medlemmar inbetalt insatskapital	281	-	-	-	-		281
Till medlemmar utbetalt insatskapital	–77	-	-	-	-		–77
Vinstdisposition	303	-	-	-	-	–303	0
Utgående balans den 31 december 2023	4 534	250	3 110	–57	148	10 580	18 565

MSEK	Insats-kapital	Förlags-andelar	Reservfond	Reserv verkligt värde	Säkrings-reserv	Balanserade vinstmedel inkl. årets vinst	Summa eget kapital
	2022						
Ingående balans den 1 januari 2022	3 624	250	3 110	–44	143	8 956	16 039
Årets resultat	-	-	-	-	-	2 149	2 149
Övrigt totalresultat, netto efter skatt	-	-	-	–16	281	-	265
Summa totalresultat	-	-	-	–16	281	2 149	2 414
Poster som omklassificeras till balansräkningen	-	-	-	-	-	–26	–26
Utbetald utdelning [1)]	-	-	-	-	-	–721	–721
Av medlemmar inbetalt insatskapital	207	-	-	-	-	-	207
Till medlemmar utbetalt insatskapital	–101	-	-	-	-	-	–101
Vinstdisposition	297	-	-	-	-	–297	0
Utgående balans den 31 december 2022	4 027	250	3 110	–60	424	10 061	17 812

[1)] *Insatsutdelning –403 MSEK (–362), återbäring och efterlikvid –374 MSEK (–341), utdelning på förlagsandelar –15 MSEK (–18) som i koncernen redovisas som räntekostnad.*

Av utbetalt insatskapital på 77 MSEK (101) avser 27 MSEK (48) återbetalning till medlemmar som utträtt ur föreningen och 50 MSEK (53) avser återbetalning till följd av ändrade förutsättningar vad gäller enskild medlems insatsskyldighet till föreningen.

Under 2024 beräknas insatskapital på 81 MSEK att återbetalas till medlemmar varav 35 MSEK avser återbetalning till medlemmar som utträtt ur föreningen och 46 MSEK avser återbetalning till medlemmar till följd av ändrade förutsättningar vad gäller insatsskyldigheten i föreningen.

Medlemmars insatsskyldighet till Lantmännen enligt föreningens stadgar, som ännu inte var uppfylld per 2023-12-31 uppgick till 515 MSEK (440).

Insatskapital, MSEK	2023	2022
Inbetalt insatskapital	1 858	1 642
Emitterat insatskapital	2 676	2 385
Summa	4 534	4 027

Förlagsandelar uppgående till 250 MSEK emitterades den 23 januari 2020 med en löptid på 5 år och förfall den 15 januari 2025. Ingen återbetalning av förlagsandelar kommer att ske innan detta datum.

Distrikt Sörmland • Arvid

Noter till koncernen och moderföretaget

Samtliga belopp är avrundade till miljoner svenska kronor (MSEK) om inget annat anges. Avrundningsdifferenser kan förekomma.
Lantmännen ek för bedriver verksamhet i associationsformen ekonomisk förening och har sitt säte i Stockholm, Sverige.
Huvudkontorets adress är S:t Göransgatan 160 A, Stockholm. Organisationsnummer är 769605-2856.
Koncernens och moderföretagets årsredovisningar för 2023 ska fastställas av ordinarie föreningsstämma, den 7 maj 2024.

Not 1 Redovisningsprinciper

Övergripande redovisningsprinciper och nya redovisningsregler som tillämpats vid upprättandet av denna årsredovisning beskrivs i denna not. Övriga redovisningsprinciper beskrivs i respektive not. Samma principer tillämpas normalt i såväl moderföretag som koncern. I de fall moderföretaget tillämpar andra principer än koncernen anges dessa principer i respektive not för moderföretaget.

GRUNDERNA FÖR REDOVISNINGEN
Lantmännens koncernredovisning har upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) såsom de antagits av EU och enligt årsredovisningslagen. IFRS innefattar även International Accounting Standards (IAS) och tolkningar till standarderna benämnda IFRIC respektive SIC. Utöver årsredovisningslagen och IFRS tillämpas även Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 1, Kompletterande redovisningsregler för koncerner.

Moderföretagets årsredovisning är upprättad enligt årsredovisningslagen och Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2, Redovisning för juridiska personer.

Moderföretaget är klassificerat som Bolag av allmänt intresse sedan 2021.

Lantmännens resultaträkning är kostnadsslagsindelad.

Lantmännen tillämpar anskaffningsvärdemetoden vid värdering av tillgångar och skulder utom vad gäller derivatinstrument samt kategorierna verkligt värde med värdeförändringarna redovisade via resultatet, verkligt värde med värdeförändringarna redovisade via övrigt totalresultat samt finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen. Anläggningstillgångar och långfristiga skulder består i allt väsentligt enbart av belopp som förväntas återvinnas eller betalas efter mer än tolv månader räknat från balansdagen. Omsättningstillgångar och kortfristiga skulder består i allt väsentligt enbart av belopp som förväntas återvinnas eller betalas inom tolv månader räknat från balansdagen.

Lantmännen tillämpar indirekt metod för upprättande av kassaflödesanalys.

Standarder, ändringar och tolkningar som tillämpas från 2023 eller senare
Nya eller ändrade standarder och tolkningar som har trätt i kraft under 2023, till exempel i IAS 1, har inte haft någon väsentlig påverkan på koncernens eller moderföretagets finansiella rapporter. Ändringar i IAS 12 avseende pelare två har tillämpats, läs vidare ➪ not 12.

Standarder, ändringar och tolkningar som tillämpas från 2024 eller senare
Ett fåtal nya och ändrade IFRS har ännu inte trätt i kraft och har inte förtidstillämpats vid upprättande av koncernens och moderföretagets finansiella rapporter. Dessa nya eller ändrade standarder eller tolkningar som IASB har publicerat förväntas inte ha någon väsentlig påverkan på koncernens eller moderföretagets finansiella rapporter.

ANVÄNDNING AV ANTAGANDEN OCH BEDÖMNINGAR
För att kunna upprätta redovisningen enligt IFRS görs bedömningar och antaganden som påverkar redovisade tillgångar och skulder, intäkter och kostnader samt lämnad information i övrigt. Verkligt utfall kan skilja sig från bedömningarna. De områden där bedömningar och antaganden har störst inverkan på redovisade värden finns närmare beskrivna i not 3.

KONCERNREDOVISNING
Koncernens bokslut omfattar boksluten för moderföretaget och samtliga dotterföretag.

Som dotterföretag klassificeras de företag där Lantmännen, direkt eller indirekt, innehar eller förfogar över mer än 50 procent av rösterna eller på annat sätt utövar ett bestämmande inflytande. Dotterföretag redovisas enligt förvärvsmetoden. Anskaffningsvärdet för andelarna i dotterföretaget utgörs av kontant belopp, och verkligt värde på annan form av köpeskilling, som erläggs för andelarna. Värdet på förvärvade nettotillgångar bestäms utifrån en värdering till verkligt värde av tillgångar, skulder och eventualförpliktelser vid förvärvstidpunkten. Dessa verkliga värden utgör koncernens anskaffningsvärden. Överstiger anskaffningsvärdet för andelarna i dotterföretaget det verkliga värdet på det förvärvade företagets identifierbara nettotillgångar redovisas skillnadsbeloppet som koncernmässig goodwill. Understiger anskaffningsvärdet det slutligen fastställda verkliga värdet på nettotillgångarna redovisas skillnaden direkt i resultaträkningen.

Förvärv av innehav utan bestämmande inflytande bestäms för varje transaktion antingen som en proportionell andel av verkligt värde på identifierbara nettotillgångar exklusive goodwill (partiell goodwill) eller verkligt värde vilket innebär att goodwill även redovisas på innehav utan bestämmande inflytande (full goodwill).

Omräkning av utländsk valuta
Koncernredovisningen är upprättad i svenska kronor (SEK), som är moderföretagets funktionella valuta.

Balansräkningar och resultaträkningar i samtliga dotterföretag, med annan funktionell valuta, räknas om till koncernens rapporteringsvaluta och omräkningsdifferensen redovisas som en separat post under övrigt totalresultat i rapport över totalresultatet.

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till funktionell valuta enligt de valutakurser som gäller på transaktionsdagen. Vinster och förluster på rörelsens fordringar och skulder nettoredovisas och redovisas inom rörelseresultatet.

Valutakurser för koncernens viktigaste valutor:

	2023		2022	
	Genomsnittskurs	Balansdagens kurs	Genomsnittskurs	Balansdagens kurs
DKK	1,54	1,49	1,43	1,50
EUR	11,48	11,10	10,63	11,13
GBP	13,20	12,77	12,47	12,58
NOK	1,01	0,99	1,05	1,06
USD	10,61	10,04	10,12	10,43

Noter till koncernen

Not 2 Viktiga händelser efter periodens utgång

I februari meddelade Lantmännen, Fertiberia och Nordion Energi den största satsningen i sitt slag i Norden, ett partnerskap som syftar till att etablera Sveriges första fossilfria mineralgödselproduktion i det gemensamma initiativet Power2Earth. Genom sin vätgasbaserade produktionsprocess som baseras på fossilfri energi har Power2Earth potential att kraftigt minska klimatpåverkan från livsmedelsproduktionen och stärka svensk livsmedelsberedskap.

Lantmännen Cerealia tecknade i februari avtal om att avyttra färdigmatsverksamheten under varumärket Gooh till Atria Sweden. Affären som förutsätter ett godkännande av berörda myndigheter förväntas kunna slutföras under våren 2024.

Not 3 Viktiga bedömningar och antaganden av redovisningsändamål

Upprättandet av årsredovisningen enligt IFRS baseras i många fall på ledningens bedömningar och på uppskattningar och antaganden när de redovisade värdena på tillgångar och skulder fastställs. Dessa uppskattningar baseras på tidigare erfarenheter och de antaganden som görs bedöms vara rimliga och realistiska med hänsyn till de omständigheter som råder vid den aktuella tidpunkten. Faktiska utfall kan komma att skilja sig från de gjorda bedömningarna och uppskattningarna.

Uppskattningarna och underliggande antaganden ses över regelbundet. Effekten av ändrade uppskattningar redovisas i den period uppskattningen ändras om ändringen endast påverkar denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder.

Lantmännen bedömer att de områden där antaganden och bedömningar har störst inverkan på koncernens redovisade finansiella ställning eller resultat är

- Värdering av goodwill och andra immateriella tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod, not 7
- Uppskjutna skattefordringar och uppskjutna skatteskulder, not 12
- Intresseföretag, not 16
- Pensioner, not 25
- Avsättningar, not 26
- Leasing, not 29

Not 4 Segmentsredovisning

Lantmännens verksamhet är operativt indelad i tre divisioner och två affärsområden.

Koncernens operativa struktur och den interna rapporteringen till koncernledning och styrelse sammanfaller. Divisionerna samt affärsområdena motsvarar således koncernens segment. Uppdelningen utgår från koncernens verksamhet, från ett produkt- och kundperspektiv.

Försäljning mellan koncernens enheter sker till marknadsmässiga villkor.

Till segmenten har de tillgångar och skulder hänförts som respektive segmentet ansvarar för och som används i segmentets löpande verksamhet. De tillgångar och skulder som inkluderats är materiella och immateriella anläggningstillgångar samt omsättningstillgångar, rörelseskulder och avsättningar hänförliga till försäljning av varor och tjänster, det vill säga segmentens operativa kapital. Tillgångar och skulder har hänförts direkt till segmenten eller fördelats till dessa på ett rimligt och tillförlitligt sätt.

Ansvaret för förvaltningen av vad koncernen definierar som finansiella tillgångar och skulder, samt ansvaret för koncernens skatter, ligger hos koncerngemensamma, centrala funktioner. Finansiella tillgångar och skulder, omvärderingseffekter vid värdering av finansiella instrument enligt IFRS 9, leasingskulder enligt IFRS 16, avsättningar till pensioner, pensionsskulder enligt IAS 19 samt skatter har därför inte fördelats på respektive segment.

I segmentens investeringar ingår samtliga materiella och immateriella investeringar förutom förvärv av företag.

Koncernens segment består av tre divisioner och två affärsområden, alla med olika inriktning. I övrig verksamhet ingår bland annat ett antal mindre bolag för vilka ansvaret ligger centralt. Segmenten beskrivs kortfattat nedan.

Division Lantbruk utgör koncernens kärnverksamhet som utvecklar och erbjuder produkter och tjänster för ett starkt och konkurrenskraftigt lantbruk. Divisionen har sin bas i Sverige och har genom internationella hel- och delägda bolag en stark position i Östersjöområdet.

De svenska verksamheterna är marknadsledande på spannmålsmarknaden samt erbjuder ett brett produktsortiment för animalieproduktion och växtodling. Inköpt spannmål, oljeväxter, trindsäd och frö säljs vidare till spannmålshandlare samt svensk och internationell industri. Divisionens svenska del är även Sveriges, och också en av Nordens, största leverantörer av hästfoder med marknad även i övriga Europa. Verksamheterna omfattar även försäljning av lantbruksmaskiner och reservdelar samt service av lantbruksmaskiner i Sverige. Maskinverksamheten erbjuder starka varumärken som Valtra, Fendt, Kuhn, Väderstad och Joskin.

Den finska verksamheten tillhandahåller insatsvaror för växtodling och foder för animalieproduktion och hästar samt bedriver handel med spannmål på de finska och internationella marknaderna. I Finland bedrivs även försäljning av redskap, reservdelar och bränslen.

Divisionen arbetar med innovation och utveckling av bland annat teknisk och digital utveckling, hållbart utsäde, ekologiska produkter och växtförädling. Divisionen Lantbruk ansvarar för Lantmännens ägarintressen i de delägda bolagen Scandagra Group och Scandagra Polska.

Division Energi är en av Sveriges största producenter av bioenergiprodukter. Divisionen verkar på en global marknad med huvudfokus på Europa. Divisionens bolag tillverkar och marknadsför hållbart etanolbränsle, proteinfoder, koldioxid, stärkelseprodukter, gluten, vodka, betaglukan, havreprotein, alkylatbensin, smörjmedel samt fasta förädlade trädbränslen. I division Energi ingår Lantmännen Biorefineries, Lantmännen Aspen och Scandbio.

Division Livsmedel förädlar spannmål och andra råvaror från åkermarken och producerar bland annat mjöl, bröd, frukostprodukter, pasta och färdiglagade måltider. Divisionen erbjuder "Bra mat" till kunder inom dagligvaror, foodservice och livsmedelsindustrin. Divisionen består av Lantmännen Unibake och Lantmännen Cerealia. Division Livsmedel ansvarar också för Lantmännens ägarintressen i de delägda bolagen Viking Malt och KG:s Ägg.

- Lantmännen Unibake är en ledande global aktör inom bageriprodukter, med försäljning i fler än 60 länder. Unibake är känt för produkter av god kvalitet som levereras snabbt och säkert från fler än 30 bagerier och är förstahandsvalet för många av världens största livsmedelsleverantörer.

- Lantmännen Cerealia utvecklar, producerar och marknadsför spannmålsbaserade produkter såsom mjöl, gryn, müsli, granola, pasta, pannkakor, knäckebröd, baljväxter, fröer, matgryn och vegetariska produkter samt färdiglagade rätter. Verksamheten bedrivs i Sverige, Norge, Danmark, Finland och Ukraina med försäljning via dagligvaruhandeln, foodservice-sektorn, samt direkt till industriella bagerier och livsmedelsproducenter. Cerealia har en exportverksamhet med fokus på knäckebrödsprodukter.

Affärsområde Swecon är återförsäljare av maskiner för bygg- och anläggningsbranschen i Sverige, Tyskland, Estland, Lettland och Litauen samt partner till Volvo Construction Equipment. Swecon erbjuder ett brett sortiment av anläggningsmaskiner, utrustning, reservdelar, utbildning, service och support via sina serviceanläggningar.

Affärsområde Fastigheters uppdrag är att förse koncernens verksamheter med ändamålsenliga fastigheter och optimera avkastningen på externt uthyrda fastigheter.

fortsättning not 4

INFORMATION OM RÖRELSESEGMENT MSEK	Division Lantbruk	Division Energi	Division Livsmedel	Affärsområde Swecon	Affärsområde Fastigheter	Övrig verksamhet	Koncern-gemensamt [1]	Summa koncernen
	2023							
Nettoomsättning								
Extern försäljning	25 400	7 466	21 802	10 306	175	62	0	65 212
Intern försäljning	3 870	341	124	102	436	725	–5 598	0
Summa nettoomsättning	29 270	7 807	21 926	10 408	611	787	–5 598	65 212
Rörelseresultat per segment	207	930	781	669	309	–103	–557	2 236
Varav resultatandel i joint venture/ intresseföretag	*78*	*1*	*68*	-	*2*	*118*	-	*267*
Finansiella intäkter								193
Finansiella kostnader								–551
Årets skattekostnad								–318
Årets resultat								1 560
Övriga upplysningar								
Tillgångar	11 144	4 651	21 072	4 793	4 234	1 394	–1 693	45 595
Kapitalandel i joint venture/intressebolag	706	45	580	-	175	1 504	-	3 010
Ofördelade tillgångar								1 974
Summa tillgångar	11 850	4 696	21 652	4 793	4 409	2 898	–1 693	50 579
Skulder	2 886	1 648	3 759	2 193	477	3 592	78	14 633
Ofördelade skulder								12 474
Eget kapital								23 472
Summa skulder och eget kapital	2 886	1 648	3 759	2 193	477	3 592	78	50 579
Investeringar inklusive nyttjanderätter	480	380	1 449	1 109	518	18	–208	3 746
Av- och nedskrivningar [2]	–402	–247	–1 204	–626	–171	–41	279	–2 412
Väsentliga icke kassaflödespåverkande poster utöver avskrivningar [3]	-	-	-	-	-	-	–385	–385

[1] *Interna leasingkontrakt som redovisas i enlighet med IFRS 16 elimineras från segmentstillgångar mot ofördelade skulder.*
[2] *Inklusive avskrivningar på nyttjanderätter med 430 MSEK (446).*
[3] *Avser realisationsresultat från försäljning av verksamheter.*

MSEK	Division Lantbruk	Division Energi	Division Livsmedel	Affärsområde Swecon	Affärsområde Fastigheter	Övrig verksamhet	Koncern-gemensamt [1]	Summa koncernen
	2022							
Nettoomsättning								
Extern försäljning	26 493	6 483	18 788	8 550	236	62	0	60 612
Intern försäljning	3 883	318	120	97	356	610	–5 384	0
Summa nettoomsättning	30 376	6 801	18 908	8 647	592	672	–5 384	60 612
Rörelseresultat per segment	516	1 165	–171	593	503	–132	–167	2 307
Varav resultatandel i joint venture/ intresseföretag	*106*	*26*	*24*	-	*7*	*39*	*–41*	*161*
Finansiella intäkter								121
Finansiella kostnader								–300
Årets skattekostnad								–337
Årets resultat								1 791
Övriga upplysningar								
Tillgångar	12 205	4 659	20 908	3 923	4 029	1 448	–1 194	45 978
Kapitalandel i joint venture/intressebolag	631	41	889	-	163	1 471	-	3 195
Ofördelade tillgångar								1 926
Summa tillgångar	12 836	4 700	21 797	3 923	4 192	2 919	–1 194	51 099
Skulder	3 423	1 547	3 605	2 088	454	3 959	640	15 716
Ofördelade skulder								12 451
Eget kapital								22 932
Summa skulder och eget kapital	3 423	1 547	3 605	2 088	454	3 959	640	51 099
Investeringar inklusive nyttjanderätter	450	762	1 218	645	756	8	–254	3 585
Av- och nedskrivningar [2]	–340	–211	–1 659	–578	–116	–54	–195	–3 153
Väsentliga icke kassaflödespåverkande poster utöver avskrivningar [3]	-	-	-	-	254	-	707	961

[1] *Interna leasingkontrakt som redovisas i enlighet med IFRS 16 elimineras från segmentstillgångar mot ofördelade skulder.*
[2] *Inklusive avskrivningar på nyttjanderätter med 446 MSEK (471).*
[3] *Avser realisationsresultat från försäljning av verksamheter och fastigheter.*

fortsattning not 4

INFORMATION OM GEOGRAFISKA OMRADEN

	2023		2022	
MSEK	Extern försäljning [1]	Anläggningstillgångar[2]	Extern forsäljning [1]	Anläggningstillgångar [2]
Sverige	28 730	12 662	26 950	12 300
Finland	9 127	4 662	8 833	4 745
Tyskland	7 832	1 914	6 854	1 603
Danmark	4 720	2 214	4 300	2 341
Storbritannien	2 437	1 596	2 322	1 561
Norge	2 246	463	2 149	422
Nederländerna	1 656	27	1 345	24
Frankrike	1 006	374	738	387
Belgien	901	1 889	850	1 962
Litauen	764	351	732	340
Spanien	730	1	878	0
Polen	548	1 244	370	1 159
Lettland	385	91	357	87
Italien	384	-	320	-
Estland	381	387	358	373
Övriga Europa	1 369	857	1 342	391
USA	1 193	358	1 118	378
Australien	544	542	429	601
Övriga världen	259	-	217	-
Ryssland	-	-	150	-
Summa	65 212	29 632	60 612	28 674

[1] *Intäkter fördelade på geografiska områden är grupperade efter var kunderna är lokaliserade. Ingen av Lantmannens kunder står för 10 procent, eller mer, av koncernens totala omsättning*

[2] *Informationen avseende tillgångar är baserad på geografiska områden grupperade efter var tillgångarna är lokaliserade, det vill säga där företaget bedriver sin produktion av varor och tjänster, och omfattar materiella och immateriella anläggningstillgångar samt innehav i intresseföretag*

Not 5 Intäkternas fördelning

REDOVISNINGSPRINCIPER

Redovisning av intäkter

Lantmannen genererar huvudsakligen intäkter från försäljning av färdiga produkter men även från utförda tjänster samt licensavtal och fastighetsuthyrning. Lantmännens verksamhet och försäljning är indelad i olika segment. Produktportföljen är därmed diversifierad men principerna för intäktsredovisningen för produkt eller tjänsteförsäljning är densamma inom samtliga segment. Intäkter från fastighetsuthyrning redovisas enligt regler för leasingintäkter.

Prestationsåtaganden och tidpunkt för intäktsredovisning

Koncernen tillverkar/förädlar eller importerar och säljer färdiga produkter och tillbehör. Försäljning sker till återförsäljare och direkt till lantbrukare, industrikunder och konsumenter. I avtal med kunder för försäljning av produkter finns vanligen 1-2 prestationsåtaganden beroende på i vilket segment försäljningen sker; varor, i vissa fall en utökad garanti och en tjänst. Intäkten redovisas vid den tidpunkt då kontroll över tillgången överförts till kunden. Vid vilken tidpunkt som kontroll över varorna överförs till kunden beror på fraktvillkoren.

Returrätter och återköpsåtaganden

När koncernen säljer varor till kunder med returrätt, implicita eller explicita, redovisas en skuld för den återbetalning som förväntas ske och en tillgång för rätten att återfå varor från kunder vid reglering av återbetalningsskulden i samband med att varorna returneras. Dessa poster klassificeras i balansräkningen som returskuld och returtillgång (inkluderas i posten varulager). Historisk erfarenhet används för att uppskatta andel returer vid försäljningstidpunkten ("förväntat värde metoden") och en intäkt redovisas endast för de produkter som inte bedöms returneras.

Vissa avtal med kunder innehåller en möjlighet för kunden att påkalla ett återköp av produkten, ett så kallat återköpsåtagande. Om koncernen är skyldig att återköpa tillgången på kundens begäran bedömer koncernen vid avtalets början om kunden har ett betydande ekonomiskt incitament att utöva denna rätt. Om köparen bedöms ha ett betydande ekonomiskt incitament att utnyttja sin rätt att kräva återköp av produkten innebär detta att kunden i själva verket betalar koncernen ersättning för rätten att använda en tillgång under en viss tid. I sådana fall redovisar koncernen detta avtal som en leasingtransaktion enligt IFRS 16. Om köparen inte bedöms ha ett betydande ekonomiskt incitament att utnyttja sin rätt att kräva återköp av produkten redovisas avtalet som om det rörde sig om en försäljning av en produkt med en returrätt.

Garantiåtaganden

Koncernen har i vissa fall avtal med kunder som innehåller ett utökat garantiåtagande. Intäkter från sådana garantier redovisas linjärt över garantiperioden såvida inte en annan metod bättre mäter uppfyllandet av prestationsåtagandet. En utökad garanti bedöms föreligga då möjligheten finns för kunden att köpa till denna tjänst, den är separat prissatt och garantin sträcker sig utöver lagstadgad standardgaranti. Koncernens åtagande att återta felaktiga varor enligt en lagstadgad standardgaranti redovisas som avsättning i enlighet med IAS 37.

Fastställande av transaktionspriset

Volymrabatter

I de försäljningar där volymrabatter förekommer bedöms det sannolika utfallet av uppnådd försäljningsvolym och därmed lämnad rabatt vid försäljningstidpunkten. Den bedömda rabatten inkluderas sedan i transaktionspriset och reducerar således intäkten. Bedömningen av volymutfallet revideras vid varje bokslutstillfälle.

fortsättning not 5

Inbytesprodukter
I de försäljningar av produkter (lantbruks- eller anläggningsmaskiner) där försäljningstransaktionen inkluderar inbyte av en äldre maskin är transaktionen så utformad att inbytet klassificeras som ett inköp av en maskin. Inbytet sker på kundens begäran vid en nyförsäljning och inbytespriset utgörs av maskinens marknadsvärde.

Tjänster
Koncernen utför dels tjänster inom växtodling och lantbruk och dels tjänster såsom reparationer av produkter samt service och underhåll av produkter. Intäkter från tjänster inom växtodling och lantbruk redovisas när tjänsten utförs. Intäkter från underhåll och service av produkter redovisas linjärt över kontraktsperioden såvida inte en annan metod bättre mäter uppfyllandet av prestationsåtagandet. Även intäkter från administrativa tjänster och fastighetsservice, som båda ofta tillhandahålls enligt längre avtal, redovisas när tjänsten utförs och kunden får nytta av tjänsten.

Nettoomsattning

MSEK	2023	2022
Nettoomsättning exklusive leasingverksamhet:		
Lantmännen Lantbruk Sverige	18 980	20 363
Lantmännen Lantbruk Finland	6 137	6 094
Lantmännen Maskin	3 423	3 320
Division Lantbruk övrigt och elimineringar	731	599
Division Lantbruk	29 270	30 376
Lantmännen Biorefineries	4 514	4 307
Lantmännen Aspen	1 994	1 693
Scandbio	1 303	806
Division Energi övrigt och elimineringar	−4	−5
Division Energi	7 807	6 801
Lantmännen Unibake	16 890	14 082
Lantmännen Cerealia	5 496	4 913
Division Livsmedel övrigt och elimineringar	−461	−87
Division Livsmedel	21 926	18 908
Swecon Sverige	5 010	4 372
Swecon Tyskland	4 355	3 329
Swecon Baltikum	381	359
Affärsområde Swecon övrigt och elimineringar	−9	−4
Affärsområde Swecon	9 737	8 056
Affärsområde Fastigheter	33	104
Övrig verksamhet	787	672
Elimineringar	−5 196	−5 056
Summa	64 364	59 861
Nettoomsättning från leasingverksamhet		
Affärsområde Swecon	671	591
Affärsområde Fastigheter	578	488
Elimineringar	−401	−328
Summa	848	751
Total nettoomsättning	65 212	60 612
Övriga rörelseintäkter		
Entreprenadintäkter	50	148
Realisationsvinster [1)]	128	975
Statliga stöd	19	14
Försäkringsersättning	141	159
Övrigt [2)]	174	1 597
Summa	512	2 893

[1)] *Realisationsvinster för 2023 avser framst fastighetsförsäljningar och 2022 avser framst avyttring av Agrovarme med 707 MSEK samt fastighetsförsaljningar.*
[2)] *Från och med 2023 redovisas resultat från valutaderivat netto.*

Not 6 Anställda och personalkostnader

Medelantal anställda	2023	varav kvinnor	2022	varav kvinnor
Koncernen				
Sverige	3 994	29 %	3 833	29 %
Finland	1 154	50 %	1 063	51 %
Danmark	1 059	28 %	1 056	27 %
Storbritannien	672	26 %	698	25 %
Tyskland	669	16 %	661	15 %
Polen	477	46 %	430	43 %
Estland	410	59 %	408	57 %
Litauen	379	59 %	392	61 %
Norge	307	33 %	300	32 %
Belgien	298	37 %	316	36 %
USA	228	34 %	192	30 %
Ukraina	210	56 %	225	56 %
Australien	160	51 %	151	49 %
Rumänien	140	51 %	128	55 %
Lettland	99	33 %	110	34 %
Frankrike	37	34 %	34	32 %
Nederländerna	30	29 %	29	28 %
Ungern	8	48 %	8	47 %
Spanien	8	55 %	7	38 %
Ryssland	-	-	315	32 %
Totalt i Koncernen	10 339	35 %	10 356	35 %
Moderföretaget				
Sverige	1 066	42 %	974	41 %
Totalt i Moderföretaget	1 066	42 %	974	41 %

Personalkostnader	Koncernen		Moderföretaget	
MSEK	2023	2022	2023	2022
Löner och ersättningar, till vd:ar	154	127	17	17
- varav rörlig del	*29*	*21*	*6*	*6*
Löner och ersättningar, övriga anställda	5 859	5 343	647	609
Sociala kostnader				
- årets kostnad	1 244	1 131	235	216
- löneskatteffekt på gottgörelse från pensionsstiftelsen	-	-	−13	−15
Pensionskostnader				
- årets kostnad [1)]	472	477	175	79
- gottgörelse från pensionsstiftelsen	-	-	−52	−63
Övriga personalkostnader	395	332	34	25
Summa	8 124	7 410	1 043	868

[1)] *Av koncernens pensionskostnader avser 16 MSEK (16) gruppen styrelser och vd. De utestående pensionsförpliktelserna till dessa uppgick till 1 MSEK (0). Av Moderföretagets pensionskostnader avser 3 MSEK (3) gruppen styrelse och vd De utestående pensionsforpliktelserna till dessa uppgick till 0 MSEK (0)*

Könsfördelning i företagsledningen	Koncernen		Moderföretaget	
Andelen kvinnor, %	2023	2022	2023	2022
Styrelser	18	18	25	25
Övriga ledande befattningshavare	33	35	36	33

fortsättning not 6

LÖNER OCH ERSÄTTNINGAR TILL LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE

Ledande befattningshavare

Med ledande befattningshavare som redovisas i denna not avses Lantmannens koncernledning bestående av verkställande direktör (vd) tillika koncernchef, vice verkställande direktör (vvd), två divisionschefer, tre affärsområdeschefer samt fyra chefer för gemensamma funktioner. Medlemmar i koncernledningen kan vara anställda i moderföretaget eller i dotterbolag. Under 2023 har sammansättningen av ledande befattningshavare ändrats Vid årets ingång utgjordes koncernledningen av 9 ordinarie medlemmar samt en tillförordnad.. Under året har en person gått i pension, en person har lämnat koncernledningen, två personer har haft en tf roll under del av året samt tre personer har tillkommit, varför koncernledningen vid årets slut utgjordes av 10 ordinarie medlemmar samt en tillförordnad medlem

Lantmännens ersättningsutskott

Inom Lantmannens styrelse finns ett särskilt ersattningsutskott. I ersattningsutskottets uppgifter ingår bland annat att bereda styrelsens beslut i frågor avseende lön och ersättningar till vd/koncernchefen, samt att godkänna vd:s forslag avseende ersättningar till koncernledningen.

Lantmännens ersättningspolicy

Målsattningen med Lantmännens ersattningspolicy ar att erbjuda en kompensation som bidrar till att attrahera, rekrytera, motivera och behålla den kompetens som Lantmannen behover for att fortsätt vara framgångsrik på kort och lång sikt. De grundläggande principerna är att:

- Ersättningen ska vara neutral avseende kön, religion, etnicitet eller någon annan diskrimineringsgrund.
- Ersättningen ska vara individuell och differentierad, och alltid vara starkt knuten till den anställdes prestation.
- Ersättningen ska baseras på nödvändig kompetens, arbetsuppgifter, kvalifikationer, erfarenhet, befattning och bidraget till verksamheten
- Ersattningen ska vara relevant i förhållande till både intern och extern marknad.
- Ersattningen ska alltid fastställas med hänsyn till verksamheten och den finansiella situationen inom Lantmannenkoncernen och dess bolag.

Ersättningar inom Lantmännen ska betraktas och bedömas utifrån ett totalt belöningsperspektiv Beslut om ersattningar inom Lantmännen ska fattas med utgångspunkt i våra värderingar· oppenhet, helhetssyn och handlingskraft

Ersattningsstruktur

Foreningsstämman fattar beslut om ersattning till styrelsen för perioden fram till nästa föreningsstamma. Ersattningen fördelas på fast årsarvode respektive timarvode Foreningsstammans beslut om nivån på fast arvode gäller ordförande, vice ordforande respektive ovriga ledamoter i styrelsen

Foreningsstamman fastställer riktlinjerna för ersättning till koncernledningen på förslag av styrelsen 2022 års föreningsstämma fastställde de riktlinjer som tillampades under 2023 och 2023 års föreningsstamma fastställde riktlinjer som ska tillämpas for 2024

Lantmännens ersattningsstruktur för Lantmännens koncernledning består av följande delar:

- Fast lön
- Rörlig lön
  - Kortsiktigt incitamentsprogram
  - Långsiktigt incitamentsprogram
- Pension
- Övriga formåner och avgångsvederlag

Fast lön

För personer i Lantmännens koncernledning revideras lönerna årligen per 1 januari och tar hänsyn till prestation, löneutveckling på marknaden, företagets utveckling samt lokala avtal och regler. Vid förändring av ansvarsområden under året revideras lon vid samma tidpunkt om behov föreligger.

Rörlig lon - Kortsiktigt incitamentsprogram

Lantmannen har ett koncernövergripande program för kortsiktig (årsbasis) rorlig lon, som för 2023 omfattade samtliga i koncernledningen. Beslut om målgrupp och riktlinjer for den kortsiktiga rörliga lönen tas årligen, vad gäller koncernledningen, av föreningens stamma. Maximal rorlig lön som skulle kunna utgå till Lantmännens koncernledning for 2023 var 30 procent av avtalad fast lön, före löneväxling, vid full måluppfyllelse

Beslut om målgrupp och riktlinje för övriga deltagare i det kortsiktiga incitamentsprogrammet tas av Lantmännens styrelse. Efter beslut från Lantmännens styrelse utokades populationen till 2023 års program med seniora chefer och specialister inom koncernen

För 2023 bestod programmet för samtliga deltagare av finansiella och individuella mål. De finansiella målen representerar 75 procent av maximal rorlig lon och ar kopplade till det ekonomiska värde som operativa enheter tillför Lantmannen. De individuella målen representerar 25 procent av maximal rörlig lön.

Total maximal rorlig lön som skulle kunna utgå för 2023, avseende samtliga anställda med rätt till rörlig lön inom koncernen, uppgick till cirka 55 MSEK (51), exklusive sociala kostnader. 2023 års rörliga lön har beräknats till cirka 42 MSEK (30), exklusive sociala kostnader.

Rörlig lon - Langsiktigt incitamentsprogram

Lantmannens långsiktiga incitamentsprogram löper under fyra år med ett inledande prestationsår följt av tre inlösningsår. Programmet omfattar samtliga ordinarie medlemmar i koncernledningen samt en mindre grupp av koncernens hogre ledande befattningshavare och affärskritiska nyckelpersoner

Syftet med programmet ar att driva och belöna exceptionell värdetillvaxt och lönsamhet inom koncernen. Programmet har också en konstruktion som sammanlankar agarnas och deltagarnas intressen. För att programmet ska resultera i en initial tilldelning förutsatts att koncernen under prestationsåret uppnår ett förutbestämt minimumresultat i avkastning på eget kapital (RoE). Den initiala tilldelningen ökar vid en högre avkastning på eget kapital (RoE), men ar maximerad vid ett resultat där ingen ytterligare tilldelning sker. Maximal tilldelning i procent av fast årlig grundlön efter avslutat prestationsår ar för vd och koncernchef 40 procent, for ovrig koncernledning 30 procent och for ovriga deltagare är den 20 procent

Lantmannen har fyra pågående långsiktiga incitamentsprogram. Ett program som påbörjades 2020, ett program som påbörjades 2021, ett program som påbörjades 2022 samt ett program som påbörjades 2023.

I nedanstående tabell redovisas kostnad for initial tilldelning samt förändringarna av redovisade kostnader för respektive program. Förändringen ar mot föregående år. Alla kostnader är exklusive sociala avgifter.

Program MSEK	Initial tilldelning	Inlösningsår 1	Inlösningsår 2	Inlösningsår 3
2020	23,0	2,9	–2,6	–4,7
2021	25,0	–1,6	–4,3	
2022	22,5	–3,7		
2023	22,6			

Förändringarna i den redovisade kostnaden ar hänfört till förändringar i antalet deltagare samt för värdeforändring under inlösningsperioden enligt programmets konstruktion och regelverk

Pensioner

Lantmännen erbjuder koncernledningen tjänstepensioner i enlighet med nationell praxis, lokala avtal och andra regleringar.

Koncernledningen har loften om pension vid 65 år. Det finns idag tre olika huvudprinciper för intjänande av pension för Lantmännens koncernledning, som alla utom en har sin anställning i Sverige:

- Intjänande av tjanstepension enligt avtal om ITP i Sverige med pensionsmedförande lön maximerad till 30 inkomstbasbelopp där sjukformåner utgår enligt avtal om ITP. Utöver detta gors det en premieavsättning motsvarande 30 procent för lonedelar över 30 inkomstbasbelopp.
- Intjänande av tjänstepension enligt avtal för ITP i Sverige upp till 7,5 inkomstbasbelopp. Sjukförmåner utgår enligt avtal om ITP Det görs dessutom en premieavsattning motsvarande 30 procent på lönedelar over 7,5 inkomstbasbelopp. Vice vd intjänar pension enligt detta upplagg

fortsättning not 6

- En avgiftsbestämd pension med en premie om 10-30 procent av den pensionsmedförande lönen. Vd/koncernchef erhåller en avgiftsbestämd pension med en premie om 30 procent av den pensionsmedförande lönen.

Övriga förmåner
Lantmännen erbjuder – utöver fast lön, rörlig lön och pension – övriga förmåner i form av tjänstebil, trygghetsförsäkring vid arbetsskada samt tjänstegruppförsäkring i enlighet med lokala avtal och regler. Härutöver har medlemmar i koncernledningen huvudsakligen rätt till årlig hälsoundersökning, privat sjukvårdsförsäkring samt en kompletterande sjukförsäkring som kan ge ersättning på lönedelar mellan 30-50 inkomstbasbelopp. För länder utanför Sverige erbjuds motsvarande förmåner i enlighet med nationell praxis och lagstiftning.

Avgångsvederlag/uppsägning
Mellan Lantmännen och vd/koncernchef samt vice vd gäller en ömsesidig uppsägningstid om sex månader. Vid uppsägning från Lantmännens sida erhålls lön under uppsägningstiden motsvarande fast lön och övriga förmåner (inklusive tjänstepension och försäkringar). Därutöver utgår ett avgångsvederlag på tolv månaders fast lön, där full avräkning sker för eventuell lön från ny arbetsgivare. Övriga koncernledningsmedlemmar har en uppsägningstid om sex månader vid uppsägning på såväl egen som på Lantmännens begäran. Vid uppsägning på Lantmännens begäran utgår även ett avgångsvederlag på sex eller tolv månaders fast lön varav samtliga har full avräkning vid inkomst från annan anställning under tid för utbetalning av avgångsvederlag.

Löner och ersättningar till ledande befattningshavare 2023 TSEK	Styrelse-arvoden	Fast lön [3]	Rörlig lön [4]	Pension [3]	Övriga förmåner [5]	Summa 2023
Stämmovalda styrelseledamöter i Lantmännen ek för, enligt specifikation nedan [1]	5 923					5 923
Vd/Koncernchef Magnus Kagevik		7 444	3 945	2 225	194	13 808
Vice vd Per Arfvidsson		4 036	1 932	1 067	284	7 320
Koncernledning, övriga [2]		30 755	11 054	6 380	1 754	49 943
	5 923	42 236	16 931	9 672	2 232	76 994

Löner och ersättningar till ledande befattningshavare 2022 TSEK	Styrelse-arvoden	Fast lön [3]	Rörlig lön [4]	Pension [3]	Övriga förmåner [5]	Summa 2022
Stämmovalda styrelseledamöter i Lantmännen ek för, enligt specifikation nedan [1]	5 690					5 690
Vd/Koncernchef Per Olof Nyman [6]		2 184	1 243	644	38	4 109
Vd/Koncernchef Magnus Kagevik [7]		4 796	2 734	1 418	105	9 053
Vice vd Per Arfvidsson		3 904	2 296	999	200	7 399
Koncernledning, övriga [8]		36 567	12 214	8 846	1 447	59 074
	5 690	47 451	18 487	11 907	1 790	85 325

1) *Avser såväl fast årsarvode som timarvode*
2) *I övrig koncernledning ingår 12 personer, genomsnittet under året har varit 9 ordinarie samt 1 tf medlem Lämnade uppgifter avseende koncernledning avser endast de personer som ingår i ledningen för Lantmännenkoncernen*
3) *Inkluderar fast månadslön och avgångsvederlag. Vissa medlemmar i koncernledningen har rätt till växling mellan fast lön och pension, inom ramen för gällande skattelagstiftning.*
4) *Avser estimerad rorlig lön för respektive år. För 2023 ingår initial tilldelning i långsiktigt incitaments program, beräknad värdeförändring i pågående långsiktigt incitaments program samt estimerad rörlig lön för kortsiktigt incitaments program att utbetala nästa år. Estimerad rörlig lön för 2022 stämmer med verkligt utfall*
5) *Huvudsakligen bilförmåner, men även övriga förmåner som till exempel sjukförsäkring och kostformån.*
6) *Vd/Koncernchef till och med 2022-03-31.*
7) *Vd/Koncernchef från och med 2022-04-01.*
8) *I övrig koncernledning ingår 8 personer, genomsnittet under året har varit 8 ordinarie. Lämnade uppgifter avseende koncernledning avser endast de personer som ingår i ledningen för Lantmännenkoncernen*

Arvoden till styrelsen [1]

TSEK	2023	2022
Per Lindahl [2]	1 458	1 397
Jan-Erik Hansson [3]	662	290
Jan Ehrensvärd [4]	570	594
Hans Wallemyr [5]	-	256
Gunilla Aschan	554	505
Patrik Aulin [6]	385	-
Jenny Bengtsson	539	544
Sonat Burman-Olsson	510	489
Johan Bygge	510	489
Henrik Wahlberg [7]	207	550
Per Wijkander	527	576
Summa	5 923	5 690

1) *Här inkluderas ersättning från Lantmännen ek för och avser såväl fast årsarvode som timarvode.*
2) *Styrelsens ordförande från och med 2017-05-04.*
3) *Från och med 2022-05-05 och styrelsens vice ordförande från och med 2023-05-03*
4) *Styrelsens vice ordförande från och med 2022-05-05 till och med 2023-05-02.*
5) *Styrelsens vice ordförande till och med 2022-05-05.*
6) *Från och med 2023-05-03.*
7) *Till och med 2023-05-02.*

Not 7 Avskrivning och nedskrivning av materiella och immateriella anläggningstillgångar

REDOVISNINGSPRINCIPER

Goodwill och immateriella tillgångar som har en obestämbar nyttjandeperiod skrivs inte av utan testas årligen, eller oftare vid behov, avseende eventuellt nedskrivningsbehov.

Det redovisade värdet på immateriella och materiella tillgångar som skrivs av testas vid behov. Vid varje bokslutstillfälle görs en bedömning om det föreligger någon indikation på att tillgångarnas värde minskat så att det föreligger ett nedskrivningsbehov.

Vid nedskrivningsprövning beräknas tillgångens återvinningsvärde. Med återvinningsvärde avses det högsta av en tillgångs verkliga värde, med avdrag för försäljningskostnader, och dess nyttjandevärde. Med en tillgångs nyttjandevärde avses nuvärdet av de bedömda framtida kassaflöden som förväntas genom att använda tillgången och det beräknade restvärdet vid slutet av nyttjandeperioden. Vid beräkning av nyttjandevärdet diskonteras framtida kassaflöden med en räntesats före skatt som beaktar marknadens bedömning av riskfri ränta och risk förknippad med den specifika tillgången. Nedskrivning görs till återvinningsvärdet om detta understiger det redovisade värdet. Tidigare redovisad nedskrivning återförs om skälen för den tidigare nedskrivningen inte längre föreligger. Återföring sker dock inte med ett belopp större än att det bokförda värdet uppgår till vad det hade varit om nedskrivning inte hade redovisats tidigare år. Nedskrivning av goodwill återförs aldrig. För en tillgång som är beroende av att andra tillgångar genererar kassaflöden beräknas nyttjandevärdet för den minsta kassagenererande enhet som tillgången tillhör. Goodwill hänförs alltid till de kassagenerande enheter som gynnas av det förvärv som genererat goodwillen.

VIKTIGA BEDÖMNINGAR OCH ANTAGANDEN

Lantmännen testar värdet på tillgångarna i fördefinierade kassagenererande enheter som definierats på en lägre organisatorisk nivå än de segment som framgår av Lantmännens segmentsredovisning och som motsvarar koncernens divisioner och affärsområden. Vid beräkning av nyttjandevärdet baseras framtida kassaflöden på antaganden utifrån företagsledningens bästa uppskattning av de ekonomiska förutsättningar som kommer att föreligga under tillgångens återstående livslängd. Uppskattningarna överensstämmer med koncernens senast upprättade långsiktiga finansiella plan där även klimatbaserade risker beaktas. Nyckelantaganden i prognoserna är bedömning av framtida försäljningstillväxt och resultatutveckling. De diskonteringsfaktorer som används vid beräkning av nuvärdet av de förväntade framtida kassaflödena är de vägda kapitalkostnaderna (WACC) före skatt som motsvarar de långsiktiga avkastningskraven som har fastställts för de marknader där de kassagenererande enheterna bedriver verksamhet. Vid fastställande av diskonteringsfaktorn beaktas den risk som är förknippad med den specifika tillgången och där verksamheter som ligger nära lantbrukaren har en lägre riskpremie

MSEK	2023	2022
Avskrivningar		
Byggnader och mark	480	459
Maskiner och andra tekniska anläggningar	1 239	1 090
Inventarier, verktyg och installationer	280	301
Förvaltningsfastigheter	17	16
Immateriella tillgångar	290	280
Summa	2 306	2 146
Nedskrivningar		
Byggnader och mark [1]	37	397
Maskiner och andra tekniska anläggningar [1]	19	88
Inventarier, verktyg och installationer	1	-
Förvaltningsfastigheter	9	-
Goodwill [2]	15	442
Varumärken med obestämbar nyttjandeperiod	7	-
Övriga immateriella tillgångar	18	80
Summa	106	1 007

[1] 2023 avser framst nedskrivningar inom affärsområde Fastigheter och 2022 avser framst nedskrivning av kvarnar i Sverige och Danmark samt nedskrivningar i Lantmännen Unibakes verksamhet i Ryssland.

[2] 2023 avser nedskrivning hänförlig till övrig verksamhet och nedskrivningar 2022 är hänförliga till Lantmännen Cerealias verksamhet i Finland och Ryssland, för mer information se vidare nedan under avsnittet nedskrivningar

Totala av- och nedskrivningar

MSEK	2023	2022
Byggnader och mark	517	856
Maskiner och andra tekniska anläggningar	1 258	1 178
Inventarier, verktyg och installationer	281	301
Förvaltningsfastigheter	26	16
Goodwill	15	442
Varumärken med obestämbar nyttjandetid	7	-
Övriga immateriella tillgångar	308	360
Summa	2 412	3 153

Nedskrivningarna fördelade per division

MSEK	2023	2022
Division Lantbruk		
- från årlig provning av nedskrivningsbehov	13	-
Division Energi		
- från årlig provning av nedskrivningsbehov	-	17
Division Livsmedel		
- från årlig provning av nedskrivningsbehov	29	523
- som en effekt av beslut om omstrukturering	-	20
Övrig verksamhet		
- från årlig prövning av nedskrivningsbehov	64	447
Summa	106	1 007

För ytterligare detaljer, ⚙ not 13, 14 och 15

NEDSKRIVNINGSTEST

Under året har en nedskrivning av goodwill hänförlig till övrig verksamhet gjorts med 15 MSEK och en nedskrivning av ett enskilt varumärke inom division livsmedel har gjorts med 7 MSEK. Årets tester av värdet på goodwill och immateriella tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod, i de fördefinierade kassagenererande enheterna, resulterade inte i några ytterligare nedskrivningar. Beräkningarna i årets tester grundar sig på beslutad budget för 2024, beslutade strategiska planer för åren 2025 och 2026 samt ett antagande om en tillväxt på 2 procent per år efter 2026 för merparten av verksamheterna. Diskonteringsräntan före skatt vid dessa nedskrivningstester var mellan 8 och 10 procent.

Totalt värde på koncernens goodwill och övriga immateriella tillgångar uppgick vid årets utgång till 9 742 MSEK (10 031), vilket motsvarar 42 procent (44) av koncernens eget kapital. Av dessa utgjorde 8 099 MSEK goodwill och övriga tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod, varav 72 procent är hänförligt till affärsområdet Lantmännen Unibake och 18 procent är hänförligt till affärsområdet Lantmännen Cerealia. Vid nedskrivningstesterna av de kassagenererande enheterna Lantmännen Unibake och Lantmännen Cerealia uppgick diskonteringsräntan före skatt till 8 (8) procent för Lantmännen Unibake och 8 (9) procent för Lantmännen Cerealia.

En ökning av diskonteringsräntan före skatt med 1 procentenhet hade minskat det beräknade nyttjandevärdet för Lantmännen Unibake med 2 987 MSEK, vilket ändå inte hade medfört ett nedskrivningsbehov, alla andra antaganden oförändrade.

För Lantmännen Cerealia medför en ökning av diskonteringsräntan före skatt med 1 procentenhet att det beräknade nyttjandevärdet hade minskat med 678 MSEK, vilket hade medfört ett nedskrivningsbehov på 404 MSEK, alla andra antaganden oförändrade. För Lantmännen Cerealia resulterade nedskrivningsprövningen 2022 i en nedskrivning av värdet på goodwill och immateriella

fortsättning not 7

tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod med totalt 490 MSEK varav goodwill 442 MSEK och varumärken 48 MSEK. I Lantmännen Cerealias verksamhet i Finland gjordes en nedskrivning av goodwill med 288 MSEK till följd av ett förändrat marknadsläge. Som en konsekvens av Rysslands krig i Ukraina gjordes en nedskrivning om 202 MSEK avseende Lantmännen Cerealias verksamhet i Ryssland, varav 154 MSEK avsåg goodwill och 48 MSEK avsåg varumärken.

För verksamheten i Ryssland hade Lantmännen inte tillgång till relevant information för att göra ett nedskrivningstest baserat på framtida kassaflöden som är den metod som normalt används av Lantmännen och som beskrivs ovan. Nedskrivningstestet av verksamheterna i Ryssland baserades i stället på bedömt verkligt värde minskat med försäljningskostnader.

Not 8 Övriga rörelsekostnader och arvode till revisorer

Specifikation övriga rörelsekostnader MSEK	2023	2022
Hyror och fastighetskostnader	−1 055	−926
Energikostnader	−1 721	−1 187
Reparation och underhåll	−843	−721
Transporter	−2 739	−2 568
Övriga kostnader	−4 377	−5 076
Summa	−10 735	−10 479

Arvode till revisorer MSEK	2023	2022
Ernst & Young		
Revisionsuppdrag	23	18
Skatterådgivning	1	1
Övriga tjänster	1	1
Summa	25	20
Övriga revisorer		
Revisionsuppdrag	5	3
Förtroendevalda		
Revisionsuppdrag	1	1

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisning, koncernredovisning, bokföring och styrelsens och vd:s förvaltning samt övriga arbetsuppgifter som det ankommer på företagets revisorer att utföra. I revisionsuppdraget ingår även rådgivning och annat biträde som är en följd av de iakttagelser som gjorts vid granskningen eller inom ramen före de övriga arbetsuppgifter som ingår under revisionsuppdraget.

I kostnader för revisionsuppdrag 2023 ingår tillkommande arvode hänförligt till förvärv och avyttringar under 2022.

Not 9 Finansiella intäkter och kostnader

	2023			2022		
MSEK	Intäkter	Kostnader	Summa	Intäkter	Kostnader	Summa
Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde						
Räntor, fordringar medlemmar	73	-	73	48	-	48
Räntor, övriga	34	-	34	49	-	49
			107			97
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat						
Utdelning [1)]	9	-	9	4	-	4
			9			4
Derivat som används i säkringsredovisning						
Räntor valutaterminer och -swapar	48	−21	27	20	−18	2
			27			2
Övriga finansiella skulder						
Räntor, pensionsplaner	13	-	13	-	−9	−9
Räntekostnader, skulder till medlemmar	-	−128	−128	-	−39	−39
Räntekostnader, skulder till allmänheten	-	−62	−62	-	−18	−18
Räntekostnader, upplåning	-	−238	−238	-	−105	−105
Räntekostnader, leasingskulder	-	−66	−66	-	−45	−45
Övriga kostnader, upplåning	-	−36	−36	-	−12	−12
Valutaeffekter	16	-	16	-	−54	−54
			−501			−282
Summa	193	−551	−358	121	−300	−179

[1)] *Varav 0 MSEK hänförligt till aktier som avyttrats under räkenskapsåret.*

Not 10 Jämförelsestörande poster

Koncernens resultat påverkas av vissa poster av jämförelsestörande karaktär En sammanställning över dessa poster framgår nedan

Som jämförelsestörande poster definieras poster av engångskaraktär som inte har direkt samband med den planerade framtida verksamheten och som, i varje enskilt fall, ligger utanför beloppsintervallet +/– 50 MSEK (30).

MSEK	2023	2022
Realisationsvinst vid försäljning av fastigheter	109	254
Realisationsvinst vid försäljning av verksamheter	-	707
Jämförelsestörande poster i Övriga rörelseintäkter	109	961
Avsättning med anledning av EU-kommissionens utredning	–38	-
Avyttring av den ryska verksamheten	–385	-
Omvärdering av lager	–155	-
Nedskrivning av immateriella tillgångar	–11	-
Nedskrivning av anläggningstillgångar	–2	–212
Omstruktureringskostnader	–102	–133
Nedskrivning av goodwill	-	–288
Nedskrivning avseende den ryska verksamheten	-	–500
Avsättning för rivnings- och saneringskostnader för siloanläggningar	-	–59
IT-investeringar i molntjänster	-	–177
Summa Jämförelsestörande poster i Rörelseresultat	–584	–408
Jämförelsestörande poster i finansnettot	-	-
Summa jämförelsestörande poster i Resultat efter finansiella poster	–584	–408
Skatteeffekt av jämförelsestörande poster	73	42
Summa jämförelsestörande poster i Årets resultat	–511	–366

Jämförelsestörande rörelseposter fördelat per segment/division

	2023				
MSEK	Realisations-resultat	Ned-skrivning	Omstrukture-ringskostnad	Övrigt	Summa
Division Lantbruk	-	–13	–102	–155	–270
Division Energi	-	-	-	–38	–38
Division Livsmedel	51	-	-	-	51
Affärsområde Fastigheter	58	-	-	-	58
Koncernposter	–229	-	-	–156	–385
Summa	–120	–13	–102	–349	–584

Lantmännen Maskin inom division Lantbruk har påverkats av jämförelsestörande poster om totalt –270 MSEK, varav –155 MSEK avser omvärdering av lager, –102 MSEK avser en strukturreserv och –13 MSEK avser nedskrivningar.

I Lantmännen Biorefineries inom division Energi har avsättningen avseende EU-kommissionens utredning utökats med 38 MSEK. Total avsättning uppgick den 31 december till 538 MSEK.

Lantmännen Unibake i division Livsmedel har en realisationsvinst på 51 MSEK från en fastighetsförsäljning i Bryssel Försäljningen var en del av den tidigare genomförda omstruktureringen av Lantmännen Unibakes bageriverksamhet i Belgien.

Affärsområde Fastigheter har en realisationsvinst på 58 MSEK från en fastighetsförsäljning i Almby, Örebro.

Under året har verksamheten i Ryssland avyttrats med en total resultateffekt på –385 MSEK, varav –229 MSEK avser realisationsförlust på försäljning av aktierna Den ryska verksamheten var innan avyttringen avgränsad från resten av koncernen och innehavet klassificerades som intressebolag

	2022				
MSEK	Realisations-resultat	Ned-skrivning	Omstrukture-ringskostnad	Övrigt	Summa
Division Livsmedel	-	–566	–133	-	–699
Affärsområde Fastigheter	254	-	-	-	254
Koncernposter	707	–434	-	–236	37
Summa	961	–1 000	–133	–236	–408

2022 gjordes nedskrivning av goodwill relaterad till den finska verksamheten i Lantmännen Cerealia inom division Livsmedel som en effekt av den årliga nedskrivningsprövningen Nedskrivning gjordes även av Vejlekvarnen i Danmark samt av Strängnäskvarnen i Sverige. I division Livsmedel gjordes dessutom nedskrivning med –66 MSEK avseende den ryska verksamheten. Totala nedskrivningar i division Livsmedel uppgick till –566 MSEK. Därutöver gjordes nedskrivning med –434 MSEK i koncernen avseende den ryska verksamheten. Totala nedskrivningar avseende den ryska verksamheten uppgick till –500 MSEK

I division Livsmedel gjordes avsättningar för omstruktureringskostnader på totalt –133 MSEK, varav –98 MSEK avsåg omstrukturering av Lantmännen Unibakes bageristruktur i Belgien och -35 MSEK var ett led i Lantmännen Cerealias effektiviseringsarbete

Affärsområde Fastigheter hade en realisationsvinst på 254 MSEK från en fastighetsförsäljning i Uppsala.

I koncernposter ingick en realisationsvinst från avyttring av Agrovärmekoncernen på 707 MSEK, en avsättning för rivnings- och saneringskostnader för siloanläggningar om –59 MSEK samt kostnader för pågående IT-investeringar som redovisas direkt i resultaträkningen på –177 MSEK.

Not 11 Valutakursdifferenser som påverkat resultatet

MSEK	2023	2022
Valutakursdifferenser som påverkat rörelseresultatet	–125	–386
Valutakursdifferenser på finansiella poster	16	–54
Summa	–109	–440

Kursdifferenser i rörelseresultatet inkluderas i:	2023	2022
Nettoomsättning	203	–500
Varukostnader	–310	120
Övriga rörelseintäkter / rörelsekostnader	–18	–6
Summa	–125	–386

Not 12 Skatter

REDOVISNINGSPRINCIPER

Koncernens skattekostnad består av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Skatter redovisas i resultaträkningen utom då underliggande transaktion redovisas direkt mot övrigt totalresultat, varvid tillhörande skatt också redovisas i övrigt totalresultat. När det gäller insatsutdelning, återbäring och efterlikvid, som redovisas som utdelning i koncernens eget kapital, redovisas dock skatteeffekten från dessa skattemässigt avdragsgilla poster i resultaträkningen som en del i årets skattekostnad. Aktuell skatt beräknas utifrån de skatteregler som är gällande i de länder där koncernbolag är verksamma.

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden på alla temporära skillnader som uppkommer mellan det skattemässiga värdet och det redovisade värdet på tillgångar och skulder. Uppskjuten skatt värderas till nominellt belopp och beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller aviserade per balansdagen. Uppskjutna skatter avseende temporära skillnader som hänför sig till andelar i dotter- och intresseföretag redovisas inte, då Lantmännen i samtliga fall kan styra tidpunkten för återföringen av dessa och det inte bedöms sannolikt att återföring sker inom en snar framtid.

Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det bedöms sannolikt att dessa kommer att medföra lägre skatteutbetalningar i framtiden. Uppskjutna skattefordringar och uppskjutna skatteskulder nettoredovisas när de är hänförliga till samma skattemyndighet och berörda bolag har en legal rätt att kvitta skattefordringar mot skatteskulder.

Lantmännens koncernredovisning har upprättats i enlighet med Internationell skattereform – modellregler enligt pelare två (ändringar i IAS12). Ändringar i IAS 12 innebär ett temporärt obligatoriskt undantag från reglerna om att redovisa uppskjuten skatt hänförlig till global minimiskatt och kräver en upplysning hur koncernen påverkas av OECD:s modellregler för en global minimiskatt.

VIKTIGA BEDÖMNINGAR OCH ANTAGANDEN

Bedömningar görs för att bestämma uppskjutna skattefordringar och uppskjutna skatteskulder. Uppskjutna skattefordringar redovisas som fordran när det bedöms sannolikt att de kommer att kunna utnyttjas för avräkning mot framtida beskattningsbara vinster. Andra antaganden avseende utfallet på dessa framtida beskattningsbara vinster liksom förändrade skattesatser och skatteregler kan resultera i betydande skillnader i värderingen av uppskjutna skatter.

GLOBAL MINIMISKATT

Lagstiftning om OECD:s modellregler för en global minimiskatt för multinationella företag har antagits i Sverige och i vissa jurisdiktioner där koncernen bedriver verksamhet. Lagstiftningen kommer att träda i kraft för koncernens räkenskapsår som börjar den 1 januari 2024. Koncernen omfattas av den antagna lagstiftningen och har gjort en bedömning av Lantmännens potentiella exponering för inkomstskatter med anledning av de nya reglerna.

Bedömningen av den potentiella exponeringen för global minimiskatt baseras på senast tillgängliga skatteberäkningar, land-för-land-rapportering och finansiella rapporter för dotterbolagen i koncernen.

Bedömningen är att den effektiva skattesatsen, i de flesta av jurisdiktionerna där Lantmännen är verksam, överstiger 15 procent. Det finns dock ett begränsat antal jurisdiktioner där övergångsbestämmelserna för förenklingsreglerna bedöms inte kunna bli tillämpliga eller där den effektiva skattesatsen för global minimiskatt är nära 15 procent. Koncernen förväntar sig dock inte någon väsentlig exponering för inkomstskatter från global minimiskatt i dessa jurisdiktioner.

Skatt på årets resultat

MSEK	2023	2022
Aktuell skattekostnad (–) / skatteintäkt (+)		
Periodens skattekostnad	–359	–376
Justering av skatt hänförlig till tidigare år	5	17
Utländsk skatt	–11	–5
Summa aktuell skatt	–365	–364
Uppskjuten skattekostnad (–) / skatteintäkt (+)		
Uppskjuten skatt från förändringar i temporära skillnader	65	83
Uppskjuten skatt till följd av ändrade skattesatser	-	1
Uppskjuten skatteintäkt i aktiverat underskottsavdrag	36	–3
Utnyttjande av tidigare aktiverade underskottsavdrag	–60	–52
Övriga förändringar	6	–2
Summa uppskjuten skatt	47	27
Summa redovisad skattekostnad	–318	–337

Skatteposter som redovisats via övrigt totalresultat

MSEK	2023	2022
Uppskjuten skatt		
Aktuariella vinster och förluster i förmånsbaserade pensionsplaner	72	–150
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	-	–8
Summa	72	–158
Aktuell skatt		
Aktuell skatt i säkring av nettoinvesteringar	–29	43
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	4	–4
Aktuell skatt i kassaflödessäkringar	76	–73
Summa	51	–34
Summa skatteeffekter i övrigt totalresultat	123	–192

fortsättning not 12

Avstämning av effektiv skatt	2023 Procent	2023 MSEK	2022 Procent	2022 MSEK
Resultat före skatt		1 878		2 128
Förväntad skatt enligt gällande svensk skattesats	20,6 %	–387	20,6 %	–438
Poster som påverkat skattemässigt resultat och dessa posters påverkan på den effektiva skatten				
Ej avdragsgilla kostnader	6 %	–104	6 %	–128
Skattefria realisationsresultat	–1 %	10	–3 %	71
Skattefria utdelningar	0 %	1	0 %	2
Andra ej skattepliktiga intäkter	–1 %	9	0 %	9
Under året uppkommet underskottsavdrag, ej aktiverat som uppskjuten skattefordran	0 %	–1	0 %	–4
Aktivering av tidigare års ej aktiverade underskottsavdrag och skattekrediter	0 %	8	-	-
Utnyttjande av tidigare års ej aktiverade underskottsavdrag	0 %	5	-	-
Ändringar i temporära skillnader där effekten inte redovisas i resultaträkning	1 %	–9	-	-
Effekt av särskilda skatteregler för ekonomiska föreningar	–7 %	124	–6 %	135
Skatt hänförlig till tidigare år	0 %	–4	–1 %	15
Effekt av ändrade skattesatser, skatteregler samt olika skattesatser i koncernen	0 %	–4	–1 %	12
Utländsk skatt som ej kunnat avräknas	0 %	0	0 %	–3
Återläggning resultat joint venture/intresseföretag	–3 %	55	–2 %	33
Övrigt	1 %	–21	2 %	–41
Redovisad effektiv skatt	17 %	–318	16 %	337

Enligt beskattningsreglerna för ekonomiska föreningar är den utdelning som styrelsen föreslår, och som kommer att utbetalas efterföljande år till fysiska personer, avdragsgill innevarande år och har beaktats vid beräkning av aktuell skatt. Återbäring och efterlikvid är vidare skattemässigt avdragsgilla kostnader, men redovisas inte över resultaträkningen utan som utdelning.

Uppskjuten skattefordran/skatteskuld

MSEK	2023 Uppskjuten skattefordran	2023 Uppskjuten skatteskuld	2023 Netto	2022 Uppskjuten skattefordran	2022 Uppskjuten skatteskuld	2022 Netto
Koncernen						
Byggnader och mark	410	661	–251	419	708	–289
Maskiner och inventarier	59	648	–589	56	598	–542
Immateriella tillgångar	88	703	–615	84	742	–658
Kundfordringar	2	1	1	1	1	0
Pensionsavsättningar	37	5	33	36	62	–26
Räntebärande skulder	674	380	294	669	384	285
Övriga avsättningar	57	1	55	60	0	60
Underskottsavdrag	108	0	108	121	0	121
Övrigt	260	94	166	215	87	128
Summa	1 695	2 493	–798	1 661	2 582	–921
Kvittning av fordringar/skulder	–1 397	–1 397	0	–1 360	–1 360	0
Summa netto uppskjuten skattefordran / skatteskuld	298	1 096	–798	301	1 222	–921

Uppskjutna skattefordringar och uppskjutna skatteskulder som avser samma skattemyndighet har kvittats mot varandra.

MSEK	Belopp vid årets ingång	Redovisat över resultaträkningen	Redovisat mot övrigt totalresultat	Förändringar vid förvärv/avyttring av företag	Omklassificering	Omräknings-differenser	Belopp vid 2023 års utgång
Koncernen							
Byggnader och mark	–289	35	-	-	-	3	–251
Maskiner och inventarier	–542	–52	0	-	-	5	–589
Immateriella tillgångar	–658	41	-	-	-	2	–615
Kundfordringar	0	1	-	-	-	0	1
Pensionsavsättningar	–26	–13	72	-	-	0	33
Räntebärande skulder	285	11	-	-	-	–2	294
Övriga avsättningar	60	–5	-	-	-	0	55
Underskottsavdrag	121	–14	0	-	-	1	108
Övrigt	128	43	-	–5	-	0	166
Summa	–921	47	72	–5	-	9	–798

fortsättning not 12

Förändring av uppskjuten skatt i temporära skillnader och underskottsavdrag 2022

MSEK	Belopp vid årets ingång	Redovisat över resultaträkningen	Redovisat mot övrigt totalresultat	Förändringar vid förvärv/avyttring av företag	Omklassificering	Omräknings-differenser	Belopp vid 2022 års utgång
Koncernen							
Byggnader och mark	–298	22	-	9	0	–22	–289
Maskiner och inventarier	–497	–4	-	–26	0	–15	–542
Immateriella tillgångar	–529	13	-	–115	0	–27	–658
Kundfordringar	6	–1	-	–7	0	2	0
Pensionsavsättningar	149	–24	–150	-	0	–1	–26
Räntebärande skulder	274	–11	-	1	0	21	285
Övriga avsättningar	50	9	-	–1	0	2	60
Underskottsavdrag	157	–46	-	0	0	10	121
Övrigt	63	69	–8	–7	–1	12	128
Summa	–625	27	–158	–146	–1	–18	–921

Underskottsavdrag och skattekrediter
Vid utgången av året hade koncernen underskottsavdrag på 520 MSEK (549), varav MSEK 454 (494) beaktats vid beräkning av uppskjuten skatt.

De underskottsavdrag som inte beaktats avser underskottsavdrag i Ismo Lindell OY på 7 MSEK (8), JS Perttula OY på 15 MSEK (0), Lantmännen Unibake Hungary Ltd på 36 MSEK (26) och Lantmännen Unibake Romania SA på 8 MSEK (0). Dessa har inte åsatts något värde då det i dagsläget är osäkert om de kommer att kunna utnyttjas.

De underskottsavdrag som inte beaktats vid beräkning av uppskjuten skatt uppgår totalt till 66 MSEK (55) och har en livslängd om fyra, tio respektive fem år.

Vid utgången av året hade koncernen skattekrediter på 10 MSEK (17) i Polen som har beaktats vid beräkning av uppskjuten skatt.

Not 13 Materiella anläggningstillgångar

REDOVISNINGSPRINCIPER
Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella ackumulerade nedskrivningar. Vid stora investeringar, där det totala investeringsvärdet uppgår till minst 500 MSEK (300) och investeringstiden omfattar minst 12 månader, inkluderas ränta under byggnadstiden i tillgångens anskaffningsvärde.

Avskrivningsprinciper för materiella anläggningstillgångar
Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Varje del av en större materiell anläggningstillgång, med ett anskaffningsvärde som är betydande i relation till tillgångens sammanlagda anskaffningsvärde och en nyttjandeperiod som väsentligt avviker från resten av tillgången, skrivs av separat.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Byggnader	15-100 år
Silor	10-33 år
Fastighetsinventarier	10-25 år
Maskiner, tekniska anläggningar	5-20 år
Inventarier, verktyg	5-15 år
Fordon	5-10 år
Kontorsutrustning	3-10 år

MSEK	Mark och markanläggningar 2023	Mark och markanläggningar 2022	Byggnader 2023	Byggnader 2022	Maskiner och andra tekniska anläggningar 2023	Maskiner och andra tekniska anläggningar 2022	Inventarier, verktyg och installationer 2023	Inventarier, verktyg och installationer 2022	Pågående nyanläggningar 2023	Pågående nyanläggningar 2022	Summa materiella anläggningstillgångar 2023	Summa materiella anläggningstillgångar 2022
Ackumulerade anskaffningsvärden	1 623	1 542	9 564	9 312	20 911	19 786	3 462	3 271	2 692	1 918	38 252	35 829
Ackumulerade avskrivningar	–186	–172	–4 413	–4 124	–14 167	–13 578	–2 248	–2 220	-	-	–21 014	–20 094
Ackumulerade nedskrivningar	–61	–61	–397	–361	–506	–483	–71	–72	-	-	–1 035	–977
Bokfört värde	1 376	1 309	4 754	4 827	6 238	5 725	1 143	979	2 692	1 918	16 203	14 758
Bokfört värde vid årets början	1 309	1 148	4 827	4 751	5 725	5 018	979	915	1 918	1 245	14 758	13 077
Investeringar inklusive nyttjanderätter [1]	54	74	169	586	994	780	375	199	2 109	1 873	3 701	3 512
Företagsförvärv	-	42	-	168	-	526	-	28	-	12	-	776
Företagsförsäljningar [2]	-	–4	-	–237	-	–432	-	–7	-	–77	-	–757
Försäljningar och utrangeringar	-	–1	–23	–55	–138	–105	–27	–14	–8	–11	–196	–186
Årets avskrivning enligt plan	–16	–13	–464	–446	–1 239	–1 090	–280	–301	-	-	–1 999	–1 850
Årets nedskrivningar	-	-	–37	–397	–19	–88	–1	-	-	-	–57	–485
Omklassificeringar	33	21	265	168	892	819	102	129	–1 309	–1 170	–17	–33
Omräkningsdifferenser	–4	42	17	289	23	297	–5	30	–18	46	13	704
Bokfört värde [3]	1 376	1 309	4 754	4 827	6 238	5 725	1 143	979	2 692	1 918	16 203	14 758

[1] *I årets investeringar ingår inga aktiverade räntor. Fastigheter förvärvade i bolag betraktas som substansförvärv och redovisas som förvärv av materiella anläggningstillgångar alternativt förvaltningsfastigheter.*

[2] *Tillgångar som är föremål för uthyrning enligt operationella leasingavtal ingår med 379 MSEK (416) och avser Swecon Baumaschinens uthyrningsverksamhet av anläggningsmaskiner.*

fortsattning not 13

Nyttjanderatter inkluderade i materiella anlaggningstillgangar

Anskaffningsvärde	Mark och markanlaggningar		Byggnader		Maskiner och andra tekniska anläggningar		Inventarier, verktyg och installationer		Pågående nyanläggningar		Summa materiella anlaggningstillgångar	
MSEK	[illegible]	2022	[illegible]	2022	[illegible]	2022	[illegible]	2022	[illegible]	2022	[illegible]	2022
Värde vid årets början	105	76	2 281	2 050	363	314	646	593	-	-	3 395	3 033
Anskaffning nyttjanderätter	-	28	139	328	0	21	280	133	-	-	419	510
Övriga förändringar	-	1	−99	−97	−109	28	−188	−80	-	-	−396	−148
Per 31 december	105	105	2 321	2 281	254	363	738	646	-	-	3 418	3 395
Ackumulerade avskrivningar												
Varde vid årets början	-	-	−784	−663	−359	−294	−373	−298	-	-	−1 516	−1 255
Avskrivningar nyttjanderätter	-	-	−254	−250	−3	−38	−173	−158	-	-	−430	−446
Övriga förändringar	-	-	90	129	109	−27	170	83	-	-	369	185
Per 31 december	-	-	−948	−784	−253	−359	−376	−373	-	-	−1 577	−1 516
Bokfort varde	105	105	1 373	1 497	1	4	362	273	-	-	1 841	1 879

Statliga stöd har reducerat årets investeringar med 0 MSEK (5)

Vid årsskiftet fanns kontraktuella åtaganden avseende investeringar i materiella anläggningstillgångar uppgående till 637 MSEK (843)

För ytterligare upplysningar om av- och nedskrivningar se not 7.
För ytterligare upplysningar om leasing se not 29 avseende leasingåtaganden och not 30 avseende kundfinansiering.

Not 14 Förvaltningsfastigheter

REDOVISNINGSPRINCIPER

Förvaltningsfastigheter redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella ackumulerade nedskrivningar.
Fastigheter som till mindre än 10 procent hyrs ut till koncernföretag klassificeras som förvaltningsfastigheter För information om avskrivningstider, se not 13.

MSEK	Mark [illegible]	Mark 2022	Byggnader [illegible]	Byggnader 2022	Summa förvaltningsfastigheter [illegible]	Summa förvaltningsfastigheter 2022
Ackumulerade anskaffningsvarden	130	130	704	692	834	822
Ackumulerade avskrivningar	−13	−11	−136	−121	−149	−132
Ackumulerade nedskrivningar	-	-	−9	-	−9	-
Bokfort varde	117	119	559	571	676	690
Bokfört varde vid årets början	119	119	571	573	690	692
Försaljningar och utrangeringar	−1	−1	-	−2	−1	−3
Årets avskrivning enligt plan	−2	−2	−15	−14	−17	−16
Årets nedskrivningar	-	-	−9	-	−9	-
Omklassificeringar	1	3	12	14	13	17
Bokfort varde	117	119	**559**	**571**	676	690

Upplysning om verkligt varde och dess forandring

MSEK	[illegible]	2022
Verkligt värde vid årets början	1 286	1 291
Försäljningar och utrangeringar	−4	−7
Värdeförändringar	74	−15
Omklassificeringar	13	17
Verkligt varde vid arets slut	1 369	1 286

Forvaltningsfastigheternas paverkan pa periodens resultat

MSEK	[illegible]	2022
Hyresintakter	130	118
Direkta kostnader, inklusive kostnad for reparation och underhåll		
- Fastigheter som genererar hyror	−57	−44
Driftsnetto	73	74

ÖVRIG INFORMATION

Samtliga förvaltningsfastigheter har värderats enligt värderingshierarki 3, det vill säga utifrån icke observerbara indata och enligt de metoder som beskrivs nedan

Verkligt värde har fastställts baserat på interna bedömningar. Avstämning har skett gentemot fastighetsförsaljningar genomförda under året. Värdet har bedomts med hjälp av foljande varderingsmetoder

- I flertalet fall har ortprismetoden använts, dar genomforda forsäljningar av likvardiga fastigheter på marknaden använts som underlag för bedömningen av värdet
- Avkastningsvärdering genom kassaflödeskalkyler, dar fastigheternas framtida driftsnetton och bedomda restvärden nuvärdesberäknats
- I vissa fall har avkastningsvärdering genom nettokapitaliseringsmetoden använts, där ett normaliserat driftsnetto sätts i relation till ett marknadsanpassat direktavkastningskrav.

Förvaltningsfastigheter med ett bokfört värde på 476 MSEK (408) ar pantsatta som sakerhet for koncernens upplåning Beräknat verkligt värde uppgår till 792 MSEK (734).

Tillgångar som ar föremål för uthyrning enligt operationella leasingavtal avser samtliga förvaltningsfastigheter

För ytterligare upplysningar om leasing se not 30 avseende kundfinansiering.

Not 15 Immateriella anläggningstillgångar

REDOVISNINGSPRINCIPER

Goodwill

Goodwill utgör det värde som anskaffningspriset överstiger verkligt värde med på de nettotillgångar som koncernen förvärvat i samband med ett rörelseförvärv. Värdet på goodwill hänförs till de kassagenererande enheterna inom ett rörelsesegment, som förväntas bli gynnade av det förvärv som gett upphov till goodwillposten. Goodwill redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade nedskrivningar och testas årligen för att identifiera eventuellt nedskrivningsbehov. Nedskrivning av goodwill återförs inte.

Varumärken

Varumärken som Lantmännen avser fortsätta använda under överskådlig tid framåt och som har ett anskaffningsvärde på minst 10 MSEK klassificeras som varumärke med obestämbar nyttjandeperiod. Varumärken med en obestämbar nyttjandeperiod skrivs inte av utan testas årligen vad gäller nedskrivningsbehov, på motsvarande sätt som för goodwill. Värdering av varumärken som identifierats i ett företagsförvärv görs enligt Relief from Royalty-metoden.

Kund- och leverantörsrelationer

I samband med företagsförvärv kan immateriella tillgångar i form av kund- respektive leverantörsrelationer identifieras. Värdet på dessa bedöms utifrån Multi Period Excess Earning-metoden samt eventuell annan relevant information och redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och ackumulerade nedskrivningar.

Forskning och utveckling

När det gäller utveckling av utsäde innebär detta att kostnader kan balanseras först efter att officiell sortprövning visat på potentiell framgång för sorten. Vid utveckling av drivmedel kan kostnader balanseras först då produkten kan påvisa teknisk acceptans, kommersiell potential och politiska beslut är tagna. För närvarande innebär detta att samtliga utgifter för utveckling av kommersiella produkter och liknande kostnadsförs när de uppstår.

Avskrivningsprinciper för immateriella tillgångar

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Varumärken	5-15 år
Kund- och leverantörsrelationer	5-20 år
Patent, licenser och liknande rättigheter	5-10 år
Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten, internt genererade	5-10 år

			Övriga immateriella anläggningstillgångar									
	Goodwill		Varumärken		Kund- och leverantörsrelationer		Patent, licenser och liknande rättigheter		Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten, internt genererade		Summa övriga immateriella anläggningstillgångar	
MSEK	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Ackumulerade anskaffningsvärden	6 505	6 527	2 356	2 427	2 592	2 556	479	471	1 357	1 335	6 784	6 789
Ackumulerade avskrivningar	-	-	–273	–282	–1 521	–1 376	–322	–311	–940	–864	–3 056	–2 833
Ackumulerade nedskrivningar [1]	–354	–341	–7	-	–20	–20	-	-	–110	–91	–137	–111
Bokfört värde	6 151	6 186	2 076	2 145	1 051	1 160	157	160	307	380	3 591	3 845
Bokfört värde vid årets början	6 186	5 619	2 145	1 839	1 160	1 011	160	58	380	470	3 845	3 378
Investeringar	-	-	1	-	-	-	4	1	40	71	45	72
Företagsförvärv	-	591	-	282	26	326	-	122	-	6	26	736
Företagsförsäljningar	-	-	-	–21	-	–97	-	–2	-	–1	-	–121
Försäljningar och utrangeringar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	–71	-	–71
Årets avskrivning enligt plan	-	-	–6	–6	–163	–150	–25	–26	–96	–98	–290	–280
Årets nedskrivningar [1]	–15	–442	–7	–48	-	–19	-	-	–18	–13	–25	–80
Omklassificeringar	2	-	–55	-	33	-	16	3	1	5	–5	8
Omräkningsdifferenser	–22	418	–2	99	–5	89	2	4	0	11	–5	203
Bokfört värde	6 151	6 186	2 076	2 145	1 051	1 160	157	160	307	380	3 591	3 845

[1] *Nedskrivningar 2022 inkluderar de ryska verksamheterna som i slutet av 2022 omklassificerades till intresseföretag.*

Fördelning av goodwill, varumärken och kund-/leverantörsrelationer per division

	Goodwill		Varumärken		Kund- och leverantörsrelationer	
MSEK	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Division Lantbruk	216	231	27 [1]	29 [1]	97	91
Division Energi	382	382	164 [2]	164 [2]	114	131
Division Livsmedel	5 496	5 516	1 885 [3]	1 952 [3]	822	919
varav Lantmännen Unibake	*4 763*	*4 625*	*1 107* [3]	*1 055* [3]	*586*	*537*
varav Myllyn Paras	-	*465* [3]	-	*285* [3]	-	*228*
Affärsområde Swecon	57	57	-	-	18	19
Summa	6 151	6 186	2 076	2 145	1 051	1 160

[1] *Varav varumärke med obestambar nyttjandeperiod 21 MSEK (21) hanförlig till Lantbruk Finland.*

[2] *Varav varumärke med obestambar nyttjandeperiod 60 MSEK(60). Varumärkena fördelar sig på Aspen 50 MSEK (50) och Coryton 10 MSEK (10).*

[3] *Varav varumärken med obestambar nyttjandeperiod 1 867 MSEK (1 931). Varumärkena fördelar sig på Lantmannen Unibake med 1 089 MSEK (1 034) och på Lantmannen Cerealia med 778 MSEK (612) samt Myllyn Paras 0 MSEK (285). Verksamheten inom Myllyn Paras har under 2023 fördelats till Lantmannen Unibake och Lantmännen Cerealia.*

Värdet av goodwill och andra immateriella tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod uppgår per den 31 december 2023 till 8 099 MSEK (8 177), vilket motsvarar 16 procent (16) av koncernens tillgångar.

För ytterligare upplysningar om av- och nedskrivningar, samt årlig prövning vad gäller nedskrivning av goodwill och varumärken med obestämbar nyttjandeperiod, se not 7.

Not 16 Innehav redovisade enligt kapitalandelsmetoden

REDOVISNINGSPRINCIPER

Intresseföretag är företag där Lantmännen har ett betydande men inte bestämmande inflytande. Normalt är det fallet när koncernen innehar mellan 20 och 50 procent av rösterna.

Joint venture är företag där Lantmännen tillsammans med andra parter genom avtal har ett gemensamt bestämmande inflytande över verksamheten.

Resultatandelen från intresseföretag och joint venture redovisas enligt kapitalandelsmetoden. Koncernens andel i resultat efter skatt som uppkommit i företaget efter förvärvet, justerat för eventuella avskrivningar/upplösningar av koncernmässiga värden, redovisas på en egen rad i resultaträkningen och inkluderas i rörelseresultatet.

Eventuella nedskrivningar och återförda nedskrivningar redovisas i resultaträkningen på raden "Andel av resultat i företag redovisade enligt kapitalandelsmetoden".

Moderföretaget

Moderföretaget redovisar samtliga innehav i intresseföretag och joint venture till anskaffningsvärde, i förekommande fall justerat med lämnade aktieägartillskott och ackumulerade nedskrivningar.

VIKTIGA BEDÖMNINGAR OCH ANTAGANDEN

Lantmännen äger 10,7 procent i team SE. Innehavet redovisas som ett intresseföretag då bedömningen är att Lantmännen har ett betydande inflytande genom styrelserepresentation och krav på enhälliga beslut inom väsentliga områden.

ÖVRIG INFORMATION

Lantmännen inkluderar resultat från intresseföretag och joint ventures i sin redovisning med en månads eftersläpning. I årets resultat ingår således Lantmännens andel i dessa företags resultat för perioden december föregående år till november innevarande år. Eftersläpningen bedöms inte ha väsentlig påverkan.

	Koncernen		Moderföretaget	
MSEK	2023	2022	2023	2022
Ackumulerade anskaffningsvärden	3 012	3 197	1 951	1 957
Ackumulerade nedskrivningar	−2	−2	−80	−80
Bokfört värde	3 010	3 195	1 871	1 877
Bokfört värde vid årets ingång	3 195	2 697	1 877	1 343
Förvärv/Aktieägartillskott	43	1 449	14	1 449
Avyttringar	−440	−1 365	−20	−737
Årets andel i intresseföretags resultat	267	161	-	-
Årets utdelning	−70	−30	-	-
Omklassificeringar	7	177	-	-
Nedskrivning	-	-	-	-
Återförd nedskrivning	-	-	-	15
Övrigt	-	-	-	-
Omräkningsdifferens/Övrigt total resultat	8	106	-	−193
Bokfört värde	3 010	3 195	1 871	1 877
Innehav i joint ventures	840	753	194	194
Innehav i intresseföretag	2 170	2 442	1 677	1 683
Summa	3 010	3 195	1 871	1 877

Andelarna i Swevet Holding AB, Nacka Skarpnäs Fastigheter AB, Piteå Spännmåls AB samt de ryska verksamheterna avyttrades under året.

	Andel i joint ventures och intresseföretags resultat		Utdelning från joint ventures och intresseföretag	
MSEK	2023	2022	2023	2022
Joint Ventures				
Scandagra Group AB	77	107	-	-
Scandagra Polska Sp z o.o.	−1	18	-	-
Scandbio AB	-	26	-	-
Övriga	2	7	−22	−25
Intresseföretag				
HaGe Kiel AG	-	−64	-	-
Viking Malt Oy	62	20	−5	−4
team SE	117	10	−43	
Övriga	10	37	-	−1
Summa	267	161	−70	30

Rörelseresultat i övriga joint ventures uppgick till 4 MSEK (14) och redovisad resultatandel i Lantmännen till 2 MSEK (7).

Rörelseresultat i övriga intresseföretag uppgick till 30 MSEK (89) och redovisad resultatandel i Lantmännen till 10 MSEK (37).

Årets andel i KG Agg AB resultat står för den största delen av Intresseföretag Övriga.

fortsättning not 16

Summerad finansiell information för joint ventures och intresseföretag
Informationen avser 100 procent i företagen.

Joint ventures	Scandagra Group AB		Scandagra Polska Sp. z o.o.	
MSEK	2023	2022	2023	2022
Balansposter				
Anläggningstillgångar	350	306	121	103
Omsättningstillgångar	3 578	3 503	341	490
varav likvida medel	*20*	*4*	*27*	*17*
Summa tillgångar	3 928	3 809	462	593
Långfristiga skulder	943	713	4	4
varav finansiella skulder	*941*	*710*		
Kortfristiga skulder	1 859	2 117	256	394
varav finansiella skulder	*1 099*	*716*		
Summa skulder	2 802	2 830	260	398
Nettotillgångar, 100 procent	1 126	979	202	195
Ägd andel i företaget, procent	*50 %*	*50 %*	*50 %*	*50 %*
Lantmännens andel i nettotillgångarna	563	490	101	98
Koncernmässiga övervärden	-	-	-	-
Redovisat värde i Lantmännen	563	490	101	98

	Scandagra Group AB		Scandagra Polska Sp. z o.o.	
MSEK	2023	2022	2023	2022
Resultatposter				
Nettoomsättning	9 173	10 385	1 625	2 626
Årets resultat	153	214	–1	36
varav avskrivningar och amorteringar	*–28*	*–28*	*–3*	*–3*
varav ränteintäkter	*77*	*71*	*5*	*3*
varav räntekostnader	*–80*	*–29*	*–8*	*–26*
varav skattekostnader/intäkter	*–25*	*–27*		*–7*
Summa totalresultat	153	214	–1	36
Årets resultat, 100 procent	153	214	–1	36
Ägd andel i företaget, procent	*50 %*	*50 %*	*50 %*	*50 %*
Lantmännens andel av årets resultat	77	107	–1	18
Redovisat resultat i Lantmännen	77	107	–1	18

Intresseföretag	team SE		Viking Malt Oy	
MSEK	2023	2022	2023	2022
Balansposter				
Anläggningstillgångar	9 691	8 826	2 282	1 852
Omsättningstillgångar	13 100	14 065	1 369	1 342
Summa tillgangar	22 791	22 891	3 651	3 194
Långfristiga skulder	5 085	2 348	1 446	1 368
Kortfristiga skulder	9 079	13 020	906	688
Summa skulder	14 164	15 368	2 352	2 056
Nettotillgångar, 100 procent	8 627	7 523	1 299	1 138
Ägd andel i företaget, procent	*10,7 %*	*10,7 %*	*37,5 %*	*37,5 %*
Lantmännens andel i nettotillgångarna	923	805	487	427
Koncernmässiga övervärden	529	571	-	-
Redovisat värde i Lantmannen	1 452	1 376	487	427

	team SE		Viking Malt Oy	
MSEK	2023	2022[1)]	2023	2022
Resultatposter				
Nettoomsättning	66 654	6 909	4 438	3 312
Årets resultat	1 106	96	166	54
Övrigt totalresultat	–15	-	-	-
Summa totalresultat	1 091	96	166	54
Ägd andel i företaget, procent	*10,7 %*	*10,7 %*	*37,5 %*	*37,5 %*
Lantmännens andel av årets resultat	118	10	62	20
Lantmännens andel av övrigt totalresultat	–2	0	-	-
Redovisat totalresultat i Lantmännen	117	10	62	20

1) *Avser innehavstiden från och med oktober 2022.*

fortsattning not 16

Moderforetagets och koncernens innehav av andelar i intresseforetag och joint ventures

Bolagsnamn	Organisations-nummer	Sate	Antal andelar	Kapital-andel, %	Redovisat värde i koncernen, MSEK	Redovisat värde i moderföretaget, MSEK
Av moderföretaget ägda joint ventures						
Scandagra Group AB	556009-3121	Malmö	85 000	50,0	563	120
Scandagra Polska Sp z o.o.	PL 0000138255	Polen	2 686	50,0	101	74
Lantmännen Dansk Landbrugs Grovvareselskab International AB (LDI)	559025-3182	Stockholm	25 000	50,0	0	0
Av övriga koncernföretag ägda joint ventures						
Lanthem Samhällsfastigheter AB	559000-6036	Stockholm	25 000	50,0	143	
Barken Bostadsutveckling Fastighets AB	559067-6192	Stockholm	25 000	50,0	32	
Av moderföretaget ägda intresseföretag						
team SE	HRB14440FL	Tyskland	1 592 638	10,7	1 452	1 365
Viking Malt Oy	FI 0802004-9	Finland	1 381 387	37,5	487	178
KG:s Ägg AB	556344-0360	Linköping	300	30,0	93	82
Tillväxtbolaget för Sveriges Lantbrukare AB	556155-9831	Stockholm	271 000	25,0	48	47
European Agri Trade A/S	26207177	Danmark	250	50,0	0	0
European Crop Protection A/S	21538388	Danmark	232	46,4	0	0
European Fertilizer A/S	20296372	Danmark	155	31,0	1	1
Agronod AB	559270-6245	Stockholm	1 025 000	16,7	3	3
Av övriga koncernföretag ägda intresseföretag						
Aspen-Produkte Handels GmbH	HR205654	Tyskland		50,0	41	
Åhus Stuveriintressenter	556039-8256	Åhus	5 987	49,9	31	
Vihervakka OY	FI 01381036	Finland	788	39,4	10	
SimSuFoods AB	559195-4697	Norrköping	131	20,7	4	
Norbergs Järnväg AB	559057-1690	Norberg	13 500	27,0	0	
Summa					3 010	1 871

Not 17 Finansiella anläggningstillgangar

REDOVISNINGSPRINCIPER

Nedskrivning av finansiella tillgangar

Eventuella nedskrivningar beräknas och redovisas för de finansiella tillgångar som varderas till upplupet anskaffningsvärde och för de finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade i övrigt totalresultat. Nedskrivning redovisas inte för innehav av eget kapitalinstrument

Reserv för kreditförluster beräknas och redovisas initialt utifrån tolv månaders förväntade kreditförluster Om kreditrisken ökat vasentligt sedan den finansiella tillgången först redovisades, beräknas och redovisas reserv för kreditförluster utifrån förväntade kreditförluster för tillgångens hela återstående löptid För kundfordringar, som inte innehåller en väsentlig finansieringskomponent, tillämpas en förenklad metod och reserv för kreditforluster beraknas och redovisas utifrån förväntade kreditförluster för hela den återstående löptiden oavsett om kreditrisken ökat väsentligt eller inte.

Lantmännen baserar beräkningen av förväntade kreditförluster huvudsakligen på en individuell bedomning av den aktuella fordran tillsammans med information om historiska förluster för likartade tillgångar och motparter Den historiska informationen utvarderas och justeras kontinuerligt utifrån den aktuella situationen och Lantmannens förväntan om framtida händelser

MSEK	2023	2022
Fordringar på joint venture/intresseföretag	-	256
Finansiella tillgångar som varderas till verkligt varde via resultatrakningen	0	5
Finansiella tillgångar som värderas till verkligt varde via ovrigt totalresultat	626	571
Derivatinstrument	8	25
Andra långfristiga, finansiella tillgångar	2	2
Summa	636	859

Finansiella tillgangar varderade till verkligt varde via resultatrakningen

MSEK	2023	2022
Bokfört värde vid årets början	5	13
Avyttringar	-	–8
Omklassificering	–5	-
Bokfort varde	0	5

fortsättning not 17

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat

MSEK	2023	2022
Bokfört värde vid årets början	571	420
Investeringar	-	167
Nedskrivning	-	–3
Årets omvärdering till verkligt värde	55	–13
Bokfört värde	626	571

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat

MSEK	2023	2022
Copenhagen Malmö Port	13	13
HKScan Oyj	72	73
LRF	63	63
Norlic	22	22
Scandi Standard AB	380	324
Hargs Hamn AB	16	16
Övriga innehav	60	60
Bokfört värde	626	571

Not 18 Övriga anläggningstillgångar

MSEK	2023	2022
Derivatinstrument, rörelserelaterade	85	315
Övriga långfristiga rörelsetillgångar	146	345
Summa	231	660

Övriga långfristiga rörelsetillgångar avser främst fordran försäljning fastighet i Uppsala Kungsängen, långfristig del fordran.

Not 19 Varulager

REDOVISNINGSPRINCIPER

Varulager värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen. Anskaffningsvärdet beräknas med tillämpning av FIFU metoden (först in/först ut) eller vägda genomsnittspriser. Anskaffningsvärdet för egentillverkade varor innefattar, förutom direkta kostnader, produktionsrelaterade omkostnader baserade på normal produktionskapacitet. Lånekostnader ingår inte i lagervärdena.

Nettoförsäljningsvärdet är det uppskattade försäljningspriset i den löpande verksamheten efter avdrag för uppskattade kostnader för att färdigställa och sälja varan.

Redovisning av spannmål inom Lantmännen sker till vägda genomsnittspriser. Vid varje redovisningstillfälle beräknas kostnaden för spannmål utifrån redan gjorda inköp, kontrakterade inköp samt de säkringstransaktioner relaterade till spannmål som ingåtts. Utifrån dessa förutsättningar beräknas en genomsnittlig inköpskostnad per gröda och relevant volym. Den så beräknade inköpskostnaden appliceras därefter på under rapportperioden sålda spannmålsvolymer respektive på vid rapporttidpunkten inneliggande lager. Om beräknad varukostnad indikerar att förlustaffärer bedöms föreligga vid någon tidpunkt, resultatförs dessa direkt.

fortsättning not 19

MSEK	2023	2022
Råvaror och förnödenheter	1 088	1 433
Varor under tillverkning	561	1 058
Färdiga varor	3 444	3 349
Handelsvaror	4 304	3 989
Förskott till leverantörer	67	128
Summa	9 464	9 957

Av årets varulager är 127 MSEK (139) värderat till nettoförsäljningsvärde. Den totala kostnaden för varor som sålts under året uppgick till 49 443 MSEK (46 723).

Förändring i avsättning till lagerinkurans

MSEK	2023	2022
Ingående balans den 1 januari	218	197
Avsättningar för värdeminskning av varulager	237	74
Varulager som skrivits av som inkurant under året	–35	–49
Ej utnyttjat belopp återfört	–11	–10
Valutakursdifferenser	0	6
Utgående balans den 31 december	409	218

Not 20 Kundfordringar och övriga rörelsetillgångar

REDOVISNINGSPRINCIPER

En kundfordran redovisas när varorna har levererats eller tjänsten har utförts då ersättningen vid denna tidpunkt är säker och det endast är tidsåtgång som krävs innan betalningen ska ske.

MSEK	2023	2022
Kundfordringar	6 097	6 325
Kundfordringar, joint venture/intresseföretag	71	124
Kundfordringar, finansieringstjänst	746	645
Avtalstillgångar från kontrakt med kunder	33	54
Derivatinstrument, rörelserelaterade	619	972
Övriga rörelsefordringar, joint venture/intresseföretag	5	1
Övriga kortfristiga fordringar	1 091	938
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	615	824
Summa	9 277	9 883

Åldersanalys av kundfordringar

MSEK	2023	2022
Ej förfallna fordringar	6 166	6 511
Förfallna fordringar		
≤ 30 dagar	691	521
31-60 dagar	77	70
61-90 dagar	34	32
>90 dagar	80	92
Summa	7 048	7 226
Reserv för förväntade kreditförluster	–134	–132
Summa	6 914	7 094

I *kundfordringar inkluderas finansieringstjänsten som innebär att kredittiden* kan vara förlängd med upp till 11 månader.

fortsättning not 20

Reserv för förväntade kreditförluster MSEK	2023	2022
Avsättningar vid årets början	−132	−91
Nya avsattningar for befarade förluster	−49	−51
Utnyttjande av reserv för konstaterade förluster	7	10
Reversering av ej realiserad forlust	40	5
Valutakursdifferenser	–	−5
Avsattningar vid arets slut	−134	−132

Årets totala kostnad för konstaterade och förväntade kreditförluster 2023 var 30 MSEK, 2022 uppgick kostnaden till 44 MSEK.

Kostnaderna for förväntade kreditförluster redovisas i rörelseresultatets Övriga kostnader.

For information om kundfordringars kreditkvalitet se ⬡ not 24.

Förutbetalda kostnader och upplupna intrakter MSEK	2023	2022
Förutbetalda hyror	69	53
Förutbetalda försäkringar	126	86
Upplupna bonusar och rabatter	22	29
Övriga förutbetalda kostnader	312	566
Övriga upplupna intakter	86	90
Summa	615	824

Not 21 Kortfristiga räntebärande tillgångar och likvida medel

Kortfristiga räntebärande tillgångar MSEK	2023	2022
Fordringar på joint venture/intresseföretag	44	2
Räntebärande fordringar	0	18
Övriga kortfristiga placeringar	118	6
Derivatinstrument	177	53
Andra kortfristiga finansiella tillgångar	7	4
Summa	347	83

Likvida medel MSEK	2023	2022
Kassa och bank	632	255
Kortfristiga placeringar < 3 månader	-	100
Summa	632	355

Som kortfristiga räntebärande tillgångar redovisas fordringar med löptid upp till ett år och placeringar med löptid mellan 3 månader och ett år

Kortfristiga placeringar har i allt väsentligt en räntebindning understigande 3 månader och har därmed mycket begränsad ränterisk.

Not 22 Eget kapital

VIKTIGA BEDÖMNINGAR OCH ANTAGANDEN

Insatskapitalet i en ekonomisk förening återbetalas till medlemmen vid uttrade ur föreningen. Baserat på de regler som finns i IAS 32 och som är tillämpliga på kooperativa företags insatskapital har Lantmännen, utifrån de förutsattningar som gäller för insatskapital enligt föreningens stadgar, gjort bedömningen att föreningens insatskapital ska betraktas som eget kapital i koncernens redovisning

Medlemmar i Lantmannen ek för kan erhålla återbäring på gjorda inköp från Lantmannen Lantbruk Sverige. Lantmännen Maskins och Swecons svenska verksamheter samt efterlikvid på försäljning till Lantmannen Lantbruk Sverige Lantmannen har gjort bedömningen att den återbäring och efterlikvid som kan utbetalas till medlemmarna, och som är beroende av föreningens resultat, ska betraktas som utdelning

ÖVRIG INFORMATION

Med insatskapital avses den insats som en medlem enligt stadgarna är skyldig att delta med i foreningen (inbetald insats) samt den insats som uppkommer till följd av en insatsemission (emitterad insats).

Som Övrigt tillskjutet kapital redovisas bundna reserver i moderföretaget.

Säkringsreserven innefattar den ackumulerade effektiva delen av vinster eller förluster som uppstått vid omvärdering av säkringsinstrument till verkligt värde och där den säkrade transaktionen ännu inte inträffat. Säkringstransaktionerna som ingår avser kassaflödessäkringar. Den ackumulerade vinsten eller förlusten som redovisas har kommer att omklassificeras till resultatet först när den säkrade transaktionen påverkar resultatet.

Reserven for finansiella tillgångar som varderas till verkligt värde via övrigt totalresultat innefattar den ackumulerade nettoförändringen av verkligt varde på de tillgångar som klassificerats som "finansiella tillgångar som värderas till verkligt varde via övrigt totalresultat" fram till dess tillgången avyttras, och redovisas då som balanserade vinstmedel.

Omräkningsreserven innefattar alla valutakursdifferenser som uppstått vid omräkning av finansiella rapporter från utländska verksamheter till koncernens rapporteringsvaluta, svenska kronor. Vinster och förluster på säkringsinstrument, som uppfyller kraven för säkring av nettoinvesteringar i utländska verksamheter, ingår också i omräkningsreserven och redovisas dar efter avdrag för skatt

Förvaltning av koncernens kapital

Lantmannen har två övergripande finansiella mål:

- Avkastning på eget kapital skall uppgå till minst 8 procent över en konjunkturcykel och med nuvarande affärsportfolj
- Soliditeten skall uppgå till minst 40 procent

For att uppnå dessa mål arbetar Lantmännen med finansiella styrmedel för verksamheten och specifika avkastningsmål för respektive affar. Dessa avkastningsmål uttrycks i procent på operativt kapital och varierar beroende på typ av affär samt avkastningsnivåer för jämförbara verksamheter utanför Lantmännen. Lantmannens stravan är att uppnå en avkastning på operativt kapital for varje affar som minst ligger i nivå med jämförbara verksamheter utanför koncernen.

Framtida investeringar allokeras främst till områden som både uppfyller avkastningskravet och ger mojlighet till lönsam tillväxt.

fortsättning not 22

MSEK	Insats-kapital	Övrigt tillskjutet kapital	Reserver: Säkrings-reserv	Reserver: Reserv för finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	Reserver: Omräknings-reserv	Balanserade vinstmedel	Eget kapital hänförligt till medlemmar i den ekonomiska föreningen	Eget kapital hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande	Totalt eget kapital
2024									
Eget kapital, ingående balans 2023-01-01	4 027	3 110	423	–59	1 080	14 250	22 831	101	22 932
Periodens resultat efter skatt	-	-	-	-	-	1 554	1 554	6	1 560
Aktuariella vinster och förluster i pensionsplaner	-	-	-	-	-	–352	–352	-	–352
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat									
- årets omvärdering	-	-	-	55	-	-	55	-	55
- överfört till balansräkningen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kassaflödessäkringar									
- årets omvärdering	-	-	–184	-	-	-	–184	-	–184
- överfört till resultaträkningen [1]	-	-	–181	-	-	-	–181	-	–181
Omräkningsdifferens på utländsk verksamhet	-	-	-	-	–42	-	–42	-	–42
Resultat från säkring av nettoinvestering i utländsk verksamhet									
- årets resultat	-	-	-	-	139		139	-	139
Skatt hänförlig till komponenter i övrigt totalresultat	-	-	72	4	–29	76	123	-	123
Övrigt totalresultat för perioden, netto efter skatt	-	-	–293	59	68	–276	–442	0	–442
Summa totalresultat	-	-	–293	59	68	1 278	1 112	6	1 118
Utbetald utdelning [2]	-	-	-	-	-	–403	–403	–6	–409
Återbäring och efterlikvid	-	-	-	-	-	–374	–374	-	–374
Av medlemmar inbetalt insatskapital	281	-	-	-	-	0	281	-	281
Till medlemmar utbetalt insatskapital	–77	-	-	-	-	0	–77	-	–77
Vinstdisposition	303	-	-	-	-	–303	-	-	-
Annan förändring avseende ägande utan bestämmande inflytande	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa eget kapital, utgående balans 2023-12-31	4 534	3 110	130	0	1 148	14 449	23 371	101	23 472

MSEK	Insats-kapital	Övrigt tillskjutet kapital	Reserver: Säkrings-reserv	Reserver: Reserv för finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	Reserver: Omräknings-reserv	Balanserade vinstmedel	Eget kapital hänförligt till medlemmar i den ekonomiska föreningen	Eget kapital hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande	Totalt eget kapital
2022									
Eget kapital, ingående balans 2022-01-01	3 624	3 110	141	–56	252	12 919	19 990	108	20 098
Periodens resultat efter skatt	-	-	-	-	-	1 781	1 781	10	1 791
Aktuariella vinster och förluster i pensionsplaner	-	-	-	-	-	726	726	-	726
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat									
- årets omvärdering	-	-	-	–17	-	-	–17	-	–17
- överfört till balansräkningen	-	-	-	26	-	-	26	-	26
Kassaflödessäkringar									
- årets omvärdering	-	-	443	-	-	-	443	-	443
- överfört till resultaträkningen [1]	-	-	–88	-	-	-	–88	-	–88
Omräkningsdifferens på utländsk verksamhet	-	-	-	-	992	-	992	-	992
Resultat från säkring av nettoinvestering i utländsk verksamhet									
- årets resultat	-	-	-	-	–207	-	–207	-	–207
Skatt hänförlig till komponenter i övrigt totalresultat	-	-	–73	–12	43	–150	–192	-	–192
Övrigt totalresultat för perioden, netto efter skatt	-	-	282	–3	828	576	1 683	-	1 683
Summa totalresultat	-	-	282	–3	828	2 357	3 464	10	3 474
Realiserad värdeförändring från övrigt totalresultat	-	-	-	-	-	–26	–26	-	–26
Utbetald utdelning [2]	-	-	-	-	-	–362	–362	–7	–369
Återbäring och efterlikvid	-	-	-	-	-	–341	–341	-	–341
Av medlemmar inbetalt insatskapital	207	-	-	-	-	-	207	-	207
Till medlemmar utbetalt insatskapital	–101	-	-	-	-	-	–101	-	–101
Vinstdisposition	297	-	-	-	-	–297	0	-	0
Annan förändring avseende ägande utan bestämmande inflytande	-	-	-	-	-	-	-	–10	–10
Summa eget kapital, utgående balans 2022-12-31	4 027	3 110	423	–59	1 080	14 250	22 831	101	22 932

[1] *Av det belopp som har överförts till resultaträkningen så har hela beloppet förts mot rörelseresultatet.*

[2] *Avser insatsutdelning vad gäller moderföreningens medlemmar.*

Not 23 Räntebärande skulder

Långfristiga räntebärande skulder

MSEK	Not	2023	2022
Långfristiga skulder till kreditinstitut	24	2 502	1 396
Emitterade värdepapper[1)]		999	999
Förlagsandelar		250	250
Finansiella skulder avseende leasingavtal	29	1 551	1 564
Övriga långa räntebärande skulder		330	235
Derivatinstrument		9	0
Skulder till joint venture/intresseföretag		2	2
Summa		5 643	4 445

1) *Redovisade till upplupet anskaffningsvärde*

Kortfristiga räntebärande skulder

MSEK	Not	2023	2022
Kortfristiga skulder till kreditinstitut	24	1 402	2 072
Skulder till medlemmar avseende sparmedel		1 932	1 874
Inlåning från allmänheten i Lantmännen Finans AB		2 112	2 024
Emitterade värdepapper[1)]		100	-
Finansiella skulder avseende leasingavtal	29	333	345
Övriga korta räntebärande skulder		70	376
Derivatinstrument		30	159
Summa		5 979	6 850
Räntebärande skulder totalt		11 622	11 295

1) *Redovisade till upplupet anskaffningsvärde*

Inlåning från allmänheten i Lantmännen Finans AB kommer från företag, medlemmar, anställda och övriga privatpersoner. Inlåningskontona har fria uttag, ränta från första kronan och omfattas av den statliga insättningsgarantin på 1 050 TSEK.

MSEK	2023	2022
Bokfört värde vid årets början	11 295	9 269
Kassaflöde	2	875
Värdeförändringar	–50	158
Övrigt	375	993
Bokfört värde	11 622	11 295

Not 24 Finansiella instrument och finansiell riskhantering

RISKHANTERING

Lantmännen är genom sina internationella verksamheter exponerat för olika slag av finansiella risker. Med finansiella risker avses fluktuationer i koncernens resultat och kassaflöde till följd av förändringar av priser inom råvarumarknaderna, valutakurser, räntenivåer, refinansiering samt kredit- och motpartsrisker. Lantmännen bedriver internbanksverksamhet via den gemensamma funktionen Group Treasury inom Lantmännen ek för.

Huvuduppgiften för Group Treasury är att tillhandahålla en kostnadseffektiv finansiering, identifiera och på ett effektivt sätt minimera finansiella risker som koncernen utsätts för i den dagliga affärsverksamheten, stödja ledning och koncernbolag samt optimera koncernens finansnetto och kapitalbindning.

En särskild finanspolicy reglerar hur de finansiella riskerna ska hanteras samt anger mandat, limiter och vilka finansiella instrument som får användas. Koncernens finanspolicy fastställs årligen av Lantmännens styrelse. Koncernens riskkommitté får en löpande rapportering om utvecklingen av koncernens finansiella risker. Group Treasury sköter även Lantmännens nettingsystem och svarar för koncernens likviditetshantering via cashpooler i banker. Som motpart till Lantmännen i finansiella transaktioner accepteras endast banker och kreditinstitut som har en hög kreditrating och som i huvudsak delar koncernens långsiktiga finansiering.

KAPITALSTRUKTUR OCH FINANSIELLA COVENANTER

Lantmännen arbetar aktivt med kapitalstrukturen för att säkra långsiktig finansiell stabilitet och för att till lägsta kostnad tillgodose verksamhetens behov av kapital och säkerställa möjlighet till framtida förvärv. Lantmännen använder flera finansiella nyckeltal för att mäta kapitalstrukturen och har till exempel en långsiktig målsättning att soliditeten ska överstiga 40 procent. Lantmännen lånefinansierar verksamheten via ett flertal banker och kreditinstitut. Kreditvillkoren för lånen är beroende på den finansiella utvecklingen för Lantmännen och beskrivs i de bindande finansiella löften, så kallade covenanter, som finns i avtalen. För ytterligare information om Lantmännens covenanter, se avsnittet "Refinansieringsrisk" nedan.

Lantmännen har även lån där pant har lämnats som säkerhet, i huvudsak fastighetsinteckningar. För ytterligare information se ⮚ not 34.

VALUTARISK

Lantmännen är genom sin verksamhet exponerade för valutarisk genom att valutakursförändringar påverkar koncernens resultat- och balansräkning. Koncernens valutaexponering omfattar både transaktionsexponering och omräkningsexponering. Målet för koncernens valutariskhantering är att reducera den kortsiktiga effekten av valutakursförändringarnas negativa inverkan på koncernens resultat och finansiella ställning.

Transaktionsexponering

Transaktionsexponering är risken för att ändrade valutakurser påverkar koncernens rörelseresultat negativt. Divisionernas försäljning och inköp i utländsk valuta ska därför enligt koncernens finanspolicy kurssäkras hos Group Treasury. Detta kan ske antingen vid order eller genom rullande prognossäkring upp till 12 månader. Målet är att i första hand minimera valutakurseffekterna genom att utnyttja inkommande valuta till betalningar i samma valuta. Därutöver säkras förväntade flöden med finansiella instrument enligt de riktlinjer som är fastlagda i Lantmännens finanspolicy.

Lantmännen är främst exponerad mot valutorna EUR, DKK, USD, GBP och NOK. De olika valutorna representerar både in- och utflöden jämfört med den svenska kronan och en stor andel av valutaflödena är valutasäkrade. Den transaktionsrelaterade resultatpåverkan från en valutakursförändring bedöms därför vara liten.

En 10-procentig +/– förändring av den svenska kronan gentemot dotterbolagens valutor skulle vid en omräkning av rörelseresultatet ha en ungefärlig påverkan på rörelseresultatet med +/– 157 MSEK (+/– 59). Beräkningen antar allt annat lika och tar inte hänsyn till eventuellt förändrade priser och kundbeteende vid förändrade valutakurser.

fortsättning not 24

Känslighetsanalys för större valutor

Risk	Förändring	Rörelseresultat-påverkan, MSEK 2023	2022
EUR/SEK	−10 %	−110	−43
AUD/SEK	−10 %	−8	−3
NOK/SEK	−10 %	7	−1
GBP/SEK	−10 %	−12	−12
USD/SEK	−10 %	−6	0
Övriga	−10 %	−28	0
Totalt		−157	−59

De valutaderivat som används för säkringsändamål är valutaterminer.

Vid årsskiftet fördelade sig koncernens utestående valutaterminer på nedanstående valutor:

Valutafördelning och förfallostruktur, rorelserelaterade valutaterminer

MSEK	2024	2025	2026	2027
AUD	0	-	-	-
EUR	−1 322	-	-	-
NOK	−547	-	-	-
DKK	175	-	-	-
GBP	71	-	-	-
USD	144	-	-	-
PLN	230	-	-	-
CHF	6	-	-	-
RON	−182	-	-	-
Summa	−1 425	-	-	-

I tabellen ovan visas nominellt nettobelopp per valuta. Negativa belopp innebär försäljning av motsvarande valuta och positiva belopp köp.

Valutaterminernas genomsnittliga återstående löptid sista december 2023 var 2 månad (2).

Omräkningsexponering

Omräkningsexponering är den risk som Lantmännen är exponerat för vid omräkning av de utländska dotterbolagens balansräkningar till SEK. Valutasäkring av investeringar i utländska dotterbolag hanteras primärt genom lån i motsvarande valuta. Vid bokslutstillfället upptas dessa lån till balansdagskurs. Moderföretagets resultatförda kursdifferenser hänförliga till dessa säkringar, redovisas i koncernen tillsammans med omräkningsdifferenser från nettotillgångarna i dotterföretagen via övrigt totalresultat mot koncernens egna kapital ("Equity Hedge"). Endast nettoinvesteringar med stor exponering i en valuta säkras. Dessa är för närvarande nettoinvesteringar i EUR och DKK.

En försvagning av den svenska kronan jämfört med övriga valutor med 10 procent skulle innebära att eget kapital ökade med 1 358 MSEK (1 146) utan hänsyn taget till Equity Hedge. Med hänsyn taget till Equity Hedge skulle eget kapital öka med 1 310 MSEK (939), allt annat lika.

PRISRISK

Lantmännen använder de finansiella marknaderna för att hantera prisrisken i råvaruhandel, så som handel i spannmål och foderråvaror, försäljning av etanol eller inköp av energi. Hanteringen av prisrisken genom prissäkringar har till syfte att öka förutsägbarheten och jämna ut svängningar i prisbilden, vilket också underlättar att ge rätt pris till kund.

Råvaruprisrisk

Lantmännen är utsatt för råvaruprisrisk främst för råvarorna vete, raps, korn, havre och soja. Prissättningen av råvaror varierar över tiden som en följd av internationellt utbud och efterfrågan. Råvarurisker är framför allt hänförliga till Lantmännen Lantbruks verksamheter, Lantmännen Agroetanols etanoltillverkning och till Lantmännen Cerealias verksamhet samt Lantmännens Unibakes bageriverksamhet. Förutom att prissäkra via leveransavtal används möjligheten att prissäkra genom finansiella terminer via råvarubörser samt banker. Huvuddelen av Lantmännens handlade råvaror har en prissättning som baseras på USD eller EUR. Utgångspunkten i Lantmännens Finanspolicy är att valutan är en del av affärens prissättning och ska därför kurssäkras senast vid affärens ingång.

Energiprisrisk

Lantmännen är genom sin energikrävande verksamhet utsatt för risker förknippade med prisfluktuationer på framför allt el och gas. Om inte energiprisrisken är säkrad kommer dessa prisfluktuationer att ha en direkt påverkan på koncernens operativa resultat. Koncernens elförbrukning prissäkras därför successivt enligt en fastlagd strategi genom den gemensamma funktionen Group Treasury. Säkringsstrategierna i el och gas syftar till att ge långsiktiga besparingar och sänka volatiliteten i koncernens energikostnader. Eftersom el och gas handlas i EUR uppstår också en valutarisk. Denna säkras löpande.

Elprissäkring för Sverige, Danmark, Finland, Norge och Baltikum

Förfalloår	2024	2025	2026	2027
Säkrad andel av prognostiserat årsbehov	76 %	21 %	0 %	0 %

Elprissäkring för Storbritannien

Förfalloår	2024	2025	2026	2027
Säkrad andel av prognostiserat årsbehov	72 %	23 %	0 %	0 %

Koncernbolagens totala elförbrukning uppgick år 2023 till 647 GWh (650) varav 514 GWh (517) användes av verksamheterna i Sverige, Danmark, Finland och Norge samt 27 GWh (27) i Storbritannien. En förändring i elpriset med +/−10 procent skulle ge en värdeförändring av energisäkringen med +/−24,9 MSEK. Användningen av naturgas i koncernens bolag uppgick år 2023 till 169 GWh (248) varav 71 GWh (125) i verksamheterna i Sverige, Finland och Danmark samt 16 GWh (21) i Storbritannien. En förändring i gaspriset på +/− 10 procent skulle ge en värdeförändring av gassäkringen på +/− 13,7 MSEK.

Prissäkring via etanol och bensinkontrakt

Prissäkringar för Biorefineries inom division Energi har under år 2023 löpande gjorts i etanol med syfte att dämpa resultatsvängningar hänförliga till dagliga marknadsprisförändringar. Säkringsgraden per 31 december 2023 var 40 procent. En förändring i etanolpriset på +/− 10 procent skulle ge en värdeförändring av etanolsäkringen med 62,1 MSEK. Prissäkringar för Aspen inom division Energi har under år 2023 löpande gjorts i Eurobob bensin med syfte att dämpa resultatsvängningar hänförliga till dagliga marknadsprisförändringar. Eurobob prissätts i USD. Säkringsgraden per 31 december 2023 var 21 procent. En förändring i bensinpriset på +/− 10 procent skulle ge en värdeförändring av bensinsäkringen med 9,4 MSEK.

RÄNTERISKER

Lantmännens finansieringskällor utgörs i huvudsak av eget kapital, medlemsinlåning, kassaflöde från löpande verksamhet och upplåning. Räntebärande lån exponerar koncernen för ränterisk och förändringar i räntenivå har en direkt inverkan på koncernens räntenetto. Räntebindningstiden är en av de mer betydande faktorerna som inverkar på ränterisken.

Koncernens skuldhantering sköts av Group Treasury för att säkerställa effektivitet och riskkontroll. Group Treasury ser till att den genomsnittliga räntebindningsperioden i den långsiktiga skuldportföljen håller sig inom spannet 6-36 mån. Lantmännen använder sig av räntederivat för att justera räntebindningen i den räntebärande upplåningsportföljen. Strategin är att ha en spridd förfallostruktur och att ta upp nya lån i valutor som matchar Lantmännens tillgångar, såsom SEK, EUR och DKK. Vidare strävar man att vara aktiv på kapitalmarknader både i Sverige och utlandet för att på detta sätt undvika allt för stor enskild exponering mot den svenska bank- och kapitalmarknaden.

Den vägda genomsnittliga upplåningsräntan var vid årsskiftet 3,96 procent exklusive transaktionsavgifter. Koncernens utestående räntebärande skulder per 31 december 2023, inklusive ränteswapar, har en vägd genomsnittlig räntebindningstid på 15,16 månader (13,24).

fortsättning not 24

SÄKRINGSREDOVISNING

Typer av säkringsredovisning som tillämpas i koncernredovisningen

Lantmännen tillämpar säkringsredovisning för större delen av de derivat som används för säkring av olika typer av risker som uppstår.

Typ av exponering	Typ av säkrad post	Säkrad risk	Säkringsinstrument	Säkringsredovisningsmodell [1)]
Valutaexponering	Framtida inköp och försäljning av utländsk valuta	Valutarisk	Valutaterminer	Kassaflödessäkring
	Investeringar i utländska dotterbolag	Valutarisk	Lån i utländsk valuta	Säkring av nettoinvestering
Ränteexponering	Lån med rörlig ränta	Ränterisk	Ränteswappar	Kassaflödessäkring
Råvaruexponering	Framtida inköp och försäljning av spannmål	Spannmålsprisrisk	Spannmålsterminer	Kassaflödessäkring
	Framtida inköp av el	Elprisrisk	Elterminer	Kassaflödessäkring
	Framtida inköp av gas	Gasprisrisk	Gasterminer	Kassaflödessäkring
	Framtida inköp av propan	Propanprisrisk	Propanterminer	Kassaflödessäkring
	Framtida inköp och försäljning av etanol	Etanolprisrisk	Etanol-terminer	Kassaflödessäkring
	Framtida försäljning av alkylatbensin	Bensinprisrisk	Eurobob-terminer	Kassaflödessäkring

[1)] *Avvikelser i kritiska villkor mellan säkringsinstrument och säkrad post utgör för samtliga säkringstyper den huvudsakliga källan till ineffektivitet*

Typ av exponering	Typ av säkrad post	Säkrad risk	Säkrings-instrument	Säkringsredovisningsmodell [1)]	Post i balansräkningen där den säkrade posten är redovisad	Post i balansräkningen där säkrings-instrumentet är redovisat	Post i resultaträkningen som påverkas av säkring av en nettoposition	Post i resultaträkningen som inkluderar säkringarnas ineffektivitet	Post i resultaträkningen som påverkas av omklassificering mellan säkringsreserv och resultaträkning
Ränte-exponering	Lån med rörlig ränta	Ränterisk	Ränteswappar	Kassaflödes-säkring	Lång-/kortfristiga räntebärande skulder	Lång-/kortfristiga räntebärande tillgångar/skulder	Finansnetto	Finansnetto	Finansnetto
Valuta-exponering	Framtida inköp och försäljning av utländsk valuta	Valutarisk	Valutaterminer	Kassaflödes-säkring	N/A				
	Investeringar i utländska dotter-bolag	Valutarisk	Lån i utländsk valuta	Säkring av nettoinvestering	Övriga finansiella tillgångar (i moder-bolaget)	Lång-/kortfristiga räntebärande skulder	Finansnetto	Finansnetto	Finansnetto
Råvaru-exponering	Framtida inköp och försäljning av spannmål	Spannmåls-prisrisk	Spannmåls-terminer	Kassaflödes-säkring	N/A				
	Framtida inköp av el	Elprisrisk	Elterminer	Kassaflödes-säkring	N/A	Övriga anläggningstillgångar/ Kundfordringar och andra rörelse-fordringar	Övriga rörelse-intäkter/ -kostnader	Övriga rörelse-intäkter/ -kostnader	Övriga rörelse-intäkter/ -kostnader
	Framtida inköp av gas	Gasprisrisk	Gasterminer	Kassaflödes-säkring	N/A				
	Framtida inköp av propan	Propanprisrisk	Propanterminer	Kassaflödes-säkring	N/A	Övriga långfristiga skulder/Leverantörsskulder och andra rörelse-skulder			
	Framtida inköp och försäljning av etanol	Etanolprisrisk	Etanol-terminer	Kassaflödes-säkring	N/A				
	Framtida försäljning av alkylatbensin	Bensinprisrisk	Eurobob-terminer	Kassaflödes-säkring	N/A				

fortsättning not 24

Säkringsinstrument med tillhörande säkrade poster och derivatinstrument utan säkringsredovisning

MSEK	Genomsnittligt säkringspris/-kurs	Nominellt belopp Återstående löptid		Nominellt belopp		Tillgångar Bokfört värde		Skulder Bokfort varde		Årets värde-förändring	Ackumulerad värde-förandring
		< 1 år	> 1 år	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31	2023	2023-12-31
Kassaflodessäkringar [1]											
Ränterelaterade kontrakt											
Ränteswappar	1,95 %	-	844	844	912	24	48	9	0	–33	15
Valutarelaterade kontrakt											
Valutaterminer och valutaswappar											
EUR	11,41	1 904	-	1 904	3 072	141	62	37	169	104	104
Övriga valutor		–67	-	–67	–4	8	5	18	4	–10	–10
Råvarurelaterade kontrakt											
Veteterminer	2 737 SEK/ ton	–637	-	–637	–727	155	245	98	146	57	57
Elterminer	486 SEK/MWh	187	62	249	837	283	685	290	474	–116	–7
Gasterminer	434 SEK/MWh	58	79	137	94	6	99	20	2	–69	–14
Propanterminer	5 060 SEK/ton	23	8	31	27	0	0	4	0	–4	–4
Rapsterminer	5 729 SEK/ ton	–4	-	–4	–162	1	18	1	1	0	0
Sojaterminer	-	-	-	0	2	-	0	-	0	-	-
Eurobob-terminer	7 260 SEK/ ton	94	-	94	95	2	17	-	-	2	2
Etanolterminer	7 863 SEK/m³	–621	-	–621	–784	86	152	2	0	84	84
Summa sakringsinstrument		937	993	1 930	3 362	706	1 331	479	796	15	227
Derivatinstrument utan säkringsredovisning											
Ränterelaterade kontrakt		-	-	-	0	-	-	-	-		
Valutarelaterade kontrakt		3 028	-	3 028	4 585	182	33	70	151		
Råvarurelaterade kontrakt		-	-	-	0	-	-	-	-		
Summa derivatinstrument utan säkringsredovisning		3 028	-	3 028	4 585	182	33	70	151		
Summa derivatinstrument		3 965	993	4 958	7 947	888	1 364	549	947		
Säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet											
Valutarelaterade kontrakt											
Säkringsinstrument – Lån		–832	–2 169	–3 001	–1 563	-	-	3 001	1 563		
Säkringsinstrument – Derivat		-	-	0	0	-	-	-	-		
Säkrad post - nettoinvestering i utlandsverksomhet		-	6 284	6 284	4 731	-	4 731	-	-		

[1] *Säkringsredovisning tillampas endast när samtliga kritiska villkor för säkringsinstrument och säkrad post är helt overensstämmande. Därmed uppstår inte någon ineffektivitet i utestående kassaflödessäkringar.*

REFINANSIERINGSRISK, LIKVIDITETSRISK OCH BETALNINGSBEREDSKAP

Med refinansieringsrisk avses risken att kostnaden blir högre och finansieringsmöjligheterna begränsade när lån och krediter ska omsättas. Likviditetsrisk är risker för att betalningsförpliktelser inte kan uppfyllas. Koncernen begränsar refinansieringsrisken genom god spridning på motparter och låneskuldens förfallotidpunkter. Den vägda genomsnittliga löptiden på lån och kreditlöften hos kreditinstitut inklusive marknadsfinansiering var vid årsskiftet 3,77 år (3,23).

Genom att ständigt hålla likvida tillgångar, alternativt outnyttjade kreditfaciliteter, försäkrar sig koncernen om att hålla en god betalningsberedskap och därigenom minska likviditetsrisken. Koncernens betalningsberedskap (tillgängligt låneutrymme) beräknas utifrån Lantmännens låneavtal med syndikeringsbankerna som tecknades 2015-07-09 och däri ingående covenantkrav. Per den 31 december 2023 uppgick betalningsberedskapen till 7 374 MSEK (7 646) och, enligt banksyndikatets definition, nettolåneskuld/EBITDA till 1,90 (1,95) i relation till limiten på högst 3,75.

Förfallostruktur på räntebärande finansiella skulder [1]

MSEK	Koncernen 2023-12-31	Koncernen 2022	Moderföretaget 2023-12-31	Moderföretaget 2022
2023	-	1 689	-	1 448
2024	1 504	567	1 495	558
2025	317	231	141	55
2026	1 223	1 048	1 218	1 043
2027	195	676	190	499
2028-	2 517		2 346	
Summa	5 756	4 211	5 390	3 603

[1] *Inklusive framtida räntebetalningar.*

Förfallostruktur för leasingskulder [1]

MSEK, Koncernen	2023-12-31	2022
2023	-	378
2024	403	276
2025	328	215
2026	256	174
2027	212	877
2028-	873	-
Summa	2 072	1 920

[1] *Nominella värden.*

MTN-program

Under december 2015 etablerades ett Medium Term Notes (MTN). Obligationslåneprogrammet har en låneram om 3 miljarder SEK för emissioner på den svenska kapitalmarknaden. Per 2023-12-31 hade Lantmännen en obligation om 1 000 MSEK under programmet.

Schuldschein

Under april 2018 emitterades Schuldschein på den tyska kapitalmarknaden. Schuldschein är ett tyskt låneinstrument som innefattar en korg av bilaterala lån/private placements. Dokumentationen görs under tysk rätt och lånet är icke säkerställt. Per 2023-12-31 var nominellt 30 MEUR utestående. 15 MEUR med löptid på 7 år och 15 MEUR med löptid på 10 år.

fortsättning not 24

Valutafördelning och förfallostruktur, låneskulder till kreditinstitut

MSEK	Totalt	2024	2025-2026	2027-2028	2029-
EUR	2 346	911	216	299	920
DKK	1 431	38	76	89	1 228
SEK	613	546	67	0	0
Summa	4 390	1 495	359	388	2 148
Varav ränta	776	118	193	172	293
Summa exkl ränta	3 614	1 377	166	216	1 855

Ovanstående tabell avser odiskonterade kontraktuella belopp och avviker därmed från skuld redovisad i balansräkningen

Externa valutaswapar hänförliga till finansiering av koncernbolag

	Koncernen	
MSEK	[illegible]	2022
AUD	304	363
DKK	173	1 348
EUR	1 997	2 285
GBP	128	151
NOK	158	58
PLN	234	264
RON	505	166
SEK	-3 586	-4 491
USD	-47	-30
Summa	-134	114

Samtliga externa valutaswapar hänförliga till finansiering av koncernbolag ligger i moderföretaget, Lantmannen ek för.

Övriga räntebärande skulder, sparmedel och kapitalkonto

I övriga kortfristiga skulder ingår medlemmars sparmedel med 1 932 MSEK (1 874) Inlåning via kapitalkonto uppgår till 2 112 MSEK (2 024) varav 2 112 MSEK (2 024) via Lantmännen Finans AB. Dessa skulder är formellt kortfristiga och kan tas ut med en dags varsel. Erfarenheten visar dock på låg rörlighet i dessa skulder. Se ⟲ not 23.

Övriga långfristiga räntebärande skulder består bland annat av långa leasingskulder totalt 1 551 MSEK (1564).

MSEK	2024	2025	2026	2027-	Verkligt värde
Valutaderivat	4 865	-	-	-	206
Räntederivat	-	-	-	844	15
Energiderivat	269	88	30	30	-24
Råvaruderivat	-641	-	-	-	58
Etanolderivat	-621	-	-	-	84
Eurobobderivat	94	-	-	-	2
Totalt	3 966	88	30	874	341

Förfallostruktur derivatinstrument, nominella belopp 2022-12-31

MSEK	2023	2024	2025	2026-	Verkligt värde
Valutaderivat	7 653	-	-	-	-224
Räntederivat	512	-	-	400	48
Energiderivat	654	172	123	9	308
Råvaruderivat	-887	-	-	-	116
Etanolderivat	-784	-	-	-	152
Eurobobderivat	95	-	-	-	17
Totalt	7 243	172	123	409	417

KREDIT- OCH MOTPARTSRISK

Kredit- och motpartsrisk avser risken att motparten i en transaktion inte kan fullgöra sitt åtagande och därmed orsakar Lantmännen en förlust. I koncernen uppkommer kredit- och motpartsrisk i huvudsak från bankmedel, derivatinstrument med positiva marknadsvärden och kundfordringar. Koncernens maximala kreditrisk motsvaras av de finansiella tillgångarnas bokförda värde, vilka framgår av koncernens balansräkning För att begränsa motpartsrisken accepteras endast motparter med hög kreditvärdighet enligt fastställd finanspolicy samt genom att definiera maximalt tillåtet engagemang per motpart utifrån motpartens kreditvärdighet.

Finansiella motparter är utvalda utifrån ratingkriterier med hänsyn tagen till spridning av motpartsrisk och övrigt ömsesidigt affärsutbyte Av tabellen nedan framgår koncernens bankmedel per 2023-12-31 fördelat på motpartens rating vid bokslutstidpunkten.

Koncernen bedömer kontinuerligt förväntade kreditförluster för bankmedel huvudsakligen baserat på motpartens rating. Som följd av motparternas kreditvärdighet och att placerade bankmedel är tillgängliga på anmodan är de förväntade kreditförlusterna per balansdagen immateriella.

Lantmännen har ingått ISDA-avtal samt CSA-avtal med flertalet av de motparter som koncernen gör derivattransaktioner med i syfte att reducera motpartsrisken.

Kundkreditrisk

Kreditrisken i kundfordringar hanteras genom särskild kreditprövning. Lantmännen tillämpar kreditkontroll av sina kunder där information om kundernas finansiella ställning inhämtas från olika kreditupplysningsföretag. Lantmännens kundbas är väldiversifierad eftersom koncernen har olika affärsområden, verkar i flera länder och på olika marknader Lantmännen har också en aktiv uppföljning av kundfordringar för att minimera kundförluster samt för att säkerställa betalningsprecision Koncernens kreditrisk i kundfordringar reduceras ytterligare av att koncernens kunder i många fall också är medlemmar i moderföreningen och därmed har kapital som kan tas i anspråk i den mån en kund inte kan uppfylla sitt åtagande gentemot koncernen.

Koncernen baserar förväntade kreditförluster på kundfordringar huvudsakligen på en individuell bedömning av respektive fordran (risken att motparten inte uppfyller sitt åtagande) tillsammans med en övergripande bedömning utifrån koncernens förlusthistorik för fordringar med liknande kreditrisk.

Lantmannen Finans AB överlåter löpande leasing- och avbetalningsavtal till Swedbank. Swedbank har begränsad regressrätt. Per 2023-12-31 uppgick regressrätten till 84 (77) MSEK Koncernens balansräkning påverkas dock enbart av den förväntade förlusten som uppgår till 2,8 MSEK. Beloppet redovisas som övriga skulder i balansräkningen

Ytterligare information beträffande kundfordringar och reserv för förväntade kreditförluster för dessa framgår av ⟲ not 20

Tillgångar, MSEK	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Derivat med positivt verkligt värde	704	186	-	890
Övriga finansiella tillgångar värderade till verkligt värde	453	-	173	626
Summa tillgångar	1 157	186	173	1 516
Skulder, MSEK				
Derivat med negativt verkligt värde	510	39	-	549
Summa skulder	510	39	-	549

fortsättning not 24

Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde i balansräkningen per 2022-12-31

Tillgångar, MSEK	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Derivat med positivt verkligt värde	1 286	78	-	1 364
Övriga finansiella tillgångar värderade till verkligt värde	397	-	179	576
Summa tillgangar	1 683	78	179	1 940
Skulder, MSEK				
Derivat med negativt verkligt värde	788	159	-	947
Summa skulder	788	159	-	947

Verkligtvärdehierarki med upplysning om basdata för värdering till verkligt värde.

Nivå 1: Noterade priser (ojusterade) på aktiva marknader för identiska skulder och tillgångar.

Nivå 2: Andra observerbara data för tillgången eller skulden än noterade priser inkluderade under nivå 1, dvs prisnoteringar eller data härledda från prisnoteringar.

Nivå 3: Data för värdering av tillgången eller skulden som inte baseras på observerbara marknadsdata.

Tillgångar i nivå 3 avser övriga aktier och andelar och värderingen av tillgångarna har skett till anskaffningsvärde, som bedömts ge en bra bild av verkligt värde vid bokslutstillfället.

Avseende räntebärande tillgångar och skulder överensstämmer moderföretaget i allt väsentligt med vad som gäller för koncernen varför ingen särskild uppgift lämnas för moderföretaget.

Finansiella tillgångar och skulder fördelade per värderingskategori 2022-12-31

MSEK	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen	Finansiella tillgångar/skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	Derivat-instrument som används i säkrings-redovisning	Övriga derivat-instrument	Summa redovisat värde	Verkligt värde
TILLGÅNGAR							
Andra aktier och andelar	-	-	626	-	-	626	626
Övriga finansiella anläggningstillgångar	2	-	-	8	-	10	10
Övriga anläggningstillgångar	-	146	-	85	-	231	231
Kundfordringar och övriga rörelsefordringar	-	8 043	-	598	21	8 662	8 662
Kortfristiga räntebärande tillgångar	-	169	-	161	16	346	346
Likvida medel	-	632	-	-	-	632	632
Summa tillgångar	2	8 990	626	852	37	10 507	10 507
SKULDER							
Långfristiga räntebärande skulder	-	5 634	-	9	-	5 643	5 660
Övriga långfristiga skulder	-	23	-	115	-	138	138
Kortfristiga räntebärande skulder	-	5 949	-	-	30	5 979	6 013
Leverantörsskulder och övriga rörelseskulder	-	7 438	-	340	55	7 833	7 833
Summa skulder	-	19 044	-	464	85	19 593	19 644

Finansiella tillgångar och skulder fördelade per värderingskategori 2022-12-31

TILLGÅNGAR							
Andra aktier och andelar	-	-	571	-	-	571	571
Övriga finansiella anläggningstillgångar	5	258	-	25	-	288	288
Övriga anläggningstillgångar	-	345	-	315	-	660	660
Kundfordringar och övriga rörelsefordringar	-	8 087	-	969	3	9 059	9 059
Kortfristiga räntebärande tillgångar	-	30	-	23	30	83	83
Likvida medel	-	355	-	-	-	355	355
Summa tillgångar	5	9 075	571	1 332	33	11 016	11 016
SKULDER							
Långfristiga räntebärande skulder	-	4 445	-	-	-	4 445	4 372
Övriga långfristiga skulder	-	12	-	151	-	163	163
Kortfristiga räntebärande skulder	-	6 691	-	8	151	6 850	6 814
Leverantörsskulder och övriga rörelseskulder	-	8 437	-	638	-	9 075	9 075
Summa skulder	-	19 585	-	797	151	20 533	20 424

fortsättning not 24

TILLGÅNGAR MSEK	Belopp redovisade i balansräkningen	Bruttobelopp för finansiella tillgångar som kvittas mot finansiella skulder	Belopp som inte har kvittats i balansräkningen	Nettobelopp
Derivat [1)]	890	-	125	765
Totalt	890	-	125	765

SKULDER MSEK	Belopp redovisade i balansräkningen	Bruttobelopp för finansiella skulder som kvittas mot finansiella tillgångar	Belopp som inte har kvittats i balansräkningen	Nettobelopp
Derivat [1)]	549	-	125	424
Totalt	549	-	125	424

Kvittning av finansiella tillgångar och skulder per 2022-12-31

TILLGÅNGAR MSEK	Belopp redovisade i balansräkningen	Bruttobelopp för finansiella tillgångar som kvittas mot finansiella skulder	Belopp som inte har kvittats i balansräkningen	Nettobelopp
Derivat [1)]	1 364	-	100	1 264
Totalt	1 364		100	1 264

SKULDER MSEK	Belopp redovisade i balansräkningen	Bruttobelopp för finansiella skulder som kvittas mot finansiella tillgångar	Belopp som inte har kvittats i balansräkningen	Nettobelopp
Derivat [1)]	947	-	100	847
Totalt	947	-	100	847

[1)] *Vad gäller derivat omfattas handeln av ISDA avtal som bland annat stipulerar kvittning av skuld och fordran vilket både kan ske i löpande verksamhet och vid till exempel avtalsbrott eller förtida uppsägning*

Not 25 Avsättningar för pensioner

REDOVISNINGSPRINCIPER

Inom Lantmännen finns såväl avgiftsbestämda som förmånsbestämda pensionsplaner, varav de flesta är fonderade.

Det värde som redovisas i balansräkningen utgör nettot av beräknat nuvärde av den förmånsbestämda förpliktelsen och verkligt värde på förvaltningstillgångarna knutna till förpliktelsen på balansdagen, i pensionsstiftelse eller på annat sätt. Företagets åtagande beräknas årligen av oberoende aktuarier

Särskild löneskatt beräknas på mellanskillnaden mellan pensionsförpliktelse fastställd enligt IAS 19 och pensionsförpliktelse fastställd enligt de regler som tillämpas i juridisk person. Den beräknade framtida löneskatten ingår som en del av pensionsskulden.

VIKTIGA BEDÖMNINGAR OCH ANTAGANDEN

Värdet på pensionsförpliktelserna för förmånsbaserade pensionsplaner baseras på aktuariella beräkningar utifrån antaganden om diskonteringsräntor, framtida löneökningar, inflation och demografiska förhållanden. Diskonteringsräntan, som är det mest kritiska antagandet, motsvarar räntan för förstklassiga företagsobligationer eller statsobligationer med en löptid som motsvarar den genomsnittliga löptiden för förpliktelserna och valutan. För svenska planer används en ränta som motsvarar räntan på förstklassiga bostadsobligationer. Dessa obligationer bedöms likvärdiga med företagsobligationer då de har en tillräckligt djup marknad för att användas som utgångspunkt för diskonteringsräntan. En sänkt diskonteringsränta ökar nuvärdet av pensionsskulden och kostnaden medan en höjd diskonteringsränta ger omvänd effekt

För vissa anställda i Sverige erläggs försäkringspremie till Alecta avseende åtaganden enligt den så kallade traditionella ITP-planen. Planen är en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. Alecta kan för närvarande inte lämna den information som krävs för att redovisa denna pensionsplan som en förmånsbestämd plan. Pensioner, som tryggas genom försäkring i Alecta, redovisas därför som en avgiftsbestämd plan. Av kostnaden för avgiftsbestämda planer, 454 MSEK (440), avser 26 MSEK (29) premier till Alecta avseende traditionell ITP. Alectas överskott kan fördelas till försäkringstagarna och/eller de försäkrade. Vid utgången av året uppgick Alectas överskott i form av den kollektiva konsolideringsnivån preliminärt till 157 procent (172). Den kollektiva konsolideringsnivån utgörs av marknadsvärdet på Alectas tillgångar i procent av försäkringsåtagandena beräknade enligt Alectas försäkringstekniska åtaganden, vilka inte överensstämmer med IAS 19.

ÖVRIG INFORMATION

De mest omfattande förmånsbestämda planerna avser ITP2 pensioner som hanteras i egen regi. ITP2 pensioner som hanteras i egen regi kreditförsäkras av PRI Pensionsgaranti samt tryggas av pensionsstiftelsen Gradden. Sex av Lantmännens svenska företag är anslutna till stiftelsen. Lantmännen betalar en lägre riskpremie till PRI Pensionsgaranti för de delar pensionsskulden som är fonderad i stiftelsen. I övrigt finns fonderade pensionsplaner i Norge, där ett av bolagen har pensionsförpliktelser tryggade med fonderade medel.

fortsättning not 25

Förmånsbestämda förpliktelser och värdet av förvaltningstillgångar i koncernen:

Förmånsbestämda pensionsplaner MSEK	2023	2022
Fonderade planer:		
Förmånsbestämda förpliktelser enligt svenska PRI Pensionsgaranti planer	2 409	1 977
Övriga förmånsbestämda förpliktelser	94	94
Förvaltningstillgångars verkliga värde	−2 496	−2 353
Summa nettovärde, fonderade planer	7	−282
Fonderade planer redovisade som avsättning	7	-
Fonderade planer redovisade som tillgång	-	282
Ofonderade planer:		
Övriga ofonderade förpliktelser	42	45
Summa, ofonderade planer	42	45
Avsättningar för pensionsförpliktelser, netto	49	−237

Pensionsplaner fördelat per land	2023			2022		
MSEK	Förpliktelser	Förvaltnings-tillgångar	Pensions-skuld (+), tillgång (−)	Förpliktelser	Förvaltnings-tillgångar	Pensions-skuld (+), tillgång (−)
Sverige	2 410	−2 419	−9	1 978	−2 273	−295
Norge	94	−77	17	94	−80	14
Tyskland	27	-	27	30	-	30
Övriga länder	14	-	14	14	-	14
Summa	2 545	−2 496	49	2 116	−2 353	−237

Följande sammanställning förklarar hur förpliktelser, tillgångar och nettobeloppet har förändrats under året:

	2023			2022		
MSEK	Förmånsbaserade förpliktelser	Förvaltnings-tillgångar	Netto	Förmånsbaserade förpliktelser	Förvaltnings-tillgångar	Netto
Ingående balans	2 116	2 353	−237	2 941	2 329	612
Kostnader avseende tjänstgöring under året	18	-	18	37	-	37
Räntor redovisade i resultaträkningen	80	93	−13	51	41	10
Utbetalning av pensionsersättning	−120	−4	−116	−111	−4	−107
Utbetald gottgörelse till arbetsgivare [1)]	-	−70	70	-	−63	63
Inbetalning från arbetsgivare [1)]	-	24	−24	-	131	−131
Avkastning på förvaltningstillgångar utöver redovisad ränta	-	106	−106	-	−82	82
Omvärdering av pensionsförpliktelse redovisad i övrigt totalresultat	458	-	458	−808	-	−808
Omräkningsdifferens	−7	−6	−1	6	1	5
Utgående balans, pensionsskuld (+), tillgång (−)	2 545	2 496	49	2 116	2 353	−237
Varav fonderade planer			*7*			*−282*
Varav ofonderade planer			*42*			*45*

[1)] *Utbetald gottgörelse från den svenska pensionsstiftelsen har gjorts med 70 MSEK (63) till 3 bolag (1) under 2023.*
3 (5) svenska bolag har under 2023 gjort inbetalning till pensionsstiftelsen, totalt 15 MSEK (126). Till norska planer har 9 MSEK (5) inbetalts.

fortsättning not 25

Pensionskostnad i resultaträkningen

MSEK	2023	2022
Förmånsbestämda planer		
Kostnader för pensioner intjänade under året	18	37
Räntekostnad, ränteintäkt netto	–13	10
Kostnad förmånsbestämda planer	5	47
Kostnad avgiftsbestämda planer	454	440
Total kostnad avseende pensioner i resultaträkningen	459	487
Kostnaden redovisas på följande rader i resultaträkningen		
Personalkostnader	472	477
Finansiella kostnader	–13	10
Total kostnad avseende pensioner	459	487

Pensionsrelaterade omvärderingar i övrigt totalresultat

MSEK	2023	2022
Förmånsbestämda planer		
Avkastning på förvaltningstillgångar utöver vad som redovisas som ränteintäkt i resultaträkningen	106	–82
Erfarenhetsbaserad justering av förpliktelsen	–133	–245
Effekt av ändrade demografiska antaganden	–28	24
Effekt av ändrade finansiella antaganden	–297	1 029
Summa aktuariella vinster (+) förluster (–)	–352	726
Skatt på ovanstående poster	72	–150
Totalt redovisat i Övrigt totalresultat	–280	576

Specifikation av förvaltningstillgångar

	2023 MSEK	2022 MSEK	2023 %	2022 %
Fastigheter	868	907	35 %	39 %
Ränteplaceringar	580	506	23 %	20 %
Aktieplaceringar	916	760	37 %	33 %
Alternativa placeringar	112	104	4 %	5 %
Likvida medel	20	76	1 %	3 %
Totalt	2 496	2 353	100 %	100 %

I aktieplaceringar ingår förlagsandelar i Lantmännen ek för med 46 MSEK (46). Övriga innehav under aktieplaceringar avser i huvudsak noterade aktier

Den svenska pensionsstiftelsen har under 2023 haft en avkastning på cirka 9 procent (–2) och där en förändring med 1 procentenhet skulle öka respektive minska värdet på förvaltningstillgångarna med cirka 25 MSEK (23).

De svenska fonderade planerna omfattar 14 procent (13) aktiva medlemmar, 34 procent (35) fribrevsinnehavare och 52 procent (52) pensionärer. Förväntade utbetalningar av pensioner avseende förmånsbestämda pensionsplaner under 2024 uppgår till 126 MSEK.

Information om pensioner för ledande befattningshavare återfinns i € not 6.

Aktuariella antaganden

	2023	2022
Diskonteringsränta	3,25 %	4,00 %
Framtida löneökningar	2,75 %	2,75 %
Inflation	2,00 %	2,00 %
Livslängdsantaganden, Sverige	DUS23	DUS21
Duration	15 år	14 år

[2] *Vägt genomsnitt, som överensstämmer med svenska antaganden då svenska planer dominerar*

Känslighetsanalys

	2023	2022
Finansiella antaganden	0,25 %	–0,25 %
Diskonteringsränta	–84	89
Framtida löneökningar	19	–18
Inflation	81	–77
Demografiska antaganden	1 år	–1 år
Livslängd	88	-88

Känslighetsanalysen är beräknad genom att ett antagande förändras och de övriga hålls konstanta. Känslighetsanalysen har gjorts på den svenska pensionsförpliktelsen, som utgör 95 procent av totalen

Not 26 Övriga avsättningar

MSEK	Garanti-åtaganden	Försäkringstekniska avsättningar	Struktur-åtgärder	Övrigt	2023	Totalt 2022
Ingående balans	102	220	144	859	1 325	1 145
Avsättningar som gjorts under perioden	38	2	113	116	269	366
Belopp som tagits i anspråk under perioden	–6	–2	–83	–84	–175	–101
Återfört under perioden	–6	–10	–	–38	–54	–90
Omklassificeringar	–2	-	-	2	0	-
Omräkningsdifferenser	-	-	–1	-	–1	5
Redovisat värde vid periodens utgång	126	210	173	855	1 364	1 325
Varav kortfristiga avsättningar	92	84	125	668	969	949
Varav långfristiga avsättningar	34	126	48	187	395	376

fortsättning not 26

Årets avsättningar för strukturåtgärder omfattar främst ett förbättringsprogram för att stärka lönsamheten i Lantmännen Maskin inom division Lantbruk som till stor del förväntas bli ianspråktagna under 2024.

I Övrigt redovisas även avsättningar för avveckling av siloanläggningar på 105 MSEK (115).

EU-kommissionen har beslutat att Lantmännen Agroetanol har varit inblandad i en överträdelse av europeiska konkurrensregler inom etanolhandel under en period för drygt 10 år sedan. Mot bakgrund av detta har kommissionen ålagt Lantmännen Biorefineries AB (tidigare Lantmännen Agroetanol AB) och Lantmännen ek för att solidariskt betala böter på 47,7 miljoner euro. Med anledning av EU-kommissionens utredning har Lantmännen Biorefineries redovisat en avsättning om totalt 538 MSEK varav 500 MSEK avsatts tidigare år. Lantmännen har samarbetat fullt ut med EU-kommissionen under hela utredningen men bestrider slutsatserna i EU-kommissionens beslut och kommer fortsätta att utöva sin rätt till försvar fullt ut, inklusive att överklaga beslutet till EU-domstolen. Avsättningen avseende EU-kommissionens utredning ingår i Övrigt.

I periodens avsättningar inkluderas ökningar av tidigare befintliga avsättningar.

Av långfristiga avsättningar förväntas 103 MSEK användas 2026 och framåt.

I koncerner av Lantmännens storlek finns normalt ett antal pågående tvister.

Lantmännen har gjort en bedömning av mest sannolika utfall av de tvister som för närvarande är aktuella och redovisar i de fall en utbetalning bedömts som sannolik motsvarande belopp som avsättning.

Not 27 Övriga långfristiga skulder

MSEK	2023	2022
Derivatinstrument, rörelserelaterade	115	151
Övriga långfristiga rörelseskulder	23	12
Summa	138	163

Not 28 Leverantörsskulder och andra rörelseskulder

MSEK	2023	2022
Leverantörsskulder	7 437	8 376
Leverantörsskulder, joint venture/intresseföretag	1	61
Avtalsskulder från kontrakt med kunder	1 075	1 121
Övriga kortfristiga skulder	1 274	1 201
Derivatinstrument, rörelserelaterade	395	638
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2 545	2 393
Summa	12 727	13 790

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

MSEK	2023	2022
Upplupna personalrelaterade kostnader	1 014	964
Upplupna kostnader för spannmål	354	441
Övriga upplupna kostnader	1 053	879
Förutbetalda intäkter	124	109
Summa	2 545	2 393

Not 29 Leasing – leasetagare

REDOVISNINGSPRINCIPER

Koncernen har leasingavtal för tillgångar såsom lokaler, entreprenadmaskiner, truckar och bilar. Lantmännen redovisar nyttjanderättstillgången, som inte är förvaltningsfastigheter, som en materiell anläggningstillgång och leasingskulden som en räntebärande skuld, fördelat på kort- och långfristig del. Nyttjanderättstillgången skrivs av linjärt.

Lantmännen har valt att tillämpa undantagen i IFRS 16 och redovisar inte nyttjanderättstillgångar och leasingskulder för kortfristiga leasingavtal eller för leasingavtal av lågt värde. Kortfristiga leasingavtal är avtal vars leasingperiod är kortare än tolv månader. Leasingavtal av lågt värde är avtal där värdet på den underliggande tillgången är mindre än 50 000 SEK, till exempel IT- och kontorsutrustning. Leasingbetalningar för dessa avtal kostnadsförs linjärt över leasingperioden.

VIKTIGA BEDÖMNINGAR OCH ANTAGANDEN

Många leasingavtal där Lantmännen är hyrestagare innefattar förlängnings- och uppsägningsoptioner vilka är föremål för bedömning när leasingperioden fastställs. Optionerna är förhandlade av ledningen för att ge flexibilitet i hanteringen av avtalen samt anpassning till koncernens behov. Ledningen gör löpande bedömningar om det är sannolikt att dessa förlängningar och uppsägningsoptioner kommer att utnyttjas. Detta innebär att leasingperioder kan komma att förlängas eller förkortas utifrån förändrade behov vilket påverkar värdet på både nyttjanderättstillgången och leasingskulden. Bedömningar av förlängningsoptioner och uppsägningsoptioner är framförallt aktuellt för koncernens leasingavtal för lokaler.

Belopp redovisade i resultaträkningen

MSEK	2023	2022
Avskrivning på nyttjanderätter	430	446
Räntekostnader för leasingskulder	66	45
Kostnader hänförliga till korttidsleasingavtal	34	49
Kostnader hänförliga till leasingavtal av lågt värde	50	52
Kostnader hänförliga till variabla leasingavgifter som inte inkluderas i värderingen av leasingskulden	132	92
Intäkter från vidareuthyrning av nyttjanderätter	15	41

Upplysningar om leasingskulder finns i not 23 Räntebärande skulder och en löptidsanalys av leasingskulder presenteras i not 24 Finansiella instrument och finansiell riskhantering.

Det totala kassaflödet för leasingavtal inklusive variabla avgifter och leasing till lågt värde uppgick till 669 MSEK (652) varav 34 MSEK (49) avsåg kostnader för leasing med hyresvillkor på 12 månader eller mindre och 50 MSEK (52) avsåg leasingavtal till lågt värde.

I not 9, Finansiella intäkter och kostnader finns upplysningar om räntekostnader på leasingskulder.

Redovisat värde per balansdagen avseende nyttjanderättstillgångar framgår av not 13, Materiella anläggningstillgångar.

Not 30 Leasing – leasegivare

Lantmännen bedriver i huvudsak uthyrningsverksamhet vad avser affärsområde Fastigheters uthyrning av lokaler samt affärsområde Swecons uthyrning av entreprenadmaskiner. Uthyrning av entreprenadmaskiner förekommer framst inom Swecons internationella verksamhet. Hyrestagare inom Swecons verksamhet är skyldiga att säkerställa att maskinen underhålls löpande och att återlamna maskinen i ett bra skick. I det fall hyrestagaren anvander maskinen utover avtalade timmar säkerstalls det att även dessa timmar faktureras Det är inte tillåtet med andrahandsuthyrning av maskinen eller att transportera maskinen utomlands

Uthyrning via finansiella leasingavtal förekommer i ytterst begransad omfattning, med utestående fordringar väl under 1 MSEK båda åren.

Operationella leasingavtal

För maskiner och lokaler som hyrs ut till kunder och hyresgäster enligt operationella leasingavtal förfaller de framtida betalningarna för icke uppsägningsbara leasingavtal enligt nedan.

Minimileaseavgifter forfaller till betalning

MSEK	2023	2022
Inom ett år	307	285
Mellan ett och fem år	457	390
Senare an fem år	44	45
Summa	808	720

Av totala minimileaseavgifterna avser 401 MSEK (379) lokaler och 407 MSEK (341) maskiner

Leasingintakterna uppgick till 848 MSEK (751) varav 32 MSEK (24) var hanförliga till variabla leasingavgifter.

Not 31 Transaktioner med närstaende

Genom bestammande inflytande är moderforetaget närstående till sina dotter- och dotterdotterforetag Genom betydande inflytande ar såväl koncernen som moderföretaget narstående till sina intresseföretag, vilka således omfattar både de direkt och indirekt agda företagen.

"Lantmannens Gemensamma Pensionsstiftelse Grodden" är en plan för ersättning efter avslutad anställning till formån for anstallda i företag inom Lantmannenkoncernen. Stiftelsen ar därigenom att betrakta som narstående

Prissättning på leveranser av varor och tjanster mellan företag i koncernen sker till marknadspris.

Föreningens styrelseledamöter har ett betydande inflytande över moderföretaget och ar darmed att betrakta som narstående

En ekonomisk forening har till ändamål att framja medlemmarnas ekonomiska intressen genom handel med dessa. Inköp och forsäljning av varor och tjanster gors därför med enskilda styrelseledamöter, som också ar medlemmar i föreningen. På samma sätt medverkar enskilda styrelseledamöter i finansieringen av föreningen. Samtliga dessa transaktioner har skett i enlighet med föreningens andamål och till de villkor som galler for andra medlemmar. Beloppsuppgifter lämnas därfor inte avseende dessa transaktioner

Löner och liknande till ledande befattningshavare redovisas i not 6. Utdelning från dotterforetag och joint venture/intresseföretag framgår av not 16 och 39. Fordringar på och skulder till joint venture/intresseföretag framgår av noterna 17, 20, 21, 23, 27 och 28.

Övriga transaktioner med narstående	2023	2022
Koncerninterna inköp i procent av totala inköp, %	12	13
Koncernintern forsaljning i procent av total forsaljning, %	10	10
Kop av varor och tjanster från joint ventures och intresseforetag, MSEK	864	958
Forsäljning av varor och tjänster till joint ventures och intresseföretag, MSEK	724	774
Overföring av kapital till Lantmännens Gemensamma Pensionsstiftelse Grodden (pensionsstiftelsen), MSEK	15	126
Overföring av kapital från pensionsstiftelsen till Lantmännen, gottgorelse MSEK	70	63
Erlagda hyror till pensionsstiftelsen, MSEK	58	60
Forsäljning av varor och tjänster till pensionsstiftelsen, MSEK	49	17
Forvärv av fastigheter från pensionsstiftelsen, MSEK	-	246

Not 32 Statliga stöd

Statliga stöd redovisas i balans- och resultatrakningen när det föreligger rimlig säkerhet att de villkor som är förknippade med bidraget kommer att uppfyllas och att bidraget kommer att erhållas. Bidragen periodiseras, på samma satt och over samma perioder, som de kostnader bidragen är avsedda att kompensera för. I de fall ett statligt stöd varken hänför sig till förvarv av tillgångar eller till kompensation av kostnader, redovisas stödet som en övrig intäkt.

MSEK	2023	2022
Erhållna bidrag som redovisats som intakt	19	14
Erhållna bidrag som reducerat kostnader	11	41
Summa	30	55
Under året erhållna bidrag som reducerat värdet på anläggningstillgångar	-	5
Erhållna bidrag som redovisas som förutbetald intäkt per bokslutsdagen	38	-

Minskningen av erhållna bidrag som reducerar kostnader förklaras av regelandringar i Norge.

Not 33 Förvärv och avyttringar

FÖRVARV OCH AVYTTRINGAR 2023
Under 2023 har inga väsentliga förvärv eller avyttringar gjorts avseende dotterföretag.

FÖRVÄRV 2022
Under 2022 gjordes följande förvärv avseende dotterföretag.

			2022								
Företag	Verksamhet	Förvärvs-tidpunkt	Förvärvs-pris, MSEK	Förvärvs-relaterade kostnader, MSEK	Goodwill, MSEK	Övriga immateriella tillgångar, MSEK	Materiella anläggnings-tillgångar, MSEK	Årsom-sättning, MSEK	Medel-antal anställda	Förvärvad andel	Innehav efter förvärv
Gimmersta Agrovärme	Värme	jan 2022	9	0	-	23	94	14	-	50 %	100 %
Coryton Advanced Fuels	Energi	feb 2022	53	9	81	145	102	298	60	100 %	100 %
Scandbio	Energi	apr 2022	200	1	23	35	177	1 108	124	50 %	100 %
Kewab Rental	Maskinuthyrning	maj 2022	130	1	42	20	238	115	3	100 %	100 %
Myllyn Paras	Livsmedel	juni 2022	724	32	430	489	161	784	123	100 %	100 %
Övriga mindre förvärv	Lantbruk	aug 2022	0	0	-	-	4	743	26	100 %	100 %

Lantmännen ägde vid utgången av 2021 50 procent av Gimmersta Agrovärme och i januari 2022 förvärvades resterande 50 procent. Gimmersta Agrovärme är verksamma inom leverans av fjärrvärme.

Aspen i division Energi förvärvade i februari 2022 det brittiska företaget Coryton Advanced Fuels som utvecklar och producerar specialanpassade bränslen.

Lantmännen ägde vid utgången av 2021 50 procent av Scandbio och i april 2022 förvärvades resterande 50 procent.

I maj 2022 förvärvade Swecon det svenska uthyrningsföretaget Kewab Rental vars huvudsakliga inriktning är långtidsuthyrning av Volvo-maskiner.

I juni 2022 slutfördes förvärvet av den finska livsmedelskoncernen Myllyn Paras.

Förvärvsbalansen för Myllyn Paras var per den 31 december 2022 preliminär, för alla andra förvärv som gjordes under 2022 var förvärvsbalanserna fastställda per den 31 december 2022.

Företagen konsolideras som dotterföretag enligt förvärvsmetoden.

För information om verkligt värde på nettotillgångar i förvärvade verksamheter, se ⮊ nedan samt not 35 till kassaflödesanalysen.

Förvärvsbalanser

Förvärvspris, MSEK	2022[1)]
Kontant betalning/Lösen av lån	1 105
Tilläggsköpeskilling redovisad som skuld	10
Värde enligt kapitalandelsmetoden vid förvärvstidpunkten	203
Omvärderingseffekt redovisad i resultaträkningen	22
Förvärvade tillgångar och skulder till verkligt värde	
Immateriella anläggningstillgångar	712
Materiella anläggningstillgångar	776
Varulager	340
Kundfordringar	340
Övriga omsättnings- och anläggningstillgångar	50
Leverantörsskulder	−302
Övriga skulder	−540
Förvärvade nettotillgångar, totalt	1 376
Likvida medel	186
Lån	−814
Förvärvad nettolåneskuld	−628
Minoritetsintresse	-
Goodwill	576
Summa	1 324
Förvärvsrelaterade kostnader, redovisade som Övriga rörelsekostnader	43

[1)] *Inkluderar förvärv av bolagen Gimmersta Agrovärme, Scandbio, Coryton Advanced Fuels, Kewab Rental, Myllyn Paras samt övriga mindre förvarv.*

I ovanstående värden inkluderas de justeringar av bokförda värden i bolagen som gjordes till verkliga värden på identifierbara tillgångar och skulder i samband med upprättande av förvärvsbalanserna. Dessa justeringar framgår nedan:

MSEK	2022
Immateriella anläggningstillgångar	1 284
Materiella anläggningstillgångar	41
Uppskjutna skatteskulder	−157

fortsättning not 33

Förvärvade bolags påverkan på koncernens resultaträkning

MSEK	2022
Nettoomsättning	1 937
Rörelseresultat från bolagen	240
Rörelseresultat från förvärvsjusteringar, exklusive förvärvskostnader	–34
Rörelseresultat totalt	206

Omsättning och resultat som om förvärv gjorts vid årets början

MSEK	2022
Nettoomsättning	3 062
Rörelseresultat från bolagen	288
Rörelseresultat från förvärvsjusteringar, exklusive förvärvskostnader	–67
Rörelseresultat totalt	221

Förvärvets påverkan på koncernens likvida medel

MSEK	2022
Erlagd köpeskilling för årets förvärv/losen av lån	1 115
Övertagande av lån	814
Likvida medel i förvärvade bolag	–186
Summa	1 743

AVYTTRINGAR 2022

Under 2022 avyttrades följande dotterföretag.

			2022					
Företag	Verksamhet	Försäljnings-tidpunkt	Konsoliderad omsättning 2022, MSEK	Konsoliderad omsättning 2021, MSEK	Medelantal anställda 2022	Medelantal anställda 2021	Avyttrad andel	Innehav efter avyttring
LM Agrovärme	Fjärrvärme	sep-22	75	97	12	13	100 %	0 %

Lantmännen avyttrade i september 2022 Lantmännen Agrovärmekoncernen som bedriver verksamhet inom fjärrvärme. Försäljningen gav ett realisationsresultat om 707 MSEK samt ett positivt kassaflöde om 1 066 MSEK.

För information om verkligt värde på nettotillgångar i avyttrade verksamheter, se ⮊ not 35 noter till kassaflödesanalysen.

Omklassificering till intresseföretag

Rysslands krig i Ukraina och påföljande sanktioner medförde att Lantmännen under 2022 avgränsade den ryska bageriverksamheten från resten av koncernen som ett steg i en potentiell avyttring. Lantmännen bedömde att full kontroll och ett bestämmande inflytande över den ryska verksamheten inte längre kunde utövas. Det bestämmande inflytandet bedömdes ha övergått till ett betydande inflytande och bolagen i Ryssland omklassificerades i december 2022 från dotterföretag till intresseföretag och konsolideras därefter inte. Omklassificeringen medförde ingen resultateffekt.

Företag	Verksamhet	Omklassificeringstidpunkt	Konsoliderad omsättning 2022, MSEK	Konsoliderad omsättning 2021, MSEK	Medelantal anställda 2022	Medelantal anställda 2021	Ägd andel	Ägd andel efter omklassificering
Orient Products LLC	Bageri	dec-22	37	102	231	220	100 %	100 %
LM Unibake LLC	Bageri	dec-22	65	253	346	343	100 %	100 %

Tillgångar och skulder omklassificerade dotterföretag

Verkligt värde på nettotillgångarna i dotterföretagen som omklassificerats till intresseföretag framgår av tabellen nedan.

MSEK	2022
Materiella anläggningstillgångar	521
Immateriella anläggningstillgångar inklusive goodwill	133
Varulager	61
Kundfordringar	106
Övriga omsättning och anläggningstillgångar	36
Likvida medel	59
Leverantörsskulder	–62
Övriga skulder	–348
Omräkningsdifferenser redovisade i eget kapital	–118

Efter omklassificeringen från dotterföretag uppgick verkligt värde på andelarna i intresseföretagen Orient Products LLC och LM Unibake LLC med dotterföretag till 89 MSEK respektive 299 MSEK per den 31 december 2022

Not 34 Ställda säkerheter och eventualförpliktelser

Stallda säkerheter MSEK	För egna finansiella skulder	Övriga åtaganden	Totalt ställda säkerheter 2023	2022
Fastighetsinteckningar	1 026	-	1 026	571
Bankräkningar	-	17	17	80
Summa	1 026	17	1 043	651

För moderföretags skulder har fastighetsinteckningar motsvande 1 026 MSEK (560) lämnats, varav 440 MSEK (320) avser fastigheter som ägs av dotterföretag.

Eventualförpliktelser MSEK	2023	2022
Borgensförbindelser för		
- joint ventures	817	835
- övriga	83	-
Övriga eventualförpliktelser	155	91
Summa	1 055	926

Not 35 Noter till kassaflödesanalysen

MSEK	2023	2022
1) Betalda räntor och erhallen utdelning		
Erhållen utdelning	9	5
Erhållen ränta	150	107
Betald ränta	–502	–266
Realiserade valutaresultat	26	–12
Övriga finansiella betalningar	–30	–11
Summa	–347	–177

MSEK	2023	2022
2) Förvärv av verksamheter		
Förvärvade tillgångar och skulder		
Materiella anläggningstillgångar	-	776
Immateriella anläggningstillgångar inklusive goodwill	26	1 288
Varulager	-	340
Kundfordringar	-	340
Övriga omsättnings- och anläggningstillgångar	-	50
Likvida medel	-	186
	26	2 980
Finansiella skulder	-	985
Leverantörsskulder	-	302
Rörelseskulder	5	369
	5	1 656
Förvärvade nettotillgångar	21	1 324
Lösen av lån i förvärvade bolag	-	814
Köpta intresseföretagsandelar*	42	84
Utköp av innehav utan bestämmande inflytande	-	–209
Utbetald köpeskilling	63	2 013
Likvida medel i förvärvade verksamheter	-	–186
Påverkan på likvida medel	63	1 827

Ytterligare information om förvärvade verksamheter återfinns i not 33.

** Inklusive aktieägartillskott*

MSEK	2023	2022
3) Avyttring av verksamheter		
Avyttrade tillgångar och skulder		
Materiella anläggningstillgångar	-	324
Immateriella anläggningstillgångar inklusive goodwill	-	26
Varulager	-	4
Kundfordringar	-	13
Övriga omsättnings- och anläggningstillgångar	600	4
Likvida medel	-	-
	600	371
Finansiella skulder	-	297
Leverantörsskulder	-	3
Rörelseskulder	-	9
Realisationsresultat	386	–707
	386	–398
Erhållen köpeskilling	214	769
Lösen av lån i avyttrade bolag	171	297
Påverkan på likvida medel	385	1 066
4) Förändring av räntebärande skulder och pensioner		
Förändring av räntebärande skulder, netto	2	875
Förändring av pensioner	–70	–175
Summa	–68	700
5) Likvida medel		
Kassa och bank	632	255
Kortfristiga placeringar, löptid kortare än 3 månader	-	100
Summa	632	355

Koncernens totala betalningsberedskap, definierad som kassa, bank och beviljade krediter som enligt bestämmelser i gällande låneavtal kan nyttjas, uppgick vid årets slut till 8 374 MSEK (7 646).

Not 36 Intäkternas fördelning

MSEK	2023	2022
Nettoomsättning		
Varuförsäljning	18 901	20 306
Tjänsteuppdrag	501	451
Licensintäkter, utsäde och fröer	61	62
Uthyrningsverksamhet	66	57
Övrigt	4	4
Summa	19 533	20 880
Övriga rörelseintäkter		
Tjänster	110	110
Realisationsvinster	1	341
Övriga licensintäkter	76	85
Övrigt	54	1 455
Summa	241	1 991

Tjänster och Övriga licensintäkter är framst intäkter från koncernföretag.
Från och med 2023 redovisas resultat från valutaderivat netto på raden Övriga rörelseintäkter Övrigt. Tidigare år har dessa bruttoredovisats på Övriga rörelseintäkter och Övriga rörelsekostnader.

Av moderföretagets totala nettoomsättning avser cirka 19 procent (18) kunder utanför Sverige

Not 37 Arvode och kostnadsersättning till revisorer

MSEK	2023	2022
Ernst & Young		
Revisionsuppdrag	6	4
Skatterådgivning	-	1
Summa	6	5
Förtroendevalda		
Revisionsuppdrag	1	1

Not 38 Rörelseresultatet

REDOVISNINGSPRINCIPER

Leasing

I moderföretaget redovisas leasingavgifter som kostnad linjärt över leasingperioden. Moderföretaget är endast leasetagare.

ÖVRIG INFORMATION

Transaktioner med närstående

I moderföretagets rörelseresultat ingår transaktioner med närstående enligt nedan. Transaktioner med medlemmar i enlighet med föreningens ändamål betraktas i detta sammanhang inte som transaktion med närstående. Löner och liknande till ledande befattningshavare redovisas i not 6. Utdelning från dotterföretag och intresseföretag framgår av not 39.

	2023	2022
Koncerninterna inköp i procent av totala inköp, %	8	3
Koncernintern försäljning i procent av total försäljning, %	22	21
Köp av varor och tjänster från joint venture/intresseföretag, MSEK	646	727
Försäljning av varor och tjänster till joint venture/intresseföretag, MSEK	598	492
Erhållen gottgörelse fr. pensionsstiftelsen Grodden, MSEK	52	63

Leasingtaganden

I rörelsens kostnader ingår kostnader för operationella leasingavtal med 97 MSEK (89). Nedan redovisas framtida åtaganden avseende icke uppsägningsbara operationella leasar

fortsättning not 38

Minimileaseavgifter förfaller till betalning

MSEK	2023	2022
Inom ett år	56	54
Mellan ett och fem år	186	179
Senare än fem år	237	272
Summa	479	505

Not 39 Resultat från andelar i koncernföretag och joint venture/intresseföretag

Resultat från andelar i koncernföretag

MSEK	2023	2022
Utdelning	241	213
Realisationsvinst vid avyttring av andelar	-	768
Nedskrivningar	–159	–716
Summa	82	265

Utdelning har bland annat erhållits från Lantmannen Energi AB, Scandbio AB och Swecon Anläggningsmaskiner AB. Nedskrivningen avser innehavet i Lantmannen Cerealia Oy, Lantmännen Energi AB och Lantmännen Industrifastigheter i Bjuv AB

I föregående års resultat ingår utdelning från Gyllebo Godning AB och Swecon Anläggningsmaskiner AG. Realisationsresultatet hänför sig huvudsakligen till försäljningen av Lantmännen Agrovarme AB och nedskrivningen avser huvudsakligen innehavet i Lantmännen Cerealia AB och Lantmännen Cerealia Finland Oy

Resultat från andelar i joint venture/intresseföretag

MSEK	2023	2022
Utdelning	48	4
Realisationsvinst vid avyttring av andelar	25	621
Återlagda nedskrivningar	-	15
Summa	73	640

Utdelning har huvudsakligen erhållits från team SE. Realisationsresultatet hänför sig huvudsakligen till försäljningen av Swevet Holding AB.

I föregående års resultat ingår utdelning från Viking Malt Oy Realisationsresultatet hänför sig till konverteringen av aktier i Hauptgenossenschaft Nord AG (HaGe Kiel) till nyemitterade aktier i det tyska bolaget team SE. Den återlagda nedskrivningen avser Scandbio AB

Not 40 Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar

MSEK	2023	2022
Utdelning	1	4
Nedskrivningar	–18	-
Summa	- 17	4

Not 41 Valutakursdifferenser som påverkat resultatet

MSEK	2023	2022
Valutakursdifferenser som påverkat rörelseresultatet	–199	–247
Valutakursdifferenser på finansiella poster		
Valutakursdifferenser på finansiella poster, externa	10	–914
Valutakursdifferenser på finansiella poster, interna	–2	640
Summa	8	274

Not 42 Skatter

REDOVISNINGSPRINCIPER

I moderföretaget särredovisas inte uppskjuten skatt på obeskattade reserver.

Skatt på årets resultat

MSEK	2023	2022
Aktuell skattekostnad (–) / skatteintäkt (+)		
Periodens skattekostnad	–182	–182
Utländsk skatt	–10	–4
Justering av skatt hänförlig till tidigare år	1	11
Summa aktuell skatt	–191	–175
Uppskjuten skattekostnad (–) / skatteintäkt (+)		
Uppskjuten skatt avseende förändring i temporära skillnader	35	51
Summa uppskjuten skatt	35	51
Summa redovisad skattekostnad	–156	–124

Avstämning av effektiv skatt	2023 Procent	2023 MSEK	2022 Procent	2022 MSEK
Resultat före skatt		1 770		2 273
Förväntad skatt enligt gällande svensk skattesats	20,6 %	–364	20,6 %	–468
Ej avdragsgilla kostnader	0 %	–6	1 %	–23
Nedskrivning av aktier	2 %	–32	6 %	–145
Skattefria realisationsresultat	0 %	5	–13 %	286
Skattefri utdelning	–3 %	60	–2 %	46
Skatt hänförlig till tidigare år	0 %	1	–1 %	12
Effekt av särskilda skatteregler för ekonomiska föreningar	–7 %	124	–6 %	135
Effekt av temporära skillnader på vilka uppskjuten skatt ej redovisats	0 %	-	0 %	1
Effekt av övertaget negativt räntenetto från koncernföretag	–3 %	56	–1 %	29
Övrigt	0 %	-	0 %	3
Redovisad effektiv skatt	9 %	–156	5 %	–124

Skatteposter som redovisats via övrigt totalresultat

MSEK	2023	2022
Aktuell skatt		
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	4	–4
Kassaflödessäkringar	71	–73
Summa skatteeffekter i övrigt totalresultat	75	–77

Uppskjuten skattefordran/skatteskuld

MSEK	2023 Uppskjuten skattefordran	2023 Uppskjuten skatteskuld	2023 Netto	2022 Uppskjuten skattefordran	2022 Uppskjuten skatteskuld	2022 Netto
Byggnader och mark	-	4	–4	-	4	–4
Immateriella tillgångar	-	5	–5	-	-	0
Övriga avsättningar	30	-	30	28	-	28
Övrigt	38	-	38	5	-	5
Summa	68	9	59	33	4	29
Kvittning av fordringar/skulder	–9	–9	0	–4	–4	0
Summa, netto uppskjuten skattefordran	59	0	59	29	0	29

Uppskjutna skattefordringar och uppskjutna skatteskulder kvittas mot varandra och nettofordran redovisas i balansräkningen.

Förändring av uppskjuten skatt i temporära skillnader och underskottsavdrag

MSEK	2023 Belopp vid årets ingång	2023 Redovisat över resultat-räkningen	2023 Förändringar vid fusion	2023 Belopp vid årets utgång	2022 Belopp vid årets ingång	2022 Redovisat över resultat-räkningen	2022 Förändringar vid fusion	2022 Belopp vid årets utgång
Byggnader och mark	–4	-	-	–4	–4	-	-	–4
Immateriella tillgångar	-	-	–5	–5	-	-	-	0
Övriga avsättningar	28	2	-	30	27	1	-	28
Övrigt	5	33	-	38	–44	49	-	5
Summa	29	35	–5	59	–21	50	-	29

Not 43 Immateriella anläggningstillgångar

REDOVISNINGSPRINCIPER

Moderföretaget redovisar värdet på varumärken till anskaffningsvärde efter eventuella ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar.

MSEK	Varumärken och kundrelationer		Patent och licenser		Balanserade utvecklingskostnader		Summa immateriella anläggningstillgångar	
	[illegible]	2022	[illegible]	2022	[illegible]	2022	[illegible]	2022
Ackumulerade anskaffningsvärden	326	300	1	1	384	377	711	678
Ackumulerade avskrivningar	−123	−105	−1	−1	−291	−276	−415	−382
Ackumulerade nedskrivningar	-	-	-	-	−58	−57	−58	−57
Bokfört värde	203	195	0	0	35	44	238	239
Bokfört värde vid årets början	195	210	0	0	44	143	239	353
Investeringar	-	-	-	-	7	8	7	8
Fusion med dotterföretag	26	-	-	-	-	-	26	0
Försäljningar och utrangeringar	-	-	-	-		−67	0	−67
Årets avskrivning enligt plan	−18	−15	-	-	−15	−27	−33	−42
Årets nedskrivningar	-	-	-	-	−1	−13	−1	−13
Bokfört värde	203	195	0	0	35	44	238	239

Varumärket Korvbrödsbagarn ägs av Lantmännen ek för. Detta varumärke är av strategisk betydelse och skrivs av på 20 år i moderföretaget.

Not 44 Materiella anläggningstillgångar

MSEK	Mark [1]		Byggnader		Summa byggnader och mark	
	[illegible]	2022	[illegible]	2022	[illegible]	2022
Ackumulerade anskaffningsvärden	231	200	916	858	1 147	1 058
Ackumulerade avskrivningar	−75	−69	−636	−624	−711	−693
Ackumulerade nedskrivningar	-	-	−25	−25	−25	−25
Bokfört värde	156	131	255	209	411	340
Bokfört värde vid årets början	131	130	209	201	340	331
Årets avskrivning enligt plan	−6	−5	−15	−13	−21	−18
Omklassificeringar	31	6	61	21	92	27
Bokfört värde	156	131	255	209	411	340

[1] *Inklusive markanläggningar.*

MSEK	Maskiner och andra tekniska anläggningar		Övriga anläggningstillgångar: Inventarier, verktyg och installationer		Övriga anläggningstillgångar: Pågående nyanläggningar		Övriga anläggningstillgångar: Summa övriga anläggningstillgångar	
	[illegible]	2022	[illegible]	2022	[illegible]	2022	[illegible]	2022
Ackumulerade anskaffningsvärden	3 601	3 377	540	499	222	242	762	741
Ackumulerade avskrivningar	−2 824	−2 737	−432	−413	-	-	−432	−413
Ackumulerade nedskrivningar	−134	−134	−19	−19	-	-	−19	−19
Bokfört värde	643	506	89	67	222	242	311	309
Bokfört värde vid årets början	506	484	67	59	242	129	309	188
Investeringar	-	-	-	-	340	264	340	264
Årets avskrivning enligt plan	−89	−77	−19	−17			−19	−17
Omklassificeringar	226	99	41	25	−360	−151	−319	−126
Bokfört värde	643	506	89	67	222	242	311	309

Not 45 Förvaltningsfastigheter

MSEK	Mark [1] 2023	Mark [1] 2022	Byggnader 2023	Byggnader 2022	Summa Förvaltningsfastigheter 2023	Summa Förvaltningsfastigheter 2022
Ackumulerade anskaffningsvärden	9	8	28	28	37	36
Ackumulerade avskrivningar	–3	–3	–15	–14	–18	–17
Bokfört värde	6	5	13	14	19	19
Bokfört värde vid årets början	5	5	14	14	19	19
Årets nedskrivningar	-	-	–1	-	–1	0
Omklassificeringar	1	-	-	-	1	0
Bokfört värde	6	5	13	14	19	19

[1] *Inklusive markanläggningar.*

Fastigheter där mindre än 10 procent av lokalytan utnyttjas för moderföretagets egen verksamhet klassificeras som förvaltningsfastigheter.

Verkligt värde och dess förändring

MSEK	2023	2022
Verkligt värde vid årets början	62	62
Värdeförändringar	3	-
Omklassificeringar	1	-
Verkligt värde vid årets slut	66	62

Samtliga förvaltningsfastigheter har värderats enligt värderingshierarki 3, det vill säga utifrån icke observerbara indata och enligt de metoder som beskrivs nedan.

Verkligt värde har fastställts baserat på interna bedömningar. Avstämning har också skett gentemot fastighetsförsäljningar genomförda under året.

Värdet har bedömts med hjälp av följande värderingsmetoder:

- I flertalet fall har ortprismetoden använts, där genomförda försäljningar av likvärdiga fastigheter på marknaden använts som underlag för bedömningen av värdet.
- Avkastningsvärdering genom kassaflödeskalkyler, där fastigheternas framtida driftsnetton och bedömda restvärden nuvärdesberäknats.
- Vissa fall har avkastningsvärdering genom nettokapitaliseringsmetoden använts, där ett normaliserat driftsnetto sätts i relation till ett marknadsanpassat direktavkastningskrav.

Förvaltningsfastigheternas påverkan på periodens resultat

MSEK	2023	2022
Hyresintäkter	8	7
Direkta kostnader, inklusive kostnad för reparation och underhåll		
- Fastigheter som genererar hyror	–3	–4
Driftsnetto	5	3

Förvaltningsfastigheter med ett bokfört värde på 9 MSEK är pantsatta som säkerhet för moderföretagets upplåning. Beräknat verkligt värde uppgår till 29 MSEK.

Not 46 Andelar i koncernföretag

REDOVISNINGSPRINCIPER

Moderföretaget redovisar samtliga innehav i dotterföretag till anskaffningsvärde, i förekommande fall justerat med lämnade aktieägartillskott och ackumulerade nedskrivningar.

MSEK	2023	2022
Ackumulerade anskaffningsvärden	15 993	14 284
Ackumulerade uppskrivningar	200	200
Ackumulerade nedskrivningar	–2 269	–2 110
Bokfört värde	13 924	12 374
Bokfört värde vid periodens början	12 374	11 614
Förvärv/Aktieägartillskott	1 729	1 377
Årets nedskrivningar	–159	–716
Avyttringar	-	–94
Fusion med dotterföretag	–20	-
Omklassificering	-	193
Bokfört värde	13 924	12 374

ÖVRIG INFORMATION

I Förvärv/Aktieägartillskott ingår 20 MSEK för förvärv av HJM Spannmål AB, som fusionerades till Lantmännen ek för under året, samt aktieägartillskott med 1 703 MSEK till Lantmännen Unibake Holding AB och 6 MSEK till Lantmännen Industrifastigheter i Bjuv AB.

Av årets nedskrivningar avser 16 MSEK Lantmännen Energi AB, 6 MSEK Lantmännen Industrifastigheter i Bjuv AB och 137 MSEK Lantmännen Cerealia Oy.

I föregående års Förvärv/Aktieägartillskott ingår bland annat förvärv av Myllyn Paras samt aktieägartillskott till Lantmännen Cerealia AB och till Lantmännen Finans AB. Föregående års nedskrivning avser Lantmännen Cerealia AB och Lantmännen Cerealia Oy. Under 2022 avyttrades Lantmännen Agrovärme AB.

fortsattning not 46

Moderföretagets och koncernens innehav av andelar i koncernföretag 2023-12-31

Sammanställningen omfattar direktagda dotterföretag samt indirekt ägda företag med omsättning överstigande 200 MSEK

Bolagsnamn *Aktier och andelar i svenska dotterföretag*	Organisationsnummer	Säte	Antal andelar	Andel i %	Redovisat värde MSEK
Lantmännen Animalieinvest AB	556951-0687	Stockholm	160 529	100,0	126
Lantmännen Aspen AB	556329-9519	Göteborg	3 850	100,0	180
Coryton Advanced Fuels Limited	07232065	Essex	1 282 012	100,0	
SAS Marline	382959039	Brières-les-Scellés	1 200	100,0	
Lantmännen BioAgri AB	556056-1283	Stockholm	20 000	100,0	16
Lantmännen Biorefineries AB	556028-0611	Norrköping	50 000	100,0	662
Lantmännen Cerealia AB	556017-2222	Stockholm	200 000	100,0	929
Lantmännen Cerealia A/S	69120717	Vejle	1	100,0	
Lantmännen Energi AB	556118-3954	Stockholm	400	100,0	21
Lantmännen Fastigheter AB	556017-8443	Stockholm	3 000	100,0	34
Lantmännen Finans AB	556664-8118	Stockholm	2 000 000	100,0	347
Lantmännen Functional Foods AB	559199-5104	Stockholm	50 000	100,0	7
Lantmännen Industrifastigheter i Bjuv AB	556679-2353	Malmo	3 650	100,0	12
Lantmännen Krafft AB	556156-4039	Malmo	5 000	100,0	1
Lantmännen Maskin AB	556005-7639	Malmö	10 000	100,0	310
Lantmännen Medical AB	556530-9720	Stockholm	100	100,0	39
Lantmännen Service AB	556831-3695	Stockholm	500	100,0	0
Lantmännen Seed AB	556001-5272	Svalöv	298 667	100,0	160
Lantmännen Oats AB	556813-6773	Stockholm	50 000	100,0	30
Lantmännen Unibake Holding AB	556992-5752	Stockholm	1 000	100,0	8 499
Lantmännen Schulstad A/S	10245613	Kopenhamn	100 300	100,0	
Lantmännen Unibake Australia Pty Ltd.	ABN 42 082 982 483	Mordialloc	12	100,0	
Lantmännen Unibake Denmark A/S	29219354	Horsens	100 000	100,0	
Lantmännen Unibake Estonia AS	12140752	Tallinn	250	100,0	
Oy Lantmännen Unibake Ab Finland	1463476-8	Helsingfors	100	100,0	
Lantmännen Unibake GmbH & Co KG	HRA 27086 HB	Bremen		100,0	
Lantmännen Unibake Londerzeel NV	BE 0427655.479	Londerzeel	4 250	100,0	
Lantmännen Unibake Mouscron	BE 0461 118.402	Moeskroen	18 000	100,0	
Lantmännen Unibake Norway AS	989135082	Langhus	3 405 694	100,0	
Lantmännen Unibake Poland Sp. z o.o.	KRS8038	Poznan	23 250	100,0	
Lantmännen Unibake Romania S A	J23/1395/2016	Pantelimon	120 908 920	100,0	
Lantmännen Unibake Spain S L.U.	B61867545	Barcelona	100	100,0	
Lantmännen Unibake Sweden AB	556186-7796	Örebro	100 000	100,0	
Lantmännen Unibake UK Ltd	03358553	Milton Keynes	48 010 000	100,0	
Lantmännen Unibake USA, Inc	36-4034179	Chicago	50 000	100,0	
AS Leibur	10224864	Tallinn	740	100,0	
Swecon Baumaschinen GmbH	HRB 48780	Ratingen	1	100,0	
UAB Vilniaus duona	125374462	Vilnius	1 000	100,0	
Vaasan Oy	1098322-3	Helsingfors	3 995 398	100,0	
Cgrain AB	556932-8023	Uppsala	108 744	92,7	29
Datavaxt AB	556733-2969	Grästorp	530	53,0	76
Dirual Forsakring AB	516406-1078	Stockholm	50	100,0	250
Gyllebo Gödning AB	556179-2911	Lidköping	2 000	66,7	0
Notcenter Viken AB	556559-4503	Falköping	9 000	100,0	7
Rural Patent Svenska AB	556530-9654	Stockholm	100	100,0	0
Scandbio AB	556215-0606	Jonkoping	60 000	100,0	394
Swecon Anläggningsmaskiner AB	556575-1137	Eskilstuna	500 000	100,0	402
Åhus Stuveriintressenter AB	556039-8256	Åhus	6 003	50,0	0
Aktier och andelar i utländska dotterföretag					
Lantmännen Agro A/S	10095921	Nyborg	500	100,0	10
Lantmännen Agro Oy	2825061-8	Helsingfors	250	100,0	83
Ismo Lindell Oy	2929002-1	Kouvola	1 000	100,0	
JS Perttula Oy	2759038-9	Riihimaki	100	100,0	
Lantmännen Maatalouskauppa Oy	3265765-6	Åbo	100	100,0	
Lantmännen Agro Kauppiaat Oy	3323384-7	Helsingfors	100	100,0	117
Lantmannen Cerealia AS	910629085	Nesttun	17 968 129	100,0	222
Lantmännen Cerealia Oy	2725608-1	Helsingfors	240 100	100,0	950
Lantmännen Fastigheter Naverland A/S	35530592	Glostrup	1 000 000	100,0	11
SUMMA MODERFÖRETAGET					13 924

Not 47 Varulager

MSEK	2023	2022
Råvaror och förnödenheter	48	371
Varor under tillverkning	347	787
Färdiga varor	2 045	1 938
Handelsvaror	395	691
Förskott till leverantörer	63	124
Summa	2 898	3 911

Av lagrets totala värde avser 123 MSEK (118) varor värderade till nettoförsäljningsvärde.

Not 48 Kundfordringar

Åldersanalys av kundfordringar inkl. fordringar hos joint venture/intresseföretag

MSEK	2023	2022
Ej förfallna fordringar	2 245	2 475
Förfallna fordringar		
≤ 30 dagar	175	107
31-60 dagar	26	19
61-90 dagar	10	7
> 90 dagar	28	20
Summa	2 484	2 628
Reserv för förväntade kreditförluster	−38	−32
Summa	2 446	2 596

I kundfordringar inkluderas finansieringstjänsten som innebär att kredittiden kan vara förlängd med upp till 11 månader.

I kundfordringar inkluderas även kundfordringar på joint ventures/intresseföretag med 46 MSEK (78). I balansräkningen redovisas dessa tillsammans med övriga fordringar på joint ventures/intresseföretag.

Reserv för osäkra kundfordringar

MSEK	2023	2022
Reserv vid årets början	−32	−31
Nya reserver för befarade förluster	−12	−10
Utnyttjande av reserv för konstaterade förluster	2	7
Reverseringar avseende ej nödvändiga reserver	4	2
Reserv vid årets slut	−38	−32

För information om kundfordringars kreditkvalitet se ⊜ not 24.

Not 49 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

MSEK	2023	2022
Förutbetalda kostnader	162	149
Upplupna bonusar och rabatter	20	22
Övriga upplupna intäkter	16	24
Summa	198	195

Not 50 Eget kapital

Styrelsen i Lantmännen ek för föreslår att moderföretagets disponibla vinstmedel 10 670 754 TSEK disponeras på följande sätt:

TSEK	2023 [1]	2022 [2]
Återbäring och efterlikvid	324 076	373 981
Insatsutdelning	453 395	402 678
Insatsemission	422 500	302 832
Utdelning på förlagsandelar	20 000	15 000
Balanseras i ny räkning	9 450 783	9 330 070
Summa	10 670 754	10 424 561

[1] *Föreslagen utdelning*
[2] *Utfall*

Not 51 Övriga bokslutsdispositioner och obeskattade reserver

REDOVISNINGSPRINCIPER
Moderföretaget redovisar koncernbidrag enligt RFR2s alternativregel, vilket innebär att såväl erhållna som lämnade koncernbidrag redovisas som bokslutsdisposition.

Obeskattade reserver

MSEK	2023	2022
Ackumulerade avskrivningar utöver plan		
- Immateriella tillgångar	210	207
- Maskiner och inventarier	372	325
Summa	582	532

Övriga bokslutsdispositioner

MSEK	2023	2022
Årets förändring avseende immateriella tillgångar	−3	32
Årets förändring avseende materiella tillgångar	−47	−13
Summa	−50	19

Koncernbidrag

MSEK	2023	2022
Lämnade koncernbidrag	−6	−35
Erhållna koncernbidrag	1 402	1 141
Summa	1 396	1 106

Not 52 Avsättning för pensioner

REDOVISNINGSPRINCIPER

Moderföretaget tillampar tryggandelagen och Finansinspektionens föreskrifter avseende förmånsbestämda pensioner Redovisningen följer RFR2.

ÖVRIG INFORMATION

Moderföretagets förmånsbaserade pensionsförpliktelser tryggas sedan 2011 av tillgångar i Lantmännens Gemensamma Pensionsstiftelse Grodden.

I och med att dessa pensionsförpliktelser tryggas via en stiftelse, helt utanför Lantmännenkoncernen, nettoredovisas förpliktelsen mot Lantmannen ek förs andel av marknadsvärdet på tillgångarna i stiftelsen. Verkligtvärdevärdering av stiftelsens tillgångar görs av koncernexterna värderare

Pensionsskuld redovisad i balansräkningen fördelar sig enligt nedan

MSEK	2023	2022
Pensionsförpliktelsernas värde avseende helt fonderade pensionsplaner	1 023	951
Verkligt värde på Lantmännen ek förs andel i pensionsstiftelsen	−1 023	−951
Nettoförpliktelse	0	0
Övriga ej fonderade pensionsplaner	1	1
Summa	1	1

Specifikation avseende förändringar i redovisad pensionsskuld under året

MSEK	2023	2022
Pensionsskuld vid årets början	1	1
Årets kostnader för pensioner	63	63
Pensionsutbetalningar	−63	−63
Skuld vid årets slut	1	1

Beräkning av pensionsförpliktelsen avseende fonderad pensionsplan är gjord av PRI Pensionsgaranti enligt aktuariella antaganden fastställda av dem

Specifikation av periodens kostnader avseende pensioner

MSEK	2023	2022
Pension i egen regi		
Kostnad för intjänande av pensioner	109	15
Räntekostnader	43	48
	152	63
Erhållen gottgörelse	−52	−63
Totalt redovisad kostnad för pensionering i egen regi	100	0
Pension genom försäkring		
Försäkringspremier, motsvarande	66	64
Årets pensionskostnad exklusive skatter	166	64

MSEK	2023	2022
Kostnader för pensioner redovisade som personalkostnad i rörelseresultatet	123	16
Kostnader för pensioner redovisade som räntekostnad i finansnettot	43	48
Summa	166	64

fortsättning not 52

Verkligt värde för Lantmännen ek förs andel av tillgångar i pensionsstiftelsen.

MSEK	2023	2022
Fastigheter	480	506
Ränteplaceringar	294	256
Aktieplaceringar	505	426
Alternativa placeringar	62	59
Kassa, likvida medel	7	39
Summa	1 348	1 286

Skillnaden mellan värdet på Lantmannen ek förs andel av tillgångarna i stiftelsen och pensionsförpliktelsernas värde ovan utgör en överkonsolidering i stiftelsen. Enligt gällande regelverk får pensionsskulden inte redovisas som en tillgång, varför endast tillgångar motsvarande värdet på förpliktelsen reducerar skulden. Överkonsolideringen uppgick vid årets slut till 325 MSEK (335)

Aktieplaceringar inkluderar förlagsandelar i Lantmannen ek för med 26 MSEK (28).

Nästa års förväntade utbetalningar avseende förmånsbestämda pensionsplaner uppgår till 69 MSEK (67)

Not 53 Övriga avsättningar

MSEK	Totalt 2023	2022
Redovisat värde vid periodens ingång	167	136
Avsättningar som gjorts under perioden	38	116
Belopp som tagits i anspråk under perioden	−25	−21
Återfört under perioden	−34	−64
Redovisat värde vid periodens utgång	146	167

Avsättningarna består till största delen av avsättningar för avveckling av siloanläggningar 105 MSEK (115)

Av totala avsättningar förväntas cirka 45 procent nyttjas under 2024.

Not 54 Kortfristiga räntebärande skulder

Kortfristiga räntebärande skulder innehåller skulder till medlemmar avseende sparmedel uppgående till 1 932 MSEK (1 874).

Not 55 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

MSEK	2023	2022
Upplupna personalrelaterade kostnader	171	172
Upplupna kostnader för spannmål	354	441
Övriga upplupna kostnader	200	188
Förutbetalda intäkter	5	2
Summa	730	803

Not 56 Finansiella instrument

Finansiella tillgångar och skulder fördelade per värderingskategori 2023-12-31 MSEK	2023 Finansiella tillgångar/ skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	Derivatinstrument som används i säkrings-redovisning	Övriga derivat-instrument	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat	-	219	-	-	219	219
Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde						
Långfristiga räntebärande fordringar på koncernföretag	8 170	-	-	-	8 170	8 170
Övriga långfristiga räntebärande fordringar	-	-	93	-	93	93
Kundfordringar	3 005	-	-	-	3 005	3 005
Kortfristiga räntebärande fordringar på koncernföretag	4 201	-	-	-	4 201	4 201
Övriga kortfristiga räntebärande fordringar	49	-	614	182	845	845
Kassa och bank	344	-	-	-	344	344
Summa	15 769	-	707	182	16 658	16 658
Övriga finansiella skulder						
Långfristiga räntebärande skulder	2 562	-	-	-	2 562	2 562
Räntebärande värdepapper	999	-	-	-	999	1 018
Kortfristiga räntebärande skulder till koncernföretag	8 119	-	-	-	8 119	8 119
Övriga kortfristiga räntebärande skulder	3 067	-	94	298	3 459	3 494
Summa räntebärande skulder	14 747	-	94	298	15 139	15 193
Leverantörsskulder	3 479	-	-	-	3 479	3 479
Summa	3 479	-	-	-	3 479	3 479

Derivat redovisas även i posterna Övriga kortfristiga fodringar (86) samt övriga långfristiga och kortfristiga skulder (558).

Finansiella tillgångar och skulder fördelade per värderingskategori 2022-12-31 MSEK	Finansiella tillgångar/ skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	Derivatinstrument som används i säkrings-redovisning	Övriga derivat-instrument	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat	-	220	-	-	220	220
Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde						
Långfristiga räntebärande fordringar på koncernföretag	9 516	-	-	-	9 516	9 516
Långfristiga räntebärande fordringar på joint venture/ intresseföretag	246	-	-	-	246	246
Övriga långfristiga räntebärande fordringar	-	-	340	-	340	340
Kundfordringar	3 019	-	-	-	3 019	3 019
Kortfristiga räntebärande fordringar på koncernföretag	3 884	-	-	-	3 884	3 884
Övriga kortfristiga räntebärande fordringar	10	-	992	33	1 035	1 035
Kassa och bank	24	-	-	-	24	24
Summa	16 699	-	1 332	33	18 064	18 064
Övriga finansiella skulder						
Långfristiga räntebärande skulder	1 442	-	-	-	1 442	1 482
Räntebärande värdepapper	999	-	-	-	999	1 025
Kortfristiga räntebärande skulder till koncernföretag	8 317	-	-	-	8 317	8 317
Övriga kortfristiga räntebärande skulder	4 020	-	-	159	4 179	4 194
Summa räntebärande skulder	14 778	-	-	159	14 937	15 018
Leverantörsskulder	4 085	-	-	-	4 085	4 085
Summa	4 085	-	-	-	4 085	4 085

Derivat redovisas även i posten Övriga långfristiga och kortfristiga skulder (462).

fortsättning not 56

Räntebärande skulder MSEK	2023	2022
Bokfört värde vid årets början	14 937	11 292
Kassaflöde	307	1 386
Övrigt	–105	2259
Bokfört värde	15 139	14 937

Se även ⮚ not 24 för andra upplysningar om moderföretagets finansiella instrument.

Not 57 Ställda säkerheter och eventualförpliktelser

Ställda säkerheter MSEK	För egna finansiella skulder	Övriga åtaganden	Totalt ställda säkerheter 2023	2022
Fastighetsinteckningar	440	–	440	240
Bankräkningar	–	12	12	80
Summa	440	12	452	320

Eventualförpliktelser MSEK	2023	2022
Borgensförbindelser för koncernföretag	2 127	2 208
Borgensförbindelser för joint venture bolag	817	768
Övriga eventualförpliktelser	138	73
Summa	3 082	3 049

Yttrande i enlighet med 13 kap. 6 § lag (2018:672) om ekonomiska föreningar

Med anledning av styrelsens förslag till vinstdisposition som presenteras i not 50 på sid 129 får styrelsen härmed avge följande yttrande enligt 13 kap. 6 § lag (2018:672) om ekonomiska föreningar.

Styrelsen finner att full täckning finns för föreningens bundna egna kapital i enlighet med 12 kap 3 § första stycket lag om ekonomiska föreningar efter föreslagen vinstutdelning.

Enligt styrelsens bedömning framstår den föreslagna vinstutdelningen som försvarlig med hänsyn till de krav som verksamhetens art, omfattning och risker ställer på storleken av föreningens och koncernens egna kapital.

Styrelsen har i detta beaktat bland annat föreningens och koncernens historiska utveckling, den planerade utvecklingen och konjunkturläget. Styrelsens förslag baseras på utdelningspolicyn fastslagen den 3 oktober 2023.

Styrelsen har granskat föreningens och koncernens ekonomiska situation och konstaterar, efter närmare överväganden, att en vinstutdelning är försvarlig med hänsyn till försiktighetsprincipen i 12 kap 4 § andra och tredje styckena i lag om ekonomiska föreningar.

Föreningens och koncernens soliditet bedöms även efter den beslutade och föreslagna vinstutdelningen vara god i förhållande till den bransch koncernen är verksam inom. Föreningen och koncernen bedöms efter vinstutdelningen ha tillfredsställande likviditet och ett konsolideringsbehov som kan anses tillgodosett. Utdelningen kommer inte att påverka föreningens och koncernens förmåga att infria sina betalningsförpliktelser på kort eller lång sikt. Inte heller antas den föreslagna vinstutdelningen påverka föreningens och koncernens förmåga att göra eventuellt nödvändiga investeringar.

Vid en samlad bedömning av föreningens och koncernens ekonomiska förhållanden anser styrelsen att inte hinder föreligger för att genomföra vinstutdelning.

Års- och hållbarhetsredovisningen har godkänts för publicering av styrelsen den 21 februari 2024. Koncernens resultat- och balansräkning samt moderföretagets resultat- och balansräkning kommer att framläggas för beslut på föreningsstämman den 7 maj 2024.

Styrelsen och verkställande direktören försäkrar att koncernredovisningen har upprättats i enlighet med internationella redovisningsstandarderna IFRS sådana de antagits av EU och ger en rättvisande bild av koncernens ställning och resultat. Årsredovisningen har upprättats i enlighet med god redovisningssed i Sverige och ger en rättvisande bild av moderföretagets ställning och resultat.

Förvaltningsberättelsen för koncernen och moderföretaget ger en rättvisande översikt över utvecklingen av koncernens och moderföretagets verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som moderföretaget och de företag som ingår i koncernen står inför.

Årsredovisningen innehåller också koncernens och moderföretagets hållbarhetsrapportering enligt ÅRL och hållbarhetsredovisningen enligt Global Reporting Initiative, GRI.

Stockholm den 21 februari 2024

Per Lindahl *Ordförande*	Jan-Erik Hansson *Vice ordförande*	Gunilla Aschan *Styrelseledamot*	Patrick Aulin *Styrelseledamot*
Jenny Bengtsson *Styrelseledamot*	Sonat Burman-Olsson *Styrelseledamot*	Johan Bygge *Styrelseledamot*	Jan Ehrensvärd *Styrelseledamot*
Per Wijkander *Styrelseledamot*	Tommy Brunsärn *Styrelseledamot* *Arbetstagarrepresentant*	Pär-Johan Lööf *Styrelseledamot* *Arbetstagarrepresentant*	Tomas Welander *Styrelseledamot* *Arbetstagarrepresentant*

Magnus Kagevik
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats den 21 februari 2024

Ernst & Young AB			
Andreas Troberg *Auktoriserad revisor*	Kristina Glantz Nilsson *Förtroendevald revisor*	Jimmy Grinsvall *Förtroendevald revisor*	Ann-Sofi Ignell *Förtroendevald revisor*

Revisionsberättelse

Till föreningsstämman i Lantmännen ek för, organisationsnummer 769605-2856

RAPPORT OM ÅRSREDOVISNINGEN OCH KONCERNREDOVISNINGEN

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Lantmännen ek för för år 2023. Föreningens årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 63–133 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderföreningens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS redovisningsstandarder), så som de antagits av EU, och årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderföreningen och koncernen.

Våra uttalanden i denna rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till moderföreningens revisionsutskott i enlighet med Revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderföreningen och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på vår bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i Revisorsförordningen (537/2014) artikel 5.1 har tillhandahållits den granskade föreningen eller, i förekommande fall, dess moderföretag eller dess kontrollerade företag inom EU.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och vårt ställningstagande till, årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet, men vi gör inga separata uttalanden om dessa områden.

Beskrivningen nedan av hur revisionen genomfördes inom dessa områden ska läsas i detta sammanhang.

Vi har fullgjort de skyldigheter som beskrivs i avsnittet Revisorns ansvar i vår rapport om årsredovisningen också inom dessa områden. Därmed genomfördes revisionsåtgärder som utformats för att beakta vår bedömning av risk för väsentliga fel i årsredovisningen och koncernredovisningen. Utfallet av vår granskning och de granskningsåtgärder som genomförts för att behandla de områden som framgår nedan utgör grunden för vår revisionsberättelse.

Värdering av goodwill och andra immateriella tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod

Värdet av goodwill och andra immateriella tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod uppgår per den 31 december 2023 till 8 099 MSEK, vilket motsvarar 16 procent av koncernens tillgångar. Föreningen utför årsvis nedskrivningsprövningar samt även i de fall där nedskrivningsindikationer har identifierats. Återvinningsvärdet för varje kassagenererande enhet fastställs såsom nyttjandevärdet, vilket beräknas utifrån det diskonterade nuvärdet av framtida kassaflöden. Centrala antaganden i dessa beräkningar utgör framtida tillväxt, lönsamhet samt tillämpad diskonteringsränta. Nedskrivningsprövningen utgör ett särskilt betydelsefullt område då processen till sin natur är grundad på uppskattningar och bedömningar, inte minst att den grundas på estimat avseende hur koncernens verksamhet kommer att påverkas av framtida utveckling på marknaden och av övriga ekonomiska skeenden, samt att de underliggande beräkningarna är komplexa.

I vår revision har vi utvärderat och granskat nyckelantaganden, tillämpning av värderingsteori, använd värderingsmodell, diskonteringsränta och annan källdata som använts av föreningen. Vi har t.ex. jämfört med externa datakällor, såsom förväntad inflation eller bedömningar om framtida marknadstillväxt och bedömt känsligheten i föreningens värderingsmodell. Vi har använt våra värderingsspecialister i detta arbete. Vi har särskilt fokuserat på känsligheten i beräkningarna och har gjort en bedömning om huruvida det föreligger en risk att rimligt sannolika händelseförlopp skulle ge upphov till en situation där återvinningsvärdet skulle understiga redovisade värden. Vi har även bedömt

föreningens historiska prognostiseringsförmåga. Vi har slutligen bedömt lämpligheten i upplysningar som lämnas i not 7 (Avskrivning och nedskrivning immateriella tillgångar) respektive not 15 (Immateriella anläggningstillgångar) i koncernens noter, särskilt vad gäller upplysningarna om vilka av de angivna antagandena som är mest känsliga vid beräkning av nyttjandevärdet.

Värdering av varulager

Varulagret utgör en betydande del av totala tillgångar. Värdet på varulager, efter erforderliga reserver för inkurans mm, uppgår per den 31 december 2023 till 9 464 MSEK, vilket motsvarar 19% av koncernens tillgångar. Föreningens varulager är redovisat till det lägsta av anskaffningsvärde och nettoförsäljningsvärde. Nettoförsäljningsvärdet återspeglar bedömda nedskrivningar av inkuranta produkter, äldre artiklar, lageröverskott samt försäljningskostnader. Föreningens verksamhetsområden som innehar varulager spänner över fyra skilda divisioner/affärsområden med olika verksamheter och förutsättningar. Sammantaget innebär ovan att värdering av varulager utgör ett särskilt betydelsefullt område i revisionen.

Vi utför granskning av anskaffningskostnad av varulagrets olika delar, från komponenter till färdigvarulager. Granskningen har även omfattat åldersanalys och lageromsättningshastighet i respektive produktområde samt analys av inkuranta varor. Vi har utfört analytisk granskning avseende förändringar i värdet av varulager, inklusive förändringar i elimineringar av internvinster. Vi har även granskat att föreningen lämnat lämpliga upplysningar i not 19 (Varulager) rörande värdering av varulager.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 1–62 samt 138–212. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS såsom de antagits av EU. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Styrelsens revisionsutskott ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt, bland annat övervaka föreningens finansiella rapportering.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen. Förtroendevalda revisorer har utfört revisionen enligt god sed för förtroendevalda revisorer i Sverige.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för våra uttalanden.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Vi måste också förse styrelsen med ett uttalande om att vi har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och ta upp alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka vårt oberoende, samt i tillämpliga fall tillhörande motåtgärder.

Av de områden som kommuniceras med styrelsen fastställer vi vilka av dessa områden som varit de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen, inklusive de viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter, och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Vi beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan.

RAPPORT OM ANDRA KRAV ENLIGT LAGAR OCH ANDRA FÖRFATTNINGAR

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Lantmännen ek för för år 2023 samt av förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att föreningsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderföreningen och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande moderföreningens vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som moderföreningen och koncernens verksamhet, omfattning och risker ställer på storleken av moderföreningen och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för föreningens organisation och förvaltningen av föreningens angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma föreningens och koncernens ekonomiska situation, och att tillse att föreningens organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och föreningens ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att föreningens bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen, eller
- på något annat sätt handlat i strid med lagen om ekonomiska föreningar, årsredovisningslagen eller föreningens stadgar.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med lagen om ekonomiska föreningar.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen, eller att ett förslag till dispositioner av föreningens vinst eller förlust inte är förenligt med lagen om ekonomiska föreningar.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust har vi granskat styrelsens motiverade yttrande samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med lagen om ekonomiska föreningar.

Ernst & Young AB, Box 7850 103 99 Stockholm utsågs till Lantmännen ek förs revisor vid föreningsstämman 3 maj 2023 och har varit föreningens revisor sedan 2006.

Stockholm den 21 februari 2024

Ernst & Young AB

Andreas Troberg	Kristina Glantz Nilsson	Jimmy Grinsvall	Ann-Sofi Ignell
Auktoriserad revisor	*Förtroendevald revisor*	*Förtroendevald revisor*	*Förtroendevald revisor*

Beskrivning av finansiella nyckeltal

Nyckeltal	Beskrivning
Avkastning på eget kapital	Avkastning på eget kapital beräknas som periodens årsuppräknade resultat dividerat med genomsnittligt eget kapital. Visar ägarna avkastningen på deras investerade kapital.
Avkastning på operativt kapital	Avkastning på operativt kapital beräknas som periodens årsuppräknade rörelseresultat dividerat med genomsnittligt operativt kapital. Mäter avkastning på det kapital som används i verksamheten.
Betalningsberedskap	Likvida medel och beviljade krediter enligt bestämmelser i gällande låneavtal. Visar tillgängligt låne-utrymme enligt gällande låneavtal.
EBITDA	Rörelseresultat, exklusive resultat från intressebolag, och exklusive av- och nedskrivningar. Resultatet justeras även för förvärvade och avyttrade bolag, och avser de senaste tolv månaderna.
Finansnetto	Finansnetto utgörs av finansiella intäkter med avdrag för finansiella kostnader.
Genomsnittligt eget/operativt kapital	Genomsnittligt kapital beräknas på utgående balans varje månad som ingår i den redovisade perioden, det vill säga tolv perioder för helår. Samtliga genomsnittliga kapitalmått beräknas på detta sätt.
Investeringar i anläggningstillgångar	Summan av periodens investeringar i materiella och immateriella anläggningstillgångar exklusive nyttjanderätter.
Justerat resultat	Ett resultat som är justerat för jämförelsestörande poster och ger en bättre förståelse för den operativa verksamheten.
Jämförelsestörande poster	Koncernens resultat kan påverkas av vissa poster av jämförelsestörande karaktär. Som jämförelsestörande poster definieras poster av engångskaraktär som inte har direkt samband med den planerade framtida verksamheten och som, i varje enskilt fall, ligger utanför beloppsintervallet +/– 50 MSEK.
Kapitalomsättningshastighet	Nettoomsättning i förhållande till genomsnittligt operativt kapital. Visar effektiviteten av användningen av operativt kapital.
Kassaflöde från den löpande verksamheten	Periodens resultat justerat för poster som inte är in- eller utbetalningar utan bokföringsmässiga kostnader, till exempel avskrivningar och realisationsvinster och -förluster. Justeringar görs även för betalda finansiella poster och inkomstskatt samt förändringar i varulager, rörelsefordringar och rörelseskulder.
Net debt	Net debt utgår från Nettolåneskuld, men inga finansiella tillgångar räknas med, förutom likvida medel och vissa noterade (likvida) aktier.
Net debt/EBITDA	Net debt dividerat med EBITDA. Indikerar hur snabbt företaget kan återbetala sina skulder, uttryckt i år.
Nettolåneskuld	Nettolåneskulden utgörs av räntebärande skulder, inklusive pensionsskuld och upplupna räntor, med avdrag för finansiella tillgångar.
Nettoskuldsättningsgrad	Nettolåneskuld i förhållande till eget kapital. Visar finansiell risk och används för att se skuldsättningsnivån.
Operativt kapital	Operativt kapital beräknas som icke räntebärande tillgångar minus icke räntebärande skulder. Skattefordringar och skatteskulder inräknas inte i det operativa kapitalets tillgångar och skulder. Visar hur mycket kapital som används i rörelsen.
Rörelsemarginal	Rörelsemarginalen beräknas som rörelseresultatet i procent av periodens nettoomsättning.
Rörelseresultat	Rörelseresultatet utgörs av nettoomsättningen och övriga rörelseintäkter med avdrag för rörelsekostnader.
Soliditet	Eget kapital i procent av balansomslutningen. Visar hur stor del av tillgångarna som är finansierat av ägarna.

Hållbarhetsredovisning

Introduktion 140
Klimat och ekosystem 147
Hållbara produkter och förnybara råvaror 155
Ansvarsfull arbetsgivare och affärspartner 160
Rapporteringsprinciper 166
Icke-finansiella nyckeltal 168
GRI-index 171
Granskningsrapport 175
Lantmännen och EU:s Taxonomiförordning 177

Introduktion

Lantmännens hållbarhetsredovisning beskriver arbetet med hållbarhetsfrågor i hela värdekedjan, från växtförädling, insatsvaror, odling, inköp av råvaror och förädlingsverksamhet till försäljning och konsumtion av de produkter vi erbjuder

Utveckling under 2023

Efterfrågan på produkter från odlingsprogrammet Klimat & Natur fortsatte att växa under 2023 och antalet nya partners och volymer ökade. Under året introducerades fossilfri gödsel som en möjlig åtgärd inom Klimat & Natur, läs mer på sid 156. Vi fortsätter att driva forskning och affärsutveckling inom Framtidens Jordbruk för att nå ett klimatneutralt och hållbart jordbruk som producerar mer råvara för livsmedel och energi. Parallellt pågår flertalet satsningar på forskning och kunskapsutveckling för att utveckla nya metoder och teknik i jordbruket, bland annat inom växtförädling, precisionsodling och lustgasavgång.

Lantmännens klimatmål ligger fast och mellan 2019 och 2023 har de relativa utsläppen i egen produktion minskat med cirka 45 procent. Klimatmålet för köpta godstransporter är 50 procents minskning av utsläpp i relation till omsättning till 2030 jämfört med basår 2019. Läs mer på sid 149.

Vi driver det omfattande hälsa-och säkerhetsprogrammet vidare, mot en säkerhetskultur med nollvision för olyckor. Utfallet 2023 visar att vi är på rätt väg, men att det krävs fortsatt stort fokus och engagemang.

Lantmännen omfattas av EU:s direktiv för hållbarhetsrapportering, Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) från och med räkenskapsåret 2025. Ett arbete har påbörjats med att successivt anpassa hållbarhetsredovisningen i enlighet med de kommande upplysningskraven.

Om Hållbarhetsredovisningen

Lantmännens styrelse avger hållbarhetsredovisningen och den lagstadgade hållbarhetsrapporten. Redovisning för samtliga bolag i koncernen som omfattas av årsredovisningslagens krav på hållbarhetsrapportering, lämnas här i Lantmännens Årsredovisning med Hållbarhetsredovisning. Rapporten finns på sid 26-36, 139-182 och 203-205. För rapportering enligt årsredovisningslagens krav på rapportering i enlighet med Taxonomiförordningen sid 177.

Lantmännen redovisar enligt Global Reporting Initiatives GRI riktlinjer Universal Standards 2021, inklusive den branschspecifika GRI standarden, GRI Food Processing Sector Supplements 2014 som finns för livsmedelssektorn. Mer om GRI på globalreporting.org

Sedan 2009 har Lantmännen rapporterat till Global Compact, FN:s initiativ för ansvarsfullt företagande, vilket innebär ett åtagande att implementera FN:s tio principer för ansvarsfullt företagande. Den årliga redovisningen görs direkt till Global Compact. Mer om Global Compact på unglobalcompact.org

Lantmännen stödjer Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling, och har analyserat vad de innebär för Lantmännens verksamhet och affärer. Vissa mål är direkt kopplade till Lantmännens uppdrag och affär: Ingen hunger, Hållbar energi för alla, Hållbar industri, innovation och infrastruktur, Hållbar konsumtion och produktion, Bekämpa klimatförändringen, Ekosystem och biologisk mångfald. Flera av de andra målen har också betydelse för vår påverkan och verksamhet. I Lantmännens ramverk för hållbara affärer finns referenser till de globala målen. Mer information finns på vår hemsida lantmannen.se/hallbar-utveckling.

Medlemskap i initiativ som Haga, RSPO och RTRS innebär årlig rapportering inom det område som åtaganden omfattar, till exempel utsläpp eller inköp av palmolja eller soja. Rapportering sker direkt till organisationerna.

Vid frågor om hållbarhetsredovisningen, kontakta hållbarhetschef Claes Johansson, claes.johansson@lantmannen.com

Extern granskning av hållbarhetsredovisningen

Lantmännens hållbarhetsredovisning för 2023 har genomgått extern granskning. Läs Bestyrkanderapport på sid 175.

Förutsättningar för hållbar utveckling

Väsentlighetsbedömning

Lantmännen lägger störst fokus på frågor som har betydelse för våra intressenter och där vi kan driva hållbar utveckling genom lönsamma affärer. En väsentlighetsbedömning har gjorts för att definiera vilka frågor som är viktigast att fokusera på och vilken målstyrning som bör prioriteras för ett långsiktigt ansvarstagande och en värdeskapande verksamhet.

Väsentlighetsbedömningen bygger på vårt långsiktiga mål att vara en ledande aktör i spannmålens värdekedja från jord till bord i norra Europa samt strategisk inriktning Jord till bord 2030, FN Agenda 2030 med de globala målen, Global Compact, omvärlds- och marknadstrender samt resultat från intressentdialoger. Vid prioriteringen

Vi fortsätter driva forskning och affärsutveckling inom Framtidens Jordbruk-programmet, för att nå ett klimatneutralt och hållbart jordbruk.

av väsentliga frågor har faktisk och potentiell påverkan på människor, miljö och samhälle bedömts. De intressentdialoger som ligger till grund för bedömningen har tagit avstamp i vår roll och våra relationer genom värdekedjan. De prioriterade frågorna beskrivs i Lantmännens ramverk för hållbara affärer, se illustration ⮊ sid 27, samt i GRI-index.

Lantmännens ramverk för hållbara affärer

Lantmännens ramverk utgår från den globala utmaningen med försörjning av livsmedel, energi och material till en hel planet utan att överskrida planetens kapacitet. Lantmännens roll är att vara drivande i utvecklingen mot framtidens jordbruk och hållbara livsmedels- och bioenergisystem. Med utgångspunkt i förnybar råvara från åkermarken utvecklar vi affärer som optimerar odlingen, ökar resurseffektiviteten, sluter kretslopp och minimerar påverkan på människa och miljö.

De prioriterade frågorna i väsentlighetsbedömningen finns inom följande områden:

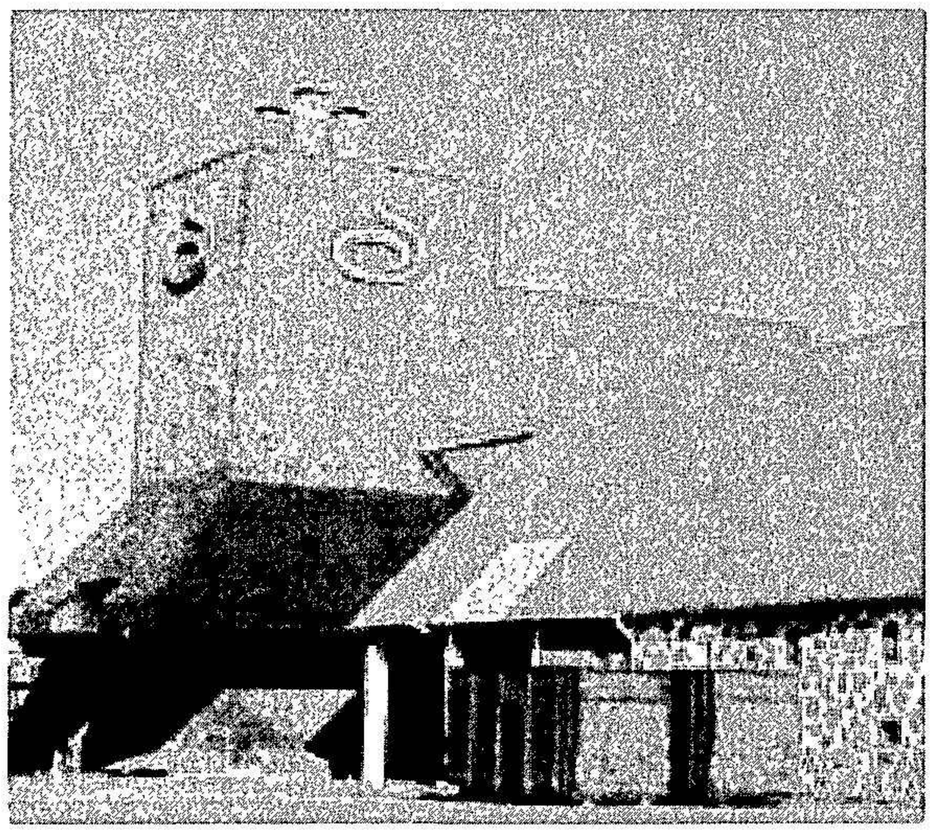
- Klimat och ekosystem
- Hållbara produkter och förnybara råvaror
- Ansvarsfull arbetsgivare och affärspartner

Läs mer om styrning, mål och utfall för de prioriterade frågorna under respektive avsnitt i hållbarhetsredovisningen. Divisioner och affärsområden driver specifika hållbarhetsfrågor som är relevanta för verksamheten. Se ⮊ "Hållbarhetsfrågor i fokus" under respektive verksamhet.

Lantmännen och vår värdekedja

Lantmännen har en bred verksamhet med spannmål som en röd tråd. Förutom förädling i vår egen verksamhet finns i värdekedjan svenska lantbrukare - våra medlemmar, andra leverantörer och deras underleverantörer. Där finns även affärspartners, distributörer, kunder, konsumenter, användare och brukare.

Vår portföljstrategi, ⮊ sid 22, beskriver Lantmännens verksamheter från inköpta råvaror och även restprodukter för produktion och återförsäljning, till tillverkning och förädling av erbjudanden till kunder inom lantbruk, industri, livsmedelsproduktion, handel, food service, bygg och anläggningsbranschen samt energikunder.

Organisation och styrning

Koncerngemensamma policyer och styrdokument
Lantmännens uppförandekod gäller för alla verksamheter, medarbetare, för styrelsen och för förtroendevalda. Uppförandekoden beskriver hur Lantmännen ska uppträda och fatta beslut för att ta ansvar ur miljömässigt, socialt och affärsetiskt perspektiv. Koden beskriver också hur vi arbetar med våra produkter för en hållbar konsumtion och utveckling. Samtliga medarbetare utbildas i uppförandekoden och genomförandegrad följs upp varje tertial. Uppförandekoden och utbildningen finns på 17 språk.

För respektive område i uppförandekoden finns ansvarig utsedd i koncernledningen, förutom för området produkter där respektive divisionschef är ansvarig. De ansvariga i koncernledningen ingår i ett CSR-råd med övergripande ansvar för implementering och uppföljning av arbetet samt beslut i policyfrågor.

För Lantmännens leverantörer finns en Leverantörsuppförandekod och för distributörer finns en särskild Distributörsuppförandekod. Läs mer på sid 158. Utöver uppförandekoden finns vägledning i policyer, direktiv och riktlinjer för flera områden. Läs mer under respektive avsnitt i hållbarhetsredovisningen.

Organisation, ansvar och uppföljning
Lantmännens styrelse är ytterst ansvarig för ansvars- och hållbarhetsarbetet. Styrelsens roll är att styra, övervaka och följa upp ansvar och hållbarhet. Lantmännens affärsstrategier är direkt kopplade till hållbar utveckling då livsmedel och energi kräver en hållbar omställning. Styrelsen beslutar om strategi, affärsplaner och investeringar där hållbarhetsaspekter är en integrerad del. Styrelsen beslutar om uppförandekod samt koncernmål, fastställer årligen en affärsetisk compliance plan och koncernens riskanalys. Uppföljning och analys av hur verksamheten utvecklas sker på olika nivåer och med olika frekvens enligt fastställd agenda för styrelsens arbete. Vid dessa finns utrymme att föredra och diskutera aktuella ansvarsfrågor för koncernen eller dess affärer. Kunskap om hållbarhetsfrågor ingår som en del i valberedningens arbete inför nominering av styrelsekandidater. Styrelsen genomgår vartannat år en extern utvärdering, där hantering av viktiga omvärldsfrågor berörs.

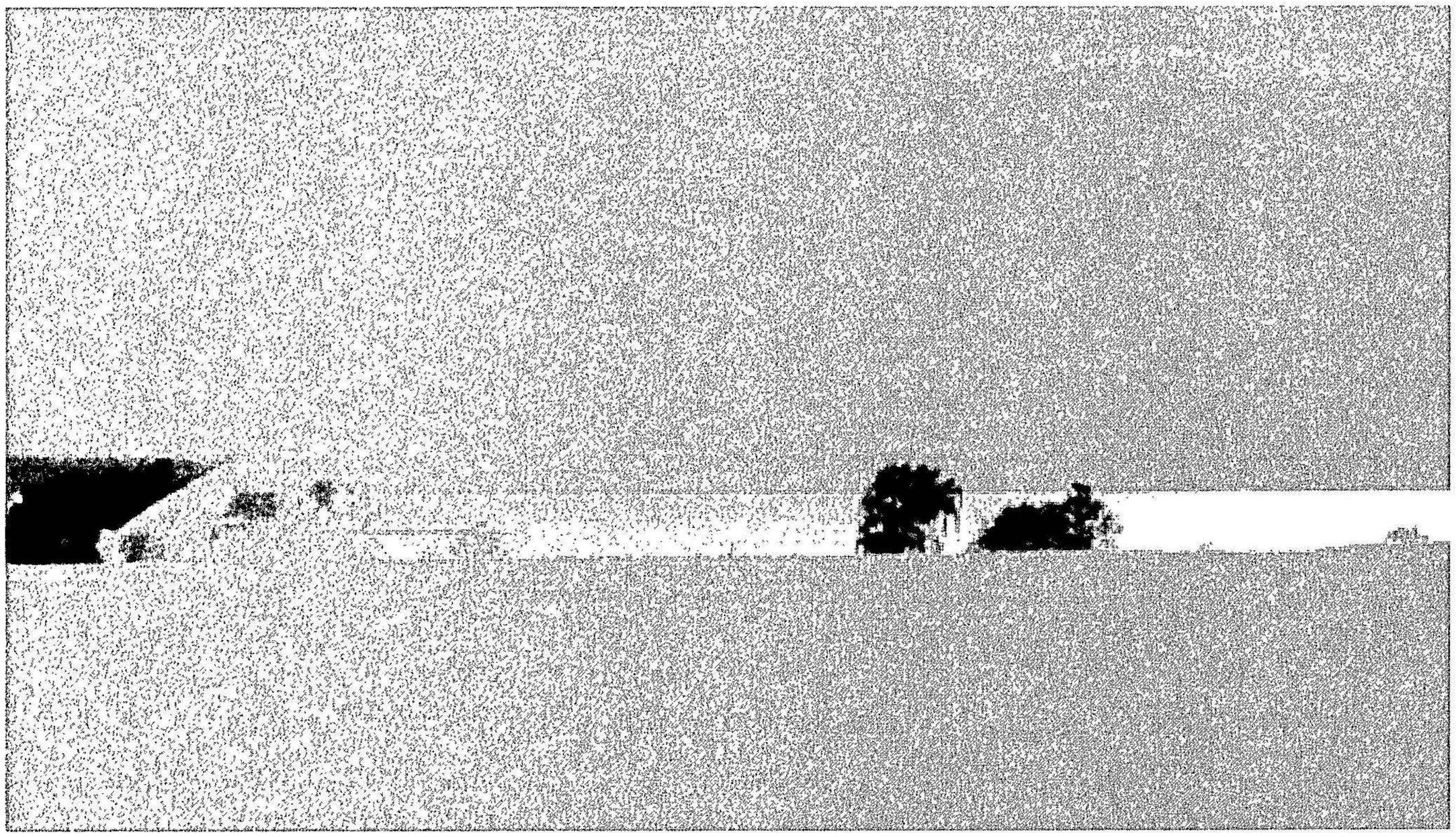
Koncernledningen driver ansvarsfrågor och hållbar affärsutveckling som en del av strategisk verksamhetsplanering och fattar beslut om väsentlighetsbedömning. Koncernledningen följer upp ansvarsfrågorna med respektive affärsledning tertialvis genom nyckeltal för så kallade Minimum Responsibility Requirements, samt i diskussion med affärsledning årligen i en Sustainability Business Review, vilken återrapporteras till styrelsen.

Efterlevnad av uppförandekoden följs upp årligen i koncernledningen och styrelsen följer upp avvikelser mot koden. Rapportering av överträdelser mot koden kan rapporteras anonymt både direkt linjevägen eller genom en externt hanterad whistleblowing-funktion. För affärer i livsmedelsvärdekedjan görs årligen en uppföljning som omfattar kvalitet och hållbarhetsprestanda, bland annat implementering av styrande dokument och specifika åtaganden.

Koncernens CSR-råd, som leds av vice vd, har ett övergripande ansvar för att organisationen har förutsättningar att implementera och följa upp uppförandekoden och de områden som koden omfattar. CSR-rådet bereder frågor för koncernledning. Rådet håller regelbundna möten och består av representanter från koncernledningen och andra

> Uppförandekoden gäller för alla verksamheter, medarbetare, styrelsen och förtroendevalda

Samtliga medarbetare utbildas kontinuerligt i uppförandekoden.

ansvariga chefer för områden som ingår i uppförandekoden. Respektive affärsverksamhet ansvarar för systematiskt arbete med riskhantering, ansvarstagande och hållbara affärer utifrån koncernens strategier, prioriteringar och mål samt den egna affärens inriktning. Ansvar för miljö och arbetsmiljöfrågor delegeras dels genom bolagsstyrning dels genom separata dokument i de länder där detta är relevant. Koncernens gemensamma funktioner har ett stödjande och styrande uppdrag för koncernens och affärernas arbete med att utveckla strategier och driva arbetet inom hållbara affärer för att skydda och stärka Lantmännens varumärke och bidra till affärsnytta på kort och lång sikt.

Riskhantering och intressenter

Lantmännens affärer och verksamhet innebär påverkan genom hela värdekedjan. Med påverkan kommer risker för negativa effekter på människor, miljö och/eller samhälle och därmed för vår affär. Vi identifierar och bedömer hållbarhetsrelaterade risker baserat på uppförandekodens områden och sakfrågor. Riskidentifiering och bedömning är integrerade i befintliga interna processer och omfattar såväl den egna verksamheten som leverantörer, material, produkter och tjänster samt affärspartners. Vid eventuella förändringar av verksamhet, processer eller tillgång till ny kunskap, görs översyn. De viktigaste processerna där risk kartläggs och bedöms är:

- Enterprise Risk Management Process ERM, sid 203
- Affärsetiska Compliance Programmet, sid 164
- Hälsa och säkerhet, sid 162
- Leverantörsgodkännande, sid 158
- Fusioner och förvärv: områden som mänskliga rättigheter, korruption och annan ekonomisk brottslighet ingår i due diligence-processen.
- Investeringar: Hållbarhetsscreening är en del av investeringsbeslut från 10 MSEK.

Risker som identifieras i ERM-processen och det affärsetiska compliance-programmet rapporteras årligen till styrelsen. Det är varje affärschefs ansvar att implementera och följa upp riskarbetet i den dagliga verksamheten. Arbetet med hållbar affärsutveckling är ett svar på och del av hanteringen av strategiska och operativa risker.

Tillbörlig aktsamhet

Mänskliga rättigheter kan påverkas direkt och indirekt genom markanvändning, miljöpåverkan, i leverantörskedjan, produktionen, marknadsföringen och genom användningen av våra produkter. Lantmännen stödjer och respekterar internationellt deklarerade mänskliga

rättigheter och utgår från FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter, som vi arbetar för att integrera i styrning och processer. Vi arbetar aktivt för att våra medarbetare behandlas rättvist, jämställt och med respekt samt för att hantera mänskliga rättighetsrisker i våra affärer. Vi förväntar oss att våra leverantörer och affärspartners agerar på samma sätt mot sina medarbetare och de människor som påverkas av verksamheten. Detta tydliggörs i Uppförandekoden och Leverantörsuppförandekoden.

Lantmännens styrande dokument och implementering av rutiner i verksamheterna omfattar de krav som ställs på tillbörlig aktsamhet (due diligence) enligt FN:s Vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter samt OECD:s Riktlinjer, se referenser i kursivt nedan samt beskrivning av styrning och implementering under rubrik Organisation, ansvar och uppföljning på sid 142. De styrande dokumenten *införlivar ansvarsfullt företagande i policyer och ledningssystem* genom ställningstaganden för mänskliga rättigheter, arbetsförhållanden, miljö och antikorruption. För en beskrivning av det arbete som genomförs inom dessa områden, se respektive avsnitt i Hållbarhetsredovisningen.

Lantmännen *identifierar och utvärderar negativ påverkan* genom en integrerad riskscreening för mänskliga rättigheter i befintliga interna processer, läs mer på sid 143 och 203. Riskscreening omfattar såväl den egna verksamheten som leverantörsled, material, produkter och tjänster som affärspartners. Vår riskbedömning baseras på kriterier i FN:s Vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter och utgår från tillgängliga och oberoende internationella riskindex. Vi strävar efter att ha en aktuell kartläggning av våra betydande mänskliga rättighetsrisker och hantering av dessa. Vid hög risk krävs särskild hantering. Läs mer på sid 158, 164 och 203.

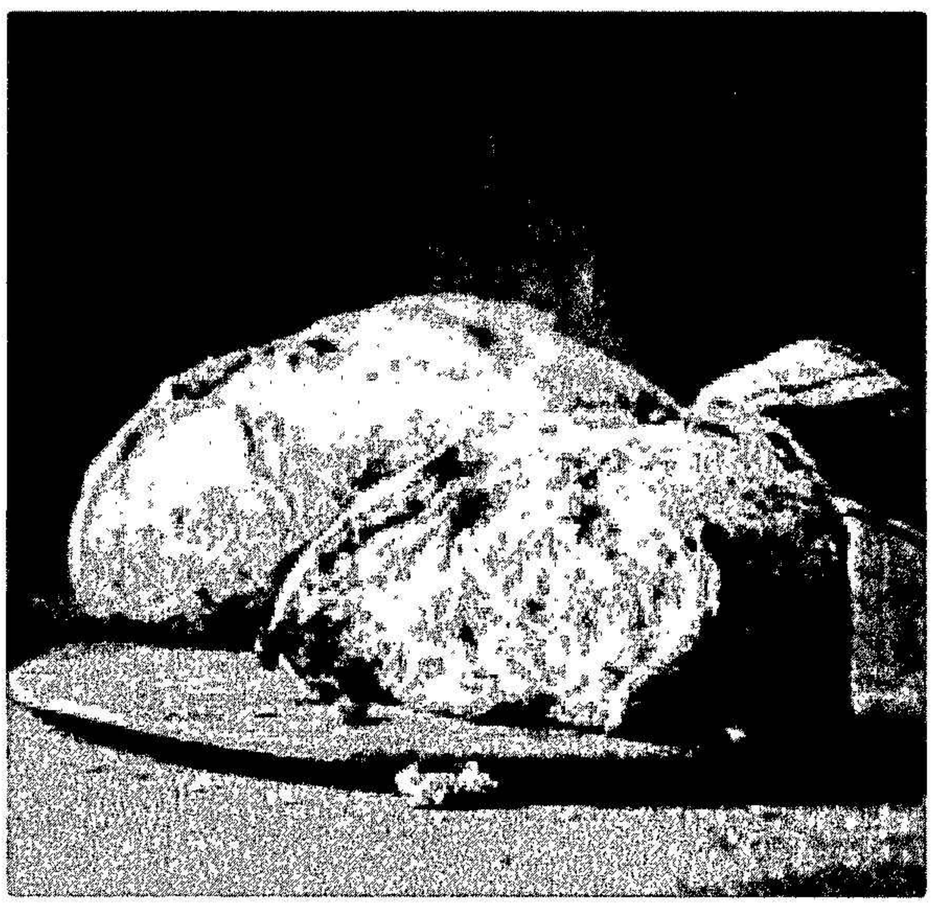
Ansvar för att *upphöra med, förhindra och begränsa negativ påverkan* ligger dels hos högsta ledning, dels hos respektive affärsledning och stöttas av centrala funktioner med relevant expertis. Vi arbetar för att öka förståelse och kunskap om risker och Lantmännens ansvar i alla delar av verksamheten. För en beskrivning av hur Lantmännen arbetar med hantering av identifierade risker, se sid 204-205 samt i Hållbarhetsredovisningen på sid 158-165.

Lantmännen *följer upp genomförande och resultat* på olika nivåer och med olika frekvens, läs mer på sid 142. För *information om hur påverkan hanteras*, läs mer i nästa stycke under rubrik Klagomålsmekanismer. För kommunikation om frågor relaterade till mänskliga rättigheter väljs kommunikationssätt utifrån möjlighet att nå rättighetsägaren, vad gäller tillgänglighet, tydlighet och möjlighet att ha en dialog. Lantmännens *arbete för att negativ påverkan avhjälps vid behov*, beskrivs i kommande stycken på sid 145.

Intressentdialoger

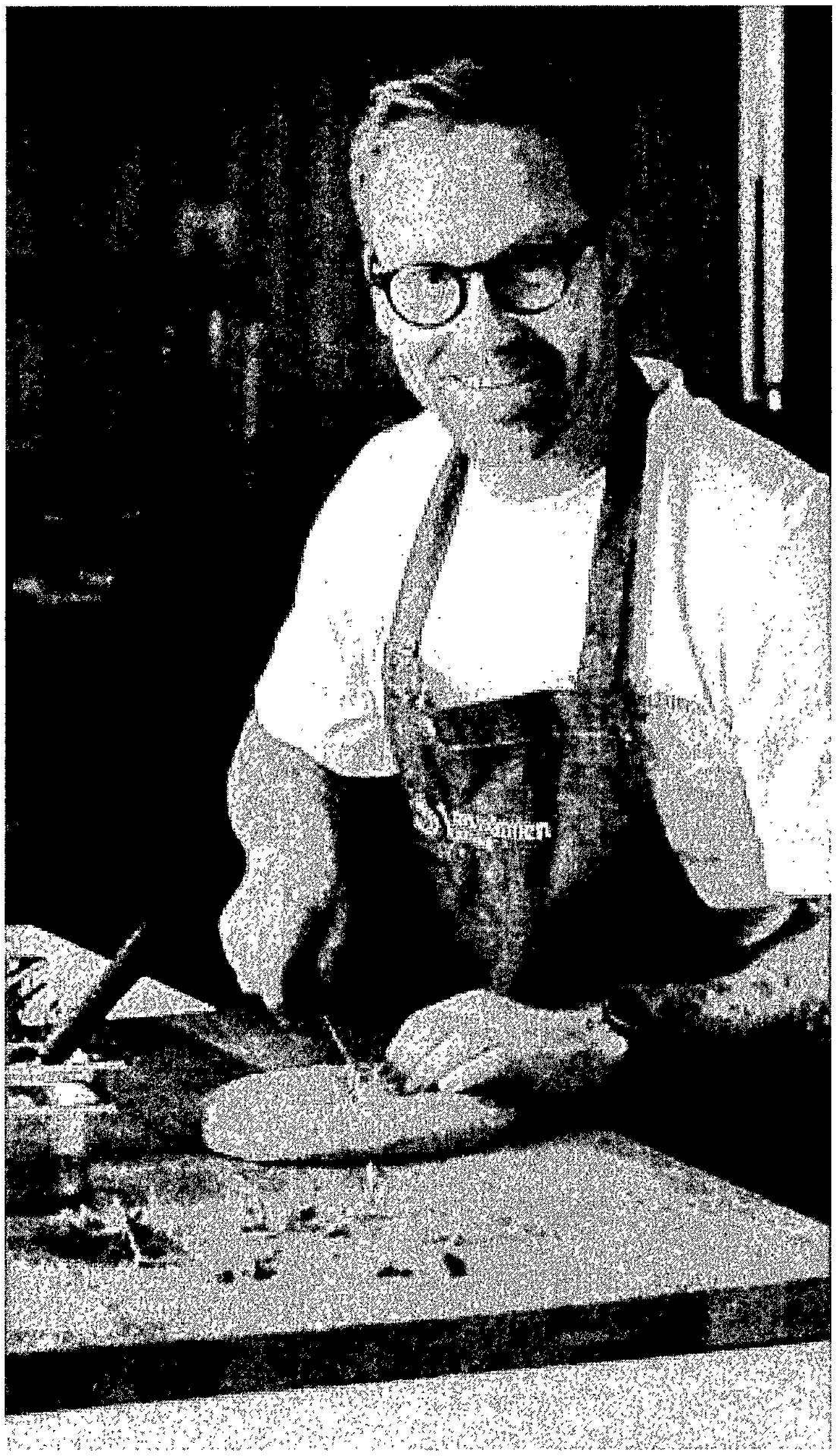
Lantmännens intressenter är viktiga för vår utveckling, och vi för kontinuerlig dialog i olika former. Dialogen med ägare, kunder, myndigheter och andra aktörer, är väsentlig för utvecklingen av vårt arbete och för att påverka omvärlden i viktiga frågor. Lantmännen driver och initierar intressentdialoger inom de områden och sakfrågor som bedöms vara affärskritiska. Det handlar dels om frågor där vi måste gå i takt med marknaden för att ta ansvar, dels om frågor där vi vill ta ledarskap men inte kan flytta fram positionerna på egen hand.

Genom att vara en kompetent och konstruktiv partner till beslutsfattarna, kan vi skapa goda förutsättningar för svenskt lantbruk och bidra till en hållbar samhällsutveckling. De viktigaste områdena för våra intressenter och där vi engagerar oss i strukturerade dialoger är frågor kring livskraftigt lantbruk, bioenergi, ansvarsfullt producerad mat och en hållbar och robust livsmedelsförsörjning. Läs mer på sid 36.

Genom att vara en kompetent och konstruktiv partner till beslutsfattarna, kan vi skapa goda förutsättningar för svenskt lantbruk och bidra till en hållbar samhällsutveckling.

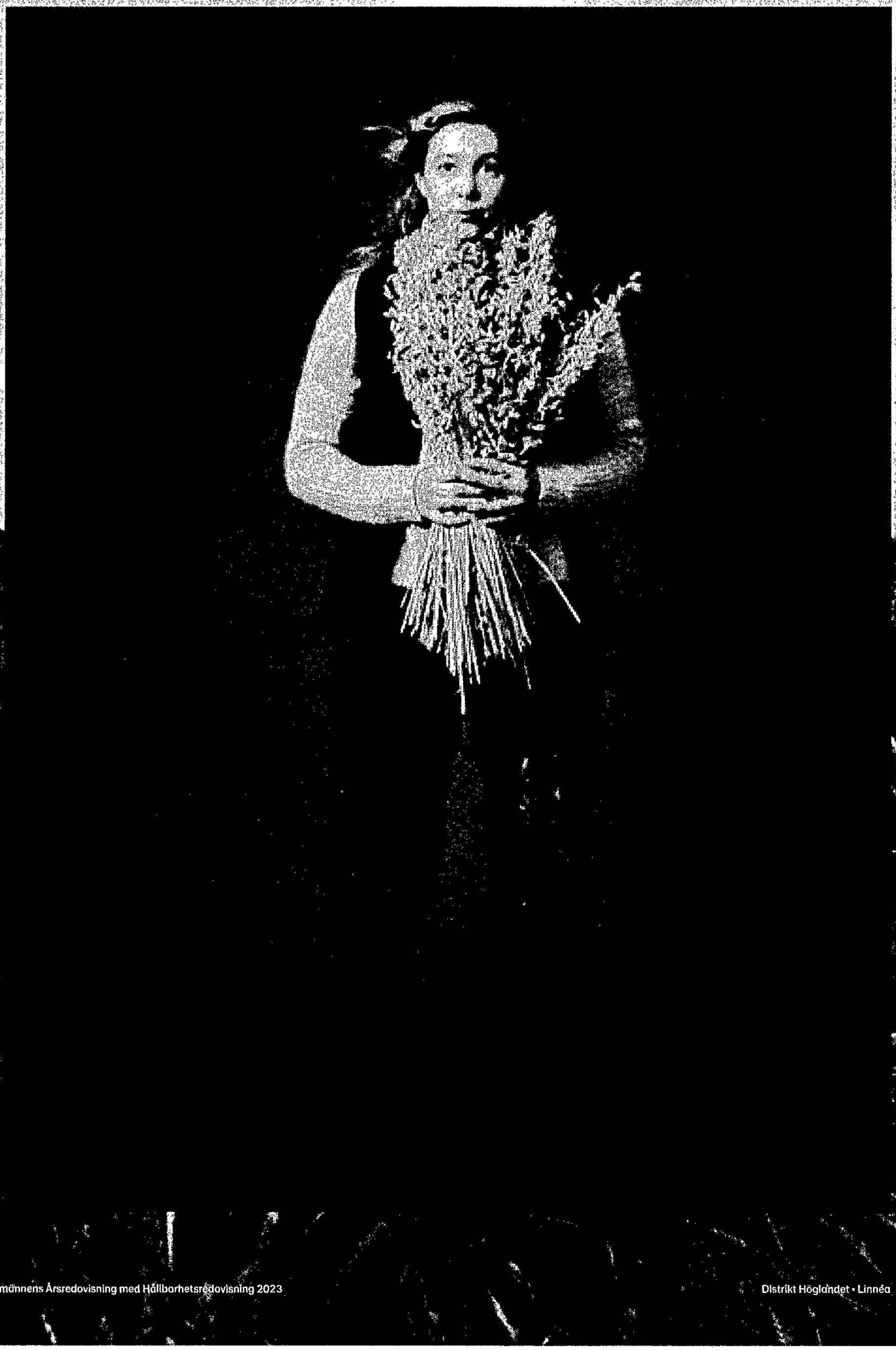

Klagomålsmekanismer

Vi eftersträvar ett transparent förhållningssätt till våra intressenter. Intressenter kan nå oss på flera olika sätt. För externa intressenter finns exempelvis ägarrepresentanternas organisation i hela Sverige och affärernas HR- och juridiska avdelningar och de många dialoger som Lantmännen deltar i. Synpunkter på oss och vår verksamhet, liksom klagomål, kan lämnas i flera olika kanaler. På grund av väsentligt skilda risker och en differentierad värdekedja har Lantmännen ännu inte en koncerngemensam rutin och hantering av externt inkomna klagomål och att åtgärda negativ påverkan. Alla affärer och varumärken har kanaler för att ta emot frågor och klagomål. Produktavvikelser och reklamationsärenden tas in via flera kundservice- och konsumentkontaktkanaler och hanteras enligt respektive affärsverksamhets processer. Miljöansvar är delegerat till respektive affär som ansvarar för dialoger med exempelvis myndigheter och närboende.

Whistleblowing-funktion

Lantmännen har en whistleblowing-funktion tillgänglig i alla företag och alla länder där Lantmännen har verksamhet. I de företag, där det enligt ny lagstiftning, krävs lokala whistleblowingkanaler är detta infört. Verktyget är digitalt och alla kan rapportera på lokalt språk. Systemet levereras av en extern part men hanteringen av ärenden sker internt i Lantmännen. Systemet gör det möjligt för anställda, konsulter och andra inom företaget att anonymt rapportera oegentligheter och farhågor om något som allvarligt kan påverka företaget, en persons liv eller hälsa eller samhället och som inte är i linje med lagstiftning eller Lantmännens värderingar, Uppförandekod, policyer och riktlinjer. Kanalen är öppen för alla interna intressenter. Det finns möjligheter att lämna synpunkter anonymt även via den regelbundna medarbetarundersökningen, exempelvis om upplevd diskriminering. Styrelsen får regelbundet avrapportering om whistleblowingärenden. Vår inställning till skador som åsamkats av Lantmännen är att hörsamma, kompensera och ställa till rätta i möjligaste mån samt utreda skadan för att förhindra att den inträffar igen. Ur ekonomiskt hänseende finns det försäkring som täcker exempelvis arbetsskador. Läs mer på sid 67 och 162.

Distrikt Höglandet • Linnéa

Klimat och ekosystem

Lantmännen har mål för minskad klimatpåverkan och fossilfrihet med Parisavtalet som målbild. Vi är beroende av naturresurser och driver kunskapsgenerering, innovation och forskning för klimatanpassning och väl fungerande ekosystem.

Globala mål för minskad klimatpåverkan och fossilfrihet driver styrmedel och efterfrågan. Klimatförändringar medför nya odlings- och produktionsförhållanden och behov av anpassning, särskilt i råvaruförsörjningen. Ekosystem är under press och förlust av biologisk mångfald och förändrade nederbördsmönster innebär risk för Lantmännens produktion.

Minskad klimatpåverkan och fossilfrihet

Område	Mål	Mätetal
	• Fossilfrihet i SE, NO till 2025, Norden 2030, övriga 2040 • Halverad klimatpåverkan CO_2e/omsättning, till 2030, basår 2019, för scope 1+2, transporter i scope 3.3 och 3.4 • Klimatneutralitet till 2050 i primärproduktionen	• Energianvändning, varav förnybar, fossilfrihet • Utsläpp CO_2e/MSEK egen produktion • Utsläpp CO_2e/MSEK köpta godstransporter • Utsläpp CO_2e absoluta tal, scope 1+2, transporter i scope 3 • Minskningstakt i Klimat & Natur följer Carbon Law

Styrning och mål

Lantmännen ska använda resurser effektivt och minimera klimatpåverkan från odling till slutprodukt. Detta tydliggörs i Lantmännens uppförandekod. Där tydliggörs även principer för arbetet för hållbar odling, miljöanpassade produkter och råvaror samt att Lantmännen ska arbeta aktivt för att effektivisera energianvändningen och öka andelen förnybar energi. Uppförandekoden gäller för alla verksamheter och medarbetare, finns tillgänglig via Lantmännens hemsida och fastställs årligen av styrelsen. Läs mer om vår uppförandekod på sid 142.

Klimatmålen driver arbetet framåt och är beslutade av och följs löpande upp av styrelsen. Målen utgår från att minska utsläppen i linje med Parisavtalet och innebär en halvering vart tionde år för att nå klimatneutralitet i primärproduktion till 2050. Lantmännens klimatmål är uppdelade på primärproduktionen, egen produktion och köpta transporter.

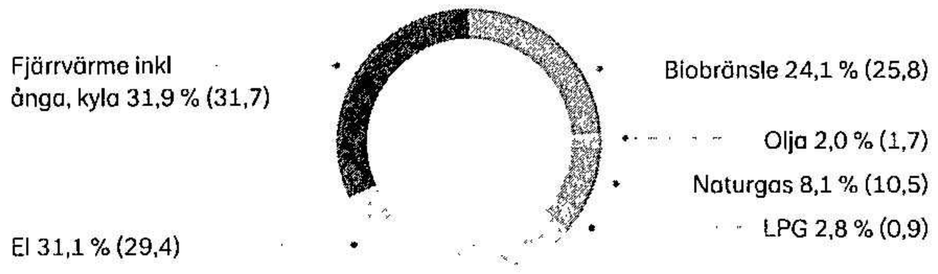
Klimatmålet för egen produktion är att minska klimatpåverkan med 50 procent till 2030, jämfört med basåret 2019. Målet ska nås genom fortsatt omställning till fossilfri produktion, energieffektivisering och övergång till grön el. Delmålet är en fossilfri egen produktion i Sverige och Norge till 2025. För övriga nordiska länder är målet 2030 och resterade Europa senast 2040.

Klimatmålet för köpta godstransporter är 50 procents minskning av utsläpp i relation till omsättning till 2030 jämfört med basår 2019. Delmålet är fossilfria godstransporter i Sverige till 2030, för att ha fossilfritt på alla marknader 2050.

Programmet Framtidens Jordbruk driver omställningen och skapar förutsättningar för en hållbar primärproduktion. Lantmännen använder forskning- och innovation för att utveckla ny teknik och kunskap för erbjudanden och tjänster som bidrar till lösningar. Lantmännen driver även klimatfrågorna i externa initiativ som Hagainitiativet och Hållbar Livsmedelskedja och arbetar med vetenskapliga mål som Science Based Targets. Under året fick Unibake sina klimatmål godkända enligt Science Based Targets initiative (SBTi) och Cerealias mål lämnades in mot slutet av året. Läs mer om Framtidens Jordbruk på sid 28.

Lantmännen tillämpar inga interna system för koldioxidprissättning och använder sig inte av någon klimatkompensation.

Fördelning mellan energislag i scope 1 och 2

Energianvändning

Energianvändningen minskade något under året och uppgick till totalt 2 081 GWh (2 163). Minskningen av energianvändningen mellan åren förklaras främst av att Agrovärme, vilken var en energiintensiv verksamhet, avyttrades under 2022 och ingår därmed inte i utfallet för 2023.

Andelen förnybar energianvändning uppgick till 85 procent (85) vilket är i linje med föregående år.

Arbetet med energieffektivisering pågår, fortsatt även drivet av de höga energipriserna. För bageriverksamheten återstår att hitta alternativ till naturgas i bageriugnarna och etablera en långsiktig plan för fossil utfasning.

I Sverige uppgick andelen fossilfritt till 98 procent (98) och i Norge till 92 procent (89), att jämföra med delmålet om fossilfrihet i Sverige och Norge till 2025. Det finns goda möjligheterna att nå målet genom konvertering av sista pannorna som använder fossilt bränsle i Norge.

Energianvändning i scope 1 och 2	2023		2022		2021		2020		2019	
Energianvändning producerande anläggningar	TJ	GWh	TJ	GWh	TJ	GWh	TJ	GWh	TJ	GWh
Scope 1 Direkt energi,	2 777	771	3 067	852	2 853	792	1 935	538	2 048	569
Icke förnybara bränslen	969	269	1 013	281	1 111	309	1 054	293	1 164	323
varav kol och kolprodukter	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
varav eldningsolja	149	41	132	37	114	32	81	22	92	26
varav naturgas	609	169	810	225	920	256	913	254	983	273
varav LPG	211	59	68	19	77	21	61	17	88	25
Förnybara bränslen	1 808	502	2 053	571	948	263	880	244	884	246
Scope 2 Indirekt energi	4 713	1 309	4 722	1 312	4 526	1 257	4 413	1 226	4 554	1 265
Värme, kyla	2 386	663	2 446	680	2 411	670	2 366	658	2 424	673
varav icke förnybar	69	19	64	18	137	38	161	45	254	71
varav förnybar	2 317	644	2 382	662	2 274	632	2 207	613	2 169	603
El	2 327	647	2 276	632	2 115	588	2 047	569	2 131	592
varav icke förnybar	64	18	95	26	123	34	95	27	135	37
varav förnybar	2 263	629	2 181	606	1 992	553	1 952	542	1 996	554
Total energianvändning	7 490	2 081	7 788	2 163	7 379	2 049	6 348	1 764	6 602	1 834
varav icke förnybar	1 103	306	1 169	325	1 370	381	1 310	364	1 552	431
varav förnybar	6 388	1 774	6 619	1 839	6 009	1 668	5 039	1 400	5 050	1 403
Såld energi	323	90	609	169	501	139	508	141	529	147
Använd egenproducerad förnybar energi (ej bränsle)	0	0	1	2	3	2	8	2	3	1

[1] *Energianvändningen under åren 2022-2019 har raknats om, se sid 167 för mer information.*

Utslapp av vaxthusgaser, scope 1, 2 och delar av scope 3

Utsläpp CO_2e, tusental ton	2023	2022	2021	2020	2019
Scope 1 (Bränslen inkl egna trp)	59,6	61,1	66,3	62,6	69,4
Scope 2 (El och värme)	19,5	33,2	36,2[3]	34,6[3]	47,0[3]
Scope 3.3 Bransle- och energi-relaterade aktiviteter som inte inkluderas i scope 1 eller 2	27,6	27,6	30,1	27,6	28,4
Scope 3.4 Uppströms transport och distribution (köpta gods-transporter)	134[2]	128[2]	113	96	99[2]
Scope 3.6 Tjänsteresor	4,9	4,8	4,5	3,2	6,7
Totalt inklusive ursprungs-märkning (market based)	245	255	250[3]	223	251
Totalt exklusive ursprungs-märkning (location based)	419	418	394	372	401

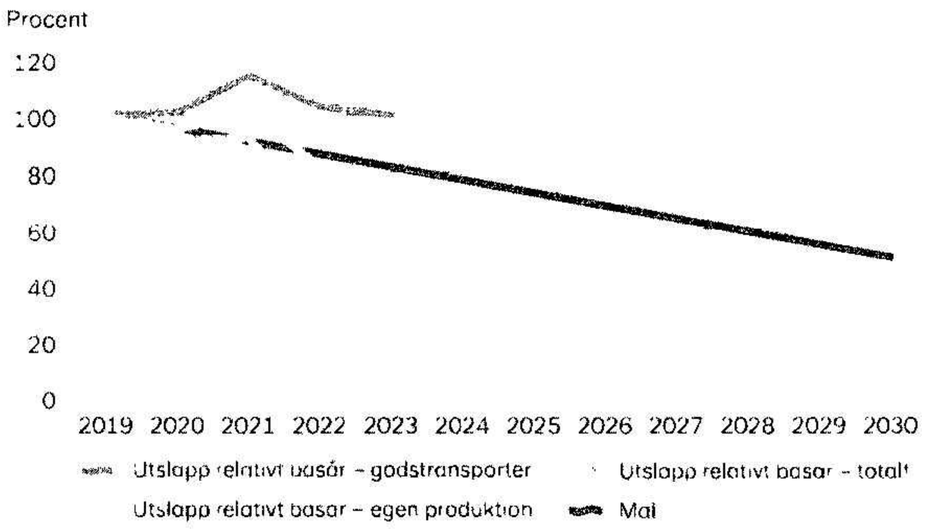
[1] *Klimatutslapp i scope 1, 2 och 3.3 under åren 2022-2019 har ändrats, för mer information se Rapporteringsprinciper sid 167*

[2] *Från 2022 har ny metod för beräkning använts, vilken aven applicerats på basår 2019.*

[3] *Justering från tidigare felaktig rapportering av fjärrvärmeleverantör*

För avgränsningar, se Rapporteringsprinciper.

Klimatutslapp egen produktion och köpta godstransporter, i relation till omsattning

Klimatutslapp från scope 1, 2, 3.3 och 3.4 i relation till omsättning ska minska med 50 procent från basår 2019 till 2030. För information om tillämpade rapporterings-principer och andring av tidigare års utfall, sid 166

Utsläpp av växthusgaser i scope 1-3 samt utsläppsintensitet

Lantmännen arbetar för att minska utsläppen från energi och egna transporter. Klimatmålen för egen produktion och för transporter innebär att ambitionsnivån är att följa Parisavtalets minskningstakt mot 2030.

Klimatutsläppen från egen produktion (scope 1, 2 och 3.3) i absoluta tal uppgick till cirka 107 tusen ton CO_2e (122) under 2023, en minskning om 13 procent jämfört med 2022. Klimatutsläpp i relation till omsättning uppgick till 1,64 ton CO_2e/MSEK (2,01) vilket motsvarar en minskning med 19 procent jämfört med föregående år, och 45 procent jämfört med basåret 2019. Minskningen förklaras bland annat av en lägre energianvändning under året. Andra förklaringar till minskningen är att Lantmännen Biorefineries anläggning i Norrköping har gått över till 100 procent förnybar inköp av fjärrvärme och Swecon i Tyskland har gått över till ursprungsmärkt el. Även reduktionsplikten och inflationen har bidragit till minskningen. Under året har en justering gjorts av historiska utfall på energianvändningen vilket också har haft effekt på historiska utfall på klimatutsläppen, se mer information i rapporteringsprinciperna på sid 167. För rapportering av utsläpp per division, se Årsredovisning från sid 38.

Klimatutsläppen från köpta transporter i scope 3 uppgick till 2,05 ton CO_2e/MSEK (2,12) under 2023, vilket är i nivå med basåret 2019 då utfallet var 2,05 ton CO_2e/MSEK. I absoluta tal var utsläppen 134 tusen ton (128), vilket är en ökning jämfört med basåret 2019 då utsläppen var 99 tusen ton. Ökningen i absoluta tal jämfört med basåret förklaras främst av ökade transporter till följd av ökad produktion, men också av att Scandbio, som förvärvades under 2022, ingår för första året i utfallet.

Från 2023 har beräkningsmetoden för klimatutsläpp för godstransporter i relation till omsättning ändrats genom att övergå till att inkludera den totala omsättningen som nämnare, istället för att inkludera endast enheter som ingår i klimatrapporteringen. Det har resulterat i ändrade historiska utfall däribland för basåret 2019. Läs mer på sid 167.

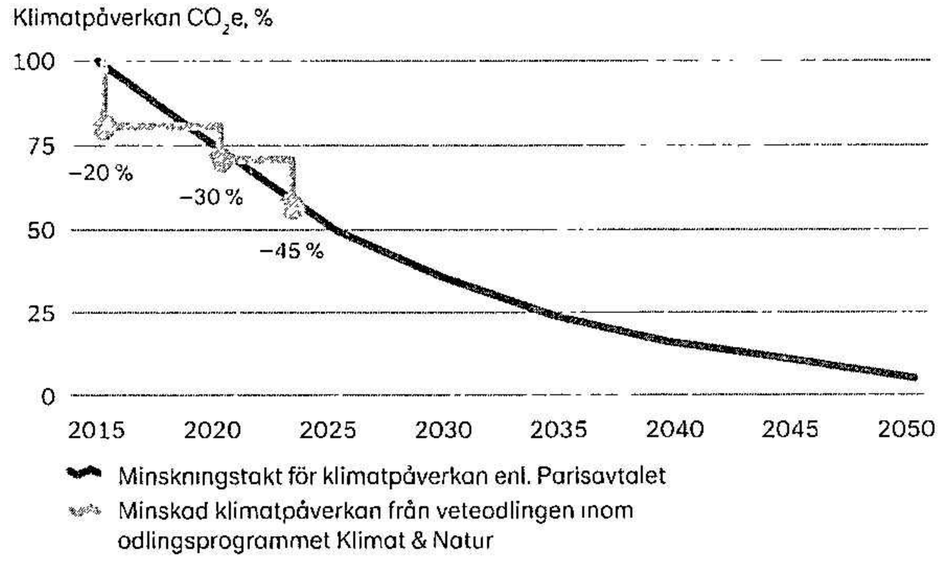
Andelen biodrivmedel för transporter i Sverige var 43 procent (40), där reduktionsplikt ingår i utfallet. Det behövs ett omtag för att hitta en kommersiellt gångbar väg att minska utsläpp från transporter i linje med målen med tanke på den sänkta reduktionsplikten i Sverige under 2024. Därtill krävs fortsatt arbete för att hitta innovativa logistiklösningar och effektiviseringsmöjligheter i samarbete med transportleverantörer samt säkerställa tillgång på biodrivmedel.

Utsläpp från tjänsteresor var oförändrat jämfört med föregående år men har ökat jämfört med åren med Covid-19 då resandet var begränsat. Flygresor har halverats jämfört med nivån före pandemin. De tjänstereserelaterade utsläppen består till stor del av resor med bil. Vi styr fordonsflottan med tjänstebilar mot mer miljövänliga alternativ genom policyer och avtal med leverantörer. Under 2023 fortsatte etableringen av laddstolpar på våra anläggningar.

Lantmännen driver klimatfrågan i primärproduktionen och målsättningen för vårt odlingsprogram Klimat & Natur är att följa minskningstakten som krävs för att nå Parisavtalets målnivå, det vill säga halvera utsläpp vart tionde år. Programmet skapar möjligheter för lantbrukare att minska klimatpåverkan i odlingen genom fossilfria drivmedel på gård och precisionsodling bland annat. Sedan 2015 har åtgärder inom programmet minskat klimatpåverkan och främjat biologisk mångfald. Under 2023 togs nästa steg i programmet genom att introducera fossilfri gödsel. Det möjliggör för en minskad klimatpåverkan med upp till 45 procent jämfört med konventionell odling sedan starten 2015. För minskningstakt, se diagram nedan. Programmet inkluderar vete, råg, korn och havre i Sverige och sedan 2021 även rågodling i Finland. Kungsörnens mjölsortiment och färdiga rätter som pannkakor samt AXA havregryn som är anslutna till programmet. Vi arbetar kontinuerligt med utveckling av programmets kriterier och effekt, genom ny kunskap och partnerskap. För mer information om vilka åtgärder som vidtas inom Klimat & Natur och om volymer, se sid 153 och 156.

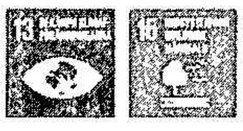
Ett arbete pågår med att utöka beräkningen av klimatutsläppen med övriga utsläpp i scope 3. En första övergripande analys visar att klimatutsläppen i scope 3 motsvarar mer än 95 procent av Lantmännens totala klimatutsläpp.

Minskning av klimatpåverkan från odling enligt Klimat & Natur

Uppnådd minskning av klimatpåverkan från odling och uppskattad minskning vid kommande introduktion av fossilfri gödsel, beräknat per ton höstvete, samt den minskningstakt som krävs för att nå internationella klimatmål, vilket är att halvera utsläpp vart tionde år.

Klimatanpassning

Område	Mål	Mätetal
	• Bevaka och hantera klimatförändringars direkta påverkan på våra affärer och indirekta påverkan på odlings-förhållanden och lönsamheten i spannmålsvärdekedjan	• Potentiell finansiell påverkan från klimatförändringar • Årlig investering i forskning

Styrning och mål

Klimatförändringar med mer extrema väderförhållanden som till exempel torka och kraftig nederbörd kan medföra nya odlings- och produktionsförhållanden och behov av anpassning, särskilt i råvaruförsörjningen. Förändrade nederbördsmönster innebär risk för Lantmännens produktion och långsiktiga lönsamhet. Lantmännens uppförandekod tydliggör vår hållning och strategin från Jord till bord 2030 styr inriktningen.

Lantmännens mål är att bevaka och hantera klimatförändringars direkta påverkan på våra affärer och indirekta påverkan på odlingsförhållanden och lönsamheten i spannmålsvärdekedjan. Vi arbetar med kunskapsgenerering, innovation och forskning för klimatanpassning, för att förstå riskerna och hantera konsekvenser. Lantmännen identifierar risker för våra affärer kopplat till klimatförändringar i koncernövergripande processer som ERM processen och vid investeringar och förvärv.

Programmet Framtidens Jordbruk är en plattform för affärsutveckling för ett lantbruk som är robust mot klimatförändringar. Lantmännen är engagerade i ett flertal FoU-initiativ och samarbeten och där bland annat nya odlingstekniker och sortförädling anpassas utifrån ett förändrat klimat. Läs mer på sid 28 och 30.

Klimatförändringars påverkan på finansiellt resultat

I Lantmännens riskprocess ingår att bedöma påverkan från klimatförändringar. Bedömningen av risker sker utifrån fastställda bedömningskriterier, där finansiell påverkan är en del. Bedömningen visar att klimatförändringar kan komma att få stor påverkan på flertalet av Lantmännens verksamheter såväl kopplat till förändrade odlingsförhållanden, tillgång och pris på råvaror och energi, teknikskifte, köpkraft hos kunder som påverkas av deras lönsamhet samt konsumentefterfrågan och regulatoriska förändringar. Riskerna identifieras och bedöms i affärernas separata riskanalyser, där även åtgärder för hantering på kort och lång sikt dokumenteras. I den sammanvägda riskanalysen för koncernen bedöms den potentiella påverkan som hög. Sannolikheten bedöms som hög. Läs mer på sid 204.

Under året har en oberoende meteorologisk expert genomfört en klimatriskscreening av Lantmännens anläggningar för att skapa en överblick över de fysiska klimatrelaterade risker som Lantmännens anläggningar är exponerade för och ge underlag till klimatanpassningsarbetet. Ett flertal klimatindikatorer, till exempel relaterade till vatten och temperatur, har analyserats utifrån de tre klimatscenarierna RCP[1] 2,6, 4,5 och 8,5. Analysen har gjorts över kort, medel och lång sikt. Resultatet visar att samtliga anläggningar, oavsett land, kommer att påverkas av en förhöjd årsmedeltemperatur. I övrigt är det få anläggningar som berörs av förändringar i klimatindikatorer jämfört med dagens klimat, och är därmed inte utsatta för en väsentlig risk. Ett antal anläggningar är belägna i områden som har förutsättningar för skred, och ett antal anläggningar löper risk för översvämning. De två sistnämnda klimatindikatorerna kommer att prioriteras för åtgärder då potentiella skador bedöms innebära störst kostnader. Utfallet från den genomförda klimat-och sårbarhetsanalysen har kommunicerats till berörda verksamheter, Lantmännen Fastigheter och koncernfunktion för risk och ett arbete har påbörjats med att planera för klimatanpassningsåtgärder.

Klimatrelaterade risker och möjligheter beskrivs vidare i avsnitten: *"Strategi - Jord till bord 2030"*, *"Strategi för hållbara affärer"*, *"Framtidens Jordbruk - vår plan"* *"Forskning utvecklar affärer"*, i Förvaltningsberättelsen och *"Väsentliga risker och riskhantering"*.

Årlig investering i forskning och innovation

Lantmännen har ett omfattande arbete med innovation och en egen forskningsstiftelse som stödjer kunskapsutveckling för att möta framtidens utmaningar, lönsamheten på våra medlemmars gårdar och säkerställa vår konkurrenskraft. Satsningarna sker inom flera områden, med mål att öka värdet från jord till bord och skapa nya affärer i samarbete med lantbruksföretagen. Läs mer på sid 30.

[1] *Representative Concentration Pathways (RCP) är scenarier över hur växthuseffekten kommer att förstärkas i framtiden. Det benämns strålningsdrivning och uttrycks som watt per kvadratmeter (W/m²).*

Fungerande ekosystem

Område	Mål	Mätetal
	• Avskogningsfria produkter: riskråvaror certifierade eller ursprung med låg risk • Främja biologisk mångfald i odlingslandskapet	• Andel ansvarsfullt producerad riskråvara: soja, palm, kakao, trä • Ekologiska erbjudanden (spannmål, utsäde, foder) • Insatser för biologisk mångfald

Styrning och mål

Ekosystem är under press och förlust av biologisk mångfald innebär risk för Lantmännens produktion och långsiktiga lönsamhet. Lantmännens uppförandekod tydliggör vår hållning tillsammans med Direktiv Råvaror. Direktiv Råvaror baseras på uppförandekoden och stöds av leverantörsuppförandekoden, koncernens inköpsdirektiv och affärsenheternas relaterade riktlinjer, och omfattar inköp av råvaror med särskilda hållbarhetsrisker, till exempel produkter från oljepalmer, sojabönor, kakao, produkter med animaliskt ursprung samt träråvara. Avdelningen för Hållbar utveckling ansvarar för löpande uppdateringar av Direktiv Råvaror och godkännande lämnas av koncernledning. Strategin för ekologiska affärer styr inriktningen, och en riskbedömning ingår i koncernens befintliga riskprocesser.

Lantmännen har ett åtagande för avskogningsfri leveranskedja och ansvarsfull produktion med mål för råvaror med hög risk så som soja, oljepalm, kakao och trä. Arbetet för avskogningsfria produkter följs upp och rapporteras till styrelse och ledning genom den årliga Assured Quality-uppföljningen. Målet är 100 procent inköp av ansvarsfullt producerad soja enligt Svenska plattformen för riskgrödors definition. Vår palmoljestrategi är att säkerställa en ansvarsfullt producerad palmolja för de volymer vi använder i våra livsmedelsprodukter. Det gör vi genom att sedan 2011 endast köpa RSPO-certifierad palmolja. Målet är att fullt ut gå över till fysiskt spårbar certifierad palmolja, enligt certifieringsnivån RSPO Segregerad.

För de biprodukter från oljepalmen, palmkärneexpeller och PFAD-fetter (Palm Fatty Acid Distillate), som används i foderproduktionen, är marknaden för certifierad råvara ännu inte lika utvecklad. Lantmännen har satt mål om 100 procent RSPO i kategorin Book and Claim eller Mass Balance för biprodukter från oljepalm till 2025. Parallellt för Lantmännen dialog med andra branschaktörer för att hantera även detta flöde på ett ansvarsfullt sätt och för att ersätta produkterna med mer hållbara alternativ. Ett exempel är att Lantmännen sedan 2022 ersätter palmkärneexpeller med svenska spannmålsbiprodukter som kli och resultatet är mer klimatsmarta foder.

Vårt arbete i frågan beskrivs ytterligare på lantmannen.se/hallbar-utveckling

För mer information om Round Table on Sustainable Palm Oil, se rspo.org

Odlingsprogrammet Klimat & Natur innehåller kriterier för biologisk mångfald i odlingslandskapet och årlig uppföljning genomförs av genomförda åtgärder kopplat till biologisk mångfald, till exempel antal lärkrutor och blommande zoner. Uppföljning sker även av ekologiskt erbjudande genom till exempel mätning av andel ekologiskt utsäde och foder.

Inköpt råvara från ansvarsfull produktion

Lantmännen redovisar andel inköpt volym som uppfyller internationellt erkänd standard för ansvarsfull produktion för råvarorna soja som ingrediens i foder samt oljepalmsbaserade produkter som ingrediens i livsmedel respektive foder. Ett arbete pågår med att utöka rapporteringen till kakao och träråvara.

Lantmännen fortsätter arbetet med att säkerställa ansvarsfullt producerad soja för import för råvara till foder. Under 2023 var utfallet 100 procent (100) och total volym inköpt soja 110 227 ton (109 600).

Lantmännen har under flera år arbetat med alternativa råvaror till soja där syntetiska aminosyror är en framgångsfaktor för att få ner användningen av soja i foder

Palmolja som ingrediens i livsmedel

	2023	2022	2021	2020	2019
Volymer inköpt palmolja som ingrediens i livsmedel, ton	11 000	13 000	9 000	8 200	10 300
Andel RSPO certifierad	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
varav RSPO Book & Claim	-	-	-	-	-
varav RSPO Mass Balance	2 %	4 %	3 %	3 %	2 %
varav RSPO Segregerad [1)]	98 %	96 %	97 %	97 %	98 %

[1)] *Särhållen och spårbar RSPO-certifierad palmolja.*

Palmoljeprodukter som ingrediens i foder

	2023	2022	2021	2020	2019
Palmkärneexpeller som ingrediens i foder, ton	0	0	6 000	6 000	19 300
Fetter, ton	15 000	15 000	15 500	-	-

samtidigt som fodereffektiviteten ökar. Vi erbjuder foder utan soja och palmfetter för nötkreatur under produktnamnet Nötfor Nära. Den svenska plattformen för riskgrödor är ett samarbete mellan aktörer i hela den svenska livsmedelsvärdekedjan från foderföretag, slakterier, mejerier, detaljhandel, branschföreningar, Ethical Trading Initiative Sverige och miljöorganisationen WWF. För mer information ⮊ eti.se

Vårt arbete i sojafrågan beskrivs ytterligare på ⮊ lantmannen.se/hallbar-utveckling. För mer information om RTRS, Round Table on Responsible Soy, se ⮊ responsiblesoy.org
Läs mer om ProTerra, se ⮊ proterrafoundation.org

Under 2023 uppgick andelen procent RSPO-certifierad palmolja enligt nivån Segregerad till 98 procent (96). Det återstår att ställa om alla volymer i produktionen av varumärken vi producerar för andra aktörer samt i förvärvad verksamhet. Vi arbetar också för att skynda på omställningen på marknaden tillsammans med företag i branschen och intresseorganisationer. Volymen inköpt palmolja som ingrediens i livsmedel uppgick till 11 000 ton (13 000).

Ekologiska erbjudanden

Lantmännen är en stor aktör i den ekologiska värdekedjan, från insatsvaror, foder och spannmål till livsmedel. Ekologiska produktionsmetoder utan naturfrämmande kemikalier gynnar biologisk mångfald med exempelvis fler växtarter och pollinerare i odlingslandskapet.

Lantmännen handlar med stora volymer ekologiskt spannmål och producerar utsäde och sorter som är anpassade för ekologisk odling. Under 2023 har dock tillgången på ekologisk spannmål minskat i och med Rysslands krig i Ukraina. Med fortsatt stabil efterfrågan har den begränsade tillgången resulterat i ökade priser. Efterfrågan på ekologiskt från exportmarknaden är fortsatt stark för vissa grödor, främst kvalitetsspannmål. Vi ser ett större överskott i marknaden av foderspannmål som gör att premier har svårt att hitta uppåt prismässigt. Den lägre förbrukningen av färdigfoder är dessvärre inte enbart ett svenskt fenomen. Samtidigt är Lantmännen en stark motpart på marknaden med gott anseende och förtroendeingivande, en styrka även på exportmarknaden när marknaden är trögare. Ett exempel är export av ekologisk gluten.

Lantmännen fortsätter arbeta aktivt för att skapa affärer som gör positiv skillnad inom ekologiskt. Till exempel har ett arbete påbörjats för att förtydliga våra ekologiska erbjudanden till lantbrukare. Den ekologiska fodermarknaden är fortfarande den starkaste drivkraften för ekologiskt spannmål och trindsäd och utgör en viktig affär för oss. Vår position gör det möjligt att också ta vara på exportmöjligheter för ekologiskt spannmål. På Lantmännens Framtidsgård Bjertorp finns en ekologisk demonstrationsodling som ska bidra till vidareutvecklingen av nya ekologiska sorter och odlingsstrategier.

För fortsatt utveckling av ekologisk produktion är det viktigt att följa marknadens efterfrågan och anpassa produktionen. Utmaningen är att parera de snabba svängningarna på marknaden med de tidsramar som behövs för att ställa om en lantbruksproduktion. Mer information om våra spannmålskoncept finns på ⮊ lantmannenlantbruk.se.

Det ekologiska vårutsädet uppgick under 2023 till ungefär samma nivå som 2022, troligtvis för att lantbrukarna i stor utsträckning valt att driva sin produktion ekologiskt fram till skörden. Däremot minskade försäljningen av ekologiskt höstutsäde, vilket kan kopplas till den vikande ekologiska marknaden totalt sett och att lantbrukare ändrar sin produktionsinriktning från ekologisk till konventionell.

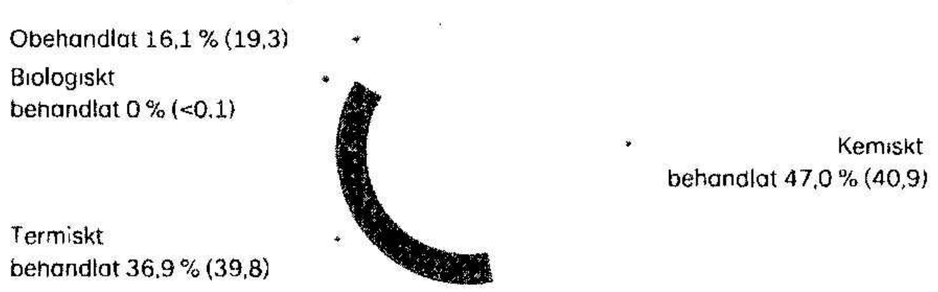
Lantmännen har som enda leverantör möjlighet att effektivt sanera utsädesburen smitta med den för ekologisk odling godkända ThermoSeed-tekniken. Andelen termiskt behandlat utsäde uppgick under året till närmare 37 procent, läs mer på ⮊ sid 41. Det icke-kemiskt behandlade utsädet motsvarar 53 procent (59) av totalt behandlat utsäde (beräknat på andel av volym i ton). Utöver vår svenska produktion sker utsädesbehandling med Thermoseed på licens i flertalet länder.

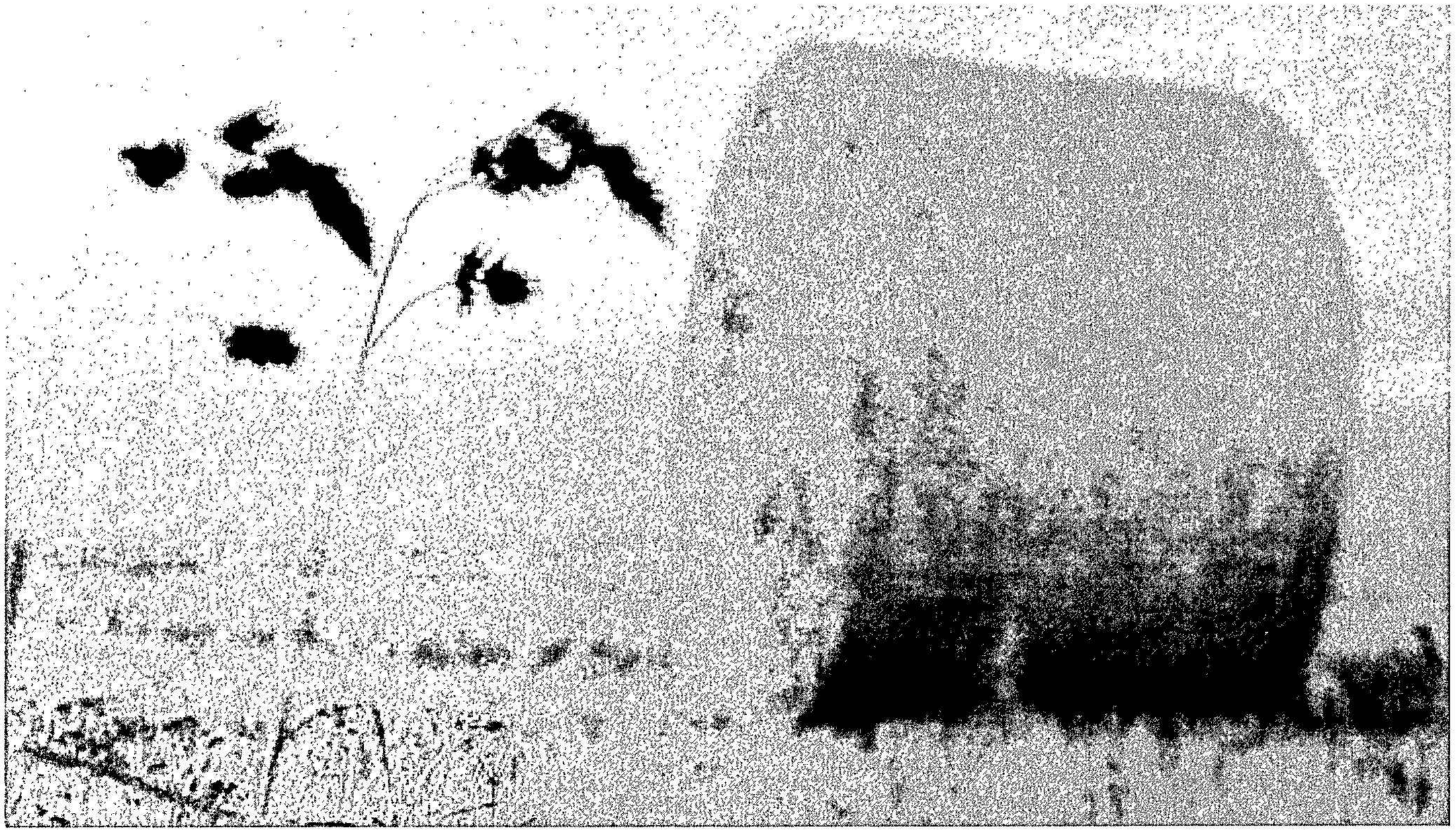
Inflation och lägre köpkraft i samhället har lett till att fler konsumenter lämnat det ekologiska sortimentet. Denna trend har hållit i sig under 2023 och fler ekologiska producenter har valt att ställa om till konventionell produktion. Försäljningen av ekologiskt foder har till följd av detta minskat och uppgick under 2023 till 5,9 procent (8,4) av den totala försäljningen av foder. I takt med att den ekologiska produktionen har minskat närmar vi oss en balans i marknaden där utbud och efterfrågan harmoniserar.

Ekologiska erbjudanden

	2023	2022	2021	2020	2019
Invägd ekologisk spannmål, tusen ton	119	140	111	156	131
Andel ekologiskt utsäde	12,3 %	11,9 %	13,1 %	14,8 %	12,2 %
Andel ekologiskt foder	5,9 %	8,4 %	9,4 %	9,4 %	9,8 %

Utsädesbehandling

Marknadsandelarna på våra foder bibehålls fortsatt. Svensk-producerade proteiner i stället för importerad råvara efterfrågas i högre grad och Lantmännen arbetar aktivt för att premiera detta i foderproduktionen.

Åtgärder för biologisk mångfald

Lantmännens verksamhet påverkar den biologiska mångfalden på flera sätt. Det är i odlingen på våra ägares marker som beroendet och påverkan är som störst, men Lantmännen köper också in andra odlade råvaror och material.

Lantmännen arbetar för att minska den negativa påverkan och skydda och stärka biologisk mångfald på ett flertal olika sätt. Bland annat utvecklas nya metoder för växtskydd, till exempel kemikaliefria utsädesbehandlingsmetoder, som Thermoseed och Cedomon/Cerall.

I odlingsprogrammet Klimat & Natur främjas biologisk mångfald genom kriterier för lärkrutor och blommande zoner. En lärkruta är en osådd yta på åkern där lärkor kan landa och hitta mat.

Genom att odla växter på speciella ytor i odlingslandskapet, blommande zoner, främjas insekter som till exempel humlor och bin. Zonerna minskar också risken för läckage av oönskade ämnen från åkermarken samtidigt som de gynnar naturliga fiender till skadegörare vilket i sin tur leder till att minska behovet av växtskydd.

Under 2023 omfattade åtgärderna för biologisk mångfald inom odlingsprogrammet Klimat & Natur 24 710 stycken (19 850) lärkrutor och 4 128 800 m² (1 020 700) areal blommande zoner, varav 3 080 140 m² (20 000) i programmet i Finland.

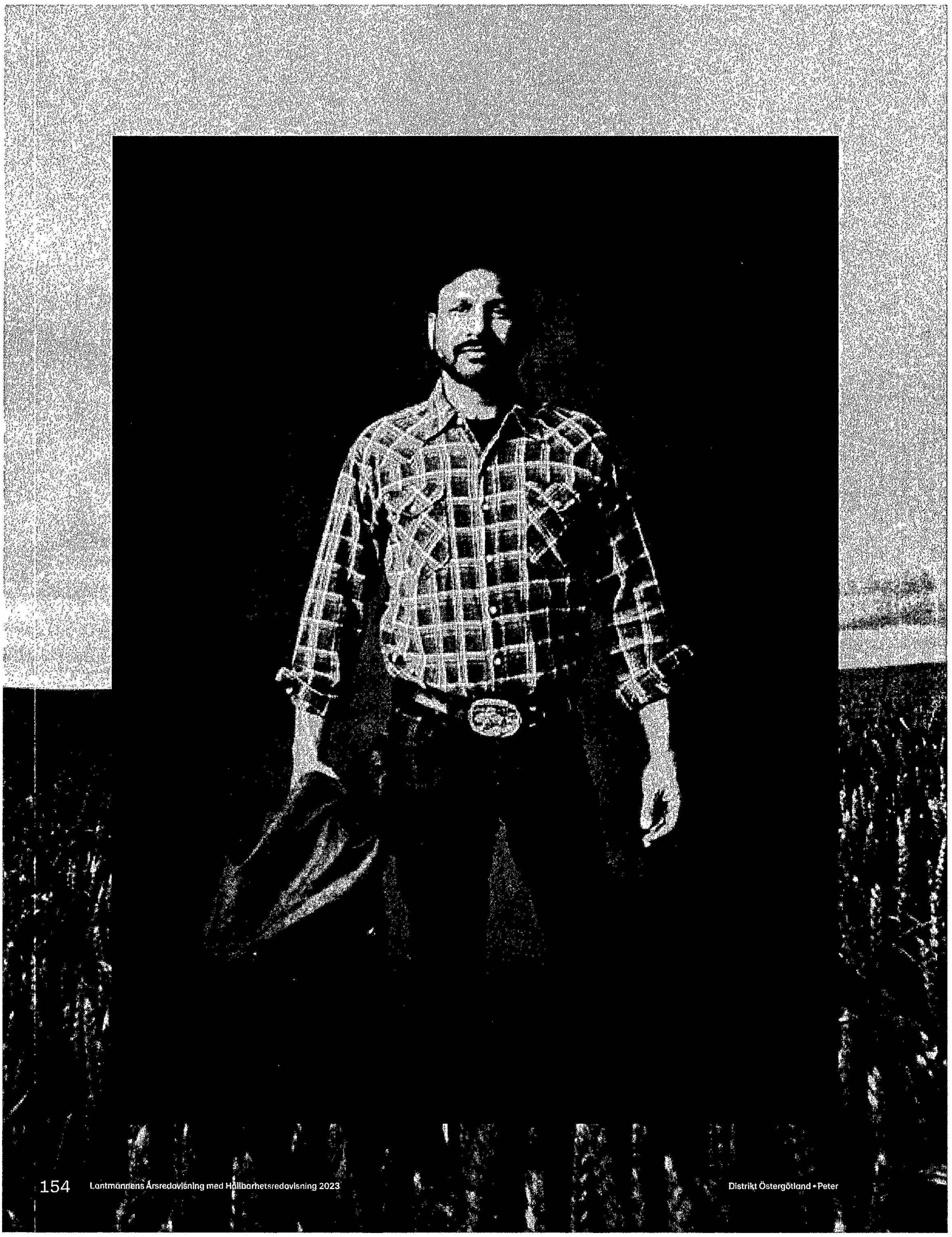
Lantmännen deltar i nätverket Baltic Stewardship Initiative som leds av WWF med över 25 företag och organisationer inom livsmedelskedjan. Syftet är att öka cirkuleringen och minimera läckaget av växtnäring genom hållbara och lönsamma metoder med fördelar för biologisk mångfald.

Åtgärder[1] för biologisk mångfald

	2023	2022	2021	2020	2019
Lärkrutor stycken (20 m² per ruta)	24 710	19 850	14 200	9 400	11 400
Blommande zoner, m² areal	4 128 800	1 020 700	933 000	694 800	NA

[1] *Inom odlingsprogrammet Klimat & Natur i Sverige och Finland.*

Lantmännen är en stor aktör i den ekologiska värdekedjan, från insatsvaror, foder och spannmål till livsmedel.

Distrikt Östergötland • Peter

Hållbara produkter och förnybara råvaror

Lantmännen har mål att öka skördarna med minskad klimat- och miljöpåverkan. Vi driver innovation för hållbar affärsutveckling för att bidra till en livsmedelsförsörjning genom resurseffektiv produktion av säkra produkter och tjänster. Vår sourcing tar ansvar för människor och miljö.

Livsmedelsförsörjning, resurseffektivitet och cirkularitet

Område	Mål	Mätetal
	• Skapa förutsättningar för ökade skördar med 1 miljon ton per decennium • Utveckla cirkulära affärer från förnybar råvara • Effektiviserad plastanvändning om 1 procent/år • Ersätta jungfrulig fossilbaserad plast med återvunna och förnybara material till 2030	• Skördevolym ton/år. Lantmännens invägda volym samt kvalitativ • Kvalitativ • Plastanvändning, effektiviseringsgrad • Andel jungfrulig fossilbaserad plast

Styrning och mål

Lantmännen ser att de svenska spannmålsskördarna kan öka med 1 miljon ton per decennium och strävar efter att möjliggöra detta genom aktiva utvecklingsinsatser för ökad effektivitet. Arbetet med programmet Framtidens Jordbruk bygger på kombinationen att klara en växande befolkning och klimatfrågan till 2050. De främsta byggstenarna är fossilfri växtnäring och fossilfria drivmedel tillsammans med precisionsodling, digitalisering, management, växtförädling samt kolinlagring. Forskning och innovation är en förutsättning för hållbar affärsutveckling och långsiktig livsmedelsförsörjning. Riktlinjer för arbetet med livsmedelsförsörjning, resurseffektivitet och cirkularitet framgår av vår uppförandekod tillsammans med Direktiv Råvaror.

Vi driver innovation för cirkulära affärer från förnybar råvara. Forskning pågår för att ta fram biokemikalier som bioplast och andra förnybara material. I olika led i vår produktion uppstår avfall och restprodukter. I alla affärer har vi fokus på resurseffektivitet och kartlägger och begränsar avfall, samt arbetar för ökad cirkularitet där sidoströmmar används och får ökat värde.

Lantmännen driver en industriell återvinning av restprodukter från livsmedelsindustrin och från resterna producerar vi etanol, proteinfoder och kolsyra. Det är en lönsam cirkulär affär som ger produkter med lågt klimatavtryck. Läs mer på sid 46.

Lantmännen har en riktlinje för förpackningar med kriterier som vägleder i materialval. För vissa riskråvaror som trä finns mål om ursprung och certifierad råvara, läs mer under Fungerande ekosystem.

Lantmännen strävar efter att vara en föregångare i omställningen till en mer hållbar plastanvändning i samtliga verksamheter. Vår plaststrategi innehåller mål om effektiviserad plastanvändning med 1 procent årligen och att ersätta fossilbaserade material med förnybara och återvunna till 2030.

Skördevolym

Den svenska spannmålsskörden för 2023 minskade jämfört med föregående år. Total skördevolym uppgick till cirka 4,9 miljoner ton, vilket är betydligt lägre än femårssnittet på 5,2 miljoner ton. Samtidigt uppstod omfattande kvalitetsproblem vilket begränsade tillgången på svenskt kvarnvete, maltkorn och grynhavre. För Lantmännens invägda volymer, se sid 156.

Plastanvändning

Under året har vi arbetat vidare mot målet att allt förpackningsmaterial ska kunna återvinnas, och i slutet på året uppgick andelen återvinningsbara förpackningar till 98,3 procent. Bland annat har Aspens kapsyler gjorts vita då det inte går att återvinna svart plast i nuläget. Inom Lantbruk fortsatte arbetet med att minska mängden plast i sträckfilm samt att använda återvunnen plast i stället för jungfrulig fossilbaserad plast som insatsråvara. Inom delar av Unibake har en wellpappkartong som innehåller en inre liner gjord av barriärpapper tagits fram. Det innebär att vi inte behöver använda en plastpåse utan att kartongen blir den primära förpackningen av brödet. Totalt uppgick effektiviseringsgraden för plastanvändning till 2,8 procent under året, vilket innebär att målet om 1 procent uppnåddes. Utfasningen av engångsplast för livsmedelskonsumtion har genomförts för de väsentliga produktionerna och kontoren. Användning av jungfrulig fossil plast följs ännu inte upp, men är del av vår plaststrategi.

Hallbara, hälsosamma och säkra produkter

Område	Mål	Mätetal
	• Hållbar odling och hållbara produkter under utveckling • Hälsosamma livsmedel	• Volym för Klimat & Natur och andra hållbara odlingsprogram • Certifierade livsmedelsanläggningar

Styrning och mål

Lantmännen ska utveckla kommersiella erbjudanden av hållbara, säkra och hälsosamma produkter av god kvalitet. Uppförandekoden ger den övergripande inriktningen för våra erbjudanden av produkter och tjänster och direktivet Ansvarsfullt producerad mat beskriver vår syn på ansvar i livsmedelsproduktionen och presenterar de krav och kriterier vi har på vår produktion och våra produkter.

Vi arbetar för att ta fram mål för mer hållbara odlingsprogram och för hälsosamma livsmedel. Lantmännens gröna grodd på förpackningen är en garant för ansvarsfullt producerad mat. Vår forsknings- och innovationsverksamhet säkerställer en kunskaps- och kompetensnivå som gör oss konkurrenskraftiga och vi driver affärsutveckling utifrån de möjligheter som hållbar omställning ger. Produkter som säljs med kommunicerade mervärden för klimat- eller miljö är beräknade utifrån gängse metoder och är tredjepartsverifierade. Våra distributörer, som många gånger är den part som konsumenter av Lantmännenprodukter möter på en marknad, ska följa vår distributörsuppförandekod.

Årlig uppföljning sker bland annat av volym spannmål odlad enligt Klimat & Natur och ekologiskt spannmål. Målsättning inom området volym spannmål från hållbar odling och hållbara produkter är under utveckling.

Hållbara produkter och odlingsprogram

Lantmännen ska öka volymen spannmål från odlingsprogram som Klimat & Natur. I arbetet med utvecklingen av Framtidens Jordbruk är odlingsprogrammet Klimat & Natur centralt. Det ger spannmålsprodukter med upp till 45 procent lägre klimatpåverkan jämfört med baseline 2015 och positiva effekter på biologisk mångfald. Odlingsprogrammet, som tredjepartsrevideras, innehåller fasta kriterier som minskar klimatpåverkan och främjar biologisk mångfald, med viss anpassning till kundspecifika krav.

En av de åtgärder som genomförs inom programmet för att minska klimatpåverkan är precisionsodling vilket möjliggör en ökad effektivisering av resursförbrukandet på gården. Dessutom används fossilfritt bränsle i traktorerna och en sparsam körning med minskad bränsleanvändning tillämpas. Under året introducerades även fossilfri gödsel som ett möjlig åtgärd inom programmet.

Vi arbetar för ökade volymer, fler grödor, breddat produktutbud, fler kunderbjudanden och geografier. Vi ser ökad efterfrågan på hållbar råvara från både kund och konsument och under 2023 ökade volymen till 146 000 (118 000) ton. Programmet fortsätter växa med nya kunder och produkter. Odlingen 2023 innebar en besparing om 11 422 (7 133) ton CO_2e jämfört med odling utan klimatåtgärder. Mer information om våra spannmålskoncept finns på lantmannenlantbruk.se

Parallellt utvecklas koncept för att inkludera kriterier som ger ytterligare klimatreduktion och åtgärder för biologisk mångfald. Läs mer på sid 153.

Arbetet med omställning i lantbruket innebär många andra insatser som produktion av icke-kemisk behandlat utsäde, test av förnybara bränslen, växtförädling för framtidens sorter samt insatsvaror med lägre klimat- och miljöpåverkan. Läs mer under Klimat och Fungerande ekosystem.

Skördevolym och hållbara odlingsprogram

Tusental ton	2023	2022	2021	2020	2019
Total volym invägd spannmål	2 158	2 482	2 422	2 758	2 261
Spannmål odlad enligt Klimat & Natur	146	118[2)]	94	61	34
Innebär besparad CO_2e [1)]	11,4	7,1	6,3	4,9	2,2
Spannmål odlad enligt Natur+	235	239	222	154	146
Ekologisk spannmål	119	140	111	156	131

Volym beräknad av kontrakterad hektar, 22 000 (18 000) hektar, och snittskörd per hektar

[1)] *Utfallet på besparad CO_2e för åren 2022-2019 har ändrats till följd av en ändrad beräkningsmetod. Läs mer på sid 167.*

[2)] *Utfall 2022 har ändrats till följd av att att spannmål odlad enligt Klimat & Natur i Finland har inkluderats*

Hälsosamma livsmedel

Vi utvecklar produkter och sortiment som främjar god hälsa och välbefinnande. Några exempel är svenska bönor, bönpasta, utökat brödsortiment baserat på råg och fullkorn och breddat sortiment för personer med celiaki, gluteninto-lerans. Lantmännen erbjuder även livsmedel med särskilda, dokumenterade hälsoeffekter som SPC-flakes och Salovum som till exempel motverkar hjärt- och kärlsjukdomar och störningar i blodsockerbalansen.

I styrande dokument för hälsa och nutrition finns kriterier för hur produkter kan bidra till god hälsa. Viktiga kriterier är fullkorn, minskad mängd salt och socker samt minskat

andel och användning av mättat fett. Mervärden i form av hälsofrämjande egenskaper, eller miljömässiga fördelar, kommuniceras endast när dessa är väldokumenterade och vetenskapligt belagda. Information om näringsinnehåll och ingående ingredienser finns på Lantmännens livsmedels- och foderprodukter.

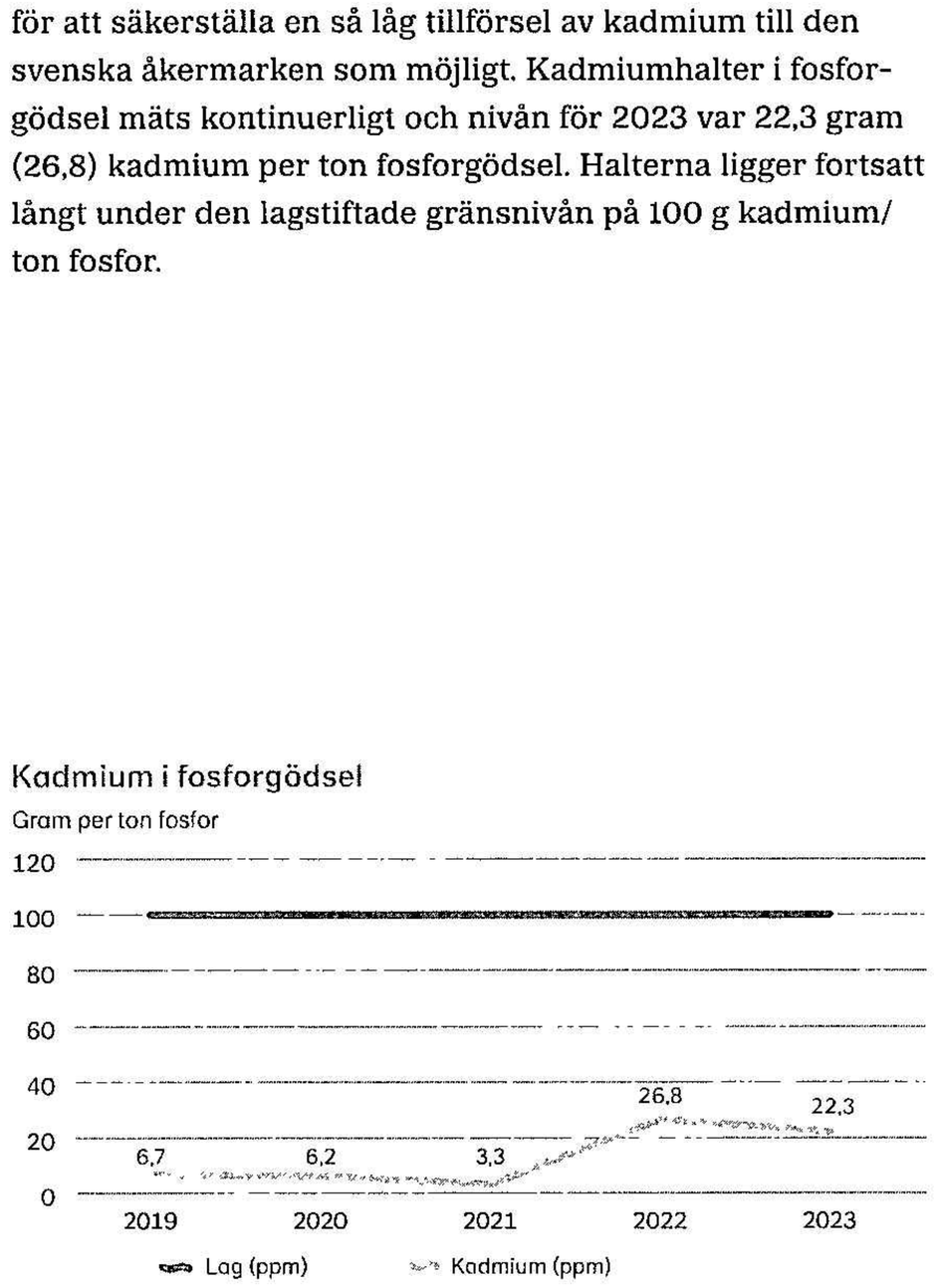
Mot bakgrund av marknadens efterfrågan på svenskodlade gröna proteiner investerar Lantmännen i förutsättningar för svenska lantbrukare att odla ytterligare en gröda i växtföljden, baljväxter, som ger växtbaserade proteiner. Vi följer internationell standard inom livsmedel och foder för att skydda våra kunder, konsumenter och djur. Vårt ansvarstagande utgår från försiktighetsprincipen. Vi gör löpande riskanalyser och har system för att vid behov identifiera och återkalla felaktiga produkter som kan innebära en risk för användaren. Produktavvikelser och reklamationsärenden tas in via flera kundservice- och konsumentkontaktkanaler och hanteras enligt respektive affärsverksamhets processer. För produkter som är kritiska i våra kunders verksamhet ska det finnas leveransberedskapsplaner. Alla produkter ska vara spårbara enligt gällande lagstiftningskrav och branschstandard. 100 procent (100) av Lantmännens livsmedelsproducerande anläggningar är certifierade enligt internationell standard för livsmedelssäkerhet, antingen enligt ISO-standard eller enligt godkänd av Global Food Safety Initiative (GFSI) och revideras av tredje part.

Lantmännen arbetar även för ökad kunskap och medvetenhet hos konsumenter om kost, hälsa och miljö genom att sprida information, ny kunskap och inspiration baserat på officiella rekommendationer och vetenskap. Tidskriften Cerealier innehåller forskningsnyheter om spannmål och hälsa för dem som i sitt arbete ger råd om mat och hälsa.

Lantmännen redovisar nyckeltal för kadmiuminnehåll i gödsel då det påverkar kadmium i spannmål. Det är viktigt för att säkerställa en så låg tillförsel av kadmium till den svenska åkermarken som möjligt. Kadmiumhalter i fosforgödsel mäts kontinuerligt och nivån för 2023 var 22,3 gram (26,8) kadmium per ton fosforgödsel. Halterna ligger fortsatt långt under den lagstiftade gränsnivån på 100 g kadmium/ton fosfor.

Kadmium i fosforgödsel

Gram per ton fosfor

Ansvar i leverantörsled

Område	Mål	Mätetal
	• Ansvarsfull sourcing med leverantörer och distributörer som efterlever Lantmännens SCoC/DCoC	• Leverantörer med hög och medium risk godkända enligt fastställda kriterier • Leverantörsaudits

Styrning och mål

Marknadens efterfrågan på hållbart producerade produkter samt spårbarhet och information om hållbarhetsprestanda ökar. Våra kunder och konsumenter ska känna sig trygga i att vi har kunskap och kontroll genom hela verksamheten och att vi minimerar negativ påverkan på människor, miljö och naturresurser.

Lantmännen arbetar systematiskt med att identifiera, minimera och följa upp leverantörsrisker. Inköpspolicyn styr hur vi arbetar med inköp i Lantmännen. Processen för upphandling styr arbetet med att utvärdera och välja leverantörer. Lantmännens leverantörsuppförandekod utgör ett av flera underlag vid utvärdering och val av leverantörer. Leverantörsuppförandekoden är en del av avtalsprocessen och signeras av leverantören. För att säkerställa att kraven uppfylls, följer vi upp leverantörernas prestanda genom riskbaserad bedömning.

Det långsiktiga målet är att minst 98 procent av alla leverantörer som bedöms som medium eller högrisk leverantörer har signerat, utvärderats och godkänts enligt Lantmännens leverantörsuppförandekod, varav delmålet för 2023 var minst 90 procent.

Ansvarsfull sourcing och efterlevnad av leverantörskod

Lantmännen har cirka 19 000 leverantörer. Ungefär 1 700 av dessa utgör 95 procent av vår inköpsvolym. Inköp sker primärt inom de övergripande kategorierna Råmaterial, Förpackningar, Transporter och logistik, Handelsvaror samt Indirekta material & tjänster där merparten av Lantmännens leverantörer återfinns i Norden och i norra Europa. Ett första steg i utvärdering och urval av leverantörer är att utifrån inköpskategori och land bedöma risk för att leverantören inte kan leva upp till Leverantörsuppförandekoden. Sedan 2022 tillämpas ökat fokus på leverantörers inneboende risker utifrån geografi, bransch och produktkategori i inköpsprocessen. Leverantörer som bedöms ha hög risk och över 300 TSEK i årlig spend, och medium risk och över 1 MSEK i årlig spend, ska följas upp med särskilda åtgärder. Dessa åtgärder är antingen självutvärdering och/eller tredjepartsgranskning (audits) eller annan motsvarande granskning. För leverantörer med hög och medium risk på särskilt riskfyllda marknader ska även bakgrundskontroller i form av due diligence genomföras.

Resultatet för 2023 visar att 92 (73) procent av hög- och mediumriskleverantörer godkänts, vilket är strax över målet. Under 2023 genomfördes totalt 14 leverantörsaudits (6). Ambitionen är att ytterligare öka arbetet med audits och ett arbete med process- och systemstöd pågår.

Sedan 2019 driver Lantmännen tillsammans med andra aktörer Responsible Shipping Initiative. Det är ett branschöverskridande samarbete som främjar ansvarsfulla fartygstransporter genom gemensamma inspektioner och standarder, där ett av verktygen för att driva förbättring är att genomföra audits. Sedan 2022 inkluderas även sjötransporters klimatprestanda. För vissa företag, till exempel leverantörer av råvaror till livsmedel, särskilda produktkategorier exempelvis palmolja, eller med verksamhet i länder med högre risk, gäller ytterligare krav utöver Leverantörsuppförandekoden. Kraven följs upp och redovisas utifrån Lantmännens specifika åtaganden och mål. Läs mer under Fungerande ekosystem.

Utöver krav och uppföljning av leverantörer gör vi en bedömning av hållbarhetsrisker kopplat till olika material. Bedömningen baseras bland annat på ursprungsland och odlings- och eller produktionsmetod. Ibland kompletteras bedömningen med en mer detaljerad analys av riskerna för våra viktigaste inköpskategorier. Denna ligger sedan till grund för beslut om åtgärder för riskhantering till exempel audits, byte till annat material eller annan leverantör eller certifieringar. Planer med prioritering av vilka leverantörer som ska granskas tas fram årligen. Koncernens inköpskommitté säkerställer att granskning genomförs och rapporteras till koncernledningen. Utbildningar för relevanta yrkesroller genomförs vid behov.

Andel hög- och medium riskleverantörer som uppfyller organisationens inköpspolicy

%	2023	2022	2021	2020	2019
Andel hög- och medium-riskleverantörer som godkänts [1]	92 %	73 %	NA	NA	NA
Andel av total spend (SEK)	N/A	N/A	92 %	95 %	92 %

[1] *Från och med 2022 sker uppföljning av andelen godkända hog- och mediumrisk-leverantörer Tidigare år genomfördes uppföljning baserat på spend oavsett risknivå.*

Ansvarsfull arbetsgivare och affärspartner

Lantmännen är en ansvarstagande aktör och vill vara en attraktiv arbetsgivare som erbjuder en säker arbetsmiljö, bra ledarskap och inkluderande företagskultur. Vi har god affärssed där vi tillämpar strikta regler för etiskt uppträdande med hög integritet.

Medarbetarengagemang och ledarskap

Område	Mål	Mätetal
	• Attraktiv arbetsgivare • Engagerade medarbetare • Bra ledarskap	• Attraktiv arbetsgivare baserat på intern och extern mätning, kvalitativ • Medarbetarengagemang > 70 • Ledarskap > 70

Styrning och mål

Lantmännen är en stor internationell koncern och våra affärer kräver att vi attraherar, rekryterar, utvecklar och behåller engagerade och kompetenta medarbetare och ledare. Lantmännens uppförandekod och program för medarbetarengagemang och kompetensutveckling driver arbetet. Vi sätter mål för engagemang och för ledarskap. För att varje medarbetare ska kunna bidra effektivt i sitt arbete är det av stor vikt att de förstår Lantmännens uppdrag och målsättningar samt kontinuerligt utvecklar sin kompetens. Alla medarbetares prestationer utvärderas regelbundet och kompetensutvecklingen följs upp genom medarbetarsamtal minst två gånger om året.

Medarbetarengagemang och ledarskap

Medarbetarsamtal genomförs årligen med fokus på individuella mål, utvecklingsplaner och agerande i enlighet med Lantmännens värderingar – öppenhet, helhetssyn och handlingskraft. I medarbetarundersökningen följs även upp att medarbetarsamtal har genomförts.

Resultatet från 2023 års medarbetarundersökning (genomförs vartannat år) visade resultat för Nöjd medarbetarindex på 73 (70) och för Ledarskapsindex på 78 (76), vilket överträffar målsättningarna. Svarsfrekvens i årets medarbetarundersökning uppgick till 92 procent (90), att jämföra med målet om en svarsfrekvens om minst 85 procent. Arbetet med att identifiera utvecklingspotential hos medarbetare och att genomföra internationella utvecklingsprogram fortsatte under året. Lantmännens mål är att medarbetare ska utvecklas och växa internt, i såväl specialist- som chefskarriärer. Hälften av alla chefsrekryteringar ska tillsättas med en intern kandidat; utfallet för 2023 blev 52 (48) procent.

Likabehandling

Område	Mål	Mätetal
	• Jämn könsfördelning i ledningsgrupper • Inga former av diskriminering, hot, förtryck eller trakasserier	• Könsfördelning i ledningsgrupper, chefer, medarbetare • Åldersstruktur

Styrning och mål

Lantmännen arbetar aktivt med att skapa en inkluderande kultur där samarbete, engagemang och trygghet värderas högt. Lantmännen accepterar inte diskriminering, hot, förtryck eller trakasserier i någon form, vilket slås fast i uppförandekoden och vår policy för likabehandling och mål för icke-diskriminering. Vi arbetar långsiktigt för likabehandling, ökad jämställdhet och mångfald genom uppsatta mål, aktivitetsplaner och regelbunden uppföljning, i rekrytering såväl som i karriärutveckling. Lantmännen använder verktyg för att göra potentialbedömningar mer objektiva och inkluderande. För att identifiera risker och förbättringsområden ställs frågan i medarbetarundersökningen huruvida diskriminering upplevts i organisationen. Eventuella avvikelser kan även rapporteras via whistleblowing-funktionen samt i den löpande verksamheten inom HR. Läs mer på sid 160.

Könsfördelning

Lantmännen arbetar långsiktigt med att öka jämställdheten. Samtliga divisioner och affärsområden har uppsatta mål och aktivitetsplaner. För mer data och information se tabeller nedan och respektive divisionsavsnitt.

Könsfördelning

	Antal kvinnor/män		Andel kvinnor/män, %	
	2023	2022	2023	2022
Koncernstyrelsen [1]	3/9	3/9	25/75	25/75
Koncernledningen	4/7	3/6	27/73	33/67
Chefer	418/854	405/825	33/67	33/67
Alla medarbetare	3 614/6 725	3 655/6 845	35/65	35/65

[1] *Varav 3 arbetstagarrepresentanter.*

Uppgifter för medarbetare baseras på medelantal anställda. Övriga baseras på antal.

Åldersfördelning

	Andel chefer, %		Andel medarbetare, %	
	2023	2022	2023	2022
<30 år	3	3	17	17
30-50 år	52	53	47	47
>50 år	45	44	36	36

Uppgifterna är baserade på antal anställda per 31 december.

Hälsa och säkerhet

Område	Mål	Mätetal
	• Olycksfallsfrekvens till 2025 < 7 och till 2030 < 1 • Sjukfrånvaro 2023 < 5 %, och till 2030 < 3,5 %	• Olycksfallsfrekvens • Riskobservationsgrad / Stängningsfrekvens • Sjukfrånvaro

Styrning och mal

Ingen medarbetare ska utsättas för fara eller skadas på arbetsplatsen och Lantmännen har en nollvision för arbetsrelaterade olyckor. Vissa verksamheter har riskfyllda arbetsmiljöer och arbetsmoment och Lantmännen prioriterar alltid medarbetarens säkerhet först. Vårt arbetsmiljöarbete följer nationell lagstiftning i de länder där vi har verksamhet, men vårt arbetsmiljöarbete håller i många fall en högre standard för att nå uppsatta mål.

Lantmännens hälsa- & säkerhetsstrategi siktar mot "Health & Safety Excellence" och vi sätter ambitiösa mål och arbetar med ständiga förbättringar för att nå dit. Vid Excellence bedriver vi verksamheten med hälsa, säkerhet och välmående i världsklass. Frågorna är då integrerade på alla nivåer, där alla anställda känner ägarskap och bidrar till en god säkerhetskultur. Målet är en olycksfallsfrekvens <1 till 2030 och delmål om <7 till 2025. Målet ska nås med ett riskbaserat och proaktivt angreppssätt där hälsa och säkerhet är en del av det dagliga arbetet och med fokus på ständiga förbättringar. Hälso- och säkerhetsarbetet är integrerat i Lantmännens ledarskap, organisation samt i dagliga och strategiska processer. Arbetsmiljöutbildning genomförs kontinuerligt i alla verksamheter och omfattar alla chefer och skyddsombud. Tre e-learningbaserade utbildningar och en fysisk workshop har tagits fram för att öka kunskap och medvetande om hälsa och säkerhetsfrågor. Målet är att alla medarbetare ska göra de fyra utbildningarna senast 2024.

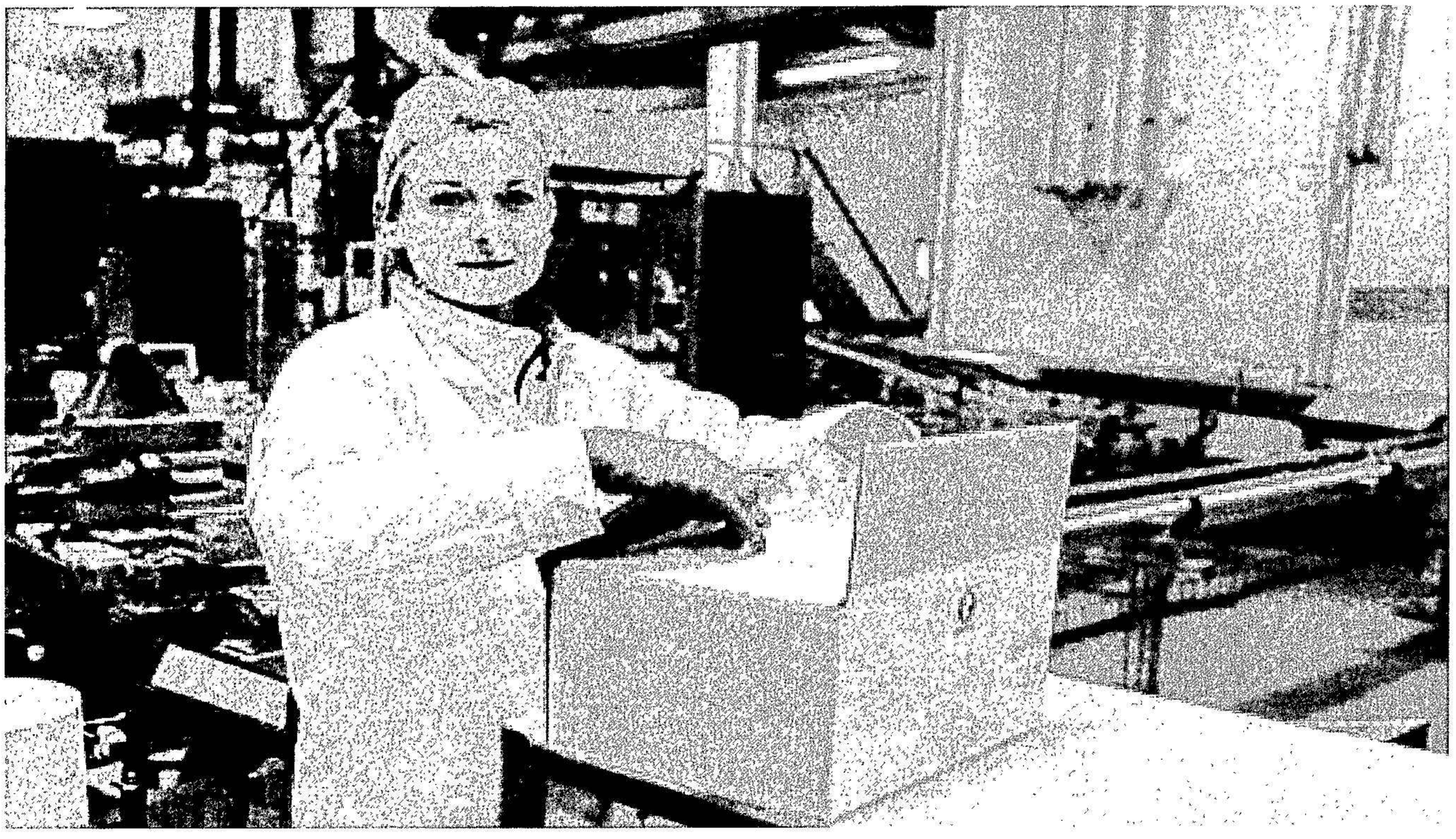

För att stärka säkerhetskulturen och integrera riskhantering har vi implementerat ett självskattningsverktyg i samtliga verksamheter – Culture Ladder Assessment – med syfte att identifiera nuläget och vad man behöver göra för att förbättra säkerhetskulturen. Uppföljningen visar att Lantmännen som helhet når upp till nivån "compliant" år 2023, vilket visar att basen är på plats. Målet för den kommande treårsperioden är att nå nivån "proactive", som är steget före "excellence". Vi genomför årligen 50-60 skadeförebyggande besiktningar på produktionsanläggningarna.

Alla medarbetare rapporterar incidenter i IA-systemet, ett verktyg för rapportering av riskobservationer, tillbud och olycksfall. Samtliga inrapporterade händelser utreds, riskbedöms, åtgärdas och stängs. Som en del i utredningen görs en analys av bakomliggande orsaker, så kallad rotorsaksanalys, och åtgärder vidtas för att incidenten inte ska inträffa igen.

Lantmännen har inget koncernövergripande ledningssystem för hälsa och säkerhet men vissa affärer använder ledningssystem och är certifierade enligt standarder. Arbetsmiljöarbetet i verksamheterna följs upp för att säkerställa att det sker systematiskt och motsvarar arbetssätt i ledningssystem. I vår whistleblowing-policy tydliggörs att det inte får förekomma repressalier eller negativ behandling av medarbetare som rapporterar om ett missförhållande, där till exempel arbetsmiljöfrågor ingår.

Vårt arbete med hälsa och säkerhet präglas av nära samarbete mellan ledning, medarbetare, skyddsorganisation,

företagshälsovård och andra samarbetspartners. Vi följer lagstiftning inom området i alla länder, till exempel finns det skyddskommittéer där arbetstagar- och arbetsgivarrepresentanter samverkar. Utöver detta finns alla verksamheter representerade i en arbetsgrupp, där även facklig representation finns. I denna grupp sker samverkan och förslag kring mål och aktiviteter inom hälsa och säkerhet tas fram. En styrgrupp bestående av ledningsrepresentanter från Lantmännens verksamheter fattar beslut om mål och aktiviteter.

Vi har mål för minskad sjukfrånvaro, som i ett första steg ska stabiliseras på 5 procent till 2023, för att nå 3,5 procent till 2030. Vi erbjuder också i friskvårdsaktiviteter och hälsokontroller, och har tillgång till företagshälsovård i flera länder där vi verkar. Företagshälsovård är en extern part och Lantmännen har inte tillgång till upplysningar om medarbetares hälsotillstånd. Lantmännen verkar i länder där det normalt finns tillgång till hälso- och sjukvård.

Arbetsolyckor

Lantmännens högsta prioritet är säkerhet för våra medarbetare.

Olycksfallsfrekvensen sjönk under 2023 till 10,8 (13,5). Även antalet olyckor sjönk till 194 (233). Vanliga förekommande olyckor är fallolyckor, kläm- och skärolyckor. Det förebyggande arbetet med riskobservationer och stängningsfrekvenser av rapporterade olyckor och riskobservationer nådde förbättringsmålen. Antalet rapporterade riskobservationer ökade till 17 040 (15 334), en ökning med 11 procent från föregående år. Nytt mål har satts för riskobservationsfrekvens och 2023 blev resultatet 949 (888) vilket överträffade målet på 450. Stängningsfrekvensen blev 85 (90) procent vilket är över målet på 80. Under 2023 genomfördes 56 skadeförebyggande besiktningar på anläggningar.

Alla affärsområden har tagit fram långsiktiga handlingsplaner för hälsa och säkerhet och under 2023 har 87 procent av aktiviteterna genomförts. Medvetenheten har ökat om vikten av ett framgångsrikt arbetsmiljöarbete och visionen *"I – You – We, Healthy and Safe Every Day"* är numera väl inarbetad i alla affärsområden.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron låg totalt lägre under året: 4,6 procent (5,2) och och har sjunkit för både kvinnor och män. Mål på längre sikt är att nå 3,5 procent.

Arbetsrelaterade skador och sjukfrånvaro

Uppföljning säkerhet	2023	2022	2021	2020	2019
Antal dödsfall på grund av olycka i arbetet	0	0	0	0	1[1)]
Antal olycksfall	194	233	247	238	221
Olycksfallsfrekvens	10,8	13,5	14,3	13,7	12,7
Antal inrapporterade tillbud	2 471	2 692	2 831	2 735	3 027
Antal riskobservationer	17 040	15 334	13 271	8 371	5 334
Riskobservationsfrekvens	949	888	767	-	-
Stängningsfrekvens, %	85	90	83	-	-
Sjukfrånvaro %, totalt	4,6	5,2	4,4	4,3	4,3
Sjukfrånvaro, kvinnor/män	5,3/4,2	5,8/4,9	5,0/4,0	4,8/4,0	5,3/3,7

1) *Under 2019 inträffade en tragisk bilolycka på allmän väg där en Lantmännenanställd omkom. Orsaker till olyckan har varit utanför Lantmännens kontroll.*

Affärsetik och integritet

Område	Mål	Mätetal
	• Hög integritet och etiskt förhållningssätt hos medarbetare • Inga överträdelser mot affärsetisk lagstiftning	• Genomförande utbildningar CoC, affärsetik • Fall av korruption • Genomförda riskbedomningar affärsetik och integritet

Styrning och mal

Som stor, internationell aktör med många medarbetare och en bred ägarbas är Lantmännen beroende av goda och etiska affärsrelationer samt en hög integritet. Vårt affärsetiska ansvar går genom hela värdekedjan från jord till bord och definieras i vår uppförandekod där vi tar avstånd från alla former av korruption, mutor, penningtvätt, liksom olaglig konkurrensbegränsning och avvikelser från tillämpliga sanktionslagstiftning samt värnar skyddet av integritetskänslig information. Vi har nolltolerans mot korruption och arbetar aktivt för att upprätthålla en kultur där etik är prioriterat. Åtgärder för att förebygga avvikelser från antikorruptions-, penningtvätt-, sanktions- och konkurrenslagstiftning styrs av Lantmännens Affärsetiska Compliance Program och omfattar bland annat flera policyer (till exempel vår Antikorruptionspolicy, AML Policy och Konkurrensrättspolicy), regelbundna riskanalyser, kommunikation och utbildning samt kontroller och uppföljning.

Lantmännens Group Compliance funktion rapporterar löpande efterlevnad, identifierade risker samt status för arbetet med det Affärsetiska Compliance Programmet till styrelse och koncernledning. Våra styrdokument, så som de policyer som ingår i det Affärsetiska Compliance Programmet, ses över och tas upp för godkännande i Lantmännens styrelse årligen. Respektive affärsledning inom Lantmännen ansvarar för implementering av och kommunikation kring de åtgärder som ingår i programmet samt uppföljning av att dessa efterlevs i respektive verksamhet.

Avseende distributörer finns en särskild distributörsuppförandekod som kommunicerar Lantmännens förväntningar på dessa parter.

Korruptionsrelaterad riskbedömning av verksamheterna

Övergripande bedömningar av Lantmännens och samtliga av våra divisioners/affärsområdens exponering för korruptions- och konkurrensrättsrisker har genomförts under 2023 inom ramen för Lantmännens koncernövergripande riskidentifieringsprocess (Enterprise Risk Management process eller ERM). Sådan exponering bedöms utifrån ett antal riskdrivande faktorer så som geografi, bransch, transaktions- och marknadsrelaterade förhållanden. I processen används bland annat tillgängliga och oberoende internationella riskindex, så som Transparency Internationals korruptionsindex och EU:s policy avseende tredje länder med hög risk. Resultatet av bedömningen rapporteras till Lantmännens koncernledning och styrelse. Årets bedömning visar, likt tidigare år, att merparten av Lantmännens verksamheter agerar i länder och branscher där korruptionsrisken är relativt låg. Det föreligger dock viss riskexponering inom lantbruks-, energi- och livsmedelsaffärerna genom direkt verksamhet i riskländer och riskbranscher, och indirekt genom motparter verksamma i riskländer och riskbranscher. Det geopolitiska läget i Europa innebär en ökning av riskexponeringen för sanktionerade motparter.

Utöver risker kopplade till korruption föreligger i viss mån även en exponering för konkurrenslagstiftning, då flera av Lantmännens verksamheter använder sig av distributörer samt agerar på marknader som innebär kontakt med konkurrenter.

Lantmännen anpassar riskhanteringen efter den bedömda riskexponeringen. Till exempel omfattar det Affärsetiska Compliance Programmet en riskbaserad due diligence process för att hantera hållbarhetsrisker med särskilt fokus på korruptions- och sanktionsrisker i förhållande till motparter och en årlig intressekonfliktsrapportering. Lantmännen har även krav på fördjupade utbildningar inom affärsetik för vissa roller.

Hantering av intressekonflikter

Lantmännens chefer, ledande befattningshavare och styrelsemedlemmar ska, minst årligen, rapportera förekomsten av faktiska eller potentiella intressekonflikter genom en process som koordineras av Lantmännens Group Compliance funktion. Bedömningar av rapporterade konflikter, samt åtgärder för att hantera sådana, föreslås av den rapporterandes direkta chef och godkänns, i sin tur, av dennes chef enligt den så kallade "farfarsprincipen".

De beslutade åtgärderna för hantering av intressekonflikter kommuniceras till den rapporterande och, i samråd med denne, eventuellt till andra berörda exempelvis i fall där arbetsuppgifter eller beslut måste flyttas.

Resultatet av den årliga intressekonfliktsrapporteringen rapporteras till Lantmännens koncernchef och styrelse. Likt föregående år rapporterades endast ett fåtal intressekonflikter under årets process. Samtliga av dessa bedöms vara korrekt hanterade med relevanta åtgärder.

Kommunikation och utbildning

Samtliga anställda hos Lantmännens omfattas av en utbildning i vår uppförandekod. Denna ska genomföras i samband

med anställningens början och förnyas vart tredje år. Genomförande av utbildningen följs upp kontinuerligt med avrapportering i slutet av varje år (se nedan). För nyckelpersoner och medarbetare i ledande och/eller särskilt utsatta befattningar har Lantmännen krav på fördjupade utbildningar inom affärsetik, både genom e-utbildningar och lärarledda utbildningar i antikorruption och konkurrensrätt. Dessa genomförs med två års intervaller. Samtliga styrelseledamöter tar del av uppförandekod och policyer om antikorruption.

92 procent (93) av Lantmännens anställda har en giltig utbildning i Lantmännens uppförandekod per årets slut, vilket är något under målet om 95 procent. Se ⊖ tabell nedan. Resultatet för genomförande av utbildningen i uppförandekoden påverkas av att vi under året har bytt utbildningssystem, vilket har inneburit oförutsedda begränsningar i åtkomst till utbildningen för vissa grupper. Under 2023 genomförde nyckelpersoner och medarbetare i ledande och/eller särskilt utsatta befattningar, sina affärsetiska utbildningar i enlighet med rutin. Total genomförandegrad (nytillträdda befattningar och uppdateringar) var 97 procent (95) vid årets slut.

Whistleblowing

Lantmännen har ett etablerat system för whistleblowing där medarbetare enkelt och anonymt kan rapportera missförhållanden och överträdelser av Lantmännens uppförandekod, värderingar, riktlinjer eller policyer, samt misstankar om oegentligheter. Under 2023 implementerades även lokala whistleblowingkanaler i de företag där så krävs enligt ny lagstiftning. I samband med detta har man även utsett en oberoende person i företaget som ska hantera de inkomna rapporterna. Under 2023 registrerades sammanlagt 29 (19) rapporter från 5 länder i whistleblowingsystemet. Av dessa inkom 7 rapporter i en lokal whistleblowingkanal. 0 (0) av ärendena avsåg bekräftade korruptionsincidenter. Samtliga rapporter som har klassificerats som whistleblowing och har innehållit tillräckligt med information, har utretts och agerats på. Utredningarna har bland annat lett till uppsägning, utdelande av varning, och utveckling av kultur och ledarskap.

Uppföljningar, efterlevnad och avvikelser

Uppföljning av efterlevnad av Antikorruptionspolicyn sker systematiskt bland annat genom screening, analyser och interna kontrollsystem samt att bolagen årligen besvarar ett antal frågor, bland annat avseende förekomst av korruptionsincidenter och eventuella uppsägningar av avtal till följd av inträffade incidenter. 65 bolag (68, samtliga), besvarade frågorna 2023. Under året hade Lantmännen 0 (0) fall av bekräftade korruptionsincidenter.

Under 2023 har EU-kommissionen beslutat att Lantmännen Agroetanol under en period för drygt 10 år sedan varit inblandat i en överträdelse av europeiska konkurrensregler inom etanolhandel. Mot bakgrund av detta har kommissionen ålagt Lantmännen Biorefineries AB (tidigare Lantmännen Agroetanol AB) och Lantmännen ek för att solidariskt betala böter på 47,7 miljoner euro. Med anledning av EU-kommissionens utredning har Lantmännen Biorefineries AB (tidigare Lantmännen Agroetanol AB) sedan tidigare redovisat en avsättning om 500 MSEK. Lantmännen har samarbetat fullt ut med EU-kommissionen under hela utredningen. Lantmännen bestrider slutsatserna i EU-kommissionens beslut och kommer att fortsätta att utöva sin rätt till försvar fullt ut, inklusive att överklaga beslutet till EU-domstolen.

Antal och andel medarbetare som genomfört utbildning i uppförandekoden

	2023		2022		2021		2020		2019	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
Norden	6 074	91 %	5 370	93 %	5 531	94 %	4 268	72 %	5 325	90 %
Övriga Europa	3 062	93 %	3 263	92 %	3 080	83 %	2 417	66 %	3 042	84 %
Övriga länder	307	98 %	281	100 %	90	54 %	70	46 %	407	95 %
Totalt	9 443	92 %	8 914	93 %	8 701	89 %	6 755	70 %[1)]	8 775	88 %

[1)] *Målet höjdes från 90 procent till 95 procent från och med 2020.*

Rapporteringsprinciper

Rapporteringsområde

Redovisningen omfattar kalenderår 2023, där inget annat anges. Redovisningen ges ut årligen och avser Lantmännenkoncernen så som är definierad på sid 89. Bolag/verksamheter som förvärvats under året och som är med i den finansiella redovisningen omfattas av hållbarhetsredovisningen. Intresseföretag och joint ventures är inte inkluderade. Redovisning per segment sker för relevanta nyckeltal, som koldioxidutsläpp, sjukfrånvaro och fördelning kvinnor/män.

Datainsamling

Insamling av miljö-och energidata sker via TM1. Uppgifter om leverantörsuppföljning enligt leverantörsuppförandekoden kommer från Contract Management System (CMS) ett system för att hantera inköpsavtal och SPEND, ett egenutvecklat system för uppföljning av inköp. HR-relaterade data kommer från HRs lönesystem och Smartday.

Arbetsolyckor, skador och incidenter rapporteras i arbetsmiljörapporteringssystemet IA, ett webbaserat system som tillhandahålls av AFA Försäkring, förutom Lantbruk som använder ett eget inrapporteringssystem varifrån data läggs in i Lantmännens arbetsmiljörapportering.

Antal medarbetare som genomgått olika e-utbildningar hämtas direkt från Smartday learning. Uppgifter om lagefterlevnad hämtas från verksamheten via LUPP samt från avdelning Juridik & Compliance och HR.

Definitioner

En beskrivning av de definitioner som tillämpas för de nyckeltal och begrepp som omfattas av hållbarhetsredovisningen finns på sid 168-169. Utöver den finns fördjupad information om de principer och beräkningsmetoder som har tillämpats för beräkningen av växthusgasutsläpp, se nedan.

Redovisningsprinciper klimatutsläpp

Lantmännen redovisar utsläpp av växthusgaser. Vid beräkning av klimatutsläpp finns alltid inneboende osäkerhetsfaktorer. Här redogörs för de principer som Lantmännen använder. Redovisningen är i CO_2-ekvivalenter och där dataunderlag finns ingår samtliga växthusgaser. I vissa fall kan andra utsläpp än CO_2 saknas, exempelvis för tjänsteresor i scope 3.

Scope 1 och 2

I scope 1 ingår enligt WBCSD GHG Protocol utsläpp från energianvändning i egna anläggningar. Utsläpp från läckage av köldmedia ingår inte i beräkningen av scope 1 på grund av avsaknad av data.

I scope 2 redovisas indirekta utsläpp från elanvändning, kyla och fjärrvärme. För information om vilka delar inom Lantmännen som omfattas av rapporteringen, sid 168-169. För inköpt el och värme redovisas utsläpp både med så kallad marknadsbaserad och platsbaserad metod. Platsbaserade utsläpp beräknas med medelvärde för det aktuella nätet oberoende av om det finns ursprungsgarantier. Beräkningen baseras på emissionsfaktorer för el i Sverige och kommer från IEA (International Energy Agency) samt finns med i Hagainitiativet. För ursprungsmärkt el tas faktorer från produktspecifikationen. Från 2019 har effekter av distributionsförluster tagits med i emissionsberäkningen.

För länder i Norden beräknas utsläpp baserat på nordisk residual-el och uppgifter hämtas från svenska Energimarknadsinspektionen. För el i andra länder beräknas emissioner utifrån nationell elmix, och uppgifter hämtas från Association of Issuing Bodies. Emissionsfaktorer för fjärrvärme hämtas från Energiföretagen, Finnish energy eller respektive värmeleverantör.

Från 2022 används specifika emissionsfaktorer för olika typer av trädbränsle (briketter, flis och pellets) då inkludering av Scandbio innebär betydande ökning av trädbränsle.

Scope 3

I scope 3 redovisas utsläpp från köpta godstransporter, tjänsteresor, samt produktionen och distributionen av bränsle och energi som inte ingår i scope 1 eller 2. Utsläpp från odling av spannmål och andra råvaror ingår inte i redovisningen. Spannmål odlad inom odlingsprogrammet Klimat & Natur följs dock upp både avseende volym och klimatprestanda.

Lantmännen redovisar nyckeltal för utsläppsintensitet i procent relativt ton CO_2e/MSEK med basår 2019. Beräkningen av utsläppsintensiteten för egen produktion justerades 2022 genom att hela omsättningen inkluderades i nämnaren, istället för att inkludera endast enheter som ingår i klimatrapporteringen. I samband med det räknades även utsläppsintensiteten för egen produktion för basåret 2019 om.

För scope 3 inköpta godstransporter och tjänsteresor har Lantmännen mål för utsläpp från köpta godstransporter. Där ingår lastbilar och övriga transporter som till exempel sjötransport. Vid beräkning av klimatutsläpp från godstransporter finns inneboende osäkerhetsfaktorer. Utsläpp från köpta godstransporter beräknas enligt modellen TRIM, som baseras på transportarbete i ton km, inköpsbelopp i SEK och emissionsfaktorer. Från 2023 har basåret 2019 justerats avseende omsättning, där totala omsättningen ingår som nämnare, istället för att inkludera endast enheter som ingår i klimatrapporteringen, läs mer på sid 167.

Beräkningarna bygger på bästa tillgängliga data där schablonberäkningar i vissa fall använts. Senast 2022 förbättrades metod för beräkning genom en större andel

transportarbetsbaserat underlag, större scope samt uppdaterad beräkning av emissionsfaktor för utsläpp baserat på inköpsdata. Uppdateringen påverkade utfallet för 2022 och även 2019 års resultat då emissionsfaktorn inkluderar åtgärder som reduktionsplikt. En baseline för 2019 har tagits fram med samma metod. Den kommer att ligga till grund för uppföljning mot mål. Rapporteringen baseras på internt registrerat transportarbete tonkilometer, cirka 70 procent, samt schablonberäknade uppgifter baserade på inköpsdata, cirka 30 procent. Vi arbetar kontinuerligt för förbättrad beräkning från transportarbete.

För emissionsfaktorer (per tonkilometer) används bränsleförbrukning från transportörer, samt beräknade värden från NTM, Nätverket för Transporter och Miljö.

I årets utfall på klimatutsläppen från godstransporter ingår en del som är estimerad utifrån tidigare års utfall. Den estimerade delen utgör närmare 40 procent av de totala utsläppen från godstransporter och är beräknad genom att utsläpp från såld vara 2022 i kg CO_2e har multiplicerats med faktisk volym såld vara under 2023. Estimat har använts eftersom faktisk data för 2023 inte fanns tillgänglig vid tidpunkten för upprättandet denna rapport.

I scope 3 i kategorin tjänsteresor ingår affärsresor med flyg och tåg i Norden samt hyrbil i Sverige bokade via resebyrå. För tjänsteresor med flyg och tåg utgörs rapporteringen av resor utförda under perioden 1 december 2022 – 30 november 2023. Resor och hyrbil i Norden bokade utanför resebyråer, samtliga buss, båt och taxiresor, flyg- och tågresor samt hyrbil i länder utanför Norden ingår inte då data saknas. Tjänsteresor som inte ingår uppskattas uppgå till cirka 20 procent. Utsläpp från tjänstebilar omfattar hela Lantmännen utom verksamheter i Australien samt nyförvärvade verksamheter. Tjänsteresors utsläpp beräknas på uppgifter från leverantören, det vill säga resebyråer och billeasingbolagens rapporter om körda kilometer och faktisk bränsleförbrukning samt emissionsfaktor för bränsle enligt EU-standard och biltillverkares uppgifter om utsläpp per bilmodell.

Omräkning av data från tidigare år

Energianvändningen under åren 2022-2019 har räknats om på följande sätt:

- Energianvändningen för 2021 har utökats med energianvändningen inom Swecon, Lantmännen Maskin och Fastigheter. Energianvändningen för 2020 och 2019 har utökats med energianvändningen inom Swecon. Dessa enheter ingick för första gången i beräkningen av klimatutsläppen år 2022, men då endast med utfall för innevarande år.
- Förnybara bränslen under åren 2022-2019 har ökat till följd av att bränsleförbrukningen för såld värme inom Division Livsmedel har lagts till.
- Förnybar el under åren 2022-2019 har ökat till följd av att använd energi från solceller på tre anläggningar i Belgien tidigare år felaktigt inte adderats till totala energiförbrukningen.
- Fördelningen mellan förnybar och icke förnybar el under åren 2022-2021 har ändrats till följd av uppdaterad information om elmixen i Australien.
- Förnybar fjärrvärme har minskat under åren 2022-2021 till följd av ändrad fjärrvärmemix i Finland och Estland.

Klimatutsläppen under åren 2022-2019 har ändrats till följd av de ändringar som gjorts i beräkningen av energianvändningen, se ⟲ ovan. Därutöver har en rättelse gjorts i beräkningen av de platsbaserade utsläppen (location based) genom en komplettering av fjärrvärmemixen för Lantmännen Biorefineries anläggning i Norrköping, vilken tidigare varit felaktigt nollad.

En allmän genomgång av tidigare tillämpade emissionsfaktorer har gjorts under året, vilket lett till justering av felaktiga emissionsfaktorer gällande inköpt el i Australien, samt inköpt fjärrvärme i Finland och Estland.

Från 2023 har beräkningsmetoden för klimatutsläpp från godstransporter i relation till omsättning ändrats genom att inkludera den totala omsättningen som nämnare, istället för att inkludera endast enheter som ingår i klimatrapporteringen. Det har resulterar i ett ändrat utfall för basåret 2019 från tidigare rapporterat utfall om 2,36 CO_2e/MSEK till 2,05 CO_2e/MSEK. Även historiska utfall under åren 2022-2020 har räknats om i enlighet med den nya beräkningsmetoden.

Utfallet på besparad CO_2e från Klimat & Natur för åren 2019-2022 har justerats till följd av förändringar i beräkningsmetod. I den nya beräkningsmetoden varieras grödans kvävebehov baserat på avkastningen per hektar. En annan ändring är att i den nya metoden jämförs klimatbesparingen för respektive skördeår mot konventionell odling innevarande år, istället för mot baseline 2015. Därutöver har utfall för 2022 på spannmål odlad enligt Klimat & Natur ändrats från 115 tusen ton till 118 tusen ton. Ändringen beror på att spannmål enligt Klimat & Natur i Finland om 3 tusen ton saknades i det tidigare rapporterade utfallet.

Icke-finansiella nyckeltal

Anläggning	Producerande anläggningar, verkstäder och externt uthyrda lokaler exklusive Lantmännen Agro Oy's franchisedrivna butiker Omfattar från 2023 även framtidsgårdar och egna kontor.	
Arbetsolycka	Arbetsrelaterad händelse som resulterar i minst en dags frånvaro efter att olycksfallet inträffat Färdolycksfall till och från arbetet ingår inte	Lantmännenanställda i varje division och land Konsulter och arbetsledda konsulter omfattas av uppföljning av arbetsmiljörelaterade incidenter men ingår inte i den externa rapporteringen.
Certifikat	Tredjepartscertifieringar som garanterar en viss hållbarhetsprestanda, till exempel palmolja enligt RSPO eller ekologiskt enligt KRAV. Livsmedelscertifieringar avser internationella standarder som ISO 22000 eller standarder i linje med Global Food Safety Initiative.	
Ekologiskt foder, andel %	Beräknas utifrån total försäljning av foder	Lantmännens svenska verksamhet.
Ekologiskt utsäde, andel %	Beräknas utifrån andel i ton/totalt försäljning av spannmålsutsäde inklusive frö och majs, ton.	Lantmännens svenska verksamhet.
Energianvändning	Energianvändning för uppvärmning, kyla och el, uttryckt i GWh I Ukraina och Australien återstår övergång till ursprungsmarkt el I Frankrike har Lantmännen gått över till ursprungsmärkt el under året. I Estland, Lettland, Finland och Sverige köper Lantmannen ursprungsmärkt el for huvuddelen av verksamheten. I övriga länder (dvs Belgien, Tyskland, Danmark, Litauen, Norge, Rumanien, Storbritannien och USA) är all el ursprungsmarkt från förnybara källor.	Lantmannens producerande anlaggningar, verkstader, kontor i Sverige (Stockholm och Malmo), Framtidsgårdarna (Bjertorp, Svalov, Viken) och externt uthyrda lokaler exklusive Lantmännen Agro Oy's franschisedrivna butiker.
Fossilfri gödsel	Mineralgödsel producerad med grön ammoniak baserad på förnybar energi.	
Godkänd medium- och högriskleverantor	Leverantór som har leverantórsuppförandekoden i sitt avtal och en godkänd självutvärdering och/eller tredjepartsgranskning/audit	Mediumriskleverantorer med årlig spend for rullande 12 månader (varor och tjanster både direkta som insatsvaror och indirekta) över 1 MSEK samt högriskleverantórer över 300 000 SEK. Leverantórer från ägarled, myndigheter och branschforeningar ingår inte i uppfoljningen och rapporteringen.
Hållbart etanolbränsle	Etanolbränsle som tillverkats i enlighet med EU:s direktiv om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor, RED.	
Kadmium i fosforgodsel (Hälsosamma produkter)	Kadmium i fosforgodsel beraknas utifrån ppm Cd i fosfor = g/ ton fosfor (i gödsel).	
Korruption	Bekräftade fall av korruption under räkenskapsåret.	
Lagefterlevnad	Lagefterlevnad relaterat till lagar, internationella deklarationer, konventioner eller overenskommelser, regional och lokal lagstiftning och regelverk. Icke-lagefterlevnad avser väsentlig övertradelse som leder till administrativa eller juridiska påföljder som sanktioner, förelägganden och/eller betydande böter. Med betydande böter avses böter som till belopp överstiger 500 000 SEK eller på grund av överträdelsens art vasentligt kan påverka koncernens finansiella stallning eller anseende	
Likabehandling	Definition av likabehandling samt diskriminering utgår från Lantmännens uppförandekod. Fall av diskriminering är inrapporterade ärenden till HR, whistleblowing-funktionen, närmaste chef eller juridisk instans, som bedömts som överträdelser	
Marknadsbaserade utsläpp (market-based)	Utsläpp från inkópt el och värme som beraknas baserat på ursprungsgarantier.	
Material	Lantmännen redovisar användningen av våra viktigaste råvaror så som spannmål, foder, energi, soja och palmolja. Samtliga dessa är definierade som förnybara material men där vissa har särskilda hållbarhetsutmaningar.	Redovisade volymer spannmål omfattar invägd spannmål från Lantmännens lantbrukare, inklusive trindsad och oljeväxter till division Lantbruk. Andra spannmålsflöden från till exempel trading eller import omfattas inte. Sedan 2022 redovisas inte mjölvolymer då dessa till stor del rapporteras som invägd spannmål For-packningsmaterial redovisas ej då data saknas.

Nyckeltal och begrepp	Beskrivning och definition	Rapporteringens omfattning
Medarbetare	Merparten av Lantmännens medarbetare är tillsvidareanställda. Visstidsanställningar används endast vid särskilda omständigheter och då det är möjligt enligt lag och avtal. Division Lantbruk använder säsongsanställda främst under sommaren och hösten. Vid byggprojekt finns anställda av annan aktör som arbetar på Lantmännen-verksamhet. I uppgifter om antal medarbetare används antal anställda under året i genomsnitt om inget annat anges.	Samtliga anställda på Lantmännen. Konsulter och arbetsledda konsulter ingår i olika grad i rapportering, se omfattning för respektive indikator.
Olycksfallsfrekvens	Antal olyckor med minst en dags sjukfrånvaro per en miljon arbetade timmar.	Lantmännenanställda i varje division och land. Konsulter och arbetsledda konsulter omfattas av uppföljning av arbetsmiljörelaterade incidenter men ingår inte i den externa rapporteringen.
Palmkärneexpeller	Palmkärneexpeller, rester från pressade palmkärnor, som används för djurfoderproduktion.	Palmkärneexpeller samt derivat ingår i redovisad volym men ingår inte i mål och nyckeltal för certifierad palmolja.
Palmolja	I volymer palmolja ingår användning inom livsmedelsproduktion. Definition av ansvarsfull produktion är certifierad palmolja enligt RSPO, Round Table on Sustainable Palm Oil.	
Platsbaserade utsläpp (location-based)	Utsläpp från inköpt el och värme som beräknas med medelvärde för det aktuella nätet oberoende av om det finns ursprungsgarantier.	
Riskobservation	Upptäckt risk som hade kunnat leda till ohälsa eller arbetsolycka.	Lantmännenanställda i varje division och land. Konsulter och arbetsledda konsulter omfattas av uppföljning av arbetsmiljörelaterade incidenter men ingår inte i den externa rapporteringen.
Riskobservations-frekvens	Antal riskobservationer per faktiskt arbetade timmar beräknat på en miljon timmar.	Lantmännenanställda i varje division och land. Konsulter och arbetsledda konsulter omfattas av uppföljning av arbetsmiljörelaterade incidenter men ingår inte i den externa rapporteringen.
Scope 1	Utsläpp från energianvändning i egna anläggningar. Läckage av köldmedia ingår ej.	
Scope 2	Indirekta utsläpp från elanvändning, kyla och fjärrvärme i producerande enheter.	Följande omfattas inte : Agro Oy's franchisedrivna butiker, fastighetsel för externt uthyrda lokaler, och värme då hyresgästen har egna avtal.
Scope 3	Utsläpp från köpta transporter, tjänsteresor, samt produktionen av bränsle och el. Utsläpp från Lantmännen Fastigheters externa hyresgästers elanvändning ingår inte. Utsläpp från odling av spannmål och andra råvaror ingår inte i redovisningen. Spannmål odlad inom odlingsprogrammet Klimat & Natur följs dock upp både avseende volym och klimatprestanda.	
Sjukfrånvaro	Antal timmar med frånvaro på grund av sjukdom i förhållande till schemalagd arbetstid.	Lantmännenanställda i varje division och land. Konsulter och arbetsledda konsulter omfattas av uppföljning av arbetsmiljörelaterade incidenter men ingår inte i den externa rapporteringen.
Snittskörd	Beräkning av snittskörd baseras på SCB-data av de sju senaste skördarna för den gällande grödan (ex "höstvete"). Den högsta och lägsta skörden tas bort för att justera för extremer. För att få fram snittskörden delas sedan summan av de fem kvarvarande skördarna med fem.	
Soja	I volymer soja ingår användning inom foderproduktion. Användning inom livsmedel ingår inte då andelen är mindre än 0,5 procent av den totala volymen soja. Ansvarsfull produktion av soja definieras enligt den branschgemensamma överenskommelsen i Svenska plattformen för Riskgrödor. Certifiering enligt trovärdigt system som RTRS, Proterra, ekologisk soja enligt IFOAM, Donau/Europasoja eller lågriskland med verifiering av extern part.	
Stängningsfrekvens	Antalet stängda händelser inom en 12 månaders period dividerat med det totala antalet rapporterade händelser inom samma period	
Tillbud	Oönskad händelse som hade kunnat leda till ohälsa eller arbetsolycka.	Lantmännenanställda i varje division och land. Konsulter och arbetsledda konsulter ingår inte i den externa rapporteringen.
Utbildning	Avser genomförda utbildningar som registreras för uppföljning. Den obligatoriska utbildningen i Lantmännens uppförandekod ska genomföras i samband med anställningens början samt förnyas vart tredje år. Nyckelpersoner samt medarbetare i ledande och/eller särskilt utsatta befattningar omfattas även av obligatorisk utbildning avseende affärsetik som ska utföras i samband med anställning och förnyas vart annat år.	Tillsvidareanställda medarbetare inom Lantmännen samt konsulter med längre uppdrag.

Distrikt Skaraborg • Magnus

GRI-index

Lantmännen redovisar sedan flera år enligt Global Reporting Initiatives riktlinjer. Mer om GRI på globalreporting.org

Nedanstående korsreferensindex anger de obligatoriska och valda GRI-indikatorer som ingår i Lantmännens hållbarhetsredovisning, samt var informationen finns redovisad. För vissa indikatorer lämnas upplysning och/eller kommentar direkt i indextabellen. För definitioner se Rapporteringsprinciper.

GENERELLA UPPLYSNINGAR			
Uttalande om redovisningen		Lantmännen rapporterar i enlighet med GRI Standards för perioden 1 januari 2023 – 31 december 2023.	
Användning av GRI		GRI 1: Foundation 2021	
Applicerbar GRI Branschstandard		GRI Food Processing Sector Supplements 2014	
Upplysning	**Beskrivning**	**Kommentar**	**Hänvisning**
Organisationen och dess redovisningspraxis			
2-1	Information om organisationen		Sid 64-65, not 4, 185
2-2	Enheter som omfattas av hållbarhetsredovisningen		Sid 65, 166, not 33 och 46
2-3	Redovisningsperiod, frekvens och kontaktperson	Årlig redovisning. Publicering februari 2024.	Sid 166, 171
2-4	Förändringar i tidigare rapporterade upplysningar		Sid 167
2-5	Externt bestyrkande		Sid 175
Aktiviteter och anställda			
2-6	Aktiviteter, värdekedja och andra affärsförbindelser	För beskrivning av respektive division och affärers respektive värdekedja, se beskrivningar på sid 33-55.	Sid 5, 10, 22-23, 141, 158
2-7	Medarbetare	Rapporteringsprinciper. Avsteg för antal som inte är tillsvidareanställda: data saknas.	Not 6, sid 69-70, 169
2-8	Medarbetare som inte är anställda	Rapporteringsprinciper. Avsteg för antal: data saknas.	Sid 169
Styrning			
2-9	Sammansättning och struktur för styrning		Sid 142-143, 191-192
2-10	Nominering och val av högsta styrande organ		Sid 185-191
2-11	Ordförande för högsta styrande organ	Ordförande är inte del av koncernledning	Sid 198
2-12	Högsta styrande organets roll i arbetet med översyn och hantering av påverkan		Sid 142-143

2-13	Delegering av beslutsfattande för att hantera påverkan		Sid 142-143
2-14	Högsta styrande organets roll i relation till hållbarhetsredovisningen		Sid 132, 140 142-143
2-15	Intressekonflikter		Sid 164, 198-201
2-16	Kommunikation av kritiska frågeställningar		Sid 143, 164-165
2-17	Samlad kunskap hos det högsta styrande organet	Lopande forankring av programmet Framtidens Jordbruk, kunskapsgenerering vid strategiska investeringar kopplade till energi- och livsmedelsvärdekedjans hållbara omställning.	Sid 142
2-18	Utvärdering av det högsta styrande organets arbete	Självutvärdering vartannat år och extern utvärdering vartannat år, vilket resulterar i att utvecklingsarbete genomförs.	Sid 142
2-19	Ersättningspolicy	Ersättningspolicyns koppling till hållbarhet är under utveckling och kommer att implementeras stegvis.	Not 6
2-20	Process för att fastställa ersättningar		Not 6, sid 192-193
2-21	Årlig total ersättning	Ersättningsration for 2023 uppgick till 24 Detta är första året som beräkningen görs baserad på medianlön och en jämförelsesiffra saknas darför. Föregående år redovisades ersättningsration 19, vilken var beräknad utifrån snittlön. Med motsvarande beräkningsmetod skulle årets utfall uppgå till 20 Förändringsratio har inte beräknats för 2023 då berakningsmetoden for ersattningsration har ändrats och jamförelsesiffra saknas. I berakningen av ersättningsration ingår tillsvidareanställda i Lantmännen. Timavlonade, samt ersättning till ett fåtal medarbetare där korrekt data saknas, har exkluderats från berakningen Total ersättning definieras som fast lon och, i förekommande fall, koncerngemensam kort-och långsiktig rörlig lön. Tillägg och pensioner har inte inkluderats i ersättningsration på grund av avsaknad av data gällande pensioner och lokala tillagg i det globala HR-systemet Lonerna har konverterats till heltid samt svenska kronor Lönespridningen mellan Lantmannens medarbetare varierar från land till land. Lönespridning är beroende av lokala ersättningsstrukturer som speglar landsspecifika förutsättningar och socialförsäkringssystem i respektive land. Majoriteten av medarbetare som ingår i berakningen har fast lon som sin huvudsakliga ersättningskomponent.	
2-22	Uttalande om strategi för hållbar utveckling		Sid 6-9
2-23	Värderingar, principer, standarder och normer gällande uppförande		Sid 140-143
2-24	Förankring av värderingar, principer, standarder och normer gällande uppförande		Sid 141-142, 165
2-25	Processer för att åtgärda negativ påverkan		Sid 142-143
2-26	Mekanismer för rådgivning och rapportering av angelägenheter för organisationen		Sid 144-145
2-27	Efterlevnad av lagar och förordningar	1 (0) betydande boter eller icke-monetara sanktioner under 2023. EU-kommissionen har beslutat att Lantmännen Agroetanol under en period för drygt 10 år sedan varit inblandat i en överträdelse av europeiska konkurrensregler inom etanolhandel. Mot bakgrund av detta har kommissionen ålagt Lantmännen Biorefineries AB (tidigare Lantmännen Agroetanol AB) och Lantmännen ek för att solidariskt betala boter på 47,7 miljoner euro Lantmannen har samarbetat fullt ut med EU-kommissionen under hela utredningen men bestrider slutsatserna i EU-kommissionens beslut och kommer att fortsatta att utova sin rätt till försvar fullt ut, inklusive att överklaga beslutet till EU-domstolen	Se sid 168 for definition

VÄSENTLIGA FRÅGOR			
Upplysning	Beskrivning	Avsteg och förklaring	Hänvisning
2-28	Medlemskap i organisationer		Sid 36
2-29	Metod för intressentengagemang		Sid 36, 144
2-30	Kollektivavtal	Inom Lantmännen tillämpas flera olika kollektivavtal. I Sverige omfattas 100 procent av de anställda. Totalt för koncernen omfattas cirka 70,5 procent (70,3). Då medarbetare står utanför kollektivavtal tillämpas, som princip, motsvarande arbets- och anställningsvillkor som gäller för företagets kollektivavtalsanslutna anställda med undantag för vissa länder där vi bevakar frågan.	
3-1	Process för att fastställa väsentliga frågor		Sid 26, 140
3-2	Lista på väsentliga frågor		GRI index samt sid 27
Ämnesområde: Omgivningens och verksamhetens påverkan på klimatförändringarna			
3-3	Styrning av väsentliga frågor		Sid 22, 24, 150
201-2	Finansiell påverkan samt andra risker och möjligheter för organisationen kopplat till klimatförändringar	Kvantifiering av påverkan och risker; data saknas.	Sid 66, 150, 203-204
Företagsspecifik	Årlig investering i forskning och innovation		Sid 30, 150
Ämnesområde: Omgivningens och verksamhetens påverkan på antikorruption			
3-3	Styrning av väsentliga frågor		Sid 27, 164
205-1	Verksamheter som bedömts utifrån risk för korruption		Sid 164
205-2	Kommunikation och utbildning i policyer avseende antikorruption	Redovisar inte per anställningsform då det inte registreras och utbildningen är obligatorisk. Redovisar inte affärspartners, de signerar Leverantörsuppförandekoden och detta redovisas under FP1.	Sid 165
205-3	Korruptionsincidenter och vidtagna åtgärder		Sid 165
Ämnesområde: Omgivningens och verksamhetens påverkan på material			
3-3	Styrning av väsentliga frågor		Sid 155-156
301-1	Material	Redovisar betydande materialflöden.	Sid 155-157
Ämnesområde: Omgivningens och verksamhetens påverkan på energi			
3-3	Styrning av väsentliga frågor		Sid 142, 147-148
302-1	Energianvändning inom organisationen		Sid 147-148
Ämnesområde: Omgivningens och verksamhetens påverkan på biologisk mångfald			
3-3	Styrning av väsentliga frågor		Sid 151
304-2	Betydande påverkan på biologisk mångfald från aktiviteter, produkter och tjänster		Sid 151-153
Företagsspecifik	Ekologiska erbjudanden		Sid 152
Ämnesområde: Omgivningens och verksamhetens påverkan på växthusgaser			
3-3	Styrning av väsentliga frågor		Sid 142, 147-148
305-1	Direkta utsläpp av växthusgaser, scope 1	För omfattning och avsteg se Rapporteringsprinciper samt sid 169.	Sid 148-149
305-2	Indirekta utsläpp av växthusgaser, scope 2	För omfattning och avsteg se Rapporteringsprinciper samt sid 169.	Sid 148-149
305-3	Andra indirekta utsläpp av växthusgaser, scope 3	För omfattning och avsteg se Rapporteringsprinciper samt sid 169.	Sid 148-149
305-4	Utsläppsintensitet: Koldioxidutsläpp i relation till omsättning	För omfattning och avsteg se Rapporteringsprinciper.	Sid 148-149
Företagsspecifik	Minskning av klimatpåverkan från odlingsprogrammet Klimat & Natur		Sid 149, 156

3-3	Styrning av väsentliga frågor		Sid 142, 162-163
403-1	Ledningssystem för hälsa och säkerhet		Sid 162
403-2	Identifiering av faror, risker och händelseutredning		Sid 162-163
403-3	Hälsovård		Sid 163
403-4	Medarbetares deltagande, samråd och kommunikation i hälso- och säkerhetsfrågor		Sid 163
403-5	Utbildning för medarbetare i hälsa och säkerhet		Sid 162
403-6	Främjande av medarbetares hälsa		Sid 163
403-7	Förhindrande och begränsning av påverkan på hälsa och säkerhet kopplad till affärsrelationer		Sid 152, 154
403-8	Medarbetare som tacks av ledningssystem för hälsa och säkerhet		Sid 162
403-9	Arbetsrelaterade skador och olyckor	Avsteg för nyckeltal för förlorade dagar, data saknas. Avsteg för konsulter och arbetsledda konsulter, se sidan 168-169.	Sid 162, 168-169
3-3	Styrning av väsentliga frågor		Sid 142, 161
405-1	Mångfald i styrelse, ledning samt bland medarbetare	Avsteg för fördelning utifrån medarbetarkategorier, data saknas samt avsteg för minoritetstillhörighet eller andra mångfaldsindikatorer, data har inte samlats in.	Sid 161
3-3	Styrning av väsentliga frågor		Sid 156-157
FP5	Andel produktionsvolym som tillverkats i anläggningar certifierade för livsmedelssäkerhet	Redovisar inte volym; data saknas. Redovisar andel anläggningar.	Sid 157
Företagsspecifik	Kadmium i fosforgödsel		Sid 157
3-3	Styrning av väsentliga frågor		Sid 28, 156-157
Företagsspecifik	Volym från hållbara odlingsprogram		Sid 156
3-3	Styrning av väsentliga frågor	Vi analyserar leverantörer ur ett brett hållbarhetsperspektiv	Sid 151, 158
FP1	Andel inköpt volym från leverantörer som uppfyller organisationens inköpspolicy		Sid 158
FP2	Andel inkopt volym som uppfyller internationellt erkänd standard för ansvarsfull produktion		Sid 151

Revisorns rapport över översiktlig granskning av Lantmännen ek förs hållbarhetsredovisning samt yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Till Lantmännen ek för, org.nr 769605-2856

Inledning
Vi har fått i uppdrag av styrelsen i Lantmännen ek för att översiktligt granska Lantmännen ek förs hållbarhetsredovisning för år 2023. Företaget har definierat hållbarhetsredovisningens omfattning till de områden som hänvisas till i GRI index på sidorna 171-174, varav den lagstadgade hållbarhetsrapporten definieras på sidan 69.

Styrelsens och företagsledningens ansvar
Det är styrelsen och företagsledningen som har ansvaret för att upprätta hållbarhetsredovisningen inklusive den lagstadgade hållbarhetsrapporten i enlighet med tillämpliga kriterier respektive årsredovisningslagen. Kriterierna framgår på sidan 166-167 i hållbarhetsredovisningen, och utgörs av de delar av ramverket för hållbarhetsredovisning utgivet av GRI (Global Reporting Initiative) som är tillämpliga för hållbarhetsredovisningen, samt av företagets egna framtagna redovisnings- och beräkningsprinciper. Detta ansvar innefattar även den interna kontroll som bedöms nödvändig för att upprätta en hållbarhetsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Revisorns ansvar
Vårt ansvar är att uttala en slutsats om hållbarhetsredovisningen grundad på vår översiktliga granskning och lämna ett yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten. Vårt uppdrag är begränsat till informationen i detta dokument, och den historiska information som redovisas och omfattar således inte framtidsorienterade uppgifter.

Vi har utfört vår översiktliga granskning i enlighet med ISAE 3000 (omarbetad) Andra bestyrkandeuppdrag än revisioner och översiktliga granskningar av historisk finansiell information. En översiktlig granskning består av att göra förfrågningar, i första hand till personer som är ansvariga för upprättandet av hållbarhetsredovisningen, att utföra analytisk granskning och att vidta andra översiktliga granskningsåtgärder. Vi har utfört vår granskning avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten i enlighet med FARs rekommendation RevR 12 Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten. En översiktlig granskning och en granskning enligt RevR 12 har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i övrigt har. Revisionsföretaget tillämpar International Standard on Quality Management 1, som kräver att företaget utformar, implementerar och hanterar ett system för kvalitetsstyrning inklusive riktlinjer eller rutiner avseende efterlevnad av yrkesetiska krav, standarder för yrkesutövningen och tillämpliga krav i lagar och andra författningar. Vi är oberoende i förhållande till Lantmännen ek för enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig granskning och granskning enligt RevR 12 gör det inte möjligt för oss att skaffa oss en sådan säkerhet att vi blir medvetna om alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning och granskning enligt RevR 12 har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

Vår granskning av hållbarhetsredovisningen utgår från de av styrelsen och företagsledningen valda kriterier, som definieras ovan. Vi anser att dessa kriterier är lämpliga för upprättande av hållbarhetsredovisningen.

Vi anser att de bevis som vi skaffat under vår granskning är tillräckliga och ändamålsenliga i syfte att ge oss grund för våra uttalanden nedan.

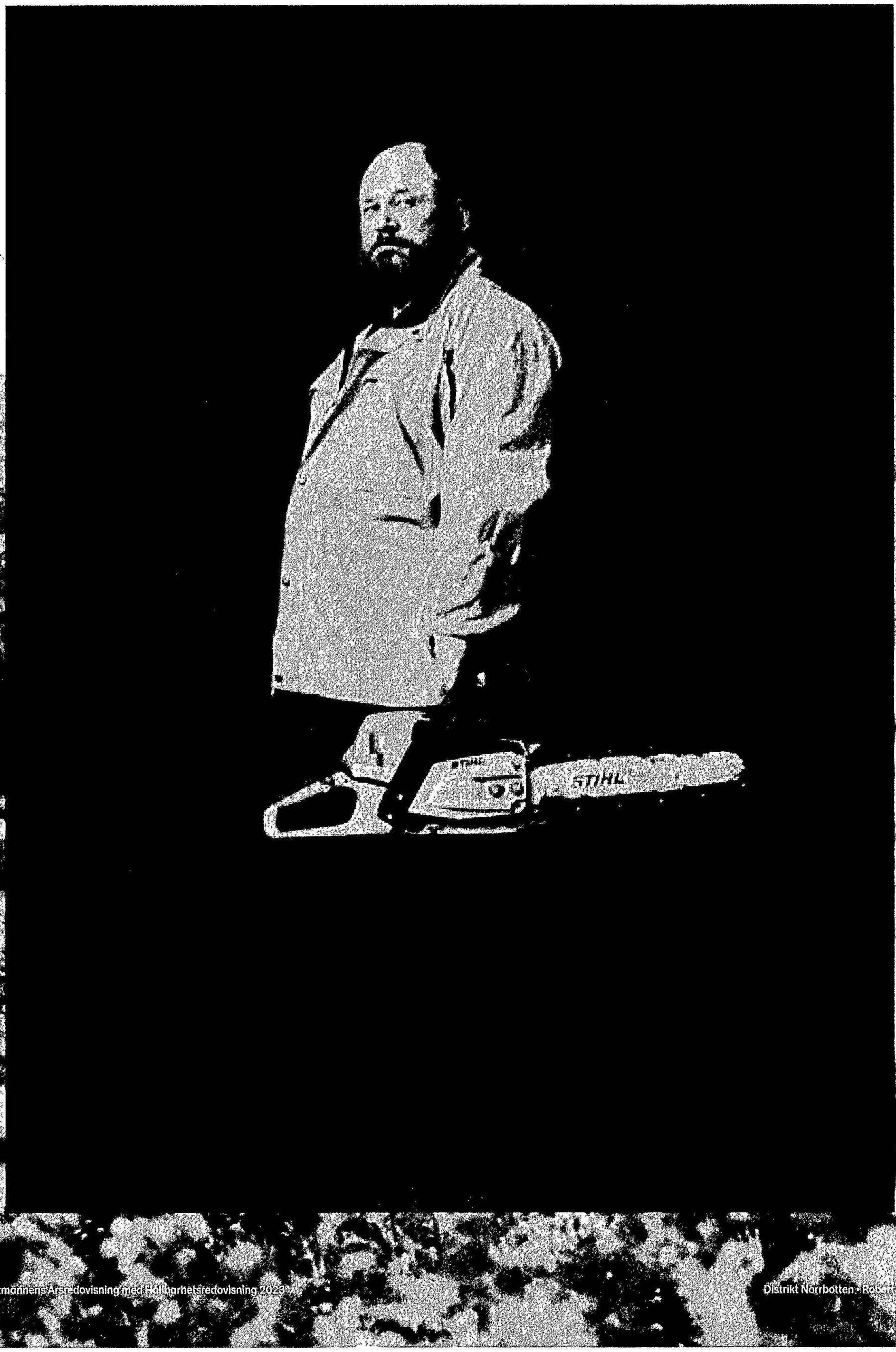
Uttalanden
Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att hållbarhetsredovisningen inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med de ovan av styrelsen och företagsledningen angivna kriterierna.

En lagstadgad hållbarhetsrapport har upprättats.

Stockholm den 21 februari 2024
Ernst & Young AB

Andreas Troberg
Auktoriserad revisor

Malin Ekman Lorentzon
Auktoriserad revisor

STIHL

Lantmännen och EU:s Taxonomiförordning

EU:s Taxonomiförordning trädde i kraft 2021 och ska stödja finansiering av hållbara investeringar för att bidra till EU:s klimat- och miljömål samt målsättningar i "Green Deal". Under 2023 släppte EU granskningskriterier för mål 3–6 och en komplettering av den delegerade klimatakten för mål 1-2. I nuläget omfattas få av de branscher där Lantmännen har verksamhet av taxonomin och omfattningen har inte påverkats av årets händelser.

Introduktion

EU kommissionen har tagit fram en handlingsplan för att bli en klimatneutral kontinent 2050. För att nå detta behöver kapital allokeras till den gröna omställningen. En del av denna handlingsplan är Taxonomiförordningen, ett system som klassificerar hållbara aktiviteter utifrån EU:s klimat och miljömål och innebär rapporteringskrav för företag. Lantmännen omfattas av Årsredovisningslagens krav på rapportering i enlighet med Taxonomiförordningen som icke-finansiellt företag. Förordningens rapporteringskrav införs successivt och nu finns samtliga miljömål framtagna av EU, inga ytterligare verksamheter inom Lantmännen omfattas jämfört med föregående år. I enlighet med Taxonomiförordningen redovisas informationen som en del av den lagstadgade hållbarhetsrapporten.

Taxonomins miljömål

1. Begränsning av klimatförändringar
2. Anpassning till klimatförändringar
3. Hållbar användning och skydd av vatten och marina resurser
4. Övergång till en cirkulär ekonomi
5. Förebyggande och begränsning av föroreningar
6. Skydd av biologisk mångfald och ekosystem

Implementering

Mål 1-2 ingår i nuvarande rapporteringskrav vad gäller fullständig rapportering och mål 3-6 ingår från räkenskapsår 2023 vad gäller omfattning men inte Taxonomiförenlighet.

Lantmännens verksamheter inom Energi och Fastighet omfattas av taxonomiförordningens mål om klimatförändringar och övergång till en cirkulär ekonomi.

Kriterier för att vara taxonomiförenlig

Väsentligt bidra till minst ett miljömål

Lantmännens etanol producerad av återvunnet material, spillvärme tillvaratagen från pelletsproduktion, energieffektivisering i byggnader och klimatanpassade förvaltningsfastigheter bidrar väsentligt till Taxonomiförordningens mål om klimatförändringar.

Ej orsaka betydande skada på de fem andra miljömålen

Lantmännens anläggningar följer gällande lagstiftning och tillståndspliktig verksamhet kontrolleras av myndigheter. Klimat-och miljörisker identifieras i koncernens riskprocess. En klimatrisk- och sårbarhetsanalys enligt Taxonomiförordningens kriterier i tillägg A har genomförts. Läs mer på sid 150. Justering av DNSH kriterier enligt komplettering av den delegerade klimatakten för mål 1-2 har beaktats i årets bedömning.

Uppfylla minimiskyddsåtgärder

Lantmännen arbetar aktivt med att säkerställa att arbets- och anställningsvillkor samt mänskliga rättigheter respekteras genom verksamheten. Uppförandekod för anställda, leverantörer och distributörer är i enlighet med internationella principer. Läs mer på sid 143-145.

Omfattade verksamheter och bedömning av taxonomins kriterier

Bedömningar

Bedömning av omfattade verksamheter har utgått från EU-standard som kategoriserar legala enheter med så kallade NACE-koder. För att komplettera analysen har Lantmännens verksamheter bedömts utifrån de ekonomiska aktiviteter som ingår i Taxonomiförordningens delegerade akter. Bedömning av kriterier för taxonomiförenlighet har genomförts i samarbete med respektive affär och koncerngemensam funktion för hållbarhet.

Energi

Lantmännens bioraffinaderi i Norrköping, Sverige, producerar bland annat etanol av spannmål och även av restprodukter från livsmedelsindustrin. Det ger en etanol med minskat klimatavtryck om mer än 90 procent jämfört med fossila bränslen.

Lantmännen Biorefineries etanolproduktion som baseras på återvunna material uppfyller kriterier för att vara taxonomiförenlig. Resterande produktion som baseras på spannmål är inte förenlig. Insamling av livsmedelsrester sker vid tre anläggningar i Norden, som samtliga är taxonomiförenliga då återvinningsgraden är över 50 procent. All etanolproduktion uppfyller taxonomis kriterier avseende att inte göra betydande skada på något av de andra fem miljömålen.

Lantmännen Scandbio är en producent av bränslepellets och produktion sker genom inköp av restprodukter från lokala sågverk. Scandbio omfattas av Taxonomiförordningen och uppfyller kriterierna för att vara taxonomiförenlig genom att producera värme från spillvärme som uppstår i torkprocess av pellets.

Fastighet

Lantmännen Fastigheter förvaltar och utvecklar 150 fastigheter på 80 platser, främst i Sverige men även i Finland och Danmark. Verksamheten består främst av internt uthyrda verksamhetslokaler som silos, maskinhallar och fabriker. Externt uthyrda lokaler är främst för industri- och handelsverksamhet. Lantmännen Fastigheters miljö- och klimatstrategi driver arbetet med energieffektivisering och utfasning av fossil energi. Klimatanpassning är en del av kontinuerligt förbättringsarbete och i utveckling av nya fastigheter.

För taxonomirapportering inom Fastighet inkluderas förvaltningsfastigheter, fastigheter som till minst 90 procent nyttjas av extern part. Interna fastigheter exkluderas i enlighet med taxonomins principer. Interna fastigheter som används i koncernens verksamheter inom Lantbruk, Energi, Swecon och Livsmedel inkluderas i taxonomirapporteringen under de aktiviteterna som kopplas till respektive verksamhet, givet att verksamheten omfattas av taxonomin.

Utöver detta har objekt som definieras i taxonomin inom Bygg- och fastighetsverksamhet inkluderats i beräkningen av CapEx, oberoende om det är en intern eller extern uthyrd fastighet. Det avser individuella renoveringsåtgärder som omfattar taxonomiaktiviteterna Installation, underhåll och reparation av energieffektiv utrustning och laddstationer för elfordon.

Lantmännen Fastigheter uppfyller inte kriterier om energiklassning enligt miljömål 1. De fastigheter som har energiklass på minst C och har genomfört en klimatrisk- och sårbarhetsanalys samt implementerat anpassningsåtgärder vid väsentliga risker, uppfyller kriterier för att vara taxonomiförenlig enligt miljömål 2. Läs mer på sid. 150. Under 2023 har därtill investeringar gjorts i energieffektivisering och installation av laddstolpar för elbilar vilka uppfyller kriterier för att vara taxonomiförenliga enligt miljömål 1.

Definition av nyckeltal och avgränsningar

Beräkningsgrunder

Uppgifter för respektive nyckeltal hämtas från Lantmännens befintliga system för rapportering och uppföljning. Taxonomiförenlig andel tillskrivs täljaren genom detaljerad redovisning från de omfattade verksamheternas lokala affärssystem. Nyckeltalen tas fram i samarbete med lokal redovisning och centrala funktioner inom ekonomi och finans.

Utvärdering av kriterier för taxonomiförenlighet görs för omsättningen. CapEx utvärderas inte ytterligare mot kriterier om det inte motsvarar ett taxonomiobjekt i sig själv, som inte kopplat till omsättningen.

Risk för dubbelräkning har hanterats genom att interna mellanhavanden har exkluderats. Lantmännens gröna obligation har under 2023 inte allokerat medel till specifika taxonomiförenliga verksamheter, nyckeltalen justeras därför inte av den anledningen.

Uppdelning görs där flera ekonomiska aktiviteter är integrerade i en och samma produktionsanläggning. För uppdelning används, vid behov, en fördelningsnyckel baserad på omsättning som kan appliceras på OpEx och på CapEx.

Intressebolag (Joint Ventures) inkluderas inte i taxonomirapporteringen.

Omsättning

Omsättning definieras som belopp som erhållits genom försäljning av varor och tjänster efter avdrag av försäljningsrabatter, mervärdesskatt samt andra skatter som direkt relateras till omsättning.

Kapitalutgifter (CapEx)

CapEx innefattar aktiverade utgifter för investeringar och beräknas som summan av investeringar i tillgångar som redovisas enligt IAS 16 Materiella anläggningstillgångar, IAS 38 Immateriella tillgångar, IAS 40 Förvaltningsfastigheter, IFRS 16 Tillkommande nyttjanderätter samt tillgångar som tillkommit genom rörelseförvärv.

Driftsutgifter (OpEx)

OpEx innefattar utgifter förknippade med att bibehålla tillgångarnas värde, som direkta kostnader avseende forskning och utveckling, byggnadsrenovering, kortsiktiga leasingavtal, underhåll och reparation samt övriga kostnader som rör dagligt underhåll av tillgången och för att säkerställa fortlöpande och ändamålsenlig funktion, till exempel renhållning.

Förändring i nyckeltalen under rapportperioden

Omsättning från taxonomiförenliga aktiviteter härrör 414 MSEK (606 MSEK) från intäkter från kontrakt med kunder och 9 MSEK (0 MSEK), härrör från hyresintäkter. Förändringen mot föregående år förklaras främst av ett lägre etanolpris och att efterfrågan på etanol från återvunnet material har minskat. En ytterligare förklaring till förändringen är avyttringen av Agrovärme i slutet av 2022 och att Scandbio tillkommit i taxonomirapporteringen 2023. Då en klimatrisk-och sårbarhetsanalys har genomförts under året har hyresintäkter från fastigheter med god energiprestanda tillkommit som förenlig intäkt.

Taxonomiförenlig andel kapitalutgifter inkluderar 37 MSEK aktiverade utgifter för materiella anläggningstillgång och 1 MSEK i tillkommande nyttjanderätter. Jämfört med 2022 har fler investeringar gjorts i energieffektiv utrustning men investeringstakten har varit lägre i materialåtervinning av livsmedelsrester. Förändringen i kapitalutgiftsindikatorn påverkas även av avyttringen av Agrovärme.

Gällande taxonomiförenlig andel driftsutgifter avser 10 MSEK underhåll och reparation, 1 MSEK kortsiktiga leasingavtal och 7 MSEK övriga kostnader. Ingen betydande förändring har skett av taxonomiförenlig andel opex under året.

Utfall på nyckeltal

Omsättning

Omfattas inte av taxonomin 96 %
Omfattas av taxonomin 4 %
Varav taxonomiförenlig andel 15 %

1) *Se resultaträkning ⊕ sid 73.*

Kapitalutgifter

Omfattas inte av taxonomin 98 %
Omfattas av taxonomin 2 %
Varav taxonomiförenlig andel 48 %

2) *Se ⊕ not 13 sid 101 och not 15 sid 103.*

Driftsutgifter

Omfattas inte av taxonomin 90 %
Omfattas av taxonomin 10 %
Varav taxonomiförenlig andel 17 %

Omsättning

Ekonomiska verksamheter (1)	Kod/koder (2)	Absolut omsättning (3) MSEK	Andel av omsättningen (4)	Kriterier för väsentligt bidrag: Begränsning av klimatförändringar (5)	Anpassning till klimatförändringar (6)	Vatten och marina resurser (7)	Cirkulär ekonomi (8)	Föroreningar (9)	Biologisk mångfald och ekosystem (10)	Kriterier för att inte orsaka betydande skada: Begränsning av klimatförändringar (11)	Anpassning till klimatförändringar (12)	Vatten och marina resurser (13)	Cirkulär ekonomi (14)	Föroreningar (15)	Biologisk mångfald och ekosystem (16)	Minimiskyddsåtgärder (17)	Andel förenliga med taxonomikraven (A 1) eller som omfattas av taxonomikraven (A 2) omsättningen år 2022 (18)	Kategori möjliggörande verksamhet (19)	Kategori omställnings-verksamhet (20)
A. Verksamheter som omfattas av Taxonomin																			
A.1. Miljömässigt hållbara (taxonomiförenliga) verksamheter																			
Framställning av biogas och biobränslen för transportändamål samt av flytande biobränslen	CCM 4.13	381	1 %	J	-	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	-	J	J	J	-	J	J	1 %	-	-
Distribution av fjärrvärme/fjärrkyla	CCM 4.15	-	-	-	-	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	-	-	-	-		-	-	0 %	-	-
Produktion av värme/kyla från bioenergi	CCM 4.24	-	-	-	-	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	-	-	-	-	-	-	-	0 %	-	-
Produktion av värme/kyla med hjälp av restvärme	CCM 4.25	33	0 %	J	-	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	-	J	-	J	-	J	J	-	-	-
Förvärv och ägande av byggnader	CCA 7.7	9	0 %	N	J	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	J	-	-	-	-	-	J	-	-	-
De miljömässigt hållbara (taxonomiförenliga) verksamheternas omsättning (A.1)		**423**	**1 %**	**1 %**	**0 %**	-	-	-	-								**1 %**		
Varav möjliggörande verksamheter			**0 %**														**0 %**	E	
Varav omställningsverksamheter			**0 %**														**0 %**		T
A.2 Verksamheter som omfattas av taxonomin men som inte är miljömässigt hållbara (ej taxonomiförenliga)																			
Framställning av biogas och biobränslen för transportändamål samt av flytande biobränslen	CCM 4.13	2 209	3 %														4 %		
Förvärv och ägande av byggnader	CCM 7.7	99	0 %														0 %		
Omsättningen hos de verksamheter som omfattas av taxonomin men som inte är miljömässigt hållbara (ej taxonomiförenliga) (A.2)		**2 308**	**4 %**														**4 %**		
Totalt (A.1+A.2)		**2 731**	**4 %**																
B. Verksamheter som inte omfattas av Taxonomin																			
Omsättning hos de verksamheter som inte omfattas av Taxonomin (B)		62 481	96 %																
Total (A+B)		**65 212**	**100 %**																

J – Ja, verksamheten omfattas av och är förenlig med taxonomin för det relevanta miljömålet
N/EL – Omfattas ej, verksamheten omfattas inte av taxonomin för det relevanta miljömålet
N – Nej, verksamheten omfattas av men är ej förenlig med taxonomin för det relevanta miljömålet

Andel av omsättningsgenomförandeåtgärder

	Taxonomiförenlighet per mål	Mål som omfattas av taxonomin
CCM	1 %	4 %
CCA	0 %	0 %
WTR	0 %	0 %
CE	0 %	0 %
PPC	0 %	0 %
BIO	0 %	0 %

Kärnenergi och fossilgasrelaterade verksamheter

Rad		
	Kärnenergirelaterade verksamheter	
1	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot forskning, utveckling, demonstration och utbyggnad av innovativa elproduktionsanläggningar som producerar energi från kärnenergiprocesser med minimalt avfall från bränslecykeln	Nej
2	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot uppförande och säker drift av nya kärntekniska anläggningar för produktion av el eller processvärme, inbegripet för fjärrvärme eller industriella processer såsom vätgasproduktion, samt för säkerhetsuppgraderingar av dessa, med hjälp av bästa tillgängliga teknik	Nej
3.	Företaget utför finansierar eller är exponerat mot säker drift av befintliga kärntekniska anläggningar som producerar el eller processvärme, inbegripet för fjärrvärme eller industriella processer, såsom vätgasproduktion från kärnenergi, samt säkerhetsuppgraderingar av dessa	Nej
	Fossilgasrelaterade verksamheter	
4	Företaget utför finansierar eller är exponerat mot uppförande eller drift av elproduktionsanläggningar som producerar el med hjälp av fossila gasformiga bränslen	Nej
5	Företaget utför finansierar eller är exponerat mot uppförande renovering och drift av anläggningar för kombinerad produktion av värme/kyla och el med hjälp av fossila gasformiga bränslen	Nej
6	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot uppförande, renovering och drift av värmeproduktionsanläggningar som producerar värme/kyla med hjälp av fossila gasformiga bränslen	Nej

Kapitalutgifter (CapEx)

Ekonomiska verksamheter (1)	Kod/koder (2)	Absoluta kapitalutgifter (3) MSEK	Andel av kapitalutgifter (4)	Kriterier för väsentligt bidrag: Begränsning av klimatförändringar (5)	Anpassning till klimatförändringar (6)	Vatten och marina resurser (7)	Cirkulär ekonomi (8)	Föroreningar (9)	Biologisk mångfald och ekosystem (10)	Kriterier avseende att inte orsaka betydande skada: Begränsning av klimatförändringar (11)	Anpassning till klimatförändringar (12)	Vatten och marina resurser (13)	Cirkular ekonomi (14)	Föroreningar (15)	Biologisk mångfald och ekosystem (16)	Minimiskyddsåtgärder (17)	Andel förenliga med taxonomikraven (A.1) eller som omfattas av taxonomikraven (A.2) kapitalutgifter år 2022 (18)	Kategori möjliggörande verksamhet (19)	Kategori omställnings-verksamhet (20)
		2023		Kriterier för väsentligt bidrag						Kriterier avseende att inte orsaka betydande skada									
A. Verksamheter som omfattas av Taxonomin																			
A.1. Miljömässigt hållbara (taxonomiförenliga) verksamheter																			
Framställning av biogas och biobränslen för transportändamål samt av flytande biobränslen	CCM 4.13	7	0 %	J	-	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	-	J	J	J	-	J	J	0 %	-	-
Distribution av fjärrvärme/fjärrkyla	CCM 4.15	-	-	-	-	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	-	-	-	-	-	-	-	1 %	-	-
Produktion av värme/kyla från bioenergi	CCM 4.24	-	-	-	-	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	-	-	-	-	-	-	-	1 %	-	-
Insamling och transport av ofarligt avfall i källsorterade fraktioner	CCM 5.5	1	0 %	J	-	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	-	J	-	J	-	-	J	-	-	-
Materialåtervinning av ofarligt avfall	CCM 5.9	8	0 %	J	-	N/EL	-	N/EL	N/EL	-	J	-	-	-	J	J	0 %	-	-
Installation, underhåll och reparation av energieffektiv utrustning	CCM 7.3	21	1 %	J	-	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	-	J	-	-	J	-	J	0 %	E	-
Installation, underhåll och reparation av laddstationer för elfordon i byggnader (och parkeringsplatser i anslutning till byggnader)	CCM 7.4	1	0 %	J	-	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	-	J	-	-	-	-	J	0 %	E	-
Kapitalutgifter för de miljömässigt hållbara (taxonomiförenliga) verksamheterna (A.1)		**38**	**1 %**	**1 %**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**								**3 %**		
Varav möjliggörande verksamheter			**1 %**	**1 %**													**0 %**	E	
Varav omställningsverksamheter			**0 %**														**0 %**		T
A.2 Verksamheter som omfattas av taxonomin men som inte är miljömässigt hållbara (ej *taxonomiförenliga*)																			
Framställning av biogas och biobränslen för transportändamål samt av flytande biobränslen	CCM 4.13	39	1 %														1 %		
Förvärv och ägande av byggnader	CCM 7.7	3	0 %														0 %		
Kapitalutgifter för de verksamheter som omfattas av taxonomin men som inte är miljömässigt hållbara (ej taxonomiförenliga) (A.2)		**42**	**1 %**														**1 %**		
Totalt (A.1+A.2)		**80**	**2 %**																
B. Verksamheter som inte omfattas av Taxonomin																			
Kapitalutgifter hos de verksamheter som inte omfattas av Taxonomin (B)		3 556	98 %																
Total (A+B)		**3 636**	**100 %**																

J = Ja, verksamheten omfattas av och är förenlig med taxonomin för det relevanta miljömålet.
N/EL = Omfattas ej, verksamheten omfattas inte av taxonomin för det relevanta miljömålet.
N = Nej, verksamheten omfattas av men är ej förenlig med taxonomin för det relevanta miljömålet

	Andel av CapEx/total CapEx	
	Taxonomiförenlighet per mål	Mål som omfattas av taxonomin
CCM	1 %	2 %
CCA	0 %	0 %
WTR	0 %	0 %
CE	0 %	0 %
PPC	0 %	0 %
BIO	0 %	0 %

Kärnenergi och fossilgasrelaterade verksamheter

Rad		
	Kärnenergirelaterade verksamheter	
1.	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot forskning, utveckling, demonstration och utbyggnad av innovativa elproduktionsanläggningar som producerar energi från kärnenergiprocesser med minimalt avfall från bränslecykeln	Nej
2.	*Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot uppförande och säker drift av nya kärntekniska anläggningar för* produktion av el eller processvärme, inbegripet för fjärrvärme eller industriella processer, såsom vätgasproduktion, samt för säkerhetsuppgraderingar av dessa, med hjälp av bästa tillgängliga teknik.	Nej
3.	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot säker drift av befintliga kärntekniska anläggningar som producerar el eller processvärme, inbegripet för fjärrvärme eller industriella processer, såsom vätgasproduktion från kärnenergi, samt säkerhetsuppgraderingar av dessa.	Nej
	Fossilgasrelaterade verksamheter	
4.	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot uppförande eller drift av elproduktionsanläggningar som producerar el med hjälp av fossila gasformiga bränslen.	Nej
5.	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot uppförande, renovering och drift av anläggningar för kombinerad produktion av värme/kyla och el med hjälp av fossila gasformiga bränslen.	Nej
6.	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot uppförande, renovering och drift av värmeproduktionsanläggningar som producerar värme/kyla med hjälp av fossila gasformiga bränslen.	Nej

Driftsutgifter (OpEx)

Ekonomiska verksamheter (1)	Kod/koder (2)	Absoluta driftsutgifter (3) MSEK	Andel av driftsutgifter (4)	Begränsning av klimatförändringar (5)	Anpassning till klimatförändringar (6)	Vatten och marina resurser (7)	Cirkulär ekonomi (8)	Föroreningar (9)	Biologisk mångfald och ekosystem (10)	Begränsning av klimatförändringar (11)	Anpassning till klimatförändringar (12)	Vatten och marina resurser (13)	Cirkulär ekonomi (14)	Föroreningar (15)	Biologisk mångfald och ekosystem (16)	Minimiskyddsåtgärder (17)	Andel förenliga med taxonomikraven (A 1) eller som omfattas av taxonomikraven (A 2) driftsutgifter år 2022 (18)	Kategori möjliggörande verksamhet (19)	Kategori omställnings-verksamhet (20)
		2023		Kriterier för väsentligt bidrag						Kriterier avseende att inte orsaka betydande skada									
A Verksamheter som omfattas av Taxonomin																			
A 1. Miljömässigt hållbara (taxonomiförenliga) verksamheter																			
Framställning av biogas och biobränslen för transportändamål samt av flytande biobränslen	CCM 4.13	11	1 %	J	-	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	-	J	J	J	-	J	J	1 %	-	-
Distribution av fjärrvärme/fjärrkyla	CCM 4.15	-	-	-	-	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	-	-	-	-	-	-	-	0 %	-	-
Produktion av värme/kyla från bioenergi	CCM 4.24	-	-	-	-	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	-	-	-	-	-	-	-	1 %	-	-
Produktion av värme/kyla med hjälp av restvärme	CCM 4.25	4	0 %	J	-	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	-	J	-	J	-	J	J	-	-	-
Materialåtervinning av ofarligt avfall	CCM 5.9	2	0 %	J	-	N/EL	-	N/EL	N/EL	-	J	-	-	-	J	J	0 %	-	-
Förvärv och ägande av byggnader	CCA 7.7	1	0 %	N	J	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	J	-	-	-	-	-	J	-	-	-
Driftsutgifter för de miljömässigt hållbara (taxonomiförenliga) verksamheterna (A.1)		**18**	**2 %**	**2 %**	**0 %**	**-**	**-**	**-**	**-**								**2 %**		
Varav möjliggörande verksamheter			**0 %**														**0 %**	E	
Varav omställningsverksamheter			**0 %**														**0 %**		T
A.2 Verksamheter som omfattas av taxonomin men som inte är miljömässigt hållbara (ej taxonomiförenliga)																			
Framställning av biogas och biobränslen för transportändamål samt av flytande biobränslen	CCM 4.13	66	6 %														5 %		
Förvärv och ägande av byggnader	CCM 7.7	21	2 %														2 %		
Driftsutgifter för de verksamheter som omfattas av taxonomin men som inte är miljömässigt hållbara (ej taxonomiförenliga) (A.2)		**87**	**8 %**														**7 %**		
Totalt (A.1+A.2)		**105**	**10 %**																
B. Verksamheter som inte omfattas av Taxonomin																			
Driftsutgifter hos de verksamheter som inte omfattas av Taxonomin (B)		968	90 %																
Total (A+B)		**1 073**	**100 %**																

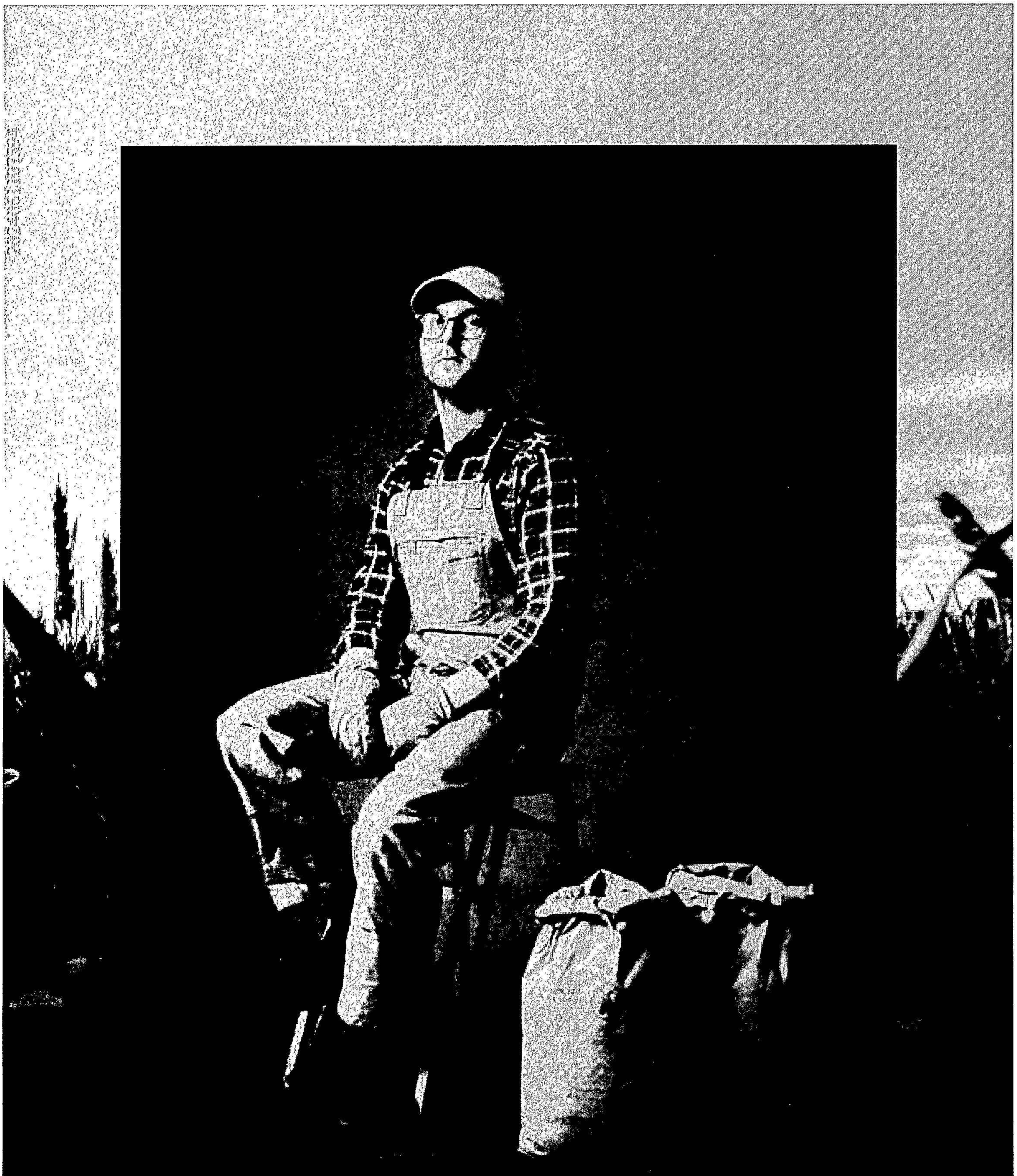
J = Ja, verksamheten omfattas av och är förenlig med taxonomin för det relevanta miljömålet
N/EL = Omfattas ej, verksamheten omfattas inte av taxonomin för det relevanta miljömålet
N = Nej, verksamheten omfattas av men är ej förenlig med taxonomin för det relevanta miljömålet

Andel av driftsutgifter

	Taxonomiförenlighet per mål	Mål som omfattas av taxonomin
CCM	**2 %**	10 %
CCA	**0 %**	0 %
WTR	**0 %**	0 %
CE	**0 %**	0 %
PPC	**0 %**	0 %
BIO	**0 %**	0 %

Kärnenergi och fossilgasrelaterade verksamheter

Rad		
	Kärnenergirelaterade verksamheter	
1	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot forskning, utveckling, demonstration och utbyggnad av innovativa elproduktionsanläggningar som producerar energi från kärnenergiprocesser med minimalt avfall från bränslecykeln	Nej
2	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot uppförande och säker drift av nya kärntekniska anläggningar för produktion av el eller processvärme, inbegripet för fjärrvärme eller industriella processer såsom vätgasproduktion, samt för säkerhetsuppgraderingar av dessa, med hjälp av bästa tillgängliga teknik	Nej
3	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot säker drift av befintliga kärntekniska anläggningar som producerar el eller processvärme, inbegripet för fjärrvärme eller industriella processer, såsom vätgasproduktion från kärnenergi, samt säkerhetsuppgraderingar av dessa	Nej
	Fossilgasrelaterade verksamheter	
4	Företaget utför finansierar eller är exponerat mot uppförande eller drift av elproduktionsanläggningar som producerar el med hjälp av fossila gasformiga bränslen	Nej
5	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot uppförande renovering och drift av anläggningar för kombinerad produktion av värme/kyla och el med hjälp av fossila gasformiga bränslen	Nej
6.	Företaget utför finansierar eller är exponerat mot uppförande renovering och drift av värmeproduktionsanläggningar som producerar värme/kyla med hjälp av fossila gasformiga bränslen	Nej

Föreningsstyrningsrapport

Föreningsstyrningsrapport 185
Förtroendevalda revisorernas granskningsrapport och uttalande om föreningsstyrningsrapporten 196
Koncernstyrelse 198
Koncernledning 200

Föreningsstyrningsrapport

Lantmännen ek för är en svensk ekonomisk förening med säte i Stockholm, Sverige. Föreningen är moderföretag i en koncern. Styrningen av koncernen bygger på föreningens stadgar, lagen om ekonomiska föreningar, andra tillämpliga lagar och regler samt kod för styrning av kooperativa och ömsesidiga företag (Koden). Syftet med Koden är att främja medlemsdialogen och de demokratiska beslutsprocesserna i kooperativa företag och att öka transparensen samt öppenheten i styrelsens arbete.

Föreningsstyrningsrapport för 2023 upprättas enligt Koden. Koden är uppbyggd på principer och bygger på att man rapporterar genom att följa och förklara. Rubriken på varje princip och dess beskrivning anges först. Därefter följer kommentarer om hur den aktuella principen hanterats av föreningen under året.

Koncernens moderföretag är Lantmännen ek för, ett kooperativt företag, som vid utgången av 2023 hade 17 907 medlemmar som ägare. Medlemmar i Lantmännen kan vara direktanslutna medlemmar och lokalföreningar. Direktmedlem är en fysisk eller juridisk person som i Sverige bedriver lantbruk eller livsmedelsproduktion eller som har verksamhet vars huvudsakliga syfte är att sälja tjänster avseende lantbruks- eller livsmedelsproduktion. En medlem förväntas också följa föreningens stadgar och beslut samt bidra till förverkligandet av föreningens ändamål.

En lokalförening kan antas till medlem om föreningens medlemmar driver verksamhet enligt ovan och om man själv driver likartad verksamhet som Lantmännen enligt 2§ i stadgarna.

Lantmännens styrelse och koncernledning strävar efter att företaget på bästa sätt ska möta de krav på öppenhet och information som medlemmar, anställda och andra intressenter ställer på föreningen.

Årets viktiga händelser

Stadgearbete
Två motioner har lyft frågor som stämman beslutat att arbeta vidare med; inlämningstidpunkt av motioner och val av ordförande. Stadgegruppen har även arbetat med eventuella begränsningar av emissionshandel.

Revidering av utdelningspolicy
Styrelsen har reviderat utdelningspolicyn med motivet att öka flexibilitet och möjligheten att ta större del av vinsten från industrirörelsen.

Styrdokument valberedning
Ett dokument för tydligare och effektivare valberedningsarbete har utarbetats. Styrdokumentet innehåller till exempel processbeskrivning, uppdrag och olika checklistor och mallar.

Motionsprocess
I syfte att öka tydligheten, förbättra uppföljningen och visa resultat har en processbeskrivning utarbetats för motionshantering inom Lantmännen.

Princip 1. Syfte och medlemsnytta

Styrelsen ska säkerställa att företagets syfte, värdegrund och strategier utgår från medlemmarnas mening och att företaget långsiktigt levererar medlemsnytta.

Styrelsen ska, säkerställa att företaget har en öppen kommunikation med medlemmar, medarbetare och andra intressenter, lägga fast riktlinjer för företagets uppträdande i samhället och ange vilka regelverk och principer som företaget följer.

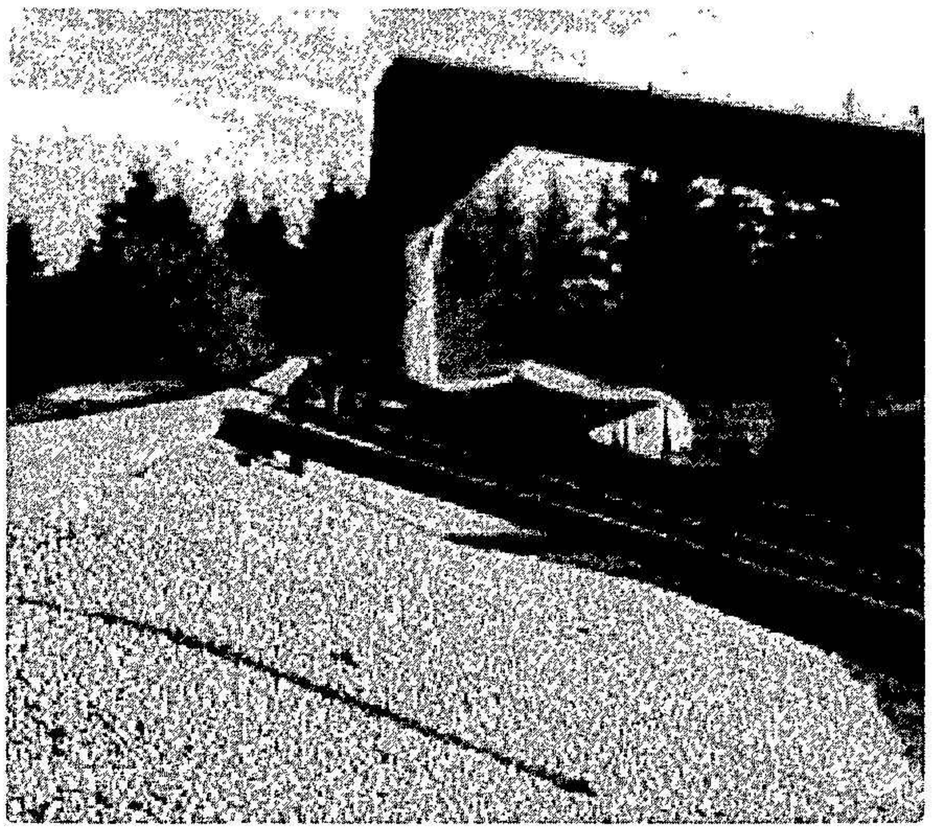
Lantmännens uppdrag är att bidra till lönsamheten på medlemmarnas gårdar och optimera avkastningen på medlemmarnas kapital i föreningen. Det långsiktiga målet är att vara den ledande aktören i spannmålens värdekedja från jord till bord i norra Europa.

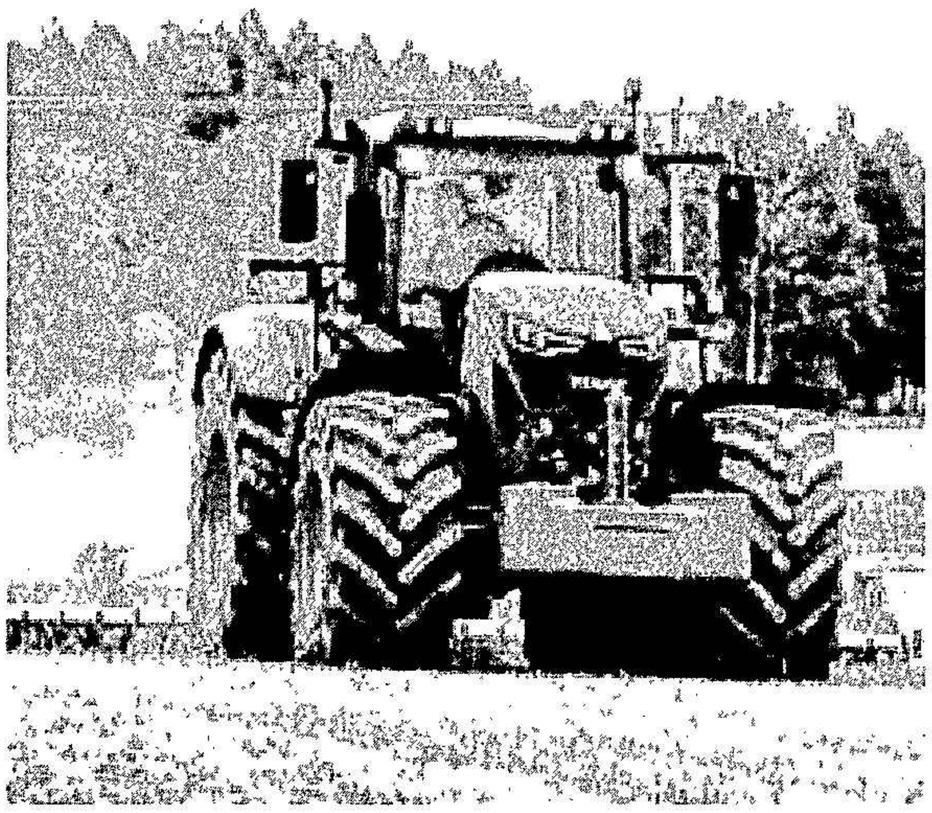
Lantmännens styrelse fattade under året beslut om att följa upp medlemsnyttan med hjälp av tio olika nyckeltal som på olika sätt visar på Lantmännens bidrag på medlemmarnas gårdar. Nyckeltalen redovisas i sin helhet för Lantmännens Förtroenderåd en gång om året.

I Hållbarhetsredovisningen redovisas hur Lantmännen förhåller sig till hållbarhetsfrågor i hela värdekedjan. Lantmännen redovisar enligt GRI:s riktlinjer och har skrivit under Global Compact. Lantmännens hållbarhetsredovisning genomgår extern granskning, sid 175.

Under rubriken *"Samarbeten för tillväxt"* sid 36, beskrivs samverkan med olika organisationer och arbetet i skärningspunkten mellan politik, näringsliv och intresseorganisationer. Syftet med samverkan är bland annat att öka medlemsnyttan för Lantmännens medlemmar. Här återfinns också information om några av de organisationer Lantmännen är medlem i.

Fråga 2 Demokratiska processer

Kooperativa företag har demokratiska processer där medlemmarnas mening får ett tydligt genomslag. Processerna ska på ett öppet och transparent sätt främja medlemmarnas medverkan i olika forum och ge möjlighet till påverkan och insyn i verksamheten. Medlemmarna utser också representanter till de högsta beslutande organen.

Styrelsen ska kontinuerligt utvärdera företagets demokratiska organisation och vid behov initiera förändringar.

Varje medlem i föreningen har en röst oberoende av omsättningens eller insatsens storlek. Medlemmarna har möjlighet att vid distriktsstämma och olika medlemsmöten uttrycka sina åsikter till styrelse och ledning, bland annat genom motioner och skrivelser.

Vid föreningsstämman 2023 behandlades totalt tio motioner.

Motion 1, från distrikt Sörmland, tog upp den geografiska indelningen för Lantmännens medlemsdistrikt, Lantmännen Maskin och Lantmännen Lantbruk.

Motion 2, från distrikt Östergötland, behandlade underhåll och reparation på Lantmännens spannmålsanläggningar.

Motion 3, från distrikt Östergötland, yrkade på flexiblare öppettider på spannmålsanläggningarna under skörd.

Motion 4, från distrikt Gotland, framfördes att utsädesanläggningen i Klintehamn skulle öppnas igen.

Motion 5, från distrikt Dala-Aros, handlade om ny spannmålsanläggning i Västerås.

Motion 6, från distrikt Södra Skåne, yrkade på förändringar avseende återbäringsberäkningen från Lantmännen Maskin.

Motion 7, från distrikt Södra Skåne, tog upp ändrade principer beträffande utdelning från Lantmännen Maskin.

Motion 8, från distrikt Södra Skåne, lyfte hur Lantmännen följer upp olika stämmobeslut.

Motion 9, från distrikt Nordvästra Skåne, motionerade om ändrade tider för inlämning av motioner till distriktsstämmor.

Motion 10, från distrikt Sörmland, yrkade förändring avseende hur ordförande i styrelse och koncernvalberedning väljs.

Protokollet från föreningsstämman går att ta del av i sin helhet på Lantmännens hemsida. Under året har en process som beskriver motionshanteringen, från inlämning vid distriktsstämman till hur arbetet med motionen efter stämman ska ske och hur uppföljning av motioner görs utarbetats. Motionssvaren följs upp två gånger per år, vid distriktsstyrelsekonferensen i november och vid föreningsstämman nästkommande år.

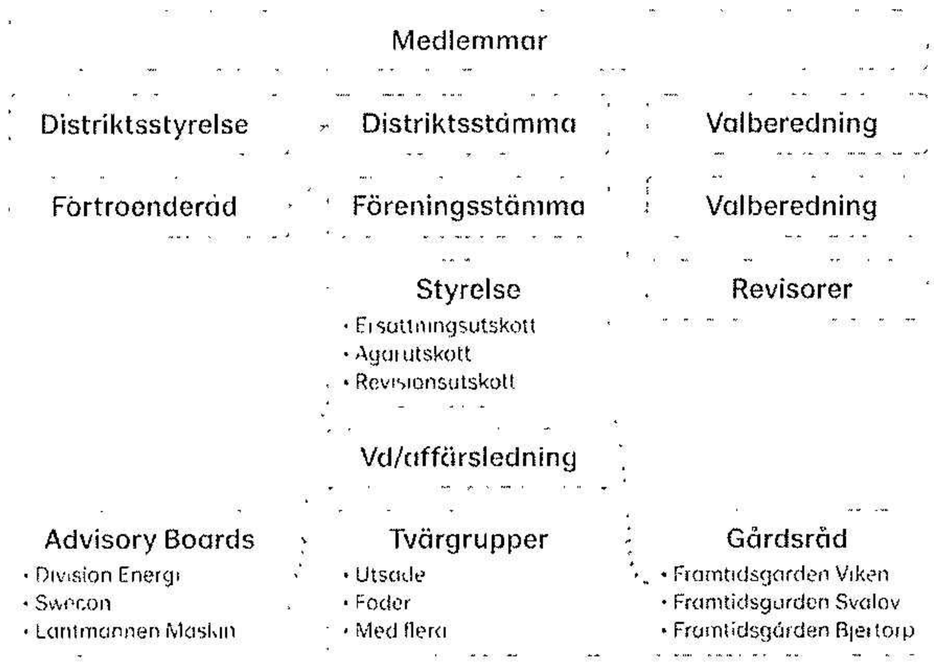
Motionsuppföljningen går att ta del av på medlemmarnas intranät, LM².

År	2019	2020	2021	2022	2023
Antal motioner	9	5	8	6	10

Ägarstyrningen och de demokratiska processerna i Lantmännen sker i många olika forum och former, bland annat vid förtroenderåd, distriktsstyrelsemöten, distriktsstämmor, medlemsmöten, Advisory Boards, Gårdsråd för Lantmännens tre framtidsgårdar Svalöv, Bjertorp och Viken, olika Tvärgrupper, valberedningar och vid föreningsstämman. Varje medlem har rätt att få ärenden behandlade på medlemsmöten, distriktsstämmor och vid föreningsstämman.

Inom Lantmännens medlemsorganisation finns olika tvärgrupper kopplade till affärsverksamheten. Medlemmarna i tvärgrupperna bidrar med kompetens, erfarenhet och idéer för att lösa en viss uppgift. Det finns även tre olika Advisory Board som fungerar som rådgivande organ till ledningen för Lantmännen Maskin, Swecon och division Energi. Lantmännens tre framtidsgårdar har Gårdsråd i syfte att bidra till utveckling av driften och verksamheten vid Framtidsgården.

Lantmännens ägarmodell

Förtroenderåd

Till föreningen finns ett förtroenderåd knutet vars roll är att vara rådgivare till styrelsen i utvecklingsfrågor av mer långsiktig karaktär samt att förmedla information mellan styrelsen och distrikten. Förtroenderådet har även till uppgift att ta del i beredning av principiella frågor och att till föreningsstämman nominera ledamöter till föreningens valberedning. I förtroenderådet ingår ordföranden i samtliga medlemsdistrikt, vice ordförande i de fem största distrikten, valberedningens ordförande, samt av styrelsen utsedda representanter för lokalföreningarna. Föreningens förtroendevalda revisorer och styrelsen deltar vid mötena.

Förtroenderådet 2023

Förtroenderådet har haft tre protokollförda möten under året, februari, maj och oktober. Februarimötet förlades till Skåne och det ingick besök vid Framtidsgården Svalöv samt på Lantmännens nybyggda kontor i Malmö. Ordförande i förtroenderådet har under 2023 varit Christian Hidén.

Övrigt 2023

Under året har flera utbildningar för Lantmännens förtroendevalda genomförts. Nyvalda ledamöter i distriktsstyrelser och valberedningar har haft möjlighet att delta i en tredagars utbildning inriktning på Lantmännens verksamhet, ägarstyrning, ekonomi samt vad uppdraget som förtroendevald innebär. För nya ordförande och nya vice ordförande i distriktsstyrelserna har en utbildning genomförts innehållande Lantmännens medlemsorganisation

och medlemsstyrning, GDPR, uppförandekod samt ledarskap och kommunikation. Under hösten har upptakter för distriktsvalberedningar genomförts och utbildning för Advisory Board arrangerats. Alla förtroendevalda har också genomgått utbildning i Lantmännens uppförandekod. Tre pilotutbildningar med inriktning på kommunikation och ledarskap har genomförts under året med distriktsstyrelserna i Sörmland, Skaraborg, Östergötland, Gotland, Kalmar-Öland, Norrbotten, Västernorrland och Jämtland.

Utöver dessa har utbildningar arrangerade av Svensk Kooperation erbjudits Lantmännens förtroendevalda.

Lantmännens delårsrapporter har presenterats via Teams till alla förtroendevalda.

En stadgegrupp och en arbetsgrupp, bestående av förtroendevalda medlemmar, har på uppdrag av styrelsen arbetat med att se över Lantmännens stadgar. Målsättningen är att *styrelsen* vid stämman 2024 lägger fram ett förslag på reviderade stadgar. Arbetet har begränsats till att hantera vem som ska vara medlem i Lantmännen, emissionshandel, tidpunkt för inlämning av motioner till distriktsstämman samt val av ordförande i styrelsen och valberedningen.

Lantmännens ägarutskott har under 2023 initierat en översyn av arbetsordningarna för distriktsstyrelser och distriktsvalberedningar.

Medlemmar har erbjudits ett rikt utbud av aktiviteter inom olika områden i form av sommarmöten, fältvandringar och studiebesök. Distriktens stadgebundna möten i form av höstmöten och distriktsstämma har genomförts i samtliga distrikt. Olika insatser har gjorts för att utveckla och stärka de förtroendevaldas möjlighet att arbeta digitalt.

Medlemsavdelning 2023

Avdelningen består medlemmar och förtroendevalda i ägarstyrningen och ansvarar för medlemskommunikation. Viktiga uppgifter under året har varit att;

- *öka kunskapen om Lantmännen som ett kooperativt företag och den ekonomiska nyttan av Lantmännens ägarmodell*
- *säkra medlemmarnas långsiktiga inflytande och möjlighet till aktiv ägarstyrning*
- *dubbelriktad medlemskommunikation*
- *utveckla det regionala samarbetet med division Lantbruk*

Avdelningen hade vid årets utgång sex medarbetare; tre medlemsansvariga tjänstemän, en medlemskoordinator, en medlemskommunikatör och en medlemschef. Kostnaden för avdelningen och dess samtliga verksamhetsområden uppgick 2023 till cirka 36 MSEK (31). Kostnaden för de 20 distrikten uppgick till 10 MSEK (9) varav fasta arvoden beslutade av föreningsstämman var 5 MSEK. (4) och timarvoden, 3 MSEK. (2).

Resterande 1 MSEK (3) avser kostnader för distriktens olika aktiviteter och resor. Övriga aktiviteter som hanteras av avdelningen är bland annat utbildning av förtroendevalda, förtroenderåd, valberedningar, distriktsstyrelsekonferens, Föreningsstämman, medlemstidningen Grodden och Groddenpodden.

Medlemmarnas deltagande i företagets värdeskapande

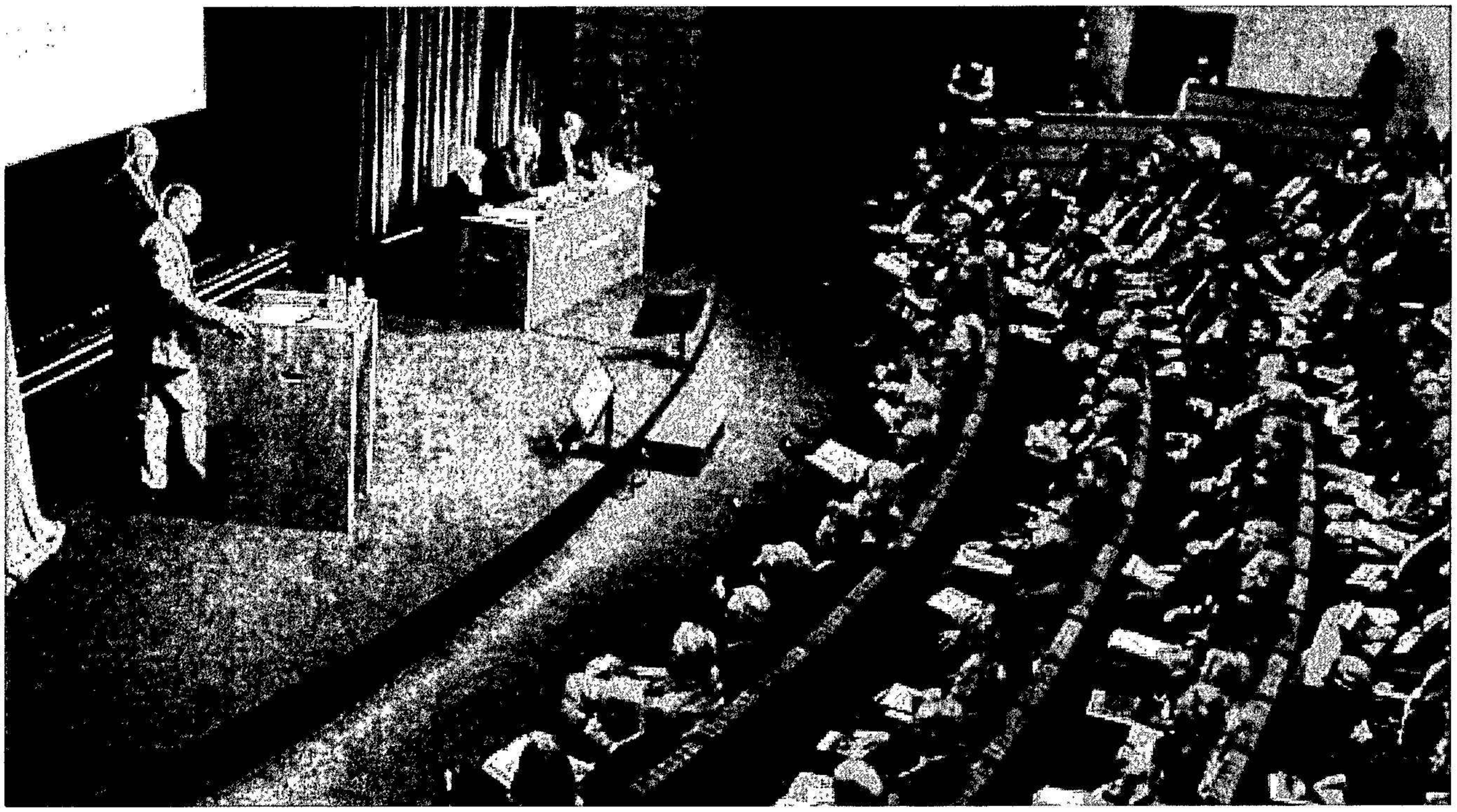
Den kooperativa affärsmodellen utgår från att medlemmarna deltar i företagets värdeskapande genom två roller, en affärsrelation och en ägarrelation. Styrelsen ska säkerställa att dessa relationer är utformade så att de främjar medlemmarnas ekonomi, engagemang och lojalitet.

Lantmännens kooperativa ägarmodell bygger på affärspartnerskap och ägande. Medlemmarnas del i värdeskapandet sker genom handel med föreningen, till exempel leverans av spannmål, köp av foder, maskiner och förnödenheter. Medlemmarna bidrar också med kapital via bland annat sina insatser.

Utdelningspolicyn anger principerna för utdelning, läs mer på sid 18 och under året har styrelsen fattat beslut om en uppdaterad utdelningspolicy som ger möjlighet att dela ut upp till 50 procent (tidigare 40 procent) av resultatet efter skatt från industrirörelsen i insatsutdelning och insatsemission. Utdelningsmöjligheterna från de lantbruksnära verksamheterna är oförändrad och ger möjlighet att dela ut hela rörelseresultatet. En värdeskapande industri- och förädlingsverksamhet ger både avsättning för medlemmarnas spannmål och genererar stort mervärde. Återbäring och efterlikvid baseras på resultatet från de lantbruksnära svenska verksamheterna i Lantmännen Lantbruk, Lantmännen Maskin och Swecon. Insatsutdelning och insatsemission baseras främst på resultatet från förädlings- och industriverksamheten i Sverige och internationellt; livsmedel, energi, anläggningsmaskiner och fastigheter.

Återbäring beräknas på medlemmens inköp från Lantmännen Lantbruks, Lantmännen Maskins och Swecons svenska verksamheter. Efterlikvid beräknas på medlemmens försäljning av spannmål, oljeväxter och trindsäd till Lantmännen Lantbruk Sverige. Styrelsen har under året gjort en fördjupad analys och översyn av de insatsgrundande varugrupperna. Insatsutdelning delas ut på medlemmarnas inbetalda och emitterade insatskapital. Insatsemission innebär att delar av resultatet, främst från Lantmännens industriverksamhet, fördelas på medlemmarna genom att kollektivt kapital förs över till individuellt kapital.

Lantmännen bidrar också till att utveckla lantbruket och medlemmarnas lönsamhet på gården genom satsningar på forskning och utveckling inom många områden.

Princip 4. **Stämman**

Stämman ska förberedas och genomföras på ett sådant sätt att goda förutsättningar skapas för medlemmarna att utöva sina medlemsrättigheter.

På stämman ska väljas en eller flera personer med uppdrag att granska verksamheten ur ett medlemsperspektiv och lägga fram en granskningsrapport till stämman.

Föreningsstämman är Lantmännens högsta beslutande organ. Stämman består av representanter för medlemmarna, fullmäktige, som väljs vid föreningens distriktsstämmor. Distrikten är bas för medlemmarnas roll som ägare i föreningen. Fullmäktigemandat fördelas utifrån ett delningstal i relation till antalet medlemmar i distriktet. I det fall distriktet bara har ett fullmäktigemandat kan distriktets vice ordförande vara medföljande på stämman, dock utan rösträtt. Varje fullmäktig har en röst vid stämman och varje medlem har rätt att få ärenden behandlade på föreningsstämman. Information om stämman finns på Lantmännens hemsida senast tre månader före stämman. Stämmoprotokoll från senaste stämman finns att läsa på Lantmännens hemsida. Stämman webbsänds för att så många medlemmar som möjligt ska kunna ta del av förhandlingarna.

Föreningsstämma 2023

Ordinarie föreningsstämma hölls den 3 maj i Stockholm. Inför stämman genomfördes två digitala motionstorg där förtroendevalda hade möjlighet att diskutera motioner och styrelsens svar. Till 2023 års stämma hade tio motioner inkommit. Ledamöter i styrelsen utses för en mandattid

om två år. Stämman beslutade att styrelsen ska bestå av nio stämmovalda ledamöter. Vid stämman omvaldes Gunilla Aschan, Jenny Bengtsson, Johan Bygge, och Per Lindahl vars mandattid gick ut i samband med stämman. Patrick Aulin valdes in i styrelsen och Henrik Wahlberg lämnade styrelsen. Till förtroendevalda revisorer omvaldes Kristina Glantz Nilsson och Jimmy Grinsvall. Ann-Sofi Ignell valdes till ny förtroendevald revisor. Till auktoriserad revisor i föreningen omvaldes Ernst & Young AB. Revisorerna utses för ett år i taget. Stämman beslutade därutöver om arvoden till styrelsen och övriga förtroendevalda, såväl fasta årsarvoden

som dagarvoden och reseersättningar, på förslag från valberedningen. Stämman utsåg även nio ledamöter till valberedningen för tiden fram till 2024 års ordinarie stämma.

Föreningsstämman beslutade på förslag från styrelsen om insatsutdelning, att fördelas på såväl inbetalt som emitterat insatskapital, insatsemission samt återbäring och efterlikvid. Totalt uppgick utdelningen till 1 080 MSEK. Stämman beslutade även om utdelning på förlagsandelar, med 15 MSEK.

Totalt antal utsedda fullmäktige var 101 personer. Samtliga fullmäktige och suppleanter deltog vid stämman. Alla styrelseledamöter och vd samt valda revisorer och koncernvalberedning deltog vid stämman.

Vid föreningsstämman avrapporterade de valda revisorerna sina observationer.

Valberedningen

Samtliga val, till styrelse, revisor och till andra förtroendeuppdrag, ska ske öppet och transparent och vara förberedda genom en strukturerad valberedningsprocess.

Valberedningen ska också lämna förslag till arvoden för förtroendevalda. Valberedningar kan förekomma på flera nivåer i organisationen och varje valberedning ska ha riktlinjer för sitt uppdrag. Valberedningens ledamöter ska, oavsett hur de utsetts, tillvarata företagets och medlemmarnas intresse.

Valberedning

Valberedningens uppgift är att förbereda och lämna förslag till beslut om val av ledamöter till styrelsen och revisorer samt arvoden och ersättningar till dessa. Samt lämna förslag till arvode och ersättningar till övriga förtroendevalda. Valberedningen väljs vid ordinarie föreningsstämma på förslag från Förtroenderådet. Valberedningen utser inom sig ordförande.

Valberedningen gör en bedömning huruvida styrelsen är ändamålsenligt sammansatt vad gäller samlad kompetens utifrån föreningens aktuella situation och framtida inriktning. Underlag för bedömningen är bland annat en utvärdering av styrelsens arbetsmetoder och beslutsprocesser, som regelbundet utförs av oberoende part på styrelseordförandens uppdrag. Valberedningens arbete med mångfald och jämställdhetsfrågor har bland annat Lantmännens jämställdhets- och mångfaldspolicy som utgångspunkt. Lantmännens valberedning arbetar efter en arbetsordning som beslutats av föreningsstämman.

Valberedning 2023

Fram till föreningsstämman i maj 2023 har valberedningen bestått av Inge Erlandsson, ordförande, samt Marianne Andersson, Gunilla Carlsson, Henrik Claesson, Michael Hübsch, Desirée Nyman, Johan Sahlin och Ingemar Olsson. Göran Pettersson valdes som ny ledamot i valberedningen vid föreningsstämman 2023. Vid konstituerande möte efter stämman valdes Inge Erlandsson till ordförande och Desirée Nyman till vice ordförande.

Valberedningens slutprotokoll med förslag har inför stämman funnits tillgängligt på föreningens hemsida och skickats ut till fullmäktige med stämmohandlingarna. Koncernvalberedningen har genomfört en utbildning under året och tagit hjälp av ett externt konsultföretag för utbildning etc. Under året har valberedningen även utarbetat ett styrdokument som beskriver valberedningens uppgifter och arbete under året.

Distriktsvalberedning

På distriktsnivå finns en valberedning i varje distrikt. Dessa föreslår ordförande och ledamöter till distriktsstyrelserna samt förslag till fullmäktige. Under hösten hölls utbildning och upptakt för distriktens valberedningar. Vid

Deltagare i styrelsemöten 2023

	6 feb	22 feb	31 mar	19 apr	3 maj	8 maj	30 maj	14-15 jun	26 jun	23 aug	13 sep	3 okt	30 okt	23 nov	14-15 dec	28 dec
			Per capsulam		KS [1]	Per capsulam			Per capsulam		Extra		Extra			Extra
Per Lindahl	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕
Jan-Erik Hansson	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕
Gunilla Aschan	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕
Patrick Aulin [2]	-	-	-	-	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕
Jenny Bengtsson	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕
Tommy Brunsärn	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕
Sonat Burman-Olsson	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕
Johan Bygge	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕
Jan Ehrensvärd	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕
Pär-Johan Lööf	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕
Henrik Wahlberg [3]	○	○	◕	○	○	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tomas Welander	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	○
Per Wijkander	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕	◕

◕ Deltagit ○ Ej deltagit [1] Konstituerande styrelsemöte [2] Valdes in (nyval) vid föreningsstämman 2023. [3] Avgick på egen begäran vid föreningsstämman 2023.

dessa utbildningar medverkade företrädare för koncernvalberedningen. Föreningsstämman beslutade om att anta en reviderad arbetsordning för valberedningen.

Princip 6. Styrelsen

Styrelsens kompetens ska vara anpassad till verksamhetens komplexitet och omfattning. Förutom medlemmar i föreningen ska styrelsen vid behov även ha externa ledamöter som tillför ytterligare kompetens.

Styrelsens ordförande leder styrelsens arbete och ansvarar för att styrelsen arbetar på ett effektivt sätt. Ordföranden ska på ett objektivt sätt främja en öppen debatt och konstruktiva diskussioner inom styrelsen. Varje ledamot ska agera självständigt och med integritet.

Styrelse

Styrelsens övergripande uppgift är att för medlemmarnas räkning förvalta Lantmännens angelägenheter så att medlemmarnas ekonomiska intressen tillgodoses på bästa möjliga sätt. Styrelsen ska säkerställa att företagets syfte och strategier utgår från medlemmarnas mening. Styrelsen ansvarar för föreningens organisation och förvaltningen av föreningens angelägenheter samt för att kontrollen av bokföringen, medelsförvaltningen och ekonomiska förhållanden i övrigt är betryggande. Styrelsen beslutar om koncernens övergripande mål, strategiska planer och väsentliga policyer samt övervakar att dessa följs och uppdateras. Styrelsen beslutar även om förvärv, avyttringar och större investeringar samt godkänner årsredovisning och delårsrapporter. Till styrelsens uppgifter hör även att utöva tillsyn över vd och att fortlöpande utvärdera koncernledningen. Styrelsen ska se till att det finns effektiva system för uppföljning och kontroll av föreningens verksamhet och ekonomiska ställning, att den externa informationen präglas av öppenhet och saklighet, att det finns tillfredsställande kontroll av att lagar och regler efterlevs och att erforderliga etiska riktlinjer såsom uppförandekod och övergripande mål avseende hållbarhet fastställs.

Arbetet i styrelsen styrs av en arbetsordning som bland annat reglerar arbetsfördelning och ansvar mellan styrelsen, ordföranden och vd. Arbetsordningen uppdateras och fastställs årligen vid det konstituerande styrelsemötet. Styrelsen utser inom sig ordförande och vice ordförande. Inom styrelsen finns ett revisionsutskott, ett ersättningsutskott och ett ägarutskott. Syftet med utskotten är att fördjupa och effektivisera styrelsens arbete samt att bereda ärenden inom respektive område. Utskotten är rådgivande till styrelsen och har inte någon beslutsrätt. Ledamöter i utskotten utses av styrelsen vid det konstituerande styrelsemötet. Förutom att protokoll från utskottens möten distribueras till styrelsen, rapporterar utskottets ordförande muntligen vid efterföljande styrelsesammanträde.

Styrelsens arbete under 2023

Lantmännens styrelse består enligt stadgarna av lägst 7 och högst 11 stämmovalda ledamöter. Vid stämman 2023 valdes nio ledamöter. Vid stämman anmäldes även tre arbetstagarrepresentanter. Ingen av de stämmovalda styrelseledamöterna har anställningsliknande förhållande med Lantmännen.

Till ordförande har styrelsen utsett Per Lindahl, och till vice ordförande Jan-Erik Hansson. Styrelsens sammansättning framgår av presentationen på ◕ sid 198-199.

Under året har styrelsen haft 16 sammanträden. Av tabellen framgår styrelseledamöternas närvaro vid mötena. Vid 3 möten har föreningens revisorer föredragit årets revisionsarbete. Styrelsen genomför regelbundet en extern utvärdering av sitt arbete vilken diskuteras i styrelsen och avrapporteras till valberedningen. En sådan utvärdering genomfördes 2023. Styrelsen tar även en aktiv del i medlemsverksamheten genom medverkan vid till exempel distriktsstämmor, höstmöten och förtroenderåd.

Styrelsens utskott

Revisionsutskottet

Revisionsutskottet har till uppgift att vara styrelsens beredningsorgan i frågor avseende riskbedömning, internkontroll, finansiell rapportering och revision samt har funktionen av att vara ett forum för dialog mellan olika parter såsom externrevision och internrevision. Utskottets arbete ska säkerställa att risker hanteras på rätt sätt, att fastlagda principer för den finansiella rapporteringen och interna kontrollen efterlevs samt att ändamålsenliga relationer upprätthålls med de externa revisorerna. Utskottet ska tillse att externa revisorers oberoende ställning upprätthålls och utvärdera revisionen och ge information till valberedningen om utfallet.

Utskottet bestod fram till föreningsstämman av Gunilla Aschan (ordförande), Johan Bygge och Jan-Erik Hansson. Utskottets sammansättning efter föreningsstämman 2023 var Gunilla Aschan (ordförande), Johan Bygge och Jan-Erik Hansson. Chefen för Lantmännens internrevision är sekreterare i revisionsutskottet. Utskottet har haft 3 protokollförda möten.

Ersättningsutskottet

Ersättningsutskottet har till uppgift att bereda frågor om och utarbeta principer för, ersättning och andra anställningsvillkor för koncernledningen. Dessa principer ska godkännas av föreningsstämman. Utskottet bereder och lämnar beslutsunderlag till styrelsen avseende anställningsvillkor för vd, och till vd avseende övriga medlemmar av koncernledningen. Utskottet bestod fram till föreningsstämman av Per Lindahl (ordförande), Sonat Burman-Olsson och Jan Ehrensvärd med vd Magnus Kagevik som föredragande. Utskottets sammansättning efter föreningsstämman 2023 var Per Lindahl, Sonat Burman-Olsson och Jan Ehrensvärd med vd Magnus Kagevik som föredragande. Koncernens HR och kommunikationsdirektör Elisabeth Wallin Mononen var sekreterare i utskottet fram till föreningsstämman 2023. Efter föreningsstämman var koncernens HR-direktör Emma Stockhaus sekreterare. Utskottet har haft 3 protokollförda möten under året.

Ägarutskottet

Ägarutskottet har till uppgift att vara beredningsorgan i medlemsrelaterade frågor. Ägarutskottets arbete ska säkerställa att arbetet med medlemsfrågor och demokratiska processer hanteras i enlighet med föreningslag, kooperativ kod och stadgar. Vidare syftar arbetet till att utveckling av stadgar, organisation och förhållandet till förtroendevalda och medlemmar sker på ett sådant sätt att verksamheten präglas av transparens och över tid anpassas till förändringar i samhälle och affärsliv. Ägarutskottet har i sitt uppdrag, kopplat till Koden, att utvärdera företagets demokratiska organisation och vid behov initiera förändringar. Under året har ägarutskottet haft möten och avstämning med de förtroendevalda revisorerna angående implementering av Koden samt med Förtroenderådets presidium.

Utskottet bestod fram till föreningsstämman av Jan Ehrensvärd (ordförande), Jenny Bengtsson och Per Wijkander. Utskottet har från föreningsstämma 2023 bestått av Per Wijkander (ordförande), Patrick Aulin och Jenny Bengtsson. Vid mötena deltar Lantmännens chefsjurist. Koncernens medlemschef är sekreterare i utskottet. Utskottet har haft 5 protokollförda möten under 2023.

Vd och koncernledning

Verkställande direktören, tillika koncernchef, utses av styrelsen och ansvarar för den löpande förvaltningen av föreningen. Arbetsfördelningen mellan styrelse och vd regleras i styrelsens arbetsordning. Koncernledningens sammansättning framgår av presentationen, sid 200-201. Koncernledningen sammanträder 8 gånger per år samt vid behov.

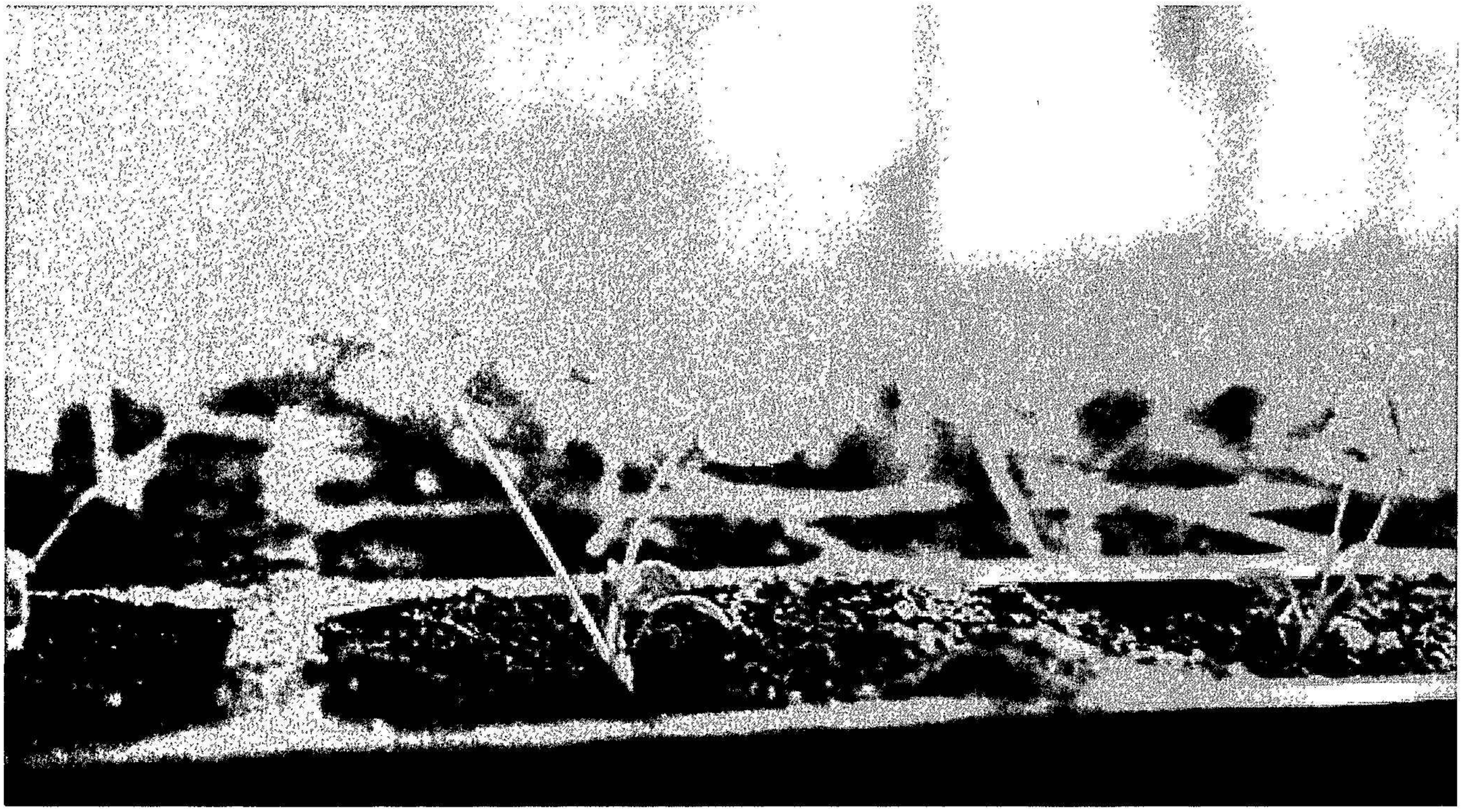
Ersättning till ledande befattningshavare

Företaget ska ha övergripande riktlinjer för ersättningar och villkor till ledande befattningshavare (vd och ledningsgrupp). Riktlinjerna ska tydligt ange hur ersättningar och villkor för vd och ledande befattningshavare fastställs.

Styrelsen ska inrätta ett ersättningsutskott eller själv fullgöra uppgiften.

Principer för ersättningar till ledande befattningshavare ska beslutas av stämman. Företagets revisorer ska granska hur principerna har tillämpats och lämna ett skriftligt yttrande till stämman. Se not 6.

Föreningsstämman beslutar årligen om principer för ersättning till ledande befattningshavare. Underlagen ingår i handlingarna som sänds ut till fullmäktige inför stämman. Förslaget är berett i styrelsens ersättningsutskott (se ovan) och har behandlats i styrelsen. Programvillkor och struktur för rörlig ersättning föredras för Förtroenderådet. Företagets revisorer granskar hur principerna har tillämpats sedan föregående föreningsstämma och yttrar sig över detta vid stämman. De lämnar ett skriftligt yttrande till stämman som finns tillgängligt i stämmomaterialet.

Rörlig lön – Kortsiktigt incitamentsprogram (STI)
Lantmännen har ett koncernövergripande program för rörlig lön, som för 2023 omfattade samtliga i koncernledningen samt ett antal ledande befattningshavare och seniora specialister och chefer i koncernen. Föreningens stämma tar årligen beslut om riktlinjer för rörlig lön för koncernledningen, och Lantmännens styrelse tar beslut för övriga målgrupper. För 2023 består programmet av finansiella och individuella mål. De finansiella målen representerar 75 procent av maximal rörlig lön och är kopplade till det ekonomiska värde som operativa enheter tillför Lantmännen. De individuella målen representerar 25 procent. Syftet med det kortsiktiga programmet för rörlig lön är att den enskilde koncernledningsmedlemmens årliga ersättning varierar med koncernens resultat och därigenom motivera till prestationer som driver detsamma. Programmet ska också stötta insatser som avser den egna prestationen som bidrar till koncernens nytta.

Rörlig lön – Långsiktigt incitamentsprogram (LTI)
Lantmännens långsiktiga incitamentsprogram löper under tre år med ett inledande prestations-år följt av två inlåsningsår. Programmet omfattar samtliga i koncernledningen samt en mindre grupp av koncernens högre ledande befattningshavare och affärskritiska nyckelpersoner. Syftet med programmet är att driva och belöna värdetillväxt och lönsamhet inom koncernen. Programmet har också en konstruktion som sammanlänkar ägarnas och deltagarnas intressen. För att programmet ska resultera i en initial tilldelning förutsätts att koncernen under prestationsåret uppnår ett förutbestämt minimumresultat i avkastning på eget kapital (RoE). Den initiala tilldelningen ökar vid en högre avkastning på eget kapital (RoE), men är maximerad vid ett resultat där ingen ytterligare tilldelning sker.

Princip 8. **Revision, risk och intern kontroll**

Styrelsen ska etablera ett ramverk och processer för riskhantering och intern kontroll. Det ska vara anpassat till verksamhetens komplexitet och omfattning och vara föremål för årlig utvärdering.

Styrelsen ska inrätta ett revisionsutskott eller själv fullgöra uppgiften.

Styrelsen ska se till att personer, som väljs för granskning av verksamheten ur ett medlemsperspektiv, har tillgång till relevant information om verksamheten och ett reglerat samarbete med yrkesrevisorerna.

Riskhantering och Intern kontroll
Koncerngemensamma policyer och styrdokument
Lantmännens uppförandekod gäller för alla verksamheter och medarbetare. Uppförandekoden beskriver hur Lantmännen ska uppträda och fatta beslut för att ta ansvar ur miljömässigt, socialt och affärsetiskt perspektiv. Uppförandekoden är en vägledning även för styrelsemedlemmar och förtroendevalda. Utöver uppförandekoden finns på flera områden vägledning i policyer, direktiv och riktlinjer.

Lantmännens styrelse ansvarar inför medlemmarna för företagets riskhantering. Koncernledningen rapporterar löpande riskfrågor till styrelsen och revisionsutskottet. Det löpande arbetet med kontroll av riskmandat och policyer sker i riskkommittén, som rapporterar månatligen till styrelsens

revisionsutskott. Varje år genomförs en Enterprise Risk Managementprocess, då respektive verksamhets risker identifieras. Se även sid 203-205.

Lantmännens affärsetiska complianceprogram omfattar efterlevnad av konkurrens- och antikorruptionslagstiftning. Inom ramen för programmet utförs regelbundna riskanalyser, kommunikation, kontroll och uppföljning samt utbildning. Lantmännens Group Compliance-funktion rapporterar löpande efterlevnad, identifierade risker samt status för arbetet med det affärsetiska complianceprogrammet till styrelsen genom revisionsutskottet samt till koncernledning.

Internkontroll avseende finansiell rapportering

Styrelsen har det övergripande ansvaret för intern kontroll i den finansiella rapporteringen. En skriftlig arbetsordning som klargör styrelsens ansvar och reglerar inbördes arbetsfördelning inom styrelsen och dess utskott har fastställts. Ett revisionsutskott finns som löpande rapporterar till styrelsen. Lantmännens process för intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen har utformats i syfte att ge en rimlig försäkran om tillförlitlig finansiell rapportering. Lantmännens divisioner, affärsområden och företag har ansvar för sin operativa verksamhet vilket inkluderar ansvar för intern kontroll i den finansiella rapporteringen.

De viktigaste inslagen i Lantmännens system för intern kontroll utgörs av kontrollmiljön, riskbedömning, kontrollaktiviteter, information och kommunikation samt uppföljning.

Kontrollmiljön är basen för den interna kontrollen inom Lantmännen och utgörs av de beslut om organisation, befogenheter och riktlinjer som styrelsen fattat. Styrelsens beslut har omsatts till fungerande lednings- och kontrollsystem av den verkställande ledningen. Organisationsstruktur, beslutsvägar, befogenheter och ansvar dokumenteras och kommuniceras i styrande dokument såsom koncernpolicyer, instruktioner och övriga regelverk. Till grund för den interna kontrollen ligger också koncerngemensamma redovisnings- och rapporteringsinstruktioner, instruktioner för befogenheter och attesträtter samt manualer.

I *riskbedömningen* ingår att identifiera och utvärdera risker för väsentliga fel i redovisning och rapportering på alla nivåer i koncernen. Riskbedömningar görs löpande.

Kontrollaktiviteterna utgör en del av den normala controller- och redovisningsverksamheten på samtliga nivåer och spelar en viktig roll för tillförlitligheten i den finansiella informationen. Controllerorganisationen, liksom det finansiella ansvaret, följer företagets organisations- och ansvarsstruktur. Verksamhetsnära controllers finns på samtliga nivåer inom organisationen.

För *information och kommunikation* kring den finansiella rapporteringen har Lantmännen formella informations- och kommunikationskanaler till berörd personal avseende policyer, riktlinjer och rapporteringsmanualer. De formella informations- och kommunikationskanalerna kompletteras med dialog mellan ekonomi- och finansfunktionerna på olika nivåer.

Uppföljning för att säkerställa effektiviteten i den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen görs regelbundet. Uppföljningen inbegriper såväl analys av löpande finansiella rapporter mot historik, budget och prognos som uppföljning av rapporterade aktiviteter.

Internrevision

Internrevisionen är en oberoende och objektiv funktion som utvärderar, föreslår och följer upp förbättringar avseende effektiviteten i Lantmännens risk management, interna kontroller samt styrprocesser inom hela koncernen. Internrevisionen rapporterar väsentliga iakttagelser och förbättringsförslag till koncernens styrelse dels genom revisionsutskottet och dels direkt till den operativa verksamheten. Funktionen är direkt underställd styrelsen och revisionsutskottet och utför sitt arbete enligt en fastställd internrevisionsplan. Internrevisionen är även oberoende granskningsfunktion för Lantmännen Finans AB enligt Finansinspektionens krav.

Externrevision

Revisorernas uppgift är att granska årsredovisning, koncernredovisning och bokföring samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning. Antalet ordinarie revisorer är fyra varav tre förtroendevalda, dvs personer som av Lantmännen utsetts att granska verksamheten ur ett medlemsperspektiv, och en auktoriserad revisor. Samtliga revisorer utses av stämman för ett år i taget. Auktoriserade revisorer är Ernst & Young AB och förtroendevalda revisorer är Kristina Glantz Nilsson, Jimmy Grinsvall och Ann-Sofi Ignell. Samtliga revisorerna lämnar en revisionsberättelse samt avlägger ett yttrande om hur principerna för ersättning till ledande befattningshavare har tillämpats. De rapporterar även återkommande till styrelse och revisionsutskott. De förtroendevalda revisorerna avlägger dessutom en granskningsrapport till föreningsstämman enligt Koden samt informerar förtroenderådet.

Distrikt Södra Skåne • Hans

Förtroendevalda revisorernas granskningsrapport och uttalande om föreningsstyrningsrapporten

Till föreningsstämman i Lantmännen ek för, org nr 769605-2856

Uppdrag och ansvarsfördelning

Vi har översiktligt granskat styrelsens föreningsstyrningsrapport för 2023 och tillämpningen av principerna enligt Svensk Kod för styrning av kooperativa företag och ömsesidiga företag. Det är styrelsen som har ansvaret för att principerna i Svensk kod för styrning av kooperativa och ömsesidiga företag följs och att detta redovisas och förklaras i föreningsstyrningsrapporten.

Granskningens inriktning och omfattning

Vi har genomfört en översiktlig granskning vilken har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har.

Vår granskning har skett utifrån ett medlemsperspektiv i enlighet med de åtta principerna i Svensk kod för styrning av kooperativa och ömsesidiga företag, samt enligt Svensk Kooperations vägledning för förtroendevalda revisorer. Särskild vikt har lagts vid Kodens principer om syfte och medlemsnytta, demokratiska processer samt medlemmarnas deltagande i företagets värdeskapande. Under 2023 har ett prioriterat granskningsområde varit medlemmens spannmålsaffär med föreningen.

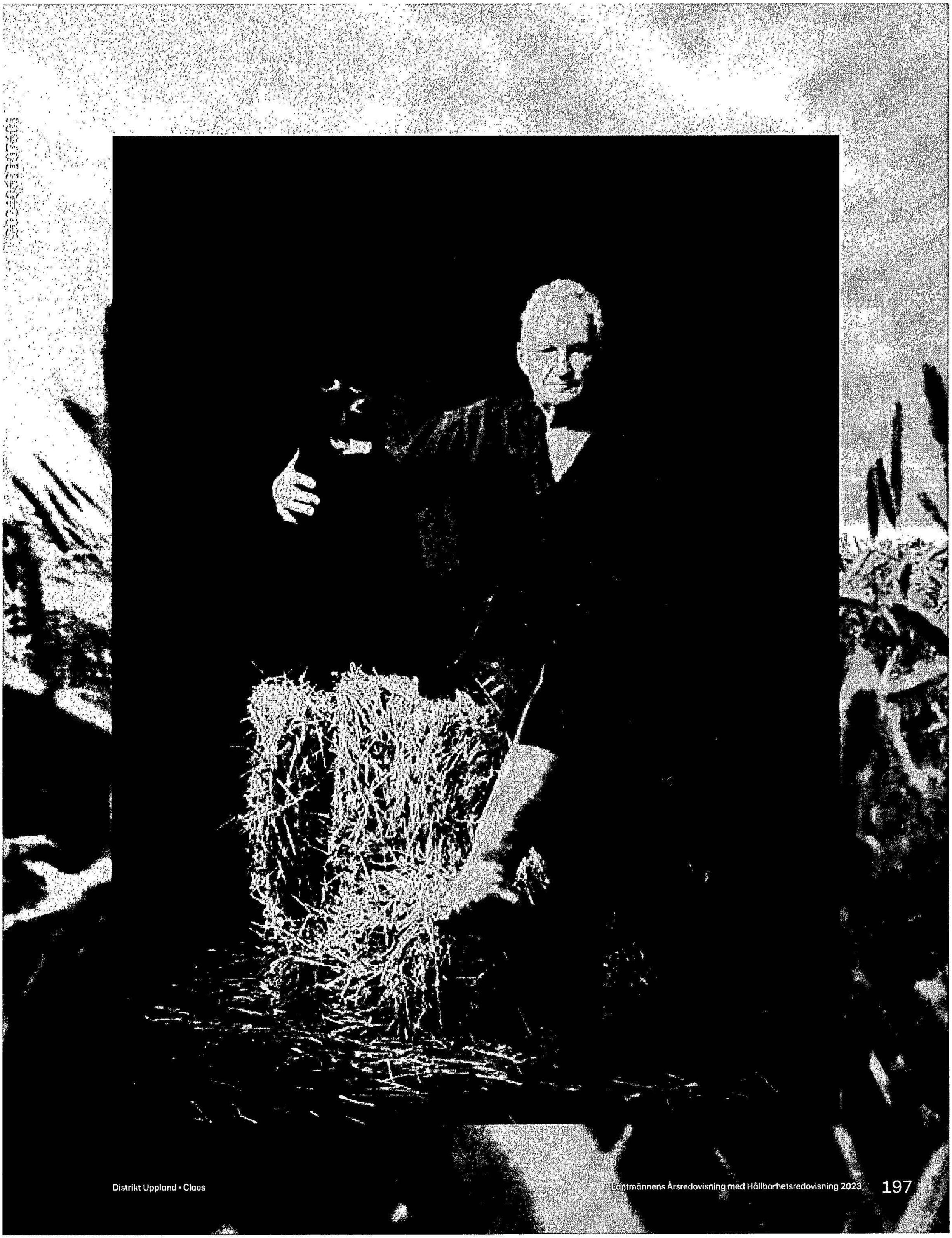
Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

Uttalande

En föreningsstyrningsrapport har upprättats enligt Svensk kod för styrning av kooperativa och ömsesidiga företag. Vår översiktliga granskning visar att de åtta principerna i koden i all väsentlighet har följts.

Stockholm den 21 februari 2024

Kristina Glantz Nilsson	Jimmy Grinsvall	Ann-Sofi Ignell
Förtroendevald revisor	*Förtroendevald revisor*	*Förtroendevald revisor*

Distrikt Uppland • Claes

Koncernstyrelse

Per Lindahl

Ordförande
Kristianstad
Född. 1964
Ledamot sedan 2011
Medlem i Lantmännen
Utskott. Ersättningsutskottet
Utbildning: Lantbruksutbildning
Huvudsysselsättning. Lantbrukare
Styrelseuppdrag. Styrelseledamot i Viking Malt Oy, Kungliga Skogs- och Lantbruksakademien (KSLA), team SE
Emissionsinsatser 7 728 638 SEK*
Inbetalda insatser: 2 737 000 SEK*
Förlagsandelar 300 000 SEK*

Jan-Erik Hansson

Vice ordförande
Färila
Född. 1963
Ledamot sedan 2022
Medlem i Lantmännen
Utskott. Revisionsutskottet
Utbildning. Maskiningenjör, lantbruksutbildning
Huvudsysselsättning: Lantbrukare
Emissionsinsatser 541 269 SEK*
Inbetalda insatser 2 249 544 SEK*

Gunilla Asehan

Linköping
Född. 1960
Ledamot sedan 2015
Medlem i Lantmännen
Utskott: Revisionsutskottet
Utbildning Agronomekonom
Huvudsysselsättning. Lantbrukare
Styrelseuppdrag Styrelseledamot i Fyrklovern ekonomi och juridik AB.
Emissionsinsatser 67 068 SEK*
Inbetalda insatser. 39 000 SEK*
Förlagsandelar: 300 000 SEK*

Patrik Anila

Nyköping
Född 1972
Ledamot sedan 2023
Medlem i Lantmännen
Utskott: Ägarutskottet
Huvudsysselsättning: Lantbrukare
Emissionsinsatser: 4 944 503 SEK*
Inbetalda insatser 1 073 647 SEK*

Jenny Bengtsson

Vessigebro, Falkenberg
Född. 1984
Ledamot sedan 2021
Medlem i Lantmännen
Utskott. Ägarutskottet
Utbildning. Veterinär
Huvudsysselsättning Veterinär och lantbrukare
Styrelseuppdrag. Styrelseledamot i Lantmännens Forskningsstiftelse.
Emissionsinsatser 129 334 SEK*
Inbetalda insatser: 166 235 SEK*

Sonat Burman-Olsson

Lidingo
Född 1958
Ledamot sedan 2018
Ej medlem i Lantmännen
Utskott. Ersättningsutskottet
Utbildning. Civilekonom, Executive MBA
Huvudsysselsättning Styrelseuppdrag
Styrelseuppdrag. Styrelseledamot i PostNord AB, Lindab International AB och Raizen S A.

Johan Bygge

Lidingo
Född 1956
Ledamot sedan 2019
Ej medlem i Lantmännen
Utskott. Revisionsutskottet
Utbildning Civilekonom
Huvudsysselsättning: Styrelseuppdrag
Styrelseuppdrag Styrelseordförande i Scandi Standard AB, Guard Therapeutics Intl AB och Yangi AB. Vice ordförande i AP3 Styrelseledamot i Getinge AB CapMan Oyj
Förlagsandelar 250 000 SEK

Lars Ekenstierna

Tomelilla
Född: 1968
Ledamot sedan 2020
Medlem i Lantmännen
Utskott. Ersättningsutskottet
Utbildning: Civilekonom
Huvudsysselsättning: Lantbrukare
Styrelseuppdrag: Styrelseordförande i Tosterups Gård AB, TreForm Packaging AB och Äppelriket Österlen ek för
Styrelseledamot i Viking Malt Oy
Emissionsinsatser: 1 334 871 SEK*
Inbetalda insatser. 913 966 SEK*

** Tillsammans med närstående, alternativt genom hel- eller delägda bolag.*

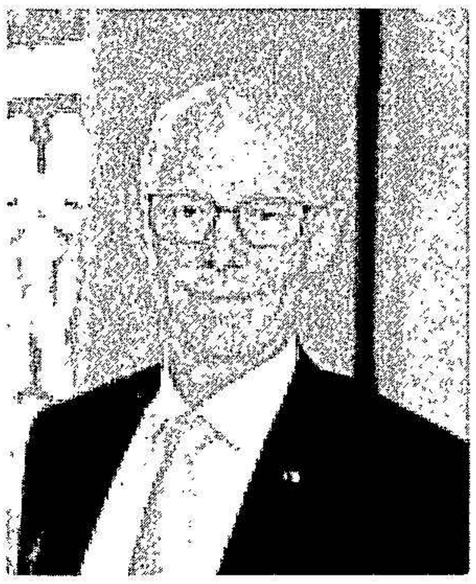
Per Wijkander

Upplands-Bro
Född: 1977
Ledamot sedan 2019
Medlem i Lantmännen
Utskott: Ägarutskottet
Utbildning: Agronomekonom
Huvudsysselsättning: Lantbrukare
Styrelseuppdrag: Styrelseledamot i LRF Växtodling.
Emissionsinsatser: 4 475 623 SEK*
Inbetalda insatser: 602 000 SEK*
Förlagsandelar: 1 500 000 SEK

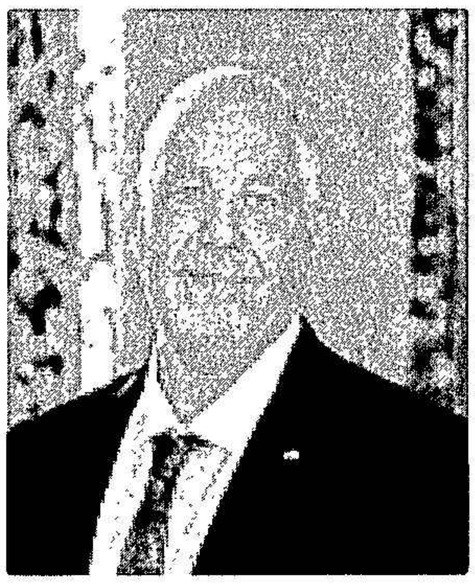
Tommy Brunsärn

Arbetstagarrepresentant
för Unionen
Södertälje
Född: 1959
Ledamot sedan 2007
Huvudsysselsättning: Strategisk Inköpare på Lantmännen Cerealia

Pär-Johan Lööf

Arbetstagarrepresentant
för Akademikerförbundet
Uppsala
Född: 1966
Ledamot sedan 2013
Utbildning: Agronom
Huvudsysselsättning: R&D Manager Agri, Lantmännen
Styrelseuppdrag: Styrelseledamot i Naturbutiken på Öland AB, Ideella föreningen Odling i Balans
Förlagsandelar: 100 000 SEK

Tomas Welander

Arbetstagarrepresentant
för IF Metall
Göteborg
Född: 1961
Ledamot sedan 2012
Huvudsysselsättning: Servicetekniker Swecon

Styrelsens sekreterare

Henrik Sundell

Chefsjurist
Född: 1964
Anställd: 2024
Utbildning: Jur kand

Allmän information

Ledamöter i styrelsen för Lantmännen ek för utses för en mandattid om två år.

Ordinarie föreningsstämma hålls den 7 maj 2024.

Innehav av emissionsinsatser, inbetalda insatser och innehav av förlagsandelar redovisas i SEK per den 31 december 2023.

Förtroendevalda revisorer

Kristina Glantz Nilsson

Håbo
Född: 1975
Revisor i Lantmännen sedan 2020
Utbildning: Agronom
Huvudsysselsättning: Företagsrådgivare Danske Bank Västerås, Lantbrukare
Emissionsinsatser: 80 807 SEK
Inbetalda insatser: 165 000 SEK
Förlagsandelar: 200 000 SEK

Jimmy Grinsvall

Sätila
Född: 1974
Revisor i Lantmännen sedan 2019
Utbildning: Lantmästare
Huvudsysselsättning: Lantbrukare
Emissionsinsatser: 498 209 SEK
Inbetalda insatser: 642 000 SEK

Ann-Sofi Ignell

Fjugesta
Född: 1978
Revisor i Lantmännen sedan 2023
Utbildning: Agronom
Huvudsysselsättning: Redovisningskonsult Fyrklövern Ekonomi och Juridik AB, Lantbrukare
Emissionsinsatser: 275 851 SEK*
Inbetalda insatser: 251 682 SEK*

Auktoriserad revisor

Andreas Troberg

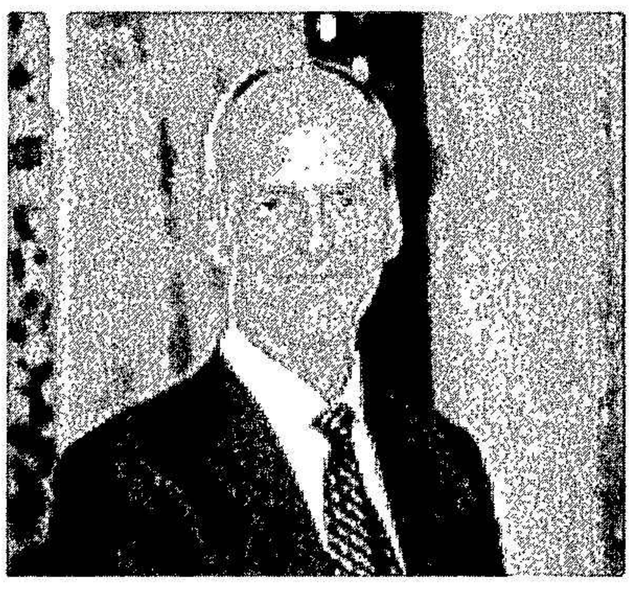
Ernst & Young AB, Stockholm
Född: 1976
Revisor i Lantmännen sedan 2022
Övriga uppdrag: Alfa Laval, Gränges, Munters, Sectra

** Tillsammans med närstående, alternativt genom hel- eller delägda bolag.*

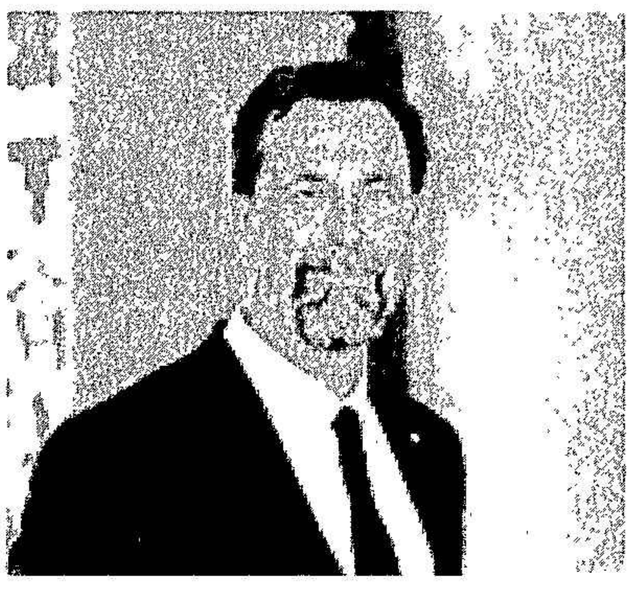
Koncernledning

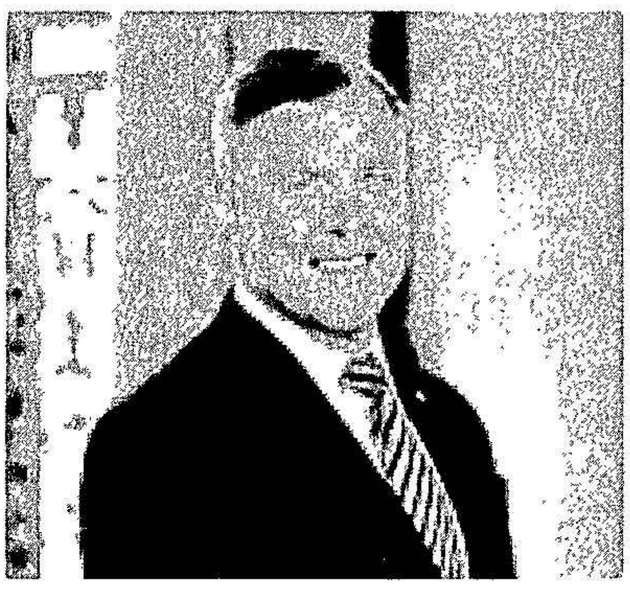
Magnus Kagevik
Vd och koncernchef
Chef division Livsmedel
Född: 1967
Anställd: 2018
Utbildning Civilingenjör Maskinteknik
Externa styrelseuppdrag: Styrelseledamot i Viking Malt Oy, team agrar och team SE
Förlagsandelar 2 000 000 SEK

Per Arvidsson
Vice vd och CTO
Född 1962
Anställd: 2011
Utbildning: Civilingenjör Maskinteknik
Externa styrelseuppdrag: Styrelseordförande i Sweden Food Arena och Agronod.
Förlagsandelar 2 000 000 SEK

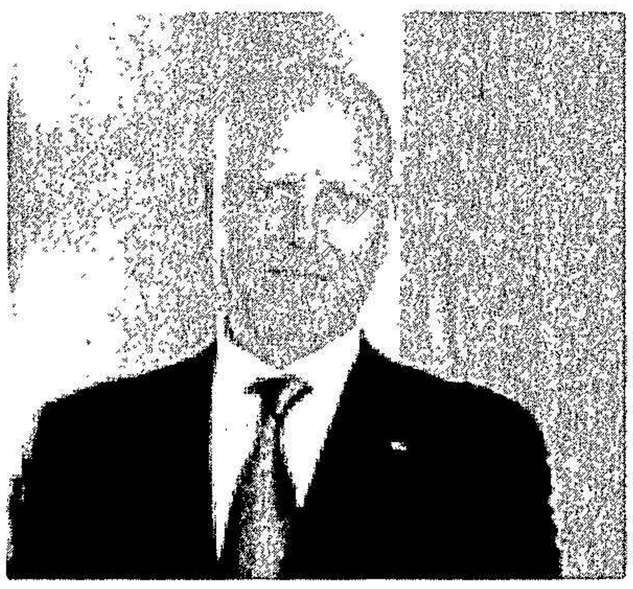
Lars-Gunnar Friis
Chef division Energi
Född: 1969
Anställd 2019
Utbildning Civilingenjör Maskinteknik
Externa styrelseuppdrag.
Vice ordförande i Drivkraft Sverige AB,
Styrelseledamot i SimSuFoodS AB
Förlagsandelar: 300 000 SEK

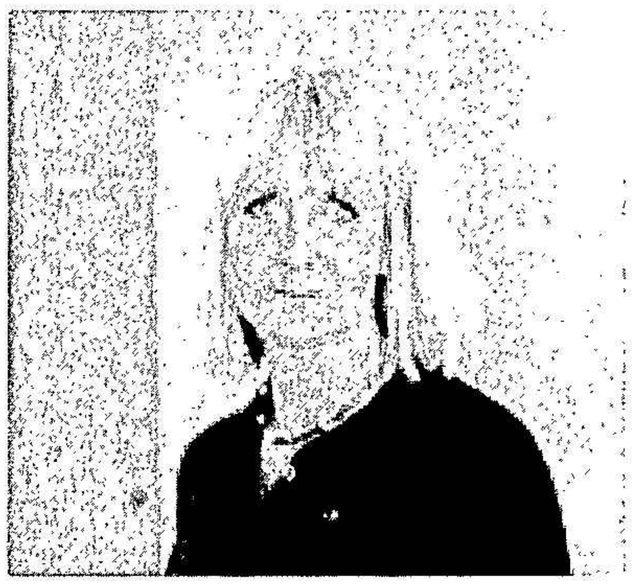
Thomas Isaksson
Chef Lantmännen Cerealia
Född. 1970
Anställd: 2015
Utbildning: Ekonomie magister

Niklas Lindberg
Chef affarsområde Swecon
Född. 1974
Anställd 2015
Utbildning. Civilekonom
Externa styrelseuppdrag:
Styrelseordförande i X-Innovations AB.
Styrelseledamot i Hyttbacken Invest AB.

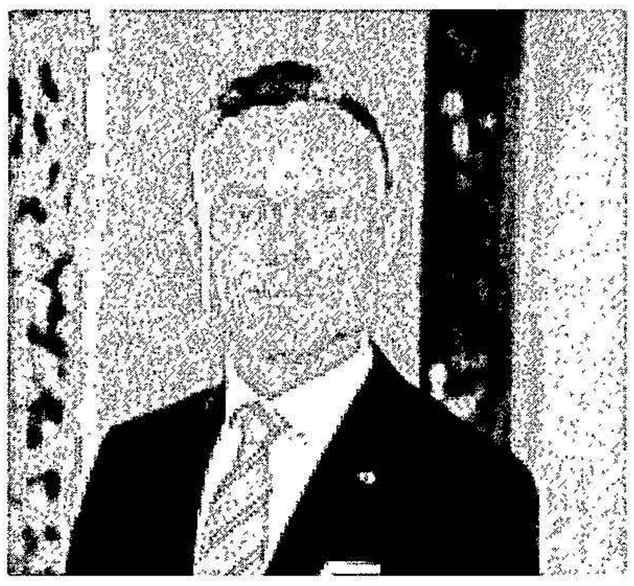

Carsten Lyngsø Thomsen
Chef Lantmännen Unibake
Född 1967
Anställd: 2021
Utbildning Diploma Business Administration

Elisabeth Ringdahl

Chef division Lantbruk
Född: 1965
Anställd: 2015
Utbildning: Civilekonom
Externa styrelseuppdrag: Styrelseordförande i Rezekne JSC. Styrelseledamot i Scandagra Group AB, Scandagra Polska Sp. z o.o. och team agrar.
Förlagsandelar: 500 000 SEK

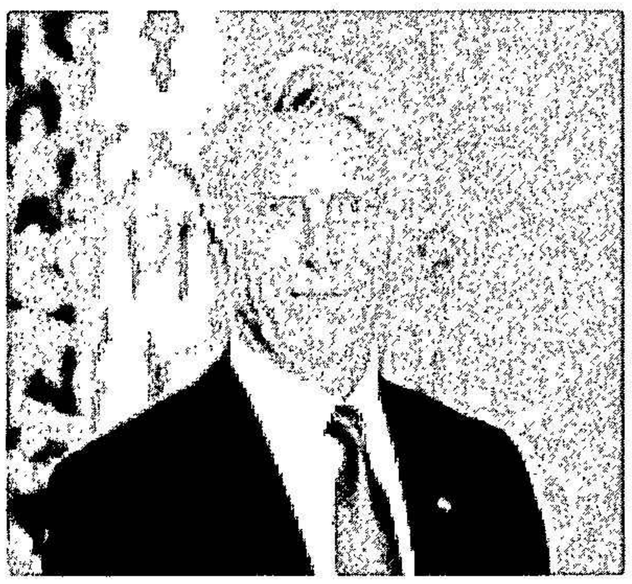
Michael Sigsfors

Ekonomi- och finansdirektör
Född: 1974
Anställd: 2008
Utbildning: Civilekonom
Förlagsandelar: 300 000 SEK

Emma Stockhaus

HR-direktör
Född: 1971
Anställd: 2011
Utbildning: Civilekonom
Förlagsandelar: 150 000 SEK

Henrik Sundell

Chefsjurist
Född: 1964
Anställd: 2024
Utbildning: Jur kand

Frida Tydén

Kommunikationsdirektör
Född: 1985
Anställd: 2007
Utbildning: Civilekonom
Förlagsandelar: 200 000 SEK

Förändringar i Lantmännens koncernledning

- Elisabeth Wallin Mononen avgick som HR & Kommunikationsdirektor den 30 juni 2023.
- Emma Stockhaus tillträdde som HR-direktör den 1 juli 2023.
- Frida Tydén tillträdde som Kommunikationsdirektör den 1 juli 2023.
- Tove Cederborg avgick som chefsjurist den 1 september 2023.
- Helen Larsson var tillförordnad chefsjurist 1 september 2023 till och med 31 januari 2024.
- Henrik Sundell tillträdde som chefsjurist den 1 februari 2024.

Innehav av förlagsandelar redovisas per den 31 december 2023.

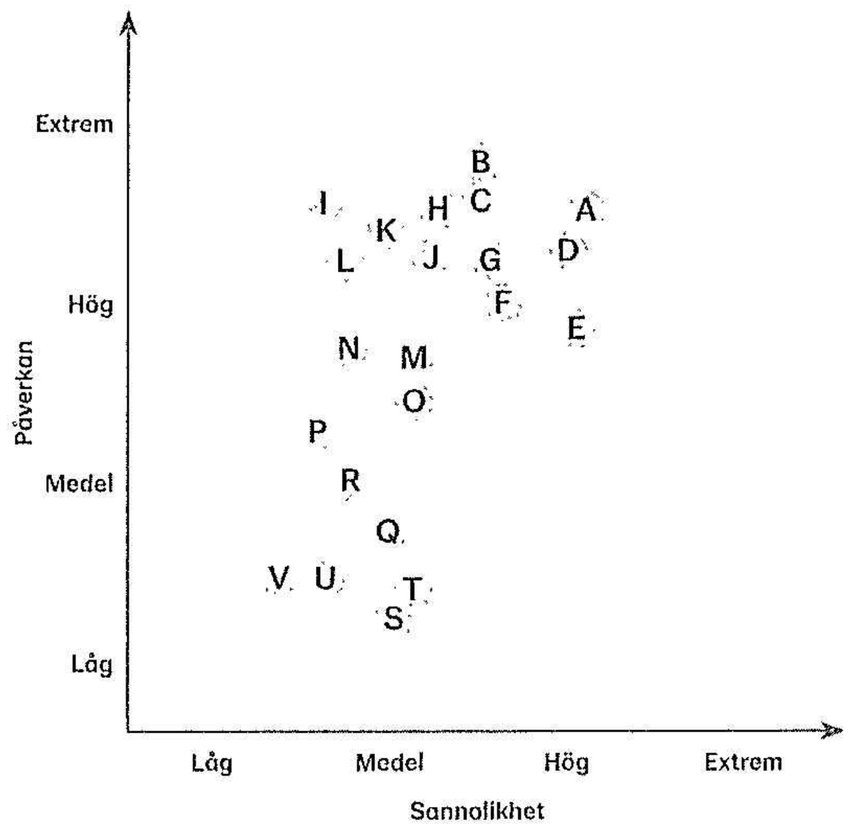
Risker och fakta

Väsentliga risker och riskhantering 203
Förklaringar till koncernens resultaträkning 206
Förklaringar till koncernens balansräkning 207
Förklaringar till koncernens kassaflödesanalys 208
Koncernens tioårsöversikt 210
Ordlista 212
Adresser 213

Väsentliga risker och riskhantering

Risker är ett naturligt inslag i all affärsverksamhet. En risk kan vara händelser, beslut eller felaktig hantering som påverkar Lantmännens affärsmål. Att identifiera och hantera risker är en integrerad del av såväl den strategiska planeringen som kontroll och styrning av verksamheten.

Lantmännens riskanalys

Bedömningsskalan sträcker sig från låg, medel, hög till extrem för sannolikhet respektive påverkan. Riskbedömningen 2023 är gjord inom ramen för ERM-processen med stöd av intern expertis under perioden augusti-december.

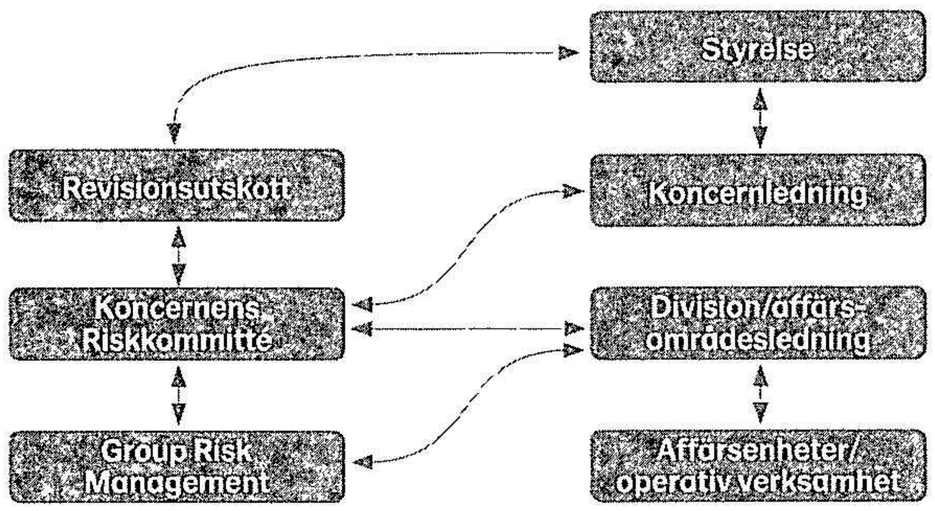
- A Volatilitet i råvaror och insatsvaror samt obalans i tillgång och efterfrågan
- B Väder- och klimatrisker
- C Politiska, inklusive geopolitiska, risker
- D Konjunktur
- E Volatilitet i etanolpris
- F Kund- och konsumenttrender samt marknadsdynamik
- G Effekter från kriget i Ukraina
- H Brand och egendomsskador. inklusive hot och sabotage
- I Affärsetiska risker
- J Cybersäkerhet och IT-drift
- K Regulatoriska förändringar
- L Kvalitet och produktsäkerhet
- M Arbetsmiljö och säkerhet
- N Varumärkes- och anseenderisk
- O Attrahera, behålla och utveckla nyckelkompetenser
- P Hållbarhetsrisker i leverantörskedjan
- Q Valutarisk
- R Konsekvenser av pandemi
- S Kredit- och motpartsrisk
- T Efterlevnad miljölagstiftning
- U Ränterisk
- V Refinansierings-/likviditetsrisk

Riskhanteringsprocess

Lantmännens styrelse ansvarar inför medlemmarna för bolagets riskhantering. Koncernledningen rapporterar löpande riskfrågor till styrelsen och revisionsutskottet.

Arbetet med kontroll av riskmandat och policyer sker i riskkommittén, som rapporterar månatligen till styrelsens revisionsutskott. Affärerna ansvarar för implementering av riskarbetet i den dagliga verksamheten medan riskidentifiering och kontinuitetsplanering är en viktig del av varje chefs ansvar. Varje år genomförs en koncernövergripande Enterprise Risk Management-process med alla affärsenheter. Arbetet sker i workshops med respektive ledningsgrupp och funktionerna Group Risk Management, Group Compliance, Hållbar utveckling, Hälsa och Säkerhet, Informations- och IT-säkerhet samt Internrevision.

Verksamhetens risker identifieras och värderas utifrån sannolikhet och effekten på resultat, rykte och människor. Koncernens risker aggregeras och de mest betydande riskerna behandlas i riskkommittén, koncernledningen och styrelsen med löpande uppföljning. Respektive verksamhets riskåtgärder säkerställs av affärsansvariga.

A Volatilitet i råvaror och insatsvaror, obalans i tillgång och efterfrågan

Riskniva Hög sannolikhet Hög påverkan

Det råder global instabilitet i tillgång och efterfrågan på råvaror och insatsmedel. Pandemi, politisk instabilitet, krig i Ukraina och väder påverkar pris på råvaror, förpackningsmaterial, halvledare och energi. Det får även konsekvenser för logistik och transportmöjligheter. Prisfluktuationerna bedöms öka av mer volatilt utbud av råvaror, begränsad möjlighet att utöka markanvändningen för odling globalt samt större osäkerhet i skördeutfall på grund av klimatförändringar.

Hantering: Prisrisk och Volymrisk är sammankopplade, men hanteras olika. Prissäkring av råvaror, el och gas hanteras med både fysiska affärer och finansiella derivat enligt gällande regelverk och policyer Vidare förs kontinuerlig dialog internt liksom med leverantorskedjan för att säkra tillgång till kritiska insatsvaror. Parallellt med systematiskt arbete att hitta back-up alternativ vid behov.

B Väder- och klimatrisker

Risknivå Hog sannolikhet Hog påverkan

Klimatförändringar med mer extrema väderförhållanden som torka, kraftig nederbörd och ökat tryck från skadegörare, påverkar odlingsförhållandena och lönsamheten i spannmålsvärdekedjan. Väder kan påverka enskilda säsonger och ge obalans i tillgång och efterfrågan. Övergången till en fossilfri ekonomi skapar både utmaningar och möjligheter för affärer.

Hantering. Utveckling av odlingstekniker, sortförädling och anpassning till klimatförändringar. Beredskap för spannmålshandel och ökad torkkapacitet, produktionsstörningar och för leveransstörningar av känsliga råvaror.

C Politiska, inklusive geopolitiska, risker

Riskniva Medel sannolikhet Hög påverkan

Politisk instabilitet i Europa och dess naromräde eskalerar. Global osäkerhet och stigande nationalism ökar myndigheters intervention och påverkar handelsfrihet, bland annat handel med jordbruksprodukter.

Hantering: Utvecklingen följs och analyseras löpande för att anpassa verksamheten efter ändrade förutsättningar.

D Konjunktur

Riskniva Hög sannolikhet Hog paverkan

Osäker ekonomisk tillväxt, brister i leverantörskedjor, inflation och konkurrenskraft. Verksamheterna påverkas och priskonkurrensen är stark, då konjunkturförändringar även påverkar kunders köpmönster.

Hantering: Lantmännen övervakar konjunkturläget och anpassar kostnadsläget därefter. Åtgärdsplaner finns för större förändringar i efterfrågan. Lantmännen hanterar priskonkurrens genom att arbeta med pris, mix och innovation samt genom varumärkesbyggande.

E Volatilitet i etanolpris

Riskniva Hog sannolikhet Hog paverkan

Rörelseresultatet i etanolfabriken i Norrköping beror i hög grad på relationen mellan priser på spannmål, foder och etanol samt politiska beslut som EU:s tullregler.

Hantering: Fysisk och finansiell prissäkring sker av spannmål, etanol och foder för Lantmännen Biorefineries inköp och försäljning. Möjligheten att prissäkra etanol varierar men har förbättrats genom ökad likviditet på terminsmarknaden. Ett omfattande utvecklingsarbete bedrivs inom etanolaffären för att bredda råvarubasen och produktutbudet vilket leder till minskad påverkan från prisrelationen mellan etanol och spannmål.

F Kund- och konsumenttrender samt marknadsdynamik

Riskniva Hög sannolikhet Hog paverkan

Marknaden påverkas av omvärldstrender och konkurrenters aktiviteter, och kraven ökar på utvecklingstakt, innehållshöjd och investeringsnivåer, i synnerhet vad gäller ansvar och hållbarhet, men även digitalisering.

Hantering: Lantmännen identifierar marknadens krav och kundernas önskemål och utvecklar relevanta tjänster och produkter inklusive e-handel.

G Effekter från kriget i Ukraina

Risknivå Medel sannolikhet Hog paverkan

Rysslands krig i Ukraina har påverkat Lantmännens verksamheter inte minst i Ukraina, men medför även utmaningar på världsmarknaden rörande spannmålstillgång och andra råvaror och har stor påverkan på energi- och jordbruksmarknaden.

Hantering: Avyttring av de ryska verksamheterna. Bevakning av utvecklingen och anpassning efter rådande situation.

H Brand och egendomsskador, inklusive hot och sabotage

Riskniva Medel sannolikhet Hog påverkan

Lantmännen bedriver verksamheter där risk för brand, explosion, utifrån kommande hot genom skadegörelse eller sabotage är närvarande. Egendom kan skadas, och stillestånd i produktionen påverkar resultat och marknadsposition.

Hantering: Skadeförebyggande arbete genom inspektioner. Investeringar i förbättringsåtgärder. Adekvata försäkringar för operativa risker som delvis kanaliseras via koncernens eget försäkringsbolag Dirual Försäkrings AB.

I Affärsetiska risker

Riskniva Medel sannolikhet Hög paverkan

Lantmännen verkar i länder och branscher med varierande exponering för korruption och konkurrensrättslig komplexitet.

Hantering: Affärsetik ingår i uppförandekoden, därtill finns policyer och ett affärsetiskt complianceprogram. Årligen genomförs riskanalys, riktade aktiviteter för att hantera riskområden samt systematisk uppföljning och rapportering.

J Cybersäkerhet och IT-drift

Risknivå Medel sannolikhet Hog påverkan

Cyberangrepp med utpressning och bedrägeri fortsätter att växa. Brottslingar ser företag som är välmående, eller som verkar i en sektor som är under hård press (sjukvård/medtech under pandemin och nu livsmedel/energi), som lukrativa mål – dessa kan ofta vara mer benägna att betala en lösensumma.

Hantering: Ett omfattande program för att förbattra koncernens cybersäkerhet pågår bland annat med skärpt upptäckandeförmåga samt ytterligare utbildningar för produktionspersonal. Lantmännen har även förnyat det systematiska arbetet med informationssäkerhet och satsat på att hantera risker relaterade till föråldrade system.

K Regulatoriska förändringar

Risknivå Medel sannolikhet Hög påverkan

Lagar, regelverk och styrmedel kan påverka produktion och lönsamhet. Lantbruk och energiproduktion är reglerade områden och EU:s hittills negativa syn på grödbaserade biodrivmedel utgör en risk vad gäller nya regelverk. Striktare miljöregelverk för växtodling är troliga och kan påverka lantbruket. Vissa av Lantmännens verksamheter är tillståndspliktiga.

Hantering: Bevakning av frågor, genom både svenska och europeiska branschorganisationer. Respektive division och affär bevakar ändringar inom specifika områden och anpassar sin verksamhet.

L Kvalitet och produktsäkerhet

Risknivå Medel sannolikhet Hög påverkan

Produktsäkerhet och kvalitet är viktigt i alla affärer. Kraven är särskilt höga i livsmedels- och fodervärdekedjan och produktionen följer standarder. För spannmål finns särskilda risker kopplat till kvalitet.

Hantering: Arbetet drivs och utvecklas av respektive koncernbolag med uppföljning på koncernnivå. Annan hantering är löpande utveckling av krav och uppföljning av kvaliteter och volymer, efterlevnad av standarder för livsmedelssäkerhet, kontraktsodling, utbildning, även tredjepartrevision. Lantmännens produkter förses med tydlig information. Organisation och rutiner finns på plats för återkallelser, liksom försäkringar.

M Arbetsmiljö och säkerhet

Risknivå Medel sannolikhet Medel påverkan

Vissa verksamheter har farliga arbetsmiljöer och arbetsmoment som utgör fara eller risker för hälsan.

Hantering: Systematik, rapportering och uppföljning på området. Arbetsmiljöutbildning är obligatoriskt för alla våra ledare.

N Varumärkes- och anseenderisk

Risknivå Medel sannolikhet Hög påverkan

Lantmännens varumärke kan påverkas negativt om verksamheten inte bedrivs långsiktigt hållbart, inte följer lagstiftning och regelverk, eller inte lever upp till Lantmännens varumärkeslöfte.

Hantering: Lantmännen ställer krav på egen produktion, råvaror, leverantörer, samt arbetar med medarbetarengagemang och ledarskap, med externa intressentdialoger och transparent redovisning.

O Attrahera, behålla och utveckla nyckelkompetens

Risknivå Medel sannolikhet Medel påverkan

Svårighet att attrahera och rekrytera nyckelkompetens kan leda till att Lantmännen inte kan genomföra strategier, utveckla affärer och nå uppsatta affärsmål.

Hantering: Lantmännen driver ett systematiskt och strategiskt arbete med fokus på ledar- och kompetensförsörjning för att stärka arbetsgivarvarumärket.

P Hållbarhetsrisker i leverantörskedjan

Risknivå Medel sannolikhet Medel påverkan

Lantmännen har leverantörer i, och köper vissa råvaror från, länder och branscher med hög risk ur ett hållbarhetsperspektiv, till exempel mänskliga rättigheter och biologisk mångfald.

Hantering: I leverantörsuppförandekoden tydliggörs krav och processen för att godkänna leverantörer. För högriskråvaror som soja och palmolja finns program som hanterar risk och säkerställer ansvar.

Q Valutarisk

Risknivå Medel sannolikhet Medel påverkan

Genom valutakursförändringar påverkas Lantmännens resultat, egna kapital och konkurrenssituation. Betalningsflöden och avtal i olika valutor skapar valutarisker.

Hantering: Lantmännens valutarisker hanteras centralt för att minimera valutakurseffekter samt uppnå matchning av valutaaffärer inom koncernen för en optimal kurssäkring. Förväntade flöden säkras genom finansiella instrument enligt riktlinjerna i Lantmännens finanspolicy.

R Konsekvenser av pandemi

Risknivå Medel sannolikhet Medel påverkan

Coronapandemin har inneburit utmaningar för verksamheterna, och livsmedelsdivisionen är den mest påverkade affären, men övergripande har Lantmännen hanterat och klarat sig bra, inte minst tack vare våra diversifierade verksamheter.

Hantering: Lantmännen arbetar proaktivt med övervakning och krishantering, liksom arbete för att säkra råvarutillgång, kundleveranser och kundkrediter.

S Kredit- och motpartsrisk

Risknivå Medel sannolikhet Låg påverkan

Lantmännens finansiella transaktioner ger upphov till kreditrisker gentemot finansiella och kommersiella motparter.

Hantering: Lantmännen arbetar endast med banker med hög kreditvärdighet och som i första hand deltar i koncernens långfristiga finansiering. För att minimera kreditrisken på utestående kundfordringar har Lantmännen en policy som innebär särskild kreditprövning. Vid särskilda behov kreditförsäkras kunder.

T Efterlevnad miljölagstiftning

Risknivå Medel sannolikhet Låg påverkan

Lantmännen bedriver tillstånds- och anmälningspliktig verksamhet i enligt miljöbalken i Sverige och nationell lagstiftning i övriga länder. Förändrad omgivande verksamhet kan medföra begränsningar eller högre krav på Lantmännens verksamhet. Utökad produktion eller förändrad produktionsinriktning kan påverka tillstånd.

Hantering: Uppföljning och rapportering till myndigheter. Aktivt arbete med kemikaliehantering. Miljöinspektioner och kartläggning av industrimark för behov av efterbehandling.

U Ränterisk

Risknivå Låg sannolikhet Låg påverkan

Förändringar i marknadsräntan kan ge negativ påverkan på resultat och kassaflöden. Genomslaget i räntenettot beror på lånens räntebindningstid.

Hantering: Lantmännen upptar i huvudsak lån med kort räntebindning och lång kapitalbindning. För att förlänga räntebindningen kan Lantmännen ingå ränteswapavtal samt förlänga räntebindningen på befintliga lån.

V Refinansierings-/likviditetsrisk

Risknivå Låg sannolikhet Låg påverkan

Vid omsättning av lån och krediter finns risk för högre kostnader och begränsade möjligheter till refinansiering. Likviditetsrisk är risken att betalningsförpliktelser inte kan uppfyllas på grund av otillräcklig likviditet.

Hantering: Refinansieringsrisken begränsas genom spridning av motparter och förfalloprofiler på räntebärande skulder. I finanspolicyn regleras likviditetsrisken genom att garanterade outnyttjade kreditfaciliteter och likvida medel ska överstiga 1 500 MSEK.

Förklaringar till

Koncernens resultaträkning

Resultaträkningen sammanfattar ekonomin för året som har gått och visar alla intäkter och alla kostnader från verksamheten som bidrar till årets resultat.

Enkelt uttryckt mäter det när företagets totala försäljning

Här visas kostnader för att tillverka och sälja varorna och tjänsterna

Detta visar om försäljningen går med vinst

Kostnader eller intäkter för lån, placeringar, aktier, värdepapper, räntebärande papper osv

Detta kallas också för nettoresultat och visar resultatet efter skatt

Koncernens resultaträkning

MSEK	2023	2022
Nettoomsättning	65 212	60 612
Övriga rörelseintäkter	512	2 893
Förändringar i lager av färdiga produkter och produkter i arbete	−2 683	127
Råvaror och förnödenheter	−21 344	−22 312
Handelsvaror	−18 458	−18 132
Personalkostnader	−8 124	−7 410
Avskrivningar och nedskrivningar	−2 412	−3 153
Övriga rörelsekostnader	−10 735	−10 479
Andel av resultat i företag redovisade enl. kapitalandelsmetoden	267	161
Rörelseresultat	2 236	2 307
Finansiella intäkter	193	121
Finansiella kostnader	−551	−300
Resultat efter finansiella poster	1 878	2 128
Skatt	−318	−337
Årets resultat	1 560	1 791
Årets resultat hänförligt till		
Medlemmar i den ekonomiska föreningen	1 554	1 781
Innehav utan bestämmande inflytande	6	10

Rapporten över totalresultatet utgår från årets resultat i resultaträkningen. Övrigt totalresultat visar resultatet från omvärderingar som görs av olika balansposter till marknadsvärden eller till använda valutakurser. Omvärderingarna är intäkter och kostnader och är del av koncernens totala resultat för året. Övrigt totalresultat tillförs det egna kapitalet och ingår i det belopp som kan delas ut till ägarna.

Koncernens rapport över totalresultat

MSEK	2023	2022
Årets resultat	1 560	1 791
Övrigt totalresultat		
Poster som inte kommer att omklassificeras till resultatet		
Aktuariella vinster och förluster i förmånsbaserade pensionsplaner	−352	726
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	55	−17
Poster som omklassificeras till balansräkningen	-	26
Skatt hänförlig till poster som inte kommer att omklassificeras	76	−162
Summa	−221	573
Poster som kommer att omklassificeras till resultatet		
Kassaflödessäkringar	−365	355
Omräkningsdifferens på utländsk verksamhet	−49	903
Resultat från säkring av nettoinvestering i utländska verksamheter	139	−207
Andel i övrigt totalresultat i företag redovisade enligt kapitalandelsmetoden	7	89
Skatt hänförlig till poster som kommer att omklassificeras	47	−30
Summa	−221	1 021
Övrigt totalresultat, netto efter skatt	−442	1 683
Summa totalresultat	1 118	3 474
Summa totalresultat hänförligt till		
Medlemmar i den ekonomiska föreningen	1 112	3 464
Innehav utan bestämmande inflytande	6	10

Totalresultatet innefattar både resultatet från årets verksamhet och från omvärderingarna. Beloppet ökar eller minskar det egna kapitalet i koncernen.

Förklaringar till

Koncernens balansräkning

I balansräkningen ges en bild av vilka tillgångar som finns och hur dessa tillgångar har finansierats. Värdet på samtliga tillgångar är alltid lika med skuldernas värde. Skulderna består av skulder till ägarna, eget kapital, och övriga skulder.

Anläggningstillgangar

Anläggningstillgangarna är de tillgångar som kommer att användas eller ägas under mer än ett år och under den tiden bidra till värdeutvecklingen i företaget. Här hittar vi värdet på materiella tillgångar som fabriker och övriga fastigheter, maskiner, inventarier och liknande. Här redovisas även värdet på immateriella tillgångar, dvs. tillgångar utan fysisk substans, som goodwill, köpta varumärken, patent och liknande. Goodwill är den del av en köpeskilling för ett dotterföretag som inte kunnat hänföras till någon annan tillgång och som främst betalats för förväntade synergier och för personalens kompetens. Bland anläggningstillgångar hittar vi även värdet på vår andel av eget kapital i joint ventures och intresseföretag, dvs. i huvudsak företag som ägs till mellan 20 och 50 procent under Innehav redovisade enligt kapitalandelsmetoden.

Omsättningstillgangar

Omsättningstillgångar är tillgångar som är avsedda att omsättas i verksamheten, antingen genom försäljning eller förbrukning. Det är alltså de värden som finns i ett företag och som förbrukas på kort tid och som enkelt kan växlas in mot reda pengar. Här hittar vi värdet på de varor som fortfarande finns i lager och de fordringar vi har på våra kunder för produkter och tjänster som vi sålt till dem och ännu inte hunnit få betalt för. Bland omsättningstillgångarna redovisas även de likvida medel, dvs. främst de banktillgodohavanden, som finns.

Eget kapital

Eget kapital utvisar de nettotillgångar som finns (tillgångar - skulder) och som tillhör ägarna och som ägarna förväntar sig avkastning på. Lantmännens övergripande ekonomiska mål är att ge en långsiktig avkastning på 8 procent på detta kapital över en konjunkturcykel och med nuvarande affärsportfölj. Det resultat som används vid beräkning av avkastningen är "Årets resultat" i koncernens resultaträkning. En viktig komponent i eget kapital är medlemmarnas insatser i den ekonomiska föreningen. Medlemsinsatserna är såväl inbetalda som emitterade. Övrigt kapital är det som tjänats in under årens lopp i både moderföreningen och i de bolag som ingår i Lantmännen och som inte delats ut till medlemmarna, utan som är en del av finansieringen av de tillgångar som ska generera framtida resultat.

Innehav utan bestämmande inflytande kallas även minoritetsandelar. Minoritetsandelar är den andel av eget kapital i dotterföretag som inte ägs direkt eller indirekt av moderföretaget.

Skulder

Skulderna delas upp i långfristiga och kortfristiga skulder vilket helt enkelt avser att beskriva hur lång tid som dessa ska betalas tillbaka på.

Koncernens balansräkning

MSEK	2023 31 dec	2022 31 dec
TILLGÅNGAR		
Anläggningstillgångar		
Materiella anläggningstillgångar	16 203	14 758
Förvaltningsfastigheter	677	690
Goodwill	6 151	6 186
Övriga immateriella anläggningstillgångar	3 591	3 845
Innehav redovisade enligt kapitalandelsmetoden	3 010	3 195
Överskott i fonderade pensionsplaner	-	237
Finansiella anläggningstillgångar	636	859
Uppskjutna skattefordringar	298	301
Övriga anläggningstillgångar	231	660
Summa anläggningstillgångar	30 798	30 731
Omsättningstillgångar		
Varulager	9 464	9 957
Kundfordringar och övriga rörelsetillgångar	9 277	9 883
Kortfristiga räntebärande tillgångar	347	83
Aktuella skattefordringar	61	90
Likvida medel	632	355
Summa omsättningstillgångar	19 781	20 368
SUMMA TILLGÅNGAR	50 579	51 099

MSEK	2023 31 dec	2022 31 dec
EGET KAPITAL OCH SKULDER		
Eget kapital		
Medlemsinsatser	4 534	4 027
Övrigt tillskjutet kapital	3 110	3 110
Reserver	1 278	1 444
Balanserade vinstmedel inkl. årets resultat	14 449	14 250
Summa eget kapital hänförligt till medlemmar i den ekonomiska föreningen	23 371	22 831
Innehav utan bestämmande inflytande	101	101
Summa eget kapital	23 472	22 932
Långfristiga skulder		
Långfristiga räntebärande skulder	5 643	4 445
Avsättningar för pensioner	49	-
Uppskjutna skatteskulder	1 096	1 222
Övriga långfristiga avsättningar	395	376
Övriga långfristiga skulder	138	163
Summa långfristiga skulder	7 321	6 206
Kortfristiga skulder		
Kortfristiga räntebärande skulder	5 979	6 850
Leverantörsskulder och andra rörelseskulder	12 727	13 790
Aktuella skatteskulder	111	372
Kortfristiga avsättningar	969	949
Summa kortfristiga skulder	19 786	21 961
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	50 579	51 099

Förklaringar till

Koncernens kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen innehåller uppgifter om koncernens finansiella flöden, det vill säga företagets inbetalningar och utbetalningar. Kassaflödesanalysen delas in i tre delar.

[illegible]

Löpande verksamhet är årets resultat enligt resultaträkningen justerat för poster som inte är in- eller utbetalningar utan bokföringsmässiga kostnader. I kompletteringsinnebär avskrivningar och realisationsförluster lägre resultat men ingen utbetalning. Man drar även av under året betalda finansiella poster och betald inkomstskatt. Justeringar görs även för förändringar i varulager, rörelsefordringar, främst kundfordringar, och rörelseskulder, främst leverantörsskulder.

[illegible]

Investeringsverksamheten visar utbetalningar till olika investeringar och inbetalningar från försäljningar av verksamheter, anläggningstillgångar eller finansiella placeringar. Skillnaden mot resultaträkningen är att hela årets utbetalningar för en investering synas i resultaträkningen är till exempel köp av ett företag ingen kostnad utan för en anläggning delar man upp kostnaden genom avskrivning, fördelat på det antal år man räknar med att den ska vara den.

[illegible]

Finansieringsverksamheten visar hur man har finansierat verksamheten och investeringarna om kassaflödet från årets löpande verksamhet inte är tillräckligt. Det visar även utbetalningar till de som finansierat verksamheten, till exempel utdelning till ägare eller amortering av lån.

Koncernens kassaflödesanalys

MSEK	2023	2022
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		
Rörelseresultat	2 236	2 307
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet [1]	2 523	2 164
	4 759	4 471
Betalda finansiella poster, netto	–347	–177
Betald skatt	–538	–245
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital	3 874	4 049
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital		
Förändring av varulager	472	–2 860
Förändring av rörelsefordringar	161	–1 484
Förändring av rörelseskulder	–732	1 654
	–99	–2 690
Kassaflöde från den löpande verksamheten	3 775	1 359
INVESTERINGSVERKSAMHETEN		
Förvärv av verksamheter, inklusive kapitaltillskott	–63	–1 827
Avyttringar av verksamheter	385	1 066
Investering i materiella anläggningstillgångar	–3 282	–3 002
Investering i immateriella anläggningstillgångar	–45	–72
Försäljning av materiella och immateriella anläggningstillgångar	270	386
Förändring av finansiella placeringar	–119	–378
Kassaflöde från investeringsverksamheten	–2 854	–3 827
Kassaflöde före finansieringsverksamheten	921	–2 468
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN		
Förändring av räntebärande skulder inkl pensionsavsättningar	–68	700
Inbetalt insatskapital	281	207
Återbetalt insatskapital	–77	–101
Utbetald utdelning	–783	–710
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	–647	96
Årets kassaflöde	274	–2 372
Likvida medel vid årets början	355	2 704
Kursdifferens i likvida medel	3	23
Likvida medel vid årets slut	632	355

[1] MSEK

Justering för poster som ingår i kassaflödet	2023	2022
Av- och nedskrivning av anläggningstillgångar	2 412	3 153
Andel av resultat i företag redovisade enligt kapitalandelsmetoden	–198	–132
Realisationsresultat från försäljning av anläggningstillgångar och verksamheter	285	–878
Övriga ej likviditetspåverkande poster	24	21
Summa	2 523	2 164

Distrikt Halland • Mikael

Koncernens tioårsöversikt

Resultaträkningar i sammandrag

MSEK	2022	2021	2020	2019	2018 [1]	2017 [1]	2016 [1]	2015 [1]	2014 [1]
Nettoomsättning	65 212	60 612	48 183	45 990	48 523	43 962	39 686	37 244	35 660	32 666
Resultat före avskrivningar	4 648	5 460	4 399	4 274	4 046	2 806	2 919	2 771	2 573	2 556
Av- och nedskrivningar	−2 412	−3 153	−2 097	−2 051	−2 063	−1 363	−1 242	−1 165	−1 222	−1 103
Rörelseresultat	2 236	2 307	2 302	2 223	1 983	1 443	1 677	1 606	1 351	1 453
Finansiella intäkter och kostnader	−358	−209	−121	−182	−210	−193	−156	−149	−105	−111
Resultat efter finansiella poster	1 878	2 128	2 181	2 041	1 773	1 250	1 521	1 457	1 246	1 342
Skatt	−318	−337	−294	−244	−222	−68	−216	−183	−156	−117
Årets resultat	1 560	1 791	1 887	1 797	1 551	1 182	1 305	1 274	1 090	1 225

Balansräkningar i sammandrag

MSEK	2022	2021	2020	2019	2018 [1]	2017 [1]	2016 [1]	2015 [1]	2014 [1]
Materiella anläggningstillgångar	16 203	14 758	13 769	13 288	13 927	10 673	10 030	9 098	7 699	7 178
Goodwill	6 151	6 186	5 619	5 461	5 724	5 350	5 238	4 611	4 424	2 915
Övriga immateriella anläggningstillgångar	3 591	3 845	3 378	3 370	3 620	3 451	3 327	2 980	2 782	752
Övriga anläggningstillgångar	4 852	5 942	3 662	3 496	3 499	3 233	3 204	2 825	2 780	2 762
Summa anläggningstillgångar	*30 798*	*30 731*	*26 428*	*25 615*	*26 770*	*22 707*	*21 799*	*19 514*	*17 685*	*13 607*
Varulager	9 464	9 957	6 610	6 077	6 561	6 943	5 948	5 270	5 545	5 379
Övriga omsättningstillgångar	9 685	10 056	7 605	6 224	6 680	6 725	5 866	5 933	5 599	5 087
Likvida medel	632	355	2 704	1 415	1 183	720	927	1 773	1 252	3 058
Summa omsättningstillgångar	*19 781*	*20 368*	*16 919*	*13 716*	*14 424*	*14 388*	*12 741*	*12 976*	*12 396*	*13 524*
Summa tillgångar	50 579	51 099	43 347	39 331	41 194	37 095	34 540	32 490	30 081	27 131
Eget kapital, moderföretagets medlemmar	23 371	22 831	19 990	17 901	17 411	15 935	14 859	13 795	12 660	11 859
Eget kapital, minoritetens andel	101	101	108	105	94	92	89	88	21	17
Summa eget kapital	23 472	22 932	20 098	18 006	17 505	16 027	14 948	13 883	12 681	11 876
Långfristiga skulder	7 321	6 206	6 595	7 029	7 190	7 005	5 983	6 219	6 135	3 598
Kortfristiga skulder	19 786	21 961	16 654	14 296	16 499	14 063	13 609	12 388	11 265	11 657
Summa eget kapital och skulder	50 579	51 099	43 347	39 331	41 194	37 095	34 540	32 490	30 081	27 131
Nettolåneskuld	10 056	9 761	6 673	7 761	10 165	8 719	7 274	6 289	6 476	3 674
Återbäring och efterlikvid [2] [3]	324	374	341	305	208	156	245	231	188	135
Insatsutdelning och insatsemission [3]	876	706	659	597	525	463	322	277	243	328
Extra vinstutdelning	-	-	-	-	-	-	133	-	-	-

[1] *Enligt tidigare tillämpade redovisningsprinciper för leasing.*

[2] *Redovisat belopp kan inkludera justering jämfört mot tidigare års förslag*

[3] *Enligt styrelsens förslag 2023.*

Finansiella nyckeltal	2023	2022	2021	2020	2019	2018 [1]	2017 [1]	2016 [1]	2015 [1]	2014 [1]
Rörelsemarginal, %	3,4	3,8	4,8	4,8	4,1	3,3	4,2	4,3	3,8	4,4
Kapitalomsättningshastighet, ggr	1,9	1,9	1,8	1,7	1,7	1,8	1,8	1,8	1,8	2,1
Avkastning på operativt kapital, %	6,4	7,2	8,4	8,1	6,8	6,0	7,8	8,0	7,5	9,1
Avkastning på eget kapital, %	6,6	8,3	10,0	10,2	9,1	7,6	9,0	9,6	8,9	10,6
Soliditet, %	46,4	44,9	46,4	45,8	42,5	43,2	43,3	42,7	42,2	43,8
Net debt/EBITDA	1,9	1,9	1,3	1,6	2,3	3,2	2,7	2,5	2,8	2,0
Nettoskuldsättningsgrad, ggr	0,4	0,4	0,3	0,4	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,3

Exkl. jämförelsestörande poster	2023	2022	2021	2020	2019	2018 [1]	2017 [1]	2016 [1]	2015 [1]	2014 [1]
Rörelseresultat, MSEK	2 820	2 715	2 323	2 223	2 087	1 580	1 708	1 697	1 351	851
Rörelsemarginal, %	4,3	4,5	4,8	4,8	4,3	3,6	4,3	4,6	3,8	2,6
Resultat efter finansiella poster, MSEK	2 462	2 536	2 202	2 041	1 877	1 387	1 552	1 548	1 246	740
Årets resultat, MSEK	2 071	2 157	1 904	1 797	1 652	1 289	1 353	1 457	1 066	595
Avkastning på operativt kapital, %	8,0	8,4	8,5	8,1	7,2	6,6	7,9	8,4	7,5	5,3
Avkastning på eget kapital, %	8,7	10,1	10,1	10,2	9,7	8,2	9,4	11,0	8,7	5,1

Kassaflödesanalys i sammandrag, MSEK	2023	2022	2021	2020	2019	2018 [1]	2017 [1]	2016 [1]	2015 [1]	2014 [1]
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital	3 874	4 049	3 944	3 811	3 637	2 268	2 453	2 571	2 159	1 362
Kassaflöde från den löpande verksamheten	3 775	1 359	3 927	4 503	4 226	1 023	2 398	3 136	2 167	1 767
Kassaflöde från investering och försäljning i immateriella och materiella anläggningstillgångar, netto	−3 057	−2 688	−2 199	−1 608	−1 929	−1 626	−2 274	−1 884	−811	−697
Kassaflöde från förvärv och avyttring av verksamheter, netto [2]	322	−761	−5	−54	−473	−333	−852	−357	−4 154	1 065
Kassaflöde före finansieringsverksamheten	921	−2 468	1 704	2 803	1 837	−824	−703	826	−2 674	2 077
Årets kassaflöde	274	−2 372	1 280	254	454	−219	−852	489	−1 775	778
Likvida medel vid årets slut	632	355	2 704	1 415	1 183	720	927	1 773	1 252	3 058

Icke-finansiella nyckeltal	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Antal medlemmar	17 907	18 256	18 726	19 172	19 690	24 798	25 021	25 159	27 032	28 617
Medelantal anställda	10 339	10 356	10 092	10 017	10 250	9 940	9 850	9 880	8 911	8 311
varav kvinnor/män	35/65	35/65	35/65	34/66	35/65	34/66	34/66	30/70	27/73	28/72
Medarbetarengagemang/Ledarskap	73/78	-	70/76	-	71/75	-	70/74	-	68/72	-
Sjukfrånvaro	4,6	5,2	4,4	4,3	4,3	4,5	4,4	4,8	4,4	3,8
Olycksfallsfrekvens	10,8	13,5	14,3	13,7	12,8	13,4	13,9	14,5	15,2	16,8
Utsläpp ton CO_2e/MSEK omsättning, egen produktion	1,64	2,01 [4]	2,75 [4]	2,71 [3,4]	2,98 [3,4]	3,43	4,63	5,38	4,68	-
Invägd volym spannmål, tusen ton	2 158	2 482	2 422	2 758	2 261	1 819	2 720	2 400	2 710	-
varav Klimat & Natur, volym, tusen ton	146	118	94	61	34	33	78	70	55	-

[1] *Enligt tidigare tillämpade redovisningsprinciper för leasing.*

[2] *2023 avyttring av den ryska verksamheten.*
2022 förvärv av Coryton Advanced Fuels, Scandbio, Kewab Rental, Myllyn Paras, 30 procent i KG:s Ägg och avyttring av Agrovärme.
2020 förvärv av en bageriverksamhet i Norge.
2019 förvärv av Bakery Du Jour och Tate & Lyles havreverksamhet.
2018 förvärv av Raisios nötfoderaffär och ThermoSeed Global.
2017 förvärv av Anderson Bakery, K-maatalous, Orient Products och Marline samt försaljning av LMB Danmark och 50 procent i Akershus Traktor.
2016 förvärv av Kalmar Lantmäns maskinverksamhet, Dataväxt och Frozen Bakery Products.
2015 förvärv av Vaasan samt försäljning av Lantmännen Doggy.
2014 förvärv av Strängnäs Valskvarn samt försäljning av aktier i Scandi Standard och avyttring av Lantmännen Lantbruks tyska och polska verksamhet inom växtförädling och utsäde (SW Seed Polen, SW Seed Tyskland, SW Winter Oil Seed).

[3] *Baserad på ny baseline för mål 2019-2030.*

[4] *Klimatutsläpp i egen produktion under åren 2022-2019 har ändrats, för mer information se Rapporteringsprinciper* *sid 167.*

Ordlista

För beskrivning av finansiella nyckeltal, se sid 138

Agenda 2030 • Förenta Nationernas 17 hållbarhetsmål i Agenda 2030 är en, av FN-länderna i september 2015, beslutad gemensam vision med mål för att nå en hållbar utveckling, för alla.

Agrodrank • Proteinrik foderråvara som produceras på Agroetanol i Norrköping.

Aminosyror • Aminosyror är byggstenar i proteiner.

Audit • Tredjepartsgranskning av leverantör genom annonserat eller oannonserat besök med uppföljning av krav i Leverantörsuppförandekoden.

B2B • Business-to-business, försäljning mellan företag.

Biologisk mångfald • och biodiversitet beskriver den variation mellan arter, inom arter och livsmiljöer, som finns på jorden.

Carbon Law • Forskares benämning av den takt som krävs för att minska klimatpåverkan enligt Parisavtalets målsättning att begränsa den globala temperaturhöjningen till väl under 2 grader med sikte på maximalt 1,5 grader. Minskningstakten enligt Carbon Law är en halvering av koldioxidutsläpp vart tionde år från 2020.

CO_2e, koldioxidekvivalenter • Mått på utsläpp av växthusgaser. För att få alla växthusgaser jämförbara multipliceras alla utsläpp, förutom koldioxid, med en global uppvärmningspotential – Global Warming Potential, GWP.

CSA-avtal • CSA-avtal är ett sidoavtal till ISDA-avtal som reglerar hur parten som har en utestående skuld måste ställa säkerhet i form av likvida medel eller värdepapper.

Due diligence • Arbetsprocess för att samla in och analysera information om ett företag inför ett företagsförvärv eller andra strategiska förändringar.

Ekosystemtjänster • Beskriver funktioner i kretsloppet som naturens ekosystem bidrar med till exempel luft- och vattenrening, pollinering av grödor, bakterier och maskar som gör jorden bördig.

ERM-process • (Enterprise Risk Management), en strukturerad och proaktiv riskhanteringsprocess.

Functional foods • Livsmedel med dokumenterade hälsoeffekter.

Förädlingsvärde • Rörelseresultat före avskrivningar och nedskrivningar (EBITDA) plus personalkostnader.

Green Deal • Den europeiska gröna given ("Green Deal") är ett paket med politiska initiativ med syftet att uppnå klimatneutralitet inom EU senast 2050.

GRI • Global Reporting Initiative. Ger ut riktlinjer för hållbarhetsredovisning som på frivillig basis kan användas av organisationer för att redovisa miljömässiga, sociala och ekonomiska aspekter av deras verksamhet, produkter och tjänster.

Global Compact • FN-initiativ för ansvarsfullt företagande. Ett internationellt ramverk med tio principer för mänskliga rättigheter, arbetsrätt, miljö samt antikorruption.

IFRS • International Financial Reporting Standards, ett regelverk för redovisning. Läs mer på ifrs.com

ISDA-avtal • Ett standardiserat avtal för finansiell handel.

LCR • Likviditetstäckningsgrad (Liquidity Coverage Ratio), kan även beskrivas som andel av höglikvida tillgångar som kan användas för att lösa kortfristiga skulder.

Mass Balance • Mass Balance är en blandning av certifierad och icke-certifierad palmolja, där volymen för certifierad palmolja följs upp genom bokföring.

Mänskliga rättigheter • Internationellt deklarerade mänskliga rättigheter som FN:s allmänna förklaring om mänskliga rättigheter och ILO:s konventioner.

R&D • Research and Development. Forskning och utveckling.

RCP • Representative Concentration Pathways (RCP) är scenarier över hur växthuseffekten kommer att förstärkas i framtiden.

RSPO • Round Table on Sustainable Palm Oil. Internationell rundabordsprocess för att ta fram kriterier för hållbar palmolja. För mer om RSPOs certifieringsnivåer Book & Claim, Mass Balance och Segregated se rspo.org

RTRS • Round Table on Responsible Soy. Internationell rundabordsprocess för att ta fram kriterier för hållbar soja.

Science Based Targets initiative • SBTi är ett partnerskap mellan överstatliga och ideella organisationer. SBTi arbetar för ambitiösa klimatåtgärder i den privata sektorn genom att driva och stötta organisationer mot vetenskapligt baserade klimatmål.

Stråförkortningsmedel • Ett medel som minskar risken för liggsäd. Stråförkortningsmedel är i princip det enda växtskyddsmedel som det, i vissa fall, kan återfinnas mätbara resthalter av i spannmålsråvaran.

Trindsäd • Odlade storfröiga ärtväxter, såsom ärter, vicker, lupiner och bönor.

Uppförandekod • Från det engelska begreppet Code of Conduct. Riktlinjer för hur ett företag eller organisation ska bedriva sin verksamhet på ett etiskt och ansvarstagande sätt.

Lantmännens historik med viktiga förvärv, avyttringar och delägarskap

SVENSKA LANTMÄNNEN BILDADES
2001

FÖRVÄRV
- Elsö Pesti
- Sopps
- Könicke

2010

AVYTTRING
- SweChick

FÖRVÄRV
- Agro Bizz

2013

AVYTTRINGAR
- Kronfågel
- Cerealias kvarn i Riga

FÖRVÄRV
- Strängnäs Valskvarn

BILDANDE FÖRVÄRV
- Agroenergi Neova Pellets

2014

AVYTTRINGAR
- Bygglant
- SW Seed Tyskland & Polen
- SW WinterOil Seed

FÖRVÄRV
- Vaasan
- Crop Tailor

2015

AVYTTRING
- Doggy

FÖRVÄRV
- Kalmar Lantmäns maskinverksamhet
- Dataväxt
- Frozen Bakery Products

2016

Adresser

Lantmännen ek för

Besöksadress: S:t Göransgatan 160 A
Postadress: Box 30192
104 25 Stockholm
Tel: 010-556 00 00
Organisationsnummer: 769605-2856
Vd och koncernchef: Magnus Kagevik

Finansiell information
Ekonomi- och finansdirektör:
Michael Sigsfors
michael.sigsfors@lantmannen.com
lantmannen.se/finansiellinformation

Medlemsavdelningen
Medlemschef:
Jesper Broberg
jesper.broberg@lantmannen.com

Presskontakt
press@lantmannen.com
010-556 88 00

Division Lantbruk

Besöksadress: Neptunigatan 47
205 03 Malmö
Tel: 010-556 00 00
lantmannenlantbrukmaskin.se
Chef: Elisabeth Ringdahl

Lantmännen Lantbruk

Besöksadress: Neptunigatan 47
Postadress: 205 03 Malmö
Tel: 010-556 56 00
lantmannenlantbrukmaskin.se

Lantmännen Maskin

Besöksadress: Bjurögatan 26
Postadress: Box 174
201 21 Malmö
Tel: 0771-38 64 00
lantmannenlantbrukmaskin.se

Lantmännen BioAgri

Fågelbacksvägen 3,
756 51 Uppsala
Tel: 010-556 18 08
lantmannenbioagri.se

FINLAND
Lantmännen Agro & Agro Kauppiaat

Jaakonkatu 2
FI-01620 Vantaa
Tel: +358 207-708 800
lantmannenagro.fi

DANMARK
Lantmännen Agro

Lindholm Havnevej 27
DK-275800 Nyborg
Tel: +45 70 20 49 03
lantmannenagro.dk

NEDERLÄNDERNA
Lantmännen Seed

Besöksadress: Neptunigatan 47
Postadress: 205 03 Malmö
Tel: 010-556 56 00
lantmannenseed.com

Division Energi

Besöksadress: S:t Göransgatan 160 A
Postadress: Box 30192
104 25 Stockholm
Tel: 010-556 00 00
lantmannen.se
Chef: Lars-Gunnar Edh

Lantmännen Biorefineries

Besöksadress: Hanholmsvägen 69
Postadress: Box 932
601 19 Norrköping
Tel: 010-556 01 50
lantmannenbiorefineries.se

Lantmännen Functional Foods

Besöksadress: S:t Göransgatan 160 A
Postadress: Box 30192
104 25 Stockholm
Tel: 010-556 00 00
lantmannenfunctionalfoods.se

Lantmännen Aspen

Besöksadress: Iberovägen 2
Postadress: Box 54
438 05 Hindås
Tel: 0301-23 00 00
aspen.se

Scandbio

Besöksadress: Fordonsvägen 1
Postadress: Box 2017,
550 02 Jönköping
Tel: 020-418 419
scandbio.com

Division Livsmedel

Besöksadress: S:t Göransgatan 160 A
Postadress: Box 30192
104 25 Stockholm
Tel: 010-556 00 00
lantmannen.se
Chef: Magnus Kagevik

Lantmännen Unibake

Besöksadress: Kay Fiskers Plads 9, 2
DK-2300 Köpenhamn S
Postadress: Oensvej 28-30
DK-8700 Horsens
Tel: +45 762 850 00
lantmannenunibake.se

Lantmännen Cerealia

Besöksadress: S:t Göransgatan 160 A
Postadress: Box 30192
104 25 Stockholm
Tel: 010-556 22 00
lantmannencerealia.se

Affärsområde Swecon

Besöksadress: S:t Göransgatan 160 A
Postadress: Box 30192
104 25 Stockholm
Tel: 010-556 00 00
lantmannen.se
Chef: Niklas Lindberg

Swecon

Besöksadress: Bolindervägen 104
Postadress: Box 55
631 02 Eskilstuna
Tel: 010-556 08 50
swecon.se

Affärsområde Fastigheter

Besöksadress: S:t Göransgatan 160 A
Postadress: Box 30192
104 25 Stockholm
Tel: 010-556 00 00
lantmannenfastigheter.se
Chef: Joachim Haas

Form & produktion: Wildeco
Foto: Rosie Alm, Gustaf Wiking, Johan Olsson, Mårten Svensson, Lantmännens bildbank, Adobe Stock photos, bilder från Lantmännens fototävling.
Tryck: Taberg Media Group som är ISO 9001- och 14001-certifierat.
Papper: Munken Kristall. Munkedals bruk grundades år 1871 och är idag ett av världens mest miljövänliga pappersbruk.

2017
FÖRVÄRV
- Anderson Bakery
- K-maatalous
- Orient Products
- Marline
- Byavärme

AVYTTRINGAR
- LMB Danmark
- Akershus Traktor

2018
FÖRVÄRV
- Raisios nötfoderaffär
- ThermoSeed Global

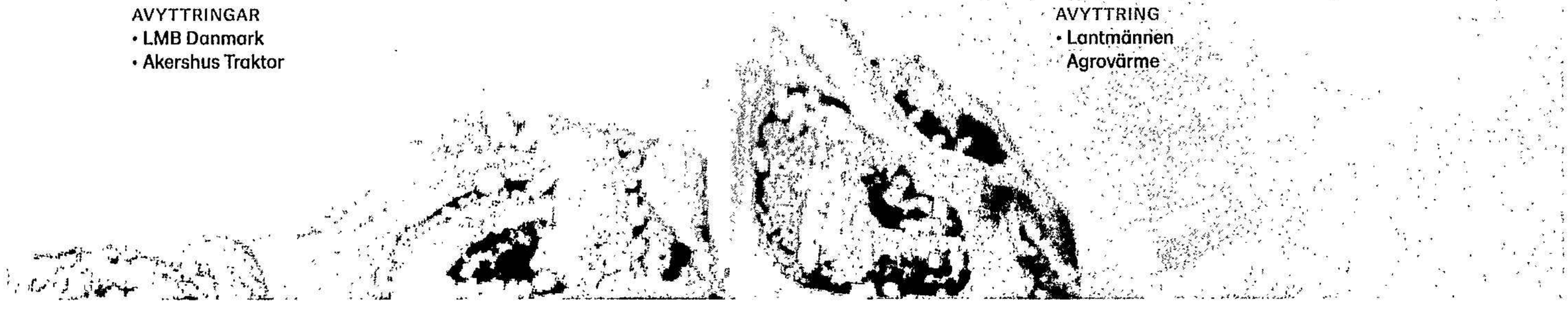
2019
FÖRVÄRV
- Bakery Du Jour
- Tate & Lyles havreverksamhet i Kimstad

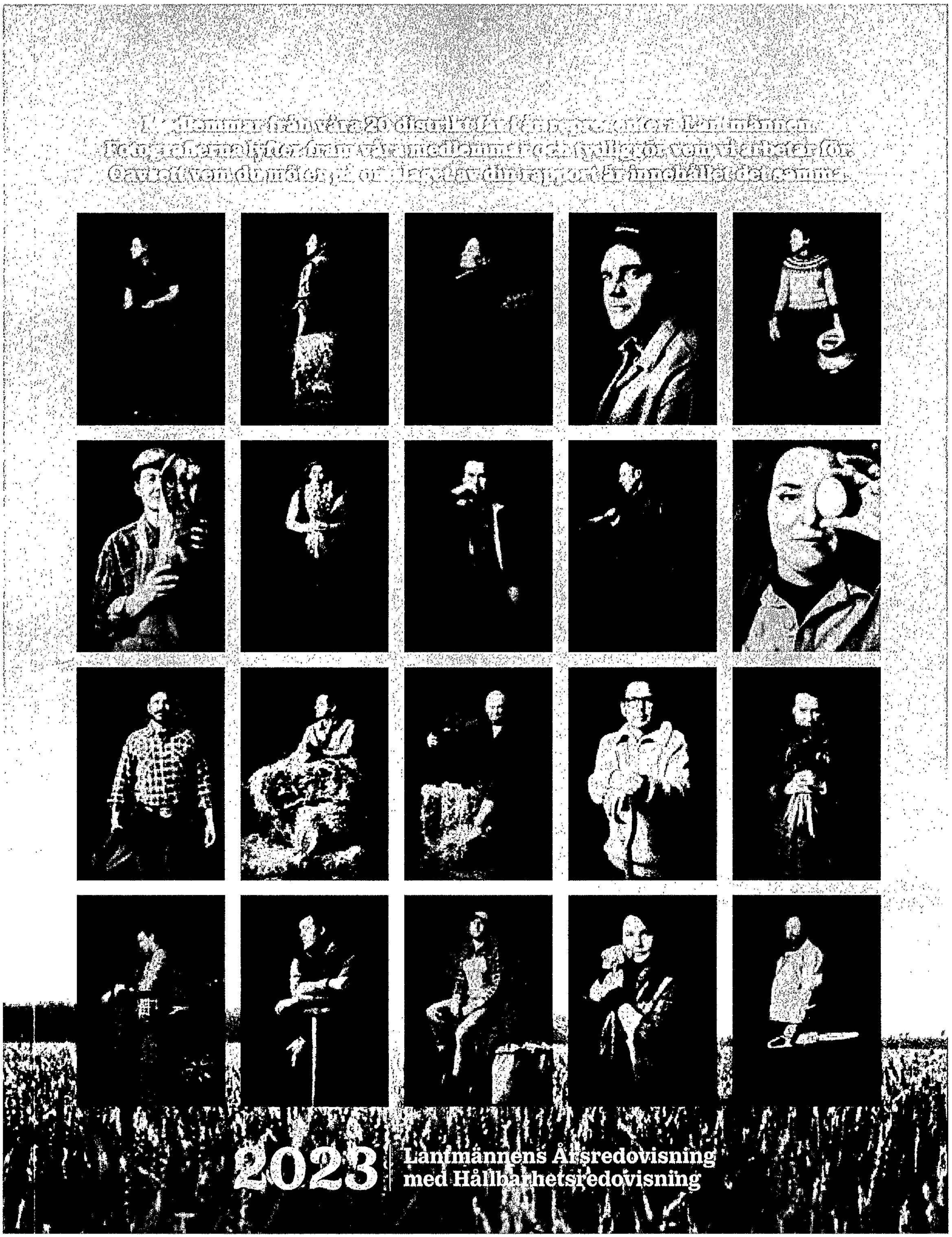
2020
FÖRVÄRV
- Delar av French Bakery i Norge

2022
FÖRVÄRV
- Coryton
- KG:s Ägg
- Scandbio
- Kewab Rental
- Myllyn Paras

AVYTTRING
- Lantmännen Agrovärme

2023 →

2023

Lantmännens Årsredovisning
med Hållbarhetsredovisning